

ילדים בישראל שנתון 2024

כולל פרק אודות השנה הראשונה
למלחמת חרבות ברזל

עורך ראשי
עמיחי רוזנפלד

עורך משנה
דולב כנען

ייעוץ

פאולה כאהן-סטרבצ'ינסקי ודליה בן רבי

אדר תשפ"ה
מרץ 2025

דבר העורך

אנו שמחים להציג בפניכם את השנתון הסטטיסטי "ילדים בישראל" זו השנה ה-33 ברציפות. דומה שההוכחה הטובה ביותר להצלחתו של השנתון היא מקום הקבע שקנה לעצמו על שולחנו של כל מי שילדים קרובים לליבו ועומדים במרכז עבודתו. מניסיונו אנו ומתגובות רבות שאנו מקבלים אנו למדים שעם השנים שנתון זה ממלא תפקיד חשוב בעבודתם של רבים. ההתייחסות למגוון ההיבטים הנוגעים לאוכלוסיית הילדים בכללותה, ריכוז הנתונים והמידע והצגתם כמכלול אחד מסייעים לחוקרים, לאנשי מעשה, למתכננים ולמעצבי מדיניות, לעובדי-מטה ולעובדי-שטח בתחומי עיסוקם הקשורים לחיי ילדים ובני נוער.

מאז יצא לאור השנתון הראשון אנו עדים, לשמחתנו, להתעניינות גוברת של הציבור בילדים ובעולמם. נדרש מאבק לא קל על מנת להחדיר סוגיות רבות שנידונות במשך שנים במסגרת השנתון למודעות הציבורית, והיום הן זוכות להתייחסות רבה יותר מצדם של פוליטיקאים, אנשי מקצוע ותקשורת. אנו מעודדים אפוא מכך שהשנתון הפך זה מכבר לכלי עזר מובן מאליה, שאנשי מקצוע, מעצבי מדיניות, מתכננים וחוקרים, עושים בו שימוש מתמיד.

מעטים הם הפרסומים הדומים לשנתון זה באופיים, בהיקפם ובמיוחד ביציאתם הרצופה לאור. יתרה מכך, מעטות הן המדינות שבהן רואה אור פרסום דומה, ואנו שמחים להיות מפורצי הדרך והמובילים בתחום. השנתון אינו רק צילום מצב או תמונה אילמת של עולם הילדים בישראל. הוא אף כלי עזר לפעילות שמיועדת לשיפור רווחתם של הילדים ולשמירת שלומם וזכויותיהם.

השמירה על הקיים והמשך פיתוחו של השנתון הם אתגר לא פחות קשה מיצירת השנתון הראשון. בכדי לעמוד במשימה, כאמור, נאספו נתונים ממגוון מקורות נרחב – משרדי ממשלה, מערכות מידע וארגונים שונים. חלק מהנתונים והמידע המוצגים השנה מתפרסם בשנתון זה לראשונה, ואילו חלקם האחר כבר הופיע בפרסומים שונים, כלליים או ייחודיים.

בתחתיתו של כל לוח צוין המקור המדויק של הנתונים. השימוש במקורות מידע שונים וההחלטה להישאר נאמנים ככל האפשר למקור פוגעים לא אחת באחידות הצגתם של נתוני השנתון. הדוגמה הבולטת לכך היא הגיל הלא אחיד של האוכלוסייה, שאליה מתייחסים הנתונים השונים. ככלל, השנתון מתייחס לכל אוכלוסיית הילדים בישראל בגיל 0-17*, ואולם פרקים מסוימים מתייחסים לקבוצות גיל שונות, לפי העניין או לפי המידע הזמין. יש שמקורות שונים מתייחסים לאותו נושא, לדוגמה נתונים הנוגעים לילדים עוברי חוק, אך נסמכים על מאגרי נתונים שונים, ולפיכך הנתונים המוצגים על פיהם שונים.

כבכל שנתון, גם בנוכחי שאפנו להציג את הנתונים העדכניים ביותר. כיוון שאנו תלויים בקצב העדכון של משרדי הממשלה ושל המוסדות השונים, הלוחות המופיעים בשנתון זה עודכנו במידת האפשר. כאמור, בד בבד עם המאמץ לשמר את הקיים הושקע מאמץ להמשיך לשפר את השנתון. דגש הושם גם הפעם על אופן הצגת הנתונים בכדי שאפשר יהיה לחשוף מגמות ושינויים שחלו לאורך השנים. כך בהתייחס לכל לוח ותרשים שבהם הדבר התאפשר.

השנתון שלפנינו, על מגוון פרקיו ועל הנתונים הכלולים בהם, פותח לנו צוהר להציץ בו אל מצב הילדים בישראל ואל היבטים שונים של מחויבותה של החברה לילדיה. השנתון מאפשר מבט על השקעתה של החברה הישראלית בילדים הלכה למעשה - באילו תחומים של שלום הילד ושל זכויותיו היא עוסקת, כיצד ובאיזו מידה. כמו כן, יש בנתונים אלו בסיס לדיון על צרכים, מענים, סדרי עדיפויות, תכנון והיערכות לעתיד.

השנתון על פרקיו השונים מציג תמונה רבת זווית על מצבם של ילדי ישראל. למרות שיפור מסוים שחל במדדים מסוימים, עדיין נשארו פערים גדולים, יחסית, בין ילדים, בייחוד בין אלה המתגוררים ביישובי הפריפריה לאלה המתגוררים במרכז, בין ותיקים לעולים ובין ילדים בחברה היהודית לילדים בחברה הערבית.

* כלומר, מיום הלידה ועד ליום הגיע הילד לגיל 18.

נתוני השנתון עשויים לשמש מדריך לחברה כולה היכן לאתר את התחומים שנחוצה בהם התערבות, הן באמצעות סיוע ישיר לילדים לממש את זכויותיהם והן על ידי סיוע למשפחות עם ילדים למלא את תפקידן ואת מחויבותן לילדיהם. יש בנתונים כדי לסייע גם לכל אחת מהמערכות העוסקות בבריאותם, בחינוכם, ברווחתם ובשלומם של ילדים, והם מאפשרים למערכות אלה לבחון את עצמן ולבדוק דרך קבע כיצד לשפר את פעולותיהן למען ילדים.

השנתון הוא פרי עבודה מאומצת הנמשכת כאמור, זה שלוש ושלוש שנה. עבודת הכנתו עד להוצאתו לאור שימשה ומשמשת אבן יסוד לפעילותו של צוות עריכת השנתון במועצה לשלום הילד.

הוצאתו לאור של השנתון לא הייתה מתאפשרת בלא תרומתם החשובה של ארגונים, משרדים, אנשי מקצוע ומומחים רבים. תקצר היריעה מלפרט את כל מי שעסקו במלאכה וסייעו בידינו, אך פטור בלא כלום אי אפשר. תודה מיוחדת לד"ר יצחק קדמן ולפרופ' אשר בן-אריה שהיו בין יוזמי פרויקט השנתון, והאחרון אף שימש עורכו הראשי במשך שנים רבות. תודה והערכה למסייעים מתוך משרדי ממשלה, מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מרשיות מקומיות ומרשיות ממלכתיות רבות, בהן משטרת ישראל, שירות בתי-הסוהר, המוסד לביטוח לאומי, משרד הבריאות, משרד הקליטה, משרד החינוך, משרד המשפטים, משרד הפנים, משרד העבודה, רוחה והשירותים החברתיים, משרד הביטחון, קופת חולים מאוחדת, חוקרים, ארגונים ציבוריים ועמותות שונות.

ראויים להערכה מיוחדת גב' ציונה חקלאי מהאגף לשירותי מידע ומחשוב במשרד הבריאות; עובדי מדור מדידה והפקת מידע במשטרת ישראל; עובדי מינהל המחקר והתכנון של המוסד לביטוח לאומי, עובדי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על אגפיו השונים ובהם ד"ר עדנה שמעוני; רונית ספיר, מנהלת תחום (העמדת מידע לציבור) אגף בכיר קשרי חוץ ודוברות, משרד הרווחה והביטחון החברתי. כולם סייעו בידינו רבות בעצה והכוונה והיו מקור לא אכזב למידע.

תודה למנכ"לית המועצה לשלום הילד, עו"ד ורד וינדמן, על הליווי והסיוע, בלעדיה לא הייתה באה המלאכה אל סיומה. תודה לכל עובדות ועובדי המועצה לשלום הילד שתרמו מן הידע הרב שברשותם, על הייעוץ והתמיכה האישית בכל אחד משלבי הפקת השנתון.

בפרט, אוסיף תודה אישית לעורך המשנה של השנתון, דולב כנען, שסייע רבות לכתיבתו, לציפי ברמן שהתגייסה לסייע למלאכת השנתון ותרמה מנסיונה הרב, ולפאולה כאהן-סטרבצ'נסקי ולדליה בן רבי על ההגהה המדוקדקת והירידה לפרטי פרטים.

כל חברה באשר היא חייבת לבחון את עצמה ולבדוק כיצד היא מממשת את מחויבותה לילדיה כאזרחים שווי זכויות. שנתון זה, מעשה ידיהם ויצירתם של רבים שעשו במלאכה ללא תמורה, יצדיק את עמלם רק אם יצליח להסב את תשומת הלב לנושאים בעלי חשיבות לשלום הילד ולרווחתו ולעודד את ההתייחסות ואת העיסוק בהם על סמך עובדות מוצקות ונתונים מהימנים המשקפים את המציאות לאשורה.

עמיחי רוזנפלד
עורך השנתון
ירושלים, אדר תשפ"ה
מרץ 2025

תוכן העניינים

III	דבר העורך.....
V	תוכן העניינים.....
	נתונים אודות ילדים במלחמת 'חרבות ברזל'
ג	אקדמות מילין לנתונים אודות ילדים במלחמת 'חרבות ברזל'
ד	תרשים 8-1 ולוח 6-1 - ילדים שנפגעו במלחמה.....
יג	תרשים 14-9 ולוחות 10-6 - ילדים שפונו מבתייהם.....
יט	תרשים 15 - ילדים שהוריהם גויסו.....
כ	תרשים 17-16 ולוחות 11-15 - ילדים נפגעי עבירה.....
כז	תרשים 22-18 ולוחות 16-19 - ילדים במצבי סיכון ומצוקה.....
לד	לוח 20 - ילדים עוברי עבירה.....
לה	תרשימים 26-23 ולוחות 26-21 - ילדים ובריאות הנפש.....
מא	תרשימים 28-27 ולוח 28 - אובדנות.....
מג	תרשימים 29-33 ולוח 29 - מערכת החינוך.....
מה	תרשים 34 - פנאי.....
	1. מאפיינים דמוגרפיים של אוכלוסיית הילדים
3	מבוא.....
7	לוחות 1.1-1.4 ותרשימים א'1-ב'1 – דת, גיל, מין, מקום המגורים של ילדים בישראל, וחלקם באוכלוסייה.....
17	לוח 1.5 – לידות חי לפי קבוצת אוכלוסייה ומחוז.....
19	תרשימים א'ג'1-ד'1 ולוחות 1.9-1.6 – ילדים זרים וילדים בעלי מעמד של תושב ארעי/קבע....
	2. ילדים עולים, ילדי מהגרי עבודה ומבקשי מקלט
27	מבוא.....
29	לוח 2.3-2.1 ותרשים א'2-ד'2 - ילדים שעלו לארץ.....
34	לוח 2.4 ותרשימים ה'2-ט'2 – ילדים עולים וילדי עולים החיים בישראל.....
42	תרשימים י'2-יד'2 ולוחות 2.6-2.5 – ילדים של מהגרי עבודה וזרים שאינם בני הרחקה.....
	3. משפחות, משקי בית ותנאי גדילה של ילדים
49	מבוא.....
53	לוח 3.1 - משפחות עם ילדים.....
54	תרשימים א'3-ב'3 ולוחות 3.2-3.3 – ילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי.....
63	לוחות 3.4-3.5 ותרשים ג'3 – ילדים שהוריהם גרושים או בהליכי פירוד וגירושין.....
66	תרשים ד'3 ולוחות 3.6-3.7 – ילדים יתומים וילדים לחללי פעולות איבה.....

70	תרשים 3ה'-3' ולוחות 3.8-3.9 – ילדים מאומצים וילדים מאם פונדקאית.....
73	תרשים 3ז' ולוחות 3.10-3.11 – נישואי קטינים ולידות של קטינות.....
	4. ילדים החיים מחוץ למשפחתם
79	מבוא.....
82	לוחות 4.1-4.2 ותרשים 4א' – ילדים בפנימיות של המנהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער
85	תרשימים 4ב'-4ג' – ילדים שהושמו בידי משרד הרווחה במסגרות חוץ ביתיות.....
87	תרשימים 4ד'-4ה' ולוחות 4.3-4.5 – ילדים שהושמו בידי משרד הרווחה בפנימיות לילדים בסיכון.....
90	תרשימים 4ו'-4ז' – ילדים באומנה.....
91	תרשים 4ח' – ילדים ששהו במוסדות רפואיים.....
	5. ילדים וחינוך
95	מבוא.....
99	לוחות 5.1-5.2 – מספר התלמידים במערכת החינוך.....
102	לוחות 5.3-5.4 – ילדים בגיל 4-0 בגני ילדים בפיקוח משרד העבודה, משרד הרווחה והביטחון החברתי ומשרד החינוך.....
104	תרשים 5א' ולוח 5.5 – שיעור הלומדים במערכת החינוך.....
106	תרשים 5ב' ולוח 5.6 – תלמידי פטור.....
109	לוח 5.7 – תלמידים בבתי ספר בפיקוח האגף להכשרה מקצועית בזרוע העבודה.....
110	תרשימים 5ג'-5ד' ולוחות 5.8-5.9 – אקלים חינוכי וחברתי בבית הספר.....
114	לוח 5.10 – שימוש באינטרנט לצרכי למידה.....
115	לוחות 5.11-5.12 – אלימות ותחושת מוגנות בבית הספר.....
117	לוחות 5.13-5.14 ותרשימים 5ה'-5ח' – תלמידים שהתקבלה החלטה להרחיקם מבית הספר.....
121	תרשימים 5ט' ולוח 5.15 – תלמידים בטיפול קציני ביקור סדיר.....
123	תרשים 5י'-5יא' ולוחות 5.16-5.21 – תלמידים נושרים.....
136	תרשימים 5יב'-5יט' ולוחות 5.22-5.24 – לומדים, ניגשים וזכאים לתעודת בגרות.....
157	תרשים 5כ' – נבחנים בבחינת הבגרות שמחברת בחינת הבגרות שלהם נפסלה.....
158	לוח 5.25 – תלמידים מחוננים ומצטיינים.....
159	תרשים 5כא' ולוח 5.26 – ילדים הלומדים בחינוך ביתי.....
162	תרשימים 5כב'-5כז' – בני נוער הלומדים לתואר ראשון במוסדות להשכלה גבוהה.....
165	תרשימים 5כח'-5כט' ולוח 5.27 – נשירה והשתתפות בחינוך הבדואי.....
167	תרשימים 5ל'-5לא' – התראות במנגנון הפוש.....
169	תרשימים 5לב'-5לה' – הבנת הנקרא בבתי ספר יסודיים.....
	6. ילדים ועולם הפנאי
177	מבוא.....

180	תרשימים 6א'-ט' – שימוש אמצעים דיגיטליים
185	לוח 6.1 – עידוד תלמידים למעורבות חברתית
186	תרשימים 6י'-6יא' ולוח 6.2 – ילדים ובני נוער העוסקים בספורט
189	לוח 6.3 – יציאה של ילדים ובני נוער לחוץ לארץ
190	לוחות 6.4-6.5 ותרשימים 6יב'-6יג' – מורשים לנהוג
	7. ילדים עם מוגבלויות
195	מבוא
199	תרשימים 7א'-7ד' ולוחות 7.1 – ילדים עם נכות ו/או מחלה כרונית
203	תרשימים 7ה'-7ח' ולוחות 7.2-7.3 – תלמידים במסגרות לחינוך מיוחד ובשילוב
210	תרשימים 7ט'-7יא' ולוחות 7.5-7.8 – ילדים המקבלים קצבת ילד נכה מהמוסד לביטוח לאומי
219	לוח 7.9 – ילדים ובני נוער עיוורים
220	לוח 7.10 – ילדים עם תסמונת דאון
221	תרשים 7יב' ולוחות 7.11-7.12 – ילדים מוגבלים פיסית שקיבלו עזרים רפואיים במימון משרד הבריאות
	8. ילדים ובריאות
229	מבוא
234	תרשים 8א' ולוחות 8.1-8.4 – תוחלת חיים ומשקל בעת לידה
238	לוחות 8.5-8.7 – בדיקות וחיסונים של תינוקות ותלמידים
242	לוחות 8.8-8.10 – משקל וגובה של ילדים ובני נוער
246	לוחות 8.11-8.13 – ילדים החולים במחלות שונות
249	לוחות 8.14-8.19 ותרשים 8ב' – ילדים בשירותי בריאות (קופות חולים) ובבתי חולים
262	לוחות 8.20-8.21 ותרשים 8ג' – אלרגיה וסייעות רפואיות
265	תרשימים 8ד'-8ה' ולוחות 8.22-8.25 – ועדות פסיכיאטריות, מיון פסיכיאטרי ואשפוז פסיכיאטרי
269	לוחות 8.26-8.30 ותרשים 8ו' – פטירה של תינוקות ושל ילדים
	9. ילדים ותאונות
281	מבוא
283	תרשימים 9א'-9ז' ולוחות 9.1-9.5 – פניות לחדרי מיון ואשפוזים עקב היפגעות בתאונות
293	תרשימים 9ח'-9י' ולוח 9.6 – היפגעות ילדים בתאונות דרכים
295	תרשימים 9יא'-9יד' ולוח 9.7 – היפגעות ילדים בתאונות אופניים / קורקינט חשמליים
300	לוחות 9.8-9.10 ותרשים 9טו' – היפגעות ילדים בגלל שהושארו או נלכדו לבד ברכב
304	תרשימים 9טז'-9יז' ולוחות 9.11-9.12 – פגיעות ילדים בחופשת הקיץ
307	תרשימים 9יח'-9יט' ולוחות 9.13-9.14 – היפגעות ילדים מהרעלה

311	לוחות 9.18-9.15 – היפגעות תלמידים בתאונות במערכת החינוך.....
	10. ילדים וכלכלה
317	מבוא.....
320	תרשימים 10א'-10ב' ולוח 10.1 – ילדים לפי דירוג חברתי-כלכלי של יישוב המגורים.....
327	תרשימים 10ג'-10ד' ולוח 10.2 – תחולת העוני בקרב ילדים.....
330	לוחות 10.3-10.4 ותרשימים 10ה'-10ו' - ילדים החיים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה.....
339	לוח 10.5 ותרשימים 10ז'-10ח' - ילדים החיים במשקי בית עם/ללא מועסקים ובמשפחות שבהן לפחות אחד ההורים מקבל דמי אבטלה.....
341	תרשים 10ט' ולוחות 10.6-10.7 - ילדים בשוק העבודה.....
344	לוחות 10.8-10.9 – עבודת ילדים בפרסומות ובהופעות ציבוריות.....
346	לוחות 10.10-10.14 ותרשימים 10י'-10יא' – ילדים ובני נוער עובדים שהועסקו באופן לא חוקי ותיקים שנפתחו בעניינם.....
350	תרשימים 10יב'-10יד' ולוח 10.15 – הוצאה על מוצרים במשקי בית עם ילדים ובעלות על מוצרים.....
	11. ילדים בעולם המשפט
357	מבוא.....
360	לוח 11.1 ותרשים 11א' – ילדים בבתי משפט שלום לנוער.....
362	לוח 11.2 – ילדים בבתי משפט לענייני משפחה.....
364	תרשים 11ב' – בקשות לאישור נישואי קטינות שהוגשו לבתי משפט.....
365	לוחות 11.3-11.4 – ילדים בבתי משפט דתיים (רבניים, שרעיים ודרוזיים).....
	12. ילדים עוברי חוק
369	מבוא.....
374	לוחות 12.1-12.12 ותרשימים 12א'-12ה' – קטינים החשודים בביצוע עבירות שבגין נפתח תיק פלילי או הנמצאים בהליך של טיפול מותנה.....
409	לוחות 12.13-12.14 ותרשים 12ו' – עבירות בני נוער במוסדות חינוך.....
414	תרשימים 12ז'-12ח' ולוחות 12.15-12.17 – מעצר קטינים.....
418	תרשימים 12ט'-12י' ולוחות 12.18-12.21 – קטינים בטיפול שירות המבחן לנוער.....
421	לוחות 12.22-12.26 ותרשימים 12יא'-12יב' – קטינים בהליכים פליליים.....
428	לוחות 12.27-12.30 ותרשימים 12יב'-12טו' – קטינים שחויבו בד"ן, קטינים המרצים עונש מאסר וקטינים מועדים.....
435	לוח 12.31 – השתייכות למסגרת לימודית של קטינים בעלי תיקים פליליים.....
	13. ילדים נפגעי עבירה
439	מבוא.....
443	לוחות 13.1-13.7 ותרשים 13א'-13ג' – תיקים שנפתחו בגין עבירות כנגד ילדים במשפחה ומחוץ למשפחה.....
453	תרשימים 13ד'-13ח' ולוחות 13.8-13.10 – ילדים נפגעי עבירות אלימות גופנית.....

464	לוחות 13.12-13.11 – ילדים שננטשו או הושארו בלא השגחה.....
466	תרשימים 13ט'י' ולוחות 13.16-13.13 – עבירות מין כלפי קטינים.....
472	תרשימים 13יא'י' ולוחות 13.20-13.18 – מכירת אלוהול לקטינים.....
477	תרשים 13יג' ולוח 13.21 – עבירות של בגירים כנגד קטינים במוסדות חינוך.....
479	לוחות 13.23-13.22 ותרישים 13יד – עבירות מין ופרטיות הקשורות לאינטרנט.....
481	לוחות 13.26-13.24 – עבירות שונות נגד ילדים.....
485	תרשימים 13טו'י' ולוח 13.27 – ילדים עד גיל 14 בטיפולם של חוקרי ילדים.....
	14. ילדים במצבי סיכון ומצוקה
493	מבוא.....
499	לוחות 14.4-14.1 ותרישים 14א' – ילדים המוכרים לשירותי הרווחה.....
508	תרשימים 14ב'י' ולוחות 14.6-14.5 – דיווחים לעובדים סוציאליים לפי חוק הנוער.....
515	לוח 14.7 – ילדים שטופלו במרכזי הגנה.....
519	לוח 14.8 – ילדים נפגעי אלימות ותקיפה מינית שאותרו בבתי חולים, בקופות חולים ובטיפות חלב.....
521	תרשימים 14טז'י' ולוחות 14.10-14.9 – ילדים במסגרות חירום.....
524	לוח 14.11 – ילדים בסיכון המטופלים בידי אגף א' חינוך ילדים ונוער בסיכון במשרד החינוך.....
526	תרשימים 14יא'י' ולוח 14.12 – ילדים במקלטים לנשים נפגעות אלימות.....
528	תרשימים 14יד'י' ולוח 14.12 – בני נוער וצעירים בטיפול רשות חסות הנוער.....
532	לוחות 14.14-14.13 – שימוש בני נוער בחומרים פסיכו-אקטיביים וצריכת אלוהול.....
534	לוח 14.15 – נוער שאינו עובד ואינו לומד.....
536	לוחות 14.18-14.16 ותרישים 14יז' – קטינים שנעדרו מביתם.....
539	לוחות 14.20-14.19 ותרישים 14יח'י' ולוח 14.14 – נסיונות אובדניים.....
545	לוחות 14.22-14.21 – הפסקת היריון של נערות צעירות.....
547	תרשימים 14כג'י' – פניות למוקד 105 (המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת).....
549	תרשים 14כז' – ילדים ובני נוער מטופלים במרכזים האזוריים לטיפול בפגיעות מיניות.....
550	תרשים 14כח' – ילדים המטופלים במרכזים למניעת אלימות במשפחה.....
551	תרשים 14כט' – פניות למוקד 118 של משרד הרווחה.....
552	לוחות 14.24-14.23 – תחושות, מצוקות והתנהגויות סיכון של תלמידים.....
554	לוח 14.25 – אבחנות נפשיות בקרב בני נוער.....
555	תרשים 14ל' – הערכות סיכון אובדני בקרב תלמידים.....

ילדים במלחמת
'חרבות ברזל'

אקדמות מילין לנתונים אודות ילדים במלחמת חרבות ברזל

כבר למעלה משנה וחצי שמדינת ישראל מצויה במלחמה, ותקופה זו הינה חסרת תקדים בכל קנה מידה בכלל, ומנקודת מבטם של ילדים בפרט. ילדים רבים היו בין הקורבנות ושורדי הפשעים הנפשעים והמתועבים שביצעו ארגון הטרור חמאס וארגוני טרור נוספים, ושכללו מעשי טבח, התעללות, חטיפה והחזקה בשבי. מאז אירועי השבעה באוקטובר מתמודדים ילדי ישראל עם אתגרים קיצוניים, הקשורים לטבח, לטראומה הקולקטיבית שחווים תושבי מדינת ישראל, לעקירה מהבית של אוכלוסיות וקהילות שלמות ולאיומי הרקטות המתמשכים.

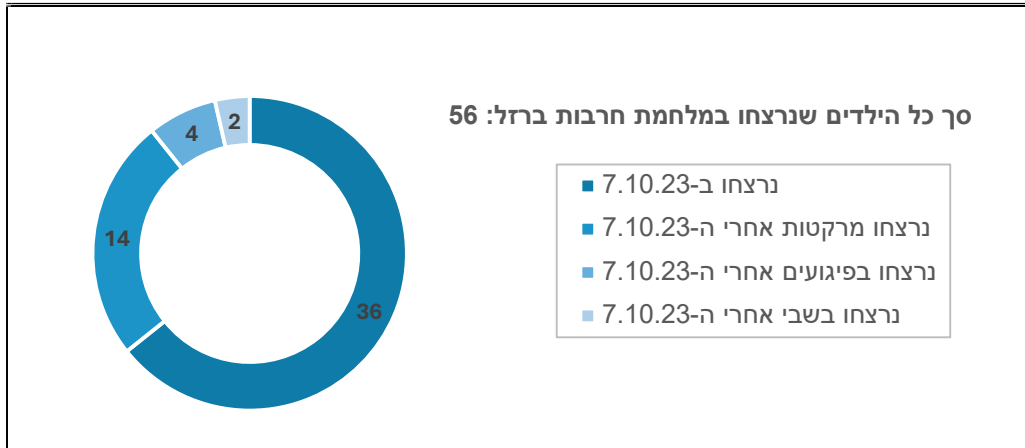
מצב דברים זה חייב אותנו לחרוג ממנהגנו ולאסוף, כמו בשנה שעברה, נתונים לא רק מהשנה שהסתיימה, שנת 2023, כמנהגנו בכל שנה, אלא גם נתונים עדכניים לשנה הראשונה למלחמה. מסד נתונים הוא כלי חשוב בתכנון מדיניות בעת שיגרה, וביתר שאת בעת משבר ומלחמה. ללא מסד נתונים יקשה על קובעי מדיניות לתכנן מהלכים מתאימים ומספקים לטובת ההתמודדות עם השלכות המלחמה, שעוד ניטשת.

מטבע הדברים משימת איסוף נתונים לא שגרתית היא מאתגרת במיוחד, הן משום שלרבות מהרשויות אין אפשרות לשלוח נתונים לתקופת זמן שאינה של שנה שלמה, והן משום שרשויות רבות עסוקות בהתמודדות עם המלחמה והשלכותיה הדרמטיות.

בפרק שלפניכם נתונים שונים הנוגעים ברובם לשנת המלחמה הראשונה. במידת האפשר הבאנו נתונים אלו בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת. עם זאת, ברור שהתמונה העולה מנתונים אלו, כאשר המלחמה עדין בעיצומה, עדיין אינה מספרת את הסיפור כולו. אף על פי כן, אנו סבורים שלנתונים אלו חשיבות מיוחדת להבטחת זכויותיהם הבסיסיות ביותר של ילדים ונוער בעת מלחמה, והם יוכלו לסייע למקבלי ההחלטות ללמוד על החסרים והצרכים, ומהם לגזור את המענים הנדרשים בדחיפות.

ילדים שנפגעו במלחמה

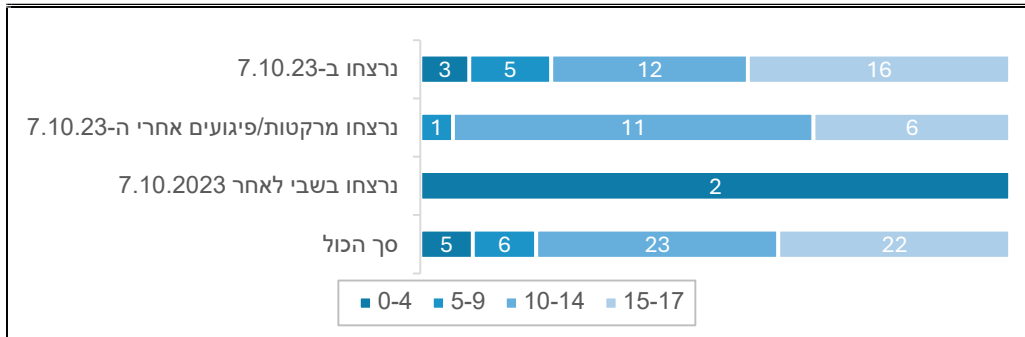
תרשים 1: ילדים שנרצחו במלחמת 'חרבות ברזל' / 7.10.23 – 31.03.2025

מקור: משרד המשפטים, החטיבה החברתית ויחידת התיאום הממשלתית לזכויות ילדים ונוער, "ילדים ונוער במלחמה - דו"ח לוועדת המנכ"לים לזכויות ילדים ונוער, מלחמת חרבות ברזל", יולי 2024. קובץ מתעדכן של המועצה לשלום הילד, מרץ 2025.

מאז תחילת המלחמה נרצחו 58 ילדים, רובם נרצחו במתקפה של ה-7.10.23 (36 ילדים), רבע נרצחו מרקטות (14 ילדים), 4 ילדים נרצחו בפיגועים, ושני ילדים נרצחו בשבי.

תרשים 2: גיל הילדים שנרצחו במלחמת 'חרבות ברזל' / 7.10.23 – 31.03.2024

מקורות: משרד המשפטים, החטיבה החברתית ויחידת התיאום הממשלתית לזכויות ילדים ונוער, "ילדים ונוער במלחמה - דו"ח לוועדת המנכ"לים לזכויות ילדים ונוער, מלחמת חרבות ברזל", יולי 2024. קובץ מתעדכן של המועצה לשלום הילד, מרץ 2025.

מבין הילדים שנרצחו מאז תחילת המלחמה, הקבוצה הגדול ביותר היא של בני 10-14. קרוב לארבע חמישיות מהילדים שנרצחו ב-7.10.23 בני 17-10 (28 ילדים). בקבוצת הגיל 0-9 נרצחו 8 ילדים, מהם תינוקות שאמה נורתה בבטנה ונפטרה כ-14 שעות לאחר היוולדה, תינוקת שנרצחה בביתה בגיל 10 חודשים ופעוט בן שנתיים שנרצח בביתו. הרוב המוחלט הילדים שנרצחו במהלך המלחמה אחרי ה-7.10 מרקטות או בפיגועים היו בני 10 ומעלה (16 ילדים).

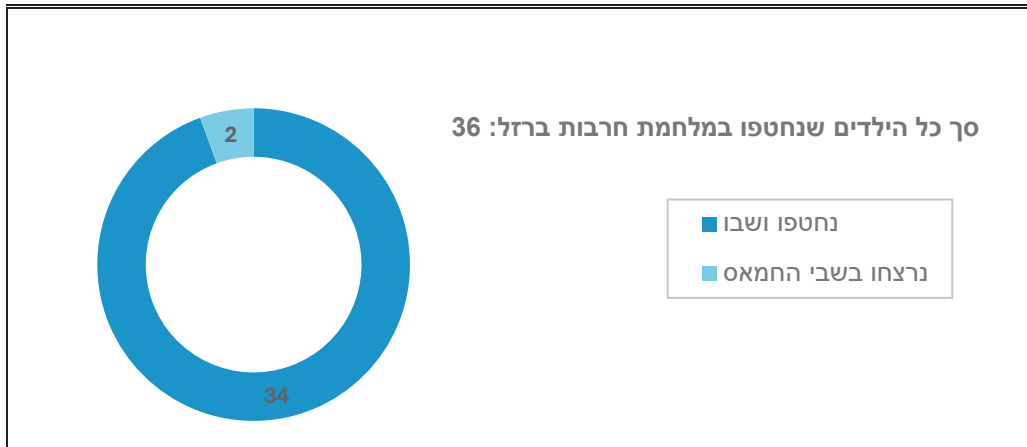
לוח 1: מין וגיל הילדים שנרצחו במלחמת 'חרבות ברזל' (מספרים ואחוזים) /
31.3.2025 – 7.10.23

נרצחו במהלך המלחמה (אחרי ה-7.10.23)**		נרצחו ב-7.10.23		סך הכול		גיל / מין	
		מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים		
100.0	20	100.0	36	100.0	56	סך הכול	
75.0	15	61.1	22	66.1	37	בנים	מין
25.0	5	38.9	14	33.9	19	בנות	
0.0	0	2.8	1	1.8	1	*0	גיל
5.0	1	2.8	1	3.6	2	1	
0.0	0	2.8	1	1.8	1	2	
0.0	0	0.0	0	0.0	0	3	
5.0	1	0.0	0	1.8	1	4	
0.0	0	11.1	4	7.1	4	5	
0.0	0	0.0	0	0.0	0	6	
0.0	0	0.0	0	0.0	0	7	
0.0	0	2.8	1	1.8	1	8	
5.0	1	0.0	0	1.8	1	9	
10.0	2	0.0	0	3.6	2	10	
15.0	3	2.8	1	7.1	4	11	
15.0	3	11.1	4	12.5	7	12	
5.0	1	8.3	3	7.1	4	13	
10.0	2	11.1	4	10.7	6	14	
5.0	1	8.3	3	7.1	4	15	
15.0	3	13.9	5	14.3	8	16	
10.0	2	22.2	8	17.9	10	17	

מקורות: משרד המשפטים, החטיבה החברתית ויחידת התיאום הממשלתית לזכויות ילדים ונוער, "ילדים ונוער במלחמה - דו"ח לוועדת המנכ"לים לזכויות ילדים ונוער, מלחמת חרבות ברזל", יולי 2024. קובץ מתעדכן של המועצה לשלום הילד, מרץ 2025.
* תינוקת שאמה נורתה בבטנה ונפטרה כ-14 שעות לאחר היוולדה.
** נרצחו בשבי, מרקטות או בפגיעות.

כשני שלישים מבין 56 הילדים שנרצחו במהלך המלחמה היו בנים.

תרשים 3: ילדים שנחטפו לרצועת עזה במלחמת 'חרבות ברזל' / 7.10.23 עד פברואר 2025

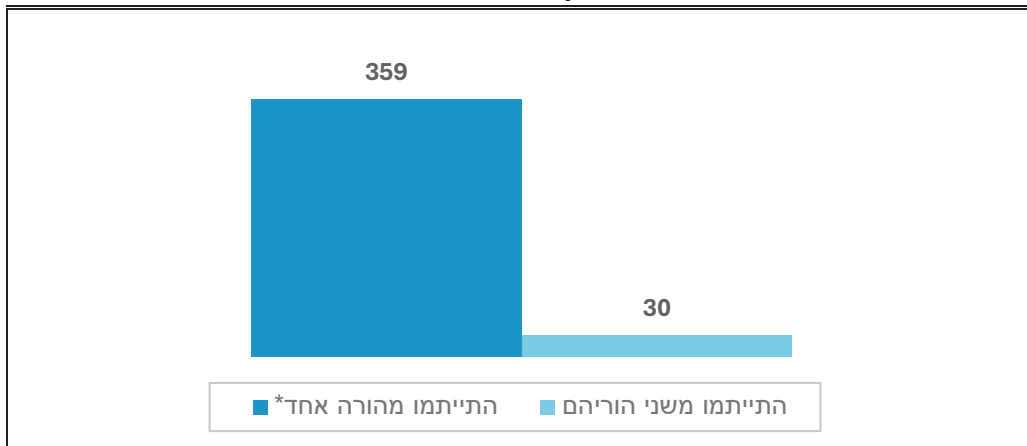

מקור: משרד המשפטים, החטיבה החברתית ויחידת התיאום הממשלתית לזכויות ילדים ונוער, "ילדים ונוער במלחמה - דו"ח לוועדת המנכ"לים לזכויות ילדים ונוער, מלחמת חרבות ברזל", יולי 2024. עדכון המועצה לשלום הילד פברואר 2025.

הערה: מספר הילדים החטופים המפורסם כאן שונה מזה שפורסם בשנתון הקודם המועד הקבוע של גיל הקטינות.

36 ילדים נחטפו לרצועת עזה ב-7.10.23, מהם 34 שבו בחיים ושניים נרצחו בשבי.

תרשים 4: מספר הילדים שהתייתמו עקב פעולות איבה / 7.10.23 עד פברואר 2025

מקור: המוסד לביטוח לאומי, 2025

359 ילדים ונוער התייתמו מהורה אחד עקב פעולות איבה נכון לפברואר 2025. 30 ילדים התייתמו משני הוריהם.

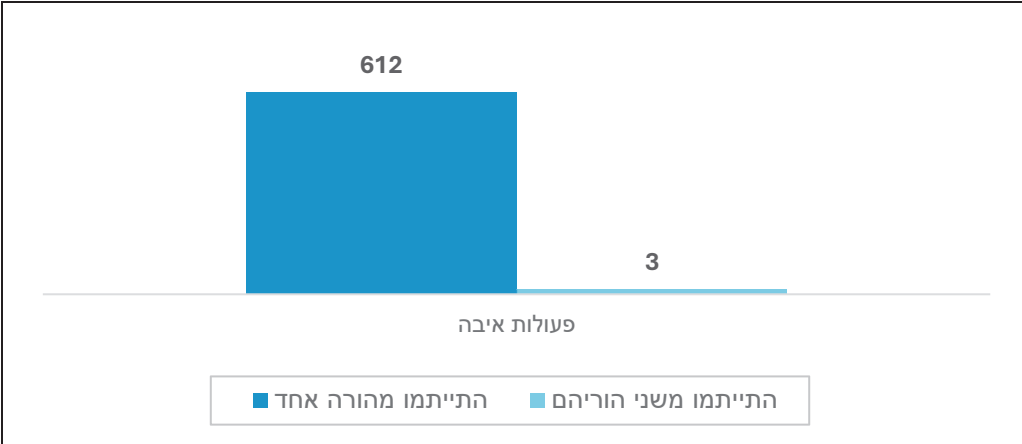
לוח 2: התפלגות הילדים שהתייתמו כתוצאה מפעולות איבה, לפי גיל ומגדר/ אוקטובר 2023 – פברואר 2025

גיל	סה"כ	בנים		בנות	
		מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים
סך הכל	359	192	53.5	167*	46.5
0-4	70	45	64.3	25	35.7
5-9	119	55	46.2	64	53.8
10-14	111	56	50.5	55	49.5
15-17	57	36	63.2	21	36.8

מקור: המוסד לביטוח לאומי
*סך הכל כולל שני מקרים שבהם לא נקבע תאריך פטירה סופי.

כ-54% מהילדים שהתייתמו כתוצאה מפעולות איבה הם בנים, כאשר בגילאי 0-4 ו-15-17 כ-64% מהיתומים הם בנים.

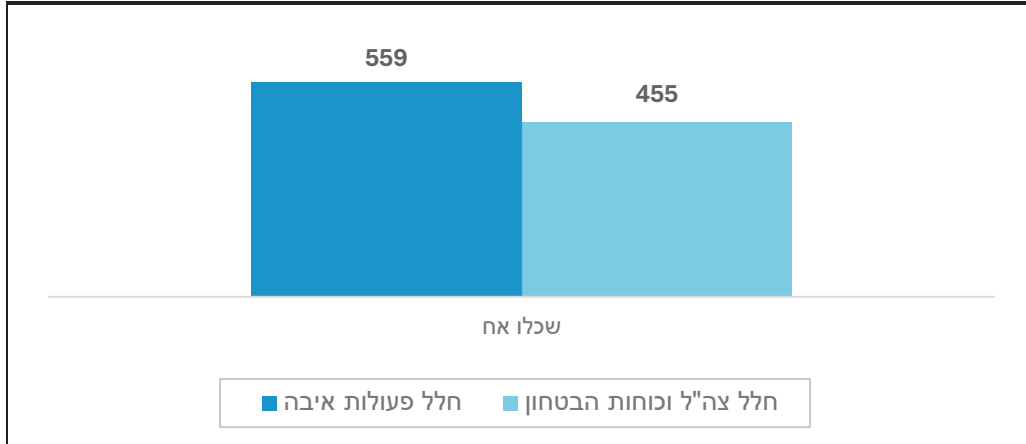
תרשים 5: מספר הילדים יתומי חללי צה"ל וכוחות הבטחון / 7.10.23 עד יולי 2024

מקור: משרד המשפטים, החטיבה החברתית ויחידת התיאום הממשלתית לזכויות ילדים ונוער, "ילדים ונוער במלחמה - דו"ח לוועדת המנכ"לים לזכויות ילדים ונוער, מלחמת חרבות ברזל", יולי 2024.

612 ילדים ונוער יתומי כוחות ביטחון התייתמו מהורה אחד נכון ליולי 2024. 3 ילדים התייתמו משני הוריהם.

תרשים 6: מספר הילדים ששכלו אח במלחמה / 7.10.23 עד יולי 2024

מקור: משרד המשפטים, החטיבה החברתית ויחידת התיאום הממשלתית לזכויות ילדים ונוער, "ילדים ונוער במלחמה - דו"ח לוועדת המנכ"לים לזכויות ילדים ונוער, מלחמת חרבות ברזל", יולי 2024.

נכון ליולי 2024, 1,014 ילדים ונוער שכלו את אחיהם במלחמה, מתוכם 559 ילדים שאחיהם חלל צה"ל וכוחות הביטחון ו-455 ילדים שאחיהם חלל פעולות איבה.

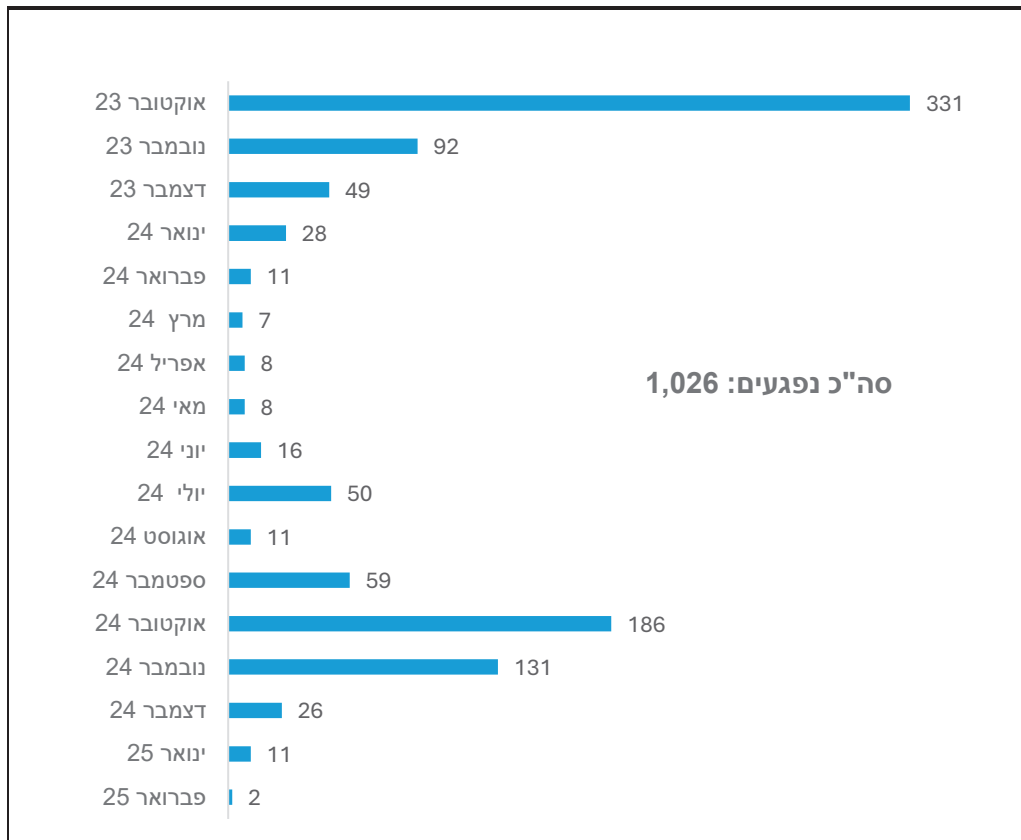
לוח 3: מספר הילדים היתומים של חללי צה"ל, לפי גיל ומגדר / 6.10.2023 - 7.10.2024

7.10.2024		6.10.2023			
מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	גיל	מגדר
100	789	100	275	0-17	סך הכל
22.6	178	2.9	8	0-4	
26.5	209	18.2	50	5-9	
23.4	185	40.4	111	10-14	
27.5	217	38.5	106	15-17	
100	384	100	150	0-17	בנים
21.1	81	2.0	3	0-4	
23.4	90	14.7	22	5-9	
26.6	102	37.3	56	10-14	
28.9	111	46.0	69	15-17	
100	405	100	125	0-17	בנות
24.0	97	4.0	5	0-4	
29.4	119	22.4	28	5-9	
20.5	83	44.0	55	10-14	
26.2	106	29.6	37	15-17	

מקור: משרד הבטחון, אגף משפחות הנצחה ומורשת.

בשנה הראשונה למלחמה מספר היתומים של חללי צה"ל עלה כמעט פי 3. גיל היתומים ירד באופן משמעותי: ערב המלחמה היו כ-79% מהיתומים בגילאי 10-17, ובמלאת שנה למלחמה רק כ-51% מהיתומים מעל גיל 10. היחס בין מספר היתומים למספר היתומות השתנה במהלך המלחמה: ערב המלחמה היו הבנים כ-55% מכלל היתומים, ובמלאת שנה למלחמה הם מהווים רק כ-49% מכלל היתומים.

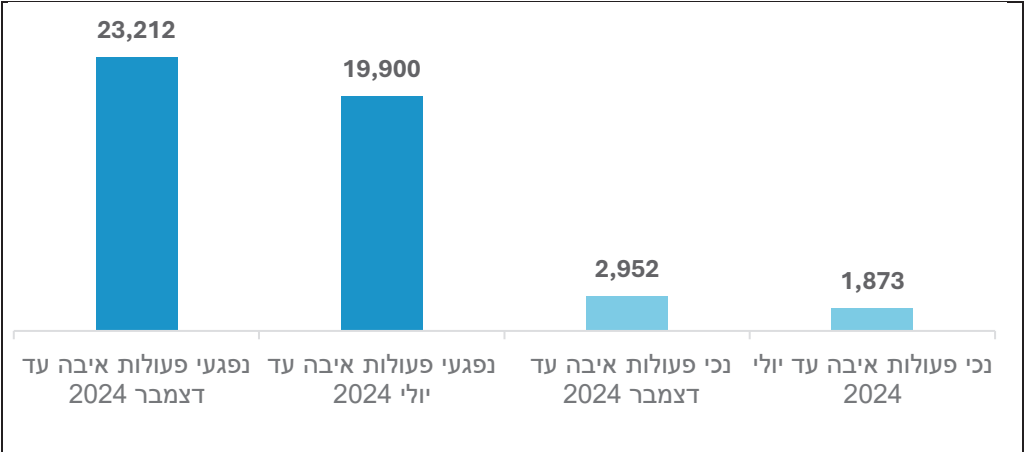
תרשים 7: מספר הילדים שהגיעו לבתי חולים בגלל פגיעה הקשורה למלחמה /
16.02.2024 – 7.10.2023

מקור: עולם הדאטה, משרד הבריאות.

1,026 ילדים שנפגעו ונקלטו במערכת הבריאות בגלל פגיעה הקשורה למלחמה. מספר הילדים שנפגעו ונקלטו במערכת הבריאות היה גבוה במיוחד בשלשת החודשים הראשונים של המלחמה, ובחודשים יולי, וספטמבר-נובמבר 2024.

תרשים 8: מספר הילדים שהוכרו על ידי הביטוח הלאומי כנפגעי פעולות איבה* וכנכי פעולות איבה** כתוצאה מהמלחמה / 7.10.23 עד דצמבר 2024

מקור: משרד המשפטים, החטיבה החברתית ויחידת התיאום הממשלתית לזכויות ילדים ונוער, "ילדים ונוער במלחמה - דו"ח לוועדת המנכ"לים לזכויות ילדים ונוער, מלחמת חרבות ברזל", יולי 2024.
* ילדים שנכחו בקרות האירוע ונותרו עם נזק נפשי או פיזי קיבלו הכרה כנפגעי פעולות איבה על בסיס בקשה שהוגשה עבור הורים, גם אם לא הוגשה בקשה ספציפית עבורם.
** ילדים שנכחו בקרות האירוע ונותרו עם נזק נכות נפשית או פיזית משמעותית שהוכרה בוועדה הרפואית כ- 20% נכות.

עד דצמבר 2024 23,212 ילדים ונוער הוכרו בביטוח לאומי כנפגעי פעולות איבה כתוצאה מהמלחמה ונותרו עם נזק נפשי או פיזי, ו-2,952 ילדים הוכרו כנכי פעולות איבה שנותרה להם נכות נפשית או פיזית משמעותית.

לוח 4: התפלגות הילדים שהוכרו כנפגעי פעולות איבה, לפי גיל ומגדר/ אוקטובר 2023 – דצמבר 2024

גיל	סה"כ	בנים		בנות	
		מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים
סך הכל	23,212	11,934	51.4	11,278	48.6
0-4	6,539	3,383	51.7	3,156	48.3
5-9	7,401	3,822	51.6	3,579	48.4
10-14	6,153	3,126	50.8	3,027	49.2
15-17	3,119	1,603	51.4	1,516	48.6

מקור: המוסד לביטוח לאומי

כ-60% מהילדים שהוכרו כנפגעי פעולות איבה הם מתחת לגיל 9.

לוח 5: מספר הילדים שנפגעו בפעולות איבה ומספר הילדים שהתייתמו בגלל פעולות איבה / 1947-2024

שנה	ילדים שנפגעו בפעולות איבה	ילדים שהתייתמו בפעולות איבה
1947- ספטמבר 2023	2,900	3,300
1947-1976	310	266
1947-1957	85	-
מזה: 1958-1976	225	-
1977-1993	157	710
1994-1999	255	285
2000-2005	713	1,188
2006-2010	661	256
2011	61	41
2012	98	30
2013	22	18
2014	193	79
2015	50	81
2016	36	52
2017	10	15
2018	71	47
2019	73	55
2020	10	26
2021	111	38
2022	40	64
ינואר עד ספטמבר 2023	29	49
אוקטובר 2023 – דצמבר 2024	23,212	*359

מקור: המוסד לביטוח לאומי
עד פברואר 2025

2,900 ילדים נפגעו בפעולות איבה מאז 1947 ועד לתחילת מלחמת חרבות ברזל. מאז תחילת מלחמת חרבות ברזל הוכרו 23,212 ילדים כנפגעי פעולות איבה.
3,300 ילדים התייתמו בפעולות איבה מאז 1947 ועד לתחילת מלחמת חרבות ברזל, מאז מלחמת חרבות ברזל ועד פברואר 2025 התייתמו 359 ילדים בפעולות איבה.

לוח 6: הפער בתוחלת החיים בלידה בסוף שנת 2023 בחישוב חללי המלחמה ובלעדיה / 2023

קבוצת אוכלוסיה/דת	מגדר	ללא חללי מלחמה	כולל חללי המלחמה	פער
סך הכל	בנים	81.7	81.0	-0.7
	בנות	85.7	85.5	-0.2
יהודים ואחרים	בנים	82.4	81.5	-0.9
	בנות	86.1	85.8	-0.3
ערבים	בנים	78.3	78.2	-0.1
	בנות	83.2	83.2	0.0
יהודים	בנים	82.7	81.7	-1.0
	בנות	86.1	85.8	-0.3

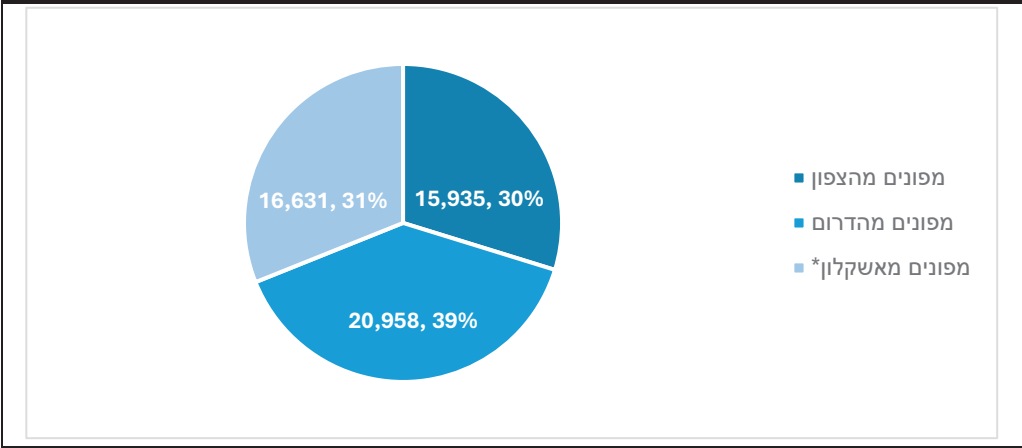
מקור: שנתון סטטיסטי לישראל 2024 לוח 3.5.

הירידה הבולטת ביותר בתוחלת החיים בלידה היא בקרב בנים יהודים שבעקבות המלחמה. תוחלת החיים בלידה שלהם ירדה בשנה.

ילדים שפונו מבתיהם

כלל הילדים המפונים

תרשים 9: התפלגות הילדים המפונים ששולם עבורם מענק אכלוס לפי אזור מגורים / 6.10.24- 7.10.23

מקור: הודעה לתקשורת 'נתוני הביטוח הלאומי לציון שנה למלחמת חרבות ברזל' 6.10.2024
*במהלך חודשים אוקטובר ונובמבר בלבד.

בשנה הראשונה למלחמה שולמו שלומי מענקי אכלוס עבור 53,524 ילדים ונוער מיישובי הצפון והדרום המפונים לפי החלטות הממשלה. כ-70% מהילדים פונו מאזור הדרום ומאשקלון, וכ-31% פונו מהצפון.

לוח 7: התפלגות הילדים המפונים מיישובי הצפון לפי מועצה אזורית ושהות במלון או בקהילה / 20.02.2025

רשות מקומית	סך הכל	ילדים מפונים במלונות	אחוז מהילדים המפונים	ילדים מפונים בקהילה	אחוז מהילדים המפונים
סך הכל	15,428	2,853	18.5	12,575	81.5
קרית שמונה	5,345	1,877	35.1	3,468	64.9
שלומי	2,135	369	17.3	1,766	82.7
ע'ג'ר	742	0	0.0	742	100.0
מטולה	309	22	7.1	287	92.9
הגליל העליון	2,490	220	8.8	2,270	91.2
מטה אשר	2,324	99	4.3	2,225	95.7
מבואות החרמון	787	102	13.0	685	87.0
מעלה יוסף	1,014	54	5.3	960	94.7
מרום הגליל	282	110	39.0	172	61.0

מקור: 'היערכות לחזרת תושבי הצפון ליישוביהם לאחר פיגועים במסגרת מלחמת חרבות ברזל' 23.2.2025 מרכז המחקר והמידע של הכנסת.

כשליש מהילדים המפונים הם מקרית שמונה. שיעורם הילדים המפונים במלונות גבוה במיוחד בקרב מפונים מועצה אזורית מרום גליל (39%) וקרית שמונה (35%). שיעור המפונים בקהילה גבוה בקרב ילדים מפונים מע'ג'ר (100%), מועצה אזורית מטה אשר (96%), ומועצה אזורית מעלה יוסף (95%).

תלמידים שפונו מבתיהם

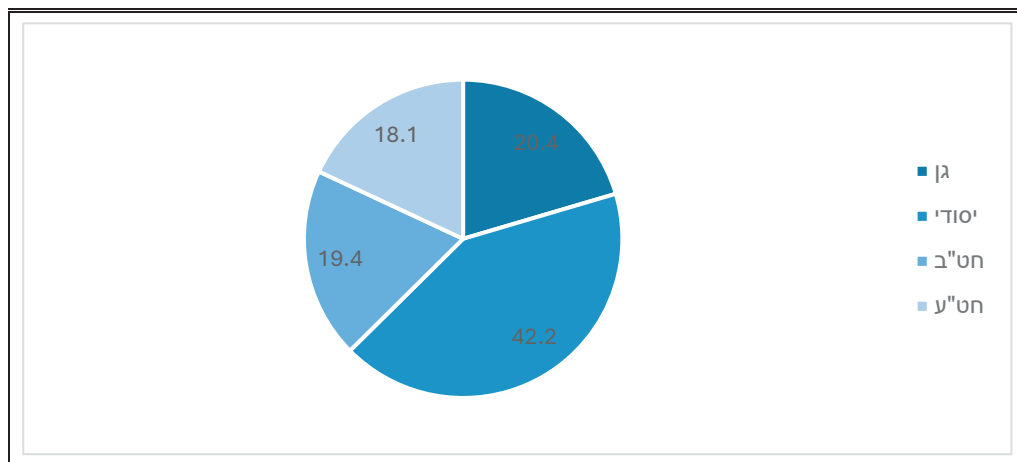
לוח 8: מספר התלמידים המפונים, לפי כיתה ומחוז מגורים/ תשפ"ד (2023/24)*

גיל	סה"כ	מחוז דרום	מחוז צפון
סה"כ	38,628	25,001	13,627
גן	7,892	5,340	2,552
א	2,747	1,850	897
ב	2,824	1,852	972
ג	2,704	1,787	917
ד	2,728	1,832	896
ה	2,645	1,727	918
ו	2,637	1,688	949
ז	2,608	1,687	921
ח	2,512	1,579	933
ט	2,358	1,467	891
י	2,481	1,537	944
יא	2,246	1,337	909
יב	2,246	1,318	928

מקור: משרד החינוך, העמדת מידע לציבור 2025.

* לקראת סוף חודש מרץ 2024 מעל 80% מהתלמידים שפונו ביישובי הדרום חזרו לבתיהם. עד חזרת רוב מפוני הדרום לבתיהם בחודש מרץ 2024, היוו ילדים מפונים מהדרום כ-65% מהמפונים.

תרשים 10: התפלגות התלמידים המפונים לפי שלב חינוך/ תשפ"ד (2023/24)*

מקור: משרד החינוך, העמדת מידע לציבור 2025.

* לקראת סוף חודש מרץ 2024 מעל 80% מהתלמידים שפנו ביישובי הדרום חזרו לבתיהם.

כ-63% מהילדים המפונים לומדים בגן ובבית ספר יסודי, וכ-37% בחט"ב ובחט"ע.

לוח 9: מסגרות חינוך ייעודיות שהוקמו למפונים ותלמידים שלמדו בהן/ תשפ"ד (2023/24)

שלב חינוך	מסגרות שהוקמו	תלמידים מפונים		אחוז מכלל התלמידים המפונים**
		מספר	אחוז	
סך הכל	62	3,315	100.0	8.1
גן	16	378	12.1	4.8
בית ספר יסודי	30	1,463	46.7	9.0
חטיבת ביניים	10	695	22.2	9.3
חטיבה עליונה	6	599	19.1	8.6

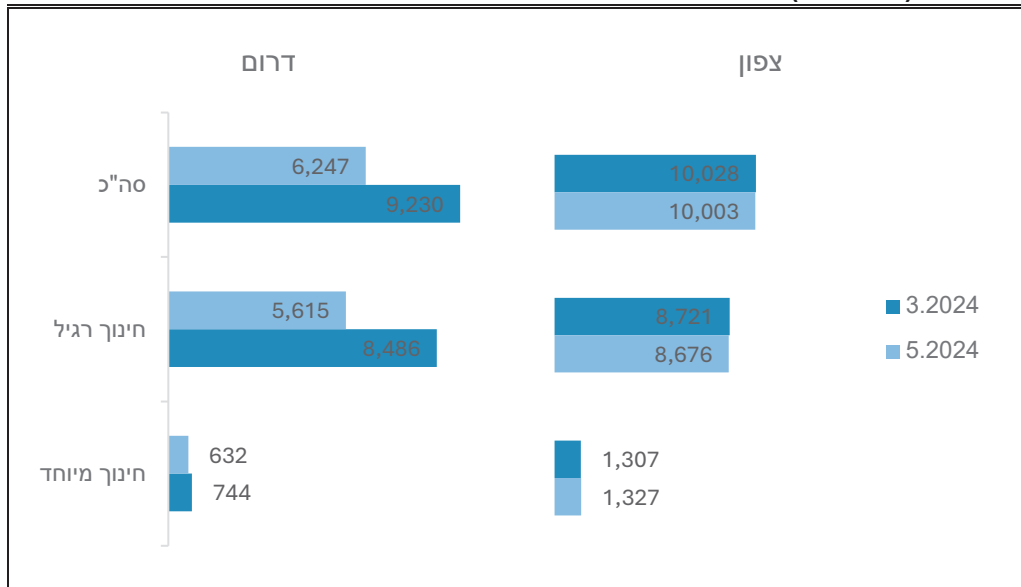
מקור: משרד החינוך, העמדת מידע לציבור 2025.

* לקראת סוף חודש מרץ 2024 מעל 80% מהתלמידים שפנו ביישובי הדרום חזרו לבתיהם.

**שאר התלמידים למדו במוסדות קולטים או בשלוחות שהוקמו דרך מוסד הלימודים המקורי שפונה.

כ-8% מכלל ההתלמידים מפונים למדו במסגרת ייעודית שהוקמה למפונים. 5% הילדים בגילאי גן שלמדו במסגרת ייעודית שהוקמה למפונים, אף שילדים בגילאי גן מהווים כ-20% מהילדים המפונים (תרשים 8).

תרשים 11 : התפלגות התלמידים המפונים הלומדים במוסדות קולטים לפי סוג חינוך/
תשפ"ד (2023/24)*

מקור: משרד החינוך, העמדת מידע לציבור 2025.

* לקראת סוף חודש מרץ 2024 מעל 80% מהתלמידים שפוננו ביישובי הדרום חזרו לבתיהם.

מספר התלמידים המפונים הלומדים במוסדות קולטים בדרום ירד בין מרץ 2024 למאי 2024 בכ-32%, בעוד מספר התלמידים הלומדים במוסדות קולטים בצפון נותר כמעט ללא שינוי בתקופה זו. שיעור החזרה של תלמידי החינוך המיוחד מהדרום שלמדו במוסדות קולטים לבתיהם בין מרץ 2024 למאי 2024 עומד על כ-15%, פחות ממחצית מזה של החינוך הרגיל.

ילדים במלחמת חרבות ברזל

לוח 10: תלמידים מפונים שלמדו במוסדות חינוך קולטים, לפי מחוז, שלב חינוך וסוג מסגרת/ 5.2024-3.2024

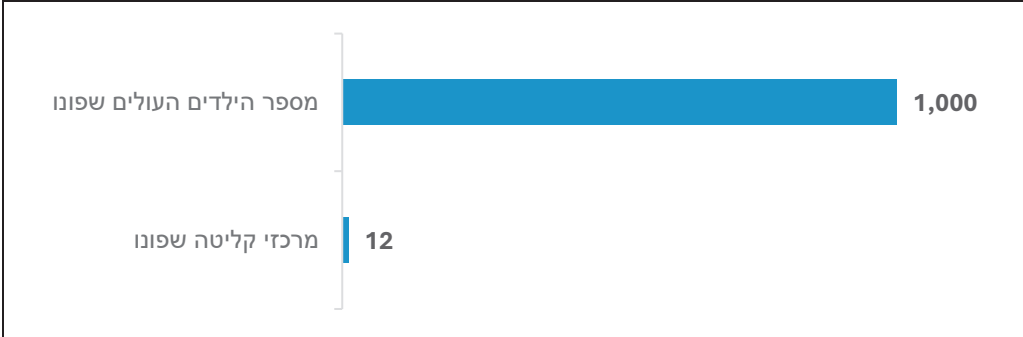
חינוך מיוחד		חינוך רגיל		סך הכל		שלב חינוך	מחוז
5.2024	3.2024	5.2024	3.2024	5.2024	3.2024		
1,959	2,051	14,291	17,207	16,250	19,258	סה"כ	
632	744	5,615	8,486	6,247	9,230	סה"כ	דרום
305	384	2,581	4,657	2,886	5,041	יסודי	
59	79	759	1,105	818	1,184	גן	
106	114	797	1,053	903	1,167	חט"ב	
162	167	1,478	1,671	1,640	1,838	חט"ע	
1,327	1,307	8,676	8,721	10,003	10,028	סה"כ	צפון
592	587	4,226	4,208	4,818	4,795	יסודי	
90	81	770	857	860	938	גן	
309	305	1,634	1,621	1,943	1,926	חט"ב	
336	334	2,046	2,035	2,382	2,369	חט"ע	

מקור: משרד החינוך, העמדת מידע לציבור 2025.
* לקראת סוף חודש מרץ 2024 מעל 80% מהתלמידים שפנו ביישובי הדרום חזרו לבתיהם.

כ-3,000 תלמידים מפונים שלמדו במוסדות חינוך קולטים חזרו לבתיהם בין מרץ 2024 למאי 2024. שיעור החזרה של תלמידים מפונים מהדרום שלמדו במוסדות חינוך קולטים לבתיהם גבוה יותר בגילאי גן (31%) ויסודי (43%) מאשר בקרב תלמידי חט"ב (22.6%) וחט"ע (11%).

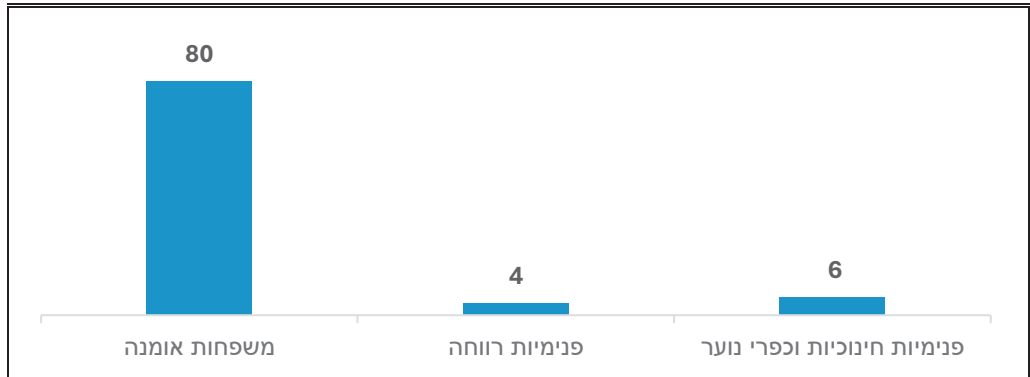
ילדים שפונו, לפי מאפיינים שונים

תרשים 12: מספר הילדים העולים שפונו ממרכזי קליטה / יולי 2024

מקור: משרד המשפטים, החטיבה החברתית ויחידת התיאום הממשלתית לזכויות ילדים ונוער, "ילדים ונוער במלחמה - דו"ח לוועדת המנכ"לים לזכויות ילדים ונוער, מלחמת חרבות ברזל", יולי 2024.
כ-1,000 ילדים עולים פונו מ-12 מרכזי קליטה. הללו היוו 10% מכלל הילדים שעלו לישראל במהלך שנת 2023 (9,838 ילדים, לפי נתוני משרד העלייה והקליטה).

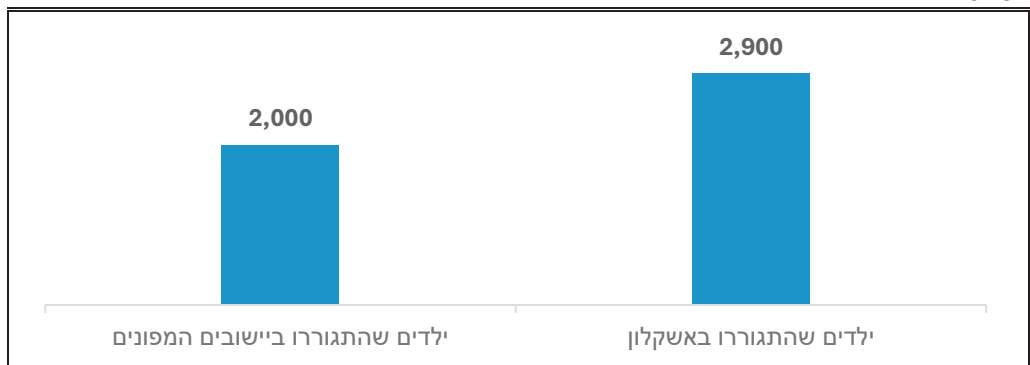
תרשים 13: מספר המסגרות החוץ-ביתית שפונן ושבחן שוהים ילדים / יולי 2024

מקור: משרד המשפטים, החטיבה החברתית ויחידת התיאום הממשלתית לזכויות ילדים ונוער, "ילדים ונוער במלחמה - דו"ח לוועדת המנכ"לים לזכויות ילדים ונוער, מלחמת חרבות ברזל", יולי 2024.
הערה: 80 משפחות אומנה (לא מספר הילדים), בפנימיות הרווחה פונן 119 ילדים.

90 מסגרות חוץ-ביתיות שבחן שוה ילדים פונן, מהן 80 משפחות אומנה, 4 פנימיות רווחה ו-6 פנימיות חינוכיות וכפרי נוער.

תרשים 14: מספר הילדים מקבלי קצבת ילד נכה שהתגוררו ביישובים שפונן / דצמבר 2023

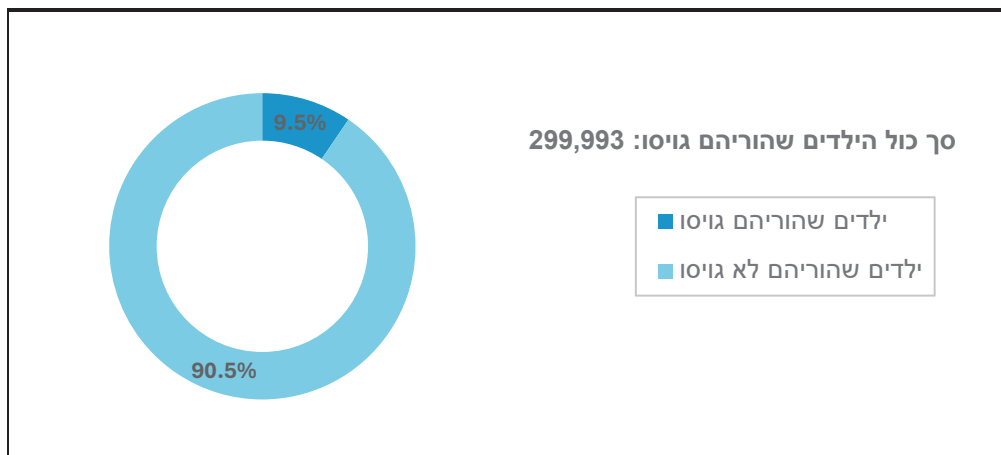

מקור: משרד המשפטים, החטיבה החברתית ויחידת התיאום הממשלתית לזכויות ילדים ונוער, "ילדים ונוער במלחמה - דו"ח לוועדת המנכ"לים לזכויות ילדים ונוער, מלחמת חרבות ברזל", יולי 2024. נתוני הביטוח הלאומי. עמ' 32.

על פי נתוני הביטוח הלאומי, נכון לדצמבר 2023 התגוררו ביישובי המפוננים בהחלטות הממשלה כ-2,000 ילדים ונוער שקיבלו קצבת ילד נכה. באשקלון (שלא פונתה באופן רשמי אך נקבעו לגביה הסדרים ייחודיים) התגוררו כ-2,900 ילדים ונוער נוספים.

ילדים שהוריהם גויסו

תרשים 15: ילדים שהוריהם גויסו / יולי 2024

מקור: משרד המשפטים, החטיבה החברתית ויחידת התיאום הממשלתית לזכויות ילדים ונוער, "ילדים ונוער במלחמה - דו"ח לוועדת המנכ"לים לזכויות ילדים ונוער, מלחמת חרבות ברזל", יולי 2024. עיבוד האחוזים: המועצה לשלום הילד על בסיס נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, השנתון הסטטיסטי לישראל 2024, לוח 2.3.

כמעט אחד מכל 10 ילדים היה ילד להורה מגויס.

ילדים נפגעי עבירה

לוח 11: מספר התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו בגין עבירות כנגד קטינים במשפחה ומחוץ למשפחה, לפי סוג עבירה / 10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23

סוג עבירה		תיקים שנפתחו בין 01/10/2022 ל- 30/09/2023		תיקים שנפתחו בין 01/10/2023 ל- 30/09/2024		אחוז השינוי	
		במשפחה		במשפחה		במשפחה	
		מחוץ למשפחה	מחוץ למשפחה	מחוץ למשפחה	מחוץ למשפחה	מחוץ למשפחה	מחוץ למשפחה
סך הכול		12,057	3,777	10,984	-1.2	-8.9	
עבירות נגד גוף		5,668	3,019	4,955	-0.6	-12.6	
עבירות סדר ציבורי		4,058	1,077	3,932	-5.9	-3.1	
עבירות מין		2,235	541	2,172	11.5	-2.8	
עבירות כלפי הרכוש		2,234	235	2,041	-4.5	-8.6	
עבירות כלפי המוסר		360	39	353	2.6	-1.9	
עבירות מרמה		232	8	240	300.0	3.4	
עבירות בטחון		212	15	168	7.1	-20.8	
עבירות נגד חיי אדם		77	20	64	122.2	-16.9	
עבירות כלכליות		43	0	41	-	-4.7	
עבירות תנועה		32	3	22	-25.0	-31.3	
עבירות רישוי		23	4	20	-	-13.0	
סעיפי הגדרה		11	3	10	200.0	-9.1	
עבירות מנהליות		11	0	4	-100.0	-63.6	
אחר		129	6	134	-53.8	3.9	

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.
הערות: 1. הנתונים כוללים גם תיקים של קטינים שביצעו עבירות כנגד קטינים. 2. בתיק אחד יכולים להיכלל מספר ילדים (במשטרה תיק אחד = אירוע אחד), ולכן מספר הנפגעים גדול ממספר התיקים. 3. פירוט העבירות אינו מסתכם לסך הכול כיוון שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בשנה הראשונה למלחמה מספר התיקים הפליליים שנפתחו בגין עבירות כנגד קטינים במשפחה נותר יציב בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת. רוב התיקים שנפתחו היו בגין עבירות נגד גוף (3,019), לאחר מכן בגין עבירות סדר ציבורי (1,077), עבירות מין (541) ועבירות כלפי רכוש (235). מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות מין במשפחה גדל בכ-12% (56 תיקים יותר) ומספר התיקים שנפתחו בגין עבירות נגד אדם במשפחה גדל ב-122% (11 תיקים יותר). מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות כנגד קטינים מחוץ למשפחה קטן בכ-9% בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת (1,073 תיקים פחות). בכל העבירות מחוץ למשפחה פחת מספר התיקים שנפתחו למעט בעבירות מרמה. מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות נגד גוף מחוץ למשפחה קטן בכ-13% (713 תיקים פחות), בגין עבירות כלפי רכוש ב-9% (193 תיקים פחות), בגין עבירות כלפי סדר ציבורי ב-3% (126 תיקים פחות), בגין עבירות מין ב-3% (63 תיקים פחות), בגין עבירות ביטחון ב-21% (44 תיקים פחות) בגין עבירות נגד אדם ב-17% (13 תיקים פחות) ובגין עבירות תנועה ב-31% (10 תיקים פחות).

לוח 12: מספר התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו בגין עבירות נגד חיי אדם שנעשו בקטינים במשפחה ומחוץ למשפחה, לפי סוג עבירה / 10/23-9/24 בהשוואה ל--10/22 9/23

סוג עבירה		תיקים שנפתחו בין 01/10/2022 ל- 30/09/2023		תיקים שנפתחו בין 01/10/2023 ל- 30/09/2024		אחוז השינוי	
		מחוץ למשפחה	במשפחה	מחוץ למשפחה	במשפחה	מחוץ למשפחה	במשפחה
סך הכול רצח ניסיון לרצח גרימת מוות ברשלנות עבירות אחרות כלפי חיי אדם* הריגה רצח ע"י פעולת איבה		9	77	20	64	122%	-17%
		2	30	4	35	100%	17%
		3	19	4	18	33%	-5%
		3	16	7	8	133%	-50%
		0	15	5	12	-	-20%
		1	1	0	0	-100%	-100%
		0	1	0	0	-	-100%

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.
* כגון עבירות התעללות והתעללות בנסיבות מחמירות, עבירות הנוגעות לסיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, שידול או סיוע להתאבדות, אי סיפוק צרכי מחיה, הפרת חובה כלפי קטין במשפחה ועוד.
הערות: 1. הנתונים כוללים גם תיקים של קטינים שביצעו עבירות כנגד קטינים. 2. בתיק אחד יכולים להיכלל מספר ילדים (במשטרה תיק אחד = אירוע אחד), ולכן מספר הנפגעים גדול ממספר התיקים. 3. פירוט העבירות אינו מסתכם לסך הכול כיון שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בשנה הראשונה למלחמה גדל פי שניים מספר התיקים הפליליים שנפתחו בגין עבירות נגד חיי אדם שנעשו בקטינים במשפחה בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת (20 תיקים לעומת 9 בהתאמה), גידול ב-122%.
8 מהתיקים שנפתחו בגין עבירות נגד חיי אדם שנעשו בקטינים במשפחה היו בגין עבירות של רצח וניסיון לרצח (4 ו-4 בהתאמה) ו-7 תיקים נפתחו בגין גרימת מוות ברשלנות.
מספר התיקים שנפתחו בגין רצח במשפחה גדל פי שניים (4 לעומת 2 בהתאמה), גידול ב-100% וכן גדל פי שניים גם מספר התיקים שנפתחו בגין גרימת מוות ברשלנות (3 לעומת 7 בהתאמה), גידול ב-133%.
מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות נגד חיי אדם שנעשו בקטינים מחוץ למשפחה קטן ב-17% בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת (64 תיקים לעומת 77 בהתאמה).
53 מהתיקים שנפתחו בגין עבירות נגד חיי אדם שנעשו בקטינים מחוץ למשפחה היו בגין עבירות של רצח וניסיון לרצח (35 ו-18 בהתאמה).
בכל העבירות מחוץ למשפחה פחת מספר התיקים שנפתחו למעט בעבירות בגין רצח, אשר עלה ב-17%.

לוח 13: מספר התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו בגין עבירות מין שנעשו בקטינים במשפחה ומחוץ למשפחה, לפי סוג עבירה / 10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23

סוג עבירה		תיקים שנפתחו בין 01/10/2022 ל- 30/09/2023		תיקים שנפתחו בין 01/10/2023 ל- 30/09/2024		אחוז השינוי	
		במשפחה	מחוץ למשפחה	במשפחה	מחוץ למשפחה	במשפחה	מחוץ למשפחה
סך הכול		485	2,235	541	2,172	12%	-3%
מעשה מגונה בכוח		364	961	410	1,185	13%	23%
הטרדה מינית		31	692	39	719	26%	4%
אינוס בכוח או באיומים		127	323	147	332	16%	3%
אינוס ובעילה שלא כחוק		44	175	46	196	5%	12%
מעשה מגונה בפומבי		5	203	7	153	40%	-25%
מעשה מגונה שלא בכוח		56	370	23	75	-59%	-80%
עבירות מין*		37	12	22	12	-41%	0%

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.

* כולל עבירות כגון מעשה סדום ומעשה מגונה באדם שלא בהסכמתו.

הערות: 1. הנתונים כוללים גם תיקים של קטינים שביצעו עבירות כנגד קטינים. 2. בתיק אחד יכולים להיכלל מספר ילדים (במשטרה תיק אחד = אירוע אחד), ולכן מספר הנפגעים גדול ממספר התיקים. 3. פירוט העבירות אינו מסתכם לסך הכול כיוון שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בשנה הראשונה למלחמה עלה מספר התיקים פליליים שנפתחו בגין עבירות מין שנעשו בקטינים במשפחה בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת ב-12%. רוב התיקים שנפתחו היו בגין עבירות של מעשה מגונה בכוח וכן בגין עבירות של אינוס בכוח או באיומים (410 ו-147 בהתאמה). מספר התיקים שנפתחו בעבירות של מעשה מגונה בפומבי במשפחה גדל ב-40%, בעבירות של הטרדה מינית ב-26%, בעבירות של אינוס בכוח או באיומים ב-16%, בעבירות של מעשה מגונה בכוח ב-13% ובעבירות של אינוס ובעילה שלא כחוק ב-5%. בעבירות של מעשה מגונה שלא בכוח קטן מספר התיקים שנפתחו ב-59% ובעבירות מין ב-41%.

מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות מין שנעשו בקטינים מחוץ למשפחה קטן ב-3% בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

מספר התיקים שנפתחו בעבירות של מעשה מגונה בכוח מחוץ למשפחה גדל ב-23%, בעבירות של אינוס ובעילה שלא כחוק ב-12%, בעבירות של הטרדה מינית ב-4% ובעבירות של אינוס בכוח או באיומים ב-3%. בעבירות של מעשה מגונה שלא בכוח קטן מספר התיקים שנפתחו ב-80% ובעבירות של מעשה מגונה בפומבי ב-25%.

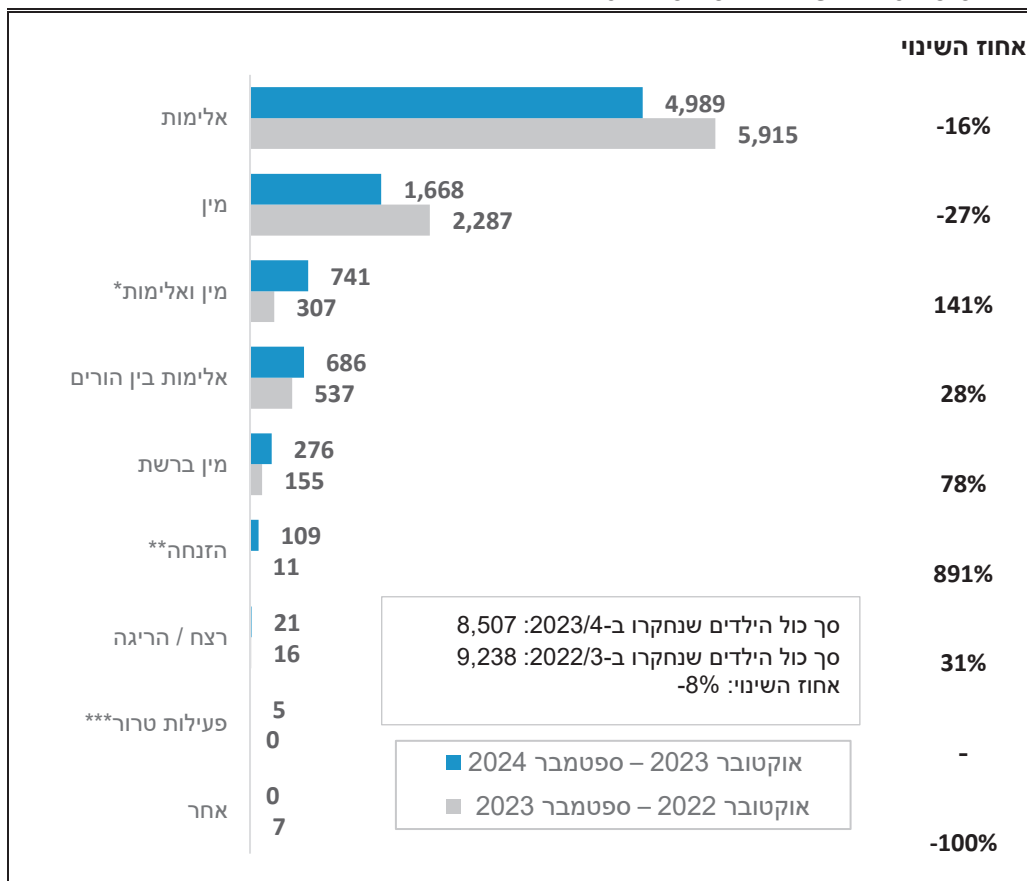
לוח 14: מספר התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו בגין עבירות הזנחה, השארת ילד בלא השגחה ונטישה כנגד קטינים במשפחה ומחוץ למשפחה, לפי סוג עבירה/ 10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23

סוג עבירה		תיקים שנפתחו בין 01/10/2022 ל- 30/09/2023		תיקים שנפתחו בין 01/10/2023 ל- 30/09/2024		אחוז השינוי	
		במשפחה	מחוץ למשפחה	במשפחה	מחוץ למשפחה	במשפחה	מחוץ למשפחה
סך הכול הזנחת קטין או מי שאינו מסוגל לדאוג לצורכי חייו השגחה ברשלנות על ילד הזנחת מושגח השארת ילד בלא השגחה ראויה נטישת מושגח נטישת קטין נטישת ילד		190	191	145	167	-23.7	-12.6
		127	90	91	80	-28.3	-11.1
		35	66	32	54	-8.6	-18.2
		15	30	18	32	20.0	6.7
		14	11	9	15	-35.7	36.4
		1	0	1	1	0.0	-
		2	1	0	1	-100.0	0.0
		0	0	1	0	-	-

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.
הערות: 1. הנתונים כוללים גם תיקים של קטינים שביצעו עבירות כנגד קטינים. 2. בתיק אחד יכולים להיכלל מספר ילדים (במשטרה תיק אחד = אירוע אחד), ולכן מספר הנפגעים גדול ממספר התיקים. 3. פירוט העבירות אינו מסתכם לסך הכול כיון שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בשנה הראשונה ירד מספר התיקים הפליליים שנפתחו בגין הזנחה, השארת ילד בלא השגחה ונטישה כנגד קטינים במשפחה בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת ב-24%. רוב התיקים שנפתחו בגין עבירות במשפחה היו בגין עבירות של הזנחת קטין או מי שאינו מסוגל לדאוג לצורכי חייו (91), לאחר מכן בגין עבירות של השגחה ברשלנות על ילד (32), הזנחת מושגח (18) והשארת ילד בלא השגחה ראויה (9). בכל העבירות שבוצעו במשפחה פחת מספר התיקים שנפתחו, למעט בעבירות של הזנחת מושגח שבהן היה גידול של 20%. מספר התיקים שנפתחו בגין הזנחה, השארת ילד בלא השגחה ונטישה כנגד קטינים מחוץ למשפחה ירד בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת ב-13%. בכל העבירות שבוצעו מחוץ למשפחה פחת מספר התיקים שנפתחו, למעט בעבירות של השארת ילד בלא השגחה ראויה בהן היה גידול בכ-36% ובעבירות של הזנחת מושגח שבהן היה גידול של כ-7%.

תרשים 16: מספר הילדים עד גיל 14 שנחקרו בידי חוקרי ילדים, לפי סוג עבירה /
10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23

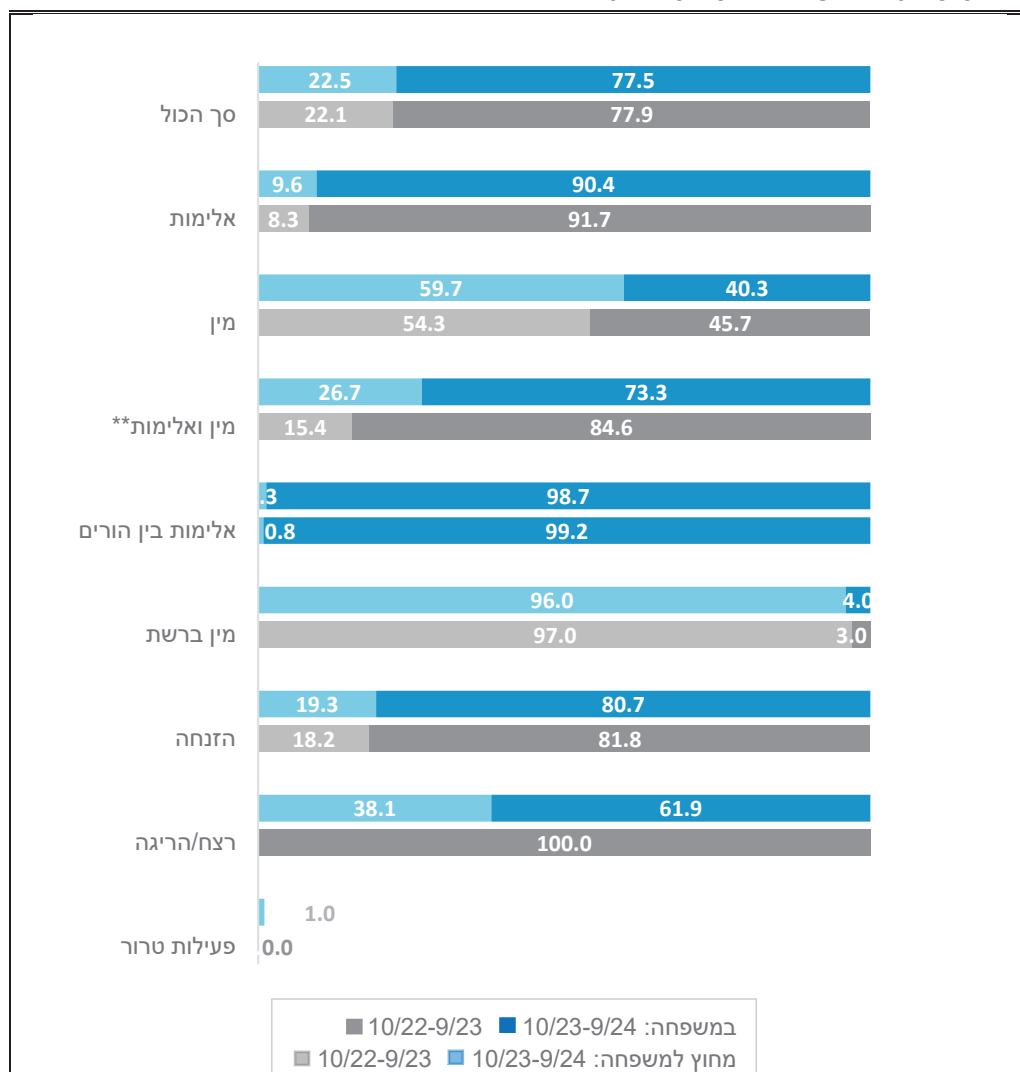
מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, שירות חקירות הילדים, נתוני מערכת שחקים (שירות חקירות ילדים, מיוחדות), 2024.
* מקרים שבהם ממצאי החקירה העלו חשד גם לעבירת אלימות וגם לעבירת מין.

** הסיווג של הזנחה מבוסס על שיוך לקבוצת עבירות כללית ולא על הסעיף הספציפי של העבירה.
*** בדצמבר 2023 התקבל תיקון 19 לחוק דיני הראיות (הגנת ילדים) לפי ילדים בני פחות מ-15 שהיו עדים או נפגעו בקשר למעשה טרור או לפגיעת איבה יחקרו על ידי חוקרי ילדים.

בשנה הראשונה של המלחמה מספר הילדים שנחקרו בידי חוקרי ילדים ירד בכ-8% לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת. בשתי התקופות רוב הילדים שנחקרו כנפגעי עבירת אלימות, כנפגעי עבירות מין, או בחשד לשתי עבירות אלו גם יחד.

מספר הילדים שנחקרו כנפגעי אלימות ירד בשנה הראשונה למלחמה בכ-16%, ומספר הילדים שנחקרו כנפגעי עבירות מין ירד בכ-27%. לעומת זאת, מספר הילדים שנחקרו בחשד גם לעבירות אלימות וגם לעבירות מין עלה בכ-140% בתקופה זו. עליה ניכרת נרשמה גם במספר הילדים שנחקרו בחשד לעבירות הזנחה - מספר הילדים עלה כמעט פי 10 בתקופה זו, וכן בעבירות מין ברשת - עליה של כ-78% בתקופה זו.

תרשים 17: ילדים עד גיל 14 שנחקרו בידי חוקרי ילדים על פגיעות במשפחה ומחוץ למשפחה, לפי סוג עבירה (אחוז מכלל הילדים שנחקרו וסווגו*) / 10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, שירות חקירות הילדים, נתוני מערכת שחקים (שירות חקירות ילדים, מיוחדות), 2024. * התרשים לא כולל ילדים שנחקרו ולא ידוע אם נפגעו במשפחה או מחוץ למשפחה. האחוזים מחושבים רק מתוך מספר המקרים שסווגו.

** מקרים שבהם ממצאי החקירה העלו חשד גם לעבירת אלימות וגם לעבירת מין.

התפלגות הילדים שנחקרו בחשד לפגיעה בתוך המשפחה או מחוצה לה נותר ללא שינוי ניכר בשנה הראשונה למלחמה לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת: כ-78% מהחקירות היו בחשד לפגיעה בתוך המשפחה, וכ-22% היו בחשד לפגיעה מחוץ למשפחה. עם זאת, בשנת המלחמה הראשונה שיעור החקירות בחשד לעבירת מין בתוך המשפחה או בחשד לעבירות מין ועבירות אלימות יחד עלה בשיעור של 14%-16%.

לוח 15: ילדים עד גיל 14 שנחקרו בידי חוקרי ילדים על פגיעות במשפחה ומחוץ למשפחה, לפי סוג עבירה / 10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/2310/23-9/24

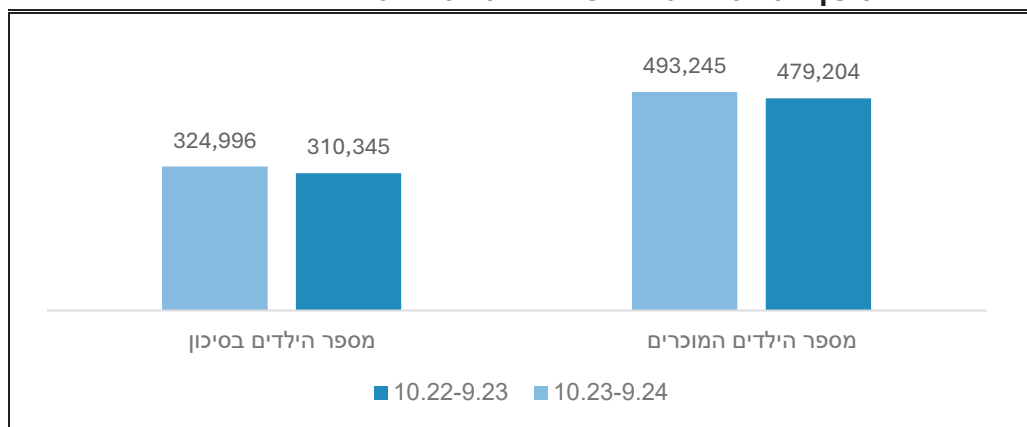
אוקטובר 2023 - ספטמבר 2024				אוקטובר 2022 - ספטמבר 2023				סוג עבירה
מזה:			סך הכול	מזה:			סך הכול	
לא ידוע	מחוץ למשפחה	במשפחה		לא ידוע	מחוץ למשפחה	במשפחה		
11	1,924	6,571	8,495	805	1,863	6,567	9,235	סכום כולל
3	414	4,572	4,989	571	511	4,833	5,915	אלימות
1	996	671	1,668	131	1,170	986	2,287	מין
0	198	543	741	8	46	253	307	מין ואלימות*
4	9	673	686	61	4	472	537	אלימות בין הורים
3	262	11	276	23	128	4	155	מין ברשת
0	21	88	109	0	2	9	11	הזנחה
0	8	13	21	10	0	6	16	רצח / הריגה
0	5	0	5	0	0	0	0	פעילות טרור
0	0	0	0	1	2	4	7	אחר

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, שירות חקירות הילדים, נתוני מערכת שחקים (שירות חקירות ילדים, מיוחדות), 2024.
* מקרים שבהם ממצאי החקירה העלו חשד גם לעבירת אלימות וגם לעבירת מין.

בשנה הראשונה של המלחמה מספר הילדים שנחקרו בידי חוקרי ילדים ירד בכ-8% לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת. בשתי התקופות כ-9 מתוך כל 10 ילדים שנחקרו, נחקרו כנפגעי עבירת אלימות, כנפגעי עבירות מין, או בחשד לשתי עבירות אלו גם יחד.

ילדים במצבי סיכון ומצוקה

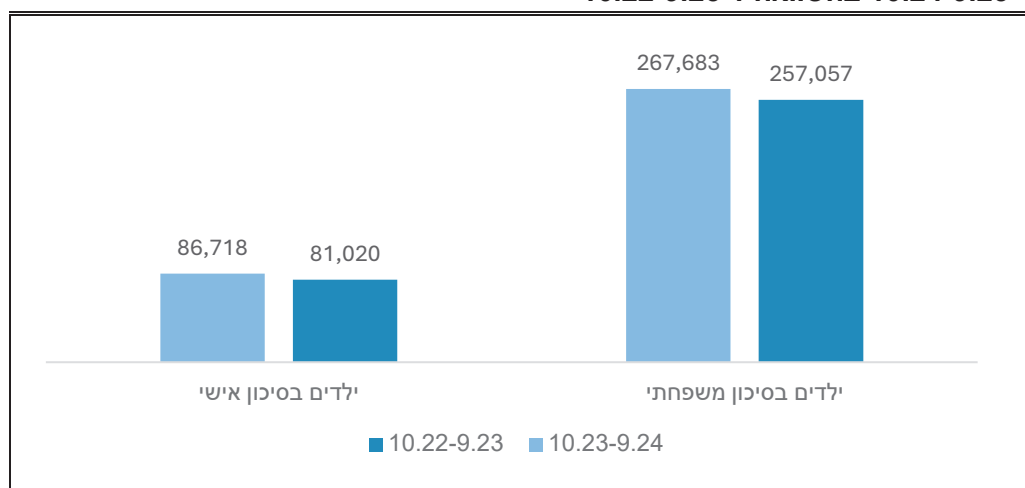
תרשים 18: מספר הילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים, ומספר הילדים המוגדרים בסיכון / 10.24-9.23 בהשוואה ל-10.22-9.23

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, 2024.

מספרם של הילדים המוכרים לרווחה גדל בשנה הראשונה למלחמה בכ-3% בהשוואה לשנה הקודמת. כ-65% מהילדים המוכרים לרווחה סווגו כילדים בסיכון, ומספרם של אלו עלה בכ-4.7% בשנת המלחמה הראשונה בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

תרשים 19: התפלגות הילדים המוכרים לרווחה ומוגדרים ילדים בסיכון לפי סוג סיכון / 10.24-9.23 בהשוואה ל-10.22-9.23

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, 2024.

* ישנם ילדים המוגדרים ביותר מקטגוריה אחת, ולכן הסה"כ בתרשים זה גבוה מהסה"כ בתרשים הקודם.

בשנה הראשונה למלחמה מספרם של הילדים המוכרים לרווחה ומוגדרים ילדים בסיכון אישי עלה בכ- 7% בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת, ומספר הילדים המוגדרים בסיכון משפחתי עלה בכ- 4.1% בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

לוח 16: התפלגות ילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים וילדים המוגדרים כילדים בסיכון לפי גיל (מספרים ואחוזים) / 10.24-9.23 בהשוואה ל-10.22-9.23

גיל	10.22-9.23			10.23-9.24			אחוז השינוי	
	מספר הילדים המוכרים לרווחה	מספר הילדים בסיכון	אחוז מכלל הילדים המוכרים לרווחה	מספר הילדים המוכרים לרווחה	מספר הילדים בסיכון	אחוז מכלל הילדים המוכרים לרווחה	ילדים המוכרים לרווחה	ילדים בסיכון
סה"כ	479,204	310,345	64.7	493,245	324,996	65.8	2.9	4.7
0	3,093	1,718	55.5	3,109	1,851	59.5	0.5	7.7
1	12,125	7,071	58.3	12,352	7,476	60.5	1.9	5.7
2	18,374	11,283	61.4	18,413	11,516	62.5	0.2	2.1
3	21,779	13,818	63.4	22,783	14,687	64.5	4.6	6.3
4	24,294	15,265	62.8	23,942	15,430	64.4	-1.4	1.1
5	25,767	16,185	62.8	26,347	16,793	63.7	2.3	3.8
6	27,147	16,855	62.1	27,710	17,759	64.1	2.1	5.4
7	27,677	17,501	63.2	29,274	18,657	63.7	5.8	6.6
8	28,309	17,997	63.6	29,518	19,160	64.9	4.3	6.5
9	28,946	18,473	63.8	29,933	19,521	65.2	3.4	5.7
10	28,927	18,605	64.3	30,373	19,828	65.3	5.0	6.6
11	30,097	19,319	64.2	30,154	19,789	65.6	0.2	2.4
12	29,501	19,264	65.3	31,071	20,396	65.6	5.3	5.9
13	29,954	19,678	65.7	30,437	20,365	66.9	1.6	3.5
14	30,233	20,225	66.9	31,246	21,216	67.9	3.4	4.9
15	30,018	20,446	68.1	31,141	21,475	69.0	3.7	5.0
16	29,036	19,751	68.0	30,364	21,124	69.6	4.6	7.0
17	53,927	36,891	68.4	55,078	37,953	68.9	2.1	2.9

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, 2024.

בשנה הראשונה למלחמה נרשם גידול של כ-2.3% במספר הילדים המוכרים לרווחה בקרב גילאי 0-7 בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת, ובקרב גילאי 8-18 חל גידול של כ-3.3% במספר הילדים המוכרים לרווחה.

ילדים בסיכון היוו כשני שלישים מכלל הילדים המוכרים לרווחה לפני המלחמה ובמהלכה. שיעור הילדים בסיכון מכלל הילדים המוכרים לרווחה עולה עם הגיל, כאשר בגילאי 15-17 הוא עומד על כ-69% מכלל הילדים המוכרים לרווחה. שיעור הילדים המוגדרים כילדים בסיכון מכלל הילדים המוכרים לרווחה בקרב ילדים עד גיל שנה עלה בשנה הראשונה למלחמה בשיעור של 7.2% (מ-55.5% ל-59.5%).

לוח 17: התפלגות ילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים ומוגדרים כילדים בסיכון לפי גיל וסוג סיכון (מספרים ואחוזים) / 10.24-9.23 בהשוואה ל-10.22-9.23

גיל	10.22-9.23			10.23-9.24			אחוז השינוי	
	מספר הילדים המוכרים לרווחה	מספר הילדים בסיכון אישי	מספר הילדים בסיכון משפחתי	מספר הילדים המוכרים לרווחה	מספר הילדים בסיכון אישי	מספר הילדים בסיכון משפחתי	מספר הילדים בסיכון משפחתי	מספר הילדים בסיכון משפחתי
סה"כ	479,204	81,020	257,057	493,245	86,718	267,683	7.0	4.1
0	3,093	327	1,479	3,109	318	1,629	-2.8	10.1
1	12,125	1,673	5,831	12,352	1,819	6,188	8.7	6.1
2	18,374	3,579	8,612	18,413	3,605	8,879	0.7	3.1
3	21,779	4,772	10,267	22,783	5,132	10,972	7.5	6.9
4	24,294	5,037	11,630	23,942	5,109	11,812	1.4	1.6
5	25,767	4,588	12,763	26,347	5,309	13,114	15.7	2.8
6	27,147	4,207	13,686	27,710	5,019	14,184	19.3	3.6
7	27,677	4,200	14,483	29,274	4,771	15,191	13.6	4.9
8	28,309	4,406	14,930	29,518	4,809	15,894	9.1	6.5
9	28,946	4,352	15,484	29,933	4,846	16,260	11.4	5.0
10	28,927	4,435	15,667	30,373	4,788	16,559	8.0	5.7
11	30,097	4,442	16,478	30,154	4,749	16,713	6.9	1.4
12	29,501	4,572	16,493	31,071	4,741	17,380	3.7	5.4
13	29,954	4,821	16,886	30,437	4,955	17,358	2.8	2.8
14	30,233	5,070	17,150	31,246	5,408	17,937	6.7	4.6
15	30,018	5,291	17,288	31,141	5,559	18,011	5.1	4.2
16	29,036	5,179	16,766	30,364	5,580	17,769	7.7	6.0
17	53,927	10,069	31,164	55,078	10,201	31,833	1.3	2.1

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, 2024.

בשנה הראשונה למלחמה מספרם של הילדים המוכרים לרווחה ומוגדרים כילדים בסיכון אישי עלה בכ- 7% בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת, ומספר הילדים המוגדרים כילדים בסיכון משפחתי עלה בכ- 4.1% בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

מספר הילדים שהוגדרו כילדים בסיכון אישי בגילאי 5-9 עלה בשיעור ממוצע של כ-14% בשנה הראשונה למלחמה לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת, כאשר בקרב בני 6 נרשם גידול של כ-19% במספר הילדים

בשנה הראשונה למלחמה נרשמה עלייה ניכרת במספר הילדים עד גיל שנה שהוגדרו כילדים בסיכון משפחתי, עליה של כ-10% לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת.

לוח 18: מספר הפניות שהתקבלו במוקד מידע וסיוע - 118 של משרד הרווחה והביטחון החברתי שעניינן אלימות ותוקפנות / 10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23

אחוז השינוי			10/23-9/24			10/22-9/23			סוג עבירה
מחוז למשפחה	במשפחה	סך הכל	מחוז למשפחה	במשפחה	סך הכל	מחוז למשפחה	במשפחה	סך הכל	
10.9	21.0	19.2	345	1,738	2,083	311	1,436	1,747	סך הכול
42.1	21.3	23.4	162	1,251	1,413	114	1,031	1,145	אלימות
42.1	23.8	25.9	162	1,081	1,243	114	873	987	אלימות מזה: כלפי ילדים
-	7.6	7.6	-	170	170	-	158	158	אלימות כלפי ילדים
-22.6	-1.7	-7.5	120	397	517	155	404	559	הזנחה
50.0	8900.0	255.8	63	90	153	42	1	43	פגיעה מינית

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, הממונה על חופש המידע, 2024.

בשנה הראשונה למלחמה הראשונה חל גידול של כ-19% במספר הפניות בנושא אלימות ותוקפנות (במשפחה ובמחוז למשפחה יחד) בהשוואה לתקופה המקבילה שנה שקדמה לה. מספר הפניות בנוגע לאלימות כלפי ילדים עלה בכ-26% בשנה הראשונה למלחמה לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת, כאשר מספר הפניות לגבי אלימות בתוך המשפחה עלה בכ-24%, ומספר הפניות בנוגע לאלימות מחוץ למשפחה עלה בכ-42%. שנה הראשונה למלחמה התקבלו 90 פניות בנושא פגיעה מינית במשפחה, וזאת לעומת פניה אחת בלבד בתקופה המקבילה בשנה הקודמת. מספר הפניות שעניין פגיעה מינית מחוץ למשפחה עלה ב- 50%) בשנה הראשונה למלחמה לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת.

לוח 19: מספר הפניות שהתקבלו במוקד מידע וסיוע - 118 של משרד הרווחה והביטחון החברתי שעניינן מידע וסיוע לאזרח בנושא ילדים, לפי סיבת הפנייה / 10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23

סיבת הפניה	10/22-9/23	10/23-9/24	אחוז השינוי
פניות של בני 12-18 בנושא חירום ומלחמה – סך הכול	0	37	-
מידע וסיוע לאזרח - סך הכול	402	405	0.7
ילדים ונוער בסיכון	359	366	1.9
מזה: ילדים ונוער בסיכון	137	194	41.6
פנימיות ילדים ונוער בסיכון	33	60	81.8
גנים ומעונות לילדים בסיכון	33	27	-18.2
דיוור והלנת חירום לילדים ונוער בסיכון	63	25	-60.3
איתור ילדים ונוער בסיכון	40	18	-55
מסגרות בכפייה לילדים ונוער במצב עבריינות	9	10	11.1
טיפול בהתמכרויות בני נוער וצעירים	2	9	350
זנות וניצול קטינים	6	8	33.3
שיקום הנוער	18	5	-72.2
פנאי ילדים ונוער בסיכון	9	4	-55.6
משפחות מלוות וחונך מלווה	0	4	-
נוער להט"ב	7	2	-71.4
מסגרות השירות השיקום לנוער	2	0	-100
עבריינות ופליילים - שירות מבחן לנוער	4	0	-100
פעוטות עם אלרגיה**	39	39	0

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, הממונה על חופש המידע, 2024.

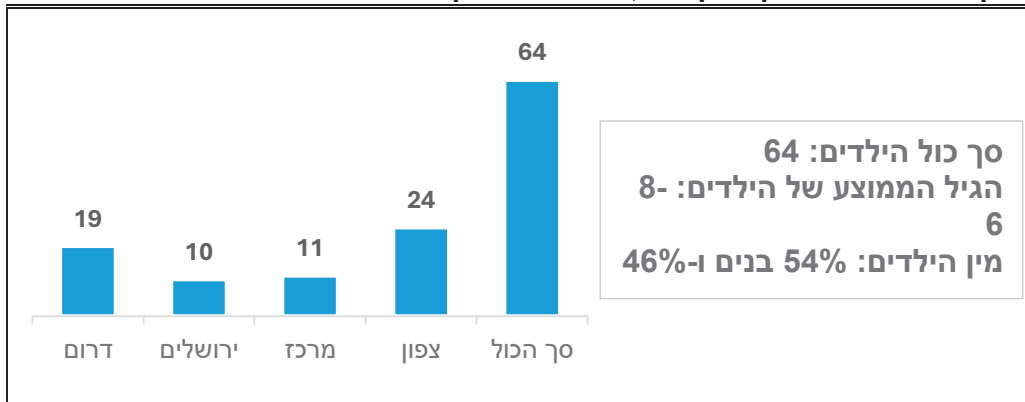
* קטינים חשד לפגיעה מינית במשפחה/מחוז למשפחה. ** סייעת לפעוטות עם אלרגיה.

37 פניות התקבלו במוקד 118 בשנה הראשונה של המלחמה מבני נוער בני 12-18 בנושא חירום ומלחמה.

90% מכלל הפניות שהתקבלו לקבלת מידע וסיוע לאזרח בעניין ילדים ונוער היו בנושא ילדים ונוער בסיכון ו-10% בעניין סייעת לפעוטות עם אלרגיה.

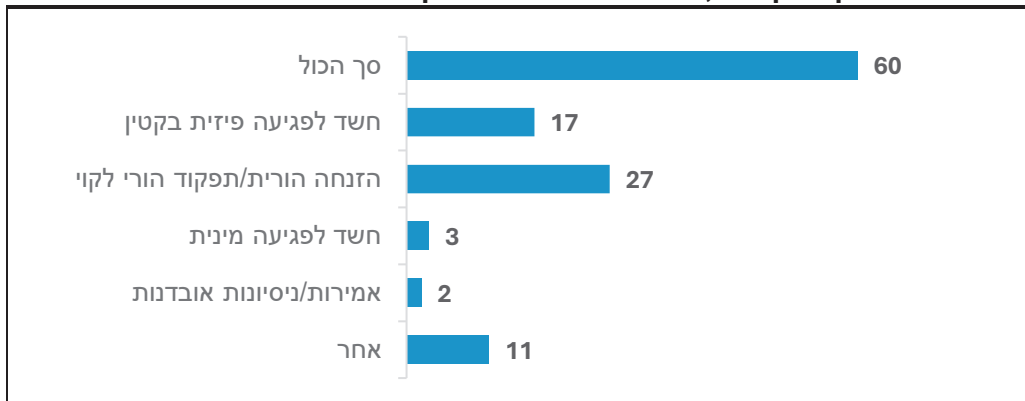
מספר הפניות אחוז בנושאים הבאים עלה בשיעור יוצא דופן: טיפול בהתמכרויות בני נוער וצעירים (+350%), פנימיות ילדים ונוער בסיכון (+82%), ילדים ונוער בסיכון (+42%) וזנות וניצול קטינים (+33%).

תרשים 20: מספר הילדים שבגינם נעשתה פנייה לעובדים סוציאליים לחוק הנוער בקרב המפונים במתקני הקליטה, לפי מחוז / אוקטובר 2023 – ינואר 2024

מקור: הכנסת, מרכז המחקר והמידע, "מצבם של הילדים ובני הנוער המפונים והמתפנים", מרץ 2024. נתוני משרד הרווחה והביטחון החברתי.. על בסיס לוח 1 בעמ' 21.

תרשים 21: מספר הפניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער בעניינם של ילדים בקרב המפונים במתקני הקליטה, לפי סיבת ההפניה / אוקטובר 2023 – ינואר 2024

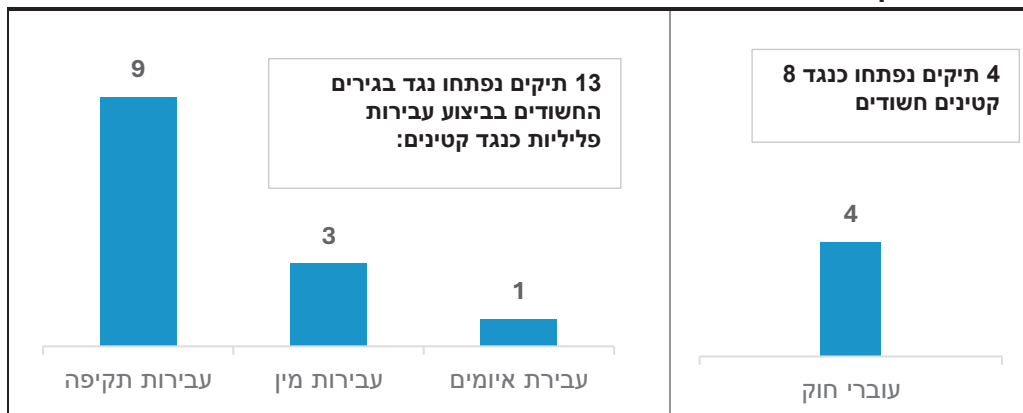

מקור: הכנסת, מרכז המחקר והמידע, "מצבם של הילדים ובני הנוער המפונים והמתפנים", מרץ 2024. נתוני משרד הרווחה והביטחון החברתי. על בסיס לוח 2 בעמ' 21.

הערה: מספר הפניות נמוך ממספר הילדים ככל הנראה כיון שבמקרים מסוימים פניה אחת נרשמה עבור כמה ילדים מאותה משפחה.

הסיבה העיקרית בגינה נעשו פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער בעניינם של ילדים היא הזנחה הורית ותפקוד הורי לקוי. רוב הדיווחים התקבלו על האחראי על קטינים במשפחה.

תרשים 22: מספר תיקי החקירה שנפתחו בגין מעורבות קטינים במתקני הקליטה, הן כפוגעים והן כנפגעים / 7.10.23 - 19.12.23

מקור: הכנסת, מרכז המחקר והמידע, "מצבם של הילדים ובני הנוער המפונים והמתפנים", מרץ 2024. נתוני משטרת ישראל.

לפי נתוני המשטרה בתקופה שבין ה-7.10 ועד ה-19.12.2023 נפתחו תיקי חקירה במעורבות קטינים במתקני הקליטה, הן כפוגעים והן כנפגעים: 4 תיקי חקירה נפתחו כנגד 8 קטינים חשודים, (מתוכם שבעה בעלי עבר פלילי קודם), בביצוע עבירות פליליות מסוג תקיפה, איומים, הסגת גבול, גניבה, מטרד רעש וחסימת דרך. 13 תיקי חקירה נפתחו נגד בגירים החשודים בביצוע עבירות פליליות כנגד קטינים במתקני הקליטה בגין עבירות תקיפה (9 תיקים), עבירות מין (3 תיקים) ועבירות איומים (תיק אחד). העבירות בוצעו בבתי מלון ומקומות הארחה באילת, ים המלח, ערד, באר שבע, ירושלים, תל אביב, הרצליה, נתניה, טבריה ונוף הגליל.

ילדים עוברי עבירה

לוח 20: מספר התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות סמים, לפי סוג עבירה / 10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23			
סוג עבירה	תיקים שנפתחו בין 01/10/2022 ל- 30/09/2023	תיקים שנפתחו בין 01/10/2023 ל- 30/09/2024	אחוז השינוי
סך הכול	1,656	1,149	-31%
שימוש בסמים מסוכנים	1,235	591	-52%
סחר ייבוא וייצוא סמים	371	441	19%
החזקת סמים שלא לצריכה עצמית	172	299	74%
גידול ייצור והפקת סמים	6	0	-600%

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.

בשנה הראשונה למלחמה מספר התיקים הפליליים שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות סמים ירד בכ- 31% בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת. עיקר הירידה היה במספר התיקים שנפתחו בגין שימוש בסמים מסוכנים – כמחצית ממספר התיקים בשנה הקודמת (ירידה של 52%) לעומת זאת, בעבירות סחר ייבוא וייצוא סמים ובעבירות החזקת סמים שלא לצריכה עצמית חל גידול במספר התיקים שנפתחו לקטינים (19% ו-74% בהתאמה).

ילדים ובריאות הנפש

לוח 21: התפלגות פניות של ילדים מגיל 9 ומעלה לטיפול בתחום התפתחות הילד בריאות הנפש* בקופת חולים מאוחדת, לפי מגדר / 10/23-9/24 בהשוואה ל--10/22 9/23

אחוז השינוי	אוקטובר 2023 – ספטמבר 2024	אוקטובר 2022 – ספטמבר 2023	
-75.0	31	124	סך הכל
-73.6	24	91	בנים
-78.8	7	33	בנות

מקור: קופת חולים מאוחדת, 2025.
 * פניות לטיפולים מסוג פסיכולוגיה התפתחות, כולל כאלו שהיו ברשימת המתנה ולא טופלו מסיבות שונות
 מספר הפניות לטיפולי פסיכולוגיה התפתחותית בקופת חולים מאוחדת ירד בכ-75% בשנה הראשונה למלחמה לעומת התקופה המקבילה בשנה לפניה.

לוח 22: מספר ילדים בני 12-18 עם אבחנות קיימות מתחום בריאות הנפש בקופת חולים מאוחדת, לפי מגדר וסוג אבחנה/ 10.23-9.24 בהשוואה ל-10.23-9.22

אבחנה	מגדר	אוקטובר 2022 – ספטמבר 2023	אחוז מסך הכל	אוקטובר 2023 – ספטמבר 2024	אחוז מסך הכל	אחוז השינוי
סה"כ	סך הכל	1,122	100.0	1,140	100.0	1.6
	בנים	489	43.6	494	43.3	1.0
	בנות	633	56.4	646	56.7	2.1
דיכאון	סך הכל	431	38.4	420	36.8	-2.6
	בנים	150	13.4	137	12.0	-8.7
	בנות	281	25.0	283	24.8	0.7
הפרעות אכילה	סך הכל	35	3.1	40	3.5	14.3
	בנים	17	1.5	17	1.5	-
	בנות	18	1.6	23	2.0	27.8
חרדה	סך הכל	396	35.3	412	36.1	4.0
	בנים	248	22.1	258	22.6	4.0
	בנות	148	13.2	154	13.5	4.1
לחץ והפרעות רגשיות	סך הכל	260	23.2	268	23.5	3.1
	בנים	74	6.6	82	7.2	10.8
	בנות	186	16.6	186	16.3	-

מקור: קופת חולים מאוחדת, 2025.
 * פניות לטיפולים מסוג פסיכולוגיה התפתחות, כולל כאלו שהיו ברשימת המתנה ולא טופלו מסיבות שונות
 מספר הילדים עם אבחנות קיימות מתחום בריאות הנפש עלה בכ-1.6% בשנה הראשונה למלחמה לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת, אך שיעור העלייה בקרב בנות יותר מכפול מאשר בקרב בנים. עליה משמעותי הורגשה בקרב בנות המאובחנות עם הפרעות אכילה, ובקרב בנים המאובחנים עם לחץ והפרעות רגשיות, וזאת לעומת ירידה משמעותית בקרב בנים המאובחנים עם דיכאון.

לוח 23: מספר ילדים בני 12-18 עם אבחנות חדשות מתחום בריאות הנפש בקופת חולים מאוחדת, לפי מגדר וסוג אבחנה / 10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23

אבחנה	מגדר	אוקטובר 2022 – ספטמבר 2023	אחוז מסך הכל	אוקטובר 2023 – ספטמבר 2024	אחוז מסך הכל	אחוז השינוי
סה"כ	סך הכל	337	100.0	352	100.0	4.5
	בנים	116	34.4	117	33.2	0.9
	בנות	221	65.6	235	66.8	6.3
דיכאון	סך הכל	159	47.2	156	44.3	-1.9
	בנים	43	12.8	41	11.6	-4.7
	בנות	116	34.4	115	32.7	-0.9
הפרעות אכילה	סך הכל	2	0.6	1	0.3	-50.0
	בנים	-	-	-	-	-
	בנות	2	0.6	1	0.3	-50.0
חרדה	סך הכל	103	30.6	121	34.4	17.5
	בנים	66	19.6	71	20.2	7.6
	בנות	37	11.0	50	14.2	35.1
לחץ והפרעות רגשיות	סך הכל	73	21.7	74	21.0	1.4
	בנים	7	2.1	5	1.4	-28.6
	בנות	66	19.6	69	19.6	4.5

מקור: קופת חולים מאוחדת, 2025.

* פניות לטיפולים מסוג פסיכולוגיה התפתחות, כולל כאלו שהיו ברשימת המתנה ולא טופלו מסיבות שונות

מספר הילדים עם אבחנות חדשות מתחום בריאות הנפש בקופת חולים מאוחדת עלה בכ-4.5% בשנה הראשונה למלחמה לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת, אך שיעור העלייה בקרב בנות גבוה פי 7 מאשר בקרב בנים. עיקר העלייה נרשמה באבחנות של חרדה, ששיעורן עלה בכ-17.5%, כאשר בקרב בנות נרשמה עלייה של כ-35% במספר האבחנות לחרדה.

לוח 24: מספר פניות ילדים (2-17) שהתקבלו בתחום בריאות הנפש* בקופת חולים מכבי, לפי מגדר/ אוקטובר 2022 – ספטמבר 2023, אוקטובר 2023 – ספטמבר 2024

גיל	מגדר	אוקטובר 2022 – ספטמבר 2023	אוקטובר 2023 – ספטמבר 2024	אחוז השינוי
סך הכל	סך הכל	9,715	11,613	19.5
	בנים	5,537	6,443	20.3
	בנות	4,358	5,170	18.6
2-11	סך הכל	5,200	6,337	21.9
	בנים	3,342	4,054	21.3
	בנות	1,858	2,283	22.9
12-17	סך הכל	4,515	5,276	16.9
	בנים	2,015	2,389	18.6
	בנות	2,500	2,887	15.5

מקור: קופת חולים מכבי, 2025.

*פניות למרפאת בריאות הנפש ילדים ונוער או להתייעצות מומחה-פסיכיאטריה ילדים/מתבגרים

מספר הפניות בתחום בריאות הנפש של ילדים בגילאי 2-17 בקופת חולים מכבי עלה בכ-19.5% בשנה הראשונה למלחמה לעומת התקופה המקבילה בשנה לפניה. העלייה של מספר הפניות של בנים בשנה הראשונה למלחמה בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה לפניה הייתה גבוהה בכ-9% מהעלייה במספר הפניות של בנות. שיעור הגידול בקרב ילדים בני 2-11 גבוה בכ-30% משיעור הגידול בקרב ילדים בני 12-17, כאשר הגידול מספר הפניות של בנות בגילאי 2-11 הוא הגבוה ביותר.

לוח 25: ילדים בני 12-17 עם אבחנות חדשות וקיימות מתחום בריאות הנפש בקופת חולים מכבי, לפי מגדר/ אוקטובר 2022 – ספטמבר 2023, אוקטובר 2023 – ספטמבר 2024

אבחנה	מגדר	אוקטובר 2022 – ספטמבר 2023	אחוז מסך הכל	אוקטובר 2023 – ספטמבר 2024	אחוז מסך הכל	אחוז השינוי
סה"כ	סך הכל	13,460	100.0	15,080	100.0	12.0
	בנים	5,960	44.3	6,857	45.5	15.1
	בנות	7,500	55.7	8,223	54.5	9.6
אבחנות חדשות	סך הכל	4,690	100.0	5,726	100.0	22.1
	בנים	1,997	42.6	2,559	44.7	28.1
	בנות	2,693	57.4	3,167	55.3	17.6

מקור: קופת חולים מכבי, 2025.

מספר הילדים עם אבחנות חדשות וקיימות מתחום בריאות הנפש בקופת חולים מכבי עלה בכ-12% בשנה הראשונה למלחמה לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת, אך שיעור העלייה בקרב בנים (15.1) גבוה בכ-56% שיעור העלייה בקרב בנות (9.6). מספר הילדים עם אבחנות חדשות תחום בריאות הנפש עלה בכ-22% בשנה הראשונה למלחמה לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת, ושיעור העלייה בקרב בנים (28.1) גבוה בכ-60% מהעלייה בקרב בנות (17.6).

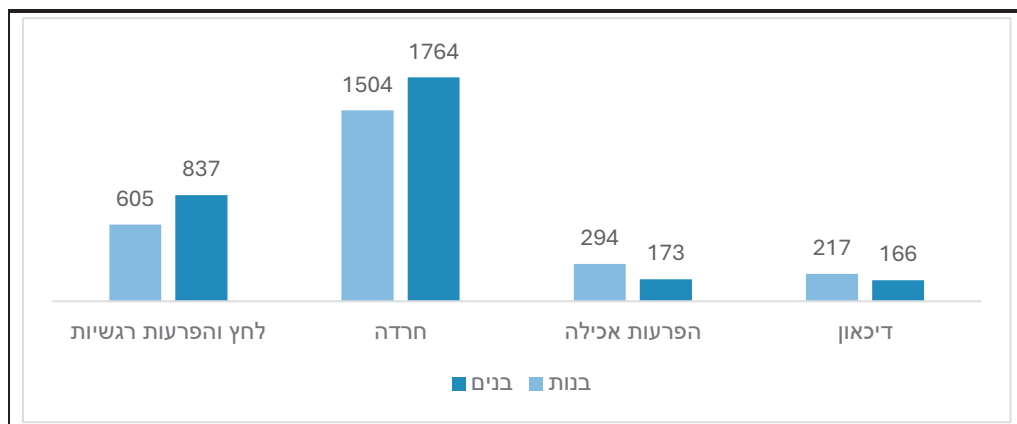
לוח 26: התפלגות אבחנות חדשות בתחום בריאות הנפש בקופת חולים לאומית, לפי מגדר / 2022-2024

אבחנה	מגדר	2022	2023	2024
סך הכל	סך הכל	304	516	433
	בנים	143	215	178
	בנות	161	301	255
חרדה	סך הכל	148	291	222
	בנים	77	125	98
	בנות	71	166	124
לחץ והפרעות רגשיות	סך הכל	70	133	101
	בנים	32	49	49
	בנות	38	84	52
דיכאון	סך הכל	62	76	78
	בנים	31	39	24
	בנות	31	37	54
הפרעות אכילה	סך הכל	24	16	32
	בנים	3	2	7
	בנות	21	14	25

מקור: בקשת חופש מידע קופת חולים לאומית, 2025

מספר האבחנות החדשות של ילדים בתחום בריאות הנפש בקופת חולים לאומית עלה בשנת 2023 בכ-70% לעומת שנת 2022. בשנת 2024 לעומת זאת נרשמה ירידה של 16% במספר האבחנות החדשות לעומת שנת 2023. מספר האבחנות החדשות של בנות עם דיכאון עלה בין השנים 2022 ל-2024 ב-74%, כאשר בשנת 2024 עלה מספר האבחנות החדשות ב-46% לעומת שנת 2023.

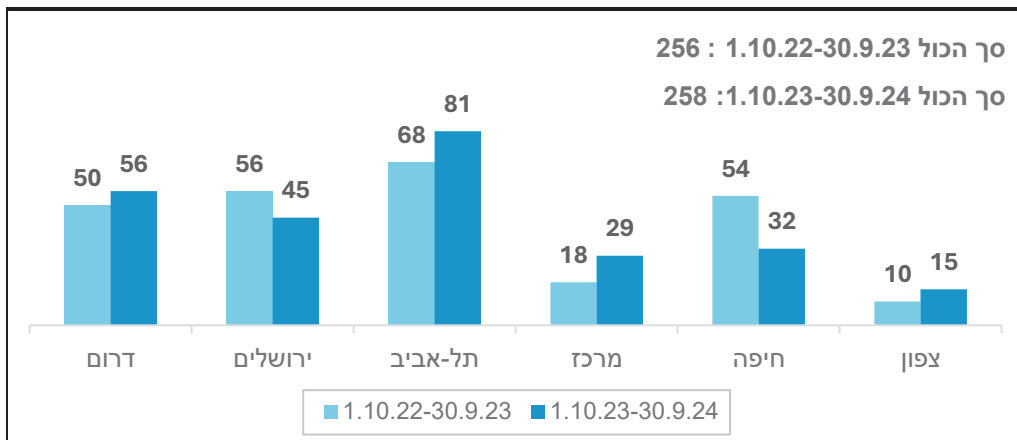
תרשים 23: מספר אבחנות קיימות בתחום בריאות הנפש בקופת חולים לאומית, לפי מגדר / 2024

מקור: בקשת חופש מידע קופת חולים לאומית, 2025

בשנת 2024 מספר הבנים עם אבחנות מתחום בריאות הנפש בקופת חולים גבוה בכ-17% מזה של בנות. מספר הבנים המאובחנים עם חרדה ולחץ והפרעות אישיות גבוה מזה של הבנות (כ-17% וכ-38% יותר בהתאמה). מספר הבנים המאובחנים עם דיכאון והפרעות אכילה נמוך מזה של הבנות (כ-24% וכ-41% פחות בהתאמה).

תרשים 24: תיקי אשפוז פסיכיאטרי בכפייה של קטינים בני 15-17, לפי מחוז הסיוע / 1.1.23-30.9.24 בהשוואה ל-1.1.22-30.9.23

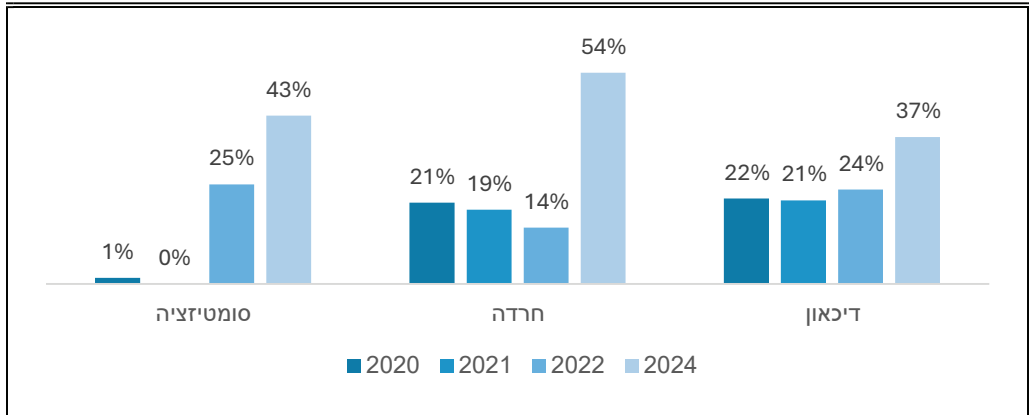

מקור: משרד המשפטים, מערך ייצוג קטינים בסיוע המשפטי, 2024.
*הנתונים מתייחסים לייצוג קטינים מעל גיל 15 בהתאם להוראות סעיף 13 לחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960.

מספר הקטינים המתנגדים לאשפוז פסיכיאטרי המיוצגים על ידי הסיוע המשפטי בשנת המלחמה הראשונה נותר יציב ביחס לשנה הקודמת, אך ניכרים פערים בין מחוזות: במחוז מרכז עלה מספר

המיוצגים בכ-61%, ובמחוז צפון ב-50%, ולעומת זאת במחוז חיפה ניכרה ירידה של כ-41% במספר המיוצגים.

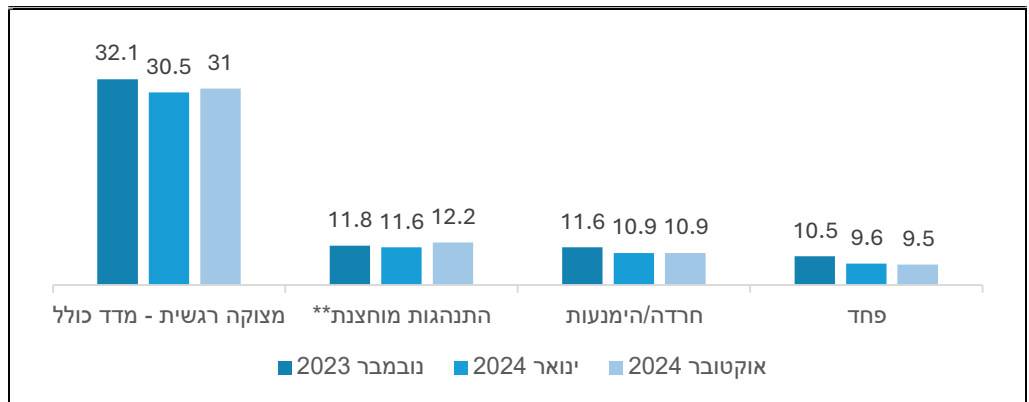
תרשים 25: עלייה בתסמיני נפשיים שונים של בני נוער* / 2019-2024

מקור: תוכנית לטיפול מיומניות רגשיות-חברתיות קידום רוחה נפשית ומניעת התמכרויות והתנהגויות סיכון, המרכז הישראלי להתמכרויות.*עליה בשכיחות תסמינים נפשיים ביחס לנתוני בסיס של המחקר שנאספו בספטמבר 2019.

בשנים 2019-2024 נרשמה עליה בתסמינים נפשיים שונים של בני נוער בשיעור של 37%-54% ביחס לנתוני ספטמבר 2019.

תרשים 26: מצוקה רגשית* של בני נוער לאורך מלחמת חרבות ברזל

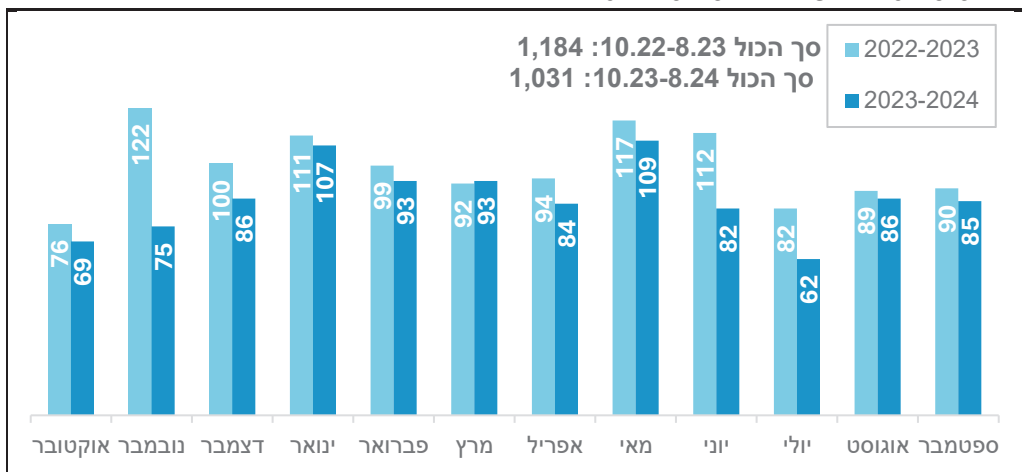

מקור: עמותת גושן – בריאות ורווחת הילד בקהילה, "1,000 הימים הראשונים של המלחמה: גורמי סיכון אימהיים והתפתחות ילדים בקרב מפונים בישראל" * בסקר זה המצוקה הרגשית נמדדת בעזרת שימוש בשאלון The Pediatric Emotional Distress Scale, שכולל 21 פרטים הנוגעים לתגובות הילד למצב טראומטי. ** Acting Out

רמת המצוקה הרגשית של בני נוער ירדה במלאת שנה למלחמה, אך היא גבוהה מרמתה בינואר 2023, ולאורך השנה כולה היא בעלת משמעות קלינית. בסימפטומים של פחד וחרדה/הימנעות נרשמה ירידה לאורך השנה. בסימפטום של התנהגות מוחצנת נרשמה עליה במלאת שנה למלחמה ביחס לנובמבר 2023.

אובדנות

תרשים 27: ניסיונות התאבדות של ילדים שהגיעו למלר"ד בבתי חולים לפי חודש /
10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, 2024.

מספר ניסיונות ההתאבדות של ילדים שהגיעו למלר"ד ירד בשנה הראשונה למלחמה בכ-13%. ירידה משמעותית במספר ניסיונות ההתאבדות נרשמה בחודש נובמבר 2023 לעומת נובמבר 2022 (כ-39%) ובחודשים יוני-יולי 2024 לעומת החודשים המקבילים בשנת 2023 (ירידה של 27% ו-24% בהתאמה).

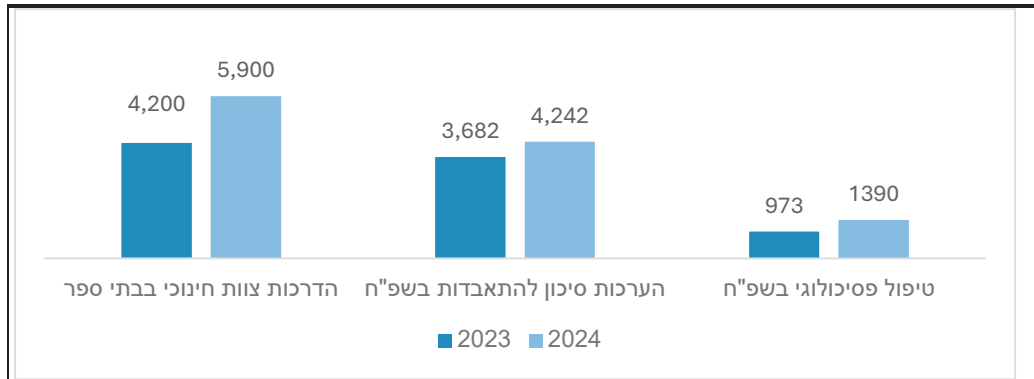
לוח 27: ניסיונות התאבדות שהגיעו למלר"ד בבתי חולים לפי גיל וחודש / 10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23						
אוקטובר 2023 – ספטמבר 2024			אוקטובר 2022 – ספטמבר 2023			גיל
בנים	בנות	סה"כ	בנים	בנות	סה"כ	
179	852	1031	255	929	1184	סך הכול
20	10	30	19	5	24	9-0
75	312	387	87	354	441	14-10
84	530	614	149	570	719	17-15

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, 2024.

מספר ניסיונות ההתאבדות של ילדים בני 9-0 שהגיעו למלר"ד עלה בשנה הראשונה למלחמה ב-25%, זאת לעומת ירידה של כ-12% במספר ניסיונות ההתאבדות שהגיעו למלר"ד של ילדים בגיל 10-14, וכ-15% של ילדים בגילאי 15-17.

שיעור הבנות שניסו להתאבד בשנה הראשונה למלחמה עלה בכ-5%, כאשר בקרב גילאי 15-17 נרשמה עליה של כ-9% לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת, וכעת כ-86% מניסיונות ההתאבדות בגילאים אלו הם של בנות. אף שבגילאי 0-9 שיעור הבנות נמוך ביחס לקבוצות הגיל האחרות, בקבוצת גיל זו חלה העלייה הגדולה ביותר בשיעור הבנות – עליה של כ-60% (מ-21% ל-33%).

תרשים 28: הדרכות, הערכות סיכון וטיפולים פסיכולוגיים למניעת אובדנות בשירותים הפסיכולוגיים החינוכיים / 2024-2023

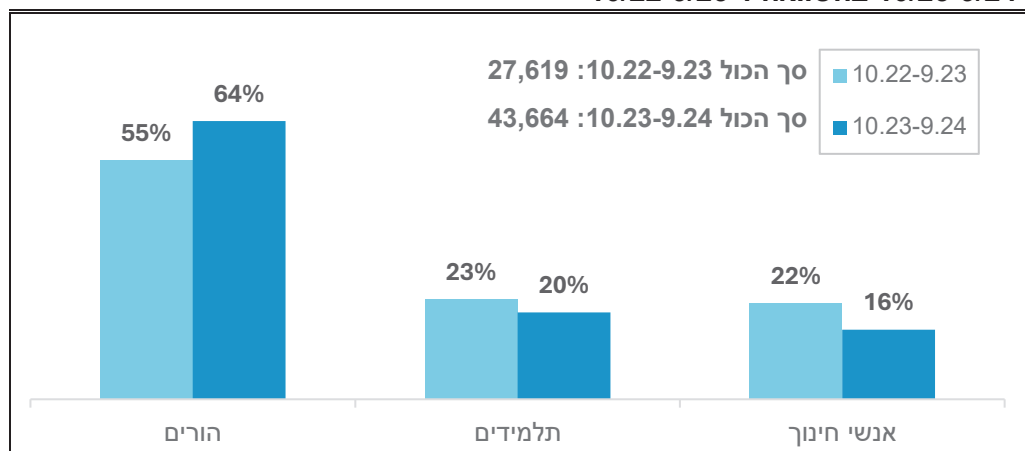

מקור: משרד החינוך, שירות פסיכולוגי ייעוצי, 2025.

מספר ההדרכות שניתנו לצוות החינוכי בבתי הספר על ידי פסיכולוגיים חינוכיים בעקבות פניה בנושא סיכון אובדני עלה בכ-40% בשנת 2024 לעומת שנת 2023. בתקופה זו עלה מספר הערכות הסיכון להתאבדות שבוצעו בשפ"ח בכ-15% והטיפולים הפסיכולוגיים בסיכון אובדני בכ-42%.

מערכת החינוך

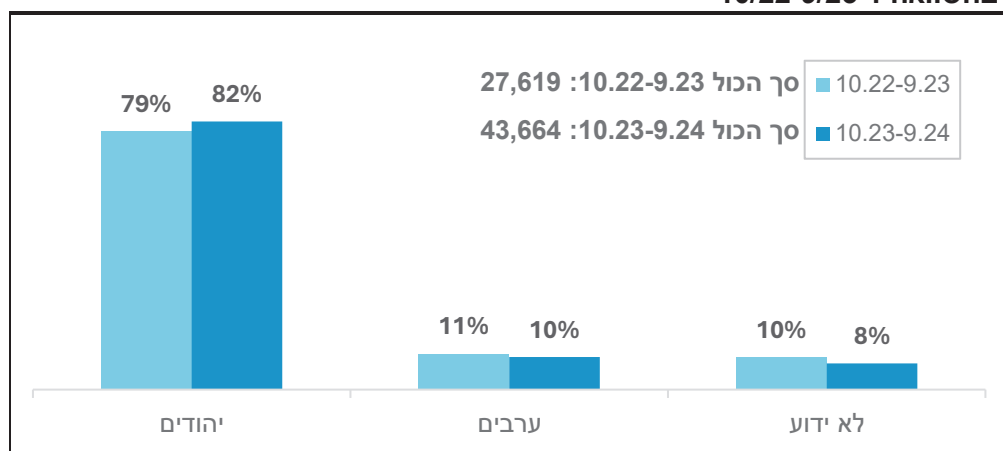
תרשים 28: פניות לקו הסיוע של משרד החינוך, לפי הגורמים הפונים /
10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23

מקור: משרד החינוך, מינהל פדגוגי, אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי, 2024.

בשנתה הראשונה של המלחמה גדל מספר הפניות לקו הסיוע של משרד החינוך פי 1.6 בהשוואה לשנה שקדמה לה. כשני שלישים מהפניות היו של הורים לתלמידים (64% לעומת 55% בשנה הקודמת), גידול ב-9 נקודות האחוז. חלקם של התלמידים ושל אנשי החינוך ירד (20% לעומת 23% ו-16% לעומת 22% בהתאמה).

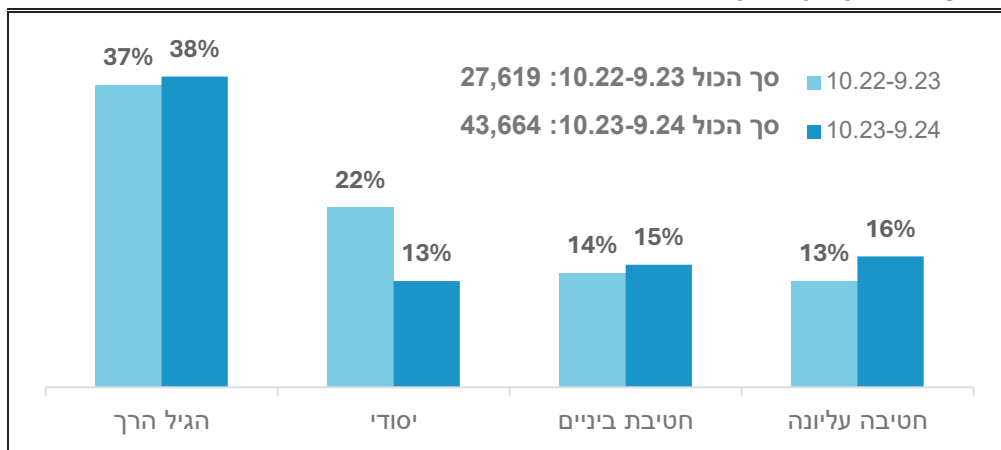
תרשים 30: פניות לקו הסיוע של משרד החינוך, לפי קבוצת אוכלוסייה /10/23-9/24 בהשוואה ל-10/22-9/23

מקור: משרד החינוך, מינהל פדגוגי, אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי, 2024.

כ-80% מהפונים לקו הסיוע של משרד החינוך היו יהודים כ-10% היו ערבים וב-10% מהפניות לא סווגו.

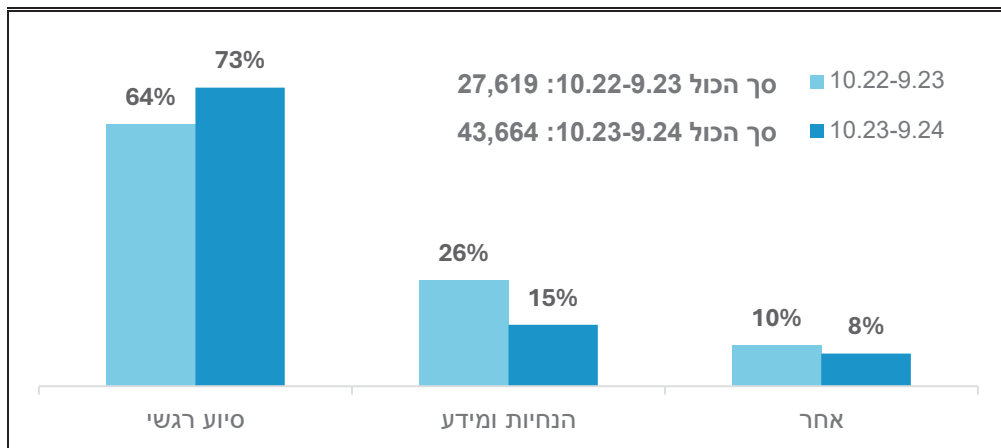
תרשים 31: פניות לקו הסיוע של משרד החינוך, לפי שלב חינוכי* / 10/23-9/24
בהשוואה ל-10/22-9/23

מקור: משרד החינוך, מינהל פדגוגי, אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי, 2024.
*לא כולל פניות ששלב החינוך של הפונה לא ידוע

כ-40% מהפניות לקו הסיוע של משרד החינוך היו לגבי תלמידים בגיל הרך. חלקן של הפניות בעניין תלמידי היסודי מכלל הפניות לקו הסיוע פחת משמעותית, מ-22% בשנה שלפני המלחמה ל-13% בשנת המלחמה, בעוד שחלקן של שאר הפניות כמעט ולא השתנה.

תרשים 32: פניות לקו הסיוע של משרד החינוך, לפי נושא הפנייה / 10/23-9/24
בהשוואה ל-10/22-9/23

מקור: משרד החינוך, מינהל פדגוגי, אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי, 2024.

73% מהפניות לקו הסיוע של משרד החינוך בשנתה הראשונה של המלחמה היה לקבלת סיוע רגשי, לעומת 64% בשנה שקדמה לה.

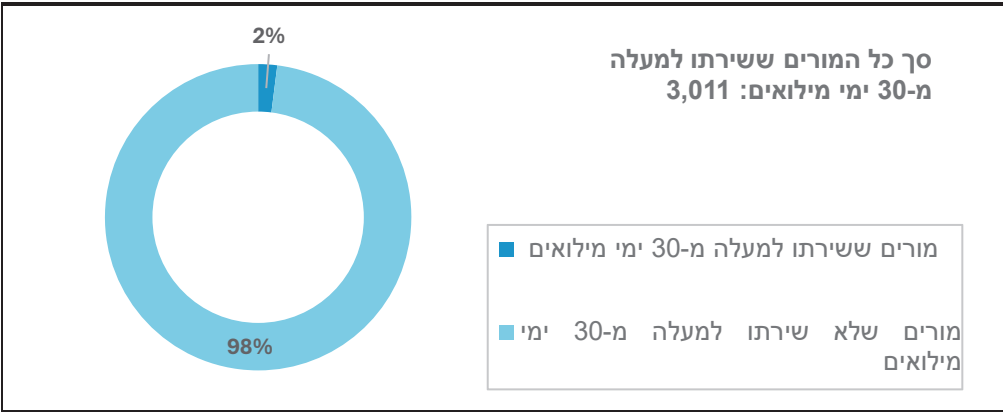
לוח 28: מספר התחנות, הפסיכולוגים ושיעור הכיסוי בשירות הפסיכולוגי חינוכי, לפי מחוז / אוגוסט 2023 – דצמבר 2024

שיעור הכיסוי		פסיכולוגים		תחנות		מחוז
דצמבר 2024	אוגוסט 2023	דצמבר 2024	אוגוסט 2023	דצמבר 2024	אוגוסט 2023	
73%	71%	3,512	3,491	257	248	סך הכל
77%	74%	823	796	-	56	מרכז
71%	73%	732	694	-	15	תל אביב
92%	89%	605	578	-	85	צפון
53%	54%	514	551	-	22	ירושלים
82%	81%	435	422	-	30	חיפה
62%	64%	453	450	-	40	דרום

מקור: שירותי פסיכולוגיה-חינוכית בשגרה ובחירום, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, אוקטובר 2023, השירות הפסיכולוגי-ייעוצי, משרד החינוך, 2024.

בין אוגוסט 2023 לדצמבר 2024 נוספו 9 תחנות שירות פסיכולוגי חינוכי, ושיעור הכיסוי (שיעור התקנים המאושרים מכלל התקנים המוקצים) עלה מ-71% ל-73%. במחוז דרום ובמחוז תל אביב שיעור הכיסוי ירד בכ-2%, ובמחוז צפון ובמחוז מרכז עלה שיעור הכיסוי בכ-3%. במחוז ירושלים, שבו שיעור הכיסוי הנמוך ביותר, ירד השיעור ב-1%. מספר הפסיכולוגים החינוכיים עלה בכ-1%, כאשר במחוז ירושלים נרשמה ירידה ניכרת במספר הפסיכולוגים החינוכיים (7%).

תרשים 33: מורים ששירתו למעלה מ-30 יום במילואים/ אוקטובר 2023-ספטמבר 2024

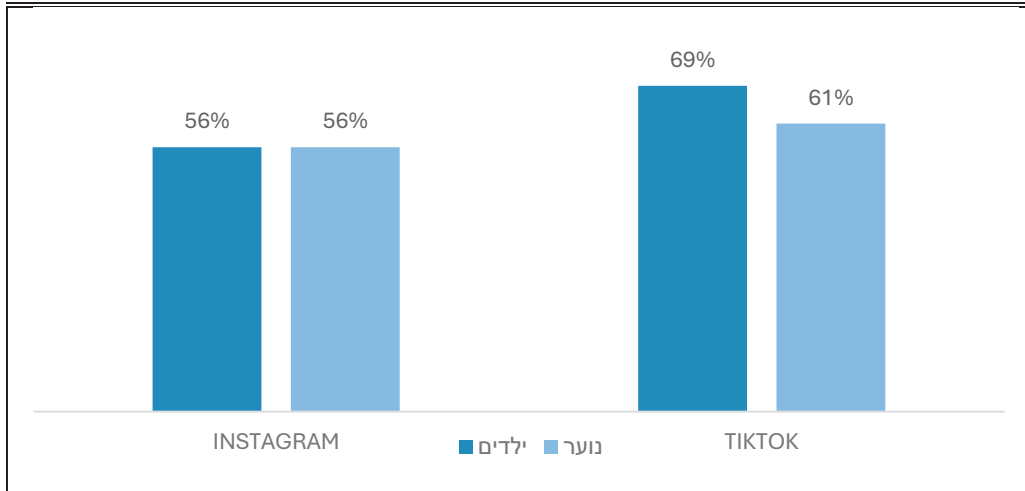

מקור: משרד החינוך, חופש מידע 2025.

במהלך שנת הלימודים תשפ"ד ובחודש ספטמבר תשפ"ה, 3011 עובדי הוראה, (כ-2% מכלל עובדי ההוראה) שירתו למעלה מ-30 ימי מילואים.

פנאי

תרשים 34: שימוש של ילדים ובני נוער ברשתות החברתיות בעקבות המלחמה*

מקור: בזק, דוח החיים הדיגיטליים 2023, עמ' 19.
*שיעור המשתמשים שהעידו שהם משתמשים יותר ברשתות החברתיות בעקבות המלחמה.

61% מהילדים ו-69% מהנערים העידו שהם משתמשים יותר בטיקטוק בעקבות המלחמה. 56% מהילדים והנוער העידו שהם משתמשים יותר באינסטגרם בעקבות המלחמה.

1

מאפיינים דמוגרפיים של
אוכלוסיית הילדים

מבוא

בשנת 2023 הגיע מספרם של הילדים בישראל ל-3.1 מיליון והם מנו כ-33% מכלל האוכלוסייה. שיעור זה אמנם גבוה בהשוואה לרוב ארצות המערב, אך נמוך מהאחוז המקביל במדינות השכנות לישראל. בשונה ממדינות מתועשות רבות, שבהן פירמידת הגילים התהפכה בשנים האחרונות, אך בדומה למדינות העולם השלישי, בישראל קבוצת הגיל 0-17 היא עדיין בסיסה של פירמידת הגילים.

אוכלוסיית הילדים בישראל רב-גונית ביותר. כ-73% הם יהודים, כ-21% מוסלמים, 1.3% נוצרים, 1.4% דרוזים ו-3.2% לא סווגו לפי דת. גם הקבוצות האמורות ניחנו ברב-גוניות ניכרת. יש בהן דתיים, חילונים, ותיקים ועולים.

בשנים האחרונות הופנתה תשומת הלב למצבם של ילדים החיים בישראל ואינם בעלי זכויות אזרחיות מלאות (זרים, בעלי מעמד של תושב ארעי או תושב קבע – ראו הגדרות בהמשך). מעמד זה כרוך בתחושת אי וודאות ובאי קבלת מלוא הזכויות המגיעות לכל ילד.

עוד על זרים, תושב ארעי ותושב קבע – ב'הגדרות' במבוא לפרק זה וכן בפרק 2.

הנתונים המוצגים בפרק זה הם המצע להבנת הסוגיות הספציפיות שתוצגנה בפרקים הבאים.

בפרק זה כלולים הלוחות והתרשימים הבאים:

לוחות 1.1-1.4 ותרשימים 1-א' ב' מציגים את מספר הילדים בישראל ואת התפלגותם לפי מגדר, דת, גיל ומקום מגורים וכן את חלקם בכלל האוכלוסייה.

בלוח 1.5 נתונים על לידות חי, לפי קבוצת אוכלוסייה ומחוז.

הגדרות

אזרח – מעמד שהייה הגבוה ביותר במדינה, המעניק את מלוא הזכויות והחובות למי שמחזיק בו.

אוכלוסייה – אוכלוסיית הילדים זהה מבחינת הגדרה ליתר האוכלוסייה. היא כוללת תושבים קבועים בעלי אזרחות ישראלית ותושבי קבע בלא אזרחות ישראלית (לרבות אלה שבעת האומדן נעדרו מישראל במשך פחות משנה).

עד לשנת 2008 במספר האוכלוסין היה כלול אומדן של התיירים ושל התושבים הארעיים ששהו בישראל יותר משנה (להוציא דיפלומטים ואנשי או"ם). אומדנים הנסמכים על מפקד האוכלוסין שנערך ב-2008 מתייחסים רק לאוכלוסייה הרשומה במרשם האוכלוסין. תושבים שאינם רשומים בו אינם כלולים באומדן, גם אם שהו בישראל יותר משנה.

אומדני האוכלוסייה אינם כוללים את העובדים הזרים שיש להם אשרת עבודה. בסוף שנת 2013 מספרם נאמד בכ-190 אלף נפש. חלק מהם שהו בישראל יותר משנה. אומדן האוכלוסייה כמובן אינו כולל אנשים שנכנסו ארצה בלא אשרת שהייה ולא עברו במעברי גבול מוכרים. גורמי ההשתנות של גודל הקבוצה הם ריבוי טבעי, פטירות ומאזן ההגירה.

מאזן ההגירה – עולים, תיירים שמעמדם משתנה לעולים, כניסות לשם איחוד משפחות, תושבים קבועים החוזרים לישראל לאחר שהייה בת יותר מ-12 חודשים בחו"ל ואזרחים עולים (אזרח עולה):

אדם שנולד לאזרח ישראלי בעת שהותו בחו"ל ונכנס לישראל בכוונה להשתקע בה). מאלה מופחת מספר התושבים שבשנת האומדן שהו לפחות 12 חודשים רצופים בחו"ל.

זר – אינו אזרח ישראל או תושב בה. הוא זכאי למעמד של ישיבת ביקור (על פי שיקולו של שר הפנים). זר הוא בעל זיקה למדינת נתינותו, שם זכאי הוא לקבל את מלוא הזכויות האזרחיות הרלבנטיות, בעוד שב־ישראל הוא אינו זכאי לבחור ולהיבחר לכנסת ולשאת דרכון ישראלי. כמו כן, בניגוד לתושבי קבע הוא אינו זכאי לבחור ולהיבחר בבחירות לרשויות מקומיות וכן אינו זכאי לזכויות סוציאליות כגון דמי אבטלה וקצבת נכות. למעשה, רישיון השהייה שלו בישראל הוא זמני בלבד, ופוקע עם תום תקופת הרישיון. ילדים זרים (שאינם בעלי מעמד של תושב ארעי או קבע), ככלל, זכאים לשירותי חינוך ובריאות כל עוד רישיון השהייה בתוקף, אך לרוב אינם זכאים למלוא הזכויות הסוציאליות. **תושב ארעי** – מעמד התושב הארעי מעניק זכויות מסוימות בביטוח הלאומי כגון דמי אבטלה, הבטחת הכנסה, קצבת נכות וקצבת זקנה וכן ביטוח בריאות. על-פי סעיף 2 לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 הרישיון לישיבת ארעי מוענק לתקופה של עד שלוש שנים וניתן להאריכו בתנאי שכל הארכה לא תעלה על שנתיים. בנוסף, הוא אינו זכאי לדרכון ישראלי ויוצא את הארץ באמצעות דרכון מדינת אזרחותו. ילדים בעלי מעמד של תושב ארעי הם בעלי מעמד חוקי בישראל והם זכאים לשירותי חינוך, בריאות וזכויות סוציאליות.

לפי תקנות הכניסה לישראל תשל"ד-1974 (תקנה 6), הסטטוס "תושב ארעי" יוענק לאדם העונה על אחד מהקריטריונים האלה: א. עולה בכוח - מי שזכאי לאשרת עולה או לתעודת עולה לפי חוק השבות, תשי"ב-1950, ורוצה לשהות עד שלוש שנים בישראל, כדי לבדוק את האפשרות והתנאים להשתקעות בישראל כעולה; ב. תלמיד/סטודנט וקרוביו - מי שרוצה לשהות בישראל למטרת לימודים או השתלמות; ג. איש דת וקרוביו - הרוצה לשהות בישראל לשם מילוי תפקיד דתי בקרב עדתו בישראל לפי הזמנת מוסד דת; ד. מי שרוצה לשהות בישראל על פי רישיון לישיבת ארעי, למטרה שאיננה נמנית על המטרות האמורות לעיל.

תושב קבע – אדם שמרכז חייו הוא בישראל והוא רשום במרשם האוכלוסין של משרד הפנים. במרבית המקרים אדם זה זכאי למעמד אזרחות אך ויתר עליו מסיבות שונות (לדוגמה, אם הוא מחזיק באזרחות נוספת של מדינה שאינה מאפשרת אזרחות כפולה). תושב קבע חייב בכל החובות שהמדינה מטילה (ובכלל זה גיוס לצה"ל ותשלום מסים), וזכאי כמעט לכל הזכויות המגיעות לאזרחים, למעט הזכות לבחור ולהיבחר לכנסת והזכות לדרכון ישראלי (הוא יוצא וחוזר באמצעות תעודת מעבר) **קבוצות אוכלוסייה** – עד למפקד שערכה הלשכה ב-1995 האוכלוסייה המיוצגת בלוחות מוינה בדרך כלל לפי דת: יהודית, מוסלמית, נוצרית (נוצרים כללו גם "ללא סיווג דת") ודרוזית (דרוזים כללו תושבים בני דתות אחרות כגון: בודהיסטים הינדואיסטים, שומרונים וכד'). כאשר לא היו בנמצא נתונים מספיקים או בשל מיעוט המקרים, המיון נערך רק לפי הקטגוריות "יהודים", "בני דתות אחרות", "מזה: מוסלמים", בלא פירוט נוסף. לאחר עלייתם לישראל של רבים שלא נרשמו כיהודים במשרד הפנים, במפקד שנערך ב-1995 שונו ההגדרות. קבוצת הנוצרים פוצלה לשניים, לנוצרים ערבים ולנוצרים אחרים, וזאת על פי יישוב המגורים, לאום וארץ לידה. כ"נוצרי ערבי" מוגדר מאז כל נוצרי שגר ביישוב ערבי, או ביישוב אחר, אך רשום במשרד הפנים כשייך ללאום הערבי. בהיעדר נתונים מספיקים על קבוצת הנוצרים הערבים משויך אליה כל מי שנולד בארץ ערבית וכן ילידי ישראל שאביו נולד בארץ ערבית. כל שאר הנוצרים כלולים בקבוצה "נוצרים אחרים" (לא ערבים). קבוצת אוכלוסייה נוספת המוצגת מאז 1995 בנפרד היא זו של מי שלא קיבלו במשרד הפנים סיווג לפי דת.

בלא סיווג דת – שיוכם הדתי של העולים מבריה"מ לשעבר דרש סיווג חדש. סיווג זה נקבע במשרד הפנים, אומץ בידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומשמש אותה בעת עריכת אומדני האוכלוסייה והתנועה הטבעית. רבים מהעולים, בעיקר ממדינות בריה"מ לשעבר, נרשמים במרשם התושבים בלא סיווג דתי. לפי הנחיותיו של משרד הפנים, משבצת הדת נשארת ריקה כאשר בעת הרישום תושב מבקש להשאיר פרט זה בלא ציון (ריק), או מכריז כי הוא חסר דת. תושב כזה נדרש להודיע על בקשתו בכתב, והודעתו מצורפת לשאלון הרישום. עד למפקד שנערך ב-1995 תושבים אלה נכללו באומדני הלמ"ס בקבוצת האוכלוסייה הנוצרית. מאז סוף 1995 אומדני האוכלוסייה "בלא סיווג דת" מוצגים כאומדנים של קבוצה נפרדת. החל משנת 2000 האוכלוסייה כוללת גם לבנונים שנכנסו לארץ במאי 2000 והוענקו להם תעודות זהות ישראליות (חיילי צד"ל ובני משפחותיהם).

יהודים ואחרים – כולל יהודים ועולים חדשים בני דת אחרת.

לא יהודים (אוכלוסייה ערבית) – כולל מוסלמים, נוצרים ערבים, בדווים ודרוזים.

נוצרים – כולל נוצרים ערבים ונוצרים אחרים.

גיל – מספר השנים השלמות שמלאו לילד עד לתאריך האומדן שנערך בידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

לידת חי – לידה של עובר, שלאחר היפרדו מהאם מגלה את אחד מסימני החיים: נשימה, דפיקות לב, תנועות ברורות של שרירים רצוניים.

תינוק – ילוד שטרם מלאה לו שנת חיים אחת.

יישובים:

יישוב – מקום המאכלס בקביעות והמקיים את התנאים הבאים:

א. יש בו בדרך כלל לפחות ארבעים תושבים בוגרים (עד ל-1997 לפחות 20 תושבים קבועים),

ב. יש לו מינהל עצמי,

ג. אין הוא נמצא בתחום המוכר של יישוב אחר,

ד. הקמתו אושרה בידי מוסדות התכנון.

היישובים נחלקים ליהודיים וללא יהודיים, בהתאם לרוב אוכלוסיית היישוב. ברוב היישובים יש רוב מוחלט של יהודים או של ערבים. תשעה יישובים עירוניים מוגדרים כ"מעורבים", ובהם רוב יהודי ומיעוט ניכר של ערבים: ירושלים, תל-אביב-יפו, חיפה, עכו, רמלה, לוד, מעלות-תרשיחא, נצרת עילית והיישוב הכפרי נווה-שלום.

יישוב חסר מעמד (לפי הגדרת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) – יישוב חסר מעמד מוניציפלי אשר אינו נמצא בתחומה של מועצה אזורית ולפיכך אינו משתייך למועצה כזו, ו/או אין לו נציגות בה. בדרך כלל אלה הם יישובים לא מוכרים של בדווים בנגב (ראו הגדרת יישוב לא מוכר).

מועצה אזורית – מתייחסת בדרך כלל למספר יישובים כפריים. במועצה האזורית יש יישובים שלהם נציגות במועצה, ואולם יש גם יישובים שאמנם נמצאים בתחומה בלא שיש להם נציגות בה, אך תושביהם כלולים במניין אוכלוסייתה. כמו כן, יש מספר קטן של יישובים חסרי מעמד מוניציפלי.

מועצה מקומית – מתייחסת ליישוב אחד בלבד.

עירייה – מתייחסת ליישוב אחד בלבד.

ממוצע בשנה – הכוונה למספר הילדים הממוצע בשנה. מספר זה נקבע על פי ספירת הילדים הנערכת מדי חודש ועל פי חישוב הנערך בסוף השנה.

מקור הנתונים

מקור הנתונים בפרק זה הוא הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומעריך המחשוב של משרד הפנים. בתחתיתו של כל לוח מצוין המקור המדויק.

אומדני האוכלוסייה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מבוססים על מפקדי האוכלוסין והדיור הנערכים מדי עשור והמתייחסים ללידות, פטירות, עלייה, יציאת תושבים לחו"ל, שינוי כתובת בארץ ורישום של נרשמים בשנים שבין המפקדים.

דת, גיל, מגדר, מקום המגורים של ילדים בישראל וחלקם באוכלוסייה (לוחות 1.1-1.4 ותרשימים 1א'-1ב')

לוח 1.1: מספר הילדים בישראל, לפי דת (אלפים ואחוז גידול) / 1970-2023*						
שנה	סך הכל**	יהודים	מוסלמים	נוצרים***	דרוזים	בלא סיווג
1970	1,183.3	937.8	193.8	23.7	19.0	--
1980	1,505.4	1,157.3	284.4	34.2	27.3	--
1990	1,766.0	1,342.2	343.7	38.4	37.6	--
1995	1,955.5	1,460.5	400.0	53.0	42.0	--
2000	2,152.2	1,531.1	475.6	43.7	43.7	56.6
2005	2,326.4	1,608.3	557.0	44.4	45.8	69.8
2010	2,519.9	1,738.0	598.5	41.9	46.8	68.5
2015	2,797.9	1,970.4	633.1	41.6	45.6	77.4
2020	3,029.9	2,189.6	656.6	41.6	44.1	97.5
2021	3,070.0	2,224.5	660.2	41.8	43.9	99.6
2022	3,116.6	2,259.3	665.0	42.1	43.6	107.0
2023	3132.4	2288.0	662.7	40.0	42.7	97.6
אחוז השינוי מ-1970 עד 2023****						
*2023-1970	165%	144%	242%	69%	126%	75%

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 2.3, שנים שונות.
 * בשנים 2010 ו-2015 הפירוט לפי דת מתייחס לממוצע השנתי, אך סך הכל מתייחס לסוף השנה. בשנים 2022-2020 נתוני קבוצות הדת והסך הכל מחושבים על בסיס הממוצע השנתי. אומדני האוכלוסייה לשנת 2023 מבוססים על תוצאות מפקד 2022. בשנים 2000-2022 כלולים גם לבנונים ילדי חיילי צד"ל, אשר דתם לא צוינה ברישומי משרד הפנים והחל משנת 2023 הלבנונים סווגו לפי דת באוכלוסייה הערבית. ** בשל עיגול הנתונים לאלפים, סיכום הנתונים בכל עמודה ושורה לא תמיד שווה לסך הכל. *** כולל נוצרים-ערבים ונוצרים אחרים. **** בקבוצת חסרי הסיווג הדתי האחוז חושב משנת 2000 ועד ל-2023.

בין השנים 1970-2023 אוכלוסיית ילדי ישראל גדלה פי 2.65. אוכלוסיית הילדים היהודים גדלה פי 2.5, אוכלוסיית הילדים המוסלמים גדלה פי 3.4, אוכלוסיית הילדים הנוצרים פי 1.7 ואוכלוסיית הילדים הדרוזים פי 2.2. בין השנים 2010-2023, מספר הילדים היהודים והמוסלמים גדל בהתמדה: נוספו 564,100 ילדים יהודים ו-67,500 ילדים מוסלמים. לעומת זאת, פחת מספר הילדים בקרב הדרוזים (4,100 ילדים) והנוצרים (2,400 ילדים).

לוח 1.2: שיעור הילדים מכלל האוכלוסייה בקבוצת דתם, לפי דת / 1970-2023*

שנה	כלל הילדים	דת			
		יהודים	מוסלמים	נוצרים	דרוזים
1970	39.2	36.3	58.7	41.4	52.9
1980	38.4	35.3	57.1	38.0	52.2
1990	36.1	34.0	50.7	33.5	45.6
1995	34.8	32.1	49.2	32.6	44.6
2000	33.8	30.9	49.0	32.3	42.1
2005	33.3	30.3	48.8	30.3	39.8
**2010	32.7	30.2	45.9	27.5	37.0
**2015	33.1	31.4	43.0	25.3	33.5
**2020	32.8	32.0	39.7	23.3	30.2
**2021	32.8	32.1	39.0	23.0	29.7
**2022	32.6	32.1	38.5	22.8	29.2
**2023	32.5	32.2	37.8	22.2	28.5
					22.5

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 2.3, שנים שונות.

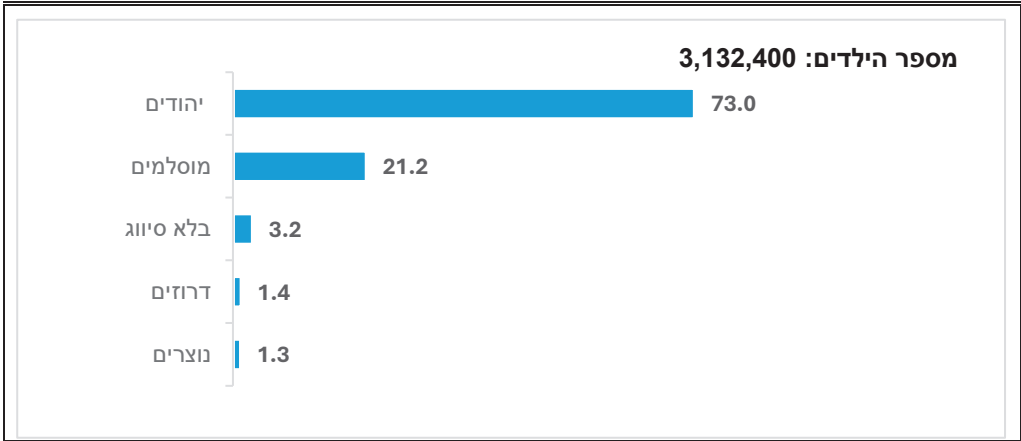
* בשנים 2000-2022 כלולים גם לבנונים ילדי חיילי צד"ל, אשר דתם לא צוינה ברישומי משרד הפנים והחל משנת 2023 הלבנונים סווגו לפי דת באוכלוסייה הערבית.

** בשנת 2000 בקבוצות הדת הנתון מתייחס לממוצע השנתי, אך סך הכל מתייחס לסוף השנה. בשנים 2022-2021 נתוני קבוצות הדת והסך הכל מחושבים על בסיס הממוצע השנתי. אומדני האוכלוסייה לשנת 2023 מבוססים על תוצאות מפקד 2022.

מאז 1970 חלקם של הילדים בכלל האוכלוסייה הלך ופחת, מאז 2005 הסתמנה יציבות ושיעורם מכלל האוכלוסייה עמד על כ- 33%. בקרב כל הקבוצות הדתיות הלא-יהודיות, חלה ירידה משמעותית בשיעור הילדים מכלל האוכלוסייה בקבוצת דתם, וזאת לעומת ירידה מתונה בלבד בקרב יהודים.

בשנת 2023, מבין הקבוצות הדתיות השונות, שיעור הילדים הגדול ביותר היה בקרב המוסלמים (37.8%) אחריהם בקרב היהודים והדרוזים (32.2% ו-28.5% בהתאמה) והקטן ביותר בקרב הנוצרים וחסרי הסיווג הדתי (22.2% ו-22.5% בהתאמה).

תרשים 1א': התפלגות הילדים בישראל, לפי דת (אחוזים) / 2023

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 2.3.

בשנת 2023, אוכלוסיית הילדים היהודים היוותה 73% מאוכלוסיית הילדים בישראל, חלקם של הילדים המוסלמים היה כ-21.2% מהילדים בישראל, ואוכלוסיית הילדים הנוצרים, הדרוזים וללא סיווג דת מהווה כ-6% מאוכלוסיית הילדים במדינה.

לוח 1.3: מספר הילדים בישראל לפי גיל, מין ודת (אלפים) ממוצע* / 2023-2005

בלא סיווג דת	דת				מין		סך הכל	גיל
	דרוזים	נוצרים	מוסלמים	יהודים	בנים	בנות		
69.8	45.8	44.4	557.0	1,608.3	1,183.5	1,124.8	2,326.4	2005
68.5	46.8	41.9	598.5	1,738.0	1,278.5	1,215.8	2,494.2	2010
77.4	45.6	41.6	633.1	1,970.4	1,419.1	1,349.7	2,768.7	2015
97.5	44.1	41.6	656.6	2,189.6	1,533.7	1,474.9	3,029.8	2020
99.6	43.9	41.8	660.2	2,224.5	1,575.5	1,494.6	3,070.0	2021
106.5	43.7	42.1	665.2	2,259.3	1,599.6	1,516.9	3,116.6	2022
98.9	42.9	39.9	662.7	2288.3	1,607.4	1,525.0	3,123.4	2023
3.1	2.1	1.9	38	133.6	91.8	87.0	177.5	0
4.2	2.3	1.9	39.8	137	95.3	89.7	182.3	1
4.6	2.3	2.0	37.9	133.9	92.6	88.0	186.3	2
5.1	2.3	2.0	38.7	134.3	93.9	88.3	179.0	3
5.5	2.4	2.1	39.2	136.9	95.3	90.8	183.5	4
5.7	2.4	2.2	39.3	136.5	95.6	90.5	186.5	5
6.1	2.3	2.1	38.4	135.5	94.8	89.7	185.8	6
6.2	2.4	2.3	37.5	135	94.2	89.2	183.9	7

לוח 1.3: מספר הילדים בישראל לפי גיל, מין ודת (אלפים) ממוצע / 2005-2023

גיל	סך הכל	מין		דת				בלא סיווג דת
		בנות	בנים	יהודים	מוסלמים	נוצרים	דרוזים	
8	181.4	87.7	92.8	133.2	36.3	2.3	2.3	6.4
9	179.1	86.1	90.9	130.7	35.6	2.3	2.4	6.1
10	174.5	84.9	89.5	128.2	35.6	2.3	2.2	6.0
11	173.9	83.6	87.4	124.1	36.0	2.3	2.5	6.0
12	169.6	82.9	87.0	123.7	35.8	2.3	2.4	5.7
13	169.4	81.3	86.0	120.9	35.7	2.3	2.6	5.9
14	165.1	79.7	82.6	116.5	35.2	2.4	2.5	5.8
15	161.1	77.5	81.3	113.6	34.6	2.4	2.5	5.6
16	156.3	75.1	79.2	109.4	34.4	2.4	2.5	5.5
17	153.0	73.0	77.2	105.3	34.7	2.4	2.5	5.4

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 2.3, שנים שונות.
* ראו הגדרה במבוא.

מספר הילדים הגבוה ביותר בגילאי 5-6, ומגיל 7 הוא יורד.
מספר הבנים גבוה ממספר הבנות בכל שכבות הגיל בשיעור ממוצע של כ-5%.

לוח 1.4: התפלגות הילדים, לפי גיל וחלקם באוכלוסיית היישוב / 2023

יישוב	סך הכול 0-17	גיל				אחוז באוכלוסיית היישוב
		0-4	5-9	10-14	15-17	
סך הכל **	3,123,400	911,400	916,600	844,900	463,300	32.5
עירויות						
ירושלים	377,178	116,257	106,804	98,841	55,276	36.7
תל אביב- יפו	103,509	32,429	29,579	26,982	14,518	20.9
חיפה	67,643	18,258	19,709	19,096	10,579	22.7
אום אל-פחם	20,700	5,712	5,811	5,681	3,496	34.9
אופקים	14,282	5,098	4,343	3,216	1,625	37.7
אור יהודה	11,331	3,647	3,372	2,818	1,496	28.2
אור עקיבא	6,863	2,179	2,101	1,678	905	28.4
אילת	13,781	3,744	3,981	3,946	2,109	24.0
אלעד	25,116	6,528	6,767	7,361	4,460	50.5
אריאל	5,007	1,309	1,516	1,417	766	22.9
אשדוד	67,265	19,263	19,204	18,462	10,335	29.4

לוח 1.4: התפלגות הילדים, לפי גיל וחלקם באוכלוסיית היישוב* / 2023

אחוז באוכלוסיית היישוב	גיל				סך הכול 0-17	יישוב
	15-17	10-14	5-9	0-4		
27.6	6,195	11,877	13,665	12,941	44,677	אשקלון
33.8	1,767	2,960	2,815	2,859	10,402	באקה אל-גרביה
37.1	1,347	3,420	4,463	3,624	12,854	באר יעקב
25.2	8,260	14,626	16,202	16,018	55,106	באר שבע
29.8	904	1,565	1,687	1,873	6,028	בית שאן
50.6	9,430	19,340	25,574	30,283	84,629	בית שמש
56.2	5,373	10,098	11,085	12,406	38,961	ביתר עילית
47.2	12,843	25,381	30,798	36,696	105,719	בני ברק
19.8	4,163	7,168	7,617	6,961	25,907	בת ים
32.3	1,442	2,548	2,645	2,605	9,240	גבעת שמואל
23.8	1,954	3,671	4,024	4,305	13,955	גבעתיים
32.7	1,225	2,377	2,580	2,014	8,195	גני תקווה
29.8	1,639	3,031	3,406	3,620	11,697	דימונה
28.9	3,257	5,720	5,550	4,360	18,888	הוד השרון
24.9	4,000	7,265	8,048	7,709	27,023	הרצליה
27.2	4,217	7,822	8,703	8,266	29,005	חדרה
24.8	8,048	13,669	13,871	12,313	47,902	חולון
44.6	1,202	3,528	5,933	6,744	17,406	חריש
32.5	2,043	3,819	5,007	5,871	16,741	טבריה
33.5	2,876	4,234	4,305	4,076	15,491	טייבה
31.1	1,396	2,256	2,478	2,346	8,474	טירה
28.9	1,016	2,030	2,959	3,224	9,230	טירת כרמל
31.7	2,119	3,282	3,109	2,985	11,494	טמרה
34.2	2,196	5,055	6,671	5,832	19,756	יבנה
26.3	1,445	2,368	2,453	2,174	8,439	יהוד
27.9	1,183	2,022	2,079	1,655	6,939	יקנעם עלית
32.8	1,524	2,734	2,796	2,650	9,703	כפר יונה
26.6	4,302	8,057	7,982	6,257	26,600	כפר סבא
34.7	1,521	2,587	2,591	2,713	9,411	כפר קאסם
32.1	1,064	1,857	1,789	1,887	6,598	כפר קרע
24.2	2,004	3,375	3,440	2,982	11,800	כרמיאל
36.1	3,880	8,094	9,788	11,011	32,773	לוד
29.3	1,133	1,918	1,855	1,897	6,804	מגאר
28.4	1,152	2,229	2,412	2,318	8,110	מגדל העמק

לוח 1.4: התפלגות הילדים, לפי גיל וחלקם באוכלוסיית היישוב* / 2023

אחוז באוכלוסיית היישוב	גיל				סך הכול 0-17	יישוב
	15-17	10-14	5-9	0-4		
31.5	6,197	9,873	8,216	6,424	30,713	מודיעין-מכבים-רעות
60.0	6,929	14,130	15,507	15,890	52,457	מודיעין עילית
29.5	1,905	3,063	2,957	2,914	10,837	מעלה אדומים
25.8	1,002	1,772	1,653	1,537	5,964	מעלות תרשיחא
24.5	2,723	4,777	4,891	4,366	16,756	נהריה
26.4	1,626	3,029	3,712	3,685	12,052	נוף הגליל
29.3	2,747	4,616	3,916	2,663	13,940	נס ציונה
28.4	3,803	6,105	6,250	5,744	21,904	נצרת
21.1	803	1,356	1,352	1,288	4,798	נשר
41.2	2,429	5,002	6,472	7,903	21,810	נתיבות
26.2	9,411	16,990	17,834	16,992	61,226	נתניה
32.6	1,839	3,064	3,083	2,837	10,824	סח'נין
26.7	2,233	4,046	4,153	3,845	14,277	עכו
30.6	2,338	4,629	5,931	6,850	19,746	עפולה
33.9	1,610	2,589	2,513	2,388	9,101	עראבה
35.7	1,119	2,405	3,230	3,720	10,475	ערד
28.0	11,717	21,419	21,992	19,560	74,688	פתח-תקווה
41.3	2,206	4,122	4,603	5,250	16,181	צפת
37.1	1,522	2,565	2,592	2,495	9,174	קלנסווה
28.7	2,158	3,939	3,556	2,767	12,419	קריית אונו
26.6	2,497	4,372	4,929	4,760	16,558	קריית אתא
25.2	1,667	3,129	3,604	3,317	11,717	קריית ביאליק
34.3	2,708	5,595	7,288	8,322	23,915	קריית גת
21.2	1,479	2,560	2,540	2,359	8,938	קריית ים
23.6	1,734	3,117	3,768	3,501	12,119	קריית מוצקין
35.6	1,254	2,413	2,986	3,100	9,753	קריית מלאכי
24.0	1,029	1,609	1,589	1,604	5,832	קריית שמונה
33.4	2,783	6,003	8,630	8,362	25,779	ראש העין
22.9	9,263	16,212	17,201	16,586	59,262	ראשון לציון
45.1	4,501	8,415	9,893	11,298	34,107	רהט
30.7	6,639	13,475	14,132	12,784	47,029	רחובות
30.9	3,709	6,818	7,707	7,799	26,033	רמלה
22.1	5,345	9,731	10,612	11,385	37,072	רמת גן
27.4	2,490	4,295	3,794	2,834	13,414	רמת השרון
27.2	3,887	6,503	6,363	5,851	22,605	רעננה

לוח 1.4: התפלגות הילדים, לפי גיל וחלקם באוכלוסיית היישוב* / 2023

אחוז באוכלוסיית היישוב	גיל				סך הכול 0-17	יישוב
	15-17	10-14	5-9	0-4		
31.9	1,218	2,677	3,339	4,088	11,323	שדרות
29.4	2,380	3,570	3,546	3,258	12,753	שפרעם
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים)						
28.2	709	1,041	1,127	1,141	4,017	אבו סנאן
29.8	954	1,544	1,259	746	4,503	אבן יהודה
32.7	665	1,066	924	634	3,288	אורנית
27.5	498	949	1,095	1,039	3,581	אזור
33.1	889	1,352	1,356	1,365	4,962	אכסאל
41.8	746	1,162	1,130	1,011	4,050	אעבלין
29.9	812	1,520	1,565	1,245	5,144	אפרת
33.5	559	979	1,006	956	3,500	בועיינה-נוג'דאת
35.4	609	1,084	1,101	1,061	3,856	ביר אל-מכסור
27.7	580	928	943	957	3,408	בית ג'ן
32.4	1,021	1,719	1,334	918	4,991	בנימינה – גבעת עדה
35.1	618	1,148	1,133	1,211	4,113	בסמ"ה
43.9	1,258	2,723	3,173	3,464	10,618	גבעת זאב
27.7	1,057	1,546	1,485	1,496	5,583	ג'דיידה-מכר
32.6	1,807	3,055	2,820	2,314	9,995	גדרה
35.8	656	1,046	1,078	1,073	3,852	גלג'וליה
29.2	1,468	2,317	1,884	1,478	7,146	גן יבנה
40.8	1,025	1,780	1,885	1,714	6,404	ג'סר א-זרקה
31.5	632	1,033	1,122	1,168	3,956	ג'ת
26.7	865	1,340	1,344	1,298	4,847	דאליית אלכרמל
30.0	546	863	909	885	3,203	דבוריה
33.3	753	1,148	1,178	1,062	4,140	דיר אל אסד
29.2	535	884	888	801	3,106	דיר חנא
29.4	1,404	2,261	1,888	1,535	7,087	זכרון יעקב
50.0	1,440	2,733	3,219	3,574	10,967	חורה
33.7	508	887	1,111	1,217	3,722	חצור הגלילית
33.7	877	1,403	1,409	1,273	4,962	טורעאן
31.4	975	1,683	1,605	1,589	5,850	יפיע
35.1	587	1,095	1,270	1,226	4,176	ירוחם
30.2	895	1,412	1,378	1,302	4,989	ירכא
33.4	741	1,137	1,141	1,099	4,120	כאבול

לוח 1.4: התפלגות הילדים, לפי גיל וחלקם באוכלוסיית היישוב* / 2023

אחוז באוכלוסיית היישוב	גיל				סך הכול 0-17	יישוב
	15-17	10-14	5-9	0-4		
48.4	1,283	2,366	2,777	3,303	9,728	כסיפה
27.2	514	813	834	733	2,894	כפר יאסיף
33.7	1,447	2,264	2,319	2,364	8,393	כפר כנא
35.3	1,177	2,145	2,163	2,187	7,672	כפר מנדא
48.0	1,165	2,136	2,515	2,985	8,802	לקיה
27.5	1,146	1,952	2,034	2,044	7,176	מבשרת ציון
31.1	929	1,412	1,234	1,129	4,703	מג'ד אל-כרום
27.3	588	956	843	676	3,062	מג'דל שמש
33.6	986	1,889	1,611	1,013	5,500	מזכרת בתיה
35.8	722	1,415	1,278	757	4,169	מיתר
33.2	836	1,372	1,374	1,496	5,078	מעלה עירון
35.3	879	1,320	1,365	1,311	4,873	נחף
32.2	723	1,265	1,210	1,258	4,456	עין מאהל
25.7	597	972	956	854	3,378	עספיא
32.9	1,167	1,915	1,783	1,857	6,722	ערערה
48.5	1,407	2,560	2,798	3,288	10,051	ערערה-בנגב
31.5	709	1,134	1,287	1,072	4,201	פורידיס
32.0	2,287	4,400	4,514	3,435	14,635	פרדס חנה-כרכור
37.7	524	1,087	1,336	1,000	3,947	צור הדסה
30.4	1,306	2,211	1,954	1,371	6,841	קדימה-צורן
25.8	890	1,496	1,348	1,084	4,819	קריית טבעון
27.1	452	835	915	852	3,055	קריית עקרון
39.1	521	1,057	1,294	1,174	4,045	קרני שומרון
30.5	892	1,534	1,510	1,403	5,340	ריינה
50.1	824	1,733	2,271	2,508	7,338	רכסים
45.7	982	1,783	2,062	2,208	7,035	שגב-שלום
27.8	1,270	1,893	1,729	1,631	6,522	שוהם
31.7	868	1,473	1,339	941	4,621	תל מונד
50.0	1,623	3,021	3,456	4,002	12,103	תל שבע
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים)						
29.5	432	679	739	745	2,596	אבו גוש
29.5	505	834	611	447	2,397	אלפי מנשה
28.9	391	595	524	464	1,975	בוקעאתא
42.0	409	643	667	818	2,538	בית אל
32.6	340	571	522	367	1,797	בית אריה-עופרים

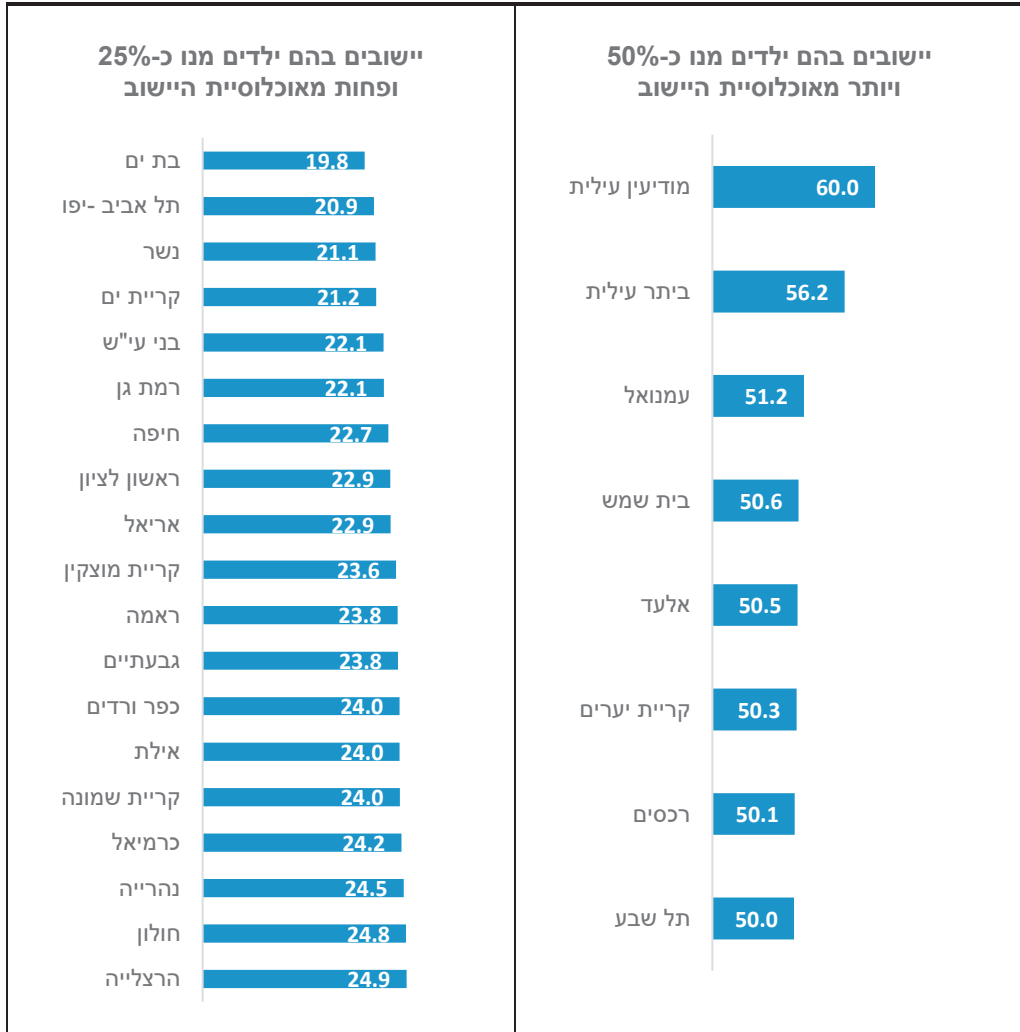
לוח 1.4: התפלגות הילדים, לפי גיל וחלקם באוכלוסיית היישוב* / 2023

אחוז באוכלוסיית היישוב	גיל				סך הכול 0-17	יישוב
	15-17	10-14	5-9	0-4		
25.9	370	560	533	524	1,988	בית דגן
22.1	213	378	443	433	1,469	בני ע"ש
34.3	454	786	805	759	2,803	בסמת טבעון
31.7	511	786	783	675	2,755	בענה
25.4	297	425	487	493	1,702	ג'ולס
32.3	357	696	734	723	2,512	זמר
35.7	506	923	934	867	3,229	זרזיר
28.9	315	520	547	559	1,943	חורפיש
39.0	467	713	827	769	2,775	טובא-זנגרייה
32.4	406	633	623	568	2,230	יאנוח-ג'ת
26.7	456	778	743	502	2,479	כוכב יאיר
34.6	556	846	886	900	3,186	כסרא-סמיע
37.7	395	656	720	646	2,418	כעביה-טבאש- חג'אל'רה
24.0	337	476	352	206	1,373	כפר ורדים
28.1	427	686	610	487	2,210	להבים
33.2	267	453	511	636	1,865	מצפה רמון
34.3	471	797	867	849	2,985	משהד
26.8	454	776	597	378	2,205	עומר
26.8	265	467	436	395	1,563	עיילבון
35.0	509	812	887	902	3,112	עילוט
51.2	298	553	862	1,080	2,792	עמנואל
25.2	252	426	455	392	1,523	פקיעין (בוקייעה)
31.5	371	679	828	630	2,507	פרדסיה
28.5	399	701	634	559	2,293	קצרין
38.7	430	825	790	884	2,931	קריית ארבע
50.3	424	850	1,177	1,256	3,710	קריית יערים
23.8	336	583	589	493	2,001	ראמה
28.7	428	663	715	491	2,296	רמת ישי
32.2	372	597	570	519	2,060	שבלי - אום אל-גנם
28.1	407	669	619	589	2,283	שלומי
32.0	354	678	699	717	2,446	שעב
36.1	531	1,052	919	688	3,191	שער שומרון

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תחום דמוגרפיה ואוכלוסייה, עיבוד מיוחד, 2024. שורת הסך הכול: שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 2.3.

* יישובים שמונים 5,000 נפש ויותר. ** סך כול תושבי ישראל בני 0-17, כולל יישובים המונים פחות מ-5,000 נפש. היישובים בעלי השיעורים הגבוהים ביותר של ילדים כחלק מהאוכלוסייה, מעל 55%, הם מודיעין עילית (60%) וביתר עילית (56.2%).

תרשים ב'1: יישובים* בהם ילדים מנו כ-25% ופחות או כ-50% ויותר מאוכלוסיית היישוב* / 2023

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תחום דמוגרפיה ואוכלוסייה, עיבוד מיוחד, 2024.
* יישובים שמונים 5,000 נפש ויותר.

למעט תל שבע, כל היישובים בהם אחוז הילדים גבוה מ-50% הם יישובים חרדיים. כל היישובים בהם אחוז הילדים נמוך מ-25%, למעט ראמה, הם יישובים בהם רוב התושבים יהודים.

לידות חי* לפי קבוצת אוכלוסייה ומחוז
(לוח 1.5)

לוח 1.5: מספר לידות חי לפי מחוז/נפה וקבוצת אוכלוסייה / 2023-2000

שנה	סך הכל***	מחוז						
		ירושלים	צפון	חיפה	מרכז	תל-אביב	דרום	
אזור יהודה ושומרון*								
כלל האוכלוסייה								
2000	136,390	21,085	25,949	14,390	27,234	19,605	21,516	6,611
2005	143,913	22,822	24,418	13,997	30,635	21,012	22,243	8,684
2010	166,255	26,800	25,364	15,690	36,374	25,679	25,222	11,126
2015	178,723	28,818	25,842	16,877	38,408	27,688	28,620	12,470
2020	177,307	31,259	24,917	16,397	35,170	26,426	30,207	12,931
2021	185,040	32,533	25,880	17,230	36,681	27,281	31,825	13,610
2022	181,193	32,201	25,348	16,820	35,301	26,187	31,958	13,378
2023	178,724	32,606	24,854	16,621	34,155	25,591	31,385	13,512
יהודים ואחרים								
2000	95,599	13,692	9,153	8,899	23,183	19,173	14,852	6,607
2005	105,112	15,302	9,362	8,976	26,736	20,587	15,372	8,678
2010	125,505	18,242	10,402	10,584	32,508	25,246	17,404	11,119
2015	137,707	20,403	11,346	11,928	34,616	27,240	19,714	12,460
2020	134,874	22,269	11,007	11,527	31,276	25,939	19,932	12,924
2021	141,237	23,160	11,753	12,326	32,763	26,834	20,798	13,603
2022	137,611	23,336	11,414	11,859	31,356	25,708	20,566	13,372
2023	135,717	23,630	11,226	11,764	30,348	25,163	20,078	13,508
ערבים								
2000	40,831	7,393	16,796	5,491	4,051	432	6,664	-
2005	38,801	7,520	15,056	5,021	3,899	425	6,871	-
2010	40,750	8,558	14,962	5,106	3,866	433	7,818	-
2015	41,016	8,415	14,496	4,949	3,792	448	8,906	-
2020	42,433	8,990	13,910	4,870	3,894	487	10,275	-
2021	43,803	9,373	14,127	4,904	3,918	447	11,027	-
2022	43,582	8,865	13,934	4,961	3,945	479	11,392	-
2023	43,007	8,976	13,628	4,857	3,807	428	11,307	-
אחוז מתוך מחוז/נפה ב- 2023								
יהודים ואחרים	75.9	72.5	45.2	70.8	88.9	98.3	64.0	100.0

ערבים	24.1	27.5	54.8	29.2	11.1	1.7	36.0	-
-------	------	------	------	------	------	-----	------	---

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 2.39, שנים שונות.

* יישובים ישראלים. ** כולל לא ידוע. * נתונים על תמותת תינוקות ראו בפרק 8. - נתון חסר במקור.

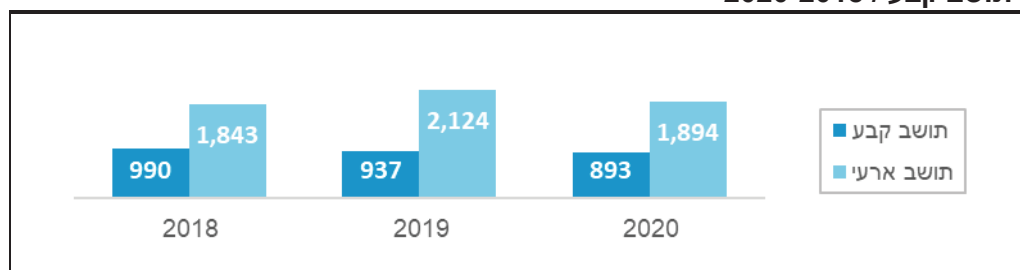
בין השנים 2000-2023 גדל מספר לידות החי בכ-31% (מ-136,390 ל-178,724). באוכלוסיית היהודים והאחרים היה גידול של כ-42% (מ-95,599 ל-135,717) ובאוכלוסייה הערבית גידול של כ-5% (מ-40,831 ל-43,007). עם זאת, בשנת 2023 חלה ירידה במספר לידות חי לעומת השנים הקודמות: מספר הלידות הכללי ירד בכ-3.4% מאז שנת 2021, כאשר במגזר היהודי נרשמה ירידה של כ-3.9% במספר הלידות, ובמגזר הערבי נרשמה של ירידה של כ-1.8% בתקופה זו.

ילדים זרים וילדים בעלי מעמד של תושב ארעי / קבע (תרשימים 1ג'-1ד' ולוחות 1.6-1.9)

הנתונים המוצגים בתת פרק זה מתייחסים רק לילדים הרשומים במשרד הפנים ונכונים ליום 31.10 בכל שנה. ילדים זרים, ילדים בעלי מעמד של תושב ארעי או ילדים בעלי מעמד של תושב קבע אינם בעלי זכויות מלאות, כגון האפשרות להוציא דרכון ישראלי. ילדים זרים אינם אזרחי ישראל או תושבים בה. הם יכולים לקבל מעמד של ישיבת ביקור. הם זכאים לשירותי חינוך ובריאות אך הם אינם זכאים לזכויות סוציאליות ורישיון השהייה שלהם בישראל הוא זמני בלבד. לילדים בעלי מעמד של תושב ארעי או תושב קבע יש מעמד חוקי והם זכאים לשירותי חינוך, בריאות ולזכויות סוציאליות. ילדים בעלי מעמד של תושב ארעי – זכאים לזכויות כל עוד האשרה בתוקף.

עוד על זרים, תושב ארעי ותושב קבע – ראו ב'הגדרות' במבוא לפרק זה ובפרק 2 (ילדים זרים).

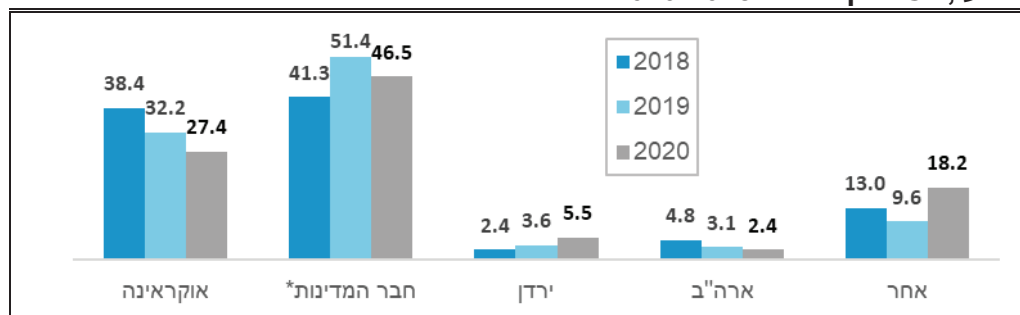
תרשים 1ג': מספר הילדים (0-17) שקיבלו במהלך השנה מעמד של תושב ארעי או תושב קבע / 2020-2018

מקור: משרד הפנים, מערך מחשוב, שנים שונות.

בין השנים 2020-2018 ירד מספר הילדים שקיבלו מעמד של תושב קבע בכ-10% (מ-990 ל-893).

תרשים 1ד': שיעור הילדים (0-17) הזרים שקיבלו במהלך השנה מעמד של תושב ארעי, לפי ארץ מוצא / 2020-2018

מקור: משרד הפנים, מערך מחשוב, שנים שונות.

*מזה בשנת 2020: 35.7% ילדים מרוסיה, 5.3% מבלארוס, 3.8% ממולדובה, 1.7% מקזחסטן. בשנת 2019: 36.6% ילדים מרוסיה, 4.9% מבלארוס, 3.5% ממולדובה, 3.1% מגרוזיה, 2.2% מקזחסטן ו-1.1% מאוזבקיסטן. בשנת 2018: 30.3% ילדים מרוסיה, 5.4% מבלארוס, 3.4% ממולדובה, 1.2% מאוזבקיסטן ו-1% מגאורגיה.

בשנים 2018-2020 ירד שיעור הילדים הזרים מאוקראינה מתוך כלל הילדים מקבלי מעמד תושב ארעי מ-38.4% ל-27.4%.

לוח 1.6: התפלגות הילדים (0-17) בעלי מעמד של תושב ארעי (א5), לפי סוג אשרה* / 2021

2021		סוג אשרה
מספרים	אחוזים	
4,073	100.0	סך הכל
1,096	26.9	נלווה להליך מדורג - ילד לבן זוג של אזרח
1,152	28.3	נין של יהודי
219	5.4	הומניטרי כללי
155	3.8	החלטת ממשלה - אח/ות / אם
123	3.0	קטין נלווה לזכאי עולה
73	1.8	זכאי עולה
38	0.9	החלטת ממשלה - ילד/ה זר
75	1.8	נלווה להליך מדורג - ילד לבן זוג של תושב
65	1.6	רשיון לישיבה ארעית א/5 מלידה*
31	0.7	בהליך מדורג - ילד לבן זוג של אזרח
35	0.9	בהליך מדורג - ילד לבן זוג של תושב
-	-	החלטה 087 - בני מנשה
-	-	הוראת השר 70.21.62 - דרפור
-	-	חיים משותפים
1,011	24.8	אחר

מקור: משרד הפנים, מערך מחשוב, שנים שונות.

* ילד שנולד בארץ להורים בעלי מעמד של תושבי ארעי א/5. נכון ל-21.11.21.

בשנת 2021 שהו בישראל 4,073 ילדים בעלי מעמד של תושב ארעי (א5).

לוח 1.7: התפלגות הילדים (0-17) בעלי מעמד של תושב ארעי (א5), לפי ארץ מוצא* / 2021

2021		ארץ מוצא
מספרים	אחוזים	
4,073	100.0	סך הכל
1,400	34.4	אוקראינה
1,654	40.6	חבר המדינות-סך הכל מזה:
1,219	29.9	רוסיה
137	3.4	מולדובה
188	4.6	בלארוס
52	1.3	אוזבקיסטן
58	1.4	קזחסטן
122	3.0	פיליפינים
87	2.1	ארצות הברית
109	2.7	ירדן
47	1.2	גאורגיה
55	1.4	ניגריה
55	1.4	אתיופיה
25	0.6	רומניה
29	0.7	פרו
38	0.9	גאנה
33	0.8	קולומביה
27	0.7	צרפת
24	0.6	ברזיל
20	0.5	אזרביג'אן
348	8.5	אחר

מקור: משרד הפנים, מערך מחשוב, שנים שונות.

* הלוח מציג רק ארצות מוצא אשר מהן יש לפחות 20 ילדים בעלי מעמד של תושב ארעי בישראל. נכון ל-21.11.21.

בשנת 2021 כשלושה רבעים מהילדים בעלי מעמד של תושב ארעי הגיעו מחבר המדינות ומאוקראינה.

לוח 1.8: התפלגות הילדים (0-17) שקיבלו מעמד של תושב קבע, לפי סיבת קבלת המעמד / 2021

2021		סיבת קבלת המעמד
אחוזים	מספרים	
100.0	1,547	סך הכל
36.1	559	החלטת ממשלה - ילד/ה זר
13.3	205	הומניטרי כללי
11.1	171	סיום הליך מדורג - ילד לבן זוג של תושב
5.4	84	רשיון לישיבת קבע מלידה*
4.5	70	נלווה להליך מדורג - ילד לבן זוג של תושב/ אזרח
0.1	16	בן של יהודי
14.7	227	החלטת ממשלה - פלאשמורה
13.9	215	אחר

מקור: משרד הפנים, מערך מחשוב, 2021.
 ** ילד שנולד בארץ להורים בעלי מעמד של תושבי קבע. נכון ל-21.11.21.

בשנת 2021 1,547 ילדים קיבלו מעמד של תושב קבע. כמחצית מהילדים שקיבלו מעמד של תושב קבע, קיבלו בעקבות החלטות ממשלה שונות (ילד/ה זר ופלאשמורה).

לוח 1.9: התפלגות הילדים (0-17) בעלי אשרה בתוקף ששהו במהלך השנה בישראל, לפי סוג אשרה* / 2020-2021

2021		2020		סוג אשרה
אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
100.0	13,420	100.0	16,990	סך הכל
11.2	1,501	20.3	3,451	תייר
71.1	9,551	61.5	10,443	נלווה לאיש דת/סטודנט
7.2	964	8.9	1,519	סטודנט/תלמיד ישיבה/משתלם
8.0	1,080	6.1	1,031	נולד בארץ
2.1	288	2.9	499	דיפלומט/שירות חוץ
0.2	23	0.2	33	תייר בעל רשיון עבודה
0.1	13	0.0	14	אחר

מקור: משרד הפנים, מערך מחשוב, שנים שונות.

* נכון ל-21.11.21.

בין השנים 2020-2021 ירד בכ-21% סך כל הילדים (0-17) בעלי אשרה בתוקף ששהו במהלך השנה בישראל (מ-16,990 ל-13,420), מספר המשקף ירידה של כמחצית מאז 2019 (אז היה מספרם 26,850).

הירידה החדה ביותר הייתה במספר הילדים שהיו בעלי אשרת תייר (מ-3,451 ל-1,501).

2

**ילדים עולים, ילדי מהגרי עבודה
וילדים מבקשי מקלט**

מבוא

מאז הקמתה ועד היום מדינת ישראל קלטה ועדיין קולטת ילדים רבים, רובם יהודים, ואלה מוגדרים עולים. חוויית ההגירה (או העלייה) מלווה בקשיים ובזעזועים, החל בקשיי שפה ובבעיות דיור, ועבור לקשיי הסתגלות. ההסתגלות לתרבות חדשה היא תהליך ממושך, המשפיע באופן שונה על כל אחד מבני המשפחה המהגרת. את תהליך ההיקלטות מאפיין מתח בין העקרונות התרבותיים של המערכת המשפחתית לבין ההתנסות היומיומית של הפרט בחברה החדשה. מתח זה מערער את שיווי המשקל בתא המשפחתי, שלא אחת העלייה לישראל אף גורמת להתפרקותו.

לצד ילדים עולים וילדי עולים, פרק זה מתייחס לילדי מהגר עבודה ומבקשי מקלט. לפי אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד, ילדים של מהגרי עבודה ושל זרים שאינם בני הרחקה זכאים ליהנות מזכויות המוקנות להם באמנה. אלה כוללות בין היתר את הזכות לחינוך, הזכות לבריאות, הזכות לרמת חיים נאותה והזכות לביטחון סוציאלי. בישראל, ילדים אלה מקבלים שירותי חינוך מלאים אך שירותי רווחה חלקיים בלבד. כמו כן, הם לא זכאים לזכויות ולשירותים שמקנים חוק הביטוח הלאומי או חוק ביטוח הבריאות הממלכתי.

במדינת ישראל טרם נקבעה מדיניות כוללת לגבי ילדי מהגרי עבודה וזרים שאינם בני הרחקה. הדבר חושף ילדים אלה לפגיעה ולסיכון מתמשכים בכל היבטי חייהם עקב אי נכונות המערכות השונות לטפל בהם. ראוי כי מדינת ישראל תקבע מדיניות וכללים ברורים לגבי מעמדם בישראל, מערך הזכויות שהם זכאים לו והמערכות שתטפלנה בהם.

לוחות 2.1-2.3 ותרשימים 2א'-2ד' עוסקים בילדים שעלו לארץ בשנת 2023 ובשנים קודמות. יושם לב כי הנתונים שמקורם בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אינם מתאימים לנתוני משרד העלייה והקליטה.

לוח 2.4 ותרשימים 2ה'-2ט' עוסקים בילדים עולים וילדי עולים החיים בישראל.

לוחות 2.5-2.6 ותרשימים 2י'-2יד' עוסקים בילדים של מהגרי עבודה וזרים שאינם בני הרחקה.

הגדרות

אזרחים עולים – אזרחים עולים הם ילדים שנולדו בחו"ל בזמן שהוריהם, אזרחי ישראל, שהו שם.

בודד – עולה שהגיע לבדו, ושבזמן עיבוד הנתונים טרם הצטרפו אליו בני משפחה נוספים.

גיל – עד 1973 חושב הגיל בעת העלייה על פי ההפרש בין שנת הלידה לשנת הכניסה לארץ, או לשנת ההשתקעות בה, בלא להתחשב בחודש הלידה ובחודש העלייה. לפיכך, הגיל התייחס לסוף השנה שבה הגיע העולה לישראל. מאז שנת 1974 הגיל מחושב לפי תאריך הלידה המדויק (יום, חודש, שנה) ומתייחס למספר השנים שמלאו לעולה בתאריך עלייתו ארצה (יום, חודש, שנה).

יבשת מגורים – היבשת שממנה הגיע העולה ארצה.

ילדי עולים – ילידי חו"ל או ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו ארצה מאז 1990.

ילדים עולים – ילידי חו"ל שעלו ארצה.

משפחות עולים – ראש המשפחה והנלווים אליו המגיעים ארצה יחדיו, דהיינו שתי נפשות לפחות (לאו דווקא כל בני המשפחה). מסיבות אדמיניסטרטיביות הקשורות לזכויות העולים, בשאלון רישום העולה נמנים כבני משפחה הורים וילדים שגילם עד 24; בני ה-25 ויותר רשומים כיחידה משפחתית נפרדת, גם אם הם רווקים שהגיעו ביחד עם הוריהם.

זרים שאינם בני הרחקה – זרים השוהים בישראל תחת מדיניות הגנה זמנית שהחיל עליהם שר הפנים. חלקם הגישו בקשות למקלט בארץ ובקשתם טרם הוכרעה. (ארגונים שונים ובהם ארגונים שהעבירו אלינו נתונים, משתמשים בשמות שונים על מנת לתאר אנשים שהגיעו לישראל ואין להם מעמד חוקי פורמלי

המקנה להם היתר להישאר בה, אולם הם אינם בני הרחקה ממנה. רובם של זרים אלה נכנסו שלא דרך מעבר גבול מוסדר אלא באמצעות חציית הגבול בין מצרים לישראל. בחרנו להשתמש במונח זה שבו עשה שימוש מבקר המדינה בדו"ח מעקב בנושא מאפריל 2018 (דו"ח מעקב מבקר המדינה, דו"ח שנתי 64ג 2014). בה בעת השארנו את לוחות הנתונים עם ההגדרות המקוריות, שבהן השתמשו מוסרי הנתונים.

מהגרי עבודה – עובדים שאינם אזרחי ישראל, או תושביה.

עולה - אדם שנכנס לארץ לישיבת קבע לפי חוק השבות או לפי חוק הכניסה. בלוחות המתייחסים לעולים לא כלולים אזרחים עולים (ראו הגדרה לעיל).

תחנה לבריאות המשפחה ("טיפת חלב") – שירות קהילתי העוסק ברפואה מונעת ובקידום הבריאות. השירות ניתן לכלל האוכלוסייה בשימת דגש על אוכלוסיות בסיכון, כגון תינוקות, פעוטות, מתבגרים ונשים הרות. הפעילויות העיקריות המתבצעות בטיפת החלב הן הדרכה לאורח חיים בריא, ניטור וגילוי מוקדם של בעיות בריאות באמצעות בדיקות סינון, מניעת מחלות זיהומיות באמצעות חיסונים. הפעילויות מתבצעות בין כותלי טיפות החלב, בביקורי בית ובפעילות קהילתית.

מקור הנתונים

מקורות הנתונים המוצגים בפרק זה לגבי ילדים עולים וילדי עולים הם: מינהל המחקר והתכנון במוסד לביטוח לאומי, משרד העלייה והקליטה: אגף בכיר למערכות מידע והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. מקורות הנתונים לגבי ילדי מהגרי עבודה וזרים שאינם בני הרחקה הם: משרד הבריאות: אגף מערכות מידע ומיחשוב, עיריית תל אביב וקופת חולים מאוחדת. בתחתיתו של כל לוח צוין המקור המדויק.

ילדים שעלו לארץ (לוח 2.1-2.3 ותרשים 2א'-2ד')

בחלק זה מוצגים נתונים מצטברים על ילדים עולים שביום העלייה ארצה היו בגיל 0-17, והיום אין הם בהכרח ילדים. הנתונים מתייחסים למספר הילדים שעלו ארצה במהלך השנים הנקובות.

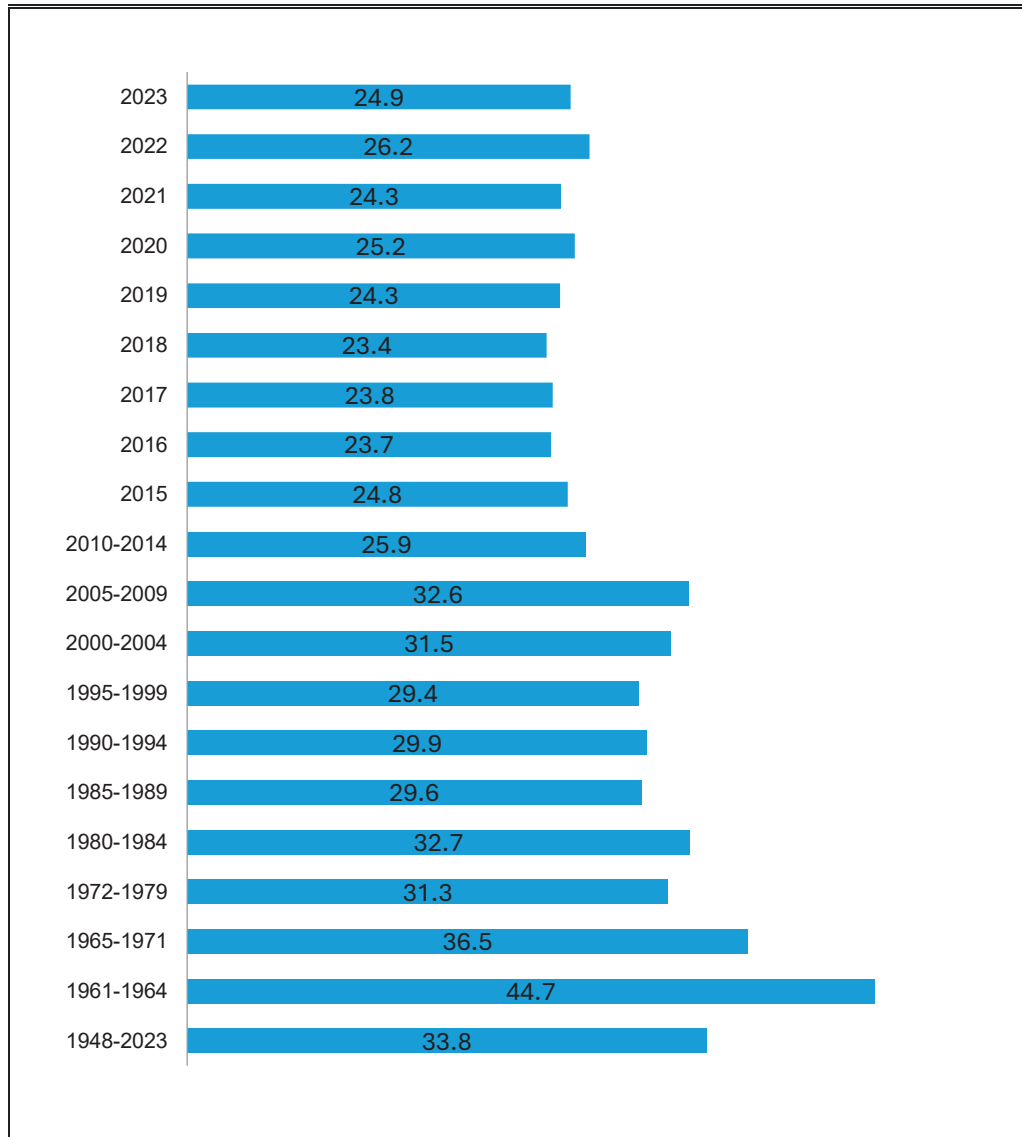
לוח 2.1: התפלגות מגדר הילדים העולים (0-19), לפי תקופת עלייה (מספרים ואחוז מכלל העולים בקבוצה המתאימה) / 2023-1948

בנות		בנים		סך הכל**		שנת עלייה
אחוז מכלל העולים	מספרים	אחוז מכלל העולים	מספרים	אחוז מכלל העולים	מספרים	
16.5	568,701	18.0	599,660	33.8	1,168,360	1948-2023**
14.0	2,322	14.7	2,336	28.0	4,659	2010
14.3	2,418	15.2	2,436	28.7	4,853	2011
14.1	2,334	14.7	2,292	27.9	4,625	2012
12.5	2,122	13.2	2,097	24.9	4,220	2013
11.0	2,649	11.3	2,603	21.8	5,252	2014
12.4	3,462	12.9	3,452	24.8	6,914	2015
11.7	3,052	12.3	3,117	23.7	6,169	2016
11.9	3,145	12.3	3,125	23.8	6,271	2017
11.7	3,294	12.0	3,291	23.4	6,585	2018
11.8	3,921	12.8	4,152	24.3	8,073	2019
12.8	2,516	13.0	2,456	25.2	4,972	2020
12.4	3,152	12.5	3,051	24.3	6,203	2021
12.8	9,570	13.9	9,999	26.2	19,569	2022
12.1	5,549	13.0	5,934	24.9	11,483	2023

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 2.56.
* גילאי 0-19. ** החל מ-1970 לא כולל אזרחים עולים. כולל תיירים ששונה מעמדם לעולים.

מספר העולים בגילאי 0-19 ירד בשנת 2023 בכ-41% לעומת שנת 2022, שבה נרשם שיא במספר העולים בני 0-19. עם זאת, מספר העולים בני 0-19 גבוה בכ-61% מן הממוצע מאז שנת 2010.

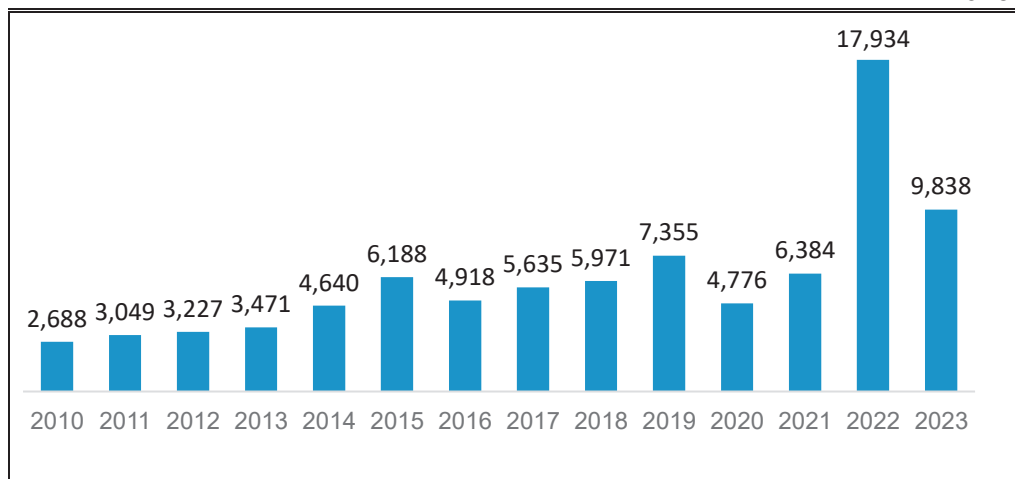
תרשים 2א': שיעור הילדים העולים* מכלל אוכלוסיית העולים**, לפי תקופת עלייה / 2023-1948

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 2.56.
* גילאי 0-17. ** החל מ-1970 לא כולל אזרחים עולים. כולל תיירים ששונה מעמדם לעולים

בשנים 2015-2023 ילדים עולים היוו בממוצע כ-24.5% מכלל אוכלוסיית העולים בכל שנה.

תרשים ב'2: מספר הילדים העולים (0-17) ילידי חו"ל לפי שנים לפי עלייה / 2010 - 2023

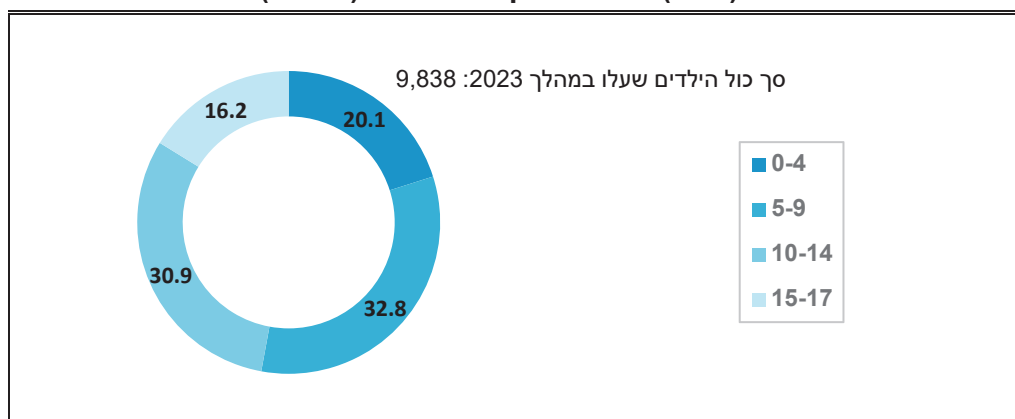

מקור: משרד העלייה והקליטה, אגף בכיר למערכות מידע, שנים שונות.

*גילאי 0-17

בשנת 2023 חלה ירידה במספרם של הילדים העולים לעומת שנת 2022 שהיתה שנת שיא במספר הילדים העולים, והוא עמד על 9,838 ילדים. הללו היוו 21.4% מכלל העולים החדשים באותה השנה (לעומת 24% בשנת 2022).

תרשים ג'2: גיל הילדים (0-17) שעלו במהלך שנת 2023 (אחוזים)

מקור: משרד העלייה והקליטה, אגף בכיר למערכות מידע, 2024.

כחמישית מהילדים שעלו במהלך שנת 2023 היו בני 0-4, כשליש היו בני 5-9, כ-31% מהילדים היו בני 10-14 והשאר בני 15-17.

לוח 2.2: התפלגות ילדים עולים, ילידי חו"ל, לפי גיל וארץ מוצא / 2006-2023

גילם היום*				סך הכול	שנת עלייה
15-17	10-14	5-9	0-4		
1,363	370	0	0	1,733	2006
1,221	750	0	0	1,971	2007
905	1,041	0	0	1,946	2008
861	1,208	0	0	2,069	2009
909	1,779	0	0	2,688	2010
940	1,877	232	0	3,049	2011
876	1,743	608	0	3,227	2012
761	1,660	1,050	0	3,471	2013
887	1,977	1,776	0	4,640	2014
1,066	2,505	2,617	0	6,188	2015
794	1,691	2,210	223	4,918	2016
856	1,819	2,260	700	5,635	2017
820	1,784	2,195	1,172	5,971	2018
961	2,028	2,619	1,747	7,355	2019
605	1,263	1,504	1,404	4,776	2020
825	1,681	2,047	1,831	6,384	2021
2,479	5,196	6,036	4,223	17,934	2022
1,594	3,040	3,226	1,978	9,838	2023
1,317	2,519	2,593	1,416	7,845	ברה"מ לשעבר
101	158	191	144	594	אתיופיה
60	149	188	188	585	ארה"ב וקנדה
49	71	69	70	259	אמריקה הלטינית*
18	42	58	41	159	אירופה
18	37	52	39	146	צרפת
6	14	21	25	66	בריטניה
25	50	54	55	184	אחר

מקור: משרד העלייה והקליטה, אגף בכיר למערכות מידע, 2024.

* גילם בספטמבר 2023.

יותר משליש מהילדים העולים בשנת 2023 מהם היו בני 14-10 (35.6%), 30% היו בני 9-5 ועשירית היו בני 17-15. השאר היו בני 4-0.

תרשים 2ד': שיעור הילדים העולים, ילידי חו"ל, לפי ארץ מוצא / 2023

מקור: משרד העלייה והקליטה, אגף בכיר למערכות מידע, 2024.
בשנת 2023, כ-80% מהעולים הגיעו מברא"מ לשעבר.

לוח 2.3: מספר הילדים העולים, ילידי חו"ל, שהגיעו כבודדים*, לפי גיל**, שנת עלייה וארץ מוצא / 2023-2000

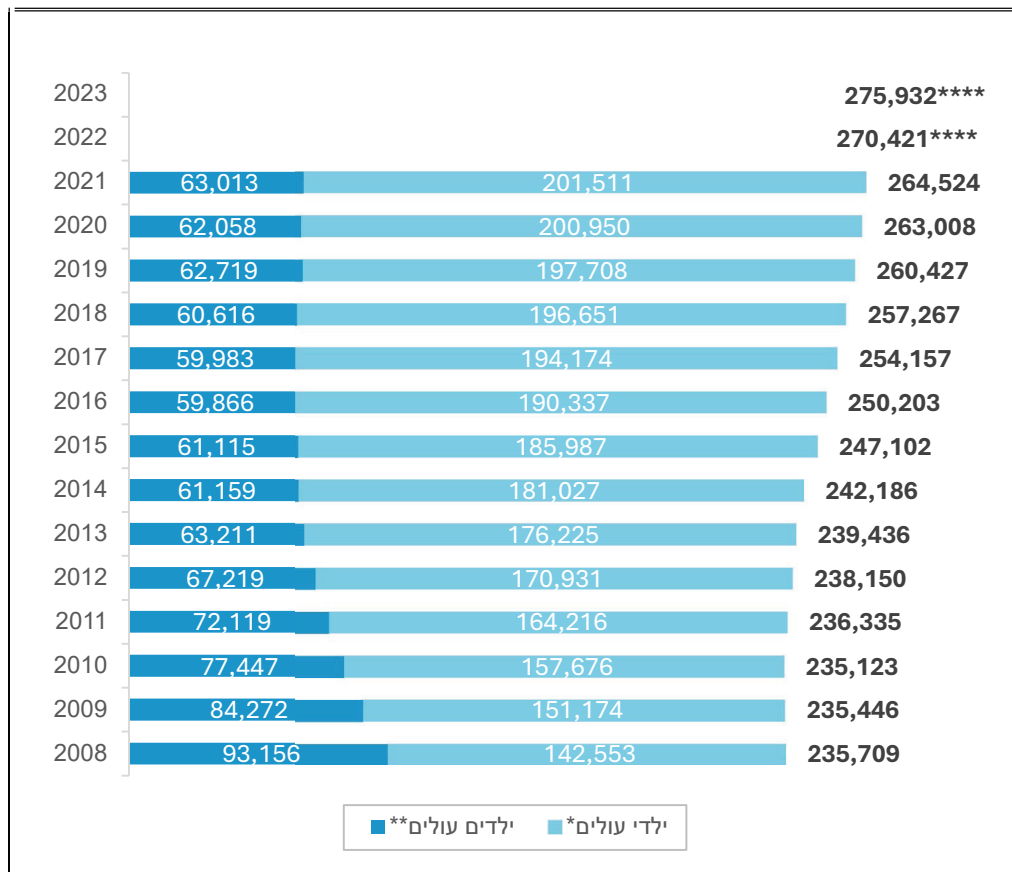
קבוצת גיל				סך הכל	שנת עלייה	שנה
17-14	13-10	9-5	4-0			
1,024	236	74	8	1,340	1990-2000	2000
569	112	30	6	717	1990-2005	2005
104	2	0	0	106	1993-2010	2010
25	18	7	1	51	2016	2016
35	21	3	1	60	2017	2017
38	8	0	0	46	2021	2021
24	16	6	0	50	2022	2022
35	13	3	0	51	2023	2023
29	13	3	0	45	רוסיה	ארץ מוצא
2	0	0	0	2	קזחסטאן	
2	0	0	0	2	אוקראינה	
1	0	0	0	1	פינלנד	
1	0	0	0	1	אוזבקיסטאן	

מקור: משרד העלייה והקליטה, אגף בכיר למערכות מידע, 2024.
* עולה קטין שהגיע לבדו, ושבזמן עיבוד הנתונים טרם הצטרפו אליו בני משפחה נוספים.
** לילדים בשנת 2023 עיבוד הנתונים נעשה בספטמבר 2024).

בשנת 2023 53% מהעולים שהגיעו לבדם היו בני 14-17, וכ-88% מהם הגיעו מרוסיה.

ילדים עולים וילדי עולים החיים בישראל (לוח 2.4 ותרשימים 2ה'-ט')

תרשים 2ה': מספר הילדים העולים* וילדי עולים** בגילאי 0-17 / 2008-2023***

מקור: משרד העלייה והקליטה, אגף בכיר למערכות מידע, והמוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, עיבוד קובץ קצבאות ילדים, שנים שונות.

*ילדים עולים - יילדי חו"ל.

** ילדי עולים - ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו ארצה מאז 1990.

*** נכון לדצמבר בכל שנה.

**** בשנים 2022 ו 2023 לא התקבל פילוח של ילדי עולים וילדים עולים, והנתון מתייחס לסך הכול.

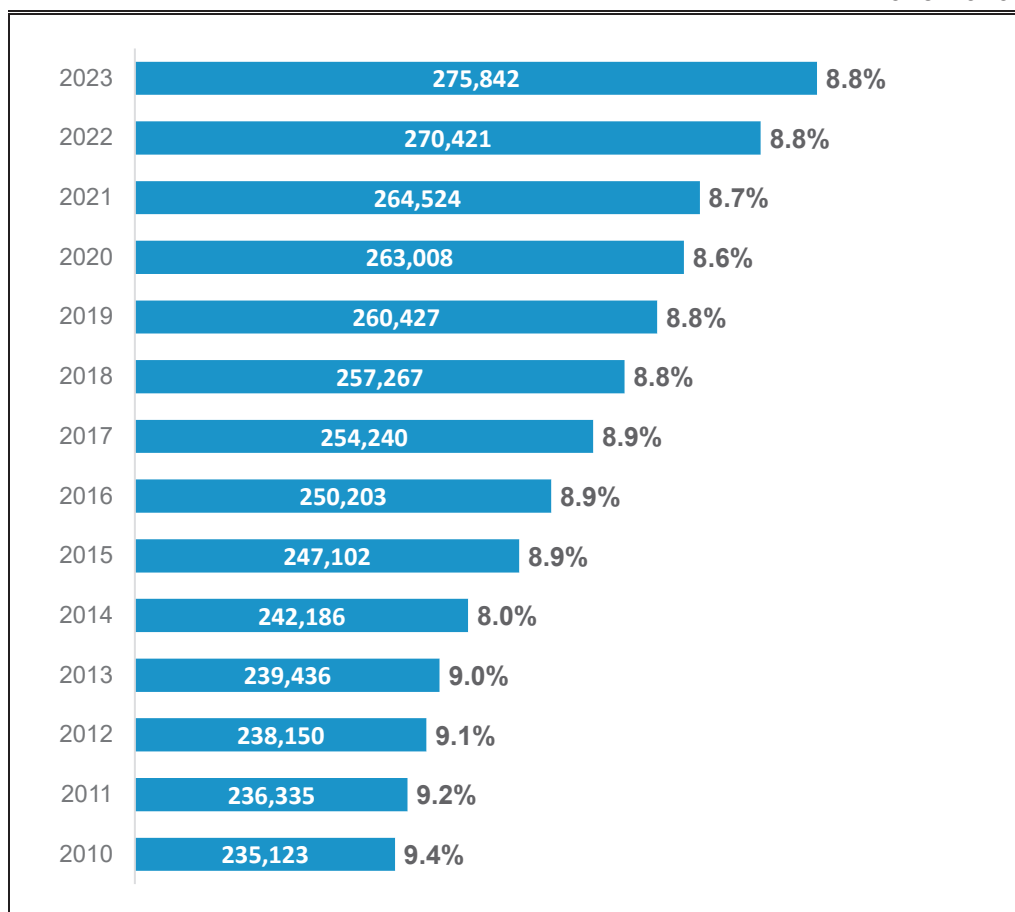
הערה: הנתונים לגבי ילדי עולים מהמוסד לביטוח לאומי, ואילו הנתונים על ילדים עולים הם נתוני משרד הקליטה.

סך הכל ילדים עולים וילדי עולים מצוי במגמת עלייה מאז שנת 2011, כאשר בשנת 2023 עלה מספר הילדים העולים וילדי עולים בכ-2% לעומת שנת 2022.

* יילדי הארץ וילדי חו"ל.

** נכון לדצמבר בכל שנה.

תרשים 2: התפלגות ילדי העולים* (17-0) וחלקם מכלל הילדים בישראל /
**2023-2010

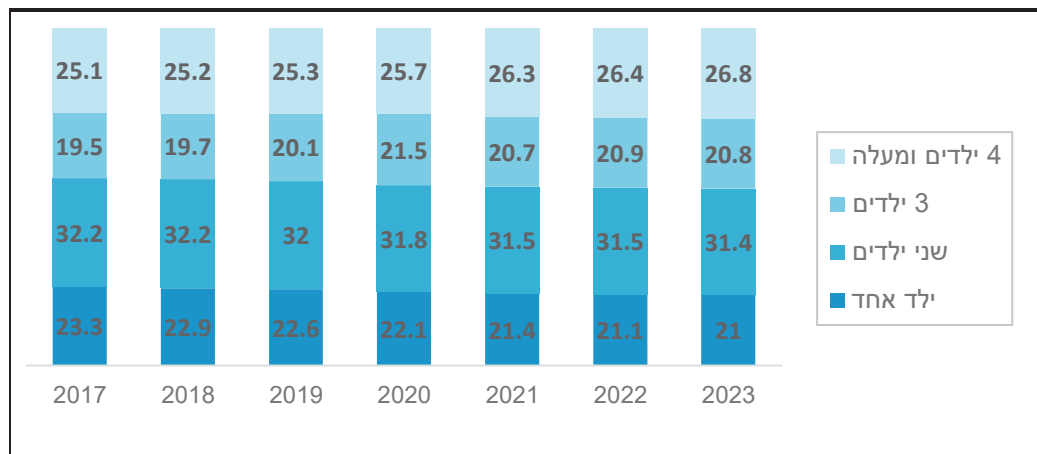
מקור: המוסד לביטוח לאומי, מנהל המחקר והתכנון, עיבוד קובץ קצבאות ילדים, שנים שונות.

* ילדי חו"ל או ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו לישראל מאז 1990.

** דצמבר בכל שנה.

מספר ילדי העולים (ילידי חו"ל וילדים שנולדו בארץ להורים שעלו) בישראל עלה בכ-17% מאז 2010 ועד 2023, אך חלקם בכלל הילדים בישראל פחת במתינות (מ-9.4% ל-8.8%).

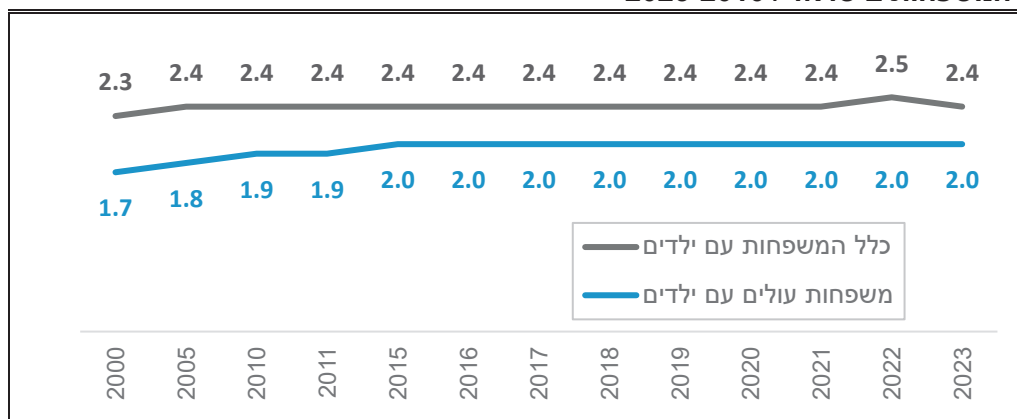
תרשים 2: שיעור ילדי עולים*, לפי מספר הילדים במשפחה / 2023-2017

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, עיבוד קובץ קצבאות ילדים, שנים שונות.
* ילדי חו"ל או ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו לישראל מאז 1990.

בין השנים 2023-2017, הייתה עלייה קטנה בשיעור ילדי העולים שחיו במשפחות בהן שלושה ילדים או יותר (מ-44.6% ל-47.6%, עלייה של 3 נקודות האחוז).

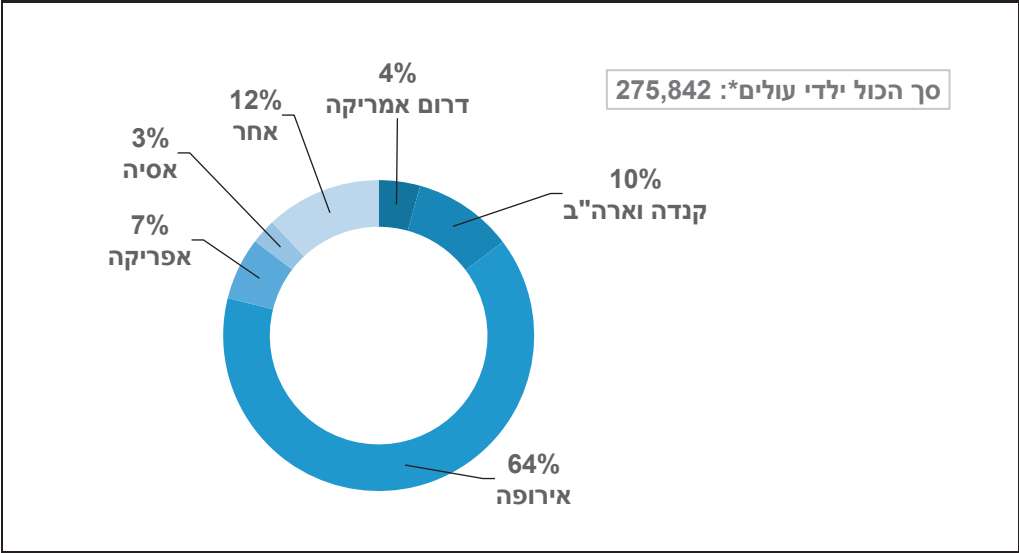
תרשים 2ח: מספר ילדים* ממוצע במשפחות עולים עם ילדים בהשוואה לכלל המשפחות בישראל / 2023-2010**

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, שנים שונות.
* ילדי חו"ל או ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו לישראל מאז 1990. ** דצמבר בכל שנה.
הערה: עוד על מספר הילדים במשפחות עולים ראו לוח 3.1 בפרק 3.

מספר הילדים הממוצע במשפחות עולים קטן ממספר הילדים הממוצע לכלל המשפחות בישראל. עם זאת, בשנת 2000 ממוצע מספר הילדים בכלל המשפחות בישראל היה גבוה בכ-35% מהממוצע במשפחות עולים, ומאז שנת 2015 (למעט שנת 2022) הפער עומד על 20%.

תרשים ט2: התפלגות ילדי עולים* לפי גיל ויבשת מוצא של האב (אחוזים) / 2023

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, 2024.

* ילדי חו"ל או ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו לישראל מאז 1990.

בשנת 2023 כשני שלישים (64%) מילדי העולים היו ילדים לאב יליד אירופה (בתוכם כלולים ילדים להורים שעלו מבריה"מ לשעבר).

לוח 2.4: התפלגות חלקם של ילדי עולים* מכלל ילדי היישוב
(יישובים בני 5,000 נפש ויותר) / 2023

ילדי עולים		יישוב מגורים
אחוז מילדי היישוב	מספרים	
8.8	275,842	סך הכול
	עירויות	
7.2	31,609	ירושלים
8.7	9,710	תל אביב -יפו
16.1	12,270	חיפה
0.5	100	אום אל-פחם
11.5	1,423	אופקים
10.3	1,221	אור יהודה
17.8	1,019	אור עקיבא
14.5	2,171	אילת
3.8	885	אלעד
20.5	1,085	אריאל

לוח 2.4: התפלגות חלקם של ילדי עולים* מכלל ילדי היישוב
(יישובים בני 5,000 נפש ויותר) / 2023

ילדי עולים		יישוב מגורים
אחוז מילדי היישוב	מספרים	
14.9	11,870	אשדוד
15.0	5,773	אשקלון
0.5	63	באקה אל-גרביה
5.3	308	באר יעקב
12.7	9,185	באר שבע
1.5	107	בית שאן
16.5	9,204	בית שמש
8.1	2,788	ביתר עילית
3.7	4,710	בני ברק
19.6	7,810	בת ים
11.3	998	גבעת שמואל
4.7	683	גבעתיים
3.2	145	גני תקווה
6.3	922	דימונה
3.1	417	הוד השרון
5.9	1,469	הרצליה
16.0	4,009	חדרה
10.5	5,812	חולון
25.8	314	חריש
6.7	1,096	טבריה
0.3	41	טייבה
0.5	39	טירה
8.5	515	טירת כרמל
6.2	812	יבנה
2.9	226	יהוד
13.9	773	יקנעם עלית
5.0	290	כפר יונה
6.7	1,742	כפר סבא
0.8	68	כפר קאסם
0.4	21	כפר קרע
23.0	3,010	כרמיאל
9.5	2,725	לוד

לוח 2.4: התפלגות חלקם של ילדי עולים* מכלל ילדי היישוב
 (יישובים בני 5,000 נפש ויותר) / 2023

ילדי עולים		יישוב מגורים
אחוז מילדי היישוב	מספרים	
13.0	1,174	מגדל העמק
8.7	4,071	מודיעין-מכבים-רעות
12.6	2,837	מודיעין עילית
9.7	1,273	מעלה אדומים
13.1	857	מעלות תרשיחא
17.3	2,899	נהריה
23.9	2,577	נוף הגליל
3.3	385	נס ציונה
0.2	50	נצרת
13.9	831	נשר
5.0	771	נתיבות
18.7	12,717	נתניה
12.0	2,087	עכו
11.3	1,565	עפולה
11.3	1,498	ערד
10.9	7,804	פתח-תקווה
7.4	1,346	צפת
0.5	44	קלנסווה
3.4	335	קריית אונו
8.8	1,340	קריית אתא
10.8	1,110	קריית ביאליק
10.7	2,129	קריית גת
21.3	2,427	קריית ים
13.1	1,362	קריית מוצקין
8.8	919	קריית מלאכי
4.8	369	קריית שמונה
3.0	353	ראש העין
11.8	7,474	ראשון לציון
9.9	4,186	רחובות
10.3	2,844	רמלה
7.9	3,032	רמת גן
2.0	246	רמת השרון

לוח 2.4: התפלגות חלקם של ילדי עולים* מכלל ילדי היישוב
(יישובים בני 5,000 נפש ויותר) / 2023

ילדי עולים		יישוב מגורים
אחוז מילדי היישוב	מספרים	
17.3	3,890	רעננה
14.2	1,159	שדרות
מועצות מקומיות מעל 10,000 תושבים		
2.4	79	אבן יהודה
2.2	46	אורנית
5.3	193	אזור
22.2	896	אפרת
2.1	72	בנימינה – גבעת עדה
1.6	44	בסמ"ה
11.5	833	גבעת זאב
6.0	450	גדרה
0.7	26	גלג'וליה
4.6	222	גן יבנה
2.0	20	ג'ת
0.1	3	דיר אל אסד
7.6	460	זכרון יעקב
2.3	102	חצור הגלילית
5.0	235	ירוחם
7.6	628	מבשרת ציון
3.6	103	מזכרת בתיה
1.8	33	מיתר
0.8	29	מעלה עירון
0.7	33	פורידיס
8.5	849	פרדס חנה-כרכור
11.6	144	צור הדסה
3.4	126	קדימה-צורן
3.7	139	קריית טבעון
4.7	159	קריית עקרון
6.4	215	קרני שומרון
2.6	179	רכסים
3.2	96	שוהם
5.2	146	תל מונד

לוח 2.4: התפלגות חלקם של ילדי עולים* מכלל ילדי היישוב
(יישובים בני 5,000 נפש ויותר) / 2023

ילדי עולים		יישוב מגורים
אחוז מילדי היישוב	מספרים	
מועצות מקומיות בין 5,000 ל-10,000 תושבים		
4.8	109	אלפי מנשה
7.8	252	בית אל
2.3	26	בית אריה-עופרים
2.8	47	בית דגן
21.2	325	בני עי"ש
0.7	15	זמר
1.9	33	כוכב יאיר
1.8	19	כפר ורדים
2.1	25	להבים
5.9	163	מצפה רמון
0.8	20	עומר
3.0	92	עמנואל
1.9	21	פרדסייה
17.2	381	קצרין
12.1	512	קריית ארבע
12.1	309	קריית יערים
1.2	22	רמת ישי
4.7	92	שלומי

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, עיבוד קובץ קצבאות ילדים, 2024.
* ילידי חו"ל או ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו לישראל מאז 1990.

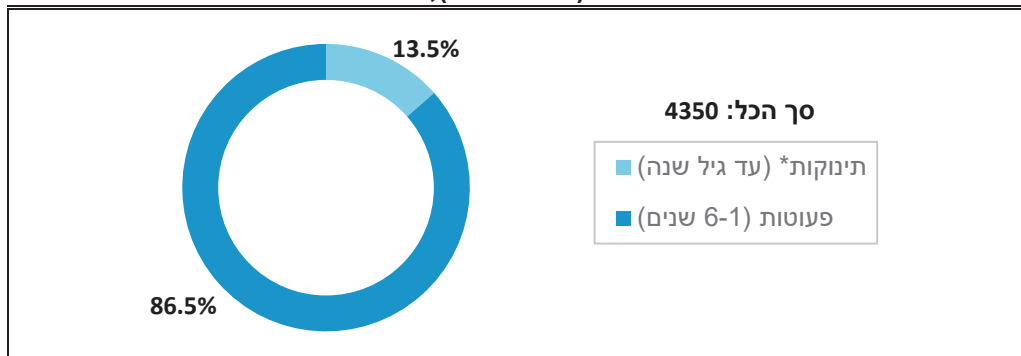
ביישובים הבאים אחוז ילדי העולים מכלל הילדים ביישוב היה גבוה יותר מפי שתיים מהממוצע הארצי:
חריש, נוף הגליל, כרמיאל, אפרת, קריית ים, בני ע"ש, אריאל, בת ים, נתניה, אור עקיבא.

ילדים של מהגרי עבודה זרים שאינם בני הרחקה (תרשימים 2-י' ו-2-י'ד' ולוחות 2.5-2.6)

בחלק זה מוצגים נתונים שנאספו בידי המועצה לשלום הילד בניסיון לאמוד את מספרם ולעקוב אחר תנאי חייהם של ילדים של מהגרי עבודה זרים שאינם בני הרחקה בישראל. לצערנו, לא עלה בידינו לקבל עדכון על מלוא הנתונים, ולכן הלוחות עודכנו רק במידת האפשר. מדובר בתופעה כלל ארצית דינמית. האמצעים העומדים לרשותנו אינם מאפשרים לקבץ נתונים מלאים לגביה, היות שדרושה לשם כך עבודת איסוף אינטנסיבית ושיתוף פעולה מצד המערכות השונות. לא ידוע מה מספרם המדויק של ילדי מהגרי עבודה זרים שאינם בני הרחקה בארץ.

נתוני תת-פרק זה מעלים תמונה חלקית בלבד על ילדי מהגרי עבודה זרים שאינם בני הרחקה. התחנות לבריאות המשפחה (טיפות חלב) הם בחזקת מקורות מידע מהימנים על אודות ילדים אלה. מהגרי עבודה זרים שאינם בני הרחקה רוחשים אמון לתחנות, ורובם מגיע אליהן לקבל טיפול. חוק בריאות ממלכת, התשנ"ד-1974 אינו חל על מי שאינו תושב או אזרח. על רקע זה, מתקיים הסדר עם קופת חולים מאוחדת שחל מאז פברואר 2001 בתחילה כלל רק ילדי עובדים זרים ומאוחר יותר גם ילדי זרים שאינם בני הרחקה. מדובר בביטוח וולנטרי הנתון לבחירת ההורים ומותנה בתשלום.

תרשים 2: שיעור התינוקות והפעוטות של מהגרי עבודה זרים שאינם בני הרחקה שטופלו בתחנות לבריאות המשפחה (טיפות חלב), לפי גיל / 2023

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, 2024.

הערה: תינוק: מיום הלידה עד גיל שנה פחות יום. פעוט: מגיל שנה עד גיל שש פחות יום.

בשנת 2023, 86.5% מהילדים של מהגרי עבודה זרים שאינם בני הרחקה שטופלו בתחנות לבריאות המשפחה (טיפות חלב) היו פעוטות בגיל 1-6 שנים. השאר היו תינוקות עד גיל שנה.

לוח 2.5: מספר התינוקות והפעוטות של מהגרי עבודה זרים שאינם בני הרחקה שטופלו בתחנות לבריאות המשפחה (טיפות חלב) לפי מחוז וגיל / 2010-2023

שנה / מחוז	סך הכול	גיל	
		תינוקות (0-1)	פעוטות (1-6)
2010	1,995	506	1,489
2011	2,593	788	1,805

ילדים עולים וילדי מהגרי עבודה

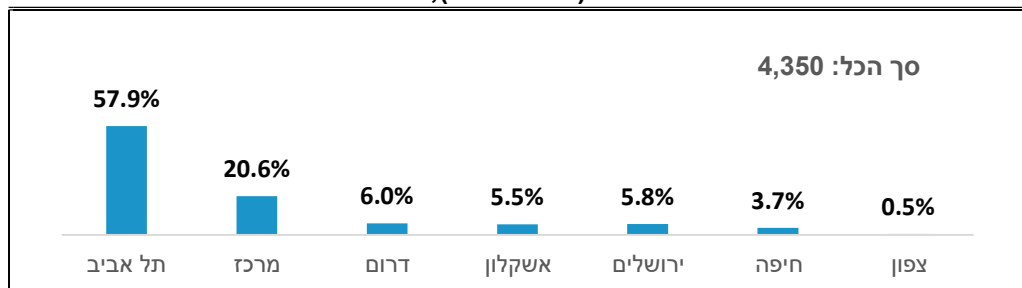
2,739	1,100	3,839	2012
3,214	1,150	4,364	2013
4,408	1,374	5,782	2014
4,707	1,438	6,145	2015
5,693	1,372	7,065	2016
6,025	1,191	7,216	2017
5,949	1,023	6,972	2018
5,691	982	6,673	2019
5,376	866	6,262	2020
4,835	677	5,512	2021
4,222	626	4,848	2022
3,761	589	4,350	2023
2,187	332	2,519	תל אביב
765	130	895	מרכז
233	30	263	דרום
216	25	241	אשקלון
208	44	252	ירושלים
134	26	160	חיפה
18	2	20	צפון
152.6%+	16.4%+	+118.0%	שיעור השינוי 2010 - 2023

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, שנים שונות.

הערה: תינוק: מיום הלידה ועד גיל שנה פחות יום. פעוט: מגיל שנה עד גיל שש פחות יום.

במהלך 2023 טופלו בתחנות לבריאות המשפחה 4,350 תינוקות ופעוטות של מהגרי עבודה וזרים שאינם בני הרחקה. 58% מהם טופלו במחוז ת"א, ו-21% במחוז מרכז. מאז 2010 מספרם של הילדים המטופלים בתחנות אלה גדל ב-118%. עם זאת, מאז שיא במספר הילדים בשנת 2017 מספר התינוקות והפעוטות שטופלו בתחנות אלו מצוי במגמת ירידה ומספרם הכולל קטן בכ-40%.

תרשים 2א': שיעור התינוקות והפעוטות של מהגרי עבודה וזרים שאינם בני הרחקה שטופלו בתחנות לבריאות המשפחה (טיפות חלב), לפי מחוז / 2023

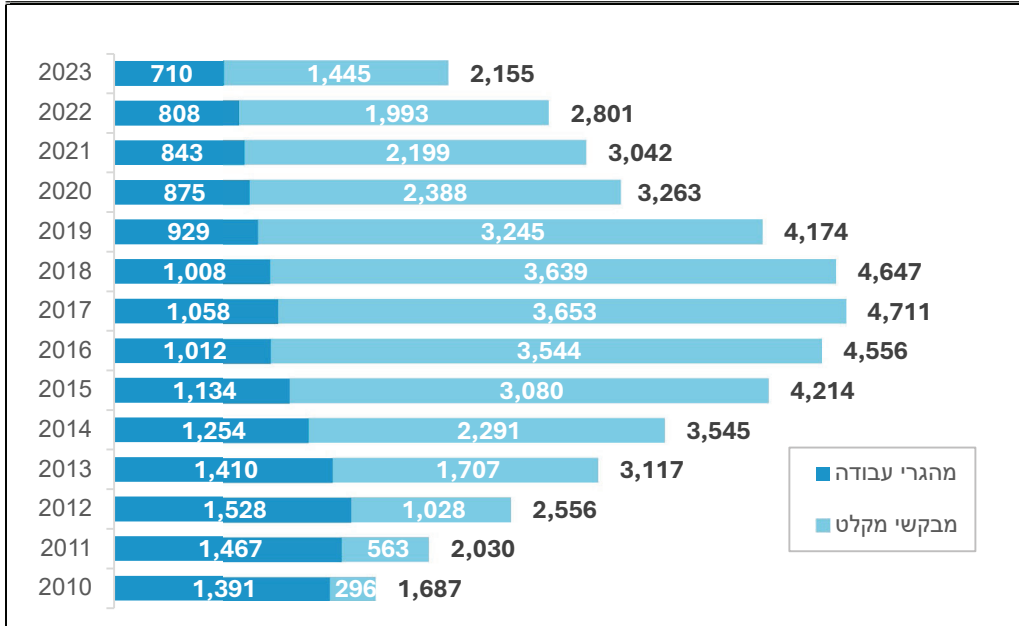

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, 2024.

הערה: מיום הלידה עד גיל שנה פחות יום. פעוט: מגיל שנה עד גיל שש פחות יום.

במהלך 2023 טופלו בתחנות לבריאות המשפחה 4,350 תינוקות ופעוטות של מהגרי עבודה זרים שאינם בני הרחקה. רוב התינוקות והפעוטות מרוכזים במחוז תל אביב (כ-58%), אך שיעורם של אלו מצוי במגמת ירידה מאז שנת 2017, אז שיעורם מכלל ילדי מהגרי עבודה זרים שטופלו היה 67%.

תרשים 2'ב: מספר התינוקות והפעוטות של מהגרי עבודה זרים שאינם בני הרחקה שטופלו בתחנות לבריאות המשפחה (טיפות חלב) בעיר תל-אביב-יפו / 2023-2010

מקור: עיריית תל אביב-יפו, מנהל השירותים החברתיים, האגף לבריאות הציבור, שנים שונות. * יולי בכל שנה.

הערה: מיום הלידה עד גיל שנה פחות יום. פעוט: מגיל שנה עד גיל שש פחות יום.

לאחר עלייה של כ-300% במספר התינוקות והפעוטות של מהגרי עבודה זרים שאינם בני הרחקה שטופלו בתחנות לבריאות המשפחה בתל אביב-יפו בשנים 2010-2017, מאז 2018 ישנה מגמה של ירידה במספרם בכ-53%. הירידה במספר התינוקות בתקופה חדה יותר בקרב מבקשי מקלט (כ-60%) לעומת מהגרי עבודה (כ-30%).

לוח 2.6: מספר התינוקות והפעוטות של מבקשי מקלט שטופלו בתחנות לבריאות המשפחה (טיפות חלב) בעיר תל-אביב-יפו, לפי ארץ המוצא של ההורים / 2023-2021

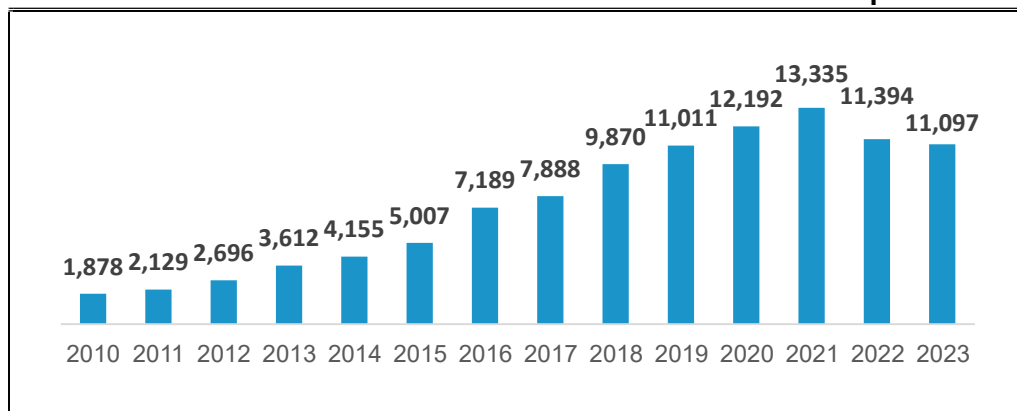
שנה	סך הכול			אריתריאה			סודן		
	סה"כ	תינוקות*	פעוטות*	סה"כ	תינוקות*	פעוטות*	סה"כ	תינוקות*	פעוטות*
2021	2,199	247	1,952	2,117	237	1,880	82	10	72
2022	1,993	215	1,778	1,911	210	1,701	82	5	77
2023	1,445	157	1,288	1,375	148	1,227	70	9	61

מקור: עיריית תל אביב-יפו, מנהל השירותים החברתיים, האגף לבריאות הציבור, שנים שונות. הערה: מיום הלידה עד גיל שנה פחות יום. פעוט: מגיל שנה עד גיל שש פחות יום.

ילדים עולים וילדי מהגרי עבודה

מספר התינוקות והפעוטות של מבקשי מקלט יוצאי אריתריאה שטופלו בתחנות לבריאות המשפחה (טיפות חלב) בעיר תל-אביב-יפו ירד בכ-35% בשנים 2023-2021 וזאת לעומת ירידה של כ-15% אצל מבקשי מקלט יוצאי סודן.

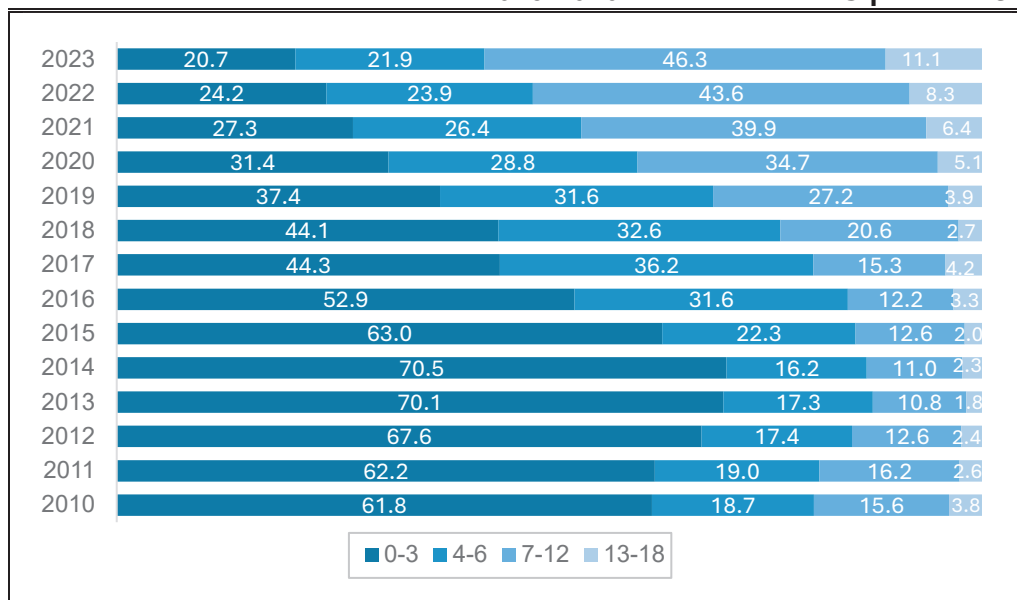
תרשים 2'ג': מספר ילדי מהגרי עבודה וילדי זרים שאינם בני הרחקה (0-18) המקבילים שירותים מקופת חולים מאוחדת / 2023-2010

מקור: קופת חולים מאוחדת, אגף פרסום ושיווק וקובץ לקוחות, 2024.

בשנים 2021-2010, מספר ילדי מהגרי העבודה וילדי זרים שאינם בני הרחקה שקיבלו שירותים מקופת חולים מאוחדת גדל ביותר מ-600%. מאז שנת 2022 הסתמנה מגמת ירידה במספרם (ב-17% ירידה בין 2021-2023).

**תרשים 2: גיל ילדי מהגרי עבודה וילדי זרים שאינם בני הרחקה (0-18) המקבילים
שירותים מקופת חולים מאוחדת / 2010-2023**

מקור: קופת חולים מאוחדת, אגף פרסום ושיווק וקובץ לקוחות, 2024.

הערה: כל הילדים בגיל 0-6 ילידי הארץ. רוב הילדים בגיל 7-12 ילידי הארץ, היתר הגיעו מאתיופיה, סודן ואריתריאה. רוב הילדים בגיל 13-18 ילידי הארץ, היתר פליטים מסודן ואפריקה.

בהתאם לירידה במספר הילדים למהגרי עבודה וילדי זרים המקבילים שירות מקופת חולים מאוחדת, חלקם של הילדים עד גיל 6 המשיך לרדת, ובמקביל חלקם של הילדים בני 7-18 המשיך לעלות.

3

משפחות, משקי בית
ותנאי גדילה של ילדים

מבוא

ילדים בישראל חיים בסביבות ובתנאים שונים המשפיעים על גדילתם, בכלל זה גודל משפחתם, מבנה התא המשפחתי, הכנסתה הכספית של המשפחה, מצוקתה או רווחתה הכלכלית. משתנים אלה ורבים נוספים קובעים במידה רבה את איכות חייו של הילד בהווה וכן גם בעתיד.

בשנים 2010-2020 אנו עדים ליציבות במספרם הממוצע של ילדים במשפחה (2.4). מאז שנת 2021 מספר הילדים הממוצע במשפחה עומד על 2.5 ילדים במשפחה.

אף על פי שרוב הילדים בישראל חיים עם שני הוריהם, 312,129 ילדים, המונים כ-10% מכלל אוכלוסיית הילדים, חיו ב-2023 במשפחות שבראשן הורה עצמאי (משפחות חד-הוריות). 61.3% מהם היו ילדים של הורים שהתגרשו, 32.1% ילדים של אימהות רווקות, ו-6.6% ילדים שהתייתמו מהורה.

בסוף 2023, 29,601 מהילדים בישראל היו יתומים, שחיו במשפחות שקיבלו גמלאות שונות מהמוסד לביטוח לאומי בגין מות הורה/ים.

בישראל עדיין רווחת התופעה של נישואי קטינים/ות, האסורה על פי חוק. יש לציין, כי קשה להציג נתונים עדכניים אודות תופעה זו, היות שרוב הדיווחים על נישואי קטינים מגיעים באיחור בן עד שלוש שנים למשרד הפנים. על פי הרשומות, בשנת 2022 נישאו 32 בנות שגילן לכל היותר היה 16 (לעומת 412 ב-2010, 237 ב-2005, 206 ב-2000 ו-58 ב-1995). רובן נישאו עוד קודם לכן, וכאמור דיווחו רק מאוחר יותר למשרד הפנים. בנוסף, ניכרת מגמת ירידה במספר נישואי הקטינים. בשנת 2022 נישא קטין אחד בלבד עד גיל 17, לעומת 166 קטינים אשר נישאו בשנת 2021, 1,264 ב-2010, 1,438 ב-2005, 1,605 בשנת 2000 ו-2,105 בשנת 1995).

ב-2022 כ-19% מלידות החי של בנות 15-18 היו של קטינות בנות 15-17. מתוך הלידות של קטינות בנות 15-17, כ-78% הן של קטינות מוסלמיות וכ-22% הן של קטינות יהודיות.

בשנת 2023 אומצו בידי אזרחי ישראל 209 ילדים, כאשר ילד אחד בלבד אומץ באימוץ בן ארצי, השאר אומצו בארץ.

לוח 3.1 מציג נתונים על משפחות עם ילדים לפי גודל המשפחה והרכבה. תרשימים 3א'-3ב' ולוחות 3.2-3.3 עוסקים בילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי (משפחות חד-הוריות).

לוחות 3.4-3.5 ותרשימים 3ג' מתמקדים בילדים שהוריהם גרושים, או נתונים בהליכי פירוד וגירושין, אשר מקבלים דמי מזונות מן המוסד לביטוח לאומי וילדים אשר נדרשת ואשר נדרשה התערבות של פקיד סעד לסדרי דין בעניינם.

תרשימים 3ד' ולוחות 3.6-3.7 מוקדשים לילדים יתומים ולילדיהם של חללי צה"ל או של חללי פעולות איבה. תרשימים 3ה'-3ו' ולוחות 3.8-3.9 עניינם ילדים מאומצים וילדים מאם פונדקאית. תרשימים 3ז' ולוחות 3.10-3.11 עוסקים בנישואי קטינים ובלידות של אימהות קטינות.

הגדרות

אימוץ בארץ - ילדים ישראלים שנמסרים לאימוץ:

אימוץ ילד זר - ילד שאינו קרוב משפחה של המבקש לאמצו.

אימוץ קרובים - אימוץ בידי בן/בת הזוג של הורה ביולוגי; אימוץ במשפחות הטרוסקסואליות במקרה של מות הורה ביולוגי, גירושין או נטישה; אימוץ חד מיניים.

אימוץ חד-מיניים - אימוץ ילד בידי בן הזוג של ההורה הביולוגי במשפחה חד-מינית, או אימוץ בידי בן הזוג של ההורה הגנטי במקרה של פונדקאות חו"ל.

דמי מזונות שמשלם המוסד לביטוח לאומי - אם זכאית לגמלת מזונות כאשר יש בידה פסק דין לתשלום מזונות אך היא אינה מקבלת את התשלום מן החייב במזונות. גובה המזונות הוא הסכום שנקבע בפסק הדין או הסכום שנקבע בתקנות - הנמוך מביניהם.

השירות למען הילד - השרות הטיפולי הממלכתי היחידי המוסמך לפעול בכל הקשור לאימוץ בישראל מכוח חוק אימוץ ילדים, תשמ"א 1981. השרות פועל במסגרת משרד הרווחה והביטחון החברתי, מינהל שירותים חברתיים ואישיים.

חוק גיל הנישואין התש"י-1950 – חוק האוסר נישואי קטינה או קטין מתחת לגיל 18, כולל השאת קטינים או סיוע בעריכת נישואיהם. החוק מפרט את דרכי הטיפול בנישואין מסוג זה.

בקשה להיתר נישואין - סעיף 5 לחוק מאפשר לבית המשפט לענייני משפחה לתת היתר נישואין אם מלאו לנער או לנערה שש עשרה שנים, ולדעת בית המשפט מתקיימות נסיבות מיוחדות הקשורות בטובת הקטין או הקטינה ומצדיקות את מתן ההיתר. בחוק נקבע כי על בית המשפט להכריע בבקשה למתן היתר לאחר ששמע את הקטין או הקטינה. במקרה של קטין או קטינה שטרם מלאו להם 17, החוק קובע כי תתקבל הכרעה בבקשה להיתר רק לאחר קבלת תסקיר מעובד סוציאלי.

הבקשה תוגש על ידי הקטינה או הקטין או על ידי אחד מהוריהם או אפוטרופסיהם או על ידי מי שמבקש להינשא להם.

משפחה - אב, אם וילדיהם, או כל צירוף חסר שלהם.

משפחה שבראשה הורה עצמאי (משפחה חד-הורית) - משפחה שבה הורה אחד בלבד מגדל את ילדיו. חוק משפחות חד הוריות, התשנ"ב-1992 תוקן במאי 2014, וכך החולפו המונחים "חד-הורי" ו"משפחה חד-הורית" במונחים "הורה עצמאי" ו"משפחה שבראשה הורה עצמאי", בהתאמה. חוק זה, אשר שמו כיום הוא חוק סיוע למשפחות שבראשן הורה עצמאי, קובע הטבות וסיוע בלימודים, תעסוקה, מימון מעונות יום ועוד תחומים רבים למשפחות שבראשן הורה עצמאי. הסיוע נקבע בהתאם למצבה הכלכלי של המשפחה ומספר הילדים עד גיל 18 הנמצאים בהחזקת ההורה.

פונדקאות - תהליך שבו אישה (אם נושאת; פונדקאית) נושאת היריון בעבור הורים אחרים. בפונדקאות מסורתית העובר נוצר על ידי הפרייה של ביצית של האם מזרע של האב המיועד, באמצעות הזרעה מלאכותית. בפונדקאות מלאה, שהיא צורת הפונדקאות השכיחה היום, הפונדקאית נושאת עובר שנוצר באמצעות הפרייה חוץ גופית מזרע ומביצית של ההורים המיועדים, או של תורמים. הנתונים בפרק זה עוסקים בפונדקאות מלאה בלבד.

ישראלים המבקשים להביא לעולם ילדים באמצעות פונדקאות יכולים לעשות זאת באחד משני מסלולים: הסכם עם פונדקאית בישראל, בכפוף לתנאים הקבועים בחוק הישראלי ולאישור ועדה מיוחדת של משרד הבריאות, או פנייה להליך פונדקאות במדינה אחרת.

הקצבאות המוענקות בידי הביטוח הלאומי ליתומים:

תגמולים המשולמים למשפחות:

נספים, יתומים ונכים נפגעי פעולות איבה – תגמולים המשולמים עקב פעולות איבה לאזרח או לתושב ישראל שנפגע בישראל או מחוצה לה; למי שננס לישראל כחוק ונפגע בשטח מדינת ישראל או מעבר לקו הירוק; לתושב חוץ שנפגע תוך כדי עקב עבודתו אצל מעביד ישראלי בחוץ לארץ; תושב השטחים שבדיו תעודת זהות ישראלית או אשרת כניסה ממפקד צה"ל שנפגעו בתחום הקו הירוק.

נוסף על התגמולים החודשיים זכאי נפגע פעולות איבה גם לשיקום מקצועי וכלכלי כנכה חסר מקצוע, או כמי שזקוק להסבה מקצועית מחמת נכותו או עקב צמצומים במקום עבודתו.

בני משפחה (אלמן/ה, יתומים והורים שכולים) של מי שנפגע בפעולות איבה זכאים לתגמול לתלויים. בני המשפחה זכאים אף לשיקום ולמענקים לכיסוי הוצאות מיוחדות בהתאם לצרכים המתעוררים.

תגמול בגין אלימות במשפחה – תגמול שמקבל ילד שהתיתם, ואשר לפי קביעת פרקליט המדינה יש יסוד סביר להניח, שחיי אחד מהוריו קופחו בידי בן/בת הזוג עקב ביצוע פשע.

גמלה מיוחדת (ילד נטוש) – ילד נטוש הוא ילד תושב ישראל, שאחד מהוריו לפחות הוא תושב/ת ישראל, והוא ננטש על ידי שני הוריו, או שננטש על ידי אחד מהוריו וההורה השני נעדר, או אינו מתגורר עמו ואינו יכול למלא באופן קבוע את חובותיו כהורה כלפי הילד.

המוסד לביטוח לאומי מעניק גמלה לילדים נטושים המוחזקים – שלא באומנה – בידי בני משפחה מקרבה ראשונה. הזכאות לגמלה מוקנית לילדים עד גיל 18, או עד גיל 20 כאשר עיקר זמנו של הילד מוקדש לסיום לימודיו במוסד חינוכי על יסודי. זאת נוסף על תנאי מקדמי, אשר לפיו על החזקת ילד בידי קרובי משפחה להיות מוכרת כפתרון שתואם את טובת הילד. חידוש הזכאות ואישור ההחזקה מתבצעים על סמך בדיקה אחת לשנה. כמו כן, הזכאות לגמלה מותנית בהיות הילד וההורה הנוטש תושבי ישראל.

גמלת שארים – גמלה הניתנת להורה אלמן/ה ולילדיו שהתיתמו. הללו זכאים למענק לימודים, למענק בר-מצווה ולדמי מחייה (יש לציין, כי אלמן/ה זכאי לקצבת שארים גם אם אין לו/ה ילדים).

משפחות נפגעי עבודה – תגמול שניתן למשפחות של נפגעי תאונות עבודה, הכולל דמי מחייה (כ-90% מהסכום הבסיסי לאחר מבחן הכנסות של ההורה) ומענק בר-מצווה – שני שלישים מהסכום הבסיסי.

תסקיר- תוצאת חקירה פסיכולוגית של עובד סוציאלי וחוות דעתו המוגשת לערכאה משפטית, או ליועץ משפטי.

תסקיר סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים – חוות דעת מקצועית המוגשת בידי עובד סוציאלי לסדרי דין לערכאה משפטית (בית משפט/בית דין דתי). זו כוללת אבחון של המערכת המשפטית והמלצות באשר לטובתם של הקטינים, חולי הנפש או הנעדרים ולטיב קשריהם עם הוריהם, או עם האפוטרופסים הממונים להם.

במקרים בהם הורים לקטין מסוכסכים ועומדים בפני פירוד או גירושין, התסקיר יכול המלצה לעניין המשמורת, זמני שהות (הסדרי ראייה) וחינוך הילדים.

תסקיר אלימות במשפחה – בקשות לצו הגנה ותסקירים המוגשים לבית משפט בידי עובד סוציאלי לסדרי דין מכוח החוק למניעת אלימות במשפחה התשנ"א-1991.

תסקיר אמנת האג – תסקיר שמוגש לבית המשפט במסגרת הליכים להחזרת ילדים על פי חוק אמנת האג (חטיפת ילדים) תשנ"ב-1991.

תסקיר אפטרופסות – מוגש בידי עובד סוציאלי לסדרי דין לבית משפט מכוח חוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות תשכ"ב-1962.

מקור הנתונים

מקור הנתונים בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בדיווחים של משרד הרווחה והביטחון החברתי: השירות לפרט ולמשפחה, השירות למען הילד, במשרד הדתות, משרד הבטחון, מינהל המחקר והתכנון במוסד לביטוח לאומי, הנהלת בתי הדין הרבניים ובתי הדין השרעיים והדרוזים. בתחתיתו של כל לוח מצוין מקור הנתונים המדויק.

להלן הערות כלליות ללוחות העוסקים בנישואין. עד ל-1996 מקור הנתונים היחיד על נישואין היה תעודות נישואין שנתקבלו מבתי הדין הדתיים – רבניים, שרעיים ודרוזים, ומהכמרים הנוצרים המורשים לערוך נישואין. מאז 1997 הנתונים בדבר נישואין של נוצרים ושל דרוזים מקורם במרשם האוכלוסין. ב-2004 נתוני הנישואין של מוסלמים שהתבססו על תעודות הנישואין הושלמו בנתונים של מרשם האוכלוסין. מאז 2004 גם מקור נתוני הנישואין של יהודים הוא מרשם האוכלוסין. מאז 2006 הנתונים שמקורם במרשם האוכלוסין כוללים בני זוג, שהאחד מהם אינו תושב ישראל, או דתם של השניים אינה זהה. על אפיוניו של בן זוג שאינו תושב ישראל אין מידע, והוא כלול ב"לא ידוע". במקרים שבהם דתו של אחד מבני הזוג אינה ידועה (לדוגמה, כאשר אין הוא תושב ישראל), דת הזוג נקבעת על פי דתו של בן הזוג השני. מקרי נישואין של חתן מוסלמי עם כלה יהודייה כלולים בנישואי מוסלמים.

מאז 2008 מקור הנתונים היחיד על נישואין הוא מרשם האוכלוסין. הנתונים כוללים מאז נישואין שהתרחשו בשלוש השנים שקדמו לשנה אשר לה מתייחסים הנתונים. מקרים אלו לא נכללו בנתונים שפורסמו בעבר עקב דיווח מאוחר למשרד הפנים. לאחר כלילת הנישואין שאירעו בעבר בולט בגודלו מספרן של נשים מוסלמיות שנישאו בשנות העשרה של חייהן, ובאלה גבוהה שכיחותן של תושבות העיר ירושלים.

משפחות עם ילדים (לוח 3.1)

לוח 3.1: התפלגות משפחות עם ילדים (0-17) בישראל לפי מספר הילדים
במשפחה (מספרים, ממוצע ואחוזים) / 2023-2010*

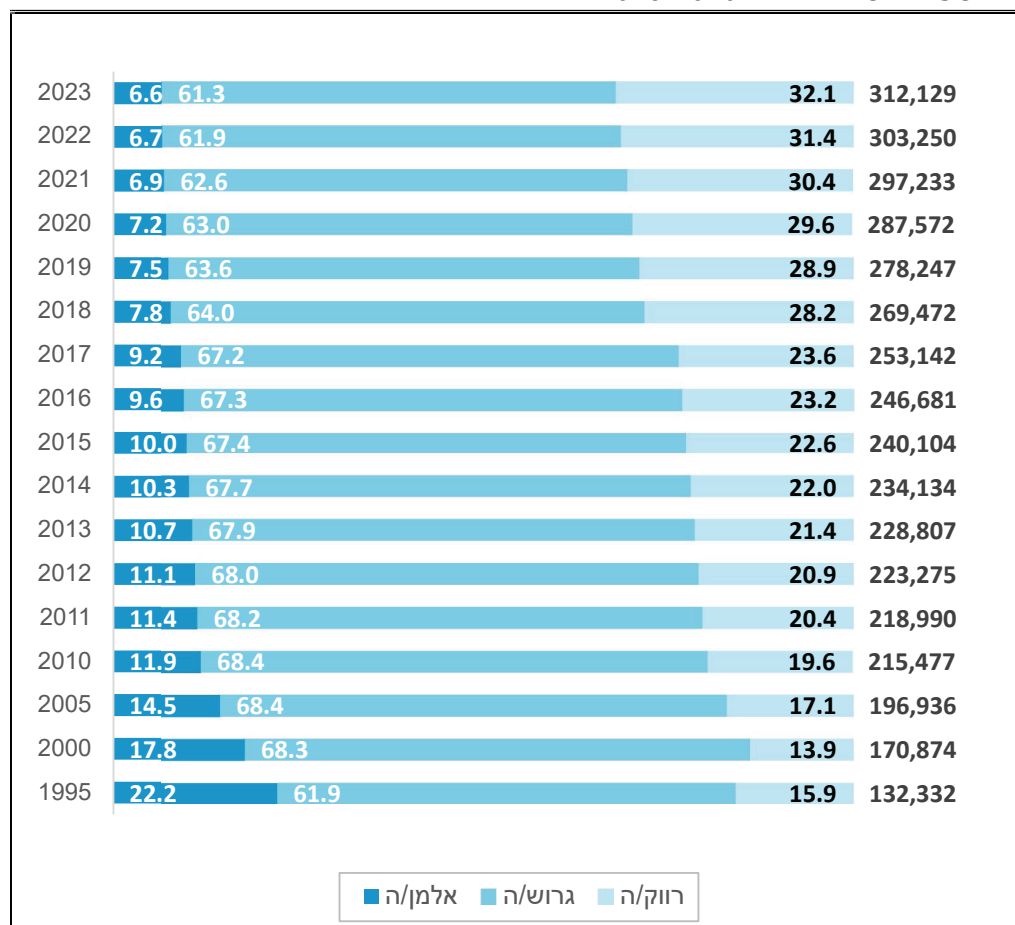
מספר ילדים ממוצע במשפחה	מספר הילדים במשפחה							שנה
	+6	5	4	3	2	1	סך הכול	
2.4	44,971	41,848	92,077	210,968	319,409	330,730	1,040,003	משפחות
	4.3	4.0	8.9	20.3	30.7	31.8	100.0	אחוזים
1.9	3,013	2,576	5,535	13,761	39,212	59,345	123,442	משפחות
	2.4	2.1	4.5	11.1	31.8	48.1	100.0	עולים אחוזים
2.4	49,218	45,184	103,204	243,327	350,285	348,046	1,139,264	משפחות
	4.3	4.0	9.1	21.4	30.7	30.6	100.0	אחוזים
2.0	3,381	2,825	5,902	15,654	40,017	58,681	126,460	משפחות
	2.7	2.2	4.7	12.4	31.6	46.4	100.0	עולים אחוזים
2.4	54,344	49,294	111,16	268,51	379,99	368,72	1,232,03	משפחות
	4.4	4.0	9.0	21.8	30.8	29.9	100.0	אחוזים
2.0	**13,491			17,871	41,836	58,144	131,342	משפחות
	**10.3			13.6	31.8	44.3	100.0	עולים אחוזים
2.5	55,595	50,190	113,336	271,882	383,922	369,094	1,244,019	משפחות
	4.5	4.0	9.1	21.9	30.9	29.7	100.0	אחוזים
2.0	3,531	3,281	7,134	18,265	41,717	56,714	130,642	משפחות
	2.7	2.5	5.5	14.0	31.9	43.4	100.0	עולים אחוזים
2.5	56,904	51,046	114,661	274,515	387,854	371,298	1,256,278	משפחות
	4.5	4.1	9.1	21.9	30.9	29.6	100.0	אחוזים
2.0	3,591	3,321	7,522	18,930	42,754	57,158	133,276	משפחות
	2.7	2.5	5.6	14.2	32.1	42.9	100.0	עולים אחוזים
2.5	58,216	51,964	115,64	276,17	392,36	381,50	1,275,87	משפחות
	4.6	4.1	9.1	21.6	30.8	29.9	100.0	אחוזים
2.0	3,705	3,470	7,686	19,153	43,322	57,909	135,245	משפחות
	2.7	2.6	5.7	14.2	32.0	42.8	100.0	עולים אחוזים

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ קצבאות ילדים, שנים שונות.
* דצמבר בכול שנה. ** נתוני העולים מתייחסים למשפחות עם ארבעה ילדים ומעלה.

בשלוש השנים האחרונות מספר הילדים הממוצע במשפחה יציב ועומד על 2.5, וזאת לעומת ממוצע 2.4 בשנים 2010-2020. התפלגות המשפחות בישראל לפי מספר ילדים לא השתנתה באופן משמעותי לאורך השנים.

ילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי (משפחות חד-הוריות) (תרשימים 3א'-3ב' ולוחות 3.2-3.3)

תרשים 3א: התפלגות הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי, לפי מצבו המשפחתי של ההורה / 2023-2010

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, שנים שונות.

* דצמבר בכל שנה.

בשנת 2023 המשיכה מגמת העלייה במספר הילדים שחיו במשפחות שבראשן הורה עצמאי. בין השנים 2023-2010 גדל מספרם בכ-45%. שיעור הילדים שחיו במשפחות חד-הוריות שבראשן הורה רווק/ה מצוי בעליה מתמדת, וחלקם היחסי מכלל הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי עלה בכ-64% מאז 2010. בהתאם לכך, חלקם היחסי של הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי שבראשן אלמן/ה או גרושה/ה מצוי במגמת ירידה בתקופה זו.

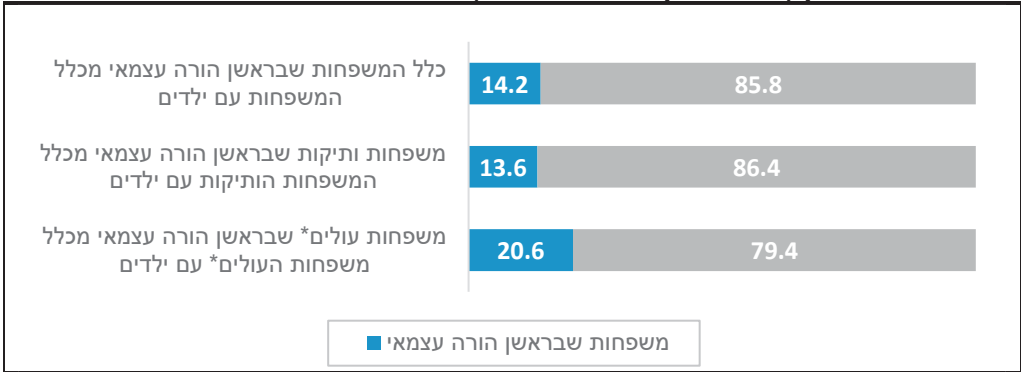
לוח 3.2: התפלגות הילדים (0-17) במשפחות שבראשן הורה עצמאי, לפי מצבו המשפחתי של ההורה ומספר הילדים במשפחה / 2023

מצב משפחתי של ההורה	סך הכול	מספרים אחוזים	מספר ילדים במשפחה			
			1	2	3	+4
סך הכול	312,129	100.0	92,453	119,720	63,920	36,036
			29.6	38.4	20.5	11.5
נפרד/ת או עגונה	221	100.0	40	46	48	87
			18.1	20.8	21.7	39.4
			0.0	0.0	0.1	0.2
רווק/ה	100,096	100.0	37,176	41,376	15,281	6,263
			37.1	41.3	15.3	6.3
			40.2	34.6	23.9	17.4
גרופ/ה	191,198	100.0	49,655	72,120	44,084	25,339
			26.0	37.7	23.1	13.3
			53.7	60.2	69.0	70.3
אלמן/ה	20,614	100.0	5,582	6,178	4,507	4,347
			27.1	30.0	21.9	21.1
			6.0	5.2	7.1	12.1

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, 2024.
* אחוז מסך הכול.

לרוב המשפחות שבראשן הורה עצמאי יש ילד אחד או שניים (68%). משפחות שבראשן הורה עצמאי רווק/ה נוטות להיות קטנות יותר (כ-78% מהמשפחות עם ילד אחד או שניים) מאשר כאלו שבראשן גרופ/ה או אלמן/ה (כ-64% ו-57% בהתאמה). משפחות שבראשן הורה עצמאי נפרד/ת או עגונה נוטות להיות גדולות יותר – רק כ-38% מהמשפחות עם ילד אחד או שניים.

תרשים 3: שיעור המשפחות שבראשן הורה עצמאי מכלל המשפחות עם ילדים בישראל, לפי ותק (אחוזים בקבוצה המתאימה) / דצמבר 2023

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, 2024.
* משפחות שבהן ילדים שנולדו בחו"ל ועלו ארצה, או ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו ארצה מאז 1990.
שיעור משפחות העולים עם ילדים שבראשן הורה עצמאי גדול פי 1.5 משיעור המשפחות הוותיקות עם ילדים שבראשן הורה עצמאי.

לוח 3.3: התפלגות הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי וחלקם בכלל ילדי היישוב (יישובים בני 5,000 נפש ויותר) / 2010-2023

אחוז הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי מכלל הילדים ביישוב	מספר הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי	יישוב
8.6	215,477	2010
8.7	240,104	2015
9.6	287,572	2020
9.8	297,233	2021
9.8	303,250	2022
10.0	312,129	2023
סך הכול		
עיריות		
4.9	21,655	ירושלים
19.7	21,987	תל אביב - יפו
14.7	11,237	חיפה
3.2	647	אום אל-פחם
11.1	1,374	אופקים
12.8	1,526	אור יהודה
15.5	888	אור עקיבא
22.2	3,323	אילת
4.3	1,002	אלעד
13.5	716	אריאל
9.7	7,776	אשדוד
14.2	5,452	אשקלון
3.7	473	באקה אל-גרביה
12.1	705	באר יעקב
14.4	10,439	באר שבע
13.0	935	בית שאן
4.3	2,388	בית שמש
2.4	830	ביתר עלית
2.6	3,281	בני ברק
16.6	6,616	בת ים
8.6	760	גבעת שמואל
19.4	2,849	גבעתיים
13.6	605	גני תקווה
15.9	2,333	דימונה
15.9	2,167	הוד השרון

לוח 3.3: התפלגות הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי וחלקם בכלל ילדי היישוב (יישובים בני 5,000 נפש ויותר) / 2010-2023 (המשך)

אחוז הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי מכלל הילדים ביישוב	מספר הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי	יישוב
עירויות (המשך)		
17.6	4,337	הרצליה
16.4	4,121	חדרה
15.5	8,592	חולון
9.8	120	חריש
13.2	2,161	טבריה
5.8	842	טייבה
8.4	638	טירה
16.3	982	טירת כרמל
4.9	533	טמרה
13.6	1,780	יבנה
14.0	1,081	יהוד-מונסון
14.2	790	יקנעם עילית
13.6	796	כפר יונה
15.6	4,031	כפר סבא
6.2	525	כפר קאסם
3.5	209	כפר קרע
15.1	1,981	כרמיאל
11.7	3,351	לוד
2.8	207	מגאר
14.1	1,267	מגדל העמק
1.8	832	מודיעין עילית
12.0	2,699	מודיעין-מכבים-רעות
10.3	1,350	מעלה אדומים
11.5	749	מעלות-תרשיחא
12.0	2,699	נהריה
17.6	1,896	נוף הגליל
14.3	1,653	נס ציונה
4.6	1,124	נצרת
15.6	930	נשר
7.5	1,171	נתיבות
12.9	8,819	נתניה

לוח 3.3: התפלגות הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי וחלקם בכלל ילדי היישוב (יישובים בני 5,000 נפש ויותר) / 2010-2023 (המשך)

יישוב	מספר הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי	אחוז הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי מכלל הילדים ביישוב
עיריות (המשך)		
סח'נין	354	3.2
עכו	2,479	14.2
עפולה	2,152	15.5
עראבה	419	4.5
ערד	1,304	9.8
פתח תקווה	8,776	12.3
צפת	1,801	9.9
קלנסווה	459	5.4
קריית אונו	1,506	15.1
קריית אתא	2,324	15.2
קריית ביאליק	1,836	17.9
קריית גת	2,477	12.5
קריית ים	1,937	17.0
קריית מוצקין	1,852	17.8
קריית מלאכי	1,243	11.9
קריית שמונה	1,141	14.9
ראש העין	1,540	13.2
ראשון לציון	9,925	15.6
רהט	1,606	4.6
רחובות	5,184	12.2
רמלה	3,056	11.1
רמת גן	6,675	17.4
רמת השרון	2,182	17.9
רעננה	2,966	13.2
שדרות	1,131	13.9
שפרעם	555	4.8
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים)		
אבו סנאן	189	4.7
אבן יהודה	542	16.4
אורנית	320	15.4
אזור	562	15.3

לוח 3.3: התפלגות הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי וחלקם בכלל ילדי היישוב (יישובים בני 5,000 נפש ויותר) / 2010-2023 (המשך)

אחוז הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי מכלל הילדים ביישוב	מספר הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי	יישוב
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים) (המשך)		
3.6	187	אכסאל
3.1	123	אעבלין
4.6	185	אפרת
4.3	156	בועיינה- נוג'ידאת
3.1	118	ביר אל-מכסור
3.5	119	בית ג'ן
13.6	467	בנימינה-גבעת עדה
4.0	109	בסמ"ה
6.5	468	גבעת זאב
8.0	485	ג'דידה-מכר
14.0	1,045	גדרה
8.2	295	גלג'וליה
13.1	627	גן יבנה
8.6	540	ג'סר א-זרקא
5.7	58	ג'ת
4.4	285	דאלית אל כרמל
3.5	118	דבורייה
5.4	134	דיר אל אסד
4.3	135	דייר חנא
11.0	663	זכרון יעקב
5.5	525	חורה
9.1	408	חצור הגלילית
2.8	143	טורעאן
3.8	234	יפיע
8.3	395	ירוחם
2.7	138	ירכא
4.5	182	כאבול
4.3	364	כסייפה
6.2	166	כפר יאסיף
2.5	203	כפר כנא
2.8	214	כפר מנדא

לוח 3.3: התפלגות הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי וחלקם בכלל ילדי היישוב (יישובים בני 5,000 נפש ויותר) / 2010-2023 (המשך)

אחוז הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי מכלל הילדים ביישוב	מספר הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי	יישוב
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים) (המשך)		
6.4	397	לקיה
13.1	1,083	מבשרת ציון
4.3	335	מג'ד אל כרום
4.8	138	מג'דל שמש
13.9	396	מזכרת בתיה
11.4	212	מיתר
2.8	100	מעלה עירון
3.7	180	נחף
2.1	94	עין מאהל
7.1	132	עספיא
4.1	266	ערערה
4.0	380	ערערה-בנגב
6.3	288	פורידיס
17.0	1,704	פרדס חנה-כרכור
13.9	172	צור הדסה
13.9	172	קדימה-צורן
15.4	568	קריית טבעון
18.2	685	קריית עקרון
16.3	548	קרני שומרון
5.8	197	ריינה
4.8	255	רכסים
3.3	228	שגב שלום
6.4	327	שוהם
13.4	404	תל מונד
13.6	383	תל שבע
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים)		
4.5	109	אבו גוש
17.2	394	אלפי מנשה
2.7	49	בוקעתא
3.0	99	בית אל
19.6	218	בית אריה-עופרים

לוח 3.3: התפלגות הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי וחלקם בכלל ילדי היישוב (יישובים בני 5,000 נפש ויותר) / 2010-2023 (המשך)

יישוב	מספר הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי	אחוז הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי מכלל הילדים ביישוב
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים) (המשך)		
בית דגן	212	12.8
בני עי"ש	246	16.0
בסמת טבעון	139	5.7
בענה	87	5.6
ג'ולס	44	2.6
זמר	98	4.3
זרזיר	97	2.9
חורפיש	74	3.7
טובא-זנגרייה	145	6.0
יאנוח-ג'ת	53	2.6
כוכב יאיר	296	16.7
כסרא-סמיע	71	2.2
כעביה-טבאש-חג'אג'רה	77	4.0
כפר ורדים	168	16.3
להבים	164	13.7
מצפה רמון	338	12.2
משהד	69	2.0
עומר	320	12.5
עילבון	67	4.4
עילוט	92	3.0
עמנואל	218	7.2
פקיעין (בוקייעה)	39	2.4
פרדסיה	160	14.1
קצרין	356	16.0
קריית ארבע	306	7.2
קריית יערים	57	2.2
ראמה	99	4.3
רמת ישי	250	13.9

לוח 3.3: התפלגות הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי וחלקם בכלל ילדי היישוב (יישובים בני 5,000 נפש ויותר) / 2010-2023 (המשך)

יישוב	מספר הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי	אחוז הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי מכלל הילדים ביישוב
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים) (המשך)		
שבלי - אום אל-גנם	119	5.3
שלומי	321	16.4
שעב	101	4.2

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מנהל המחקר והתכנון, שנים שונות. חישוב אחוזים: המועצה הלאומית לשלום הילד על בסיס נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בשנת 2023 שיעור הילדים שחיו בישראל במשפחות שבראשן הורה עצמאי מכלל המשפחות עלה בכ-0.2 נקודות אחוז, עלייה של כ-2% לעומת שנת 2022. בשנים 2010-2023 גדל שיעורם בכ-1.4 נקודות אחוז, עלייה של כ-16%.

התופעה של ילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי נפוצה יותר ביישובים יהודיים מאשר ביישובים ערביים. ממוצע שיעור הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי היה 11.8% מהילדים בערים, 7.7% מהילדים במועצות מקומיות מעל 10,000 תושבים ו-7.9% מהילדים במועצות מקומיות עם 5,000-10,000 תושבים.

באילת שיעור הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי הוא יותר מפי שתיים מהשיעור הארצי. שיעור גבוה נרשם גם בתל אביב, בית אריה-עופרים, גבעתיים וקריית טבעון. שיעור נמוך של הילדים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי במודיעין עילית, משהד, עין מאהל, כסרא-סמיע וקריית יערים.

ילדים שהוריהם גרושים או בהליכי פירוד וגירושין (לוחות 3.4-3.5 ותרשים 3'ג')

לוח 3.4: מספר הילדים המוסלמים והדרוזים עד גיל 17 שהוריהם התגרשו, לפי שנה ומקום בית הדין / 2015, 2023

מקום בית הדין	דת	סך הכל
2015		3,059
2020		4,285
2023		4,528
באקה אל-גרביה	מוסלמים	407
באר שבע	מוסלמים	641
בוקעת'א	דרוזים	30
חיפה	מוסלמים	236
טייבה	מוסלמים	200
ירושלים	מוסלמים	1,034
נצרת	מוסלמים	533
סח'נין	מוסלמים	115
עכו	דרוזים	151
	מוסלמים	630
תל אביב-יפו	מוסלמים	551

מקור: משרד הדתות, הנהלת בתי הדין הרבניים ובתי הדין השרעיים והדרוזיים, שנים שונות.
הערה: לא ניתן לקבל, כבעבר, נתונים מבתי הדין הרבניים.

בשנת 2023 מספר הילדים המוסלמים והדרוזים עד גיל 17, שהוריהם התגרשו או היו מצויים בהליכי פירוד וגירושין עלה בכ-6% לעומת השנה הקודמת, ובכ-48% מאז שנת 2015.

לוח 3.5: מספר התסקירים בעניין ילדים שהוגשו לבתי משפט בידי עובדים סוציאליים
לסדרי דין, לפי סוג תסקיר / 2005-2023

סוג תסקיר	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023
סך הכל*	**13,414	**13,947	**17,797	18,653	20,465	18,971	19,274
אישות*** - סה"כ	10,437	11,501	15,382	15,963	17,874	16,223	16,596
מזה:							
בימ"ש לענייני משפחה	7,592	9,200	-	12,634	-	9,827	10,918
בית דין רבני	2,075	1,574	1,684	-	2,347	2,069	2,514
בית דין شرעי / כנסייתי / דרוזי	866	727	1,651	-	2,893	3,223	3,164
אלימות (צווי הגנה)****	1,963	1,251	1,122	1,041	1,139	993	1,192
אפטרופסות על קטינים	589	699	796	936	1,041	1,003	1,107
אבהות	204	252	176	108	94	80	87
שינוי שם	106	119	98	86	96	105	86
קשר עם סבים	-	-	68	105	125	84	111
המרת דת	90	36	34	24	21	37	19
היתר נישואין לקטינים	26	21	24	21	30	27	9
אמנת האג	14	17	15	10	4	8	5
וועדה הומניטרית	-	23	24	30	11	33	31
התערבות רפואית*****	-	28	58	35	30	22	31
צווים בהמתנה*	2,140	2,254	2,595	2,994	2,963	4,062	2,368

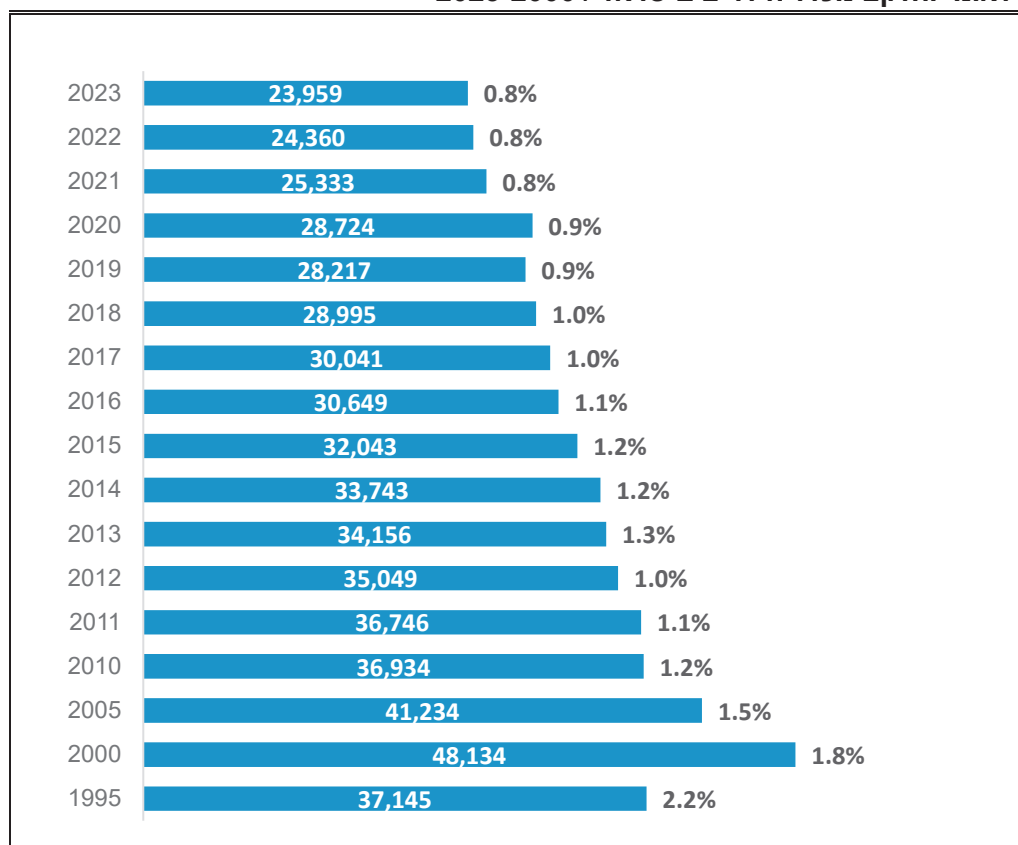
מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, השירות לפרט ולמשפחה, עובדת סוציאלית ראשית לעניין סדרי דין, סיכום פעילות תחום עובדים סוציאליים לעניין סדרי דין, שנים שונות.

* סך הכל לשנים 2005 ו-2010 אינו כולל צווים בהמתנה וצווים בפיקוח (3,036 צווים בפיקוח ב-2005 ו-3,987 ב-2010). לאחר מכן הסך הכל חושב בידי המועצה לשלום הילד על סמך הנתונים המופיעים בלוח – משום כך, ההשוואה של הסך הכל בין השנים בלוח היא בעייתית. ** נתוני סה"כ לשנים 2005-2015 – במספר זה כלולים גם תסקירים המתייחסים ליותר מילד אחד. *** אישות – תסקירי אישות מוגשים במרוצת פרידה או גירושין של בני זוג ועניינם משמורת, זמני שהות (הסדרי ראייה) וחינוך הילדים. **** אלימות (צווי הגנה) – תסקירים שהוגשו במרוצת הליכים לשם בקשת צו הגנה על בן הזוג, המתייחסים גם לקטינים שהיו חשופים לאלימות בין הוריהם. יש לציין שלא בכל תסקירי האלימות כלולים קטינים, אך ההנחה היא שהם כלולים ברובם. תסקירים בעניין צווים להגנת קטין המוגשים בידי עובדים סוציאליים לחוק נוער אינם כלולים בנתוני הלוח. ***** התערבות רפואית – מדובר בקטינים שהוריהם מסרבים לאפשר התערבות רפואית.

סך התסקירים בעניין ילדים שהוגשו לבתי משפט על-ידי עובדים סוציאליים לסדרי דין גדל בכ-44% בין השנים 2005-2023.

הרוב המוחלט של התסקירים היו בענייני אישות - בענייני פרידה וגירושין (86.1%). בין השנים 2005-2023 מספרם עלה בכ-60%. עיקר העלייה חלה במספר התצהירים שניתנו בבית הדין השרעי, הכנסייתי או הדרוזי, עלייה של כ-265%. מספר התצהירים בנושא אלימות (צווי הגנה) ירד בכ-39% בין השנים 2005-2023.

תרשים 3: מספר הילדים החיים במשפחות המקבלות דמי מזונות מן המוסד לביטוח לאומי וחלקם מכלל הילדים בישראל / 2000-2023

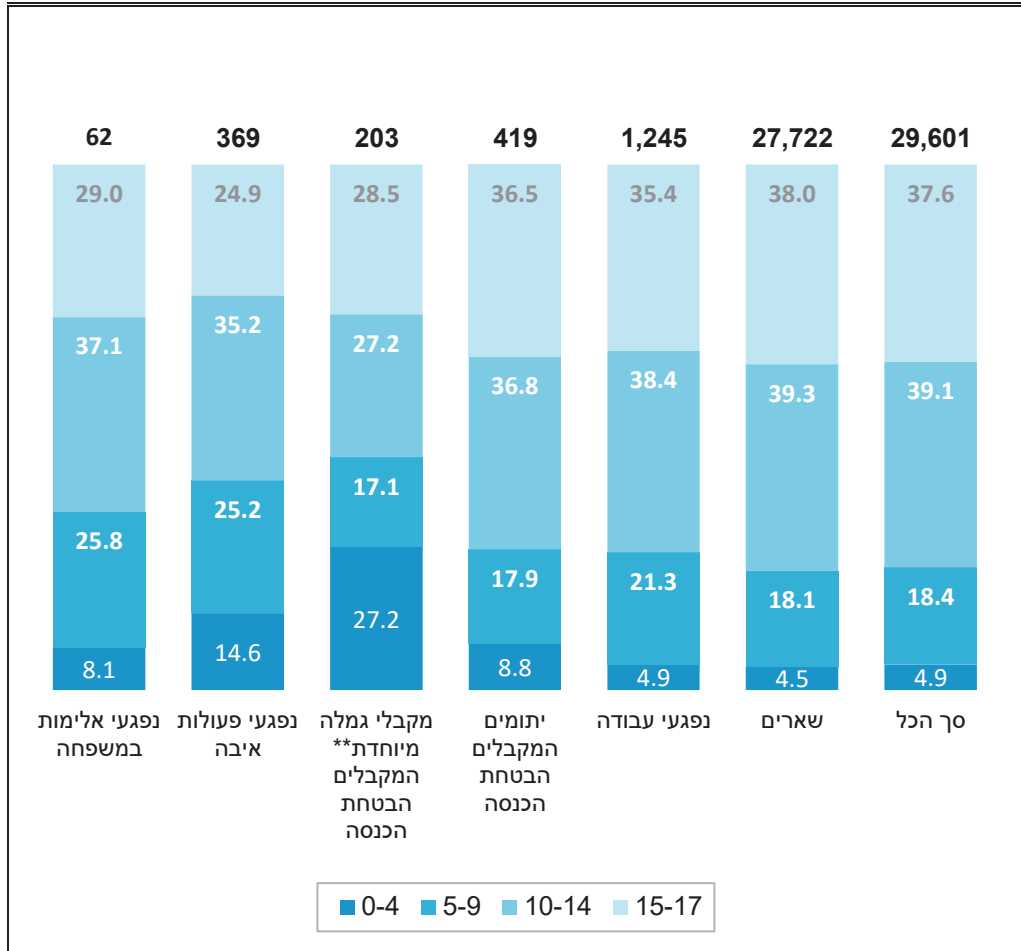

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ מקבלי דמי מזונות. חישוב האחוזים: המועצה הלאומית לשלום הילד, על בסיס נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ממוצע שנתי. שנים שונות.
הערה: דמי מזונות - ראו הגדרה במבוא לפרק.

בין השנים 2000-2023 שיעור הילדים (מכלל ילדי ישראל) שחיו במשפחות המקבלות דמי מזונות מהמוסד לביטוח לאומי ירד בחצי (מ-1.8% ל-0.8%).

ילדים יתומים וילדים של חללי פעולות איבה (תרשים 3ד' ולוחות 3.6-3.7)

תרשים 3ד': התפלגות ילדים יתומים החיים במשפחות שמקבלות גמלה* מהמוסד לביטוח לאומי, לפי סוג גמלה וגיל / דצמבר 2023

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, 2024.
* מקבל הקצבה הוא ראש המשפחה או האפוטרופוס של הילד. ** ילדים שהוריהם חיים, אך אינם מקיימים אותם. כאשר מדובר בילד המקבל גמלה מיוחדת, המקבל הוא משרד הרווחה.

כמו בשנים קודמות, בשנת 2023 רוב הילדים (94%) שקיבלו גמלה מהמוסד לביטוח לאומי קיבלו קצבת שארם. בכל סוגי הגמלות, רוב הילדים המקבלים היו בני 10-17.

לוח 3.6: התפלגות הילדים וילדי העולים* יתומים החיים במשפחות שמקבלות גמלה**
מהמוסד לביטוח לאומי, לפי סוג הגמלה, מגדר וגיל / 2023-2010*

גיל				סך הכל		מקבלי גמלה
15-17	10-14	5-9	0-4			
12,095 37.5	12,764 39.6	5,882 18.3	1,479 4.6	32,220 100.0	סך הכל אחוזים	2010
11,615 36.8	12,357 39.2	5,875 18.6	1,714 5.4	31,561 100.0	סך הכל אחוזים	2015
11,126 37.6	11,572 39.1	5,455 18.4	1,448 4.9	29,601 100.0	סך הכל אחוזים	2023
1,858 6.3	2,015 7.1	1,236 4.2	503 1.8	5,955 20.1	סך הכל אחוזים	מהם: ילדי עולים
מהם:						
שארים						
10,535 38.0	10,898 39.3	5,029 18.1	1,260 4.5	27,722 100.0	סך הכל אחוזים	
5,432 5,103	5,559 5,339	2,515 2,514	627 633	14,133 13,589	בנים בנות	
1,771 6.3	2,131 7.0	1,413 4.7	538 1.8	5,708 19.4	סך הכל אחוזים	מהם: ילדי עולים
92 24.9	130 35.2	93 25.2	54 14.6	369 100	סך הכל אחוזים	נפגעי פעולות איבה
47 45	52 78	54 39	30 24	183 186	בנים בנות	
8 3.5	6 3.5	5 *	4 *	23 7.0	סך הכל אחוזים	מהם: ילדי עולים
441 35.4	478 38.4	265 21.3	61 4.9	1,245 100	סך הכל אחוזים	נפגעי עבודה
209 232	255 223	125 140	41 20	630 615	בנים בנות	
30 2.6	33 3.0	13 1.2	3 0.3	79 7.1	סך הכל אחוזים	מהם: ילדי עולים
18 29.0	23 37.1	16 25.8	5 8.1	62 100.0	סך הכול אחוזים	נפגעי אלימות במשפחה
10	5	3	28	-	בנים	

לוח 3.6: התפלגות הילדים וילדי העולים* יתומים החיים במשפחות שמקבלות גמלה**
מהמוסד לביטוח לאומי, לפי סוג הגמלה, מגדר וגיל / 2023-2010*

גיל				סך הכל		מקבלי גמלה
15-17	10-14	5-9	0-4			
13	11	2	34	-	בנות	מהם: ילדי עולים
5	11	8	2	26	סך הכול	
15.0	15.0	11.7	*	41.7	אחוזים	
169	188	80	32	469	סך הכול	יתומים המקבלים הבטחת הכנסה
36.0	40.1	17.1	6.8	100	אחוזים	
89	101	40	14	244	בנים	
80	87	40	18	225	בנות	מהם: ילדי עולים
44	48	21	6	119	סך הכול	
9.4	10.2	4.5	1.3	25.4	אחוזים	
40	43	52	68	203	סך הכל	מקבלי גמלה מיוחדת*** המקבלים הבטחת הכנסה
28.5	27.2	17.1	27.2	100	אחוזים	
19	20	29	34	102	בנים	
21	23	23	34	101	בנות	מהם: ילדי עולים
****	****	****	****	פחות מ-5	סך הכול	
****	****	****	****	****	אחוזים	

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, 2024. האחוזים בסך כל שורה מתייחסים לחלק היחסי של קבוצת הגיל מסך כל הילדים מקבלי הקצבה, אולם שורת האחוזים המתייחסת לילדי העולים, מציינת את חלקם היחסי מסך קבוצת הגיל הרלוונטית (של ילדים עולים ושאינם עולים ביחד).

* ילידי חו"ל או ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו ארצה מ- 1990 ואילך. ** מקבל הקצבה הוא ראש המשפחה או האפוטרופוס של הילד. *** ילדים שהוריהם חיים, אך אינם מקיימים אותם. כאשר מדובר בילד המקבל גמלה מיוחדת, המקבל הוא משרד הרווחה. **** 1-10 מקרים. הנתונים אינם מוצגים מטעמי שמירה על צנעת הפרט.

מאז 2010 ירד ב-8.2% סך כל הילדים היתומים החיים במשפחות שמקבלות גמלה מהמוסד לביטוח לאומי. עם זאת, לא נצפו שינויים משמעותיים בהרכב של קבוצות הגילאים השונות, מתוך סך כל הילדים היתומים שמקבלים גמלות.

לוח 3.7: מספר הילדים היתומים (בגיל 0-17) של חללי צה"ל, לפי שנה, מגדר* וגיל /
2023-1991

שנה	סך הכל*	בנים	בנות
1991	1,397	731	620
2000	809	419	387
2005	946	474	472
2010	666	331	335
2015	561	285	276
2022	319	182	137
2023	663	327	336
גיל			
0-4	139	64	75
5-9	201	95	106
10-14	146	87	59
15-17	177	81	96

מקור: משרד הביטחון, אגף השיקום, שנים שונות.

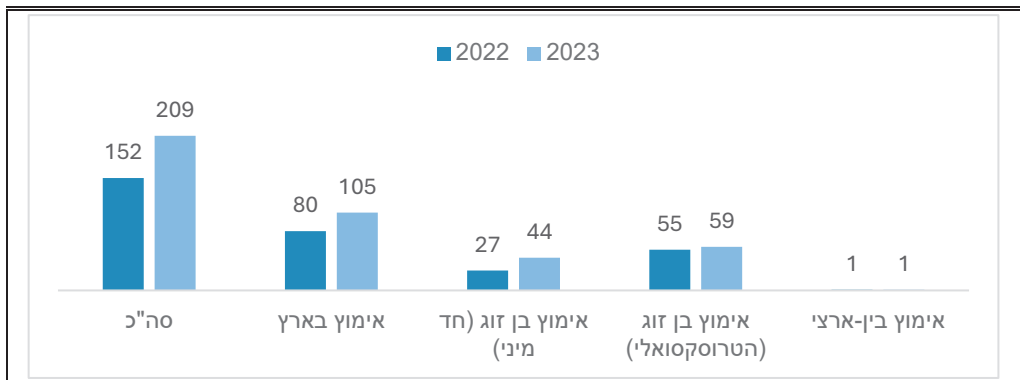
* במספר מקרים מין הילד אינו ידוע, לכן סכום מספרם של בני שני המינים לא תמיד שווה לסך הכל.

לאחר ירידה עקבית במספר הילדים היתומים של חללי צה"ל בין השנים 1991-2022, מלחמת חרבות ברזל שהחלה בשנת 2023 הביאה עימה עליה של כ-107% במספר הילדים היתומים של חללי צה"ל. הגידול במספר היתומים הביא גם שינוי בחלוקת הגילאים: בשנת 2022 כ-75% מכלל היתומים היו בני 10-17, ואילו בשנת 2023 52% מכלל היתומים בגילאים אלו, ו-48% בגילאי לידה עד 9.

ילדים מאומצים וילדים מאם פונדקאית (תרשים 3ה'-3' ולוחות 3.8-3.9)

השירות למען הילד במשרד הרווחה מופקד על כל נושאי האימוץ של ילדים. בעניין אימוץ בארץ הוא מטפל ישירות בילד, ואילו בעניין אימוץ בין-ארצי הוא מפקח בלבד על פעילות העמותות העוסקות באימוץ זה.

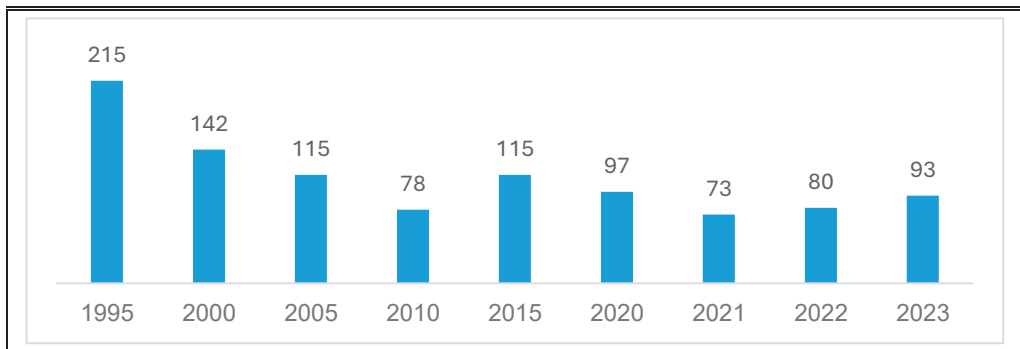
תרשים 3ה': התפלגות הילדים שאומצו בידי אזרחי ישראל, לפי סוג האימוץ (באחוזים) 2023-2022 /

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, השירות למען הילד, 2024.

מספר הילדים שאומצו על ידי אזרחי ישראל בשנת 2023 עלה בכ-38% לעומת שנת 2022. מספר אימוצי בן זוג חד מיני עלה בשיעור של כ-63% בשנת 2023.

תרשים 3'ו': מספר הילדים הישראלים שנמסרו לאימוץ בידי השירות למען הילד* במשרד הרווחה / 2023-1995

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, השירות למען הילד, שנים שונות.

* הנתונים אינם כוללים ילדים שאומצו בחו"ל, אימוץ בידי קרובי משפחה ואימוץ בידי בני זוג.

מספר הילדים הישראליים שנמסרו לאימוץ מצוי במגמת ירידה מאז 1995. עם זאת, בשנים 2021-2023 מספר הילדים שנמסרו לאימוץ בידי השירות למען הילד במגמת עלייה, והוא עלה ב-2023 בכ-27% לעומת שנת 2021.

לוח 3.8: מספר הילדים שהגיעו ארצה במסגרת אימוץ בין ארצי, לפי ארץ מוצא / 2023-1998

מזה:					**2023 - 1998	ארץ מוצא
2023	2020	2015	2010	2005		
1	6	32	124	193	**2,883	סך הכול
-	-	32	88	75	1,214	רוסיה
-	-	0	34	93	821	אוקראינה
-	-	0	2	17	145	גואטמלה
-	-	0	0	0	382	רומניה*
-	-	0	0	0	80	בילורוסיה
-	-	0	0	1	42	מולדובה
-	-	0	0	0	39	גרזיה
-	-	0	0	2	28	קזחסטן
-	-	0	0	0	19	אזארביג'ן
-	-	0	0	4	18	קירגיסטאן
1	-	0	0	0	4	סרביה
-	-	0	0	1	21	אחר

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, השירות למען הילד, שנים שונות.
* מאז שנת 2002 לא ניתן לאמץ ילדים מרומניה.
**הפירוט לפי ארצות לא כולל את השנים 2018 (17 ילדים) 2019 (11 ילדים), 2020 (6 ילדים) ו-2021 (3 ילדים), לגביהם לא התקבל פירוט.

במהלך השנים חלה ירידה משמעותית במספר הילדים המאומצים באימוץ בין ארצי.

לוח 3.9: מספר התינוקות ולידות של אם פונדקאית*, פניות לוועדה / 2023-1996

לידות פונדקאות		סך כל הלידות	תינוקות שנולדו מפונדקאות בישראל	פניות לוועדה	שנה
מהן:					
לידות תאומים	לידות שלישייה				
160	2	739	1,247	1,458	סך הכול
0	0	0	0	11	1996
2	0	6	8	20	2000
4	0	27	35	59	2005
8	1	46	56	86	2010

לוח 3.9: מספר התינוקות ולידות של אם פונדקאית*, פניות לוועדה / 1996-2023

שנה	פניות לוועדה	תינוקות שנולדו מפונדקאות בישראל	לידות פונדקאות	
			סך כל הלידות	מהן:
				לידות תאומים לידות שלישייה
2015	87	86	67	19 0
2020	-	50	-	- -
2021	-	68	-	- -
2022	-	74	-	- -
2023	-	91	-	- -

מקור: הכנסת, מרכז המחקר והמידע, תהליך הפונדקאות בישראל ובחול"ל ומרכיבי עלותו בישראל, במימון המדינה, אורינה אלמסי, אוקטובר 2018. משרד הרווחה והביטחון החברתי, השירות למען הילד, שנים שונות.

* ישראלים המבקשים להביא לעולם ילדים באמצעות פונדקאות יכולים לעשות זאת באחד משני מסלולים: הסכם עם פונדקאית בישראל בכפוף לתנאים הקבועים בחוק הישראלי ולאישור ועדה מיוחדת של משרד הבריאות, או פנייה להליך פונדקאות במדינה אחרת. הנתונים בלוח מתייחסים רק לפונדקאות בארץ.

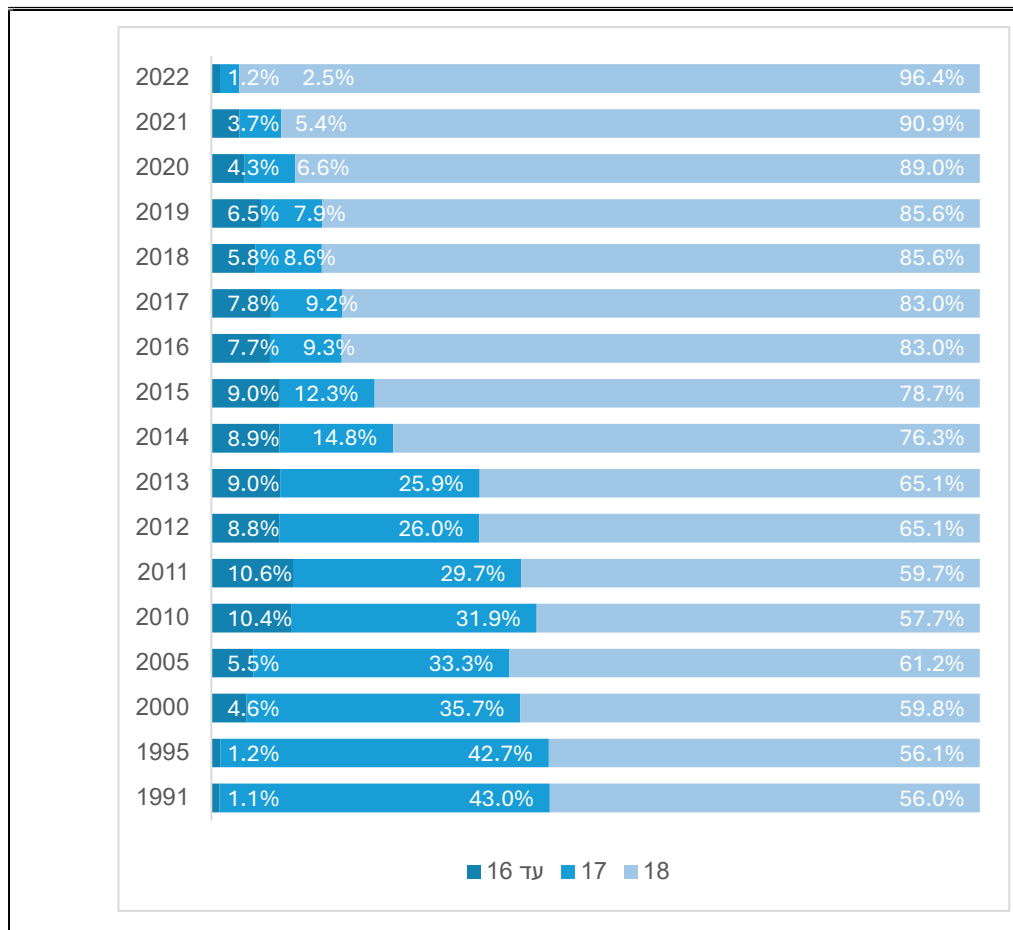
- נתון חסר.

הערה: אין לוועדה נתונים מרוכזים על מספר האישורים שניתנו על ידיה לעומת מספר הסירובים.

בשנת 2023 מספר התינוקות שנולדו לאם פונדקאית היה הגבוה ביותר מאז שנת 1996, גבוה בכ-20 לידות מהממוצע בעשור האחרון (2013-2022).

נישואי קטינים ולידות של קטינות (תרשים 3' ולוחות 3.10-3.11)

תרשים 3': נישואי קטינים לפי גיל* ושנה (אחוזים) / 1991-2022**

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 2.33, שנים שונות.

* עד 16 – גיל 17 פחות יום, 17- גיל 18 פחות יום, 18 – גיל 19 פחות יום.

** משנת 2008 הנתונים כוללים מקרים שאירעו בשלוש השנים שקדמו לשנה שאליה מתייחסים הנתונים. מקרים

אלו לא נכללו בנתונים שפורסמו בעבר עבור אותן שנים בשל דיווח מאוחר למשרד הפנים.

הערה: רוב המקרים שנרשמו בשנת 2022 אירעו בשנים 2019-2021 ודווחו באיחור למרשם האוכלוסין (66% מהמקרים בגיל 16 ו-31% מהמקרים בגיל 17) במקרים אלו גדול במיוחד מספרן של נשים מוסלמיות תושבות העיר ירושלים.

בין השנים 2000-2022 ירד חלקם של הקטינים הנישאים בגילאי 16-17 מבין הקטינים הנישאים מכ-40% בשנת 2000 לפחות מ-4% בשנת 2022.

לוח 3.10: מספר נישואי הקטינים* לפי מגדר, גיל** ודת / 2005-2022***

2022				2015	2010	2005	
סך הכל	עד 16****	17	18				
סך הכל	חתנים	431	469	498	556	1	555
כלות	3,885	3,960	3,478	2,278	32	70	2,177
יהודים	חתנים	270	332	369	519	1	518
כלות	1,190	1,139	976	1,098	1	6	1,091
מוסלמים	חתנים	102	131	128	37	0	37
כלות	2,501	2,651	2,418	1,153	31	64	1,058
נוצרים	חתנים	0	0	0	0	0	0
כלות	34	27	17	1	0	0	1
דרוזים	חתנים	7	1	1	0	0	0
כלות	231	143	67	26	0	0	26

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 2.35.

* הלוח כולל גם צעירים בגיל 18 שלא עוד נחשבים קטינים.

** עד 16 – גיל 17 פחות יום, 17 – גיל 18 פחות יום, 18 – גיל 19 פחות יום.

*** משנת 2008 הנתונים כוללים מקרים שאירעו בשלוש השנים שקדמו לשנה שאליה מתייחסים הנתונים. מקרים אלו לא נכללו בנתונים שפורסמו בעבר עבור אותן שנים בשל דיווח מאוחר למשרד הפנים. לאחר כלילת נישואין שאירעו בעבר, בולט הגידול במספרן של נשים מוסלמיות שנישאו בגיל העשרה. ראה מבוא לתת-פרק זה.

**** רוב המקרים אירעו בשנים 2019-2021 ודווחו באיחור למרשם האוכלוסין (66% מהמקרים בגיל 16 ו-31% מהמקרים בגיל 17) במקרים אלו גדול במיוחד מספרן של נשים מוסלמיות תושבות העיר ירושלים.

***** כולל דת לא ידועה.

בין השנים 2005-2022 חלה עליה של כ-29% במספר החתנים עד גיל 18, וירידה של כ-41.4% במספר הכלות עד גיל 18. ניתן לזהות מגמות שונות בקרב יהודים וערבים: בעוד מספר החתנים המוסלמים עד גיל 18 עלה עד שנת 2015, ומאז ירד בכ-71%, מספר החתנים היהודים עד גיל 18 מצוי במגמת עלייה מאז שנת 2005, ומאז שנת 2015 עלה בכ-40%. מספר הכלות המוסלמיות עד גיל 18 מצוי במגמת ירידה מאז 2010, ומאז 2015 ירד בכ-52%. מספר הכלות היהודיות עד גיל 18 ירד משנת 2005 עד שנת 2019 בכ-22%, ומאז עלה ב-18%.

לוח 3.11: מספר לידות חי של אימהות בנות 15-18*, לפי גיל האם, קבוצות אוכלוסייה, דת, יבשת לידה ומחוז מגורים / 2008, 2015, 2023								
2023					2022	2015	2008	מאפייני האם
גיל האם				סך הכל				
18	17	16	15					
447	83	21	5	556	640	1,085	1,665	סך הכל***
קבוצת אוכלוסייה								
141	20	2	2	165	199	259	385	יהודיות ואחרות
127	19	2	2	150	182	210	250	מזה: ילידות ישראל
14	1	-	-	15	17	49	134	ילידות חו"ל
-	-	-	-	-	2	1	..	מזה: ילידות אסיה
3	-	-	-	3	3	15	26	ילידות אפריקה
8	1	-	-	9	10	29	93	ילידות אירופה
3	-	-	-	3	2	4	12	ילידות אמריקה
306	63	19	3	391	441	826	1,280	ערביות***
דת								
132	18	2	2	154	182	227	366	יהודיות
122	17	2	2	143	172	200	247	מזה: ילידות ישראל
99	14	2	2	117	143	136	165	מזה: אב יליד ישראל
1	-	-	-	1	-	4	..	אב יליד אסיה
5	-	-	-	5	5	20	37	אב יליד אפריקה
15	3	-	-	18	22	30	18	אב יליד אירופה
2	-	-	-	2	2	9	..	אב יליד אמריקה
10	1	-	-	11	10	27	88	מזה: ילידות חו"ל
-	-	-	-	-	2	1	..	מזה: ילידות אסיה
2	-	-	-	2	1	14	16	ילידות אפריקה
5	1	-	-	6	5	8	58	ילידות אירופה
3	-	-	-	3	1	4	11	ילידות אמריקה

לוח 3.11: מספר לידות חי של אימהות בנות 15-18*, לפי גיל האם, קבוצות אוכלוסייה, דת, יבשת לידה ומחוז מגורים / 2008, 2015, 2023								
2023					2022	2015	2008	מאפייני האם
גיל האם				סך הכל				
18	17	16	15					
306	63	19	3	391	438	817	1,244	מוסלמיות
1	-	-	-	1	1	2	10	נוצריות
-	-	-	-	-	1	-	-	מזה: נוצריות ערביות
-	-	-	-	-	2	7	31	דרוזיות
8	2	-	-	10	17	32	44	ללא סיווג דת
מחוז מגורים								
148	33	10	1	192	199	426	3,115	ירושלים
37	12	1	2	52	65	126	1,766	צפון
23	5	-	-	28	35	72	531	חיפה
46	6	3	1	56	50	127	942	מרכז
19	2	-	-	21	25	53	475	תל אביב
162	25	7	1	195	253	270	1,664	דרום
12	-	-	-	12	13	11	139	אזור יהודה ושומרון****

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עיבוד מיוחד, שנים שונות.

* 15 – הכוונה לגיל 16 פחות יום, 16 – הכוונה לגיל 17 פחות יום, 17 – הכוונה לגיל 18 פחות יום. 18 – הכוונה לגיל 19 פחות יום. ** ב-2008 וב-2015 כולל לידות חי לנערות בגיל 14. *** כולל לא ידוע. **** ישראלים ביישובים יהודיים.

- 0 לידות חי.

בשנים 2015-2023 מספר לידות החי של קטינות ירד בכ-49%, כאשר בקרב יהודיות נרשמה בתקופה זו ירידה של כ-36%, וזאת לעומת ירידה של כ-52% בקרב ערביות. בשנת 2023 מספר לידות חי של קטינות ירד בכ-13% לעומת שנת 2022. בקרב יהודיות מספר הלידות חי של קטינות ירד בשנה זו בכ-17%, וזאת לעומת ירידה של כ-11% בקרב ערביות.

4

ילדים החיים מחוץ למשפחתם

במדינות רבות, וכן גם בישראל, קיימת מציאות בה חיים ילדים מחוץ למשפחתם.

הגורמים העיקריים בגינם חיים ילדים מחוץ לביתם הם: צורך באספקת חינוך ייחודי, שאינו זמין במקום מגוריהם (לדוגמה, מסגרות לבני נוער - בתי ספר פנימייתיים לאומנות או למדעים, פנימיות צבאיות או ישיבות פנימייתיות); צורך באספקת הגנה וצרכים פיזיים, רגשיים וחינוכיים לילדים שצורכיהם אינם נענים באופן מספק במסגרת המשפחה/הקהילה; וצורך באספקת הגנה, טיפול ושיקום (ולעיתים גם ענישה) לילדים עם בעיות התנהגות קשות, עוברי חוק או כאלה המהווים סכנה לעצמם.

בהתאם לכך, ניתן לחלק את הילדים השוהים מחוץ לביתם לשלוש קבוצות עיקריות: האחת, הגדולה ביותר, כוללת את השוהים בפנימיות לרוב מבחירה אישית, כגון לשם לימוד בישיבות או בבתי ספר גבוהים הרחוקים מביתם. קבוצה קטנה יותר הם ילדים שהושמו בידי שירותי הרווחה מחוץ לביתם במסגרת פנימייתית או במשפחות אומנה (ילדים נוספים, שמספרם קטן, שוהים, לרוב לתקופות קצרות, במסגרות חוץ ביתיות זמניות, כמו מרכזי חירום ומקלטים לנשים נפגעות אלימות וילדיהן). הקבוצה השלישית, הקטנה ביותר, הם בני נוער השוהים במסגרות של רשות חסות הנוער, שמיועדות לקטינים עוברי חוק ולבני נוער עם בעיות התנהגות קשות, או בבתי כלא לנוער.

בישראל, קיימות דרכים שונות לטיפול בילדים ובני נוער הזקוקים לעזרה והנמצאים במצבי סיכון. משרד הרווחה אמון על הטיפול בילדים ובבני נוער אלו. המשרד נותן מענים מגוונים, באמצעות מחלקותיו השונות כאשר שני אפיקי הטיפול המרכזיים הינם:

1. שירותים בקהילה: שירותים שונים הניתנים על ידי משרד הרווחה, המכוונים לתמיכה ולטיפול בילדים ובמשפחות בקהילה.
2. שירותים חוץ ביתיים: מענים הניתנים לילדים שהוצאו ממשפחותיהם והושמו במסגרות חוץ-ביתיות. שירותים אלו מיועדים בעיקר לטיפול בילדים במצבי מצוקה שבהם המשך שהותו של הילד בבית הוריו מסכנת את שלומו ואת התפתחותו.

עם השנים השתנתה הגישה המקצועית לגבי השהייה של ילדים במסגרות חוץ ביתיות, וההעדפה היא לספק את צורכיהם, ככל האפשר, במסגרת המשפחה והקהילה, ולייחד את הטיפול החוץ ביתי למצבי קיצון, בהם אין אפשרות להגן על הילד ולספק צרכיו במסגרת משפחתו. גם בישראל מדיניות הגורמים האמונים על הטיפול בילדים אלה השתנתה בשנים האחרונות ונעשו מספר צעדי מדיניות המכוונים לחזק את הטיפול בקהילה. בין השינויים ניתן למנות את מדיניות "עם הפנים לקהילה" של משרד הרווחה ו-360° – התוכנית הלאומית לילדים בסיכון, שהקצו תקציבים ניכרים לפיתוח שירותים בקהילה במטרה למנוע הוצאת ילדים מביתם; קביעת קריטריונים מגבילים לגבי הנסיבות בהן ניתן להוציא ילדים מחוץ לביתם והנחיות להעדפת הפניית ילדים (בעיקר ילדים צעירים) לטיפול במשפחות אומנה על פני הוצאה לפנימיות; הטמעת דרכי עבודה השמות דגש על שמירת הקשר עם ההורים ועם הקהילה גם במקרים בהם ילדים מוצאים מביתם. עם זאת, ועל אף הירידה ההדרגתית שחלה בשני העשורים האחרונים בשיעור הילדים השוהים בסידורים חוץ ביתיים בכלל ובפנימיות בפרט, עדיין מרבית הילדים המושמים במסגרות חוץ-ביתיות על ידי משרד הרווחה שוהים בפנימיות, ומיעוטם במשפחות אומנה.

יחד עם זאת, יצוין כי כיום רוב הילדים השוהים בישראל במסגרות חוץ ביתיות שוהים בהן מבחירה - שלהם ו/או של משפחתם.

בפרק זה מוצגים, ביחס לקבוצה הראשונה, נתוני המינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער של משרד החינוך, האחראי על חניכי פנימיות בישראל, וביחס לקבוצה השנייה נתוני ילדים שהושמו על ידי משרד הרווחה האחראי על הילדים בפנימיות ובמשפחות האומנה. נתונים על אודות הקבוצה השלישית מוצגים בפרק ילדים במצוקה.

בנוסף, מוצגים בפרק זה נתונים על ילדים ששהו זמן ממושך (21 יום ויותר) מחוץ לביתם מפאת מחלה, רובם חולים כרוניים שאושפזו תקופות ממושכות ולמדו בכיתות מיוחדות במוסד שבו שהו.

לוחות 4.2-4.1 ותרשים 4' עוסקים בילדים בפנימיות של המינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער במשרד החינוך.

תרשימים 4ב'-4ג' נוגעים לילדים שהושמו בידי משרד הרווחה במסגרות חוץ ביתיות.

תרשימים 4ד'-4ה' ולוחות 4.3-4.5 מתמקדים בילדים שהושמו בידי משרד הרווחה בפנימיות לילדים בסיכון.

תרשימים 4ו'-4ז' מתייחסים לילדים באומנה.

תרשים 4ח' מוקדש לילדים ששהו במוסדות רפואיים.

הגדרות

השירות לילד ולנוער – שירות ממשלתי במסגרת האגף לשירותים אישיים וחברתיים של משרד הרווחה. השירות לילד ולנוער - מופקד על הגנתם, על שלומם ועל רווחתם של ילדים ושל בני נוער עד גיל 18 הנמצאים במצבי סיכון או העלולים להימצא בסיכון מבחינת רווחתם הפיזית או הנפשית במשפחה, בקהילה או בכל מקום אחר. השירות שואף לאתר את הילדים ולהעניק להם וכן למשפחותיהם טיפול ושירותים המצמצמים את הסיכון ואת הפגיעה. השירות לילד ולנוער עוסק בקביעת מדיניות, בייזום תוכניות ובפיתוחן ובהכשרת כוח אדם לטיפול בילדים ובבני נוער בסיכון ובהוריהם. השירות מפעיל פיקוח ובקרה על המחלקות לשירותים חברתיים ועל השירותים בקהילה ובהשמות חוץ-ביתיות הניתנים לילדים ולבני נוער בסיכון ולמשפחותיהם. השירות אחראי לעבודתם של עו"סים לחוק הנוער, שיש להם סמכויות התערבות להגנה על ילדים במצבי חירום, סיכון וסכנה ולטיפול בהם, ומתפקידם לתת חוות דעת לבתי משפט בנושאים אלו.

חוק הנוער (טיפול והשגחה) תש"ך-1960 - החוק נועד להגן על שלומם וביטחונם של קטינים המצויים במצבי סיכון גבוה לחייהם- לבריאותם הפיזית ולבריאותם הנפשית. ההגנה נדרשת כאשר ההורים או האחראים על הילד אינם מסוגלים לטפל בו או מסכנים אותו. במסגרת זו, החוק מסדיר את סמכותו של בית המשפט להורות בדבר מתן טיפול והשגחה על קטין נזקק גם בניגוד לרצונו או לרצון הוריו. אחת מדרכי הטיפול וההשגחה שהחוק מאפשר היא השמתו של הקטין במסגרת חוץ ביתית.

ילדים בסיכון – (על פי הגדרתה של הועדה הציבורית לבדיקת מצבם של ילדים ובני נוער בסיכון ובמצוקה, 2006) ילדים מיום היוולדם ועד לגיל 18 החיים במצבים שמסכנים אותם במשפחתם ובסביבתם, ואשר כתוצאה מכך נפגעה יכולתם לממש את זכויותיהם על-פי האמנה לזכויות הילד בתחומים הבאים:

- קיום פיזי, בריאות והתפתחות
- השתייכות למשפחה
- למידה ורכישת מיומנויות
- רווחה ובריאות רגשית
- השתייכות והשתתפות חברתית
- הגנה מפני אחרים ומפני התנהגויות מסכנות שלהם עצמם.

מסגרת ביתית (טיפול בקהילה) – שירותים שונים הניתנים על ידי משרד הרווחה, המכוונים לתמיכה ולטיפול בילדים ובמשפחות בקהילה. השירותים המוענקים בקהילה כוללים מספר קטגוריות עיקריות;

- שירותים במחלקות לשירותים חברתיים, הניתנים על ידי עובדים סוציאליים.
- תוכניות טיפוליות תומכות ומשקמות.
- תוכניות טיפוליות לילדים נפגעי אלימות והתעללות.
- מסגרות להתערבות בשעת משבר.
- מסגרות לשהייה בשעות הבוקר ואחר-הצהריים.

מסגרת חוץ-ביתית – מסגרת חליפית לבית המשפחה הטבעית שבה מושם ילד בידי השירות לילד ולנוער של משרד הרווחה. המסגרות המרכזיות הקיימות כיום:

- **משפחת אומנה:** חלופה טיפולית המשמשת כמשפחה תומכת לילדים שהוצאו מבתייהם לפרק זמן קצר או ארוך. ההורים האומנים מקבלים למשפחתם ילד נזקק כדי לטפל בו כפי שהורים מטפלים בילדם. בינואר 2016, נחקק חוק אומנה לילדים אשר מסדיר את זכויותיהם של ילדים באומנה ומגדיר את מעמד משפחות האומנה, את זכויותיהן וחובותיהן בחיי היומיום של הילדים השוהים אצלם באומנה. חוק האומנה, ובעיקר ההנחיות להעדיף שימוש באומנה כמענה ראשון לילדים עד גיל 8 לפחות, משנים באופן ניכר את חשיבות משפחות האומנה כמענה לצורך בטיפול חוץ-ביתי.
- **פנימייה:** מסגרת שבה מתגוררים ילדים מחוץ למשפחתם המולידה. פנימיות, המכונות "אינטנסיביות" כוללות פנימיות שיקומיות, פנימיות טיפוליות וכן פנימיות פוסט-אשפוזיות, ומטרתן לטפל בחניכים עם צרכים מורכבים – טיפוליים, חינוכיים וחברתיים. לפנימיות אלו מופנים ילדים ובני נוער במצבי סיכון קשים בהם יש צורך בהוצאה חוץ-ביתית.
- **מרכזי חירום:** מסגרות לילדים נפגעי התעללות והזנחה חמורות במשפחותיהן. מרכזי חירום הינם מסגרות קצרות מועד.
- **מקלטים לנשים נפגעות אלימות ולילדיהן, ודירות מעבר לנשים נפגעות אלימות ולילדיהן:** מסגרות המעניקות הגנה לנשים וילדיהם החשופים לאלימות מצד בן הזוג של האם.

מקור הנתונים

מקורות הנתונים לפרק זה הם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; משרד החינוך-המנהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער, האגף לקליטת והשמת תלמידים בפנימיות; משרד הרווחה והביטחון החברתי; אגף בכיר לטכנולוגיות דיגיטליות ומידע, השירות לילד ולנוער, שירות האומנה; משרד הבריאות. בתחתיתו של כל לוח מצוין המקור המדויק.

ילדים בפנימיות של המנהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער (לוחות 4.1-4.2 ותרשים 4א')

המינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער הוא גוף הגג האחראי על כשליש מחניכי הפנימיות בישראל.

לוח 4.1: התפלגות גיל, מגדר וארץ מוצא של ילדים בפנימיות של המינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער / תש"ע (2009/10) – תשפ"ד (2023/24)

תשפ"ד**		תשפ"ג		תשע"ה		תש"ע*		גיל, מגדר, ארץ מוצא
אחוזים ***	מספרים	אחוזים ***	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
100.0	17,314	100.0	19,989	100.0	20,428	100.0	20,312	סך הכל
0	0	0.01	1	0.1	21	0.1	30	גיל* 4-0
0.3	44	0.3	57	0.5	112	0.6	131	9-5
8.7	1,514	12.9	2,568	14.6	2,980	14.8	3,013	14-10
36.3	6,284	39.7	7,926	37.5	7,640	37.4	7,591	16-15
54.7	9,472	47.2	9,437	47.3	9,632	47.0	9,541	+17
58.3	10,092	58.7	11,731	62.7	12,812	62.2	11,922	מגדר* בנים
41.7	7,222	41.3	8,258	37.3	7,616	37.8	7,259	בנות
69.4	12,023	70.1	14,007	69.0	14,099	61.6	11,822	ארץ מוצא*** ישראל
30.6	5,291	29.9	5,996	31.0	6,329	38.4	6,694	ילידי חו"ל

מקור: משרד החינוך, המינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער, האגף לקליטת והשמת תלמידים בפנימיות, שנים שונות.

* לחלק מהילדים לא הוזנו שנת לידה וארץ מוצא.

** לא כולל 3,346 התלמידים הנמצאים בפנימיות בזרם החרדי, שנכללו רק החל מהדיווח של שנת תשע"ט.

*** ארץ מוצא של הילד או הוריו. ילידי ישראל כוללים גם ילדי פליטים ילידי הארץ. ילידי חו"ל כוללים תלמידים שנמצאים בארץ בפרויקטים שונים ללא הוריהם. ל-16 תלמידים לא הוזנה ארץ מוצא במערכת המידע.

בין השנים תש"ע-תשפ"ג מספר הילדים בפנימיות המינהל לחינוך התיישבותי נותר יציב (כ-20 אלף ילדים מדי שנה), אך בשנת הלימודים תשפ"ד מספר התלמידים ירד בכ-13% לעומת השנה הקודמת. שיעור התלמידים מתחת לגיל 15 בשנת הלימודים תשפ"ד עמד על כ-9%, וזאת לעומת כ-13% בשנה הקודמת, ושיעור התלמידים בגילאי +17 עלה מ-47.2% ל-54.7%.

לוח 4.2: התפלגות ארץ מוצא/סוג קליטה* ושנת עלייה של ילדים בפנימיות של המינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער / תש"ע (2009/10) – תשפ"ד (2023/24)

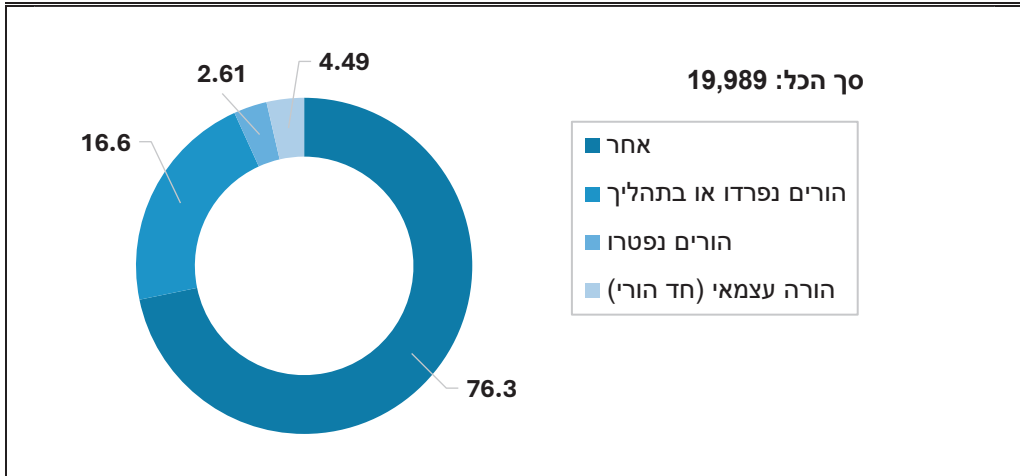
תשפ"ד		תשפ"ג		תשע"ה		תש"ע		ארץ מוצא ושנת עלייה
מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	
100.0	17,443	100.0	19,973	100.0	20,428	100.0	20,312	סך הכל
68.9	12,023	69.1	13,798	67.6	13,812	65.5	13,316	ישראל - סך הכל
98.3	11,816	96.9	13,371	99.7	13,773	99.3	13,229	מתוכם: יהודים
1.1	132	3.1	422					בדואים
0	0	0.04	5	0.3	39	0.7	87	פליטים**
0.6	75							אחר
19.6	3,422	19.0	3,789	23.7	4,848	27.6	5,603	עולים*** - סך הכל
18.8	644	36.7	1,390	76.5	3,710	78.0	4,480	מתוכם: אתיופיה
59.2	2,026	44.9	1,700	12.1	589	11.7	653	חבר העמים
5.5	189	7.7	293	3.2	156	1.1	61	בני המנשה
4.0	136	3.7	141	0.1	5	0.0	0	צרפת
12.5	427	7	265	8.0	388	7.3	409	שאר הארצות
11.5	1,998	12.0	2,402	1.3	258	6.8	1,393	אחר - סך הכל
93.6	1,871	92.6	2,225	-	-	84.8	1,181	מתוכם: נעל"ה
6.3	125	6.9	166	96.9	250	15.2	212	פרויקטים שונים***
0.1	2	0.0	11	0.0	8	-	-	בינלאומי
שנת עלייה של הילד/ה (ילידי חו"ל)****								
0.2	10	2.7	58	33.6	1,483	34.4	2,079	2005-2000
4.4	240	18.4	396	21.6	954	45.4	2,744	2009-2006
3.8	205	13.9	298	17.8	785	20.2	1,224	2010-2011
7.1	386	20.3	437	26.9	1,188	-	-	2014-2012
8.8	480	44.7	960	-	-	-	-	2017-2015
75.8	4,133	-	-	-	-	-	-	2024-2017

מקור: משרד החינוך, המינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער, האגף לקליטת והשמת תלמידים בפנימיות, שנים שונות.
 *ארץ מוצא של הילד או הוריו וסוג הקליטה כפי שסווג במערכת הממוחשבת של המנהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער, מאז שנת 2000. מספר העולים ו'אחר' אינם זהים למדווח בלוח 4.1, וזאת משום שבלוח זה דווחו גם תלמידים שנולדו בישראל, הוריהם עזבו את הארץ, וחזרו לישראל במסגרת תוכנית נעל"ה או תוכניות אחרות.
 ** מתוך הילדים הפליטים הלומדים במערכת החינוך בפנימיות של המינהל לחינוך התיישבותי פנימייתי ועליית הנוער, שניים נמצאים במערכת החינוך היסודית ועוד שלושה במערכת החינוך העל-יסודית.
 ***ילידי חו"ל שנמצאים בארץ בפרויקטים שונים ללא הוריהם.
 ****סך כל החניכים העולים בכל שנת עלייה אינו לסך כל החניכים העולים המוצג, עקב חוסר בנתונים על שנת עלייתם של חלק מהחניכים. האחוזים מחושבים מתוך סך התלמידים עולי חו"ל. ממשרד החינוך נמסר כי חל שינוי באופן הפקת הנתונים בשנה זו, ויתכן שבנתונים שנים קודמות חלו טעויות.
 ***** לא כולל 3,346 התלמידים הנמצאים בפנימיות בזרם החרדי, שנכללו רק החל מהדיווח של שנת תשע"ט.

מספר התלמידים הבדואים הלומדים בפנימיות של המינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער בשנת תשפ"ד ירד ב-68% לעומת שנת תשפ"ג. בשנה זו לראשונה לא לומדים פליטים בפנימיות של המינהל לחינוך התיישבותי.

בשנת תשפ"ד המשיכה מגמת העלייה בשיעור התלמידים יוצאי חבר העמים מבין התלמידים הלומדים בפנימיות של המנהל לחינוך התיישבותי פנימייתי ועליית הנוער, וזאת לעומת ירידה בשיעורם של בני נוער מהעדה האתיופית, ועתה שיעורם של יוצאי חבר המדינות העמים עומד על 59% ושיעורם של יוצאי אתיופיה על כ-19% בלבד. שיעורם של העולים משאר הארצות עלה מ-7% בתשפ"ג ל-12.5% בתשפ"ד.

תרשים א'4: התפלגות סוג משפחה* של ילדים בפנימיות של המינהל לחינוך התיישבותי פנימייתי ועליית הנוער / תשפ"ד (2023/24)

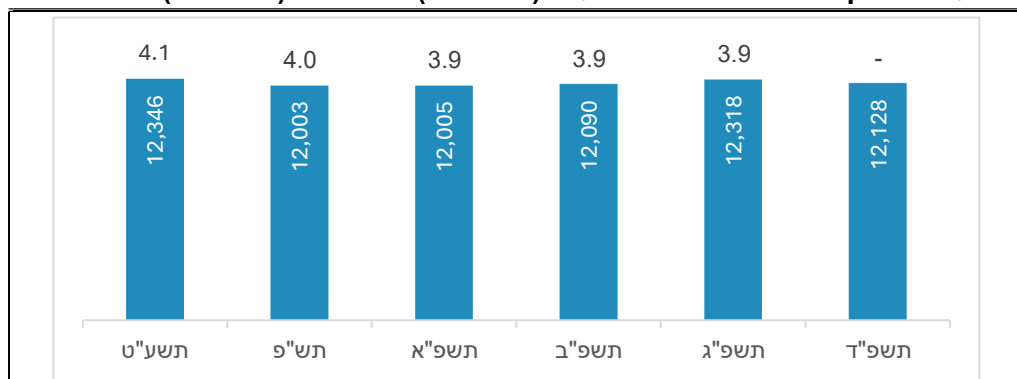

מקור: משרד החינוך, המינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער, 2024.
* הקטגוריות המשמשות בהתפלגות התקבלו כלשון מהמינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער.

בשנת הלימודים תשפ"ד, כ-17% מהילדים השוהים בפנימיות של המינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער הם ילדים להורים שנפרדו או בתהליך הפרדות, וזאת לעומת כ-21% בשנת תשפ"ג. לעומת זאת, שיעור התלמידים המסווגים כ'אחר' עלה מכ-71% לכ-76%.

ילדים שהושמו בידי משרד הרווחה במסגרות חוץ-ביתיות (תרשימים 4ב'-4ג')

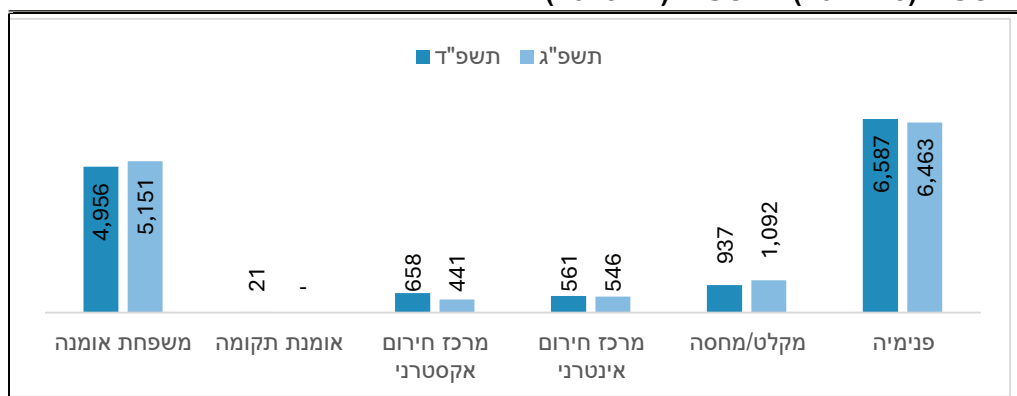
תרשים 4ב': מספר הילדים שהושמו בידי משרד הרווחה במסגרות חוץ-ביתיות ושיעורים לאלף ילדים בישראל / תשע"ט (2018/19) – תשפ"ד (2023/24)

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, אגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע, 2024.

בין השנים תשע"ט-תשפ"ד מספר הילדים שהושמו בידי במשרד הרווחה במסגרות חוץ ביתיות נותר יציב ועמד על כ-12,000 ילדים מדי שנה. עם זאת, שיעור הילדים המושמים במסגרות חוץ ביתיות לאלף ילדים בישראל ירד בכ-5% בשנים תשע"ט-תשפ"ג.

תרשים 4ג': התפלגות הילדים שהושמו בידי משרד הרווחה במסגרות חוץ-ביתיות* / תשפ"ג (2022/23) - תשפ"ד (2023/24)

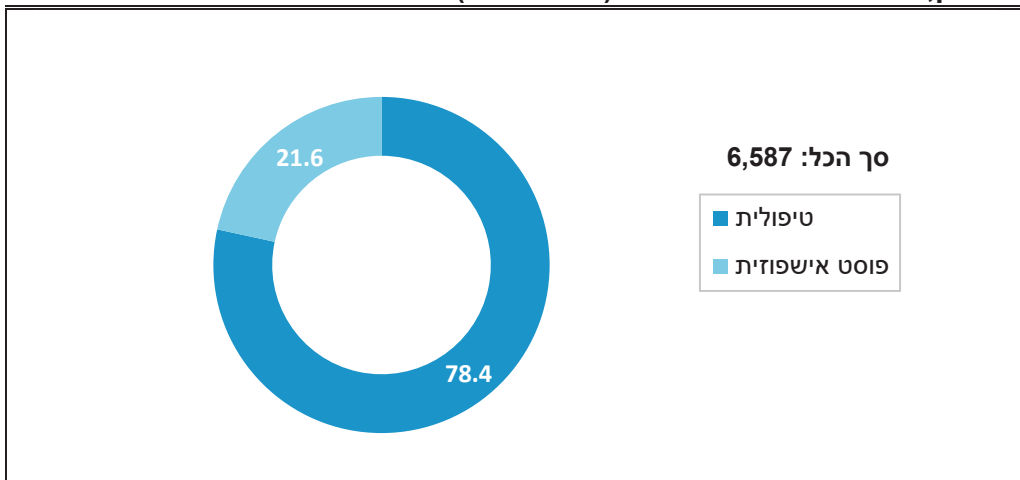
מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, אגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע, 2024. סך כל המושמים בתרשים זה גדול מסך המושמים השנתי בתרשים 4ב' בשל שחלק מהילדים מושמים באותה שנה ביותר מסוג מסגרת אחד.

מספר הילדים שהושמו במרכז חירום אקסטרני עלה בכ-49% בשנת תשפ"ד לעומת שנת תשפ"ג, וזאת לעומת גידול מתון של כ-1.9% במספר התלמידים שהושמו בפנימיות ושל כ-2.7% במספר הילדים שהושמו במרכז חירום אינטרני בתקופה זו. מספר הילדים שהושמו במקלט/מחסה ירד בכ-14%, ומספר הילדים שהושמו במשפחות אומנה ירד בכ-4% בתקופה זו.

ילדים שהושמו בידי משרד הרווחה בפנימיות לילדים בסיכון (תרשימים 4ד'-4ה' ולוחות 4.3-4.5)

בחלק זה מוצגים נתונים אודות ילדים שהושמו בידי שירותי הרווחה בפנימיות לילדים בסיכון (ילדים שסביבתם הנוכחית מסכנת את שלומם הפיזי או הנפשי, או אינה מאפשרת להם התפתחות תקינה). הנתונים מתייחסים לילדים שהושמו בפנימיות אשר השירות לילד ולנוער מפנה אליהן את מירב תקציב אחזקת הילדים ואת מירב תשומות הפיקוח.

תרשים 4ד': התפלגות הילדים* שהושמו בידי שירותי הרווחה בפנימיות לילדים בסיכון, לפי סוג פנימייה / תשפ"ד (2023/2024)

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, אגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע, 2024.
* ההגדרה 'פוסט אשפוז' כוללת גם 163 חניכים שאושפזו בפנימייה המוגדרת 'פוסט אשפוזי קצה'. בנוסף, 627 חניכים שהו במהלך השנה ביותר מפנימייה אחת.

בשנת תשפ"ד הושמו בידי משרד הרווחה 6,587 ילדים בפנימיות לילדים בסיכון. רוב הילדים הושם בפנימיות טיפוליות (5,167 ילדים, כ-78%) וכחמישית מהילדים הושמו במסגרות פוסט-אשפוזיות (1,420 ילדים, כ-22%).

לוח 4.3: התפלגות מגדר, גיל, ותק בפנימייה וסוג פנימיה של ילדים ששהו בפנימיות לילדים בסיכון, לפי סוג פנימייה / תשפ"ד (2023/24)

סוג פנימייה		
פוסט-אישפוזית*	טיפולית	
21.6	78.4	סך הכל
		מגדר
52.3	60.3	בנים
47.7	39.6	בנות
		ותק בפנימייה (שנים)
36.1	33.6	עד שנה
47.7	41.0	3-1
12.1	12.9	5-3
4.1	12.5	+5
		גיל
16.7	24.5	11-0
77.9	72.8	17-12
4.5	2.0	+18
		מגזר חינוכי
8.2	17.8	ערבי/דרוזי
75.1	42.0	ממלכתי
11.5	16.4	ממלכתי-דתי
5.2	23.8	עצמאי

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, אגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע, 2024.
 * ההגדרה 'פוסט אשפוזי' כוללת גם 163 חניכים שאושפזו בפנימיה המוגדרת 'פוסט אשפוזי' קצה'. בנוסף, 627 חניכים שהו במהלך השנה ביותר מפנימייה אחת.

בשנת תשפ"ד רוב השוהים בפנימיות לילדים בסיכון היו בנים, בשני סוגי הפנימיות, עם רוב מובהק בפנימיות הטיפוליות (60%). רוב הילדים שהו בפנימיות עד 3 שנים (74.6% בפנימיות טיפוליות ו-83.8% בפנימיות פוסט-אשפוזיות).
 רוב הילדים בשני סוגי הפנימיות היו מקבוצת הגיל 17-12 (בין 72%-78%) הקבוצה הגדולה ביותר של השוהים בפנימיות הגיעה מהחינוך הממלכתי (42.0% בפנימיות טיפוליות ו-75.1% בפוסט-אשפוזיות).
 ילדים מהחינוך עצמאי היוו 23.8% מהשוהים בפנימיות טיפוליות, אך 5.2% בלבד מהשוהים בפנימיות פוסט-אשפוזיות.

לוח 4.4: התפלגות ילדים שהושמו בידי משרד הרווחה בפנימיות לילדים בסיכון, לפי ארץ מוצא ומגזר חינוכי של הפנימייה / תשפ"ד (2023/24)

מגזר חינוכי של הפנימייה	ארץ/יבשת מוצא		
	ממלכתי	ממלכתי-דתי	ערבי/דרוזי
100.0	100.0	100.0	100.0
99.4	93.1	94.9	95.5
0.2	6.9	1.7	1.8
-	0.6	0.2	0.4
-	1.2	0.1	-
0.2	1.6	1.2	1.3
-	3.5	0.2	0.1

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, אגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע, 2024.
 * ילדים שהם או הוריהם ילידי חו"ל ועלו ארצה בעשר השנים האחרונות. ** למעט מדינות חבר העמים ואתיופיה.
 *** למעט מדינות חבר העמים

בשנת תשפ"ד הרוב המכריע של המושמים בפנימיות לילדים בסיכון היו ילידי ישראל, בכל המגזרים. יותר ממחצית מילדי העולים בפנימיות לילדים בסיכון המשויות למגזר הממלכתי הם ממדינות חבר העמים (50.2%). רוב ילדי העולים בפנימיות המשויות למגזר הממלכתי-דתי והחינוך העצמאי, הם ילידי אמריקה / אירופה.

לוח 4.5: שיעור הילדים שהושמו בידי משרד הרווחה בפנימיות לילדים בסיכון, לפי מאפייני ההורים* / תשפ"ג (2022/23)

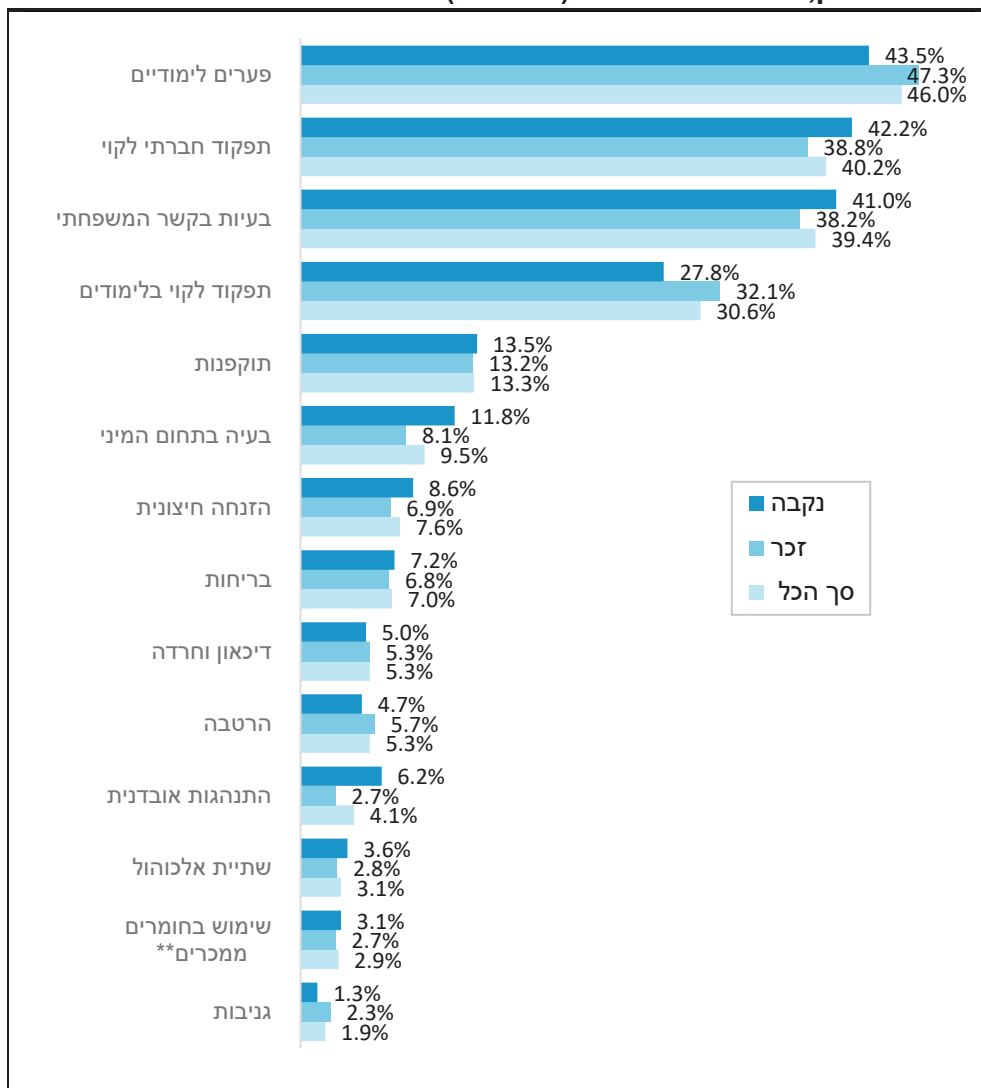
מאפייני הורים	הורה אחד	שני הורים
מובטלים**	9.1%	0.9%
מוגבלות קוגניטיבית	0.8%	0.1%
הפרעה פסיכיאטרית	11.0%	0.9%
מוגבלות גופנית***	0.8%	-
אסירים****	1.0%	-

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, אגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע, 2023.

* השיעור הוא מתוך 3,569 חניכים לגביהם מולאה שאלה זו. המספרים אינם מסתכמים ל-100%, היות שלהורה עשוי להיות יותר ממאפיין אחד או אף אחד ממהמאפיינים. ** השיעור הוא מתוך 3,686 חניכים לגביהם מולאה שאלה זו. ****למשל: נכות פיזית, עיוורון ולקות ראייה, חרשות וכבודות שמיעה. **** השיעור הוא 3,756 חניכים לגביהם מולאה שאלה זו
 הערה: בלוח זה כלולים חניכים מכל סוגי הפנימיות.

בשנת תשפ"ג בולט חלקם של ילדים שהושמו בפנימיות לילדים בסיכון שלפחות הורה אחד שלהם בעל הפרעה פסיכיאטרית (כ-12%) או מובטל (כ-10%).

תרשים 4ה': התפלגות הסמנים* של ילדים שהושמו בידי משרד הרווחה בפנימיות לילדים בסיכון, לפי מגדר / תשפ"ג (2022/23)

מקור: משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, האגף לשירותים אישיים וחברתיים, השירות לילד ולנוער, השירות לילד ולנוער, 2022.

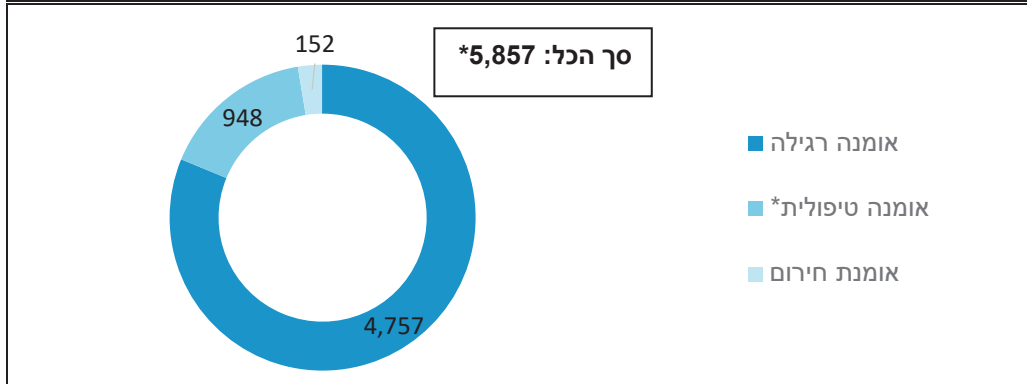
*סמנים הם קשיים של הילד.

** חומרים ממכרים כוללים סמים, דבק מגע, גז מזגנים

בתשפ"ג, מתוך 3,433 ילדים, הסמנים הבולטים של ילדים שהושמו בפנימיות לילדים בסיכון היו: פערים לימודיים (46%, בנים עם 47.3%), תפקוד חברתי לקוי (40.2%, בנות עם 42.2%), בעיות בקשר המשפחתי (39.4%, בנות עם 41.0%) ותפקוד לקוי בלימודים (30.6%, בנים עם 32.1%).

ילדים באומנה (תרשימים '14-'24)

תרשים '14: התפלגות הילדים שהושמו באומנה בידי משרד הרווחה, לפי סוג אומנה / 2023

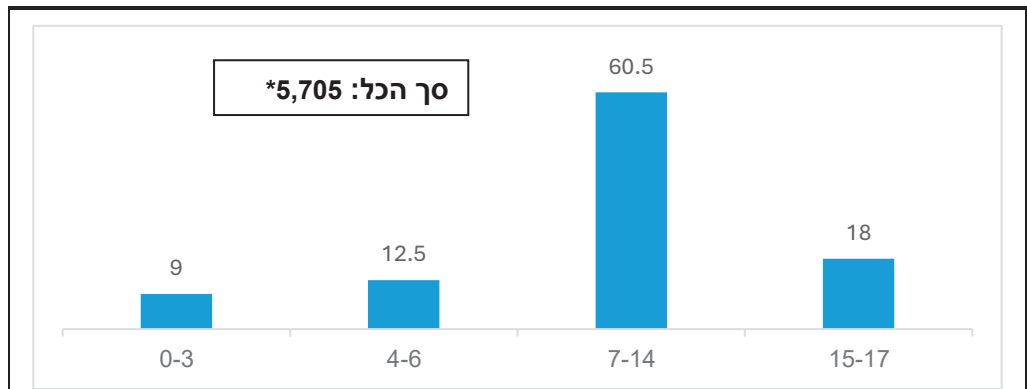

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, שירות האומנה, 2024.

* נתון זה כולל 263 בני 18+ וכן 170 בוגרים ממנהל מוגבלויות.

בשנת 2023, 5,857 ילדים הושמו באומנה בידי משרד הרווחה. מתוכם, כ-81% הושמו באומנה רגילה, כ-16% הושמו באומנה טיפולית וכ-3% הושמו באומנת חירום.

תרשים '24: התפלגות גיל הילדים שהושמו באומנה בידי משרד הרווחה / 2023

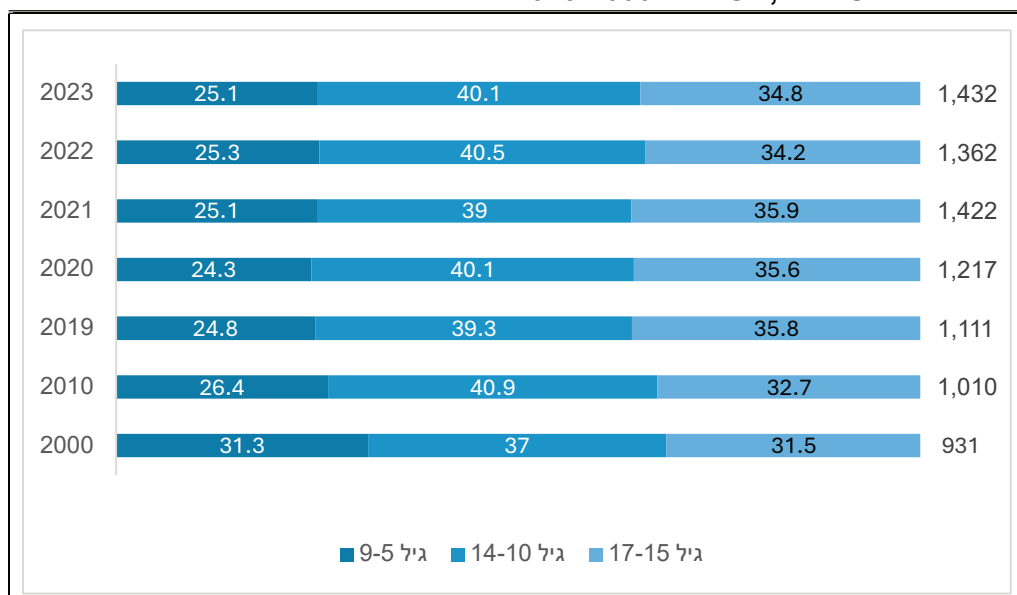
מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, שירות האומנה, 2024.

* סך הכל אינו כולל 152 תינוקות וילדים שהושמו באומנת חירום בקרב 28 משפחות אומנת חירום. כ-78% מהילדים שהושמו באומנה בידי משרד הרווחה בשנת 2023 היו בגילאי 7-17, ורק כ-9% היו בגילאי 0-3.

ילדים ששהו במוסדות רפואיים (תרשים 4ח')

בחלק זה נתונים על ילדים, שמחמת מחלתם שוהים בבתי חולים ובמוסדות רפואיים פרקי זמן ממושכים (21 יום ויותר). למעשה, ילדים אלה חיים מחוץ למשפחתם בתנאים שונים מאלה המקובלים בביתם, ולכן הם כלולים בפרק זה. מכוח חוק חינוך חובה הם זכאים לחינוך חינוך בתוכנית הנקבעת בהתחשב בצרכיהם, במגבלותיהם הרפואיות ובתוכנית הלימודים שלהם בטרם חלו. לנתונים נוספים על ילדים ובריאות ראו בפרק 8 בשנתון.

**תרשים 4ח': התפלגות האשפוזים של ילדים בגיל 5-17 שהיו מאושפדים מעל 21 יום
בבתי חולים כלליים*, לפי גיל / 2000-2023****

מקור: משרד הבריאות, האגף לשירותי מידע ומחשוב, תחום מידע, שנים שונות.

* הנתונים מבוססים על מאגר האשפוזים המנוהל באגף המידע במשרד הבריאות, וכוללים מידע מכל בתי החולים לאשפוז כללי, להוציא מעייני הישועה, ביקור חולים ובתי החולים במזרח ירושלים. ** עודכנו נתוני 2020-2023

מאז שנת 2020 התפלגות גילאי הילדים המאושפדים מעל 21 יום יציבה: כ-25% בגילאי 9-5, כ-40% בגילאי 14-10 וכ-35% בגילאי 17-15.

5

ילדים וחינוך

מבוא

מערכת החינוך היא המערכת הראשית המשרתת את כלל ילדי ישראל. רוב הילדים לומדים במסגרות החינוך הרשמיות, ואילו רבים אחרים לומדים במסגרות לא-רשמיות, הן בבתי ספר דתיים ואחרים והן בגני ילדים. למעשה, כמעט כל הילדים בישראל בגיל 3-17 שוהים במשך היום במסגרת חינוכית כלשהי. בשנת הלימודים תשפ"ג 2.85 מיליון מהילדים בישראל למדו במערכת החינוך. הללו מנו כ-91% מכלל הילדים בגיל 0-17 בישראל.

התיקון לחוק לימוד חובה התש"ס - 1949, שהתקבל בשנת 2007 ונכנס לתוקף בשנת הלימודים תשס"ט, הרחיב את תחולת חוק חינוך חובה עד לכיתה יב', וזאת בהדרגה במרוצת חמש שנים. כתוצאה מהרחבתו החוק חל היום על 100% מתלמידי כיתות יא'-יב'. כמו כן, בעקבות החלטת הממשלה והמלצות ועדת טרכטנברג הוחלט על החלת חינוך חנים על גילאי 3-4 (גני טרום חובה). ילדים מתחת לגיל 3 שוהים בבית ובמסגרות שונות, רק כרבע מהם נמצאים במסגרות מפקחות.

הנתונים מלמדים, כי ב-30 השנים האחרונות חלקם של התלמידים הלומדים בחינוך היסודי והעל-יסודי בבתי ספר בחינוך העברי הנתונים בפיקוח ממלכתי הולך וקטן בהתמדה, לטובת בתי הספר הכפופים לפיקוח החרדי והממלכתי דתי. מגמה זו קשורה לתהליכים דמוגרפיים שמתרחשים בחברה הישראלית בכללותה.

מדד המבליט את הפערים בין קבוצות ילדים שונות בישראל הוא אחוז הזכאים לתעודת בגרות.

בשנה"ל תשפ"ג כ-76% מהלומדים בכיתה יב' היו זכאים לתעודה בתום מועד החורף שלאחר סיום הלימודים. בפרק מוצג גם אחוזים הזכאים לתעודת בגרות העומדת בדרישות הסף של האוניברסיטאות, לפי יישוב המגורים.

תמונת מצבם של הילדים במערכת החינוך נגזרת לא רק משיעורי הלמידה, הנשירה והזכאות לתעודת בגרות, אלא גם מהסביבה החינוכית, מתנאי הלימוד הפיזיים, מיחס המורים לתלמידים ומהיחסים בין התלמידים. כל אלה משפיעים על איכות החינוך. גם השנה מוצגים נתוני המיצ"ב (מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית), שנתקבלו ממערכת החינוך המנטרת את עצמה מנקודת מבטם של התלמידים. זאת בכל הקשור לאווירה הלימודית, ליחסי מורים - תלמידים ולצריכת שירותים חינוכיים מצד תלמידים.

הנתונים בתחילת פרק זה מתייחסים למערכת החינוך בכללותה. בהמשך, הנתונים מוצגים לפי מסגרות החינוך המיועדות לגילים השונים, בסדר גיל עולה.

לוחות 5.2-5.1 מתייחסים למספר התלמידים בכלל מערכת החינוך.

לוחות 5.4-5.3 עניינם ילדים בגיל 0-4 במסגרות בפיקוח משרד הרווחה והביטחון החברתי ומשרד החינוך.

תרשים 5א' ולוח 5.5 מציגים את שיעור הלומדים במערכת החינוך.

תרשים 5ב' ולוח 5.6 מציגים את שיעור תלמידי הפטור מתלמידי החינוך היסודי העברי.

לוח 5.7 עוסק בתלמידים בפיקוח האגף להכשרה מקצועית בזרוע העבודה.

תרשימים 5ג'-5ד' ולוחות 5.8-5.9 עוסקים באקלים חינוכי וחברתי בבית הספר.

לוח 5.10 מתייחס לשימוש באינטרנט לצורכי למידה.

לוחות 5.11-5.12 עניינם אלימות ותחושת מוגנות בבתי הספר.

לוחות 5.13-5.14 ותרשימים 5ה' -5ח' עוסקים בהרחקת תלמידים לצמיתות מבית הספר.

תרשים 5ט' ולוח 5.15 עניינם תלמידים בטיפול קציני ביקור סדיר

תרשימים 5'5-יא' ולוחות 5.16-5.21 עניינם נשירת תלמידים ממערכת החינוך.
 תרשימים 5'5-יא' ו'ט' ולוחות 5.22-5.24 עניינם תלמידים הזכאים לתעודת בגרות.
 תרשים 5'5 כ' נוגע לבחינות בגרות פסולות.
 לוח 5.25. עוסק בתלמידים מחוננים ומצטיינים.
 תרשים 5'5 כ'א' ולוח 5.26 נוגעים לילדים הלומדים בחינוך ביתי.
 תרשימים 5'5 כ'ב- 5'5 כ'ז' עוסקים בבני נוער הלומדים לתואר ראשון במוסדות להשכלה גבוהה.
 תרשימים 5'5 כ'ח - 5'5 כ'ט' ולוח 5.27 נוגעים לנשירה והשתתפות בחינוך הבדואי.
 תרשימים 5'5 ל'5-5'5 ל'א' נוגעים להתראות במנגנון פוש.
 תרשימים 5'5 ל'5-5'5 ל'א' עוסקים בהבנת הנקרא בבתי ספר יסודיים.

הגדרות

במערכת החינוך כלולים המוסדות המוצגים בזה לפי סוג ורמת חינוך:

החינוך הרשמי: מוסדות חינוך בבעלותן של המדינה או של רשות מקומית, המוכרים ברשומות כבתי ספר רשמיים, הן במגזר החינוך הממלכתי והן בזה הממלכתי-דתי. החינוך הרשמי כולל בעיקר את החינוך היסודי ואת חטיבות הביניים.

החינוך המוכר שאינו רשמי: כל מוסד חינוך שאינו כלול בהגדרה דלעיל ואשר מופיע ברשומות כמוסד שאינו רשמי.

גני ילדים (לרבות מעונות יום) – עירוניים, ציבוריים ופרטיים, גני חובה (גיל 5) וטרם-חובה (גיל 4) וטרם-טרם חובה (גיל 3).

חינוך יסודי – כולל בתי-ספר יסודיים (רשמיים ומוכרים) ובתי-ספר מיוחדים, ומאז שנת תשנ"ט גם תלמודי תורה. בתי הספר היסודיים כוללים בתי-ספר שש-שנתיים (עד כיתה ו') ושמונה-שנתיים (עד כיתה ח').

חינוך על-יסודי – כולל חטיבות ביניים (כיתות ז'-ט') ובתי ספר תיכוניים תלת-שנתיים (חטיבות עליונות-כיתות י'-יב') וארבע-שנתיים (כיתות ט'-יב'). בבתי-ספר תיכוניים נכללים בתי-ספר חד-נתיביים ורב-נתיביים; מסלולי לימוד עיוניים, חקלאיים, טכנולוגיים ומקצועיים, וכיתות המשך בקיבוצים. הלימודים מתנהלים על פי תוכניות של משרד החינוך, והם מקנים תעודת בגרות או תעודת גמר.

החינוך הערבי - במערכת חינוך זו לומדים תלמידים מוסלמים, נוצרים, דרוזים ואחרים. שפת ההוראה בה היא ערבית. למערכת שייכים גני חובה וטרם חובה, וברמה היסודית והעל יסודית - כל בתי הספר הרשמיים, בתי הספר הבלתי רשמיים הנתונים לפיקוחו של משרד החינוך, בתי ספר ממשלתיים ובתי ספר של סוכנות הסעד והתעסוקה במזרח ירושלים. לא כלולים בה מוסדות פרטיים במזרח ירושלים (נוצרים או מוסלמים) שאינם בפיקוחו של משרד החינוך. בתי ספר מכינים במזרח ירושלים נמנו עם חטיבות הביניים.

לפי החלטת משרד החינוך, בתשל"ח הוגדרו בתי-הספר ביישובים הדרוזים כ"מגזר הדרוזי", והם ניתנו לפיקוחה של יחידה מינהלית נפרדת. מאז תשמ"ב כלולים ב"מגזר הדרוזי" גם המוסדות הדרוזים בגולן.

אלימות - ההגדרות לקוחות מסקר האלימות שנערך במערכת החינוך. בסקר זה כל תלמיד נשאל האם חווה במערכת החינוך אלימות מהסוגים הנבדקים. עוד על הסקר ראה בסעיף מקור הנתונים.

אשכול חברתי-כלכלי – שיוכה של רשות מקומית לאשכול חברתי-כלכלי נקבע על פי הממד החברתי-כלכלי, שפותח בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה והמבוסס על מפקד האוכלוסין והדיר (1995). הרשויות המקומיות שויכו לעשרה אשכולות. באשכול העשירי כלולות הרשויות המבוססות ביותר מבחינה

חברתית-כלכלית, ואילו באשכול הראשון - הרשויות הלא מבוססות. יש לציין, כי באשכולות 9,10 אין יישובים ערבים.

דרישות הסף של האוניברסיטאות - כוללות נוסף על זכאות לתעודת בגרות ציון עובר ברמה של 3 יחידות לימוד במתמטיקה, 4 יחידות לימוד באנגלית ומקצוע מוגבר אחד (נוסף על אנגלית). יש הבדל בין מספר הנבחנים והזכאים שמציגה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בלוח העוסק בדרישות הסף של האוניברסיטאות לבין מספר הנבחנים והזכאים שמוצגים בשאר הלוחות, היות שהלוחות הראשונים כללו רק נבחנים שהיו רשומים גם בקובץ תלמידי כיתות יב' של משרד החינוך.

זכאים לתעודת בגרות - תלמידים שעמדו בכל הדרישות המקנות זכאות לקבלת תעודת בגרות.

חוק פעוטות בסיכון התש"ס 2000, נועד להבטיח שכל פעוט, עד גיל 3, הנתון באחד ממצבי הסיכון המצוינים בחוק יהיה זכאי למעון יום סמוך למקום מגוריו. האחריות ליישום החוק מוטלת על הרווחה והביטחון החברתי באמצעות המחלקות לשירותים החברתיים ברשויות המקומיות.

מוסדות אחרים (בלוחות המתבססים על נתוני הלמ"ס): בדרג היסודי - עד שנת תשנ"ח מוסדות פטור (תלמודי תורה). בדרג העל-יסודי - אולפנות וישיבות קטנות, בתי ספר לחניכים, בתי ספר תעשייתיים. בדרג העל-תיכוני - אולפנות על-תיכוניות וישיבות על-תיכוניות לבני 18 ומעלה, שבהן מתנהלים לימודי קודש.

בתי ספר תיכוניים שיש בהם לימודים מסוג אחד בלבד (כגון עיוני/טכנולוגי) נמנו עם בתי הספר החד-נתיביים.

מיצ"ב - מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית. נועדו לבחון באיזו מידה עומדים תלמידי בית הספר היסודי ותלמידי חטיבת הביניים ברמת הדרישות המצופה על פי תוכנית הלימודים. היעילות והצמיחה נבדקות בידי הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) בתחומי הדעת: שפת אם (עברית בחינוך העברי וערבית בחינוך הערבי), אנגלית, מתמטיקה, ומדע וטכנולוגיה, בצירוף שאלונים לבדיקת האקלים הבית ספרי והסביבה הפדגוגית.

נבחנים לתעודת בגרות - כל התלמידים שניגשו במועדי הקיץ או החורף לבחינת בגרות/גמר אחת לפחות, בלא קשר לתוצאות הבחינה.

נשירה - ראו עזיבת בית ספר.

עזיבת בית-ספר - תלמיד עשוי לעזוב את בית הספר שבו למד בשנה מסוימת, במשך שנת הלימודים או בתקופת המעבר לשנת הלימודים הבאה. לאחר עזיבת בית הספר יכול תלמיד לפנות לבית-ספר אחר השייך למערכת החינוך בפיקוחו של משרד החינוך, או לפרוש לחלוטין ממערכת זו. עזיבת מערכת החינוך מוגדרת על ידי משרד החינוך כ"נשירה" בין אם התלמיד נשאר מחוץ לכל מסגרת לימודית, ובין אם הוא עובר ללמוד במוסד שאינו בפיקוח משרד החינוך. לא נחשבו כנושרים תלמידים שעזבו את מערכת החינוך ושהו בחו"ל במשך 100 ימים רצופים, לפחות, ותלמידים שעזבו את מערכת החינוך וחזרו אליה בשנה שלאחריה.

קצין ביקור סדיר (קב"ס) - הגורם המקצועי המועסק בידי משרד החינוך (המממן 75% מעלותו) ובידי רשות החינוך המקומית (המממנת את היתר). איש מקצוע זה פועל להבטחת ביקור סדיר של תלמידים בגני הילדים ובבתי הספר עד לסיום כיתה יב' ולמצאת פתרונות הולמים לתלמידים עם קשיי למידה והסתגלות הן במסגרת בית הספר והן במסגרות אחרות.

שיעור הלומדים - שיעור הלומדים מתייחס לתלמידים בגיל 2-17 לומדים במוסדות חינוך בפיקוחו של משרד החינוך (לא כולל מזרח ירושלים) וכן לתלמידים בבתי-ספר מוכרים, בחינוך העברי ובחינוך הערבי. בנתוני הלמ"ס נכללים גם תלמידים הלומדים בבתי ספר בפיקוח משרד העבודה. בחישוב שיעור הלומדים

בחינוך היסודי על פי קבוצת גיל לא כלולים ילדים בני 6 הלומדים עדיין בגנים. הבחנה זו מצמצמת במידה מסוימת את שיעור הלומדים, בעיקר בחינוך העברי היסודי. הנתונים אינם מתייחסים למסגרות הפועלות בפיקוח משרד הדתות או לבתי-ספר פרטיים ולמוסדות חינוך במזרח ירושלים. תלמידים לא-יהודים הלומדים בחינוך העברי נמנים ב"חינוך עברי".

מרבית הנתונים על הלומדים מבוססים על קובץ התלמידים של משרד החינוך. בחינוך הערבי הנתונים היו מבוססים עד לשנת תשס"ג על הסקר השנתי של מוסדות החינוך, שעורכת הלמ"ס. מאז תשנ"ד גם בחינוך הערבי הנתונים מבוססים על קובץ התלמידים.

תלמידי פטור - תלמידים הלומדים במוסדות של החינוך העברי הנתונים בפיקוחו של משרד החינוך, אך הפטורים ממילוי דרישות של משרד החינוך.

תעודת בגרות מצטיינת - הגדרת תעודת בגרות מצטיינת היא כזו המכילה 30 יחידות לימוד, בתוכן 5 יחידות לימוד באנגלית ולפחות 4 יחידות לימוד במתמטיקה, ובעלת ציון משוקלל (של כל ציוני התעודה) של לפחות 90, או כזו המכילה לפחות 25 יחידות לימוד, בתוכן 5 יחידות לימוד באנגלית ובמתמטיקה, ובעלת ממוצע משוקלל (של כל ציוני התעודה) של לפחות 95.

מקור הנתונים

מקורות הנתונים של פרק זה הם: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד החינוך; המינהל לכלכלה ולתקציבים, המינהל הפדגוגי, שירות פסיכולוגי ייעוצי, אגף חינוך ילדים ונוער בסיכון, ראמ"ה ואתר התמונה החינוכית לבתי הספר העל-יסודיים. בנוסף נכללו נתונים ממרכז המחקר והמידע של הכנסת. מתחת לכול לוח מצוין המקור המדויק.

בנתוני משרד החינוך כלולות גם תוצאות בדיקות המיצ"ב. בדיקות המיצ"ב נועדו להעלות תמונה מקיפה ושיטתית של כלל בתי הספר היסודיים, חטיבות הביניים ובתי הספר העל יסודיים במערכת החינוך הרשמית. החל בשנת הלימודים תשס"ו מופקדת על המיצ"ב הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך "ראמ"ה". בדיקות המיצ"ב נעשו בקרב מדגם אקראי ומייצג של כל בתי הספר הרשמיים בארץ שכלל תלמידים, מורים ומנהלים במגזרי החינוך העברי הממלכתי, הממלכתי-דתי והערבי.

מספר התלמידים במערכת החינוך (לוחות 5.1-5.2)

לוח 5.1: התפלגות מספר הילדים בגני ילדים ובבתי-ספר ואחוז הגידול* לפי שלב חינוך / תש"ם (1979/80) - תשפ"ד (2023/24)

אחוז גידול תש"ם- תשפ"ג	תשפ"ד 2023/24	תשפ"ג 2022/23	תשע"ה 2014/15	תש"ס 1999/2000	תש"ם 1979/80	
סך הכל						
137.8	-	2,855,407	2,455,821	1,678,857	1,200,636	סך הכל
239.5	-	896,086	779,080	349,864	263,944	גני ילדים**
104.4	1,158,166	1,141,427	985,110	740,280	558,372	חינוך יסודי-סה"כ
105.9	1,137,682	1,122,638	970,426	729,004	545,274	בתי-ספר יסודיים
43.4	20,484	18,789	14,681	11,276	13,098	בתי-ספר לחינוך מיוחד
222.2	833,517	817,894	691,631	588,713	253,878	חינוך על-יסודי-סה"כ
351.1	329,798	328,382	280,728	195,024	72,792	חטיבת ביניים
194.4	503,719	489,512	410,903	321,810	166,283	חטיבה עליונה
252.3	316,605	306,727	254,514	239,699	87,055	מזה: נתיב לא טכנולוגי
130.7	187,114	182,785	153,705	132,017	79,228	נתיב טכנולוגי / מקצועי (כולל חקלאי)
-	-	-	2,684	-	-	בתי ספר רב-נתיביים
חינוך עברי						
119.8	-	2,249,056	1,879,380	1,355,310	1,023,410	סך הכל
199.6	-	738,740	650,223	294,384	246,600	גני ילדים**
103.2	900,462	886,792	722,587	558,640	436,387	חינוך יסודי-סה"כ
105.5	883,727	871,594	711,221	549,558	424,173	בתי-ספר יסודיים
24.4	16,735	15,198	11,363	9,082	12,214	בתי-ספר לחינוך מיוחד
187.9	638,210	623,524	506,570	467,291	216,602	חינוך על-יסודי-סה"כ
237.3	247,039	245,520	194,781	195,024	72,792	חטיבת ביניים
162.8	391,171	378,004	311,789	272,267	143,810	חטיבה עליונה
256.1	251,855	242,208	200,031	189,244	68,021	מזה: נתיב לא טכנולוגי
79.2	139,316	135,796	111,112	118,116	75,789	נתיב טכנולוגי / מקצועי (כולל חקלאי)
-	-	-	646	-	-	בתי ספר רב-נתיביים
חינוך ערבי						
242.1	-	606,351	576,441	336,701	177,226	סך הכל
807.2	-	157,346	128,857	55,480	17,344	גני ילדים**

לוח 5.1: התפלגות מספר הילדים בגני ילדים ובבתי-ספר ואחוז הגידול* לפי שלב חינוך / תש"ם (1979/80) - תשפ"ד (2023/24)

אחוז גידול תש"ם- תשפ"ג	תשפ"ד 2023/24	תשפ"ג 2022/23	תשע"ה 2014/15	תש"ס 1999/2000	תש"ם 1979/80	
108.7	257,704	254,635	262,523	181,640	121,985	חינוך יסודי-סה"כ
107.3	253,955	251,044	259,205	179,446	121,101	בתי-ספר יסודיים
306.2	3,749	3,591	3,318	2,194	884	בתי-ספר לחינוך מיוחד
421.4	195,307	194,370	185,061	97,387	37,276	חינוך על-יסודי-סה"כ
459.8	82,759	82,862	85,947	47,844	14,803	חטיבת ביניים
396.2	112,548	111,508	99,114	49,543	22,473	חטיבה עליונה
239.0	64,750	64,519	54,483	35,615	19,034	מזה:
1266.4	47,798	46,989	42,593	13,901	3,439	נתיב לא טכנולוגי
242.1	-	-	2,038	-	-	נתיב טכנולוגי / מקצועי (כולל חקלאי)
						בתי ספר רב-נתיביים

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוחות 4.3, 4.4, 4.12.

* מאז שנת תשנ"ט כלולים בנתונים גם תלמידים בתלמודי תורה בחינוך היסודי, ומכאן הגידול המסתמן בנתונים מאז שנת תש"ס.

** גנים עירוניים וציבוריים (כולל מעונות יום של משרד המשרד העבודה - ילדים מגיל 3) וגנים פרטיים בפיקוח. ילדים בגנים פרטיים ביישובים מעורבים נכללו בחינוך העברי.

בין השנים תש"ם – תשפ"ג מספר התלמידים במערכת החינוך גדל בכ-138%, כאשר הגידול הבולט ביותר הוא בגני הילדים. הגידול בחינוך הערבי גבוה מהגידול בחינוך העברי בכל רמות הגילאים, אך במיוחד בולט הפער בגני הילדים, שם הגידול בחינוך הערבי גדול פי ארבעה מזה שבחינוך העברי, ובחינוך העל יסודי, שם הגידול בחינוך הערבי גדול יותר מפי שניים מבחינוך העברי. עיקר הגידול בחינוך הערבי העל יסודי מתמקד בחינוך הטכנולוגי, שמספר התלמידים בו הכפיל את עצמו כמעט פי 14 במהלך התקופה.

לוח 5.2: התפלגות תלמידים בבתי ספר יסודיים ועל-יסודיים בחינוך העברי
לפי שנה וסוג פיקוח / תש"ם (1979/80) – תשפ"ד (2023/24)

פיקוח			סך הכול		שנה
חרדי*	ממלכתי-דתי	ממלכתי	אחוזים	מספרים	
סך הכול					
4.8	20.9	74.3	100.0	652,989	תש"ם (1979/80)
15.0	18.5	66.4	100.0	1,025,931	תש"ס (1999/2000)
20.5	17.2	55.2	100.0	1,106,313	תש"ע (2009/10)
24.8	18.3	56.9	100.0	1,392,563	תש"פ (2019/20)
26.3	18.8	54.9	100.0	1,538,672	תשפ"ד (2024/24)
חינוך יסודי*					
5.7	20.1	74.2	100.0	424,173	תש"ם (1979/80)
20.4	19.2	60.4	100.0	549,558	תש"ס (1999/2000)
28.3	18.7	53.0	100.0	637,470	תש"ע (2009/10)
30.1	18.6	51.3	100.0	824,266	תש"פ (2019/20)
32.4	19.0	48.6	100.0	900,462	תשפ"ד (2024/24)
חטיבות ביניים**					
1.4	23.0	75.6	100.0	72,792	תש"ם (1979/80)
0.2	18.5	81.3	100.0	193,903	תש"ס (1999/2000)
0.1	20.2	79.7	100.0	185,316	תש"ע (2009/10)
0.1	20.9	79.0	100.0	218,913	תש"פ (2019/20)
0.1	22.5	77.4	100.0	247,039	תשפ"ד (2024/24)
חטיבה עליונה					
4.0	22.2	73.8	100.0	143,810	תש"ם (1979/80)
14.8	17.2	68.0	100.0	270,862	תש"ס (1999/2000)
22.4	16.9	60.7	100.0	283,527	תש"ע (2009/10)
27.7	16.0	56.3	100.0	349,483	תש"פ (2019/20)
29.0	16.0	55.0	100.0	391,171	תשפ"ד (2024/24)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2023, לוחות 4.7, 4.14. חישוב האחוזים בשורת הסך הכול: עיבוד של המועצה לשלום הילד.

* החל בתשנ"ט כולל תלמידי תלמוד תורה בחינוך היסודי.

** בחינוך החרדי הלימודים בבתי-הספר היסודיים מתקיימים עד כיתה ח ואין חטיבות ביניים.

בין השנים תש"ם לתשפ"ד יותר מהכפל מספרם של כלל התלמידים בחינוך העברי. בחינוך היסודי ירד באופן ניכר שיעור התלמידים במערכת החינוך שלומדים בבתי ספר ממלכתיים (בכ-25.6 נקודות אחוז) ואילו בחינוך החרדי עלה שיעורם בכ-26.7 נקודות אחוז. בחטיבה העליונה ירד שיעור התלמידים בחינוך הממלכתי בכ-18.8 נקודות אחוז ואילו בחינוך החרדי עלה שיעורם בכ-25 נקודות אחוז. בסך הכול בשנת תשפ"ד למדו כ-50% מהתלמידים בחינוך הממלכתי, 19% בחינוך הממלכתי-דתי וכרבע בחינוך החרדי.

ילדים בגיל 0-4 בגני ילדים בפיקוח משרד העבודה, משרד הרווחה והביטחון החברתי ומשרד החינוך (לוחות 5.3-5.4)

לוח 5.3: התפלגות ילדים בגיל 3 חודשים עד 3 שנים ששהו במסגרות בפיקוח משרד העבודה, משרד הרווחה והביטחון החברתי ומשרד החינוך, לפי סוג מסגרת ושנה / תש"ע (2009/10) – תשפ"ג (2022/23)

שנה	סך הכול	סוג מסגרת			אחוז מכלל הילדים בגיל 0-3
		מעונות יום	משפחתונים	מסגרת חינוכית על פי חוק פעוטות בסיכון*	
תש"ע (2009/10)	101,102	74,507	10,704	15,891	21.3
תשע"א (2010/11)	101,755	73,961	11,212	16,582	20.8
תשע"ב (2011/12)	106,632	76,930	12,516	17,186	21.3
תשע"ג (2012/13)	111,361	8,057	12,983	17,821	21.9
תשע"ד (2013/14)	116,269	85,268	13,157	17,844	23.0
תשע"ה (2014/15)	115,060	84,186	13,122	17,752	21.9
תשע"ו (2015/16)	115,972	85,916	12,947	17,109	22.3
תשע"ז (2016/17)	122,704	92,555	12,835	17,314	22.8
תשע"ח (2017/18)	126,863	95,540	12,284	19,012	26.8
תשע"ט (2018/19)	132,121	100,644	12,324	19,153	27.7
תשפ"א (2020/21)**	147,400	107,700	12,875	26,800	26.9
תשפ"ב (2021/22)	-	92,408	11,732	-	-
תשפ"ג (2022/23)	128,835	96,339	11,687	20,809	23.7
גידול תש"ע-תשפ"ג	+20.5	+29.3	+9.2	+31.0	+2.4 (נקודות אחוז)

מקור: הכנסת, מרכז המחקר והמדע, "מסגרות לילדים בגיל הרך", 2019, "מסגרות לילדים בגיל הרך והפיקוח הממשלתי עליהן", 2020. משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, האגף למעונות יום ומשפחתונים, שנים שונות. שירות ילד ונוער, מפקחת ארצית לילדים בסיכון – הגיל הרך, שנים שונות. מבקר המדינה, הטיפול בפעוטות וחינוכם במעונות יום ובמשפחתונים, מאי 2022. חישוב האחוזים: המועצה הלאומית לשלום הילד על פי נתוני הלמ"ס לוח 4.3.

* חוק פעוטות בסיכון התש"ס 2000, ראה הגדרה במבוא לפרק זה. ** בשנת תשפ"א הנתונים בלוח (וכן חישוב האחוזים) מבוססים על נתונים שעובדו ע"י מבקר המדינה, ולכן הם מעוגלים במקצת.

שיעור הילדים עד גיל 3 השהו במסגרות בפיקוח עלה ב 2.4 נקודות אחוז (כ-11%) בשנים תש"ע-תשפ"ג. עם זאת, לאחר עלייה רציפה במהלך השנים במספר הילדים במסגרות אלו, מספרם ירד בין תשפ"א לתשפ"ג בכ-13%.

לוח 5.4: התפלגות ילדים (גיל 3-4) בגני ילדים בפקוח משרד החינוך, לפי שנה, גיל ומחוז / תשע"א (2010/11) – תשפ"ד (2023/24)

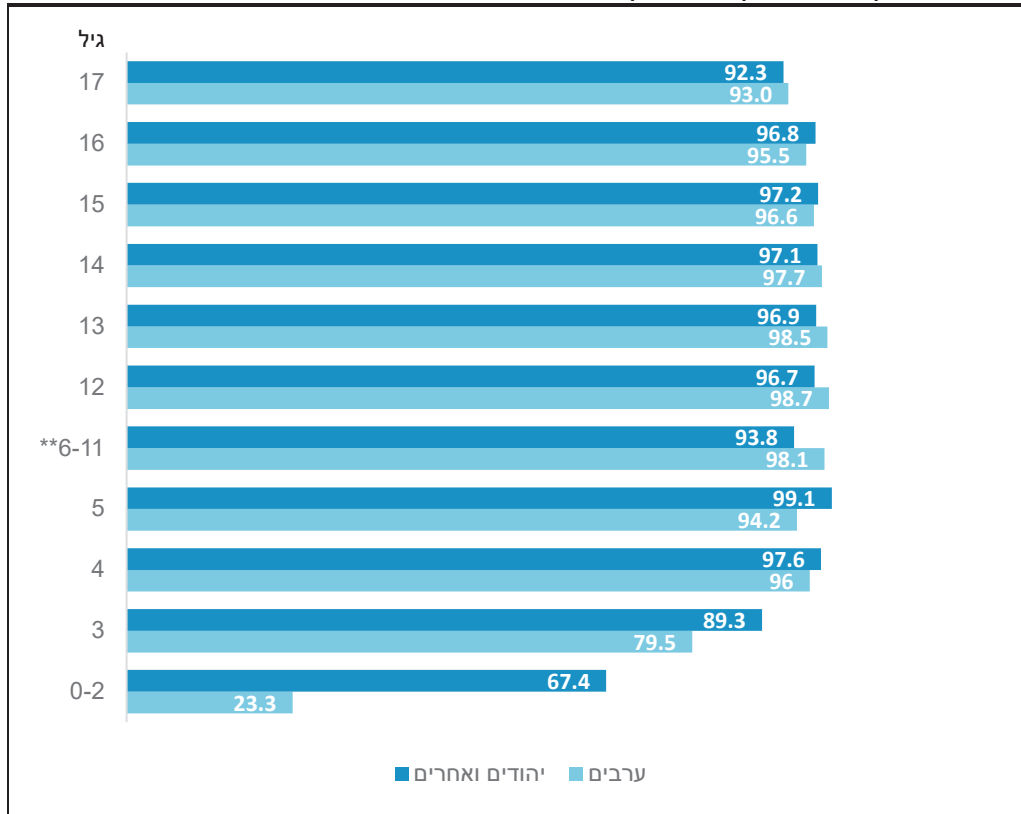
שנה	גיל	סך הכול	מחוז					
			צפון	חיפה	תל אביב	ירושלים	מרכז	דרום
תש"ע	4-3	222,020	44,541	21,412	37,774	41,711	39,274	36,308
	3	96,399	20,987	9,312	15,085	19,004	15,929	16,082
	4	124,621	23,554	12,100	22,689	22,707	23,345	20,226
תש"פ 2019/20	4-3	329,156	50,297	32,766	61,259	69,270	62,017	53,547
	3	162,984	25,178	16,083	30,240	34,319	30,618	26,546
	4	166,172	25,119	16,683	31,019	34,951	31,399	27,001
תשפ"ב 2021/22	4-3	334,075	50,757	34,430	58,888	71,763	62,722	55,515
	3	164,569	25,010	16,905	29,134	35,443	30,741	27,336
	4	169,506	25,747	17,525	29,754	36,320	31,981	28,179
תשפ"ג 2022/23	4-3	334,481	50,476	34,231	58,077	73,728	61,502	56,467
	3	163,801	24,866	16,694	28,679	36,205	29,923	27,434
	4	170,680	25,610	17,537	29,398	37,523	31,579	29,033
תשפ"ד 2023/24	4-3	324,841	48,090	33,272	55,850	73,492	59,439	54,698
	3	158,946	23,498	16,264	27,525	36,138	29,032	26,489
	4	165,895	24,592	17,008	28,325	37,354	30,407	28,209
אחוז גידול תש"ע- תשפ"ד	4-3	46.3	8.0	55.4	47.9	76.2	51.3	50.6
	3	64.9	12.0	74.7	82.5	90.2	82.3	64.7
	4	33.1	4.4	40.6	24.8	64.5	30.3	39.5

מקור: משרד החינוך, המינהל לכלכלה ולתקציבים, תחום כלכלה וסטטיסטיקה, שנים שונות.

מאז שנת הלימודים תש"ע חל גידול של 46.3% במספר הילדים בגיל 3-4 בגנים המפוקחים, אך בשנת הלימודים תשפ"ד ירד מספר הילדים בקרוב ל-3% לעומת שנות הלימודים תשפ"ב ותשפ"ג. במחוז צפון נרשמה ירידה של קרוב ל-5% במספר הילדים, ובמחוז ירושלים הייתה ירידה של 0.32% בלבד. מאז תש"ע חל גידול משמעותי של כ-65% אצל בני ה-3, בעיקר במחוז ירושלים (90.2%) ובמחוזות תל אביב והמרכז (כ-82%). אצל בני ה-4 חל גידול הגבוה ביותר הוא במחוז ירושלים (64.5%). בשנת הלימודים תשפ"ד כחמישית מהילדים שנמצאו בגנים מפוקחים היו במחוז ירושלים (22.6%) ורק כ-10% מהם במחוז חיפה.

שיעור הלומדים במערכת החינוך (תרשים 5א' ולוח 5.5)

תרשים 5א': שיעור הלומדים במערכת החינוך*, לפי גיל ומגזר (אחוז מקבוצת הגיל באוכלוסייה) / תשפ"ג (2022/23)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2023, לוחות 4.3, 4.15.

* הנתונים כוללים תלמידים בבתי הספר התעשייתיים ובבתי הספר לחניכים בפיקוחו של משרד העבודה, הרווחה והביטחון החברתי. בשיעור הלומדים לא נכללו תלמידים הלומדים בחינוך הערבי בירושלים כיוון שישנם מוסדות חינוך רבים במזרח ירושלים אשר לגביהם אין נתונים זמינים. 21,696 תלמידים הלומדים במערכת החינוך, שאין להם תעודת זהות ישראלית, לא נכללו בחישוב. שיעור הלומדים חושב לפי גיל הילד בקבוצת האוכלוסייה שלו.

** בחינוך היהודי לא כלולה קבוצה גדולה של בני 6 הלומדים בגני ילדים, ולכן האחוז מוטה כלפי מטה.

הערה: גיל 3 מתייחס לעד גיל 4, גיל 4 מתייחס לעד גיל 5 וכו'.

בשנת הלימודים תשפ"ג הצטמצם הפער בין שיעור הילדים הלומדים במערכת חינוך בחינוך היהודי ובחינוך הערבי בכל שכבות הגיל. שיעור הילדים הלומדים בחינוך הערבי בגילאים הצעירים מצוי במגמת עלייה, ובגילאי 0-4 הוא עלה בשיעור ממוצע של 4% בכל שכבות גיל.

לוח 5.5: התפלגות ילדים בגני ילדים* במגזרים** היהודי והערבי, לפי גיל / תש"ע (2009/10) – תשפ"ג (2022/23)

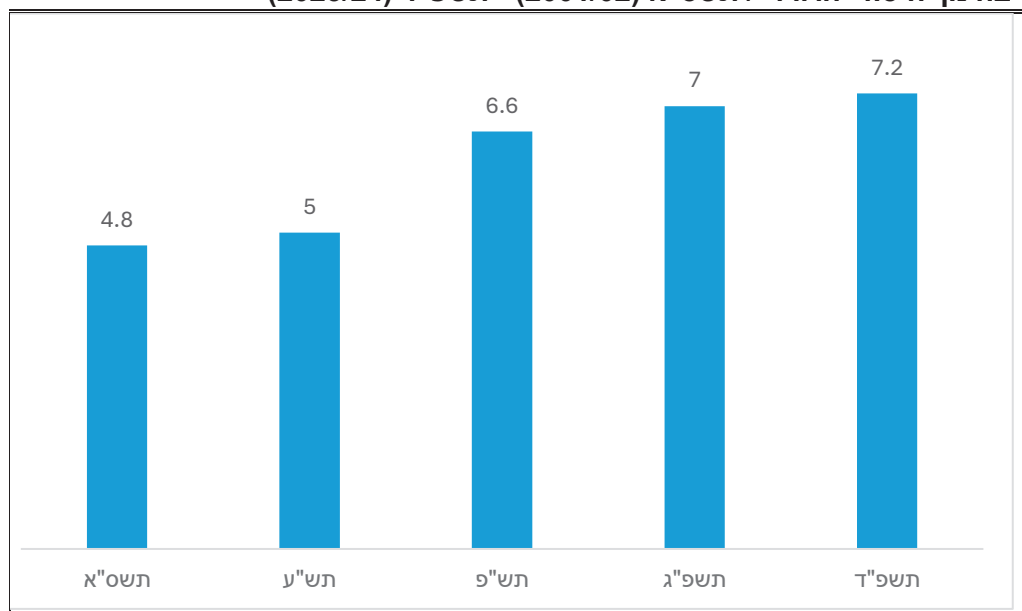
גיל	תש"ע		תשפ"ג					
			מספרים		אחוז בקבוצת הגיל****			
	מספרים	אחוז מקבוצת הגיל****	סך הכול	גנים עירוניים וציבוריים**	גנים פרטיים****	סך הכול	גנים עירוניים וציבוריים**	גנים פרטיים****
סך הכול								
סך הכול	470,025	66.2	896,086	655,587	240,499	60.8	44.5	16.3
2-0	67,490	46.6	310,644	100,637	210,007	64.4	21.0	43.4
3	118,456	83.1	171,307	148,791	22,516	93.3	81.0	12.3
4	124,373	89.7	184,357	178,199	(6,158)	98.4	95.1	(3.3)
5	139,105	97.4	181,098	179,933	(1,165)	96.8	96.2	(0.6)
7-6	20,601	14.8	48,680	48,027	653	13.2	13.0	..
יהודים ואחרים								
סך הכול	376,198	69.4	738,740	526,672	212,068	65.6	46.8	18.8
2-0	62,229	54.7	280,34	91,956	188,38	76.1	25.2	51.0
3	93,736	84.6	136,42	117,248	19,178	97.6	83.9	13.7
4	97,646	91.6	142,08	138,634	(3,446)	99.1	96.7	(2.4)
5	103,827	98.0	139,344	138,779	565	97.6	97.3	..
7-6	18,760	17.9	40,548	40,055	493	14.3	14.1	..
ערבים								
סך הכול	93,827	55.2	157,346	128,915	28,431	45.4	37.2	8.2
2-0	5,261	16.4	30,302	8,681	(21,621)	26.8	7.9	(17.6)
3	24,720	78.0	34,881	31,543	3,338	79.5	71.9	..
4	26,727	83.1	42,277	39,565	2,712	96.0	89.9	..
5	35,278	95.4	41,754	41,154	600	94.2	92.9	..
7-6	1,841	5.2	8,132	7,972	160	9.6	9.4	..

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 4.3, שנים שונות.
 * החל בתשס"ה כלולים ילדים במעונות יום בפיקוח משרד החינוך ובסבסוד משרד הכלכלה והתעשייה. ** מאז תשס"ה מחושב אחוז הלומדים לפי קבוצת האוכלוסייה של הילד. *** בחישוב שיעור הלומדים לא נכללו תושבי ירושלים הערבים, כיוון שלגבי מוסדות רבים במזרח ירושלים אין נתונים זמינים. בכל קבוצת גיל נכללו ילדים עד יום ההולדת הבא. למשל: גילאי 3 מחושבים עד יום הולדת 4 וכו'. **** ילדים בגנים פרטיים ביישובים מעורבים נכללו בחינוך העברי. ילדים בחינוך קדם-יסודי: החל בתשנ"ט הנתונים על הגנים הרשמיים והמוכרים מבוססים על קובצי משרד החינוך. הנתונים על מעונות יום מבוססים על הקבצים של משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. החל בשנת תשע"ה הנתונים לגבי גנים פרטיים מבוססים על נספח סקר כוח אדם שהלמ"ס עורכת. .. נתונים בלתי ידועים או שאינם ניתנים לפרסום () נתונים המבוססים על הערכה, או נתונים המבוססים על מספר קטן של מקרים, או נתונים בעלי טעות דיגיטלית יחסית גבוהה.

בשנת הלימודים תשפ"ג קרוב לשני שלישים מהילדים בגיל 2-0 למדו בגנים (64.4%), ושיעור הילדים היהודים היה גבוה כמעט פי 3 משיעור הילדים הערבים שלמדו בגנים. פער זה הולך ומצטמצם בגילאים מבוגרים יותר, ובגיל 5 הפער עומד על כ-5% בלבד.

תלמידי פטור (תרשים ב'5 ולוח 5.6)

תרשים ב'5: שיעור תלמידי פטור* הלומדים בחינוך היסודי העברי מכלל התלמידים בחינוך היסודי הרגיל / תשס"א (2001/02) - תשפ"ד (2023/24)

מקור: משרד החינוך, המינהל לכלכלה ולתקציבים, תחום כלכלה וסטטיסטיקה, שנים שונות.
* תלמידים מהמגזר החרדי הלומדים במוסדות של החינוך העברי בפקוח משרד החינוך, אך הפטורים ממילוי חלק מהדרישות של משרד החינוך.

מאז תשס"א עלה אחוז התלמידים הלומדים בחינוך היסודי העברי שקיבלו פטור ב-50%.

לוח 5.6: התפלגות תלמידי פטור* הלומדים בחינוך היסודי העברי, לפי יישוב מגוריהם** / תשס"א (2001/02), תשפ"ג (2022/23), תשפ"ד (2023/24)

מתוכם: תלמידי פטור						מספר התלמידים בחינוך היסודי הרגיל			יישוב
אחוזים			מספרים			תשפ"ד	תשפ"ג	תשס"א	
תשפ"ד	תשפ"ג	תשס"א	תשפ"ד	תשפ"ג	תשס"א				
7.2	7.0	4.8	65,069	62,246	35,556	899,524	888,267	738,339	סך הכול ארצי
עירויות									
14.0	14.2	5.6	768	735	52	5,482	5,175	934	אופקים

לוח 5.6: התפלגות תלמידי פטור* הלומדים בחינוך היסודי העברי, לפי יישוב מגוריהם** / תשס"א (2001/02), תשפ"ג (2022/23), תשפ"ד (2023/24)

יישוב	מספר התלמידים בחינוך היסודי הרגיל			מתוכם: תלמידי פטור					
	תשס"א	תשפ"ג	תשפ"ד	מספרים			אחוזים		
				תשס"א	תשפ"ג	תשפ"ד	תשס"א	תשפ"ג	תשפ"ד
אלעד	-	11,212	11,039	-	3,027	3,087	-	27.0	28.0
אשדוד	20,056	26,136	26,110	1,118	1,698	1,834	5.6	6.5	7.0
אשקלון	-	-	16,604	-	-	80	-	-	0.5
באר יעקב	1,065	4,703	5,093	111	89	92	10.4	1.9	1.8
בית שמש	7,382	25,398	27,436	770	5,378	5,719	10.4	21.2	20.8
ביתר עילית	-	16,204	16,623	-	2,839	2,935	-	17.5	17.7
בני ברק	25,362	39,957	41,083	9,759	13,560	14,057	38.5	33.9	34.2
חיפה	-	21,685	21,452	-	341	367	-	1.6	1.7
ירושלים	62,205	81,900	83,042	14,933	15,499	15,824	24.0	18.9	19.1
לוד	-	8,266	8,608	-	574	701	-	6.9	8.1
מודיעין עילית	-	20,653	21,072	-	8,313	8,653	-	40.3	41.1
נהריה	-	5,874	5,925	-	77	94	-	1.3	1.6
נוף הגליל	-	2,629	2,623	-	181	230	-	6.9	8.8
נתיבות	2,990	7,825	8,304	205	368	369	6.9	4.7	4.4
נתניה	15,021	22,933	22,744	133	314	335	0.9	1.4	1.5
עפולה	-	6,319	6,697	-	536	698	-	8.5	10.4
פתח תקוה	15,595	28,563	28,443	2,557	1,302	1,318	16.4	4.6	4.6
צפת	3,917	5,287	5,468	407	714	870	10.4	13.5	15.9
קרית אתא	-	5,948	6,067	-	77	81	-	1.3	1.3
קרית גת	5,320	8,410	8,765	130	489	456	2.4	5.8	5.2
ראש העין	4,810	8,917	9,530	168	213	215	3.5	2.4	2.3
ראשון לציון	18,981	20,951	20,979	55	120	105	0.3	0.6	0.5
רחובות	9,353	17,666	17,698	368	811	825	3.9	4.6	4.7
מעלות-תרשיחא	-	1,726	1,649	-	70	65	-	4.1	3.9
תל אביב-יפו	-	33,924	33,189	-	70	62	-	0.2	0.2
טבריה	-	5,474	5,895	-	69	102	-	1.3	1.7
בת ים	-	9,217	9,160	-	58	58	-	0.6	0.6
כרמיאל	-	4,067	4,006	-	98	129	-	2.4	3.2
חולון	-	-	17,252	-	-	97	-	-	0.6

לוח 5.6: התפלגות תלמידי פטור* הלומדים בחינוך היסודי העברי, לפי יישוב מגוריהם** / תשס"א (2001/02), תשפ"ג (2022/23), תשפ"ד (2023/24)

יישוב	מספר התלמידים בחינוך היסודי הרגיל			מתוכם: תלמידי פטור		
	תשס"א	תשפ"ג	תשפ"ד	מספרים		אחוזים
				תשס"א	תשפ"ג	תשפ"ד
חדרה	-	-	10,519	-	118	1.1
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים)						
גבעת זאב	-	4,057	4,264	-	485	18.5
זכרון יעקב	-	3,180	3,117	-	195	6.7
רכסים	-	2,983	3,152	-	1,383	35.5
ירוחם	1,069	1,458	1,511	198	234	15.2
קרית יערים	-	1,406	1,529	-	666	46.3
מבשרת ציון	-	2,321	2,413	-	56	2.4
מועצות מקומיות (פחות מ-5,000 תושבים)						
עמנואל	-	1,021	-	-	160	15.7
מעלה אפרים	-	-	243	-	61	25.1
מועצות אזוריות						
מטה בנימין	-	13,899	13,870	-	87	0.7
שדות דן	-	2,580	2,563	-	493	19.0
גוש עציון	-	-	5,260	-	-	1.1

מקור: משרד החינוך, המינהל לכלכלה ולתקציבים, תחום כלכלה וסטטיסטיקה, שנים שונות.

* תלמידים מהמגזר החרדי הלומדים במוסדות של החינוך העברי בפיקוח משרד החינוך, אך הפטורים ממילוי חלק מהדרישות של משרד החינוך.

** הלוח כולל רק יישובים שבהם לומדים יותר מ-50 תלמידי פטור.

- נתון חסר.

שיעור תלמידי הפטור מכלל תלמידי החינוך היסודי העברי עלה בין השנים תשס"א לתשפ"ד מ-4.8% ל-7.2% (גידול של 50%). בשנת תשפ"ד השיעור הגבוה ביותר של תלמידי הפטור היה ביישובים הבאים: קרית יערים, מודיעין עילית, רכסים, בני ברק, אלעד, מעלה אפרים, בית שמש, ירושלים, המועצה האזורית שדות דן וגבעת זאב.

תלמידים בבתי ספר בפיקוח האגף להכשרה מקצועית בזרוע העבודה (לוח 5.7)

לוח 5.7: התפלגות מין, דת, כיתה ומגזר של תלמידים בבתי ספר בפיקוח האגף להכשרה מקצועית בזרוע העבודה/ תש"ע (2010/09), תשע"ה (2004/5), תשפ"ג (2022/23)

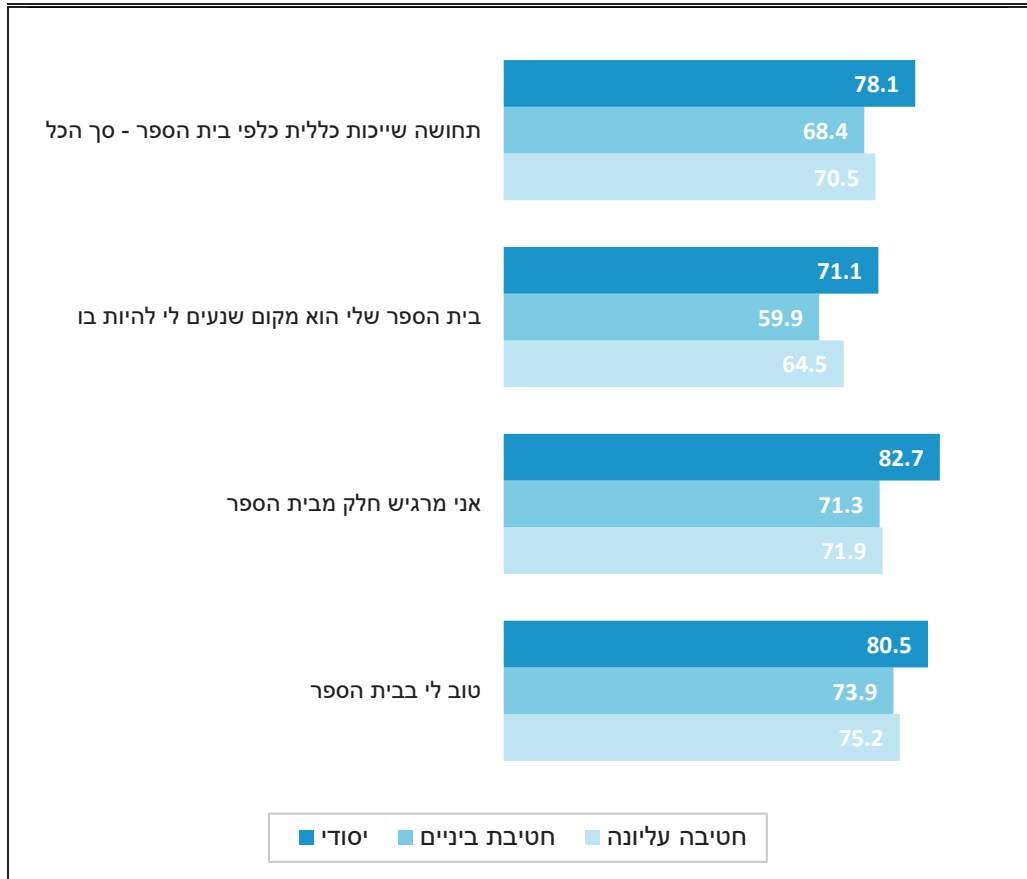
מספרים			אחוזים			
תש"ע	תשע"ה	תשפ"ג	תש"ע	תשע"ה	תשפ"ג	
13,339	12,785	10,866	100.0	100.0	100.0	תלמידים-סך הכל
11,087	10,803	8,250	83.1	79.5	75.9	בנים
2,252	2,780	2,616	16.9	20.5	24.1	בנות
דת						
6,903	6,352	5,055	51.8	46.8	46.5	יהודים
4,448	5,608	4,872	33.3	41.3	44.8	מוסלמים
398	343	190	3.0	2.5	1.7	נוצרים
611	616	320	4.6	4.5	2.9	דרוזים
כיתה/ שלב חינוך						
1,554	1,535	1,698	11.7	11.3	15.6	ט'
4,353	3,981	3,157	32.6	29.3	29.1	י'
3,739	4,030	2,994	28.0	29.7	27.6	י"א
2,927	3,475	2,548	21.9	25.6	23.4	י"ב
766	562	469	5.7	4.1	4.3	קורסים (ללא דרגה)
מגזר						
8,664	7,528	5,692	65.0	55.4	52.4	חינוך עברי
1,956	959	418	22.6	7.1	3.8	מזה: ילידי חו"ל
4,675	6,055	5,174	35.0	44.6	47.6	חינוך ערבי

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי 2023, לוח 4.28, שנים שונות.

בין השנים תש"ע לתשפ"ג נרשמה ירידה של כ-19% במספר התלמידים שלמדו בבתי ספר של משרד העבודה, הרווחה והביטחון החברתי (מ-13,339 ל-10,866). עם זאת, מאז שנת תשע"ט התייבב מספר על התלמידים על ממוצע של כ-10,800 תלמידים. בשנים אלו, נרשמה מגמת ירידה בחלקם של תלמידי החינוך העברי בקרב התלמידים ועלייה בחלקם של תלמידי החינוך הערבי. בנוסף שיעור הבנות מכלל הלומדים בבתי ספר בפיקוח האגף להכשרה מקצועית בזרוע העבודה עלה בשנים תש"ע-תשפ"ג בכ-47%.

אקלים חינוכי וחברתי בבית הספר (תרשימים 5ג'-5ד' ולוחות 5.8-5.9)

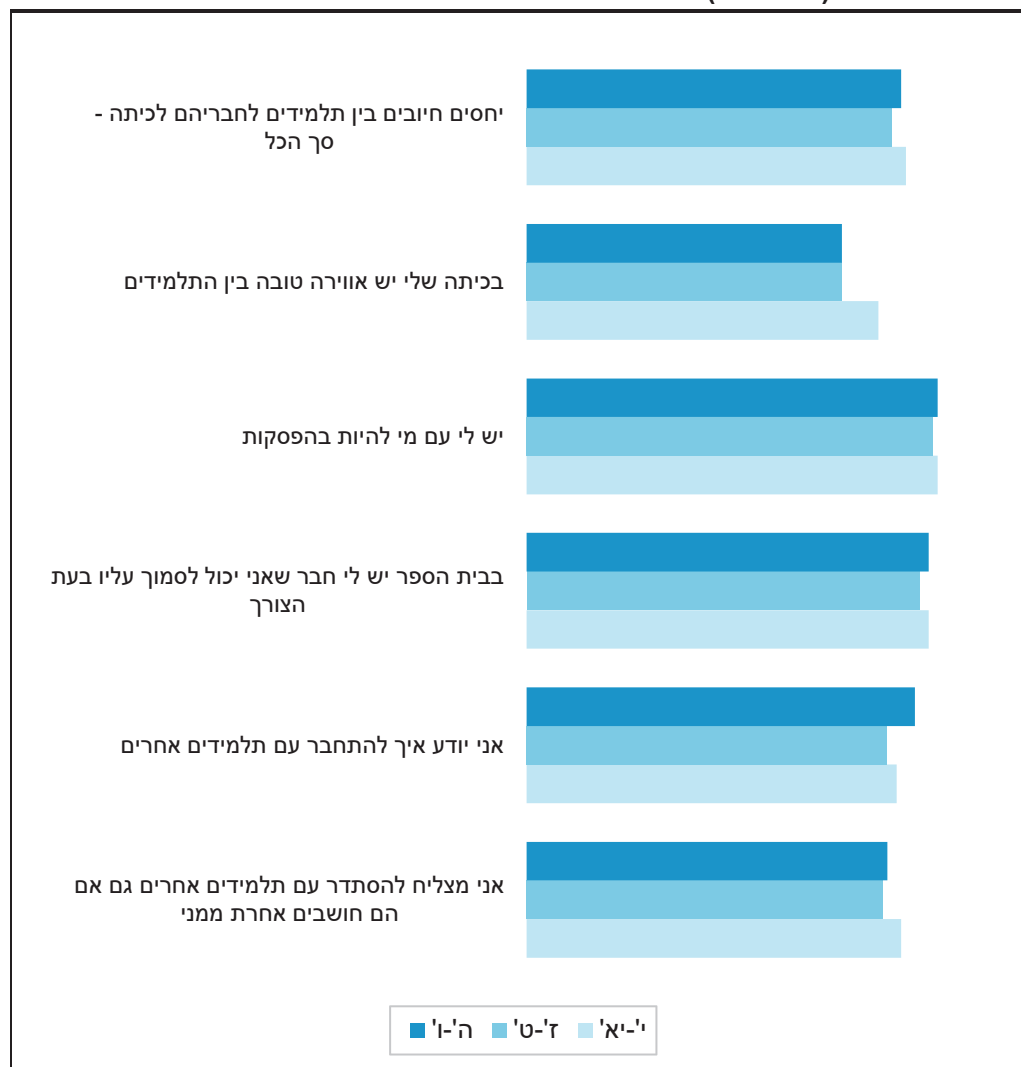
תרשים 5ג': שיעור* התחושות החיוביות כלפי בית הספר, לפי כיתה /
תשפ"ג (2022/23)

מקור: משרד החינוך, ראמ"ה-הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, מיצ"ב תשפ"ג.
* הגרפים מציגים את אחוזי המשיבים שציינו את שני הערכים הגבוהים ביותר בסולם (4, 5) בהיגדים המרכיבים את הממד. הממד המסכם חושב כממוצע אחוזים אלו.

לתלמידי היסודי תחושות חיוביות גבוהות יותר כלפי בית הספר מאשר לתלמידי חטיבות הביניים ותלמידים בחטיבה העליונה. הפערים הקטנים ביותר בין שכבות הגיל נמצאו בהיגד 'טוב לי בבית הספר' והגדולים ביותר בהיגד 'בית הספר שלי הוא מקום שנעים לי להיות בו'.

תרשים 5ד': שיעור* התלמידים שהעידו על יחסים חיוביים בין חבריהם לכיתה, לפי כיתה / תשפ"ב (2021/22)

מקור: משרד החינוך, ראמ"ה-הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, מיצ"ב תשפ"ב, ממצאי סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית.

* האחוזים הם של העונים בחיוב על כל אחד מההיגדים המצוינים בלוח.

בכל ההיגדים (למעט ההיגד "אני יודע איך להתחבר עם תלמידים אחרים"), שיעור תלמידי כיתות י-יא' שענו בחיוב גבוה משיעור תלמידי ה'ו' ותלמידי ז-ט' שענו בחיוב. בכל ההיגדים שיעור תלמידי כיתות ז'-ט' שענה בחיוב הוא הנמוך ביותר.

לוח 5.8: שיעור התלמידים שהעידו על יחסי קרבה ואכפתיות בין מורים לתלמידים, לפי מגזר וכיתה / תשס"ט (2008/09) - תשפ"ג (2022/23)

היגד	מגזר**	כיתה		
		ה'ו'	ז'ט'	י'יא'
תשס"ט	סך הכל	60.0	41.0	-
תש"ע	סך הכל	63.0	43.0	37.0
תשע"ה	סך הכל	71.0	49.0	45.0
תש"פ	סך הכל	72.0	49.0	47.0
תשפ"ב	סך הכל	68.0	53.0	57.0
תשפ"ג – יחסי קרבה ואכפתיות בין המורים לתלמידים - סך הכל	סך הכל	68.5	51.5	56.4
	חינוך עברי	64.3	45.4	50.9
	חינוך ערבי	82.3	69.5	71.0
אני תמיד יכול לפנות לאחד המורים שלי אם אני רוצה לשוחח על משהו שחשוב לי	סך הכל	69.3	52.9	59.9
	חינוך עברי	64.8	46.9	55.3
	חינוך ערבי	84.3	70.4	72.1
אני מרגיש שהמורים בבית הספר מקשיבים למה שיש לי לומר, גם אם זה לא קשור ללימודים.	סך הכל	69.0	52.6	58.7
	חינוך עברי	65.6	46.7	52.9
	חינוך ערבי	80.2	69.9	74.1
למורים שלי אכפת ממני ומה שקורה לי, ולא רק בקשר ללימודים	סך הכל	75.4	55.7	57.0
	חינוך עברי	72.4	50.0	51.8
	חינוך ערבי	85.1	72.6	71.1
כשהמורים מבטיחים שהם יטפלו במשהו, הם מקיימים.	סך הכל	64.4	47.7	52.7
	חינוך עברי	58.8	40.6	46.2
	חינוך ערבי	83.1	68.7	69.9
המורים בבית הספר מתייחסים לכל התלמידים באופן שווה ולא מפלים בין תלמידים.	סך הכל	64.3	48.8	53.7
	חינוך עברי	60.0	42.9	48.5
	חינוך ערבי	78.9	66.1	67.7
למחנכת/שלי אכפת ממני וממה שקורה לי, ולא רק בנוגע ללימודים	סך הכל	84.5	77.6	79.8
	חינוך עברי	82.8	75.6	78.6
	חינוך ערבי	90.4	83.4	83.1

מקור: משרד החינוך, ראמ"ה-הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, מיצ"ב תשפ"ג, ממצאי סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית. * האחוזים הם של העונים בחיוב על כל אחד מההיגדים המצוינים בלוח.

** חינוך עברי-תלמידים בבתי ספר דוברי עברית, חינוך ערבי-תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית.

שיעור התלמידים שהעידו על יחסי קרבה ואכפתיות בין מורים לתלמידים עלה בכ-14% בשנים תש"ע-תשפ"ג בקרב תלמידי כיתות ה-ו, בכ-25% בקרב תלמידי כיתות ז-ט, ובכ-52% בקרב תלמידי כיתות י-יא.

כמו בשנים קודמות גם בשנת תשפ"ג אחוז גבוה יותר של תלמידים בחינוך הערבי דיווחו על יחסי קרבה ואכפתיות בינם לבין המורים בכל שכבות הגיל ובכל ההיגדים, כאשר הפער הממוצע בין החינוך העברי לחינוך הערבי במידת ההסכמה להיגדים עומד על כ-18.5% נקודות האחוז. ראוי לציון שמידת ההזדהות עם ההיגד 'למחנכת/שלי אכפת ממני וממה שקורה לי, ולא רק בנוגע ללימודים' גבוהה בממוצע בכ-15% מאשר מידת ההזדהות עם ההיגד 'למורים שלי אכפת ממני ומה שקורה לי, ולא רק בקשר ללימודים'.

לוח 5.9: שיעור* התלמידים שהעידו על התנהגות לא נאותה של תלמידים בכיתה, לפי מגזר וכיתה / תשפ"ג (2022/23)

היגד	מגזר**	כיתה		
		ה'ו'	ז'ט'	י-יא'
התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה - סך הכול	סך הכול	28.8	23.8	31.8
	חינוך עברי	24.1	19.4	25.9
	חינוך ערבי	44.4	36.8	47.5
לעתים קרובות התלמידים עושים רעש ובלגן בכיתה ומפריעים ללמוד	סך הכול	54.7	55.5	43.2
	חינוך עברי	58.3	57.7	45.5
	חינוך ערבי	42.9	48.9	37.1
בכיתה שלי יש תלמידים שמתחצפים למורים	סך הכול	55.1	57.8	45.0
	חינוך עברי	60.8	62.9	50.5
	חינוך ערבי	36.4	42.7	30.4
פעמים רבות תלמידים בכיתה שלי מאחרים או לא מגיעים לשיעורים	סך הכול	45.9	52.9	49.7
	חינוך עברי	48.3	55.9	54.9
	חינוך ערבי	37.9	43.9	35.6

מקור: משרד החינוך, ראמ"ה-הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, מיצ"ב תשפ"ג, ממצאי סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית.

* האחוזים הם של העונים בחיוב על כל אחד מההיגדים המצוינים בלוח.

** חינוך עברי-תלמידים בבתי ספר דוברי עברית, חינוך ערבי-תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית.

כבשנים קודמות, שיעור התלמידים בבתי ספר דוברי עברית שדיווחו על התנהגות לא נאותה היה גבוה יותר משיעור התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית בכל שכבות הגיל. שיעור התלמידים המעידים על התנהגות לא נאותה בכיתה עולה בכיתות ה'ט' ויורד בכיתות י'-יא'.

שימוש באינטרנט לצורכי למידה (לוח 5.10)

לוח 5.10: אוריינות תקשוב ומידע של תלמידים*, לפי מגזר וכיתה/
תשפ"ג (2022/23)

כיתה			מגזר**	היגד
י-יא'	ז-ט'	ה-ו'		
72.6	70.5	75.8	סך הכול	אוריינות תקשוב ומידע- סך הכול
69.7	66.7	72.6	חינוך עברי	
80.3	81.5	86.3	חינוך ערבי	
70.9	68.1	74.7	סך הכול	אני שולט היטב בתוכנות שאני צריך כדי לבצע משימות לימודיות (למשל: תוכנות וורד, פאזור פוינט וכדומה)
67.9	64.4	71.4	חינוך עברי	
78.8	79.0	85.3	חינוך ערבי	
72.6	71.1	77.3	סך הכול	אני שולט היטב בתוכנות למידה מרחוק שבהן משתמשים אצלנו בבית הספר (למשל: זום, גוגל מיט וכדומה)
69.0	66.8	73.8	חינוך עברי	
82.3	83.8	88.9	חינוך ערבי	
72.1	68.0	72.5	סך הכול	אני מצליח למצוא באינטרנט מידע שאני זקוק לו לצורכי לימודים.
68.0	61.9	67.3	חינוך עברי	
83.0	85.9	90.0	חינוך ערבי	
64.0	61.9	69.1	סך הכול	אני יודע לבדוק אם המידע שאני מוצא באינטרנט נכון ומהימן
60.8	57.8	66.1	חינוך עברי	
72.5	74.1	79.0	חינוך ערבי	
83.3	83.3	85.2	סך הכול	אני יודע כיצד להימנע מסכנות באינטרנט וברשתות החברתיות (למשל: פגיעה בפרטיות שלי, חשיפה לתכנים פוגעניים ומידע מזויף)
82.7	82.9	84.4	חינוך עברי	
84.9	84.6	88.1	חינוך ערבי	

מקור: משרד החינוך, ראמ"ה-הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, מיצ"ב תשפ"ג, ממצאי סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית. * בממד זה דיווחי התלמידים מעידים על יכולת התמצאות גבוהה במרחב הדיגיטלי. התלמידים נשאלו על היכולת להשתמש בטכנולוגיות מידע ולהתנהל אל מול כמויות המידע האדירות הזמינות בסביבות אלה. הממד כולל את התחום יכולת עבודה דיגיטלית.

**חינוך עברי-תלמידים בבתי ספר דוברי עברית, חינוך ערבי-תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית.

שיעור דיווח התלמידים על אוריינות תקשוב ומידע גבוהה יותר בחינוך הערבי מאשר בחינוך העברי. עבור כל ההיגדים מלבד מההיגד 'אני מצליח למצוא באינטרנט מידע שאני זקוק לו לצורכי לימודים' בחינוך העברי, תלמידי כיתות ה'ו' השיבו בחיוב בשיעור הגבוה ביותר.

אלימות ותחושת מוגנות בבית הספר (לוחות 5.11-5.12)

לוח 5.11: מעורבות של תלמידים באירועי אלימות, לפי סוג אלימות, מגזר וכיתה /
תשפ"ג (2022/23)

כיתה			מגזר*	היגד
י-יא'	ז-ט'	ה-ו'		
8.8	15.9	19.9	סך הכול	תשפ"ב מעורבות באירועי אלימות – סך הכול
9.5	17.2	21.6	חינוך עברי	
6.9	12.0	14.5	חינוך ערבי	
20.4	36.1	45.1	סך הכול	בחודש האחרון מישו מהתלמידים העליב אותי או קילל אותי או צחק עליי כדי לפגוע בי
23.5	41.7	51.9	חינוך עברי	
12.2	19.8	22.6	חינוך ערבי	
12.0	25.8	35.2	סך הכול	בחודש האחרון מישו מהתלמידים דחף אותי
14.0	29.3	39.0	חינוך עברי	
6.8	15.2	22.5	חינוך ערבי	
10.9	16.4	17.4	סך הכול	בחודש האחרון מישו מהתלמידים הפיץ עליי שמועות או שקרים כדי לפגוע בי
11.7	17.6	19.1	חינוך עברי	
8.8	12.7	11.8	חינוך ערבי	
6.4	13.5	19.2	סך הכול	בחודש האחרון מישו מהתלמידים נתן לי מכות או סטירות או בעיטות כדי לפגוע בי
6.4	13.5	20.0	חינוך עברי	
6.5	13.4	16.6	חינוך ערבי	
3.9	7.0	10.6	סך הכול	בחודש האחרון אחד התלמידים איים שיפגע בי בבית הספר או אחרי הלימודים
3.9	7.0	10.7	חינוך עברי	
4.0	7.2	10.2	חינוך ערבי	
4.9	8.4	7.5	סך הכול	בחודש האחרון מישו מהתלמידים השתמש ברשתות החברתיות כדי לפגוע בי (העליב, חסם, הפיץ שמועות, הפיץ תמונה מעליבה)
4.9	9.0	7.8	חינוך עברי	
4.8	6.7	6.4	חינוך ערבי	
3.1	4.1	4.6	סך הכול	בחודש האחרון הטילו עליי 'חרם'
2.2	2.5	2.6	חינוך עברי	
5.6	9.0	11.4	חינוך ערבי	

מקור: משרד החינוך, ראמ"ה-הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, מיצ"ב תשפ"ג, ממצאי סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית.
* חינוך עברי-תלמידים בבתי ספר דוברי עברית, חינוך ערבי-תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית.

שיעור ההסכמה עם כל ההיגדים מראה שהיקף האלימות יורד עם הגיל, זאת למעט שימוש פוגעני ברשתות החברתיות, העולה בין כיתות ה' ל'ו' לכיתות ז' ט', ושב ויורד בכיתות י' יא', וכן 'בחודש האחרון מישוה מהתלמידים הפיץ עליי שמעות או שקרים כדי לפגוע בי' בחינוך הערבי, שבו שיעור ההסכמה בכיתות ז' ט' גבוה מכיתות ה' ו'.

שיעור התלמידים בחינוך העברי שהיו מעורבים באירועי אלימות היה גבוה מזה שבחינוך הערבי בכ- 45%. בהיגד 'בחודש האחרון מישוה מהתלמידים העליב אותי או קילל אותי או צחק עליי כדי לפגוע בי' שיעור ההסכמה בחינוך העברי היה גבוה בכ- 115% משיעור ההסכמה במגזר הערבי.

לוח 5.12: שיעור התלמידים שדיווחו* על פגיעה של מורים בהם, לפי כיתה וסוג פגיעה / תש"ע – תש"פ**

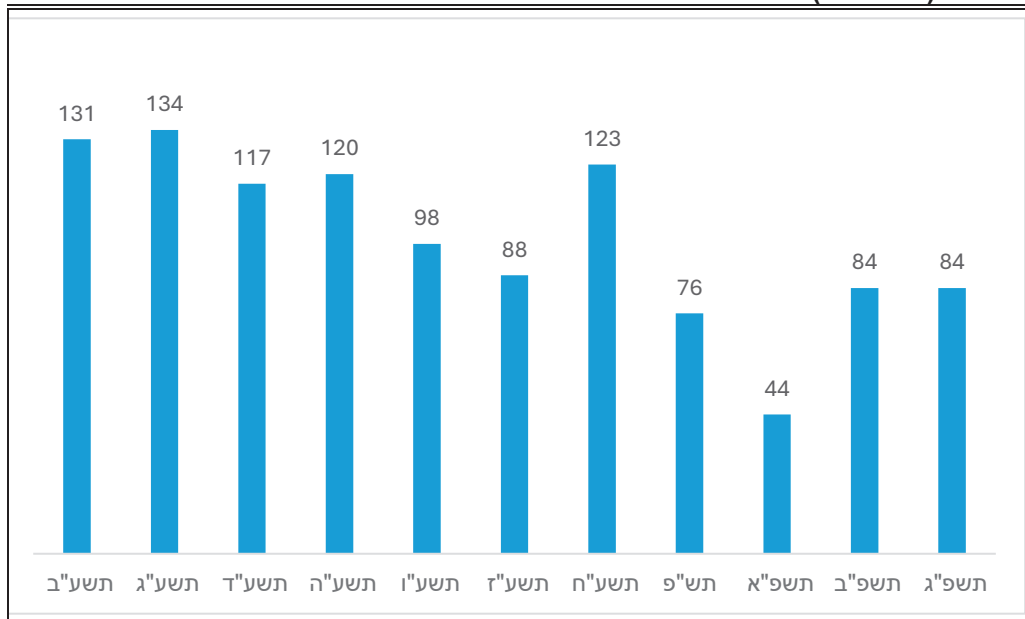
שנת מיצ"ב	כיתה	סוג פגיעה	
		בחודש האחרון מישוה מהמורים לעג לי, העליב אותי או השפיל אותי במילים	בחודש האחרון מישוה מהמורים תפס אותי ודחף אותי או הכה אותי בכוונה
תש"ע	ה' ו'	16.0	7.0
	ז' ט'	22.0	7.0
	י' יא'	19.0	4.0
תשע"ה	ה' ו'	14.0	4.0
	ז' ט'	20.0	7.0
	י' יא'	21.0	6.0
תשע"ו	ה' ו'	14.0	4.0
	ז' ט'	21.0	7.0
	י' יא'	21.0	7.0
תשע"ז	ה' ו'	12.0	4.0
	ז' ט'	20.0	6.0
	י' יא'	20.0	6.0
תשע"ח	ה' ו'	11.0	3.0
	ז' ט'	17.0	5.0
	י' יא'	17.0	5.0
תש"פ	ה' ו'	12.0	3.0
	ז' ט'	19.0	5.0
	י' יא'	18.0	4.0

מקור: משרד החינוך, ראמ"ה-הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, מיצ"ב תש"פ, ממצאי סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית. *האחוזים הם של התלמידים שענו בחיוב על ההיגד המופיע בלוח. ** מאז שנת תש"פ הושטו שאלות אלו מסקר האקלים

בין השנים תש"ע-תש"פ ירד במעט אחוז התלמידים שדיווחו כי "מישוה מהמורים שלעג לי, העליב אותי או השפיל אותי במילים" וירד במעט אחוז התלמידים שדיווחו כי "מורה שתפס אותי ודחף אותי או הכה אותי בכוונה" בכל שכבות הגיל. אחוז התלמידים שדיווחו על פגיעות מצד המורים גבוה יותר בחינוך העל-יסודי מאשר בחינוך היסודי.

תלמידים שהתקבלה החלטה להרחיקם מבית הספר (לוחות 5.14-5.13 ותרשימים 5ה'-5ח')

תרשים 5ה': מספר התלמידים שהורחקו לצמיתות מבית הספר / תשע"ב (2011/12) – תשפ"ג (2022/23)

מקור: משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, שירות פסיכולוגי ייעוצי, שנים שונות.

מספר התלמידים שהורחקו לצמיתות בשנת תשפ"ג זהה למספר התלמידים שהורחקו בשנת תשפ"ב, והוא נמוך בכ-28% ממוצע מספר התלמידים שהורחקו בשנים תשע"ב-תשע"ח.

לוח 5.13: התפלגות התלמידים שהורחקו לצמיתות מבית הספר, לפי מין, פיקוח, כיתה ומגזר / תשפ"ג (2022/23)

מגדר	פיקוח	שלב חינוך	תכונה	מספרים	אחוזים
מגדר			בנים	59	70.2
			בנות	25	29.8
פיקוח			ממלכתי	48	57.1
			ממלכתי דתי	3	3.6
			חרדי	33	39.3
שלב חינוך			יסודי	18	21.4
			חטיבת ביניים	16	19.0
			חטיבה עליונה	35	41.7
			שש שנות	15	17.9

מקור: משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, שירות פסיכולוגי ייעוצי, שנים שונות.

בשנת תשפ"ג הורחקו לצמיתות מבית הספר 84 תלמידים. כ-70% מהתלמידים שהורחקו היו בנים, רובם למדו בחינוך הממלכתי ובחינוך העל יסודי.

לוח 5.14: נסיבות ההרחקה של תלמידים שהורחקו לצמיתות מבית הספר / תשפ"א (2020/21) - תשפ"ג (2022/2023)

תשפ"ג (2022/23)		תשפ"ב (2021/22)		תשפ"א (2020/21)		נסיבות ההרחקה
אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
100.0	84	100.0	84	100.0	44	סך הכול
61.9	52	47.6	40	45.5	20	הפרות משמעת חמורות ואי קבלת סמכות
36.9	31	8.3	7	25.0	11	מעורבות במעשי אלימות חמורה
26.2	22	9.5	8	9.1	4	אלימות כלפי הצוות החינוכי
7.1	6	3.6	3	2.3	1	מעורבות באלימות מינית
21.4*	18	0.0	-	18.2	8	בעיות חמורות של ביקור סדיר
3.6	3	1.2	1	-	-	שימוש או סחר בסמים
9.5	8	53.6	45	-	-	אחר

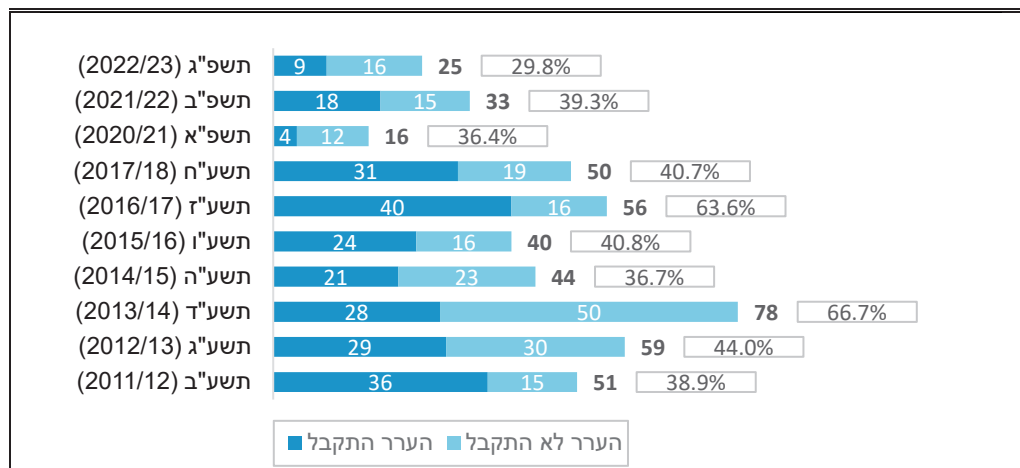
מקור: משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, שירות פסיכולוגי ייעוצי, שנים שונות.

* ההגדרה בשנה זו: 'בנוסף למעורבות באלימות והפרות משמעת: בעיות חמורות של ביקור סדיר'.

הערה: בחלק מהמקרים ישנה יותר מסיבת הרחקה אחת, ולכן אחוזי הנסיבות אינם מסתכמים ב-100%.

למרות שמספר התלמידים המורחקים לצמיתות מבית הספר לא השתנה בשנים תשפ"ב-תשפ"ג, אחוז התלמידים שאלימות מסוגים שונים היא אחת מנסיבות ההרחקה שלהם עלה בשנים אלה מכ-21% לכ-70% בהתאמה. בכל השנים נסיבות ההרחקה השכיחות היו הפרות משמעת חמורות ואי קבלת סמכות.

תרשים 15: מספר הערעורים של תלמידים שהורחקו לצמיתות מבית הספר, והתפלגות הערעורים לפי קבלתם / תשע"ב (2011/12) - תשפ"ג (2022/23)

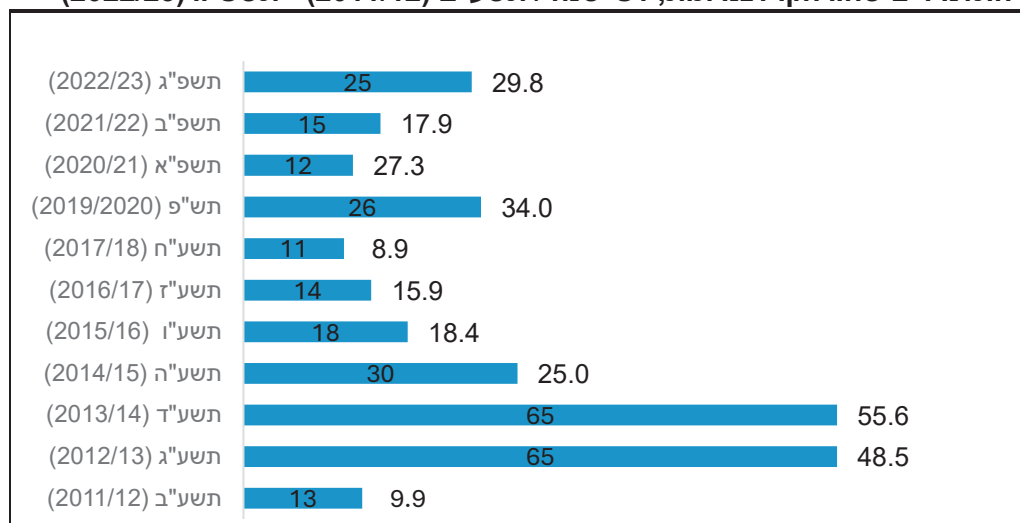

מקור: משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, שירות פסיכולוגי ייעוצי, שנים שונות.

הערה: ברוב המקרים שבהם נדחה הערעור מדובר בתלמידים שנעשו לגביהם ניסיונות רבים מצד בית הספר ולא חל שיפור ברמת הסתגלותם ולכן הופנו למסגרת חלופית.

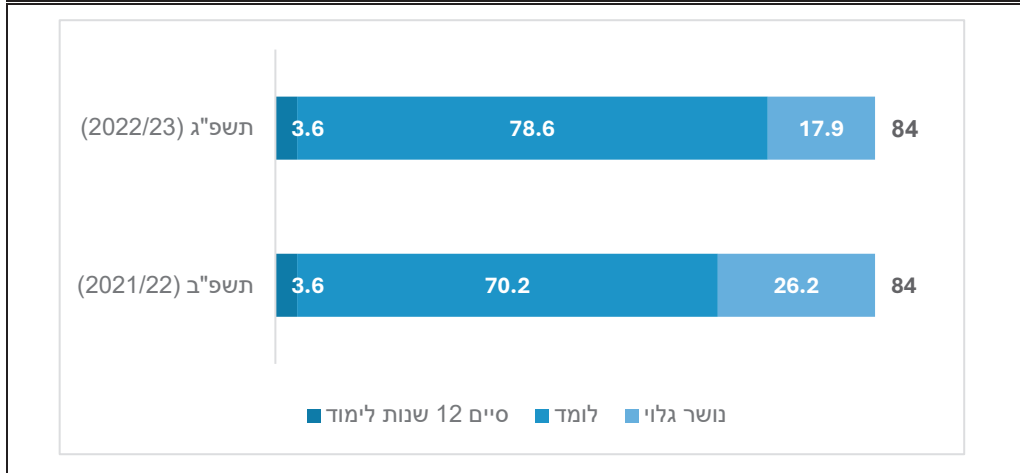
בשנת תשפ"ג הוגשו ערעורים על כ-30% מההרחקות, והתקבלו 36% מהערעורים. זאת לעומת שנת תשפ"ב שבה הוגשו ערעורים על כ-40% מההרחקות, והתקבלו כ-55% מהם.

תרשים 15: מספר התלמידים שהורחקו לאלתר מבית הספר ושיעורם מכלל התלמידים שהורחקו לצמיתות, לפי שנה / תשע"ב (2011/12) - תשפ"ג (2022/23)

מקור: משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, שירות פסיכולוגי ייעוצי, שנים שונות.
מספר התלמידים שהורחקו לאלתר בתשפ"ג (באופן מיידי) גבוה בכ-67% משנת תשפ"ב.

**תרשים ח'5: התפלגות מצב התלמידים שהורחקו לצמיתות מבית הספר לאחר
הרחקתם/ תשפ"ב-תשפ"ג (2021/22 – 2022/23)**

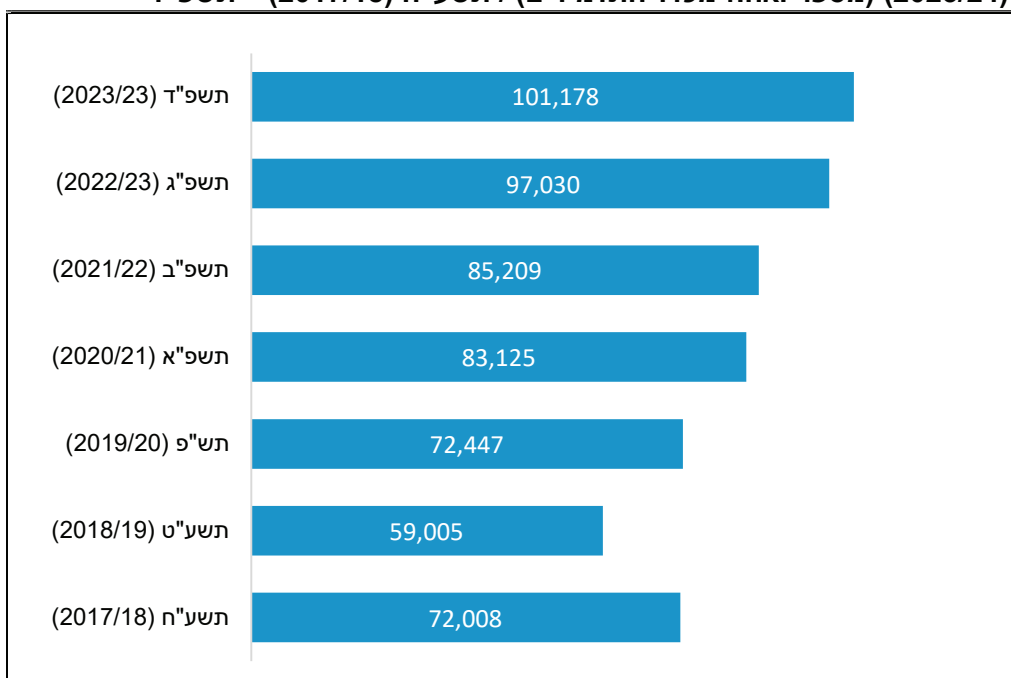
מקור: משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, שירות פסיכולוגי ייעוצי, שנים שונות.

בשנים תשפ"ב-תשפ"ג כ-75% מהתלמידים שהורחקו מבית ספר ממשיכים בלימודיהם במסגרת אחרת.
כחמישית מהתלמידים נשרו מהלימודים וכ-4% סיימו 12 שנות לימוד.

תלמידים בטיפול קציני ביקור סדיר (תרשים 5ט' ולוח 5.15)

בחלק זה מוצגים נתונים על תלמידים בטיפול קציני ביקור סדיר, שתפקידם להבטיח את ביקורם הסדיר של תלמידים בגני ילדים ובבתי הספר ואת מניעת נשירתם, וכן נתונים על נשירה ממערכת חינוך. במונח "נשירה" כלולים תלמידים שנשרו מבתי-הספר הנתונים בביקורו של משרד החינוך. לא כל הנושרים מסיימים בכך את לימודיהם. יש מהם הממשיכים במסגרות שאינן בביקור משרד החינוך, כגון בתי-ספר ששייכים למשרד הדתות, למשרד העבודה או למשרד הביטחון, ובתי-ספר במזרח ירושלים. משהתקבלו נתונים מלאים יותר עודכנו ותוקנו נתוני השנים הקודמות. באשר לנתוני הנשירה של חרדים ממוסדות בביקור משרד החינוך יש לציין, כי לרוב מדובר בעזיבה בכיתה יא' לשם מעבר לשיבה.

תרשים 5ט': מספר התלמידים בטיפול קציני ביקור סדיר (קב"סים), לפי שנה / תשפ"ד (2023/24) (מספר ואחוז מכלל התלמידים) / תשע"ח (2017/18) – תשפ"ד

מקור: משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, אגף חינוך ילדים ונוער בסיכון, שנים שונות.

בין השנים תש"פ-תשפ"ד, עלה מספר התלמידים בטיפול קציני ביקור סדיר בכ-41%.

לוח 5.15: התפלגות התלמידים המטופלים בידי קציני ביקור סדיר (קב"סים), לפי מאפיינים שונים / תשפ"ב (2021/22) - תשפ"ד (2023/24)

מאפיין		תשפ"ב		תשפ"ג		תשפ"ד	
		מספר	אחוז	מספר	אחוז	מספר	אחוז
	סך הכול	85,209	100.0	97,030	100.0	101,178	100.0
מין	בנים	51,019	59.9	56,686	58.4	58,487	57.8
	בנות	34,188	40.1	40,295	41.5	42,639	42.1
שלב חינוך	גני ילדים	3,141	3.7	2,102	2.2	2,089	2.1
	יסודי	23,653	27.8	30,636	31.6	28,804	28.5
	חטיבת ביניים	27,790	32.6	20,115	20.7	19,290	19.1
	חטיבה עליונה	30,588	35.9	28,397	29.3	32,702	32.3
פיקוח	ממלכתי	58,518	68.7	66,966	69.0	70,122	69.3
	ממלכתי-דתי	11,601	13.6	14,724	15.2	15,107	14.9
	חרדי	10,462	12.3	13,760	14.2	14,202	14.0
קבוצת אוכלוסייה	יהודי	54,956	64.5	65,217	67.2	67,940	67.1
	ערבי	23,244	27.3	23,062	23.8	23,777	23.5
	דרוזי	1,899	2.2	2,417	2.5	2,366	2.3
	ארמני	16	0.0	22	0.0	30	0.0
	צ'רקסי	45	0.1	84	0.1	58	0.1
	אחר	5,049	5.9	6,179	6.4	6,957	6.9
ארץ מוצא	ישראל	81,087	95.2	91,589	94.4	95,150	94.0
	חו"ל (עולים)	4,122	4.8	5,444	5.6	6,028	6.0
	מזה: בריה"מ לשעבר	1,427	1.7	16	0.0	21	0.0
	אתיופיה	568	0.7	499	0.5	462	0.5
	אחר	2,127	2.5	4,929	5.1	5,546	5.5

מקור: משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, אגף חינוך ילדים ונוער בסיכון, 2024.
* בכל הקטגוריות חלק מהנתונים מוזנים כ-'חסר' ולכן סך הפריטים לא מסתכם ל-100%.

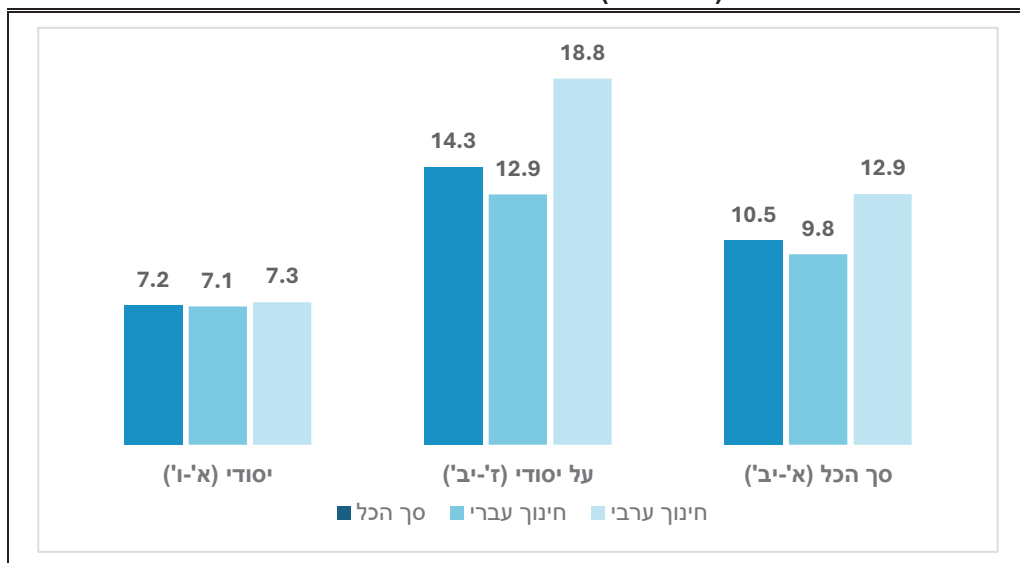
מספר התלמידים שטופלו אצל קציני ביקור סדיר עלה בין השנים תשפ"ב-תשפ"ד בכ-19%. שיעור הבנים גבוה משיעור הבנות בטיפול קציני ביקור סדר, אך מספר הבנות גדל בשנים אלו בכ-25%, וזאת לעומת עלייה של כ-15% בלבד אצל הבנים. רוב התלמידים בטיפול קב"ס למדו בחט"ב או בחטיבה עליונה, ובשנים אלו נרשמה ירידה של כשליש במספר הילדים שטופלו על ידי קב"ס בגני הילדים (33%) ובחטיבות הביניים (31%), וזאת לעומת עלייה של 22% במספר הילדים בבית ספר יסודי ו-7% בחטיבה העליונה. כשני שליש מהתלמידים בטיפול קב"ס הם יהודים, כאשר בחינוך העברי נרשמה עלייה בולטת (25%) לעומת הערבי (2%). בתוך החינוך העברי נרשמה עלייה של 36% בפיקוח החרדי ו-30% בפיקוח הממלכתי דתי, לעומת 20% בפיקוח הממלכתי.

תלמידים נושרים (תרשים 5'-5'א' ולוחות 5.16-5.21)

בחלק זה מוצגים נתונים על נשירה ממערכת החינוך. במונח "נשירה" כלולים תלמידים שנשרו מבתי הספר הנתונים בפיקוחו של משרד החינוך. לא כל הנושרים מסיימים בכך את לימודיהם. יש מהם הממשיכים במסגרות שאינן בפיקוח משרד החינוך, כגון בתי-ספר ששייכים למשרד הדתות, למשרד המשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים או למשרד הביטחון. באשר לנתוני הנשירה של חרדים ממוסדות בפיקוח משרד החינוך יש לציין, כי לרוב מדובר בעזיבה בכיתה י' לשם מעבר לשיבה.

תרשימים 5'-5' ולוחות 5.16-5.19 מציגים נתונים על **נשירה נטו** – לא כולל תלמידים שעברו ללמוד במוסדות חלופיים בפיקוח משרד החינוך. לוחות 5.20-5.21 מציגים נתונים אודות **נשירה ברוטו** – כולל מעבר למסגרות חלופיות ותלמידים שעזבו ושווהים בחו"ל. הנתונים מתייחסים לעוזבים את המסגרת במעבר בין שנת לימודים אחת לבאה. יש להבחין בין נתונים אלה לבין נתונים על שיעורי הלמידה מתוך קבוצת הגיל, שהופיעו בסעיפים קודמים בפרק זה, המייצגים שיעורי למידה (ונשירה) מצטברים.

תרשים 5': שיעור (לאלף) של התלמידים שנשרו מבתי הספר בפיקוחו של משרד החינוך*, לפי גיל וזרם חינוכי במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ד (2023/24)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עיבוד מיוחד, 2024.

* נשירה נטו - לא כולל תלמידים שעברו ללמוד במוסדות חלופיים בפיקוח משרד החינוך.

במהלך שנת הלימודים תשפ"ג ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ד כ-11 תלמידים לאלף נשרו ממסגרות בפיקוח משרד החינוך ולא השתלבו במוסדות אלה בשנת הלימודים הבאה (חלקם השתלבו במסגרות בפיקוח אחר או במסגרות לא מוכרות). עיקר הנשירה היה בחינוך העל-יסודי. שיעור התלמידים שנשרו היה גבוה יותר בחינוך הערבי מאשר בעברי.

במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ד שיעור הנשירה הכללי (2023/24) ירד לעומת השנה הקודמת. עיקר הירידה נרשמה בחינוך העברי, כאשר בחינוך הערבי נרשמה עלייה של כ-3% בשיעור לאלף תלמידים בכלל הגילאים, ועלייה של כ-9% בכיתות א-ו.

לוח 5.16: התפלגות התלמידים שנשרו מבתי הספר בפיקוחו של משרד החינוך* במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ד (2023/24), לפי כיתה (מספרים ואחוז מכלל התלמידים ביישוב)**

יישוב	סך הכול א-י"ב		א-ו'		ז-יב'	
	מספרים	אחוז	מספרים	אחוז	מספרים	אחוז
סך הכול ארצי	20,592	1.0	7,449	0.7	13,143	1.4
חינוך עברי - סך הכול	14,796	1.0	5,745	0.7	9,051	1.3
חינוך ערבי - סך הכול	5,796	1.3	1,704	0.7	4,092	1.9
עיריות						
ירושלים	4,703	2.2	1,937	1.7	2,766	2.8
תל אביב- יפו	1,048	1.6	619	1.8	429	1.5
חיפה	476	1.1	214	0.9	262	1.3
אום אל-פחם	75	0.6	9	0.1	66	1.0
אופקים	57	0.7	10	0.2	47	1.4
אור יהודה	26	0.4	7	0.2	19	0.6
אור עקיבא	27	0.7	12	0.6	15	0.9
אילת	130	1.4	61	1.2	69	1.6
אלעד	150	0.9	34	0.4	116	1.3
אריאל	25	0.8	8	0.4	17	1.1
אשדוד	257	0.6	96	0.4	161	0.8
אשקלון	211	0.8	62	0.4	149	1.2
באקה אל-גרביה	30	0.4	8	0.2	22	0.6
באר יעקב	59	0.8	21	0.5	38	1.4
באר שבע	259	0.7	102	0.5	157	1.0
בית שאן	58	1.5	10	0.5	48	2.6
בית שמש	672	1.8	137	0.7	535	3.2
ביתר עילית	333	1.4	35	0.3	298	2.8
בני ברק	512	0.9	145	0.5	367	1.5
בת ים	233	1.3	96	1.1	137	1.6
גבעת שמואל	44	0.7	26	0.8	18	0.6
גבעתיים	52	0.6	30	0.7	22	0.6
גני תקווה	26	0.5	12	0.4	14	0.6
דימונה	54	0.8	14	0.4	40	1.2

לוח 5.16: התפלגות התלמידים שנשרו מבתי הספר בפקוחו של משרד החינוך* במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ד (2023/24), לפי כיתה (מספרים ואחוז מכלל התלמידים ביישוב**)

ז"יב'		א"ו'		סך הכול א"י"ב		יישוב
אחוז	מספרים	אחוז	מספרים	אחוז	מספרים	
0.8	53	1.3	84	1.0	137	הוד השרון
1.1	87	1.3	120	1.2	207	הרצליה
0.9	75	0.4	39	0.6	114	חדרה
1.1	176	1.1	193	1.1	369	חולון
2.3	55	1.6	83	1.8	138	חריש
2.1	84	0.5	25	1.2	109	טבריה
1.6	84	0.2	12	0.9	96	טייבה
0.8	23	0.4	11	0.6	34	טירה
1.4	28	0.2	5	0.7	33	טירת כרמל
0.0	-	0.0	***	0.4	28	טמרה
1.5	70	0.3	23	0.8	93	יבנה
0.9	26	0.1	4	0.5	30	יהוד
1.3	30	0.4	11	0.8	41	יקנעם עלית
0.6	18	0.2	7	0.4	25	כפר יונה
0.6	54	0.7	69	0.7	123	כפר סבא
0.3	9	0.2	7	0.3	16	כפר קאסם
1.1	24	0.2	4	0.7	28	כפר קרע
2.0	75	0.7	27	1.3	102	כרמיאל
1.6	120	0.3	26	0.8	146	לוד
0.8	18	0.0	1	0.4	19	מגאר
1.4	32	0.4	12	0.9	44	מגדל העמק
0.5	63	0.7	78	0.6	141	מודיעין-מכבים-רעות
1.6	203	0.3	56	0.9	259	מודיעין עילית
0.3	14	0.3	12	0.3	26	מעלה אדומים
1.0	21	0.4	8	0.7	29	מעלות תרשיחא
1.0	53	0.8	46	0.9	99	נהריה
1.6	55	0.6	25	1.1	80	נוף הגליל
0.7	38	0.9	49	0.8	87	נס ציונה
1.5	109	0.1	8	0.8	117	נצרת
0.6	10	0.7	11	0.7	21	נשר
1.8	88	0.1	10	0.8	98	נתיבות
0.9	167	0.8	163	0.8	330	נתניה

לוח 5.16: התפלגות התלמידים שנשרו מבתי הספר בפקוחו של משרד החינוך* במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ד (2023/24), לפי כיתה (מספרים ואחוז מכלל התלמידים ביישוב)**

יישוב	סך הכול א"י"ב		א"ו'		ז"יב'	
	מספרים	אחוז	מספרים	אחוז	מספרים	אחוז
סח'נין	42	0.6	3	0.1	39	1.1
עכו	98	1.0	41	0.8	57	1.3
עפולה	86	0.8	19	0.3	67	1.4
עראבה	29	0.4	3	0.1	26	0.8
ערד	36	0.6	16	0.5	20	0.9
פתח-תקווה	299	0.6	124	0.5	175	0.7
צפת	174	2.0	26	0.6	148	3.5
קלנסווה	21	0.4	9	0.3	12	0.4
קריית אונו	47	0.5	26	0.6	21	0.5
קריית אתא	70	0.7	24	0.4	46	1.0
קריית ביאליק	44	0.6	12	0.3	32	1.0
קריית גת	102	0.8	25	0.3	77	1.3
קריית ים	86	1.5	33	1.1	53	1.9
קריית מוצקין	62	0.8	24	0.6	38	1.1
קריית מלאכי	65	1.1	12	0.4	53	2.1
קריית שמונה	21	0.6	3	0.2	18	0.9
ראש העין	84	0.6	30	0.3	54	1.0
ראשון לציון	279	0.7	113	0.5	166	0.9
רהט	306	1.5	63	0.5	243	2.7
רחובות	269	0.9	114	0.7	155	1.2
רמלה	169	1.1	24	0.3	145	2.0
רמת גן	171	0.8	80	0.7	91	0.9
רמת השרון	127	1.3	62	1.3	65	1.3
רעננה	202	1.3	96	1.2	106	1.4
שדרות	48	0.8	16	0.4	32	1.3
שפרעם	36	0.4	3	0.1	33	0.8
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים)						
אבו סנאן	28	1.1	***	0.0	28	2.1
אבן יהודה	25	0.7	17	1.0	8	0.4
אורנית	17	0.7	5	0.4	12	1.0
אזור	9	0.4	***	0.0	9	0.9
אכסאל	19	0.5	***	0.0	***	0.0
אעבלין	13	0.5	***	0.0	***	0.0

לוח 5.16: התפלגות התלמידים שנשרו מבתי הספר בפקוחו של משרד החינוך* במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ד (2023/24), לפי כיתה (מספרים ואחוז מכלל התלמידים ביישוב**)

ז'יב'		א'ו'		סך הכול א'ו"ב		יישוב
אחוז	מספרים	אחוז	מספרים	אחוז	מספרים	
0.7	12	0.4	8	0.6	20	אפרת
0.4	5	0.0	***	0.2	5	ביר אל-מכסור
2.2	27	0.0	***	1.1	27	בועיינה- נוג'ידאת
0.0	***	0.0	***	0.4	9	בית ג'ן
1.3	24	1.3	24	1.3	48	בנימינה - גבעת עדה
0.0	***	0.0	***	0.4	12	בסמ"ה
1.5	36	0.4	15	0.9	51	גבעת זאב
0.0	***	0.0	***	0.5	19	ג'דידה-מכר
0.9	33	0.8	28	0.9	61	גדרה
2.2	25	0.3	4	1.2	29	ג'לג'וליה
1.1	34	0.4	9	0.8	43	גן יבנה
0.0	***	0.0	***	0.4	15	ג'סר א-זרקקה
0.5	6	0.0	***	0.2	6	ג'ת
0.4	7	0.0	***	0.2	7	דאלית אל כרמל
0.7	8	0.0	***	0.4	8	דבורייה
0.8	12	0.0	***	0.4	12	דיר אל אסד
0.7	8	0.0	***	0.4	8	דיר חנא
1.1	29	1.0	24	1.0	53	זכרון יעקב
2.4	63	0.1	4	1.1	67	חורה
1.4	14	0.0	***	0.6	14	חצור הגלילית
3.2	53	0.0	***	1.6	53	טורעאן
1.4	29	0.2	4	0.8	33	יפיע
1.5	18	0.4	6	0.9	24	ירוחם
0.3	6	0.0	***	0.2	6	ירכא
0.0	***	0.0	***	0.1	4	כאבול
0.0	***	0.0	***	0.9	53	כסיפה
0.6	6	0.5	5	0.6	11	כפר יאסיף
0.7	20	0.0	***	0.4	20	כפר כנא
1.2	30	0.0	***	0.6	30	כפר מנדא
0.0	***	0.0	***	0.4	22	לקייה
0.5	12	0.8	19	0.7	31	מבשרת ציון
0.5	9	0.0	***	0.3	9	מג'ד אל כרום

לוח 5.16: התפלגות התלמידים שנשרו מבתי הספר בפקוחו של משרד החינוך* במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ד (2023/24), לפי כיתה (מספרים ואחוז מכלל התלמידים ביישוב**) (מספרים ואחוז מכלל התלמידים ביישוב**)

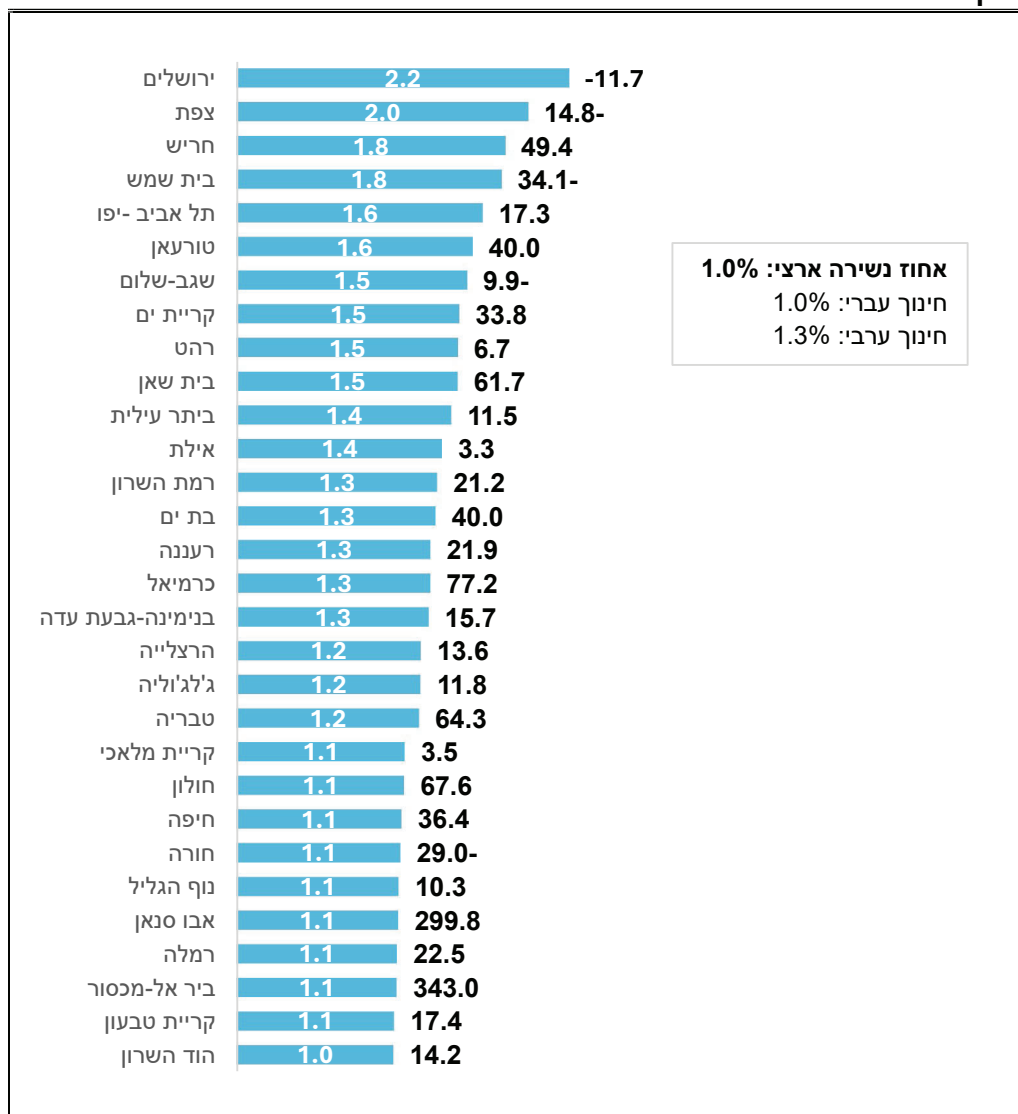
ז"יב'		א'ו'		סך הכול א'י"ב		יישוב
אחוז	מספרים	אחוז	מספרים	אחוז	מספרים	
0.0	***	0.0	***	0.6	14	מג'דל שמס
1.0	20	0.5	11	0.7	31	מזכרת בתיה
0.0	***	0.0	***	0.2	7	מיתר
0.0	***	0.0	***	0.1	4	מעלה עירון
0.0	***	0.0	***	0.4	13	נחף
0.0	***	0.0	***	0.0	***	עין מאהל
0.9	11	0.3	4	0.6	15	עספיא
0.9	21	0.0	***	0.5	21	ערערה
1.7	49	0.3	11	1.0	60	ערערה בנגב
1.2	13	0.9	13	1.0	26	עתלית
0.0	***	0.0	***	0.2	5	פורידיס
1.1	49	0.7	36	0.9	85	פרדס חנה-כרכור
0.4	5	0.4	6	0.4	11	צור הדסה
0.6	17	0.4	11	0.5	28	קדימה-צורן
1.3	22	0.8	12	1.1	34	קריית טבעון
0.0	***	0.0	***	0.7	13	קריית עקרון
1.5	16	0.4	6	0.9	22	קרני שומרון
0.0	***	0.0	***	0.4	15	ריינה
0.9	15	0.2	4	0.5	19	רכסים
3.3	52	0.2	3	1.5	55	שגב שלום
0.7	18	0.8	17	0.8	35	שוהם
0.8	14	1.3	22	1.0	36	תל מונד
1.7	52	0.2	7	0.9	59	תל שבע

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עיבוד מיוחד, 2024.

* נשירה נטו - לא כולל תלמידים שעברו ללמוד במוסדות חלופיים בפקוח משרד החינוך. ** יישובים המונים 10,000 תושבים ויותר בלבד. *** כשמספר המקרים קטן מ-3 באחת מקבוצות הכיתה או בשתייה, הוסתרו הנתונים לפי כיתה והוצג רק סך כל המקרים.

אחוז הנשירה הארצי במעבר לשנת הלימודים תשפ"ד לכיתות א'י"ב עמד על 1.1%, ללא שינוי מהשנה הקודמת. ביישובים הבאים שיעור הנשירה היה גבוה יותר פי אחד וחצי מהשיעור הארצי: ירושלים (2.2%), צפת (2.0%), חריש (1.8%), בית שמש (1.8%), ותל אביב-יפו (1.6%).

תרשים 5א': היישובים בהם אחוז הנשירה מבתי הספר בפיקוחו של משרד החינוך* במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ד (2023/24) היה זהה לשיעור הארצי או גבוה ממנו, ושיעור הגידול לעומת השנה הקודמת

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עיבוד מיוחד, 2024.
 * נשירה נטו - לא כולל תלמידים שעברו ללמוד במוסדות חלופיים.

מבין היישובים היהודים הייתה עלייה משמעותית בשיעור הנשירה בכרמיאל (77.2%), חולון (67.6%) ובית שאן (61.7%). מבין היישובים הערביים בולטים ביר אל מכסור (343%) ואבו סנאן (299.8%).

לוח 5.17: התפלגות נשירת תלמידים (ברוטו)* מכיתות ז'-י"ב במגזרים העברי והערבי במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ד (2023/24), לפי כיתה, מגזר, פיקוח, מגדר וותק בארץ

כיתה ח'		כיתה ז'		סך הכל ז'-י"ב		
אחוז הנושרים	סך הכל מספרים	אחוז הנושרים	סך הכל מספרים	אחוז הנושרים	מספר התלמידים	
חינוך עברי						
1.9	119,932	0.6	126,051	1.8	703,955	סך הכל
פיקוח						
1.2	70,485	0.6	71,811	1.1	412,867	ממלכתי
1.2	22,108	0.4	23,257	1.1	123,290	ממלכתי- דתי
4.2	27,339	1.0	30,983	3.9	167,798	חרדי
מגדר						
2.5	60,324	0.8	64,876	2.6	359,256	בנים
1.2	59,608	0.5	61,175	0.9	344,699	בנות
ותק בארץ						
1.6	112,401	0.5	118,650	1.6	654,869	ילידי הארץ - סה"כ
5.7	7,531	3.2	7,401	4.1	49,086	ילידי חו"ל - סה"כ
3.0	2,135	1.3	1,741	2.5	16,311	עלו עד 2014
9.5	3,435	4.6	3,819	6.5	20,534	2015+
חינוך ערבי						
2.5	38,417	0.8	37,711	2.2	216,304	סך הכל
מגדר						
3.0	19,424	1.1	19,310	2.9	110,163	בנים
2.1	18,568	0.8	18,692	1.5	107,385	בנות

לוח 5.17: התפלגות נשירת תלמידים (ברוטו)* מכיתות ז'-י"ב במגזרים העברי והערבי במהלך שנת הלימודים תשפ"ב (2021/22) ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ג (2022/23), לפי פיקוח, כיתה, מגדר וותק בארץ (המשך)

כיתה ט'		כיתה י'		כיתה י"א		כיתה י"ב		
סך הכל מספרים	אחוז הנושרים	סך הכל מספרים	אחוז הנושרים	סך הכל מספרים	אחוז הנושרים	סך הכל מספרים	אחוז הנושרים	
חינוך עברי								
סך הכל	123,018	1.5	114,908	1.7	111,671	4.4	108,375	0.8
פיקוח								
ממלכתי	71,851	1.4	67,789	1.4	65,548	1.5	65,383	0.6
ממלכתי-דתי	21,706	1.5	19,240	1.7	18,496	1.8	18,483	0.4
חרדי	29,461	1.6	27,879	2.4	27,627	12.9	24,509	1.6
מגדר								
בנים	62,627	2.0	59,368	2.2	58,127	7.3	53,934	1.1
בנות	60,391	0.9	55,540	1.2	53,544	1.2	54,441	0.4
ותק בארץ								
ילידי הארץ סה"כ	114,602	1.3	106,099	1.5	102,987	4.2	100,130	0.8
ילידי חו"ל-סה"כ	8,416	3.8	8,809	4.4	8,684	6.0	8,245	1.2
עלו עד 2014	2,914	2.6	3,033	2.1	3,189	4.5	3,329	1.3
2015+	3,333	6.1	3,584	7.7	3,385	9.1	2,978	1.5
חינוך ערבי								
סך הכל	37,453	4.3	34,748	2.2	34,302	2.4	35,051	0.7
מגדר								
בנים	19,095	5.7	17,722	3.3	17,201	3.2	17,411	1.0
בנות	18,358	2.8	17,026	1.1	17,101	1.5	17,640	0.5

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2023 לוח 4.26.
 *נשירה ברוטו ממוסדות בפיקוח משרד החינוך. חלק מהנושרים עובר ללמוד בבתי ספר של משרד המשרד העבודה, הרווחה והביטחון החברתי ובישיבות. המעבר לישיבות מתרחש לרוב בכיתות י"א. הוא אינו נובע בהכרח מקשיי לימוד או מכשלון בית הספר, אלא מבחירה בדרך חיים שונה.

שיעור הנשירה בקרב תלמידים בחינוך הערבי היה גבוה בכ-23% מהמגזר העברי. עם זאת, ישנם הבדלים בנקודה זו בין חטיבת הביניים והתיכון: בכיתות ז'-ט' שיעור הנשירה בחינוך הערבי גבוה במיוחד מהחינוך העברי, כאשר בכיתה ט' שיעור הנשירה בחינוך הערבי גבוה בכ-190% מזה שבחינוך העברי.

בכיתות י-יב' לעומת זאת שיעור הנשירה בחינוך העברי גבוה יותר, ובכיתה יא' הוא גבוה ב-67% מזה שבחינוך הערבי.

שיעור הנשירה בקרב בנים גבוה משמעותית מזה של הבנות. ב-187% בחינוך הערבי ובחינוך העברי הפער עומד על כ-97%.

שיעור הנשירה בקרב עולים חדשים גבוה מזה של ילידי הארץ, כאשר הפער הולך וקטן עם הגיל: בכיתה ז' שיעור הנשירה בקרב עולים גבוה יותר מפי 6 מזה של ילידי הארץ, ואילו בכיתות יא-יב הפער עומד על כ-50%.

בחינוך החרדי שיעור הנשירה גבוה בכ-250% לעומת החינוך הממלכתי במגזר העברי, כאשר הפער ניכר בכל שכבות הגיל.

לוח 5.18: שיעור נשירת תלמידים (ברוטו) * מכיתות ז'-י"ב בחינוך העברי, לפי כיתה ופיקוח / במהלך שנת הלימודים תשס"ו (2005/06) ובמעבר לשנה"ל תשס"ז (2006/07) – במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנה"ל תשפ"ד (2023/24)

שנה	פיקוח	סך הכול ז'-י"ב	כיתה				י"ב
			ז'	ח'	ט'	י'	י"א
בין תשס"ו (2005/06) לתשס"ז (2006/07)	סך הכול	2.7	0.5	2.2	3.0	3.4	5.3
	ממלכתי	2.1	0.4	1.3	3.2	3.1	3.6
	ממלכתי-דתי	2.2	0.5	1.4	2.7	3.3	4.5
	חרדי	5.3	1.2	6.4	2.5	4.3	12.6
בין תש"ע (2009/10) לתשע"א (2010/11)	סך הכול	2.7	0.6	2.4	2.7	3.0	5.6
	ממלכתי	2.0	0.5	1.5	3.0	2.6	3.2
	ממלכתי-דתי	2.0	0.5	1.3	2.4	2.7	4.1
	חרדי	5.5	0.9	6.4	2.3	4.4	14.7
בין תשע"ה (2014/15) לתשע"ו (2015/16)	סך הכול	2.2	0.7	2.1	2.2	2.0	5.1
	ממלכתי	1.5	0.5	1.1	2.3	1.8	2.3
	ממלכתי-דתי	1.2	0.3	1.0	1.5	1.7	2.3
	חרדי	5.3	1.7	5.7	2.4	3.1	15.6
בין תש"פ (2019/20) לתשפ"א (2020/21)	סך הכול	1.6	0.5	1.8	1.2	1.3	4.2
	ממלכתי	0.9	0.4	0.9	1.2	1.2	1.4
	ממלכתי-דתי	0.9	0.2	0.9	0.9	1.3	1.7
	חרדי	4.0	0.8	5.1	1.3	1.7	13.1
בין תשפ"א (2020/21) לתשפ"ב (2021/22)	סך הכול	1.8	0.5	1.9	1.4	1.6	4.5
	ממלכתי	1.0	0.4	0.9	1.3	1.2	1.4
	ממלכתי-דתי	1.0	0.3	1.1	1.1	1.4	1.6
	חרדי	4.4	1.0	4.9	2.1	2.7	13.7
בין תשפ"ב (2021/22) לתשפ"ג (2022/23)	סך הכול	1.9	0.7	2.0	1.5	1.7	4.6
	ממלכתי	1.1	0.5	1.0	1.4	1.4	1.5
	ממלכתי-דתי	1.1	0.3	1.1	1.1	1.7	1.7
	חרדי	4.5	1.3	5.3	1.7	2.7	13.6

לוח 5.18: שיעור נשירת תלמידים (ברוטו) * מכיתות ז'-י"ב בחינוך העברי, לפי כיתה ופיקוח / במהלך שנת הלימודים תשס"ו (2005/06) ובמעבר לשנה"ל תשס"ז (2006/07) – במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנה"ל תשפ"ד (2023/24)

שנה	פיקוח	סך הכול ז'-י"ב	כיתה					
			ז'	ח'	ט'	י'	י"א	י"ב
בין תשפ"ג (2022/23) לתשפ"ד (2023/24)	סך הכול	1.8	0.6	1.9	1.5	1.7	4.4	0.8
	ממלכתי	1.1	0.6	1.2	1.4	1.4	1.5	0.6
	ממלכתי-דתי	1.1	0.4	1.2	1.5	1.7	1.8	0.4
	חרדי	3.9	1.0	4.2	1.6	2.4	12.9	1.6

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 4.26, שנים שונות.
* נשירה ברוטו ממוסדות בפיקוח משרד החינוך. חלק מהנושרים עובר ללמוד בבתי ספר של משרד המשרד העבודה, הרווחה והביטחון החברתי ובישיבות. המעבר לישיבות מתרחש לרוב בכיתות י"א. הוא אינו נובע בהכרח מקשיי לימוד או מכשולן בית הספר, אלא מבחירה בדרך חיים שונה.

בין השנים תשס"ו-תשפ"ד ירד שיעור הנושרים (ברוטו) בחינוך העברי מ-2.7% ל-1.8%. בעוד שבחינוך הממלכתי ובחינוך הממלכתי-דתי שיעור הנושרים קטן בחצי (מ-2.1 ל-1.1 ומ-2.2 ל-1.1) בחינוך החרדי נרשמה ירידה מתונה יותר (מ-5.3% ל-3.9%). שיעור הנושרים הכללי בחינוך החרדי היה הנמוך ביותר מאז תשס"ו (3.9%), כאשר באופן כללי שיעור הנשירה מהחינוך החרדי גבוה בכיתה ח' ובכיתה יא'.

לוח 5.19: שיעור נשירת תלמידים (ברוטו) * מכיתות ז'-י"ב בחינוך הערבי, לפי כיתה / במהלך שנה"ל תש"ע ובמעבר לשנה"ל תשע"א (2010/11) – במהלך שנה"ל תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנה"ל תשפ"ד (2023/24)

שנה	סך הכול ז'-י"ב	כיתה					
		ז'	ח'	ט'	י'	י"א	י"ב
בין תש"ע (2009/10) לתשע"א (2010/11)	4.7	1.0	4.2	10.4	3.0	5.6	1.8
בין תשע"ה (2014/15) לתשע"ו (2015/16)	3.4	0.8	2.9	7.2	4.3	3.9	1.0
בין תשפ"א (2020/21) לתשפ"ב (2021/22)	2.2	0.7	2.3	4.4	2.5	2.6	0.6
בין תשפ"ב (2021/22) לתשפ"ג (2022/23)	2.2	0.8	2.5	4.3	2.3	2.6	0.6
בין תשפ"ג (2022/23) לתשפ"ד (2023/24)	2.2	0.9	2.5	4.3	2.2	2.4	0.7

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 4.26, שנים שונות.
* נשירה ברוטו ממוסדות בפיקוח משרד החינוך. חלק מהנושרים עובר ללמוד בבתי ספר של משרד המשרד העבודה, הרווחה והביטחון החברתי.

בין השנים תש"ע-תשע"א לבין תשפ"ג-תשפ"ד ירד ליותר ממחצית שיעור הנושרים בחינוך הערבי בכיתות ז'-י"ב (מ-4.7% ל-2.2%). בשלוש השנים האחרונות שיעור הנשירה הכללי לא השתנה ועמד על 2.2%, אך שיעור הנשירה של תלמידי כיתות ז', ח' ו-יב' עלה, ואילו בכיתות ט'-יא' הוא ירד.

לוח 5.20: התפלגות תלמידי ז'-י"ב שנשרו ממערכת החינוך במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ד (2023/24), לפי מעבר למסגרת לימוד חלופית*, מגדר, מגזר ותק ופיקוח (מספרים ואחוז מהתלמידים)**

מהם:		נשרו ולומדים במסגרת חלופית*		סך כול התלמידים שנשרו ממערכת החינוך		סך כול תלמידי ז'-י"ב שהתחילו ללמוד בתחילת תשפ"ג	
נשרו ואינם לומדים במסגרת חלופית*	מספרים	אחוז מהנושרים	מספרים	אחוזים	מספרים		
אחוז מתלמידי ז'-י"ב שהתחילו ללמוד							
1.3	11,612	26.3	4,147	1.8	15,759	881,592	סך הכול*** (לא כולל מזרח ירושלים)
חינוך עברי							
1.3	9,051	28.0	3,512	1.8	12,563	703,955	סך הכול
מין							
1.7	6,050	35.7	3,362	2.6	9,412	359,256	בנים
0.9	3,001	4.8	150	0.9	3,151	344,699	בנות
פיקוח							
1.0	4,314	6.9	320	1.1	4,634	412,867	ממלכתי
0.9	1,167	16.5	230	1.1	1,397	123,290	ממלכתי-דתי
2.1	3,570	45.3	2,962	3.9	6,532	167,798	חרדי
ותק							
1.1	7,180	32.1	3,389	1.6	10,569	654,869	ילידי ישראל
3.8	1,871	6.2	123	4.1	1,994	49,086	ילידי חו"ל
חינוך ערבי***							
1.4	2,561	19.9	635	1.8	3,196	177,637	סך הכול
מין							
1.9	1,732	23.4	530	2.5	2,262	89,217	בנים
0.9	829	11.2	105	1.1	934	88,420	בנות

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 4.27.

* מסגרת לימוד פורמלית שיש עליה רישום בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

*** לא כולל תלמידים ערבים תושבי ירושלים, היות שלגבי מוסדות חינוך רבים במזרח ירושלים אין נתונים זמינים. במהלך תשפ"ב ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ג נשרו ממערכת החינוך בפיקוח משרד החינוך 1.9% מתלמידי החינוך העברי והערבי שהתחילו ללמוד בכיתות ז'-י"ב. באותה שנה נשרו ולא המשיכו ללמוד

במסגרת חלופית 1.4% מתלמידי החינוך העברי (1.8% מהבנים, 2.5% מהתלמידים בחינוך החרדי ו-3.3% מילידי חו"ל), ו-1.5% מתלמידי החינוך הערבי (2.0% מהבנים).
מעניין לציין ששיעור הנשירה של בנות (הן בחינוך העברי והן בחינוך הערבי) נמוך יותר מזה של הבנים, אך רובן אינן משתלבות במסגרות חלופיות.

לוח 5.21: התפלגות תלמידי ז'י"ב שנשרו* ממערכת החינוך ועברו למסגרת חלופית**
לפי סוג המסגרת החלופית, מגזר, מגדר, ותק ופיקוח במהלך שנת הלימודים תשפ"ג (2022/23) ובמעבר לשנת הלימודים תשפ"ד (2023/24)

נשרו ולומדים במסגרת חלופית						סך כל תלמידי ז"י"ב שנשרו*	
לומדים בשיבות גדולות		לומדים במוסדות משרד הכלכלה והתעשייה		סך כול הלומדים במסגרת חלופית			
אחוז מהנושרים	מספרים	אחוז מהנושרים	מספרים	אחוז מהנושרים	מספרים		
18.4	2,895	7.9	1,252	26.3	4,147	15,759	סך הכול
חינוך עברי							
23.0	2,895	4.9	617	28.0	3,512	12,563	סך הכול
מין							
30.8	2,895	5.0	467	35.7	3,362	9,412	בנים
0.0	-	4.8	150	4.8	150	3,151	בנות
פיקוח							
0.2	9	6.7	311	6.9	320	4,634	ממלכתי
1.4	20	15.0	210	16.5	230	1,397	ממלכתי-דתי
43.9	2,866	1.5	96	45.3	2,962	6,532	חרדי
ותק							
26.6	2,811	5.5	578	32.1	3,389	10,569	ילידי ישראל
4.2	84	2.0	39	6.2	123	1,994	ילידי חו"ל
חינוך ערבי***							
-	-	19.9	635	19.9	635	3,196	סך הכול
מין							
-	-	23.4	530	23.4	530	2,262	בנים
-	-	11.2	105	11.2	105	934	בנות

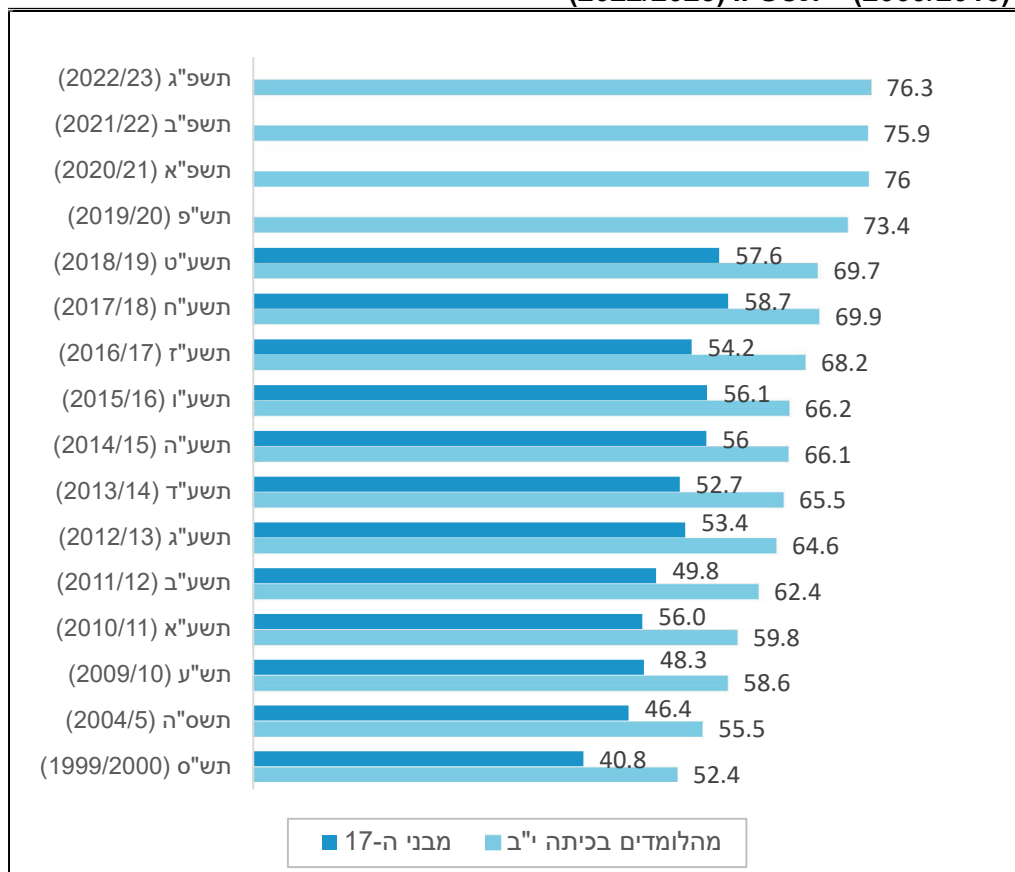
מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 4.27.
* נשירה ברוטו, כולל תלמידים שעברו ללמוד במסגרות חלופיות.
** מסגרת לימוד פורמלית שיש עליה רישום בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
*** לא כולל תלמידים ערבים תושבי ירושלים, היות שלגבי מוסדות חינוך רבים במזרח ירושלים אין נתונים זמינים.

בחינוך העברי, מרבית הנושרים שעברו ללמוד במסגרות חלופיות הם בנים חרדים שעברו לשיבות גדולות, ומיעוטם נושרים שעברו למסגרות של משרד הכלכלה והתעשייה.
בחינוך הערבי כל הנושרים שעברו למסגרות חלופיות עברו למסגרות של משרד הכלכלה והתעשייה, והם מהווים יותר ממחצית מהנושרים הלומדים במוסדות אלו.

לומדים, ניגשים וזכאים לתעודת בגרות (תרשימים 5'ב'-5'יט' ולוחות 5.22-5.24)

תלמידים זכאים הם "תלמידים שעמדו בכל הדרישות והתנאים המוגדרים כמזכים בתעודה לאחר מועד החורף העוקב שלאחר סיום הלימודים". חישוב הזכאים מקבוצת הגיל 17 מתעלם מאלה שגילם בעת הזכאות היה 18 ויותר.

תרשים 5'ב': שיעור הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי י"ב ומבני ה-17* / תש"ע
(2009/2010) – תשפ"ג (2022/2023)

מקור: משרד החינוך, שנים שונות.

* החישוב נעשה ע"י המועצה לשלום הילד ומבוסס על נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

אחוזי הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי י"ב עולים בהתמדה לאורך השנים. בין השנים תשע"ה-תשפ"ג אחוז הזכאים גדל בכ-10 נקודות (מ-66.1% ל-76.3%).

לוח 5.22: שיעור הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי י"ב הלומדים ביישוב/
תשע"ה (2015/14) – תשפ"ג (2022/23)

תשפ"ג	תשפ"ב	תשפ"א	תשע"ז	תשע"ה	יישוב
76.3	75.9	76.0	68.2	66.1	סך הכל ארצי
עיריות					
51.4	50.79	53.3	40.4	47.3	ירושלים*
79.3	78.8	78.9	72.4	71.0	תל אביב-יפו
82.0	83.1	83.6	77.1	76.5	חיפה
74.4	72.2	69.9	62.3	56.5	אום אל-פחם
44.8	47.4	47.2	42.7	45.0	אופקים
81.2	81.2	70.4	56.2	47.9	אור יהודה
93.0	92.1	88.2	78.6	67.4	אור עקיבא
78.4	77.5	79.9	68.8	62.3	אילת
41.2	38.5	42.6	56.9	78.7	אלעד
95.7	94.4	96.0	84.4	76.7	אריאל
71.2	73	72.7	67.3	67.2	אשדוד
87.7	86	87.3	78.9	71.4	אשקלון
82.8	81.3	87.6	63.1	57.7	באקה אל גרביה
87.4	84.6	84.5	74.8	64.3	באר יעקב
87.7	85.8	84.1	74.3	70.9	באר-שבע
86.4	87.2	83.9	61.8	54.4	בית שאן
43.4	44.7	46.8	50.6	48.1	בית שמש
15.7	13.9	15.8	15.4	15.8	ביתר עילית
12.0	8.3	9.5	9.3	10.6	בני ברק
88.2	86.8	87.7	86.3	82.7	בת ים
98.5	95.7	97.4	94.0	92.7	גבעת שמואל
96.2	96.6	98.1	94.2	91.0	גבעתיים
87.8	87.6	81.3	70.3	77.7	דימונה
89.0	88.5	91.3	82.0	80.9	הוד השרון
92.4	91.1	92.1	84.5	88.4	הרצליה
76.5	73.9	76.3	67.3	62.5	חדרה
84.6	81.6	83.2	76.9	74.2	חולון
77.4	81.6	82.6	66.4	63.4	טבריה
87.0	87.6	90.7	75.5	63.6	טייבה
72.9	63.8	67.7	50.9	44.0	טירה
80.2	75.1	73.2	75.7	79.0	טירת כרמל
76.1	70	69.6	63.4	64.7	טמרה
93.0	90.5	94.3	89.0	91.1	יבנה

לוח 5.22: שיעור הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי י"ב הלומדים ביישוב/
תשע"ה (2015/14) – תשפ"ג (2022/23)

תשפ"ג	תשפ"ב	תשפ"א	תשע"ז	תשע"ה	יישוב
91.9	89.7	92.5	82.5	79.9	יהוד
94.8	93.2	96.2	88.1	82.4	יקנעם עילית
88.5	93	89.7	81.4	73.5	כפר יונה
87.3	90.8	91.2	80.0	81.8	כפר סבא
68.9	72.3	67.0	73.6	47.3	כפר קאסם
82.2	77	80.5	75.3	68.2	כרמיאל
76.1	72.4	72.2	59.4	49.4	לוד
88.5	91.3	91.1	76.3	79.4	מג'אר
67.6	61	64.5	50.0	54.8	מגדל העמק
93.8	92.2	93.3	91.5	90.3	מודיעין-מכבים-רעות
4.7	4.4	4.4	2.8	0.3	מודיעין עילית
94.2	91.2	94.7	85.4	83.8	מעלה אדומים
84.1	75	79.2	72.1	67.4	מעלות-תרשיחא
76.7	78.3	81.9	74.9	79.8	נהריה
79.5	86.4	81.3	66.5	71.1	נוף הגליל
90.4	90.7	89.9	84.2	84.0	נס ציונה
71.6	72.7	71.9	64.9	60.6	נצרת
93.9	95.4	88.2	82.5	89.1	נשר
77.4	80	74.7	72.4	72.6	נתיבות
85.1	86	86.3	72.0	67.6	נתניה
89.0	92.1	89.3	64.6	75.2	סח'נין
80.1	79.1	81.6	70.4	72.2	עכו
88.5	86.7	86.7	65.3	67.7	עפולה
89.6	86.6	88.4	77.2	66.6	עראבה
73.5	71.9	74.0	75.0	73.6	ערד
79.8	78.7	78.0	73.4	67.4	פתח תקווה
51.6	57.8	57.6	55.8	48.0	צפת
83.5	85.7	73.3	64.6	41.0	קלנסווה
91.5	93.4	95.2	88.6	89.1	קריית אונו
84.6	78.2	85.6	79.3	79.7	קריית אתא
84.3	85.3	84.7	73.8	78.1	קריית ביאליק
66.9	70.5	72.0	67.2	62.0	קריית גת
84.2	78.3	77.4	75.5	76.1	קריית ים
86.2	85.7	84.6	79.3	71.5	קריית מוצקין
73.1	74.6	76.4	63.9	59.6	קריית מלאכי

לוח 5.22: שיעור הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי י"ב הלומדים ביישוב/
תשע"ה (2015/14) – תשפ"ג (2022/23)

תשפ"ג	תשפ"ב	תשפ"א	תשע"ז	תשע"ה	יישוב
71.8	76.3	80.8	74.9	67.6	קריית שמונה
90.3	89.7	91.3	85.7	82.2	ראש העין
90.4	90.4	89.5	82.0	77.7	ראשון לציון
70.4	68.4	64.9	56.8	45.2	רהט
85.4	85.6	86.4	79.3	74.1	רחובות
70.9	70.4	72.5	59.3	55.3	רמלה
93.5	92.5	92.7	91.0	89.4	רמת גן
95.9	94.7	97.0	90.9	92.2	רמת השרון
91.0	91.1	90.8	84.7	83.1	רעננה
90.8	87.2	92.7	76.6	82.7	שדרות
71.3	78.6	74.9	49.5	49.2	שפרעם
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים)					
83.9	75.8	77.1	58.0	43.8	אבו סנאן
92.6	93.3	86.5	81.6	78.3	אבן יהודה
-	-	-	70.5	-	אזור
82.0	66.5	69.7	46.4	44.3	אכסאל
84.1	80.2	83.4	56.8	69.5	אעבלין
95.2	92.7	94.8	86.5	86.0	אפרת
73.2	76.3	81.3	67.5	52.0	בועיינה- נוג'ידאת
99.5	98.8	99.0	99.0	98.5	בית ג'ן
90.9	92.8	91.8	88.5	84.7	בנימינה-גבעת עדה
77.6	72.6	65.4	62.0	58.4	בסמ"ה
-	-	-	-	-	גבעת זאב
73.1	81.8	81.0	57.9	66.1	ג'דידה-מכר
91.9	91.2	92.2	89.4	85.9	גדרה
71.0	71.6	60.0	80.8	75.5	ג'לג'וליה
92.9	89.4	86.6	81.6	81.4	גן יבנה
95.8	92.5	95.9	90.0	100.0	גני תקווה
46.6	31.7	52.8	41.6	16.6	ג'סר א-זרקא
87.0	92.9	84.2	78.3	-	ג'ת
90.7	89.1	90.6	71.1	52.4	דאלית אל כרמל
71.6	61	63.0	64.9	64.3	דבוריה
68.4	76.4	63.4	84.4	88.9	דיר אל-אסד
91.8	93.1	91.4	94.7	85.7	דייר חנא
88.7	83.2	86.1	84.9	78.2	זכרון יעקב

לוח 5.22: שיעור הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי י"ב הלומדים ביישוב/
תשע"ה (2015/14) – תשפ"ג (2022/23)

תשפ"ג	תשפ"ב	תשפ"א	תשע"ז	תשע"ה	יישוב
79.4	76.8	73.1	72.9	65.6	חורה
74.4	-	-	-	-	חריש
67.1	76.4	72.8	76.5	75.3	טורעאן
84.0	84.6	78.4	72.6	51.3	יפיע
92.7	90.6	92.1	81.4	80.4	ירוחם
89.3	93.4	92.5	83.0	78.8	ירכא
82.8	67.9	75.6	77.0	81.3	כאבול
64.1	68.5	62.2	51.1	48.4	כסייפה
84.1	67.8	76.5	-	-	כפר יאסיף
82.3	78.1	75.5	57.2	64.8	כפר כנא
73.6	90.1	87.4	77.4	61.1	כפר מנדא
78.5	73.4	73.4	61.8	54.4	כפר קרע
50.7	53.5	55.4	56.3	56.9	לקייה
84.3	91.2	90.1	89.5	81.8	מבשרת ציון
62.0	62.8	64.5	56.5	50.3	מג'ד אל כרום
89.0	85.8	87.1	79.8	74.5	מג'דל שמס
90.9	91.6	90.4	91.4	91.3	מזכרת בתיה
94.7	96.4	92.1	90.4	-	מיתר
75.6	71.8	71.8	58.0	43.7	מעלה עירון
86.4	82.4	78.4	73.1	76.4	נחף
95.4	93.9	90.0	81.1	74.3	עוספיה
81.0	65.9	59.7	34.7	48.9	עין מאהל
66.9	52.7	62.6	61.6	62.9	ערערה
70.2	70.4	65.2	36.3	39.9	ערערה בנגב
74.6	85.6	84.9	71.2	65.2	פורידיס
65.0	70.7	71.6	68.5	62.1	פרדס חנה-כרכור
91.2	91.2	95.3	-	-	קדימה צורן
89.4	87.7	88.7	81.7	77.6	קריית טבעון
89.8	100	98.3	98.2	98.2	קריית עקרון
90.7	89.5	87.1	62.7	69.6	ריינה
29.8	22.4	25.4	18.2	11.7	רכסים
64.5	59.7	48.1	38.3	57.1	שגב- שלום
95.5	96.7	94.9	90.9	91.8	שוהם
90.0	91.8	93.2	92.1	89.8	תל מונד
64.3	57.6	56.8	40.4	48.7	תל שבע

לוח 5.22: שיעור הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי י"ב הלומדים ביישוב/
תשע"ה (2015/14) – תשפ"ג (2022/23)

תשפ"ג	תשפ"ב	תשפ"א	תשע"ז	תשע"ה	יישוב
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים)					
61.5	64.1	68.1	40.7	36.1	אבו גוש
97.4	95	89.1	-	-	אורנית
-	-	-	-	-	אלפי מנשה
100.0	96.2	100.0	-	-	בוקעתא
100.0	96.2	54.1	39.7	51.0	ביר אל מכסור
84.1	83.9	85.1	76.6	89.9	בית אל
-	-	-	-	-	בית אריה- עופרים
-	-	-	77.5	-	בית דגן
-	-	-	69.2	-	בני עי"ש
64.6	59.5	68.8	44.4	38.2	בסמת טבעון
84.4	85.8	77.6	74.2	67.2	בענה
89.8	93.2	87.8	67.3	69.2	ג'וליס
89.0	94.1	92.8	58.3	66.0	זמר
73.1	54.9	60.5	42.9	41.7	זרזיר
98.1	100	98.4	85.8	92.0	חורפיש
53.9	52.7	52.9	48.5	40.4	חצור הגלילית
71.3	73.1	80.0	35.6	30.5	טובא זנגרייה
91.2	84.5	86.3	62.4	60.0	יאנוח ג'ת
-	-	-	93.7	-	כוכב יאיר
96.0	95.8	94.9	61.6	60.6	כסרא-סמיע
74.3	73.6	73.1	-	-	כעביה-טבאש-חג'אג'רה
75.7	81.1	78.4	84.5	70.8	כפר ורדים
-	-	-	93.2	-	להבים
84.3	83	79.6	78.8	77.6	מצפה רמון
70.0	65.8	61.7	63.7	43.9	משהד
90.5	81.4	92.1	79.8	81.1	עומר
71.4	65.6	64.8	50.0	47.0	עילבון
74.6	75	73.2	31.9	30.3	עילוט
88.1	97.4	100	86.3	89.9	פקיעין (בוקייעה)
-	-	-	82.4	-	פרדסייה
86.4	87.5	86.1	64.3	87.4	קצרין
96.0	87.4	82	86.3	85.4	קריית ארבע
-	-	-	-	-	קרית יערים
81.0	85.6	85.6	91.2	85.9	קרני שומרון

לוח 5.22: שיעור הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי י"ב הלומדים ביישוב/
תשע"ה (2015/14) – תשפ"ג (2022/23)

תשפ"ג	תשפ"ב	תשפ"א	תשע"ז	תשע"ה	יישוב
75.7	80.7	69.6	65.1	70.5	ראמה
-	-	-	-	-	רמת ישי
67.6	76.5	68.5	57.5	68.2	שבלי-אום אל-גנם
80.7	72.4	67.6	65.2	65.8	שלומי
80.6	87.4	86.9	59.6	85.1	שעב
מועצות אזוריות					
83.3	73.9	73.2	62.3	61.8	אל-בטוף
57.0	56.1	54.2	43.0	39.2	אל-קסום
-	-	-	-	-	אלונה
92.6	81.2	87.3	75.5	77.2	אשכול
82.0	83.8	85.4	76.9	72.3	באר טוביה
71.4	65.6	66.9	67.7	65.4	בוסתאן אל מרג'
73.0	73.6	81.0	68.9	75.7	בני שמעון
90.3	91.0	94.4	86.6	87.6	ברנר
-	-	-	-	-	גדרות
83.5	88.5	82.4	69.8	63.2	גולן
98.0	87.1	89.5	86.9	85.6	גוש עציון
83.0	85.8	87.1	83.5	82.9	גזר
61.4	54.8	57.3	56.9	44.7	גן רווה
90.8	89.7	87.9	89.7	86.2	דרום השרון
80.2	80.8	81.5	73.3	72.8	הגלבוע
74.4	80.3	78.4	74.6	63.0	הגליל העליון
83.9	82.6	85.9	78.6	76.3	הגליל התחתון
82.4	75.8	88.8	88.5	90.9	הערבה התיכונה
70.4	62.3	64.1	60.4	67.9	הר חברון
75.5	71.7	74.8	65.6	68.9	זבולון
63.1	85.5	81.4	79.5	82.3	חבל אילות
87.7	87.1	88.6	67.1	66.1	חבל יבנה
83.4	83.8	75.6	65.4	48.9	חבל מודיעין
88.5	91.8	94.6	70.8	73.0	חוף אשקלון
80.7	80.3	80.0	72.4	59.9	חוף הכרמל
89.8	91.9	90.3	87.5	81.9	חוף השרון
93.9	91.8	88.6	70.2	66.7	יואב
88.6	93.1	96.2	94.0	92.0	לב השרון
96.0	96.0	-	-	-	לכיש

לוח 5.22: שיעור הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי י"ב הלומדים ביישוב/
תשע"ה (2015/14) – תשפ"ג (2022/23)

תשפ"ג	תשפ"ב	תשפ"א	תשע"ז	תשע"ה	יישוב
-	-	-	-	-	מבואות חרמון
90.2	95.1	90.5	85.2	81.9	מגידו
23.8	6.7	22.2	60.0	15.8	מגילות ים המלח
84.6	86.6	83.2	82.5	78.1	מטה אשר
82.6	84.1	87.4	77.4	74.3	מטה בנימין
72.5	74.5	75.0	63.8	71.0	מטה יהודה
88.3	84.5	90.3	84.9	80.8	מנשה
82.1	79.2	88.8	79.5	83.9	מעלה יוסף
82.6	69.3	69.6	64.9	65.4	מרום הגליל
91.4	84.2	94.0	83.6	88.8	מרחבים
79.7	79.7	78.9	78.6	78.0	משגב
57.8	54.9	52.9	34.8	33.9	נווה מדבר
92.9	89.8	92.7	85.9	79.3	נחל שורק
84.3	89.2	91.4	90.2	80.9	עמק הירדן
75.6	74.4	71.4	51.3	61.9	עמק המעיינות
72.5	74.6	78.0	62.3	78.3	עמק חפר
85.1	86.7	86.2	76.1	69.7	עמק יזרעאל
64.7	57.0	72.1	-	-	ערבות הירדן
89.6	87.4	91.5	79.7	91.4	רמת נגב
87.8	85.5	87.9	77.2	64.3	שדות דן
86.0	88.4	92.3	70.8	75.6	שדות נגב
88.3	88.8	89.9	72.0	70.3	שומרון
90.9	71.3	68.6	70.7	73.4	שער הנגב
95.9	94.7	97.0	95.2	92.1	שפיר
86.1	83.7	81.3	84.8	91.9	תמר

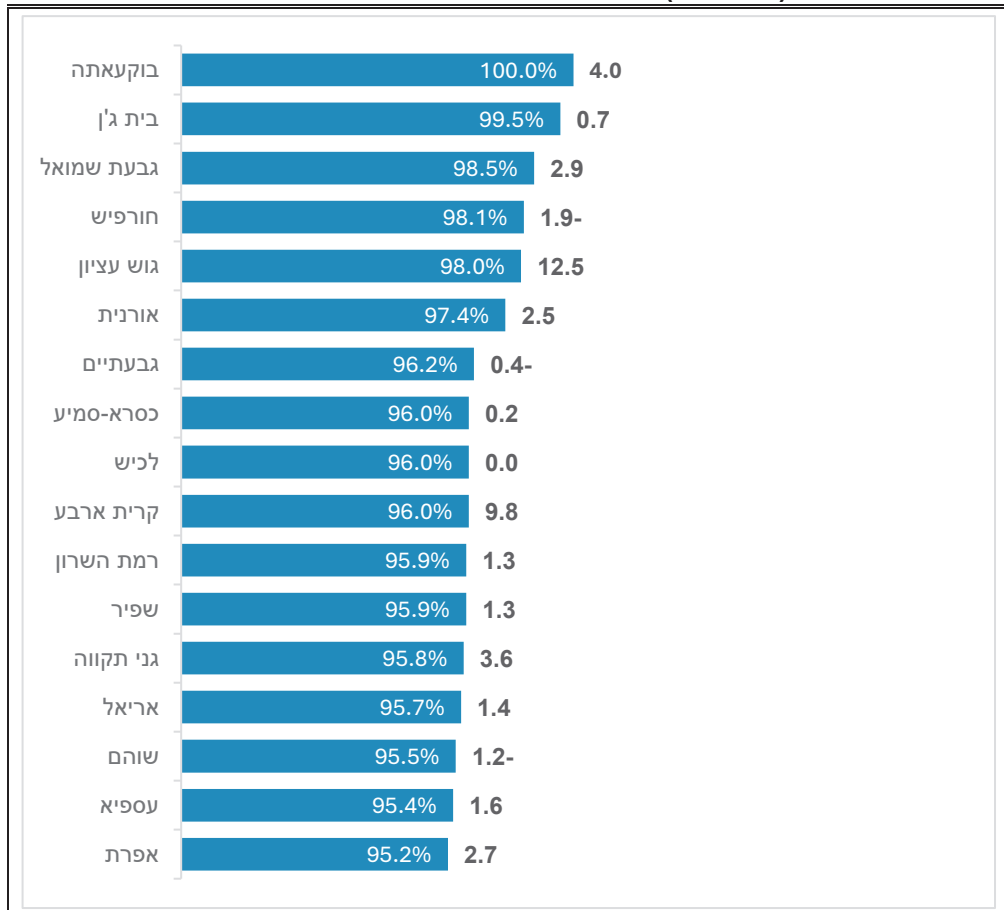
מקור: משרד החינוך, התמונה החינוכית לבתי הספר העל יסודיים-דוח ארצי, שנים שונות.
* כולל מזרח העיר.

- ביישובים אלה אין בית ספר על יסודי והתלמידים לומדים מחוץ ליישוב.

בשנת תשפ"ג העיר שבה שיעור הזכאות לבגרות מתוך הלומדים ביישוב הוא הגבוה ביותר היא גבעת שמואל (98.5%) העיר עם השיעור הנמוך ביותר היא מודיעין עילית (7.4%).
המועצה המקומית (מעל 10,000 תושבים) עם שיעור הזכאים לבגרות מתוך הלומדים ביישוב הוא הגבוה ביותר היא בית ג'ן עם 99.5% ואילו ברכסים שיעור הזכאות לבגרות הוא הנמוך ביותר – 29.8%.
המועצה המקומית (5,000 עד 10,000 תושבים) שבה שיעור הזכאות לבגרות מתוך הלומדים ביישוב הוא הגבוה ביותר היא בוקעתא עם 100% ובאבו גוש שיעור הזכאות לבגרות הנמוך בקבוצה זו – 61.5%.

המועצה האזורית שבה שיעור הזכאות לבגרות מתוך הלומדים ביישוב הוא הגבוה ביותר היא גוש עציון שבה ל-98% מהלומדים יש תעודת בגרות, והמועצה האזורית עם השיעור הנמוך ביותר היא אל קסום שבה רק ל-57% מהתלמידים ישנה תעודת בגרות.

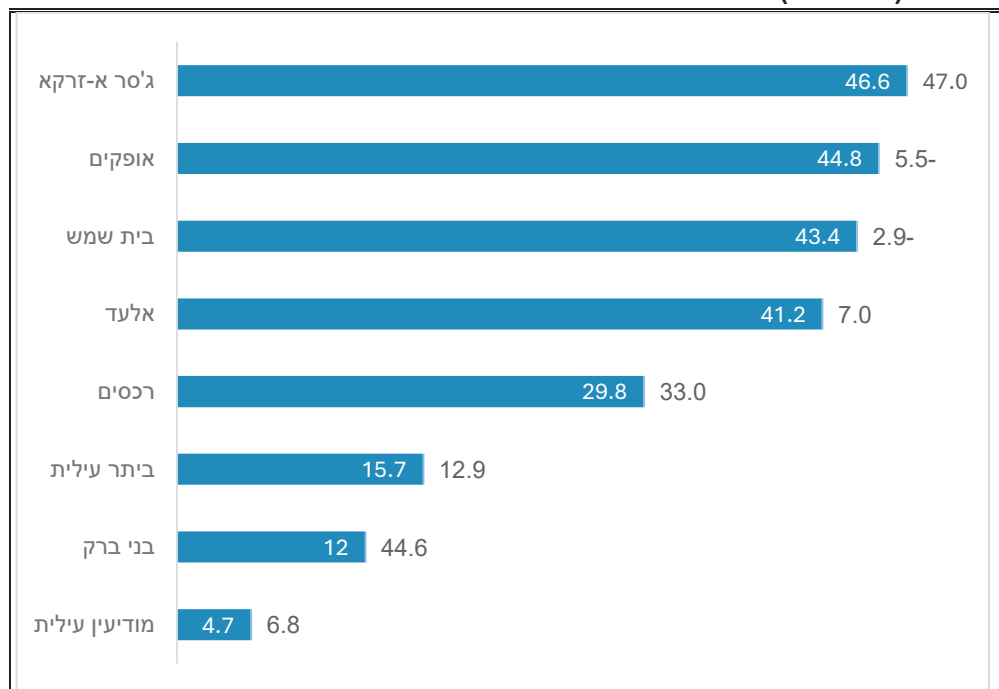
תרשים 5'ג': יישובים (בני 5,000 נפש ויותר) בהם אחוז הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי י"ב* הלומדים ביישוב היה 95% ומעלה, ושיעור הגידול בנקודות אחוז לעומת תשפ"ב / תשפ"ג (2022/23)

מקור: משרד החינוך, התמונה החינוכית לבתי הספר העל יסודיים-דוח ארצי, 2023.
* אחוז הזכאים לתעודת בגרות לאחר מועד החורף האחרון שלאחר סיום הלימודים, מתוך כלל הלומדים בכיתה י"ב בבתי הספר המגוישים לבגרות.

בבוקעאטה 100% מן התלמידים בתשפ"ג היו זכאים לתעודת בגרות. שיעור הגידול הגבוה ביותר בקרב רשויות עם 95% זכאים לתעודת בגרות ומעלה היה בגוש עציון ובקריית ארבע.

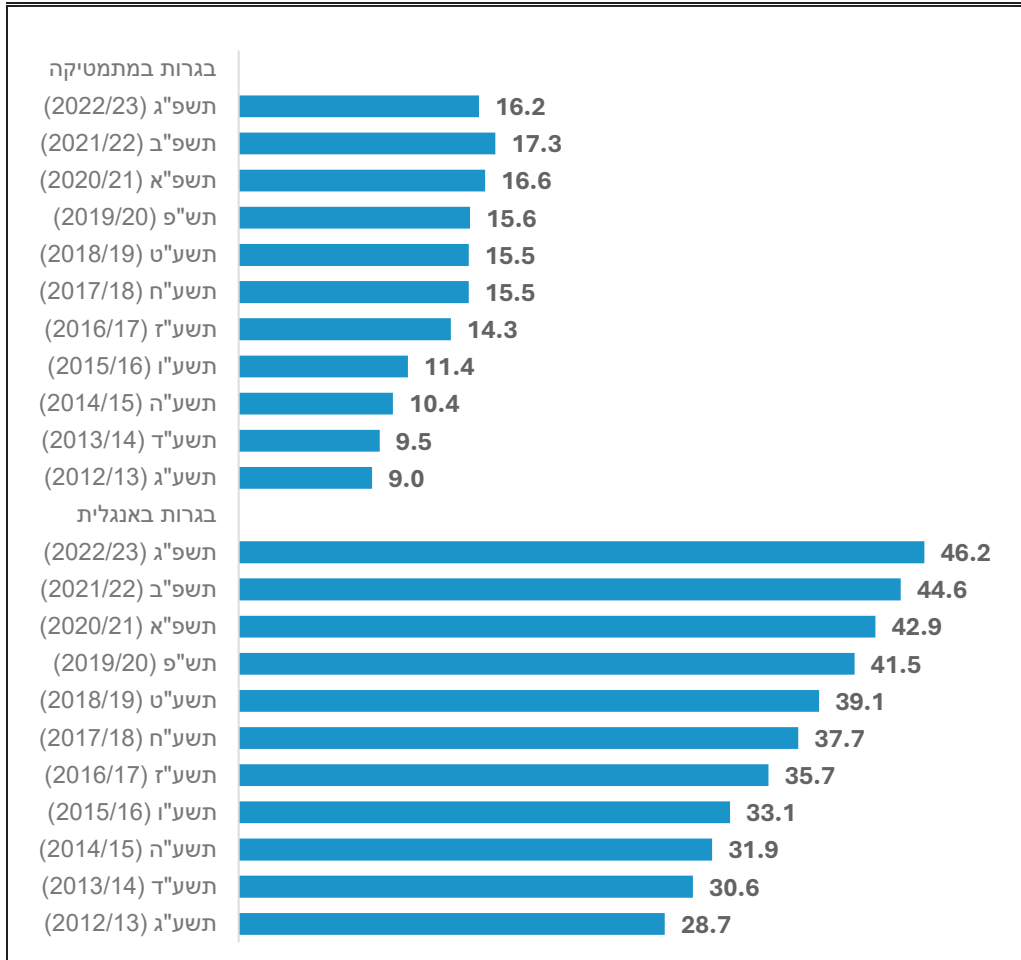
תרשים 5'ד': יישובים (בני 5,000 נפש ויותר) בהם אחוז הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי י"ב* הלומדים ביישוב היה 50% ומטה, ואחוז השינוי לעומת תשפ"ב / תשפ"ג (2022/23)

מקור: משרד החינוך, התמונה החינוכית לבתי הספר העל יסודיים-דוח ארצי, 2023.
* אחוז הזכאים לתעודת בגרות לאחר מועד החורף האחרון שלאחר סיום הלימודים, מתוך כלל הלומדים בכיתה י"ב בבתי הספר המגוישים לבגרות.

רוב היישובים בהם פחות ממחצית מהלומדים היו זכאים לבגרות הם יישובים חרדיים. עם זאת, בחלק מהיישובים נרשם גידול משמעותי במספר הזכאים לתעודת בגרות לעומת תשפ"ב.

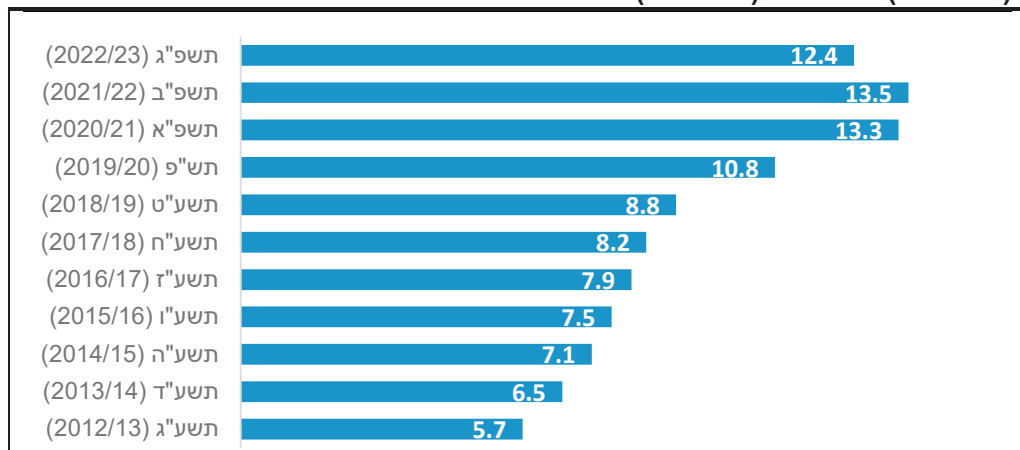
תרשים 5טו': שיעור הזכאים לתעודת בגרות שנבחנו במתמטיקה ובאנגלית ב-5 יחידות לימוד / תשע"ג (2012/13) – תשפ"ג (2022/23)

מקור: משרד החינוך, התמונה החינוכית לבתי הספר העל יסודיים-דוח ארצי, שנים שונות.

בעשור האחרון הייתה מגמת עלייה בשיעור הזכאים לתעודת בגרות שנבחנו ברמה של 5 יחידות לימוד במתמטיקה ובאנגלית (פי 1.8 ופי 1.6 בהתאמה). עם זאת, בשנת תשפ"ג שיעור הזכאים לתעודת בגרות שנבחנו ברמת 5 יח"ל מתמטיקה ירד ב-1.1 נקודות אחוז לעומת שנת תשפ"ב.

תרשים 5טז': שיעור הזכאים לתעודת בגרות מצטיינת מתלמידי י"ב / תשע"ג
(2012/13) – תשפ"ג (2022/23)

מקור: משרד החינוך, התמונה החינוכית לבתי הספר העל יסודיים-דוח ארצי, שנים שונות.
הערה: להגדרת תעודת בגרות מצטיינת ראו במבוא לפרק זה.

בעשור האחרון הסתמנה מגמת עלייה בשיעור התלמידים שקיבלו תעודת בגרות מצטיינת מכלל תלמידי י"ב. בשנת תשפ"ג קטן שיעורם ב-1.1 נקודות אחוז לעומת שנת תשפ"ב.

לוח 5.23: התפלגות* תלמידי י"ב בחינוך העברי והערבי שנבחנו בבחינות בגרות, זכאים לתעודת בגרות ועומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות**, לפי סוג פיקוח, מגדר ואשכול חברתי-כלכלי של יישוב המגורים / 2005-2022

שנה	סך כול התלמידים בכיתה י"ב	נבחנים		זכאים לתעודת בגרות		עומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות	
		סך הכול	אחוז מתלמידי כיתות י"ב	סך הכול	אחוז מתלמידי כיתות י"ב	סך הכול	אחוז מתלמידי כיתות י"ב
סך הכול							
2005	97,304	81,172	83.4	52,383	53.8	44,504	45.7
2010	103,528	86,922	84.0	57,826	55.9	48,251	46.6
2015	114,403	96,804	84.6	71,721	62.7	58,201	50.9
2020	124,633	107,389	86.2	85,563	68.7	71,641	57.5
2021	134,436	117,020	87.0	95,708	71.2	79,378	59.0
2022	130,424	113,977	87.4	92,067	70.6	76,092	58.3
חינוך עברי							
2005	81,366	66,840	82.2	44,680	55.1	38,927	47.8
2010	82,753	67,805	81.9	47,796	57.8	40,833	49.3
2015	89,062	73,423	82.4	57,136	64.2	47,618	53.5

לוח 5.23: התפלגות* תלמידי י"ב בחינוך העברי והערבי שנבחנו בבחינות בגרות, זכאים לתעודת בגרות ועומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות**, לפי סוג פיקוח, מגדר ואשכול חברתי-כלכלי של יישוב המגורים / 2022-2005

סך כול התלמידים בכיתה י"ב	נבחנים		זכאים לתעודת בגרות		עומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות		
	סך הכול	אחוז מתלמידי כיתות י"ב	סך הכול	אחוז מתלמידי כיתות י"ב	סך הכול	אחוז מתלמידי כיתות י"ב	
2020	96,105	83.3	66,210	68.9	57,284	59.6	
2021	103,914	84.5	73,749	71.0	64,043	61.6	
2022	102,486	85.1	71,598	69.9	62,409	60.9	
פיקוח							
כללי	62,763	96.0	53,301	84.9	46,893	74.7	
חינוך דתי	17,243	97.1	14,811	85.9	13,216	76.6	
חינוך חרדי	22,480	45.5	3,486	15.5	2,300	10.2	
מין							
בנים	51,195	78.7	33,907	66.2	29,582	57.8	
בנות	51,291	90.1	37,691	73.5	32,827	64.0	
אשכול חברתי כלכלי**							
1-2	20,848	55.1	5,588	26.8	4,725	22.7	
3-4	8,676	86.6	6,014	69.3	4,607	53.1	
5-6	23,837	90.3	18,231	76.5	14,970	62.8	
7-8	41,120	94.7	34,661	84.3	31,342	76.2	
9-10	7,711	97.4	6,947	90.1	6,625	85.9	
חינוך ערבי							
2005	15,938	89.9	7,523	47.2	5,576	35.0	
2010	20,775	92.0	10,030	48.3	7,418	35.7	
2015	25,341	92.3	14,585	57.6	10,583	41.8	
2020	28,528	95.8	19,353	67.8	14,357	50.3	
2021	30,522	95.7	21,959	71.9	15,335	50.2	
2022	27,938	95.9	20,469	73.3	13,683	49.0	
מין							
בנים	13,655	94.7	8,851	64.8	5,409	39.6	
בנות	14,283	97.1	11,618	81.3	8,274	57.9	
אשכול חברתי כלכלי**							
1-2	6,386	94.6	4,127	64.6	2,468	38.6	
3-4	16,612	96.8	12,803	77.1	8,780	52.9	
5-6	2,616	96.9	2,076	79.4	1,579	60.4	
7-8	877	90.3	627	71.5	445	50.7	

לוח 5.23: התפלגות* תלמידי י"ב בחינוך העברי והערבי שנבחרים בבחינות בגרות, זכאים לתעודת בגרות ועומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות**, לפי סוג פיקוח, מגדר ואשכול חברתי-כלכלי של יישוב המגורים / 2022-2005

עומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות		זכאים לתעודת בגרות		נבחנים		סך כול התלמידים בכיתה י"ב	
אחוז מתלמידי כיתות י"ב	סך הכול	אחוז מתלמידי כיתות י"ב	סך הכול	אחוז מתלמידי כיתות י"ב	סך הכול		
80.0	4	100.0	5	100.0	5	5	9-10

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 4.19, שנים שונות.

*נבחרים שאחת מתכונותיהם או יותר אינן ידועות נכללו בסך הכל בלבד.

** לפי אשכול חברתי-כלכלי של רשויות מקומיות וישובים בתוך מועצות אזוריות לשנת 2021.

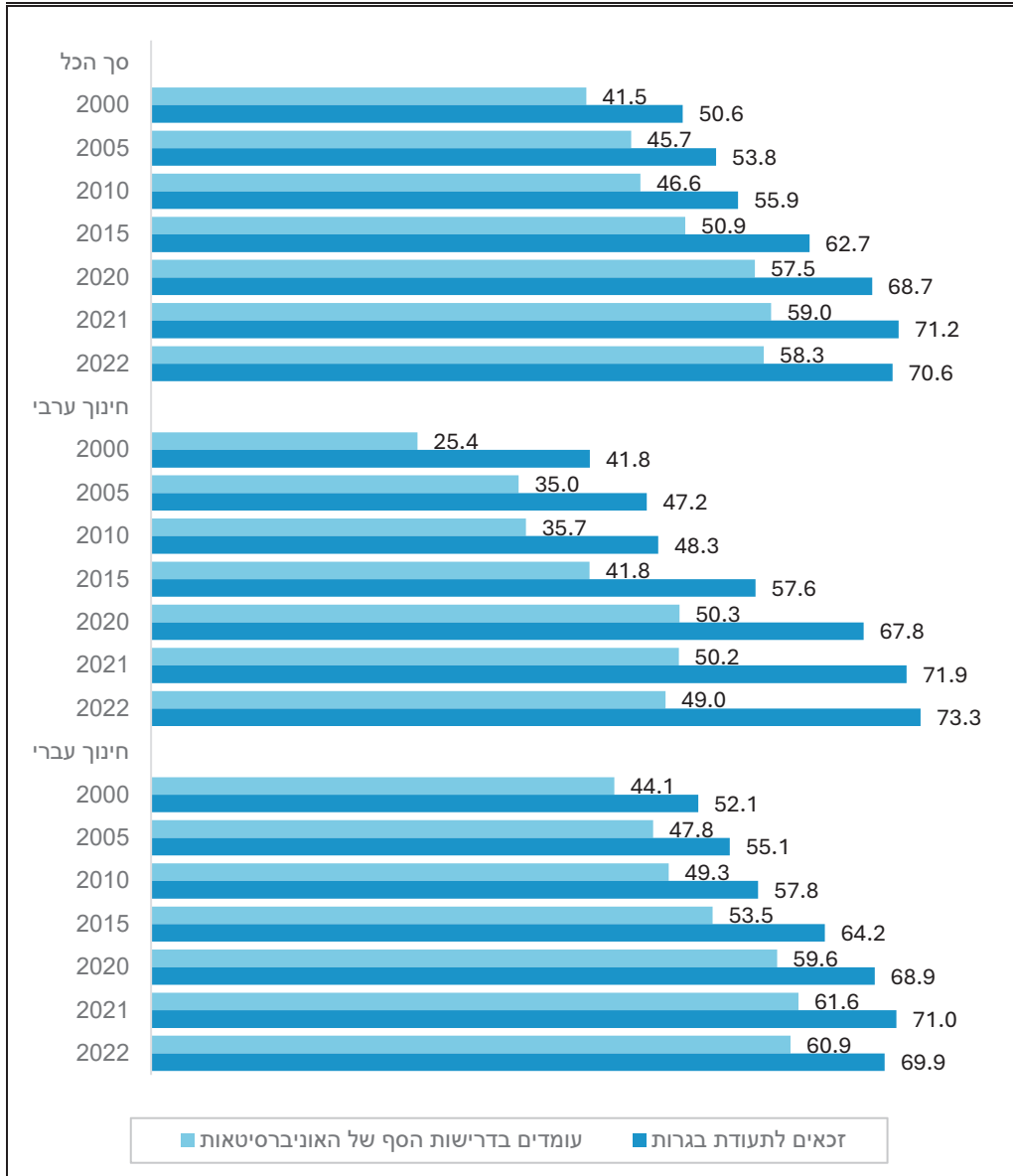
בחינוך העברי, שיעור הזכאים לבגרות עלה בין השנים 2005-2022 ב-16.8 נקודות אחוז, עלייה של 31%, ושיעור העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות עלה ב-13.8 נקודות אחוז, עלייה של כ-29%.

בחינוך הערבי שיעור הזכאים לתעודת בגרות עלה ב-24.8 נקודות אחוז, עלייה של 52.4%, ושיעור העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות עלה ב-14 נקודות אחוז, עליה של 40%. עם זאת, שיעור העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות בחינוך הערבי ירד בשנת 2022 ב-1.2 נקודות אחוז לעומת שנת 2021.

שיעור הבנות הזכאיות גבוה ממספר הבנים בכל הקטגוריות השונות, והפערים גדולים יותר בחינוך הערבי מאשר בחינוך העברי. בנוסף, הפערים לטובת הבנות גדולים יותר ככל שמספר הזכאים קטן יותר. בהתאם לכך, הפער הגדול ביותר הוא בין שיעור הבנות העומדות בדרישות הסף של האוניברסיטאות בחינוך הערבי (60.5%) לבין שיעור הבנים (39.5%).

שיעורי הזכאות עולים משמעותית עם העלייה באשכול החברתי-כלכלי של היישוב, הדבר בולט יותר בחינוך העברי.

תרשים 5י': שיעור הזכאים לתעודת בגרות ושיעור העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות מתלמידי כיתות י"ב לפי קבוצת אוכלוסייה / 2022-2000

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 4.19, שנים שונות.

בכל השנים מאז 2000 ועד 2022 היה פער בין אחוז הזכאים לתעודת בגרות לבין אחוז העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות. בחינוך העברי בשנים 2000-2022 בממוצע כ-85% מהזכאים לתעודת בגרות עומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות, וזאת לעומת כ-70% בחינוך הערבי. בשנים 2020-2022 שיעור הזכאים לתעודת בגרות העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות מצוי

במגמת ירידה, כאשר עיקר הירידה במגזר הערבי, שם ירד שיעור העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות מתוך הזכאים לתעודת בגרות מ-74.2% בשנת 2020 ל-66.8% בשנת 2022, ירידה של כ-10%.

לוח 5.24: שיעור הזכאים לתעודת בגרות שעמדו בדרישות הסף* של האוניברסיטאות מתלמידי כיתות י"ב, לפי יישוב מגורים (יישובים ומועצות מקומיות בני יותר מ-10,000 נפש) / תשפ"ב (2021/22)

הפער בין הזכאים לתעודת בגרות לבין העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות בנקודות אחוז	אחוז הזכאים לתעודת בגרות שעמדו בדרישות הסף של האוניברסיטאות	אחוז הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי כיתות י"ב	יישוב
12.3	58.3	70.6	כלל ארצי
עירויות			
4.6	33.3	38.0	ירושלים**
7.0	72.7	79.6	תל אביב - יפו
10.7	67.0	77.7	חיפה
20.6	49.2	69.8	אום אל-פחם
12.8	39.3	52.1	אופקים
23.3	61.0	84.3	אור יהודה
13.9	74.2	88.1	אור עקיבא
11.4	64.8	76.2	אילת
8.2	16.4	24.6	אלעד
8.1	80.2	88.3	אריאל
9.6	50.4	60.0	אשדוד
14.5	67.8	82.3	אשקלון
24.8	56.6	81.5	באקה אל-גרביה
12.9	69.8	82.6	באר יעקב
19.4	62.2	81.7	באר שבע
18.0	59.3	77.4	בית שאן
3.8	26.6	30.4	בית שמש
4.3	4.4	8.6	ביתר עילית
1.1	5.5	6.6	בני ברק
13.6	64.3	77.9	בת ים
2.9	87.3	90.2	גבעת שמואל
2.8	92.0	94.8	גבעתיים
21.2	64.9	86.1	דימונה
5.4	83.6	89.0	הוד השרון

לוח 5.24: שיעור הזכאים לתעודת בגרות שעמדו בדרישות הסף* של האוניברסיטאות מתלמידי כיתות י"ב, לפי יישוב מגורים (יישובים ומועצות מקומיות בני יותר מ-10,000 נפש) / תשפ"ב (2021/22)

הפער בין הזכאים לתעודת בגרות לבין העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות בנקודות אחוז	אחוז הזכאים לתעודת בגרות שעמדו בדרישות הסף של האוניברסיטאות	אחוז הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי כיתות י"ב	יישוב
6.8	82.2	89.0	הרצלייה
13.6	58.0	71.7	חדרה
11.8	67.8	79.6	חולון
17.8	48.9	66.7	חריש
23.8	49.2	73.0	טבריה
22.2	62.2	84.4	טייבה
16.7	51.8	68.5	טירה
18.8	54.6	73.4	טירת כרמל
21.8	50.1	71.8	טמרה
12.3	72.8	85.1	יבנה
7.3	76.6	83.9	יהוד-מונוסון
13.5	74.6	88.1	יקנעם עילית
14.7	73.5	88.2	כפר יונה
5.4	83.2	88.6	כפר סבא
24.2	45.0	69.2	כפר קאסם
14.0	63.4	77.4	כרמיאל
16.6	51.7	68.3	לוד
21.7	68.3	90.1	מגאר
16.8	56.5	73.3	מגדל העמק
3.8	88.1	91.9	מודיעין-מכבים-רעות
0.9	2.2	3.1	מודיעין עילית
14.4	71.6	86.0	מעלה אדומים
15.6	53.7	69.4	מעלות-תרשיחא
12.5	62.2	74.6	נהרייה
12.9	66.0	78.9	נוף הגליל
5.2	86.8	92.0	נס ציונה
20.9	49.3	70.2	נצרת
11.6	76.4	88.0	נשר
27.7	34.8	62.5	נתיבות
14.4	64.6	79.0	נתניה
20.3	68.2	88.5	סח'נין

לוח 5.24: שיעור הזכאים לתעודת בגרות שעמדו בדרישות הסף* של האוניברסיטאות מתלמידי כיתות י"ב, לפי יישוב מגורים (יישובים ומועצות מקומיות בני יותר מ-10,000 נפש) / תשפ"ב (2021/22)

הפער בין הזכאים לתעודת בגרות לבין העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות בנקודות אחוז	אחוז הזכאים לתעודת בגרות שעמדו בדרישות הסף של האוניברסיטאות	אחוז הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי כיתות י"ב	יישוב
29.2	50.6	79.8	עכו
20.7	57.3	78.0	עפולה
21.9	63.4	85.3	עראבה
9.3	47.7	57.0	ערד
10.1	67.6	77.7	פתח תקווה
9.4	39.4	48.8	צפת
26.0	58.0	84.0	קלנסווה
4.2	88.4	92.5	קריית אונו
12.4	64.3	76.8	קריית אתא
9.8	73.7	83.4	קריית ביאליק
15.4	52.7	68.1	קריית גת
10.5	65.4	75.9	קריית ים
10.5	72.4	82.9	קריית מוצקין
14.4	55.2	69.7	קריית מלאכי
16.7	59.1	75.7	קריית שמונה
8.9	70.6	79.5	ראש העין
10.4	78.2	88.6	ראשון לציון
26.8	38.5	65.3	רהט
7.5	71.3	78.7	רחובות
19.0	53.0	72.0	רמלה
6.0	81.0	87.0	רמת גן
3.6	80.3	83.9	רמת השרון
6.1	83.5	89.6	רעננה
14.6	65.8	80.4	שדרות
24.6	54.9	79.5	שפרעם
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים)			
20.5	58.9	79.5	אבו סנאן
5.8	85.5	91.3	אבן יהודה
11.0	71.3	82.4	אזור
19.7	47.4	67.1	אכסאל

לוח 5.24: שיעור הזכאים לתעודת בגרות שעמדו בדרישות הסף* של האוניברסיטאות מתלמידי כיתות י"ב, לפי יישוב מגורים (יישובים ומועצות מקומיות בני יותר מ-10,000 נפש) / תשפ"ב (2021/22)

הפער בין הזכאים לתעודת בגרות לבין העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות בנקודות אחוז	אחוז הזכאים לתעודת בגרות שעמדו בדרישות הסף של האוניברסיטאות	אחוז הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי כיתות י"ב	יישוב
22.6	52.4	75.0	אעבלין
2.3	86.4	88.7	אפרת
21.7	52.9	74.6	בועיינה-נוג'ידאת
30.7	32.2	62.9	ביר אל-מכסור
17.4	79.8	97.2	בית ג'ן
2.1	87.2	89.3	בנימינה-גבעת עדה
29.4	41.2	70.6	בסמ"ה
5.0	39.1	44.2	גבעת זאב
23.1	57.8	80.9	ג'דידה-מכר
8.9	80.5	89.3	גדרה
26.7	42.9	69.6	ג'לג'וליה
9.7	76.1	85.8	גן יבנה
3.6	81.0	84.6	גני תקווה
17.1	16.7	33.8	ג'סר א-זרקא
12.6	77.5	90.1	ג'ת
33.2	53.7	86.9	דאלית אל-כרמל
16.7	46.4	63.2	דבוריה
21.9	59.0	80.9	דייר אל-אסד
23.9	65.2	89.1	דייר חנא
3.7	72.7	76.4	זכרון יעקב
24.9	43.8	68.8	חורה
16.1	42.3	58.4	חצור הגלילית
16.9	59.9	76.8	טורעאן
20.9	62.1	82.9	יפיע
17.0	60.6	77.6	ירוחם
42.2	49.1	91.3	ירכא
20.3	45.3	65.5	כאבול
13.5	49.3	62.8	כסיפה
8.3	58.6	66.9	כפר יאסיף
26.1	49.3	75.4	כפר כנא
34.6	52.2	86.8	כפר מנדא

לוח 5.24: שיעור הזכאים לתעודת בגרות שעמדו בדרישות הסף* של האוניברסיטאות מתלמידי כיתות י"ב, לפי יישוב מגורים (יישובים ומועצות מקומיות בני יותר מ-10,000 נפש) / תשפ"ב (2021/22)

הפער בין הזכאים לתעודת בגרות לבין העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות בנקודות אחוז	אחוז הזכאים לתעודת בגרות שעמדו בדרישות הסף של האוניברסיטאות	אחוז הזכאים לתעודת בגרות מתלמידי כיתות י"ב	יישוב
18.5	53.1	71.6	כפר קרע
19.6	35.2	54.8	לקיה
6.7	77.0	83.8	מבשרת ציון
29.9	47.8	77.7	מג'ד אל-כרום
39.1	43.5	82.6	מג'דל שמס
6.3	83.1	89.4	מזכרת בתיה
4.3	89.6	93.9	מיתר
12.3	60.1	72.4	מעלה עירון
35.6	41.8	77.5	נחף
40.3	29.1	69.4	עין מאהל
24.2	66.3	90.5	עספיא
18.9	42.8	61.7	ערערה
44.7	25.6	70.3	ערערה-בנגב
35.1	49.4	84.5	פורידיס
9.9	72.7	82.5	פרדס חנה-כרכור
4.9	82.8	87.7	קדימה-צורן
6.3	76.4	82.7	קריית טבעון
14.2	69.3	83.5	קריית עקרון
18.6	54.4	73.0	ריינה
5.0	9.9	14.9	רכסים
22.5	36.3	58.8	שגב-שלום
2.3	92.0	94.3	שוהם
2.3	88.9	91.3	תל מונד
30.8	26.4	57.2	תל שבע

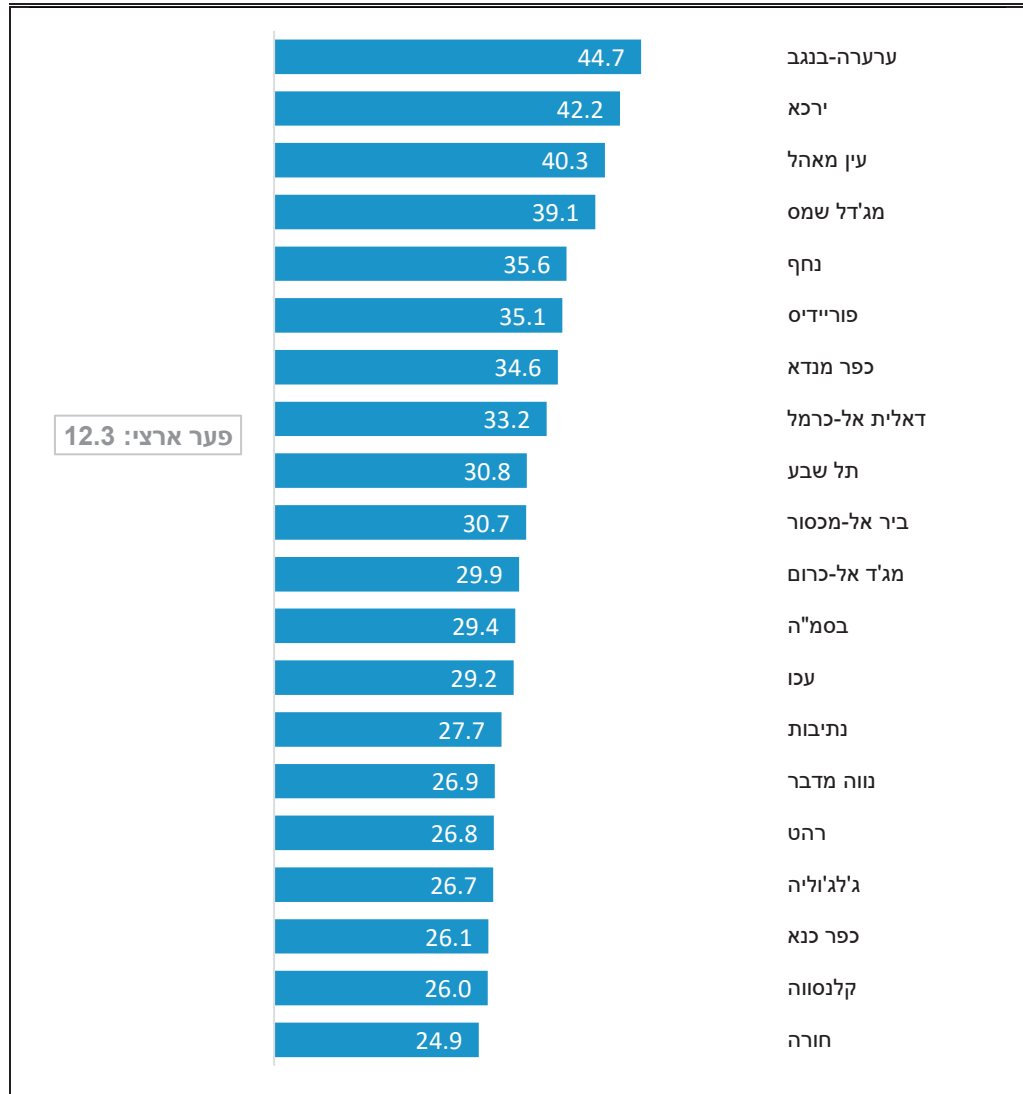
מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, קובץ רשויות מקומיות.

* דרישות הסף של האוניברסיטאות כוללות נוסף על זכאות לתעודת בגרות גם ציון עובר ב-3 יחידות לימוד במתמטיקה, ב-4 יחידות לימוד באנגלית ובמקצוע מוגבר אחד (נוסף על אנגלית). בנתונים כלולים רק נבחנים שהיו כלולים גם בקובץ תלמידי כיתות י"ב של משרד החינוך. (ללא תלמידים אקסטרניים ותלמידים מבוגרים) ** כולל מזרח העיר.

ביישובים ערבים רבים הפער בין הזכאים לתעודת בגרות לבין העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות היה גדול פי שניים עד שלושה ויותר מהמוצע הארצי (12.3). בולטים בהם

היישובים ערערה בנגב (44.7), ירכא (42.2) ועין מאהל (40.3), ומבין היישובים היהודים בולטים נתיבות (27.7), טבריה (23.8) ואור יהודה (23.3).

תרשים 5'ח: היישובים עם הפער הגבוה ביותר בין שיעור הזכאים לתעודת בגרות לבין שיעור העומדים בדרישות הסף* של האוניברסיטאות/ תשפ"ב (2021-22)

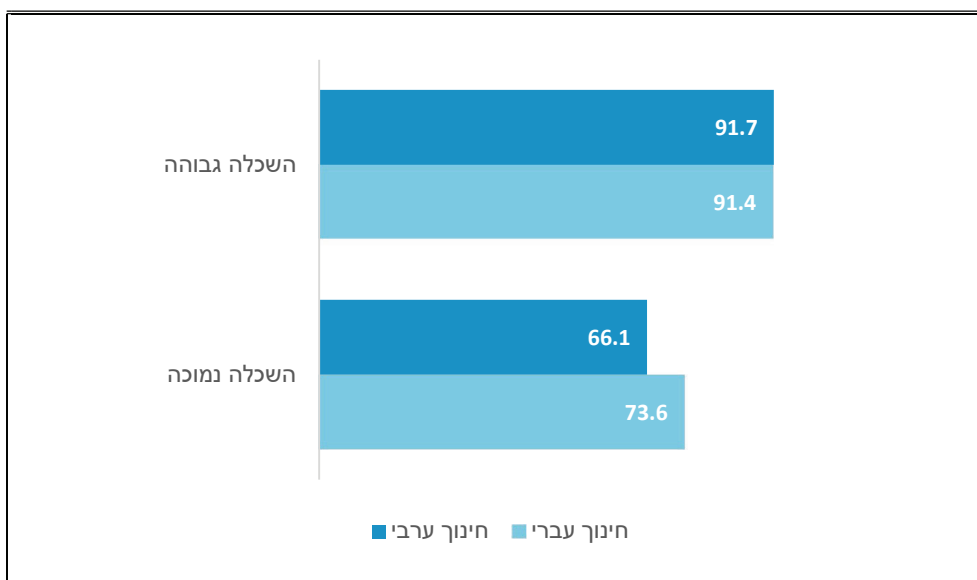

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, קובץ רשויות מקומיות 2022

* דרישות הסף של האוניברסיטאות כוללות נוסף על זכאות לתעודת בגרות גם ציון עובר ב-3 יחידות לימוד במתמטיקה, ב-4 יחידות לימוד באנגלית ובמקצוע מוגבר אחד (נוסף על אנגלית). בנתונים כלולים רק נבחנים שהיו כלולים גם בקובץ תלמידי כיתות יב' של משרד החינוך.

בשנת תשפ"ב הפער הארצי בין שיעור הזכאים לתעודת בגרות לשיעור זכאי תעודת בגרות העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות עומד על 12.3, וזאת לעומת 11.2 בשנת הלימודים תש"פ. כל 20 היישובים בעלי הפער הגדול בין שני סוגי הזכאות הם יישובים ערבים, דרוזיים, בדווים או מעורבים. יתר על כן, 40 מבין 45 היישובים שבהם הפער בין שני סוגי הזכאויות הוא גבוה מ-20% הם ערבים, דרוזיים, בדווים או מעורבים.

תרשים 5'ט': זכאות לבגרות לפי השכלת אם, לפי סוג חינוך / תשפ"ג (2022/23)

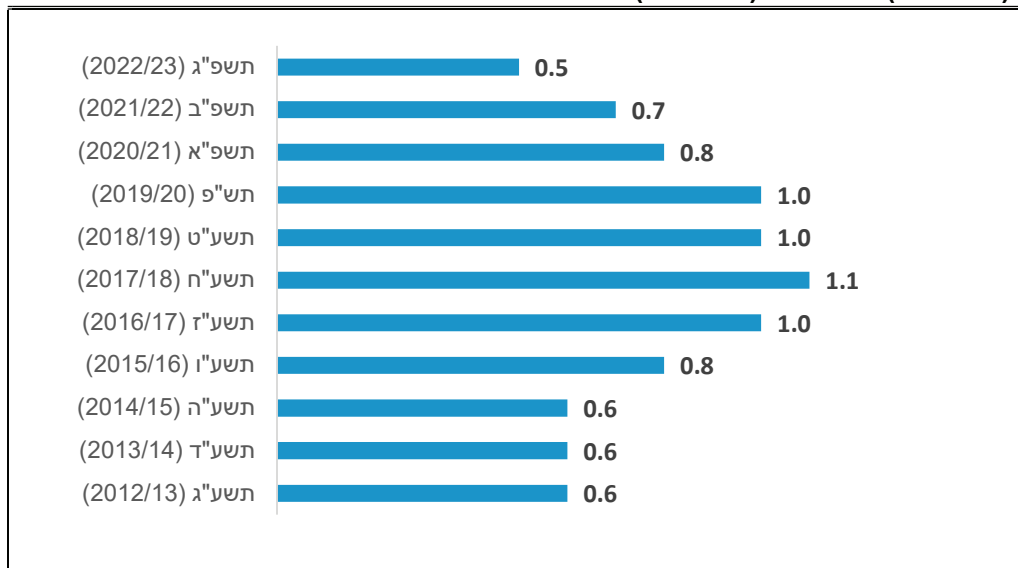

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד הבינלאומי, 2024.
*השכלה גבוהה – לאם תעודה אקדמית, השכלה נמוכה – לאם תעודת סיום בי"ס יסודי או חטיבת ביניים.

ניכר כי השכלת האם מגבירה את הסיכוי לזכאות לתעודת בגרות הן בקרב תלמידים ערבים והן בקרב תלמידים יהודים. הסיכוי של תלמידים שלהוריהם השכלה נמוכה בחינוך העברי לזכאות לתעודת בגרות גבוה בכ-11 נקודות אחוז מזה של תלמידים בחינוך הערבי.

נבחנים בבחינת בגרות שמחברת בחינת הבגרות שלהם נפסלה (תרשים כ5)

תרשים כ5: התפלגות הנבחנים בבחינת בגרות שמחברת הבחינה שלהם נפסלה* עקב חשד לאי-קיום טוהר הבחינה (אחוז המחברות הפסולות מכלל הנבחנים) תשע"ג (2012/13) – תשפ"ג (2022/23)

מקור: משרד החינוך, התמונה החינוכית לבתי הספר העל יסודיים-דוח ארצי, שנים שונות.

* מחברת שנפסלה היא מחברת שלא הוגש לגביה ערעור תוך 40 יום מתאריך ההודעה על החשד, או שערעור שהוגש בעניינה נדחה בידי ועדת טוהר הבחינה.

בין השנים תשע"ג- תש"פ חלה עלייה בשיעור הנבחנים בבחינת בגרות שמחברת הבחינה שלהם נפסלה, ובשנים תשפ"א-תשפ"ג שיעורם פחת בכ-50%.

תלמידים מחוננים ומצטיינים (לוח 5.25)

לוח 5.25: מספר התלמידים הנוטלים חלק בפעילות האגף לתלמידים מחוננים ומצטיינים במשרד החינוך, לפי סוג פעילות / תשנ"ג (1992/93) - תשפ"ד (2023/24)

מספר התלמידים					פעילות
תשפ"ד	תשפ"ג	תש"פ	תש"ע	תשנ"ג*	
98,920	98,597	80,192	36,089	11,414	סך הכל כולל*
תוכנית לתלמידים מחוננים					
24,113	24,159	20,944	11,587	11,414	סך הכל
13,571	13,665	14,233	6,086	3,120	יום העשרה שבועי במגזר היהודי-מרכזי מחוננים
5,404	5,338	4,702	2,389	1,730	כיתה ייחודית המשולבת בבית הספר
-	-	2,347	1,413	5,850	תוכניות העשרה
4,098	4,256	2,009	1,471	714	יום העשרה שבועי במגזר הלא יהודי-מרכזי מחוננים
1,040	900	-	-	-	מקבלי מלגות המשלבים לימודים אקדמיים
-	-	-	-	-	מחוננים בבי"ס וירטואלי
תוכנית לתלמידים מצטיינים					
73,388	74,438	59,248	24,502	-	סך הכל
31,080	31,360	34,858	11,543	-	תוכנית למצטייני בית ספר - "אמירים"
17,883	18,825	13,456	7,261	-	יום העשרה שבועי לתלמידים מחוננים ומצטיינים
5,800	5,729	5,229	-	-	כיתות נחשון
3,400	3,193	2,796	-	-	תוכנית חינוך לפסגות למצטיינים בפרופריה חברתית/גיאוגרפית
3,492	3,195	1,860	-	-	תוכנית אקדמיה בתיכון
1,419	1,468	1,049	-	-	מדעני וממציאי העתיד
765	791	-	-	-	מתוכם: אודיסאה
654	677	-	-	-	אלפא/אידיאה**
178	250	-	-	-	תוכנית "רוח צעירה"
10,136	10,418	-	-	-	תוכנית "קדם עתידים"

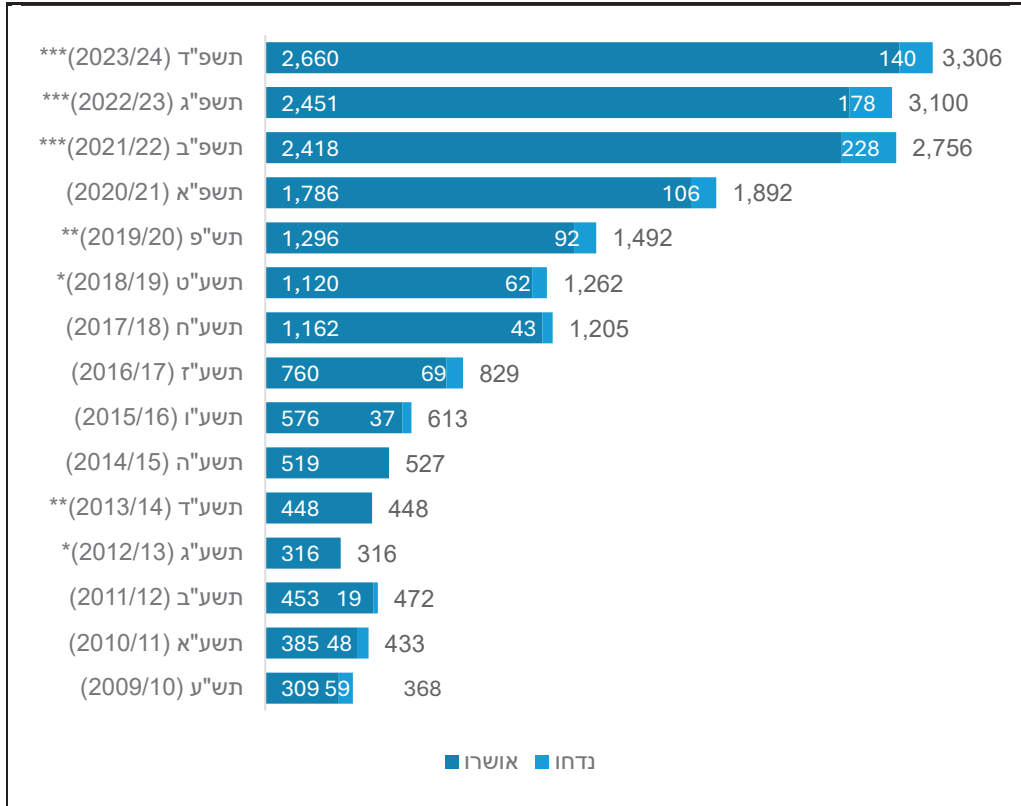
מקור: משרד החינוך, האגף לתלמידים מחוננים ומצטיינים, שנים שונות.

*בתשנ"ג ובתש"ע החלוקה לתוכניות שונה, וחלק מהתוכניות שהתקיימו השומטו מן הטבלה, ולכן נתוני התוכניות קטנים מנתוני סה"כ. **בתשפ"ג החלוקה בתוכנית מדעני וממציאי העתיד היא 561 ילדים בתוכנית 'אלפא' ו-116 ילדים בתוכנית 'אידיאה'. בתשפ"ד לא התקבלה חלוקה בין התוכניות.
הערה: ילד עשוי להשתתף ביותר מבפעילות אחת.

מספר הילדים שהשתתפו בתוכניות לתלמידים מחוננים ומצטיינים גדל פי תשעה מאז שנת תשנ"ג. מספר התלמידים המצטיינים המשתתפים ביום העשרה שבועי ירד בכ-5%. לעומת זאת, מספר התלמידים המחוננים מקבלי מלגות ומשלבים לימודים אקדמיים עלה בכ-16% לעומת השנה הקודמת.

ילדים הלומדים בחינוך ביתי (תרשים 5כא' ולוח 5.26)

תרשים 5כא': התפלגות הבקשות שהוגשו לפטור מחוק לימוד חובה במסגרת חינוך ביתי, לפי סטטוס קבלה / תש"ע (2009/10) – תשפ"ד (2023/24)

מקור: משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, אגף יישומי חוק ומדיניות בחינוך, שנים שונות.
* בשנה זו אין מידע במערכת לגבי בקשות שנדחו. ** בשנה זו כולל הסה"כ גם בקשות שהוגדרו 'בטיפול'. *** בשנה זו נכללו בסה"כ גם בקשות בקטגוריה 'ויתור ע"י הורים' ו'ביטול הפטור'.

בין השנים תש"ע לתשפ"ד מספר הבקשות שהוגשו לפטור מחוק לימוד חובה במסגרת חינוך ביתי עלה פי 9, ושיעור אישור הבקשות עומד על כ-90%.

לוח 5.26: מספר הילדים הלומדים במסגרת חינוך ביתי (בקשות שאושרו), לפי מחוז / תש"ע (2009/10) – תשפ"ד (2023/24)

שנה	סך הכל	צפון	חיפה	תל אביב	מרכז	דרום	ירושלים	חרדי*	מנח"י**	התייש-בתי***
מספרים										
תש"ע	309	116	30	42	47	46	12	0	15	1
תשע"ה	519	145	67	97	32	53	82	9	24	10
תש"פ	1,296	275	228	269	194	118	61	60	57	43
תשפ"א	1,892	337	283	395	289	180	141	115	66	86
תשפ"ב	2,418	490	384	375	522	249	107	131	51	109
תשפ"ג	2,451	471	353	421	464	243	141	165	68	125
תשפ"ד	2,660	494	441	362	539	225	163	221	84	131
אחוזים										
תש"ע	100.0	37.5	9.7	13.6	15.2	14.9	3.9	0.0	4.9	0.3
תשע"ה	100.0	27.9	12.9	18.7	6.2	10.2	15.8	1.7	4.6	1.9
תש"פ	100.0	21.2	17.6	20.8	15.0	9.1	4.7	4.6	4.4	3.3
תשפ"א	100.0	17.8	6.1	20.9	15.3	9.5	7.5	6.1	3.5	4.5
תשפ"ב	100.0	20.3	15.9	15.5	21.6	10.3	4.4	5.4	2.1	4.5
תשפ"ג	100.0	19.2	14.4	17.2	18.9	9.9	5.8	6.7	2.8	5.1
תשפ"ד	100.0	18.6	16.6	13.6	20.3	8.5	6.1	8.3	3.2	4.9

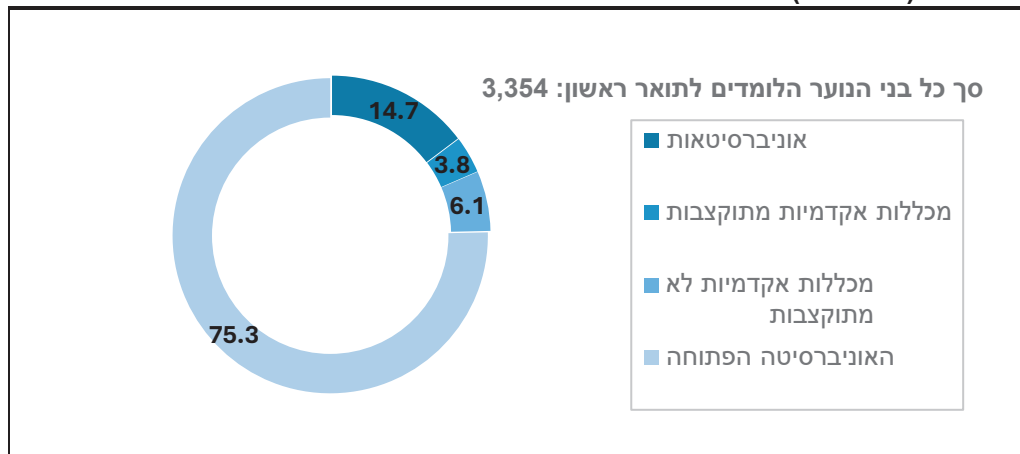
מקור: משרד החינוך, המינהל הפדגוגי, אגף יישומי חוק ומדיניות בחינוך, שנים שונות.

* המחוז החרדי הינו מחוז בפריסה ארצית בפיקוח ייחודי למאפייני התרבות החרדית. ** מנח"י – מינהל חינוך ירושלים - הכוונה לעיר ירושלים, שנחשבת למחוז בפני עצמו. *** המינהל לחינוך התיישבותי פועל במועצות אזוריות ובתי הספר והינו בפריסה ארצית, בשל מאפייני החינוך הייחודיים לו.

בין השנים תש"ע-תשפ"ד מספר הבקשות ללימוד בחינוך ביתי שאושרו עלה פי 8.6, ובשנת תשפ"ד עלה מספר הבקשות בכ-9% לעומת שנת תשפ"ג. למעלה משליש מהבקשות שאושרו מרוכזות במחוז חיפה והצפון וכשליש במחוז ת"א ומחוז מרכז.

בני נוער הלומדים לתואר ראשון במוסדות להשכלה גבוהה (תרשימים 5כב'-5כז')

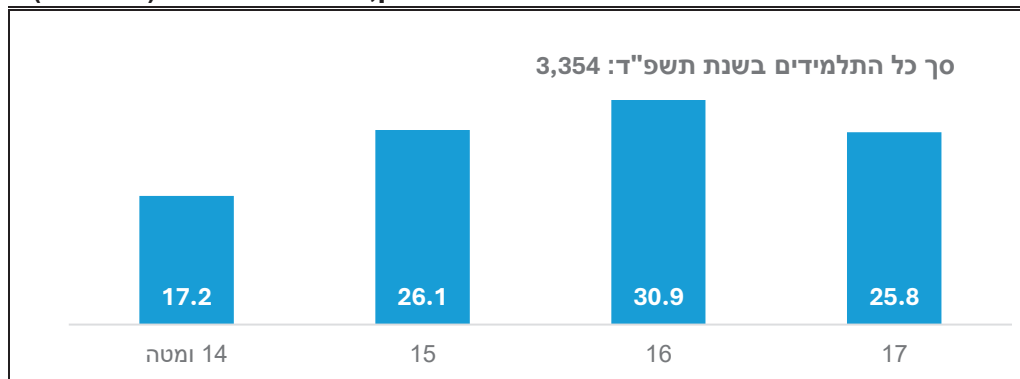
תרשים 5כב': שיעור בני הנוער הלומדים לתואר ראשון לפי סוג מוסד לימודים /
תשפ"ד (2023/24)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד הבין-לאומי 2024. תרשים 6.

בתשפ"ד למדו 3,354 בני נוער לתואר ראשון, כ-75% מהם למדו באוניברסיטה הפתוחה, כ-15% באוניברסיטאות השונות וכ-10% במכללות.

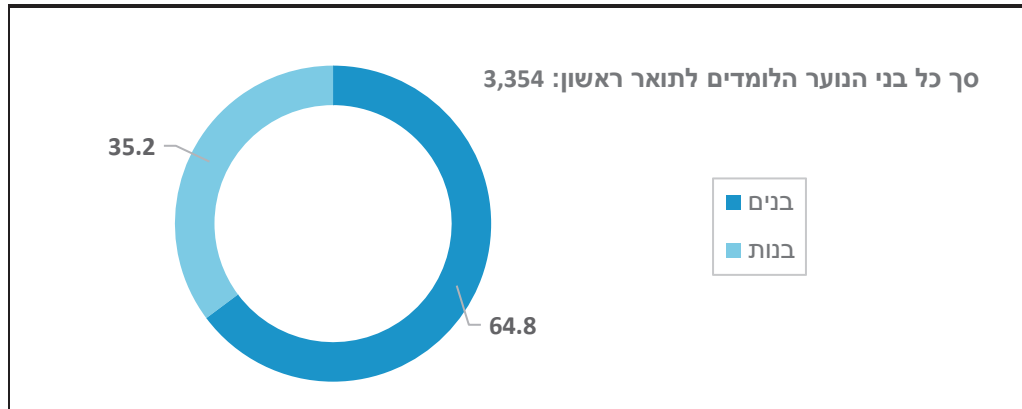
תרשים 5כז': התפלגות בני נוער הלומדים לתואר ראשון, לפי גיל / תשפ"ד (2023/24)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד הבין-לאומי 2024. תרשים 7.

בתשפ"ד כ-57% מבני הנוער שלמדו לתואר ראשון היו בני 16 או 17, כ-43% מהם היו בני 15 ומטה.

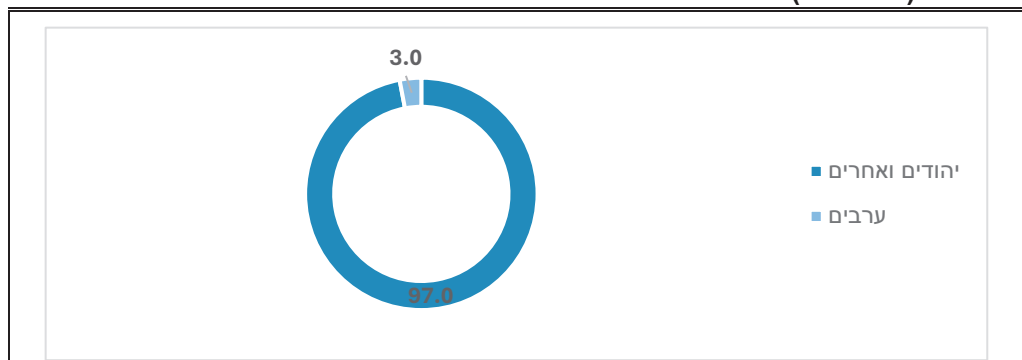
תרשים 5כד': שיעור בני נוער הלומדים לתואר ראשון, לפי מין / תשפ"ד (2023/24)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד הבין-לאומי 2024.

בשנת תשפ"ד הנערות היוו רק כשליש מבני הנוער שלמדו לתואר ראשון במוסדות להשכלה גבוהה.

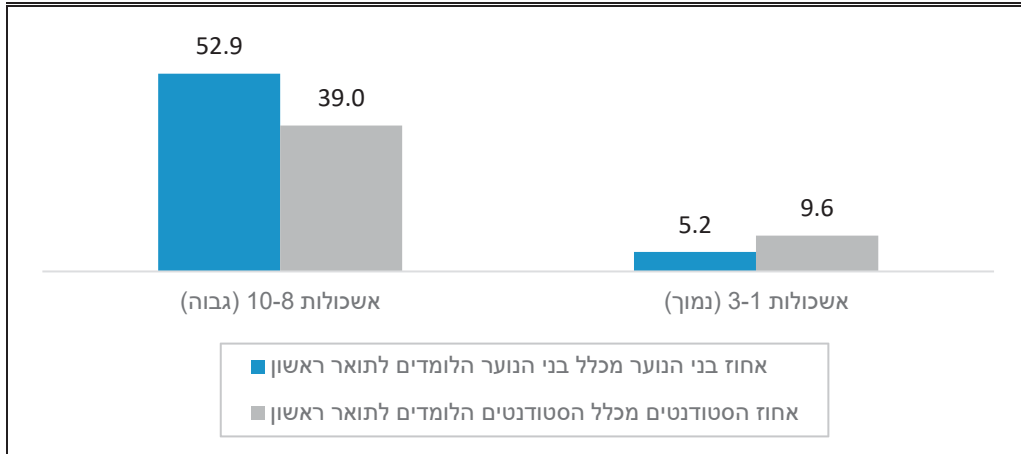
תרשים 5כה': שיעור בני נוער הלומדים לתואר ראשון, לפי קבוצת אוכלוסייה / תשפ"ד (2023/24)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד הבין-לאומי 2024.

בשנת תשפ"ד הרוב המכריע של בני-נוער שלמדו לתואר ראשון היו יהודים (97%). בשנה זו למדו רק 101 בני נוער ערבים לתואר ראשון במוסדות להשכלה גבוהה.

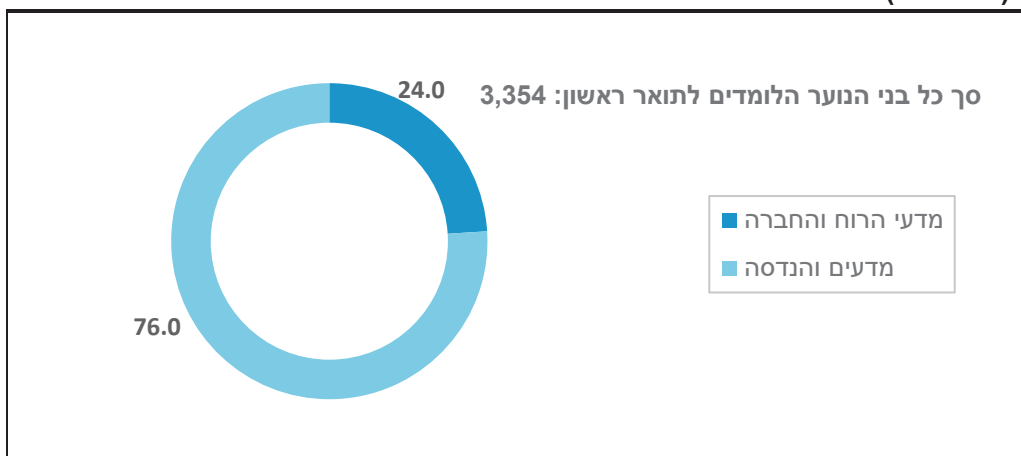
תרשים 5כז': שיעור בני נוער הלומדים לתואר ראשון, לפי אשכול חברתי-כלכלי / תשפ"ד (2023/24)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד הבין-לאומי 2024.

בשנת הלימודים תשפ"ד, יותר ממחצית (53%) מבני הנוער שלמדו לתואר ראשון גרו ביישובים מאשכולות 8-10 ורק כ-5% מבני הנוער שלמדו תואר ראשון גרו ביישובים מאשכולות 1-3.

תרשים 5כז': שיעור בני נוער הלומדים לתואר ראשון, לפי תחום לימוד / תשפ"ד (2023/24)

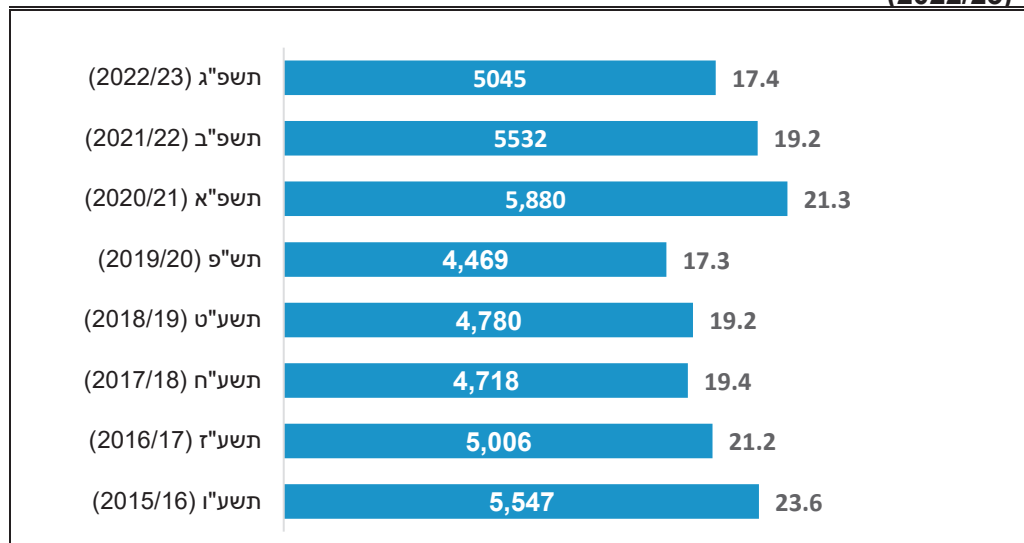

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד הבין-לאומי 2024, תרשים 8.

בשנת הלימודים תשפ"ד רוב בני הנוער שלמדו לתואר ראשון למדו תואר בתחום המדעים וההנדסה (76%), ורק כרבע מהם למדו בחוג למדעי הרוח והחברה.

נשירה והשתתפות בחינוך הבדואי (תרשימים 5כח' – 5כט' ולוח 5.27)

תרשים 5כח': ילדים בדואים בגילי 3 עד 5 מחוץ למערכת החינוך, לפי שנה (מספר ואחוז מכלל הילדים בגילים האלה ביישובים) / תשע"ו (2015/16) – תשפ"ג (2022/23)

מקור: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, ישום חוק לימוד חובה מגיל שלוש בחברה הבדואית בנגב, מרץ 2023.
הערה: האחוז מחושב מתוך הילדים ביישובים הבדואים המוכרים בנגב (נווה מדבר, אל קסום, כסייפה, לקיה, שגב שלום, ערערה בנגב, חורה, תל שבע, רהט).

בין השנים תשע"ו לתשפ"ג מספר הילדים הבדואים בגילאי 3-5 מחוץ למערכת החינוך ירד בכ-9%, ושיעורם מכלל הילדים הבדואים בגילאים אלו ירד בכ-26%. חשוב לציין שישינה שונות גדולה בין רשויות שונות בנגב, ובעוד בחלק מהרשויות הבדואיות שיעור הילדים בגילאים אלו הרשומים לגנים מגיע ליותר מ-90%, במועצות האזוריות שיעור הילדים שאינם רשומים מגיע לשליש מילדי המקום.

לוח 5.27: שיעורי נשירה של תלמידות בחינוך הבדואי, במבט משווה (תלמידות בדואיות, ערביות, כלל התלמידות ותלמידים בדואים) // 2019-2016

היגד	שלב חינוך	שנה		
		2017	2018	2019
תלמידות בחינוך הבדואי	חינוך יסודי	1.4	1.2	1.3
	חטיבת ביניים	2.8	2.5	2.4
	חטיבה עליונה	1.6	1.8	2.2
תלמידות בחינוך הערבי	חינוך יסודי	0.2	0.2	0.1
	חטיבת ביניים	0.9	0.4	0.4

0.6	0.6	0.5	חטיבה עליונה	
0.5	0.5	0.4	חינוך יסודי	כלל התלמידות
0.5	0.4	0.4	חטיבת ביניים	
0.9	0.7	0.6	חטיבה עליונה	
0.9	0.7	0.9	חינוך יסודי	תלמידים (בנים) בחינוך הבדואי
2.3	3.6	3.5	חטיבת ביניים	
4.3	4.7	5.3	חטיבה עליונה	

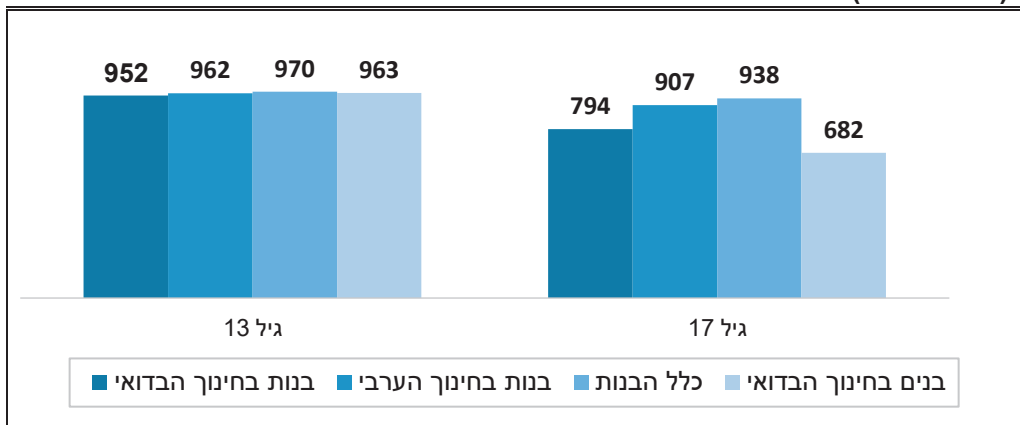
מקור: מרכז המידע והמחקר של הכנסת, נתונים על נשירת תלמידות מבתי-ספר ועל לימודים אקדמיים בקרב נשים בחברה הבדואית בנגב, נובמבר 2020.

* שיעור הנשירה ע"פ שנה מתייחס לאחוז הנושרים מהשנה אל השנה שאחריה. לדוגמא, אחוז הנושרים של 2019 הוא אחוז הנושרים במעבר בין תשע"ט (2018/19) לתש"פ (2019/20).

** נתוני הלומדים כוללים תלמידים בתכנית היל"ה ובמסגרות לנוער של משרד העבודה ומשרד הרווחה והביטחון החברתי. החלוקה לשכבות גיל היא לפי ההגדרה של כל בית ספר, כך בחינוך היסודי נכללים גם בתי ספר שבהם לומדים תלמידים בכיתות א' עד ח' ובחטיבה העליונה בתי ספר שבהם תלמידים בכיתות ט' עד י"ב.

שיעור הנשירה של תלמידות בחינוך הבדואי גבוה משמעותית הן מזה של התלמידות בחינוך הערבי והן משיעור הנשירה של כלל התלמידות, בכל השנים ובכל שלבי החינוך. כך, בשנת 2019, בחינוך היסודי שיעור הנשירה שיעור הנשירה בקרב התלמידות בחינוך הבדואי גדול פי 13 לעומת השיעור בקרב כלל התלמידות בחינוך הערבי, בחטיבת הביניים – פי שישה; ובחטיבה העליונה פי 4.5 לערך. בחינוך היסודי שיעור הנשירה בקרב התלמידות בחינוך הבדואי גדול משיעור הנשירה בקרב הבנים בחינוך הבדואי; בחינוך העל-יסודי שיעור הנשירה גבוהים יותר בקרב הבנים בין השנים 2017-2019 אחוז הנשירה של תלמידות בדואיות ירד בחטיבת הביניים (מ-2.8% ל-2.4%) ועלה בחטיבה העליונה (מ-1.6% ל-2.2%).

תרשים 5: שיעורי למידה ל-1,000 נפשות בגילאי 13 ו-17 לפי מגזר / תש"פ (2020\2019)

מקור: מרכז המידע והמחקר, נתונים על נשירת תלמידות מבתי-ספר ועל לימודים אקדמיים בקרב נשים בחברה הבדואית בנגב, נובמבר 2020.

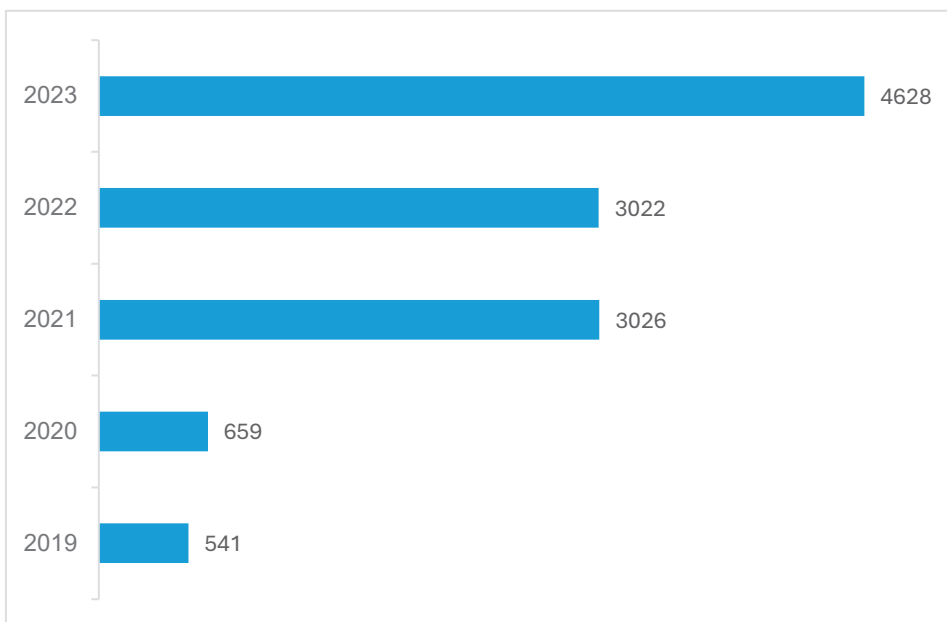
בנתוני שנה"ל תש"פ, בגיל 13 שיעורי הלמידה לאלף נפשות בכלל הקבוצות דומים למדי, ואולם עד גיל 17 חלה ירידה משמעותית בשיעורי הלמידה של תלמידות בחינוך הבדואי, מ-952 לאלף נפשות ל-794 לאלף נפשות. ירידה זו, שהיא גדולה בהרבה מהירידה בקרב קבוצות הבנות האחרות, מביאה לפער של 113 תלמידות לאלף לעומת הבנות בחינוך הערבי, ולפער של 144 תלמידות לאלף לעומת כלל הבנות בארץ.

הירידה בקרב הבנים בחינוך הבדואי גדולה אף יותר – ירידה של 281 תלמידים לאלף נפש, לעומת ירידה של 158 בקרב התלמידות בחינוך הבדואי.

התראות במנגנון הפוש (תרשים ל-5'5-לא')

מנגנון הפוש הוא מנגנון התראה מיידי המתריע בפני גורמים מוסמכים במשרד החינוך כל אימת שמתקבל מידע פלילי על איש צוות במערכת החינוך (פתיחת חקירה פלילית, הגשת כתב אישום או הרשעה). המנגנון פעיל מאז שנת 2019 והוא נועד לספק מידע רלוונטי למערכת החינוך במטרה לאפשר לה לנקוט צעדים להגנה על תלמידים כאשר המידע מעלה חשש לשלומם.

תרשים ל-5': התראות* שהתקבלו באמצעות מנגנון פוש לגבי העסקת אנשי צוות בעלי רישום פלילי במערכת החינוך / 2023-2019

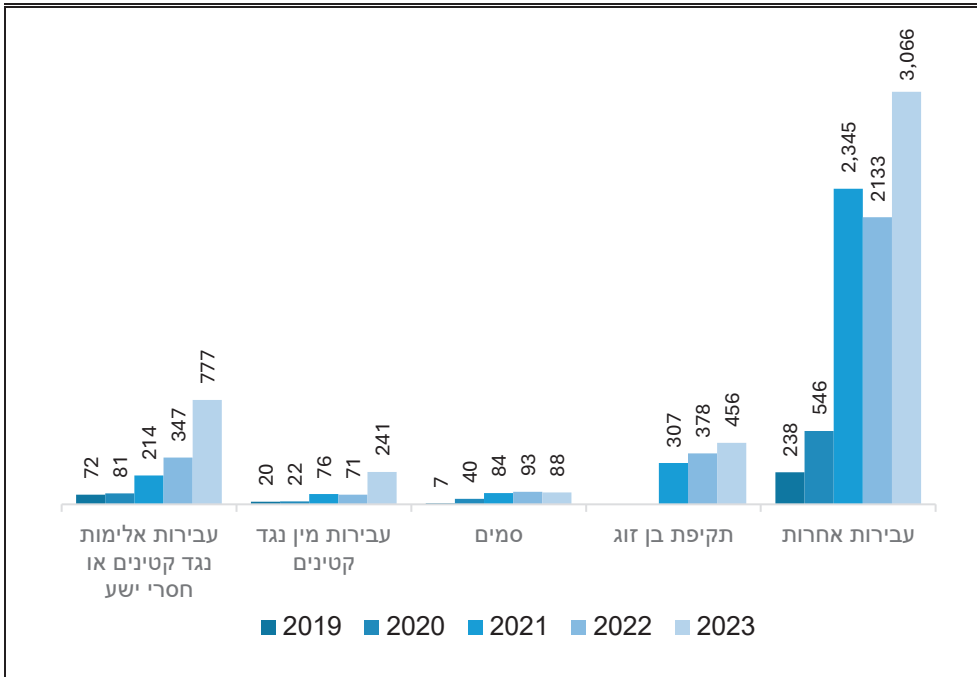

מקור: משרד החינוך, הממונה על יישום חוק חופש המידע, שנים שונות.

* התראה פירושה שהתקבל מידע על פתיחת חקירה פלילית/הגשת כתב אישום/הרשעה בדיון. היות ומערכת הפוש עדיין בהטמעה, ייתכן והעלייה נובעת מהטמעה זו.

בשנים 2019-2020 מערכת הפוש הוטמעה, והעלייה החדה במספר הדיווחים בשנים שלאחר מכן נובעת ככל הנראה מסיום הטמעת המערכת. בשנת 2023 עלה מספר ההתראות בלמעלה מ-50% לעומת 2021 ו-2022.

תרשים 5: התפלגות ההתראות* שהתקבלו באמצעות מנגנון פוש לגבי העסקת אנשי צוות בעלי רישום פלילי במערכת החינוך לפי סוג עבירה/ 2021-2023

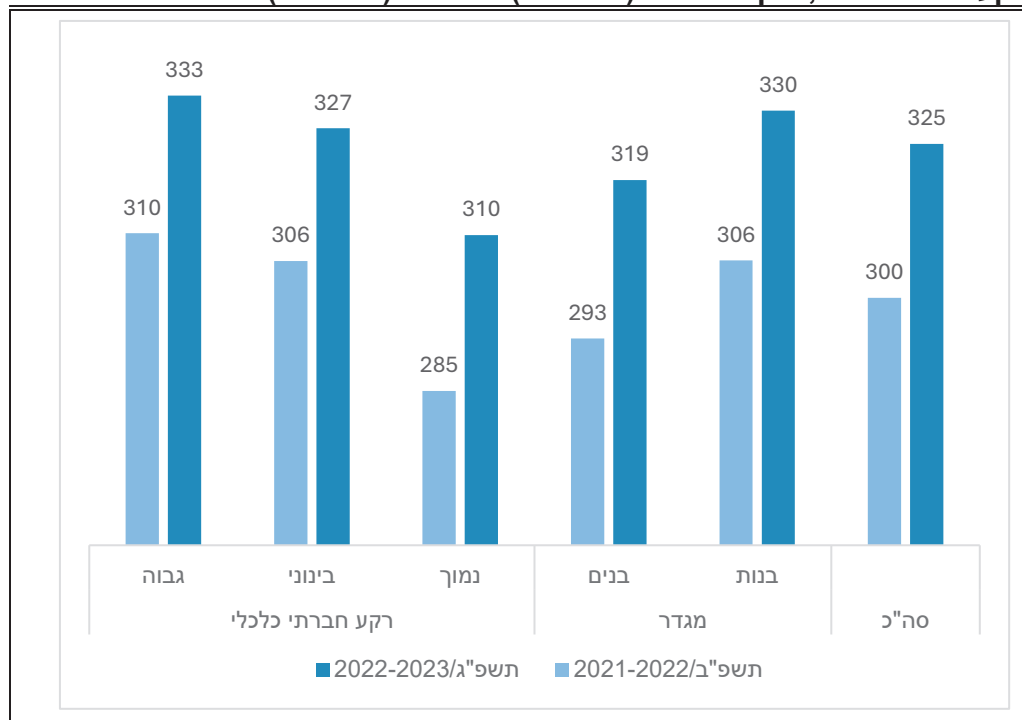
מקור: משרד החינוך, הממונה על יישום חוק חופש המידע, שנים שונות. * התראה פירושה שהתקבל מידע על פתיחת חקירה פלילית/הגשת כתב אישום/הרשעה בדיון. בשנת 2019 נכללה הקטגוריה 'תקיפת בן זוג' כחלק מ'עבירות אחרות'.

מספר ההתראות שהתקבלו בגין עבירות אלימות נגד קטינים או חסרי ישע עלה ביותר בכ-125% בין 2022 ל-2023 ומספר ההתראות שהתקבלו בגין עבירות מין נגד קטינים עלה בכ-240% באותה התקופה.

הבנת הנקרא בבתי ספר יסודיים (תרשימים לב'5-לה'5)

בהערכה החיצונית בשפת אם שנערכה בינואר 2023 השתתפו 70,818 תלמידי כיתות ד' מבתי ספר ממלכתיים וממלכתיים-דתיים במערכת החינוך העברית, ו-20,886 תלמידי כיתות ד' מבתי ספר במערכת החינוך הערבית. לראשונה נערכה גם הערכה חיצונית בכיתה ח' בה השתתפו 66,077 תלמידים מהחינוך העברי, ו-23,597 תלמידים מהחינוך הערבי. ההערכה החיצונית נועדה להעריך באופן סטנדרטי את רמת השליטה בתחומי דעת אלו בקרב התלמידים – הנתונים המוצגים כאן מתוך הערכה זו מתייחסים לרמת הביצוע בהבנת הנקרא. במסגרת ההערכה, הוגדר טווח ציונים המשקף כל רמת ביצוע, ובעזרתו אפשר לשייך כל תלמיד לאחת מהרמות. הליך זה בוצע בנפרד עבור שפות האם השונות, אשר לכל אחת תוכנית לימודים משלה ומבחן נפרד משלה. ההערכה החיצונית נערכה בדצמבר 2021.

תרשים לב'5: ציון ממוצע של תלמידים בכיתות ד' בהבנת הנקרא בשפת אם עברית, לפי רקע כלכלי-חברתי, ומין / תשפ"ב (2021/22) – תשפ"ג (2022/23)

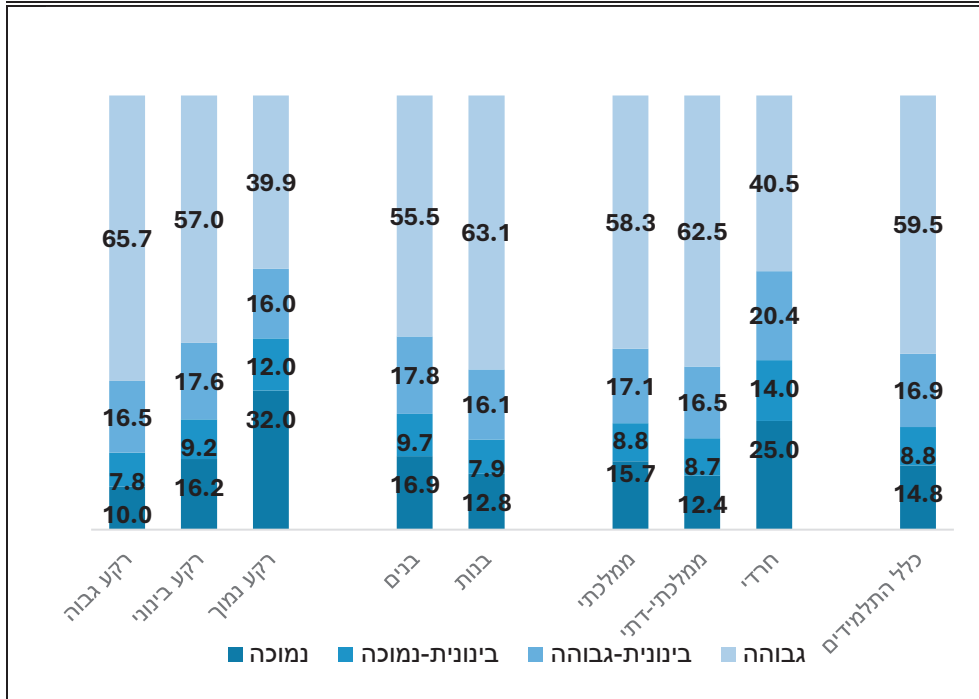

מקור: אוריינות שפה בקרב תלמידי כיתות ד' ו-ח'; תמונת מצב - תשפ"ג, הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך.

בשנת הלימודים תשפ"ג חל שיפור ממוצע של כ-8% בהישגי כלל התלמידים דוברי עברית שפת אם. השיפור היה מעט גבוה יותר אצל הבנים יותר מאשר אצל הבנות (8.9% לעומת 7.8%), וכן בקרב תלמידים מרקע כלכלי חברתי נמוך (8.8%) לעומת רקע חברתי כלכלי גבוה (7.4%). עם זאת, עדיין

נותר פער ניכר בציונים לטובת הבנות לעומת הבנים ולטובת התלמידים מרקע חברתי כלכלי גבוה לעומת אלה מרקע כלכלי חברתי בינוני ונמוך.

תרשים 15: התפלגות רמת הביצוע של תלמידים בכיתות ד' במבחן הבנת הנקרא בשפת אם בעברית, לפי רקע כלכלי, מין וסוג פיקוח / תשפ"ג (דצמבר 2022)

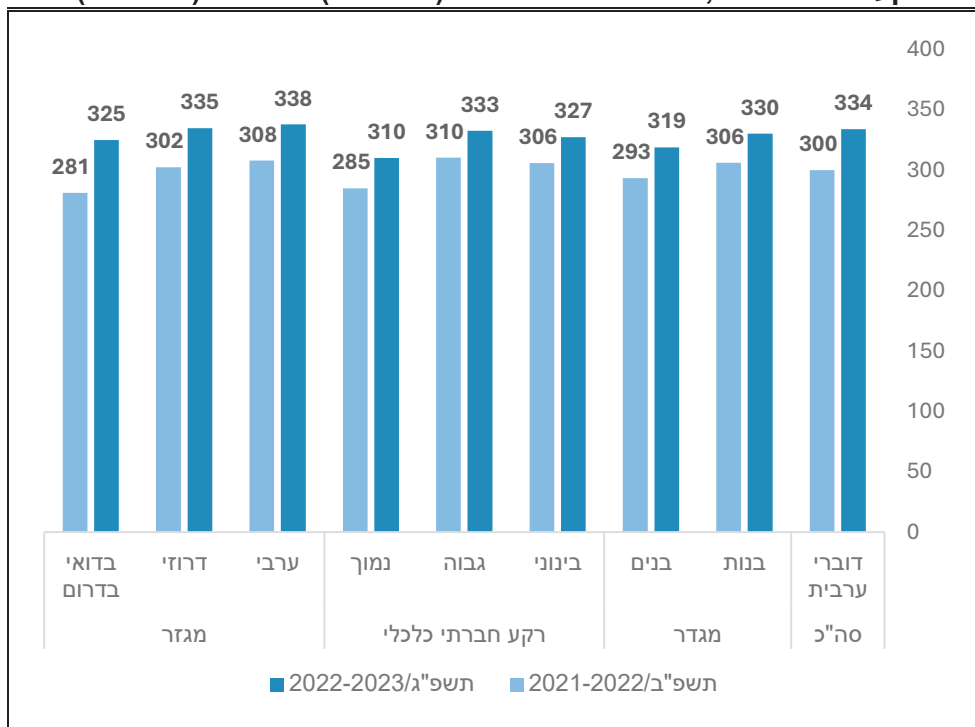
מקור: אוריינות שפה בקרב תלמידי כיתות ד' וח'; תמונת מצב - תשפ"ג, הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך.

בשנה"ל תשפ"ג רק כ-15% מכלל תלמידי כיתות ד' בחינוך העברי היו ברמת ביצוע נמוכה בהבנת הנקרא, וזאת לעומת 26% בשנה"ל תשפ"ב. שיעור התלמידים ברמת ביצוע גבוהה עלה מ-43% ל-59%.

שיעור התלמידים ברמת ביצוע נמוכה היה גבוה בקרב תלמידים מרקע חברתי כלכלי נמוך, אך שיעורם ירד מ-43% בשנה"ל תשפ"ב ל-32% בשנת תשפ"ג.

שיעור התלמידים ברמת ביצוע נמוכה בחינוך החרדי (25%) היה גבוה משמעותית מזה שבחינוך הממלכתי (16%) והממ"ד (12%), ובהתאם לכך שיעור התלמידים ברמת ביצוע גבוהה היה נמוך במיוחד בחינוך החרדי (40%) לעומת החינוך הממלכתי (58%) והממ"ד (62%).

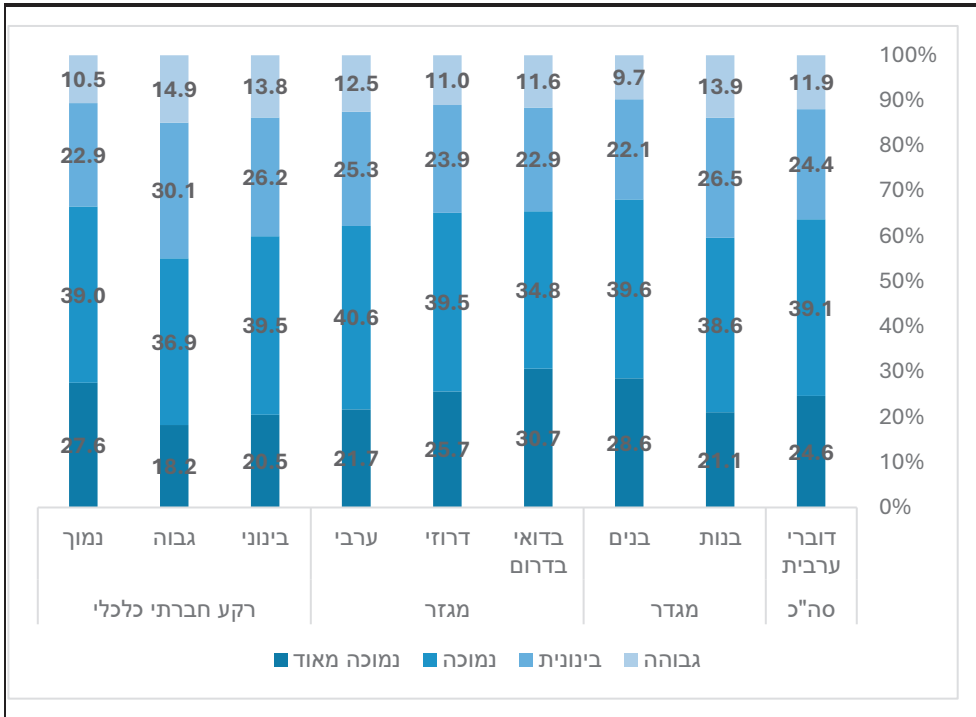
תרשים 5לד': ציון ממוצע של תלמידים בכיתות ד' בהבנת הנקרא בשפת אם ערבית, לפי רקע כלכלי-חברתי, מגזר ומגדר/ תשפ"ב (2021/22) – תשפ"ג (2022/23)

מקור: אוריינות שפה בקרב תלמידי כיתות ד' וח': תמונת מצב - תשפ"ג, הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך.

בשנת הלימודים תשפ"ג חל שיפור ממוצע של כ-11% בהישגי כלל התלמידים דוברי ערבית שפת אם לעומת תשפ"ב. השיפור גבוה אצל בנים יותר מאשר אצל בנות, וכן בקרב תלמידים מרקע כלכלי חברתי נמוך לעומת רקע חברתי כלכלי גבוה. בקרב תלמידים בדואים בדרום חל שיפור של כ-16% בשנת הלימודים תשפ"ג לעומת תשפ"ב.

תרשים 5לה': התפלגות רמת הביצוע של תלמידים בכיתות ד' במבחן הבנת הנקרא בשפת אם ערבית, לפי רקע כלכלי, מגדר וסוג פיקוח/ תשפ"ג (דצמבר 2022)

מקור: אוריינות שפה בקרב תלמידי כיתות ד' וח': תמונת מצב - תשפ"ג, הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך.

בשנה"ל תשפ"ג, כ-25% מכלל תלמידי כיתות ד' בחינוך הערבי היו ברמת ביצוע נמוכה בהבנת הנקרא, וזאת לעומת 48% בשנה"ל תשפ"ב, ושיעור התלמידים ברמת ביצוע גבוהה עלה מ-3% ל-12%. שיעור התלמידים ברמת ביצוע נמוכה גבוה בקרב תלמידים מרקע חברתי כלכלי נמוך, אך שיעורם ירד מ-58% בשנה"ל תשפ"ב ל-28% בשנת תשפ"ג. השגי הבדואים בדרום נמוכים משל שאר המגזרים, אך נרשמו בהם שיעורי השיפור הגבוהים ביותר.

6

ילדים ועולם הפנאי

מבוא

לפעילויות הפנאי של ילדים תפקיד מרכזי בתהליך התפתחותם. הספרות המחקרית העלתה, שפעילויות אלה תורמות להתפתחותם הקוגניטיבית, החברתית, הרגשית והפיזיולוגית. יש בהן פוטנציאל נכבד לקידום, החל בשיפור הישגיהם הלימודיים ועבור לחיזוק ביטחונם העצמי ולפיתוח אחריותם האזרחית. הספרות מוסיפה, כי נוסף על ההנאה מעצם הפעילות, השתתפות בפעילויות פנאי מאפשרת לילדים ולבני נוער למצות כישורים ונטיות אישיות שאינם יכולים לבוא לידי ביטוי מלא בבית הספר או במסגרות אחרות. השתתפות בפעילויות פנאי חיוביות היא לא רק גורם המקדם התפתחות, אלא גם חיסון מפני מצבי סיכון.

ידוע, שבד בבד עם תרומתן החיובית של פעילויות הפנאי לילדים, לפעילויות אלה עלולות להיות גם השפעות שליליות. תחום שזכה למחקר נרחב בהקשר זה הוא צפייה לא מבוקרת בטלוויזיה ושימוש לא מבוקר באינטרנט. ילדים צעירים פגיעים במיוחד להשפעות של פעילויות אלה, ולפיכך נתונים אודות השתתפותם בפעילויות הללו חשובים להבנת מצבם ולדאגה לשלומם.

בעשורים האחרונים ניכרים שינויים בולטים בהרגלי הפנאי של ילדים. זאת בעקבות שינויים בתנאים החברתיים והכלכליים שהתחוללו בעולם המערבי ואשר לא פסחו על הילדים בישראל. הקשר בין הילד להוריו במשך שעות היום הולך ומצטמצם לשהייה עם הורה אחד בזמן מסוים, בו בזמן שההורה השני "חופשי" לעבוד. גם פעילויות שנחשבו בעבר כ"משפחתיות", כגון ארוחה משותפת וצפייה משותפת בטלוויזיה, הפכו לפעילויות, שהילד מבצע לבדו, לעתים בהיעזרו באמצעים טכנולוגיים שונים. למעשה, לילדים יש היום פחות ופחות "זמן הורים" וזמן הולך וגדל לפעילויות פנאי אינדיבידואליות. כתוצאה מהתמעטות הזמן המוקדש לבילוי המשותף של ילדים והורים אנו עדים להתרבותם של מתקנים ושל מוסדות, שבהם יש השגחה על הילד, ושל מבחר חוגים.

נוסף על צריכת בידור וקניות, ילדים תורמים מזמנם לפעולות התנדבות בקהילה שבה הם חיים. זאת במסגרת פרויקטים שונים של בית הספר למעורבות חברתית/קהילתית ומנהיגות (כולל "מחויבות אישית"), אך גם מחוץ לבית הספר.

השינויים מהירים, אך הידע על אודות עולם הפנאי של ילדים בישראל חלקי בלבד. לפיכך, אנו מציגים בנושא הפנאי פרק קצר בהרבה מכפי שהיינו חפצים. פרק מצומצם זה משקף את הידע הדל שלנו על הקצאות הזמן של ילדים ושל בני נוער בשעות הפנאי. למשל, אין אנו יודעים די על נגישותם של שירותי פנאי הולמים לאוכלוסיות המגוונות של ילדים החיים בישראל.

הנתונים המוצגים בפרק מלמדים כי הטלפון הנייד והמחשב הפכו לזמינים יותר ויותר לילדים ולבני נוער, וכי כבר תפסו את מקומה של הטלוויזיה כמדיה עיקרית. זאת במיוחד לשם שמירה על קשרים חברתיים ומשחקים.

למרות השעות הרבות שילדים ובני נוער בישראל מבלים מול מסך הטלפון הנייד, האיפד, המחשב והטלוויזיה, אין אנו יודעים די על תכנים להם הם חשופים ועל מעורבות ההורים בחשיפה הזו. חשוב לבחון לעומקה את החשיפה של ילדים בישראל לתכנים השונים ואת המסרים שהם מקנים להם. זאת במיוחד לאור אחת התופעות שהיקפה מתרחב, "מסחור הילדות". הכוונה לחדירת מסרים מעולם הפרסום והמסחר לעולמם של ילדים באמצעות כלי התקשורת: טלוויזיה, אינטרנט, רדיו, עיתונות, פרסום חוצות וכדו'. מסרים אלה משפיעים במידה רבה על האופן שבו ילדים לומדים ומשחקים, ואף על דברי המזון שהם אוכלים. הם גם מעצבים את האופן שבו ילדים רואים את עצמם ואת העולם - ערכיהם, שאיפותיהם, בריאותם ואף דימויים העצמי.

בהקשר זה יש לציין, שהטלוויזיה והאינטרנט נגישים מבחינה כלכלית (עלות) ומבחינה פיזית הרבה יותר מחוגים וממסגרות בילוי אחרות. הנתונים על מספר הילדים החיים מתחת לקו העוני, המוצגים בפרק 10, חושפים את דלות המשאבים העומדים לרשות הילדים הללו וזורים אור על המניעים שמעצבים את אופן ניצול הזמן של ילדים ובני נוער בשעות הפנאי.

כמו כן, יש לתת את הדעת לגורמים טכניים, כגון קרבה גיאוגרפית לשירותי פנאי שמוזמנים לילדים, ואף לנגישותם של שירותי פנאי לילדים בעלי צרכים מיוחדים. לא אחת אין לילדים החיים בפריפריה מסגרות מתאימות לבילוי, ועליהם להסתפק במתקנים המתוכננים עבור מבוגרים, כגון קניונים ומרכזים מסחריים.

למרות הקושי לפרוס יריעה רחבה של נתונים לגבי ניצול שעות הפנאי של ילדים, עלה בידינו השנה להציג נתונים שקובצו מסקרים שונים, הגם שמטרות הסקרים וקבוצות הגיל שהתייחסו אליהן לא תמיד אפשרו לערוך את ההשוואה הרצויה.

תרשימים 6א'-6ט' עוסקים בשימוש באמצעים דיגיטליים.

לוח 6.1 עוסק בעידוד תלמידים למעורבות חברתית ואזרחית.

תרשימים 6א'-6א' ולוח 6.2 עניינם ילדים ובני נוער שעוסקים בספורט.

לוח 6.3 מתייחס ליציאה לחו"ל של בני נוער.

לוחות 6.4-6.5 ותרשימים 6ב'-6ג' עניינם מורשים לנהוג.

הגדרות

אינסטגרם - יישום (אפליקציה) לטלפונים ניידים חכמים המשמש לשיתוף תמונות וסרטוני וידאו קצרים ברשתות החברתיות ובדואר האלקטרוני. כמו כן הוא מאפשר מעקב אחרי משתמשים נוספים, וזאת באמצעות הרשת החברתית של אינסטגרם, שבה ניתן לצפות ולהגיב על פוסטים של אחרים.

וואטסאפ - יישום (אפליקציה) לטלפונים ניידים חכמים המשמש להעברת מסרים מיידיים, תמונות, קטעי וידאו וקול.

סנאפצ'ט - אפליקציה לשיתוף תמונות. המשתמשים בה יכולים לשלוח תמונות, להקליט קטעי וידאו, להוסיף טקסט וציורים ולשלוח אותם לאנשי קשר. (לתמונות וקטעי וידאו אלו נהוג לקרוא סנאפס (SNAPS)).

פייסבוק - אתר אינטרנט המשמש כרשת חברתית המקוונת הגדולה בעולם, זמין ביותר מ-70 שפות. המשתמשים בו יוצרים פרופילים אישיים, שכוללים תמונות אישיות ותחומי עניין אישיים. האתר מאפשר ליצור עם המשתמש גם קשר פרטי, וכך רק המוען והנמען שותפים לשיחה, וגם קשר פומבי, שבו ההודעות גלויות לעיני כול. ניתן גם ליצור קבוצות חברים, המגבילה את הצפייה בפרופיל אך ורק למשתמשים מאותה הרשת ולמשתמשים המוגדרים כ"חברים".

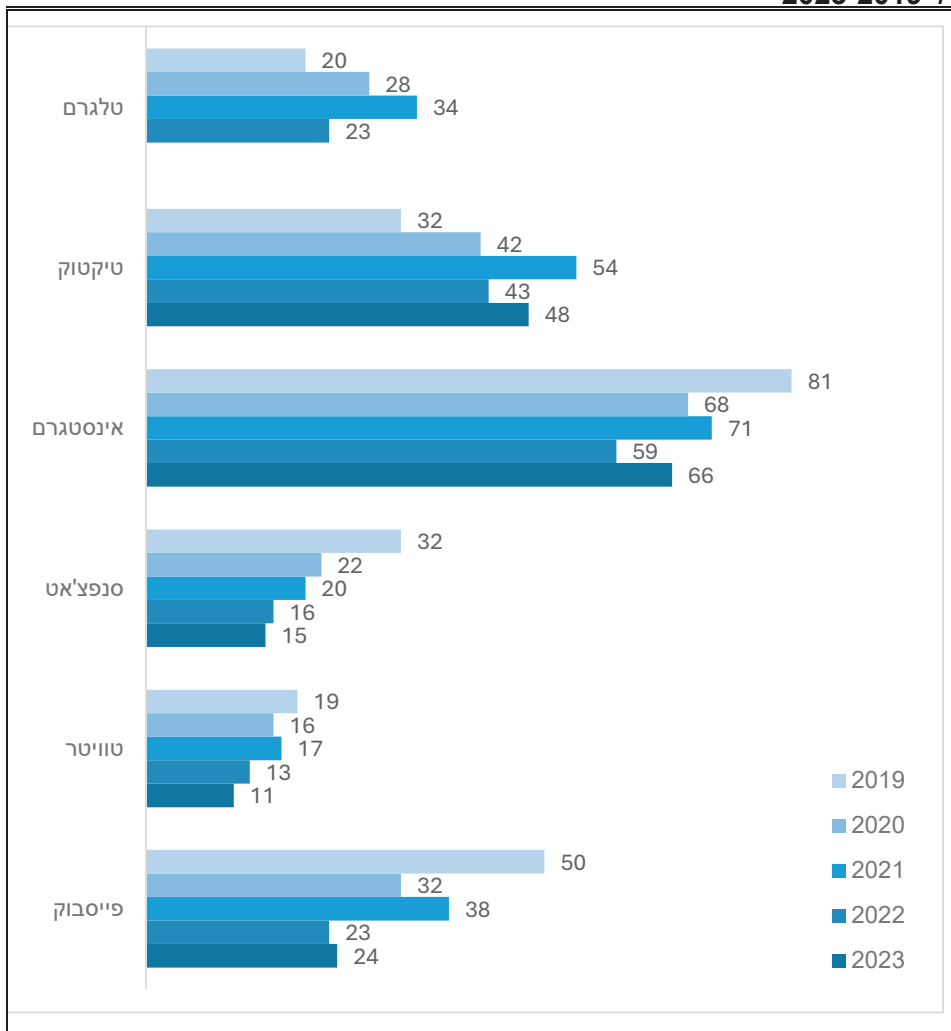
טיקטוק - הוא יישומון שיתוף וידאו ורשת חברתית מקוונת המשמש ליצירת קטעי וידאו קצרים בתכנים מגוונים.

מקור הנתונים

מקורות הנתונים בפרק זה הם דוח "החיים הדיגיטליים" של חברת בזק וסקרים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

שימוש באמצעים דיגיטליים (תרשימים 6א'-6ט')

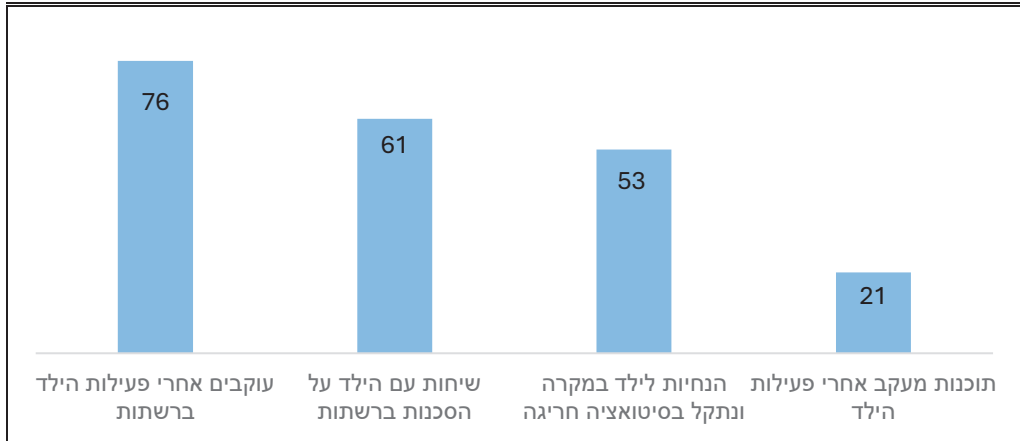
תרשים 6א: פעילות של בני נוער (13-17) ברשתות חברתיות נבחרות (אחוזים)
2023-2019 /

מקור: בזק, דוח החיים הדיגיטליים 2023, עמ' 14.

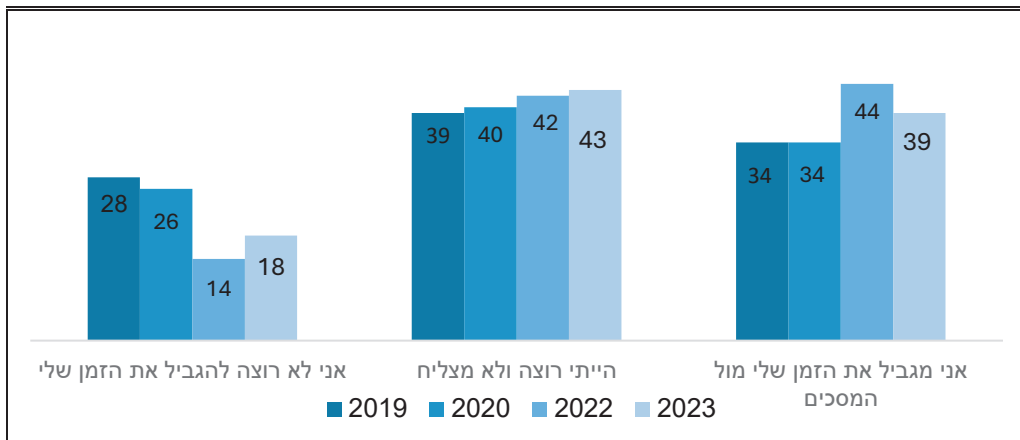
* בני הנוער הנסקרים נשאלו: באילו רשתות חברתיות אתה פעיל?

ב-2023, הרשתות החברתיות הפופולריות ביותר בקרב בני-נוער היו אינסטגרם (66%) וטיקטוק (48%).

תרשים ב6: התפלגות פעילות הורים בהגנה על ילדיהם ברשת (אחוזים) / 2022

מקור: בזק, דוח החיים דיגיטליים 2022, עמ' 43.

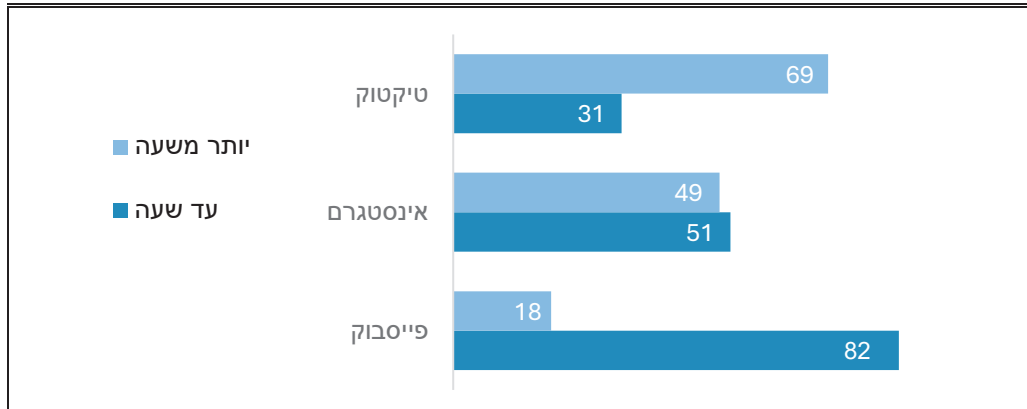
בשנת 2022, מרבית ההורים (76%) מעידים על כך שהם עוקבים אחרי פעילות ילדיהם ברשתות, מרביתם שוחחו עם הילדים על הסכנות ברשתות (61%) והנחו אותם כיצד להתנהל בסיטואציות חריגות (53%). מיעוט מההורים התקינו תוכנות מעקב אחר פעילות הילד.

תרשים ג6: רצון בני נוער (13-17) להגביל את זמן המסך (אחוזים) / 2019-2023

מקור: בזק, דוח החיים דיגיטליים 2023, עמ' 62.

בין השנים 2019-2023 ניתן לראות עלייה ברצון של בני נוער להגביל את הזמן שלהם מול המסכים (מ-34% ל-39%) ועלייה ברצון שלהם להגביל את הזמן מול המסכים ללא הצלחה (מ-39% ל-43%).

תרשים 6: זמן שהייה ברשתות חברתיות נבחרות בקרב בני נוער (13-17) (אחוזים) *
2022 /

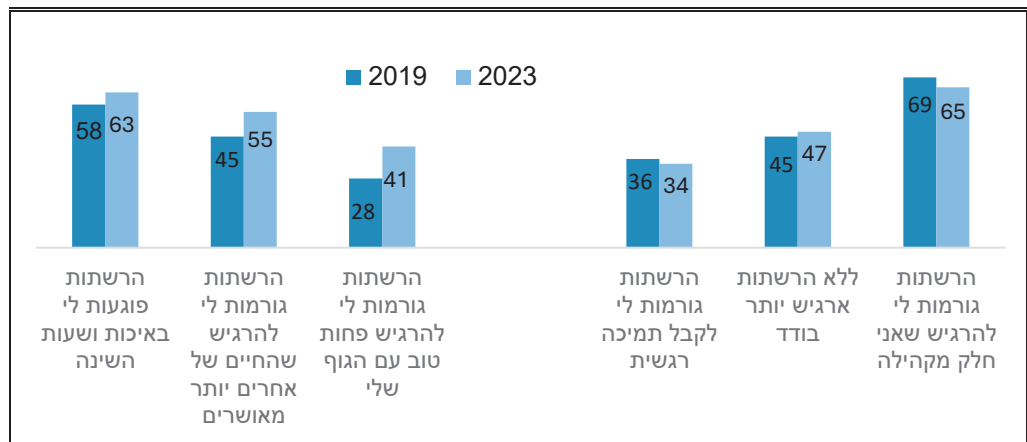

מקור: בזק, דוח החיים הדיגיטליים 2022, עמ' 61.

* בני-נוער נשאלו: נסה להעריך כמה זמן ביום ממוצע אתה מבלה/פעיל בכל אחת מהרשתות הבאות?

כשני שלישי מבני הנוער המשתמשים ברשתות טיקטוק (69%) העידו כי הם שוהים בהן יותר משעה ביום, לעומת כמחצית מבני הנוער המשתמשים באינסטגרם (49%) וכחמישית בלבד (18%) מבני הנוער המשתמשים בפייסבוק.

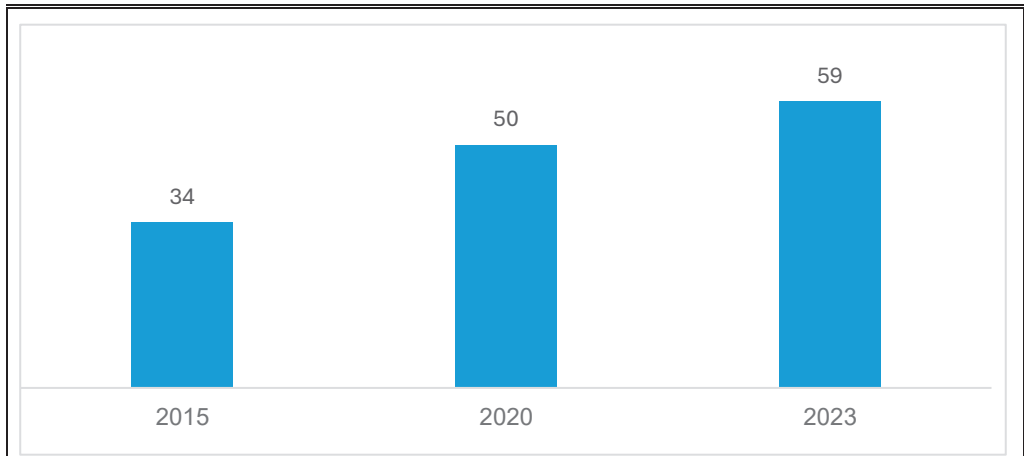
תרשים 6: תחושות בני נוער (13-17) בעקבות שימוש ברשתות (אחוזים) / 2023

מקור: בזק, דוח החיים הדיגיטליים 2023, עמ' 8.

בין השנים 2019-2023 חלה עלייה משמעותית בתחושות השליליות בקרב בני נוער כתוצאה מהשימוש ברשתות חברתיות- הרגשה פחות טובה עם הגוף, תחושה שהחיים שלי אחרים יותר מאשרים ופגיעה בשעות שינה וירידה בתחושות החיוביות שהן גורמות.

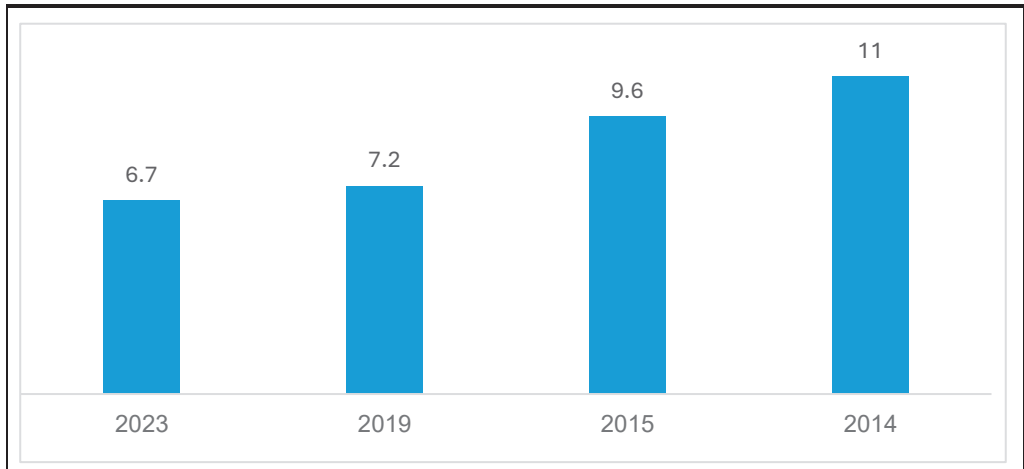
תרשים 16: אחוז ילדים בגיל 6-9 עם סמארטפון/ 2023-2015

מקור: בזק, דוח החיים הדיגיטליים 2023, עמ' 24.

שיעור הילדים עם סמארטפון בגילאי 6-9 עלה בכ-74% בשנים 2015-2023.

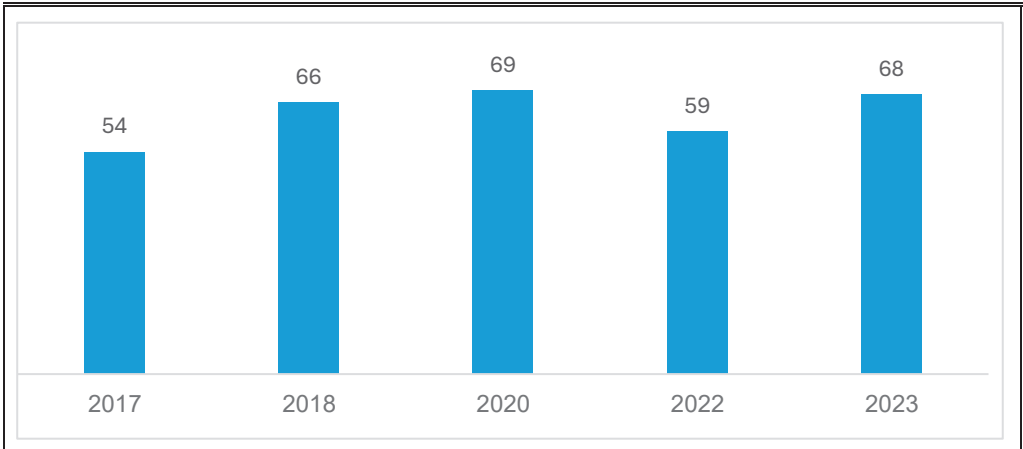
תרשים 17: גיל ממוצע לקבלת סמארטפון ראשון/ 2023-2014

מקור: בזק, דוח החיים הדיגיטליים 2023, עמ' 9.

הגיל הממוצע לקבלת סמארטפון ראשון ירד באופן משמעותי בין השנים 2014-2023.

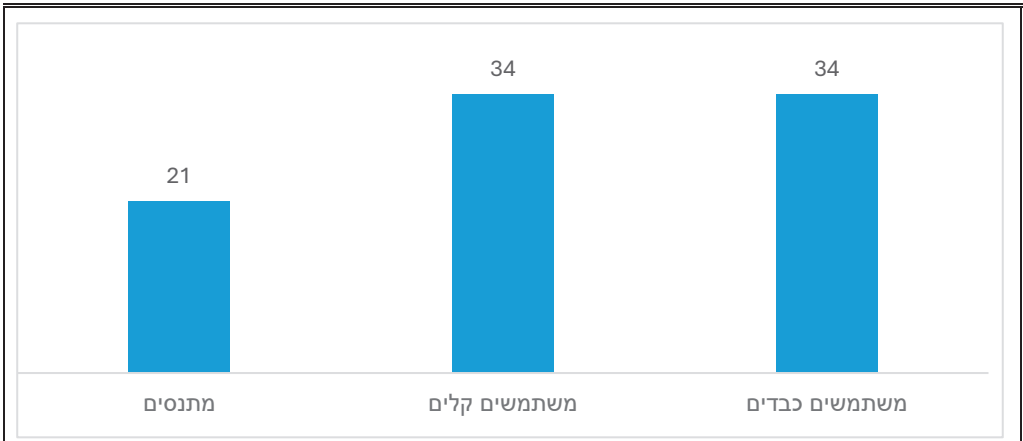
תרשים 6ח: שיעור בני הנוער המשחקים במשחקי רשת/ 2017-2023

מקור: בזק, דוח החיים הדיגיטליים 2023, עמ' 66.
*במענה לשאלה 'האם אתה משחק במשחקי רשת'

לאורך השנים, בין 54%-ל-68% מבני הנוער העידו שהם משחקים במשחקי רשת. בשנה האחרונה חלה עלייה משמעותית באחוז זה.

תרשים 6ט: שיעור בני הנוער המשתמשים בטכנולוגיית AI / 2023

מקור: בזק, דוח החיים הדיגיטליים 2023, עמ' 66.
*במענה לשאלה 'האם אתה משתמש בכלי AI כגון ChatGPT? באיזו תדירות?'
כ-90% מבני הנוער העידו שהם משתמשים בטכנולוגיית AI, כאשר שליש משתמשים כבדים.

עידוד תלמידים למעורבות חברתית (לוח 6.1)

לוח 6.1: שיעור* התלמידים שדיווחו על כך שבית ספר מעודד אותם למעורבות חברתית ואזרחית, לפי כיתה ומגזר / תש"פ (2019/20) – תשפ"ג (2022/23)

שנה	היגד	מגזר**	כיתה		
			ה'ו'	ז'ט'	י-יא'
תש"פ	מאמצי בית הספר למעורבות חברתית-סך הכל	סך הכל	68.0	52.0	54.0
		חינוך עברי	62.0	47.0	50.0
		חינוך ערבי	83.0	67.0	62.0
תשפ"ב	מאמצי בית הספר למעורבות חברתית-סך הכל	סך הכל	66.0	52.0	50.0
		חינוך עברי	61.0	45.0	42.0
		חינוך ערבי	82.0	73.0	70.0
תשפ"ג	מאמצי בית הספר למעורבות חברתית-סך הכל	סך הכל	69.5	54.5	51.6
		חינוך עברי	65.1	47.6	44.1
		חינוך ערבי	84.0	74.8	71.6
	בבית הספר יש הרבה פעילויות של תלמידים למען הקהילה והחברה (כמו טיפוח הסביבה ושמירה עליה, עזרה לאזרחים ותיקים וילידים עם צרכים מיוחדים).	סך הכל	76.2	58.5	53.4
		חינוך עברי	72.1	52.2	47.1
		חינוך ערבי	89.9	77.0	70.0
	בית הספר מעודד את התלמידים להשתתף בפעילויות לפיתוח מנהיגות כמו וועדות בית ספריות, מנהיגות צעירה, מועצת תלמידים וארגוני נוער.	סך הכל	80.7	65.8	61.3
		חינוך עברי	77.5	59.9	54.5
		חינוך ערבי	91.4	83.3	79.4
	בית הספר מעודד תלמידים ליזום פעילויות לטובת בית הספר או הקהילה.	סך הכל	78.4	62.4	59.4
		חינוך עברי	74.6	55.7	52.3
		חינוך ערבי	90.9	82.4	78.2
	אני יכול להשפיע על קבלת החלטות בנושאים לימודיים (כמו לבחור מה ללמוד, איך ללמוד וכיצד להיבחן).	סך הכל	50.4	38.5	38.1
		חינוך עברי	44.7	30.5	29.1
		חינוך ערבי	69.4	62.0	62.2
	אני יכול להשפיע על קבלת החלטות בנושאים חברתיים (כמו פעילות בהפסקות, טקסים וטוילים בית ספריים ונושאים לדיון בשיעורי חינוך).	סך הכל	61.7	47.1	45.8
		חינוך עברי	56.6	39.6	37.4
		חינוך ערבי	78.5	69.2	68.3

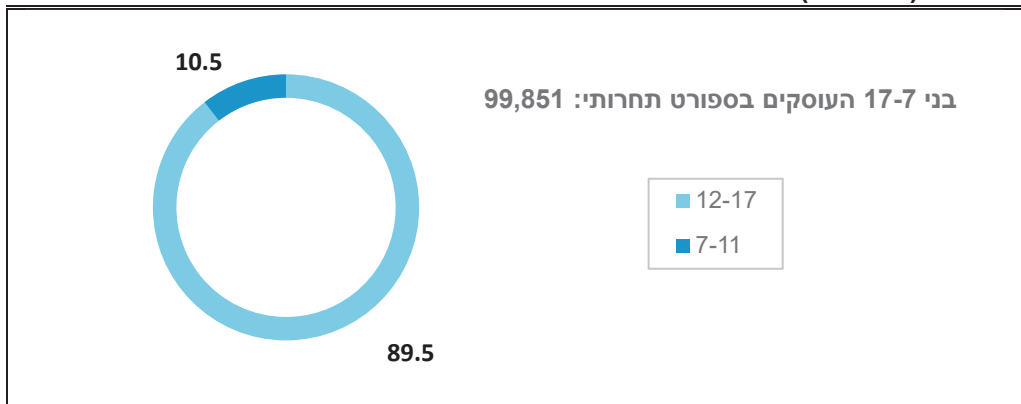
מקור: משרד החינוך, נתוני האקלים החינוכי והסביבה הפדגוגית – דוח ארצי לשנת הלימודים תשפ"ג, 2023.

* האחוזים הם של העונים בחיוב על כל אחד מההיגדים. ** חינוך עברי-תלמידים בבתי ספר דוברי עברית, חינוך ערבי-תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית.

לאחר ירידה בטיפול המעורבות החברתית בשנים תש"פ-תשפ"ב, בין השנים תשפ"ב-תשפ"ג חלה עלייה בשיעור ההסכמה הכללי עם ההיגדים בנושא מעורבות חברתית. שיעור ההסכמה הממוצע עם ההיגדים גבוה יותר בחינוך הערבי לעומת החינוך העברי עם פערים משמעותיים בחלק מההיגדים.

ילדים ובני נוער העוסקים בספורט (תרשימים 6'-6יא' ולוח 6.2)

תרשים 6י': שיעור הילדים ובני הנוער (7-17) העוסקים בספורט תחרותי*, לפי גיל / תשפ"ג (2022/23)

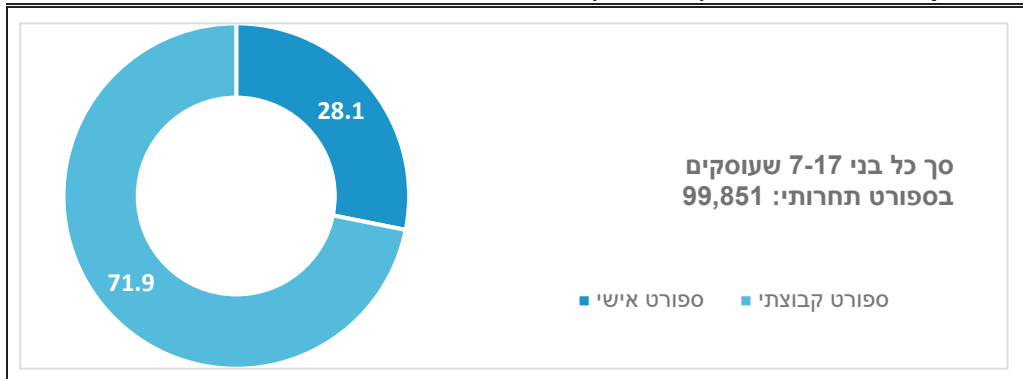

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 5.14, 2024.

* ספורטאי פעיל נקבע על פי שני קריטריונים: 1. ספורטאי הרשום בהתאחדות/באיגוד כדון, והלוקח חלק בפעילות ספורט תחרותית ובמספר תחרויות מינימלי אשר נקבע במינהל הספורט במשרד התרבות והספורט. 2. סף עליון של שנת לידה, רק מי שנולד עד אותה שנה שנקבעה כשנת סף ייחשב לספורטאי פעיל (סף שנת הלידה מותנה בענף).

בשנת תשפ"ג, 99,851 ילדים ובני נוער עסקו בספורט תחרותי, כ-90% מהם בגילאי 12 עד 17.

תרשים 6א': שיעור הילדים ובני הנוער (17-7) שעוסקים בספורט תחרותי*, לפי סוג ענף הספורט / תשפ"ג (2022/23)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 5.14, 2024.
 * ספורטאי פעיל נקבע על פי שני קריטריונים: 1. ספורטאי הרשום בהתאחדות/באיגוד כדון, והלוקח חלק בפעילות ספורט תחרותית ובמספר תחרויות מינימלי אשר נקבע במינהל הספורט במשרד התרבות והספורט. 2. סף עליון של שנת לידה, רק מי שנולד עד אותה שנה שנקבעה כשנת סף ייחשב לספורטאי פעיל (סף שנת הלידה מותנה בענף).

בשנת תשפ"ג, כ-72% מבני הנוער שעסקו בספורט תחרותי, השתתפו בספורט תחרותי קבוצתי.

לוח 6.2: התפלגות הילדים ובני הנוער (17-7) שעוסקים בספורט תחרותי*, לפי ענף ספורט וגיל / תשפ"ג (2022/23)

ענף ספורט		סך הכל			גיל			
		מספרים ***	אחוזים	אחוז מכלל העוסקים בענף הספורט	11-7		17-12	
					אחוז מכלל העוסקים בענף הספורט	אחוז מכלל הילדים (17-7) העוסקים בספורט תחרותי	אחוז מכלל העוסקים בענף הספורט	אחוז מכלל הילדים (17-7) העוסקים בספורט תחרותי
סך הכל	מספרים אחוזים	99,851	-	100.0	68.7	-	89,339	-
ענפי ספורט אישיים	מספרים אחוזים	28,100	-	100.0	55.4	-	23,649	-
התעמלות טניס ג'ודו אחר (ענפים נוספים)		4,009	14.3	95.4	41.9	1.8	53.5	2.3
		1,662	5.9	58.5	4.6	0.1	53.9	1.5
		4,322	15.4	89.4	9.6	0.5	79.8	3.9
		18,10	64.4	46.6	5.4	2.1	41.2	16.0
ענפי ספורט קבוצתיים	מספרים אחוזים	71,751	-	100.0	69.7	-	65,690	-
כדורסל		26,45	36.9	74.8	2.7	0.9	72.1	25.5

לוח 6.2: התפלגות הילדים ובני הנוער (17-7) שעוסקים בספורט תחרותי*, לפי ענף ספורט וגיל / תשפ"ג (2022/23)

גיל				סך הכל			ענף ספורט
17-12		11-7		אחוז מכלל העוסקים בענף הספורט	אחוזים	מספרים ***	
אחוז מכלל הילדים (17-7) העוסקים בספורט תחרותי	אחוז מכלל העוסקים בענף הספורט	אחוז מכלל הילדים (17-7) העוסקים בספורט תחרותי	אחוז מכלל העוסקים בענף הספורט				
31.6	62.2	4.8	9.5	71.7	50.8	36,42	כדורגל
4.5	64.4	0.0	0.7	65.1	6.3	4,534	כדורעף
4.1	41.7	0.2	2.3	44.0	6.0	4,335	אחר (ענפים נוספים)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 5.14, 2024.

* מדובר בספורט תחרותי המתקצב על ידי מינהל הספורט.

ספורטאי פעיל נקבע על פי שני קריטריונים: 1. ספורטאי הרשום בהתאחדות/באיגוד כדן, והלוקח חלק בפעילות ספורט תחרותית ובמספר תחרויות מינימלי אשר נקבע במינהל הספורט במשרד התרבות והספורט. 2. סף עליון של שנת לידה, רק מי שנולד עד אותה שנה שנקבעה כשנת סף ייחשב לספורטאי פעיל (סף שנת הלידה מותנה בענף).

** נתונים בלתי ידועים או שאינם ניתנים לפרסום.

*** המספרים האבסולוטיים של העוסקים בענפים השונים חושבו על בסיס שיעורים מתוך מספרים מוחלטים, ולכן הם בקירוב בלבד.

כ-70% מכלל העוסקים בספורט תחרותי הם בגילאי 17-7. כ-55% מהעוסקים בענפי ספורט אישיים. כ-30% מהילדים ובני הנוער שעסקו בענפי הספורט האישיים עסקו בהתעמלות (כ-14%) ובג'ודו (כ-15%). בענפי הספורט הקבוצתיים חלק ניכר מהילדים ובני הנוער המשתתפים עוסקים בכדורגל (כ-50%) ובכדורסל (כ-37%).

יציאה לחוץ לארץ (לוח 6.3)

לוח 6.3: התפלגות יציאת ילדים ונוער לחוץ לארץ, לפי קבוצת גיל/ 2010-2023

2023	2022	2020	2015	2010	גיל
20.1	19.1	12.2	16.5	14.7	אחוז היציאות לחו"ל של גילאי 19-0 מכלל היציאות
54.3	47.2	5.7	32.1	25.1	שיעור יציאות ביחס לקבוצת הגיל*
1821.6	1,610.4	189.4	969.6	627.2	סך הכל (אלפים)
307.2	265.3	35.1	166.2	113.6	0-4
431.6	363.1	39.2	215.0	134.8	5-9
515.7	463.9	47.0	261.6	170.7	10-14
567.1	518.1	68.1	326.8	208.1	15-19

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 2.3 ולוח 18.3, שנים שונות. עיבוד אחוזים: המועצה לשלום הילד. * הנתון מתייחס ליחס היציאות לחו"ל של בני 0-19 לעומת מספר בני קבוצת הגיל 19-0. נתון זה אינו מבטא את שיעור הילדים ובני הנוער שיצאו לחו"ל, משום שיינתן שקטין אחד יצא את הארץ כמה פעמים בשנה.

בין השנים 2010-2023 מספר היציאות לחו"ל של ילדים ונוער כמעט שולש (מ-627.2 אלפי ילדים ל-1,821.6 אלפי ילדים), והוא עלה בשנת 2023 בכ-13% ביחס לשנת 2022.

מורשים לנהוג (לוחות 6.4-6.5 ותרשימים 6'ב'-6'ג')

לוח 6.4: התפלגות המורשים לנהוג עד גיל 18, לפי מגדר וסוג רשיון / 2023-2010								
שנה	סוג רכב		סך הכל		בנים		בנות	
			מספרים	אחוז מכלל המורשים	מספרים	אחוז מכלל המורשים עד גיל 18	מספרים	אחוז מכלל המורשים עד גיל 18
2010	סך הכל		77,221	2.2	49,129	63.6	28,092	36.4
2010	סך הכל		79,756	2.0	49,840	62.5	29,916	37.5
	רכב	פרטי	46,514		61.0	29,737	39.0	
		משא	1,318		98.3	23	1.7	
	אופנוע	סך הכל	8,117		7,708	95.0	409	5.0
		126-500 סמ"ק	875		869	99.3	6	0.7
2021	סך הכל		120,716	2.5	68,045	56.4	52,671	43.6
	רכב	פרטי	65,496		55.5	52,530	44.5	
		משא	2,009		97.3	54	2.7	
	אופנוע	סך הכל	6,838		6,549	95.8	289	4.2
		126-500 סמ"ק	1,426		1,400	98.2	26	1.8
2023	סך הכל		145,467	2.9	80,841	55.6	64,626	44.4
	רכב	פרטי	78,729		55.0	64,515	45.0	
		משא	2,123		96.6	72	3.4	
	אופנוע	סך הכל	8,195		6,429	95.0	341	5.0
		126-500 סמ"ק	1,425		1,402	98.4	23	1.6

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מורשים לנהוג, לוח 3, שנים שונות.

הערות: 1. המספרים לפי סוג רכב אינם מסתכמים לסך הכל היות שחלק מהנהגים מורשים לנהוג במספר סוגי רכב. 2. החישוב של 'סך הכל' ו-'אחוז מכלל המורשים' מתייחס אך ורק לרכבים עם ארבע גלגלים ויותר (פרטי ומשא). 3. ניתן להוציא רישיון לרכב משא מגיל 17 וחצי.

לאורך השנים 2023-2010 אחוז הבנים המקזיקים רשיון נהיגה גבוה יותר מאחוז הבנות אך בין השנים באלה הפער הולך ומצטמצם. שיעור הבנות המחזיקות מרשיון מכלל המורשים לנהוג עלה בשנים אלה מ-36.4% ל-44.4%). עם זאת, לאורך השנים נשאר הפער גבוה במיוחד בין בנים לבנות בשיעורי המחזיקים ברשיונות נהיגה ברכבי משא ואופנועים, שהם רשיונות כמעט אך ורק של בנים.

תרשים 6ד': שיעור מורשים לנהוג עד גיל 18 מכלל בני גילם*, לפי מגדר / 2023

מקור: שנתון סטטיסטי לישראל לוח 19.16, 2024.

שיעור הבנים המורשים לנהוג מקרב בני גילם גבוה מזה של הבנות ב-5 נקודות אחוז.

לוח 6.5: התפלגות המורשים לנהוג עד גיל 18, לפי סוג רשיון, מגדר וקבוצת אוכלוסיה / 2023

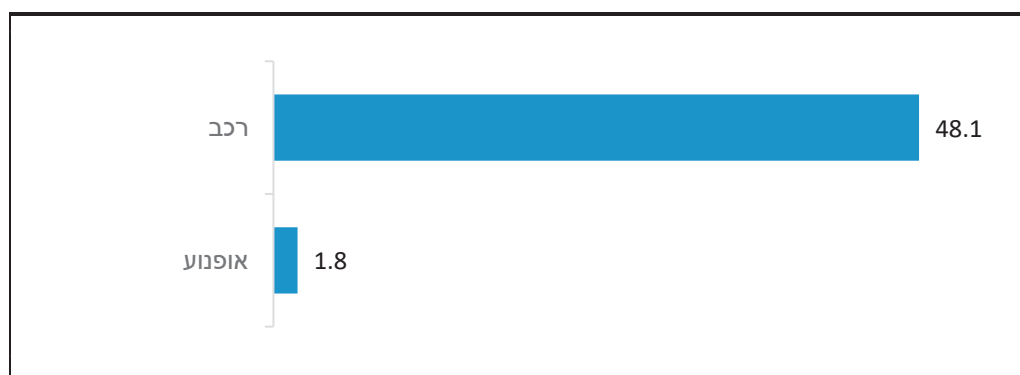
בנות		בנים		סך הכל		סוג רכב		קבוצת אוכלוסיה
אחוז מכלל המורשים עד גיל 18	מספרים	אחוז מכלל המורשים עד גיל 18	מספרים	אחוז מכלל המורשים עד גיל 18	מספרים			
46.6	46,522	53.4	53,299	68.6	99,821	סך הכל		יהודים
47.1	46,432	52.9	52,243	68.8	98,675	פרטי	רכב	
13.5	23	86.5	417	22.7	482	משא		
7.0	273	93.0	3,652	57.9	3,925	סך הכל	אופנוע	
2.2	16	97.8	728	52.2	744	126-500 סמ"ק		
39.4	16,726	60.6	25,752	29.2	42,478	סך הכל		ערבים
40.3	16,714	59.7	24,805	29.0	41,519	פרטי	רכב	
0.1	1	99.9	1,604	75.6	1,605	משא		
1.7	45	98.3	2,544	39.2	2,589	סך הכל	אופנוע	
0.6	4	99.4	623	44.0	627	126-500 סמ"ק		

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מורשים לנהוג, לוח 3, שנים שונות.

הערות: 1. המספרים לפי סוג רכב אינם מסתכמים לסך הכל היות שחלק מהנהגים מורשים לנהוג במספר סוגי רכב. 2. סך הכל בלוח 6.4 כולל גם נוצרים לא-ערבים, בני דתות אחרות, ואנשים ללא סיווג דת במרשם האוכלוסין, ולכן האחוזים בלוח זה אינם מגיעים ל-100%.

שיעור המורשים לנהוג בקרב ילדים עד גיל 18 גבוה משמעותי בקרב יהודים מאשר בקרב ערבים, וזאת למעט מורשים לנהוג ברכב משא, שבו רוב המורשים לנהוג הם ערבים. בקרב ילדים יהודים עד גיל 18 החלוקה בין בנים לבנות המורשים לנהוג ברכב פרטים נוטה קלות לטובת הבנים, וזאת לעומת הציבור הערבי שבו שיעור הבנים המורשים לנהוג גבוה משמעותית מזה של הבנות. ברכבים שאינם פרטיים הבנים מהווים רוב מוחלט של המורשים לנהוג הן בקרב יהודים, וביתר שאת בקרב ערבים.

תרשים טו': שיעור הנהגים עד גיל 18* מכלל בני גילם*, לפי סוג רשיון / 2023

מקור: אתר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מורשים לנהוג, לוח 3, עיבוד: המועצה הלאומית לשלום הילד, על בסיס לוח 2.3, שנתון סטטיסטי לישראל, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2024.
* גיל 17 כשמדובר במורשים לנהוג על רכב, וגיל 16-17 כשמדובר במורשים לנהוג על אופנוע. חשוב לציין, שהנתון הופק ע"י חישוב שיעור מקבלי הרשיון מתוך בני ה-17 וה-18; עם זאת, ניתן לקבל רשיון נהיגה החל מגיל 16 ו-9 חודשים, ולכן ככל הנראה השיעור נמוך במקצת מהשיעור המצויין כאן.

בשנת 2023, לכ-48% מבני הנוער בגיל 17-18 יש רשיון נהיגה ברכב פרטי, ול-1.8% מבני הנוער בגילאים 16-18 יש רשיון רכיבה על אופנוע.

7

ילדים עם מוגבלויות

במערכת החינוך יש כיום שלושה סוגי מסגרות בהן לומדים תלמידים עם מוגבלויות: כיתה "רגילה" במערכת החינוך הכללית, כיתה נפרדת קטנה בתוך מערכת החינוך הכללית ("כיתה חינוך מיוחד") או גן/ בית ספר נפרד ("גן חינוך מיוחד או בית ספר לחינוך מיוחד").

חוק החינוך המיוחד, שנחקק בשנת 1988 כדי להבטיח את זכויותיו של תלמיד עם מוגבלויות במערכת החינוך קבע, כי כל ילד בגיל 3-21 שהוא עם מוגבלויות גופנית, שכלית, נפשית, רגשית-התנהגותית, חושית, קוגניטיבית או שפתית או מוגבלויות התפתחותיות כוללניות, אשר ועדת זכאות ואפיון או הצוות הרב-מקצועי קבעו כי הוא זכאי לחינוך מיוחד, זכאי לשירותי חינוך מיוחד באזור מגוריו, או קרוב ככל האפשר לביתו, וזאת בחינם.

באוגוסט 2018 פורסם תיקון 11 לחוק החינוך המיוחד המתייחס לוועדות ולדיונים מתוקף החוק וכן לסל השירותים הניתן לתלמידים בהתאם לצרכיהם, לרמת תפקודם ולשותפות עם ההורים. החל משנת הלימודים תש"פ – השינוי הוחל בכל הארץ. השינוי העיקרי הוא בהרכב הוועדות ואופן קביעת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים, ובאפשרות הניתנת להורים לבחור את סוג המסגרת החינוכית שבה ילמד ילדם. סל השירותים לתלמיד שנמצא זכאי לשירותי חינוך מיוחדים נקבע על פי רמת התפקוד וסוג המוגבלות.

לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בשנת 2023 שיעור הילדים עם מוגבלויות מכלל הילדים בישראל עומד על 5%.

מדינות רבות בעולם המערבי הבינו כי מקומם של כלל התלמידים במערכת חינוך אחת הטרוגנית, ושילובם של תלמידים עם מוגבלויות ניכר בבתי הספר השכונתיים.

בארץ, פסיקה תקדימית של בג"צ משנת 2002 חייבה את מערכת החינוך לממן את צרכיהם של תלמידים עם מוגבלויות גם במסגרת בתי הספר הרגילים. תקציב לא מספק, אי מתן שירותי חינוך הכרחיים, היעדר השקעה הולמת בהכשרת מורים ואי מתן כלים מספיקים להתמודד עם קשיי התלמידים בין כותלי בית הספר הם חלק מהבעיות שעלו עם השנים אשר מנעו ומונעים את שילובם הראוי של תלמידים אלו.

בפרק שלפנינו לא כלולים נתונים אודות ילדים עד גיל 3 השוהים במעונות יום שיקומיים, למשרד הבריאות/הרווחה אין נתונים מלאים אודות ילדים אלה. נתונים על ילדים השוהים במוסדות רפואיים והחיים מחוץ לביתם מוצגים בפרק 4.

החלק הראשון מציג נתונים על כלל הילדים עם מוגבלויות:

תרשימים 7א'-7ד' ולוחות 7.1 מציגים את חלקם של הילדים עם מוגבלויות מכלל הילדים בישראל.

תרשימים 7ה'-7ח' ולוחות 7.2-7.4 מתייחסים לתלמידים במסגרות של החינוך המיוחד ולתלמידים בשילוב.

תרשימים 7ט'-7יא' ולוחות 7.5-7.8 עניינם של ילדים המקבלים קצבת ילד נכה מהמוסד לביטוח לאומי.

החלק השני מציג נתונים אודות ילדים עם צרכים פיזיים מיוחדים:

לוח 7.9 מתייחס לילדים ובני נוער עיוורים.

לוח 7.10 עוסק בילדים עם תסמונת דאון.

החלק השלישי עוסק בילדים עם מוגבלויות התפתחותיות: תרשים 7יב'- ולוחות 7.11-7.12 מתייחסים לילדים עם מוגבלויות פיסית שקיבלו עזרים רפואיים במימון משרד הבריאות.

הגדרות

אוטיזם - הפרעה התפתחותית נרחבת הקיימת מגיל הילדות או בשלבים מאוד מוקדמים בהתפתחות. התפיסה המחקרית הרווחת היום היא שתופעת האוטיזם מושפעת מגורמים גנטיים, ומגורמים סביבתיים המשפיעים על מנגנונים גנטיים ועל התפתחות המוח. סביר שהגורמים הגנטיים והסביבתיים מובילים להתפתחות בלתי תקינה של המוח הגורמת להפרעה התפתחותית פסיכיאטרית.

ההפרעה פוגעת בשלושה תחומים:

1. מיומנויות חברתיות- היעדר עניין בקשר עם הזולת או הנאה ממנו, וקושי ליצור יחסים הדדיים, רגשיים וחברתיים.
2. מיומנויות תקשורת- קשיים בשימוש בשפה המאפשרת תקשורת עם הזולת, וקשיים בשימוש באמצעים לא מילוליים, כמו שפת גוף או שפת סימנים. היעדר כושר משחק דמיוני או חיקוי התנהגות חברתית.
3. תבניות התנהגותיות- תנועה חוזרת של חלקי גוף, התעניינות חריגה בעניין או בחפץ מסוים, והתנגדות לשינויים בסביבה הפיזית או בשגרת הפעילות.

בית-ספר לחינוך מיוחד - מיועד לילדים עם צרכים מיוחדים בלבד. בית הספר לחינוך מיוחד דומה בבסיסו לבית ספר בחינוך הרגיל. מספר התלמידים בכיתות נקבע בהתאם למוגבלות של הילדים, והוא נמוך במידה משמעותית ממספר הילדים בכיתה בחינוך הרגיל. בבתי-ספר אלו לומדים רק תלמידים שקיבלו זכאות לשירותי חינוך מיוחדים.

הצוות הרב מקצועי - הצוות, המחליף את ועדת השילוב (בהתאם לתיקון 11 לחוק החינוך המיוחד), דן בזכאותם של תלמידים לשירותי חינוך מיוחדים מהסל המוסדי וכן בהרכב סל השירותים לתלמידים שזכאותם נקבעה במעמד ועדת זכאות ואפיון וילמדו בכיתה או בגן לחינוך רגיל.

ועדת זכאות ואפיון- הוועדה, המחליפה את ועדת ההשמה (בהתאם לתיקון 11 לחוק החינוך המיוחד), קובעת את זכאותו של תלמיד עם מוגבלות לשירותי חינוך מיוחדים, רמת התפקוד שלו והיקף סל השירותים שיקבל למשך שלוש שנים או עד למעבר בין שלבי חינוך. ועדת זכאות ואפיון משמשת גם כוועדת השגה על החלטות הצוות הרב מקצועי.

ועדת השגה- הוועדה, המחליפה את ועדת הערר (בהתאם לתיקון 11 לחוק החינוך המיוחד), דנה בהשגה של ההורים על ההחלטה של ועדת זכאות ואפיון.

חינוך מיוחד - שירותים חינוכיים, פסיכולוגיים, רפואיים וסוציאליים הניתנים במסגרת מערכת החינוך לתלמידים עם מוגבלות גופנית, שכלית, חושית, לימודית או נפשית שנקבע כי הם זכאים לשירותים אלו.

חוק השילוב - ראו להלן התיקון לחוק חינוך מיוחד.

חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988 - מסדיר את זכויותיהם של תלמידים עם מוגבלות במערכת החינוך. הוא קובע את הליכי השמת תלמיד עם מוגבלות במסגרות חינוך המיוחד, ומתייחס גם למינוי הוועדות השונות, הרכבן וסמכויותיהן. כמו כן, קובע החוק כי השר רשאי לקבוע בתקנות את משך שנת הלימודים, את אורך יום הלימודים, את הכישורים הנדרשים מן המורים והמטפלים וכללים לגבי מועד הצגת תוכנית הלימודים האישית של כל תלמיד.

התיקון לחוק חינוך מיוחד ("חוק השילוב") - (2002): תיקון זה נוגע לשילוב תלמיד עם מוגבלות בחינוך הרגיל. עיקרו הוא ש"במסגרת לימודיו במוסד חינוך רגיל תלמיד משולב זכאי לתוספת של הוראה ולימוד וכן לשירותים מיוחדים", כגון עזרים מסייעים, שירותי סיוע, שירותים פסיכולוגיים, שירותים פרה-רפואיים

וכו' ("סל שילוב"). זכאותו של התלמיד נקבעת בוועדת שילוב הפועלת במוסד החינוך הרגיל או בוועדות ההשמה. עוד נקבע במסגרת התיקון כי ניתן לערער על החלטה של ועדת שילוב בפני ועדת השמה.

התיקון לחוק חינוך מיוחד (2018) - חוק החינוך המיוחד תוקן שוב ביולי 2018 (תיקון מספר 11) וחל בכל רחבי הארץ החל משנת הלימודים התש"ף. תיקון החוק מכון למתן מענה מותאם לכל תלמיד בהתאם למאפייני התפקוד שלו, לצרכיו הייחודיים ולתמיכה הנדרשת לו, כדי לאפשר לו השתתפות בתהליך הלמידה, מיצוי יכולות וקידום בתחום הלימודי, החברתי והרגשי.

המטרות של שירותי החינוך המיוחדים, כפי שמופיעות בתיקון 11 לחוק החינוך המיוחד הן:

1. לקדם ולפתח את הלמידה, הכישורים והיכולות של התלמיד עם הצרכים המיוחדים ואת תפקודו הגופני, השכלי, הנפשי, החברתי וההתנהגותי ולהקנות לו ידע, מיומנויות, כישורי חיים וכישורים חברתיים;
2. לעגן את זכותו של התלמיד עם הצרכים המיוחדים להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה, בכל תחומי החיים, וכן לתת מענה הולם לצרכיו המיוחדים באופן שיאפשר לו להיות את חיו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי יכולותיו;
3. לקדם את שילובם של תלמידים עם צרכים מיוחדים במוסדות חינוך רגילים.

חרש - מי ששמיעתו לקויה עד כדי כך שאינו יכול להפיק תועלת מכל מכשיר שמיעה שהוא.

נזקק מחמת עיוורון - אדם הממציא תעודה מאת רופא עיניים המוסמך לכך לפי תקנות העוסקים ברפואה (אישור תואר מומחה), תשכ"ד-1964, בה מאושר שהאדם לוקה באחד מאלה:

1. היעדר ראייה מוחלט,
2. חדות ראייה שאינה עולה על 3/60 או על 10/200 בעין הבריאה יותר, אף לא בעזרת משקפיים,
3. צמצום שדה הראייה עד כדי כך שזווית הראייה אינה גדולה מ-20 מעלות.

נזקק מחמת עיוורון רשאי לקבל תעודה ממשד הרווחה. תעודת עיוור מקנה שירותי שיקום, הטבות ופטורים שונים הניתנים על ידי משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, חברות ציבוריות וארגונים שונים.

מוגבלות שכלית התפתחותית - (בהוראת שר הרווחה ב-18.6.2012 שונה המונח הרשמי מפיגור שכלי למוגבלות שכלית התפתחותית) - ליקוי שמאפיינות אותו מגבלות ניכרות בתפקוד האינטלקטואלי וכן בהתנהגות הסתגלנית, הניכרות בכישורים הפרקטיים, החברתיים והתפיסתיים. מוגבלות זו מופיעה לראשונה לפני גיל 18.

הקריטריונים לקביעת מוגבלות שכלית התפתחותית על פי ה-DSM (2013).

1. מגבלות בתפקוד אינטלקטואלי דוגמת הסקה, פתרון בעיות, תכנון, חשיבה מופשטת, שיפוט, למידה אקדמאית ולמידה מניסיון, כפי שאושר הן על ידי הערכה קלינית והן על ידי מבחני אינטליגנציה אינדיבידואליים וסטנדרטיים.
2. מגבלות בתפקוד הסתגלתי שמתבטאים בחוסר יכולת לעמוד בסטנדרטיים התפתחותיים וחברתיים לעצמאות אישית ואחריות חברתית. ללא תמיכה מתמשכת, החסרים ההסתגלתיים מגבילים את התפקוד בפעילות יומיומית (adl) אחת או יותר, דוגמת תקשורת, השתתפות חברתית, חיים עצמאיים בסביבות משתנות דוגמת בית, ב"ס, עבודה וקהילה.
3. המגבלות האינטלקטואליות וההסתגליות מופיעות במהלך תקופת ההתפתחות.

קצבת ילד נכה - גמלה המשולמת בידי המוסד לביטוח לאומי למשפחות אשר בהן ילד שאובחן כנכה על פי קריטריונים של המוסד לביטוח לאומי. לרוב מדובר בנכות פיזית, לא בנכות נפשית.

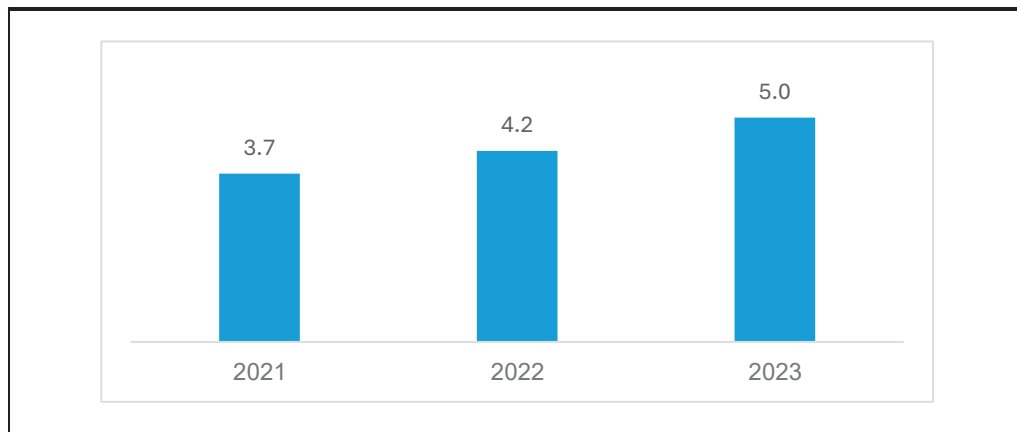
שילובית - מערכת ממוחשבת של משרד החינוך המאפשרת מתן תמונה כוללת על התלמיד במסגרת פעילות השילוב, ויצירת תיק תלמיד המשמש יחידת מידע לגבי נתוני התלמיד בתכנית השילוב. המערכת מאפשרת דיווח של תהליכי עבודה נוספים עבור תלמידים במסגרות שילוב לקראת תחילת שנה"ל, וכן בניית תוכנית שילוב כוללת לתלמידים, הקצאת המשאבים בתחילת התוכנית, ובהמשך - יישום התוכנית בשטח.

מקור הנתונים

מקורות הנתונים הם האגף לחינוך מיוחד במשרד החינוך; הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, המוסד לביטוח לאומי-מינהל המחקר והתכנון; מינהל מוגבלויות במשרד הרווחה והביטחון החברתי. משרד הבריאות; המחלקה לגנטיקה קהילתית היחידה הארצית למכשירי שיקום וניידות. מקור המידע מופיע תחת כל לוח ותרשים.

ילדים עם מוגבלויות (לוח 7.1 תרשימים 7א'-7ד')

תרשים 7א': שיעור ילדים עם מוגבלויות מכלל הילדים בישראל / 2023-2021

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד הבין-לאומי, שנים שונות. עיבוד: המועצה לשלום הילד.

מאז שנת 2021 עלה חלקם של הילדים עם מוגבלויות מכלל הילדים בישראל ב-1.3 נקודות אחוז, עלייה של כ-33%.

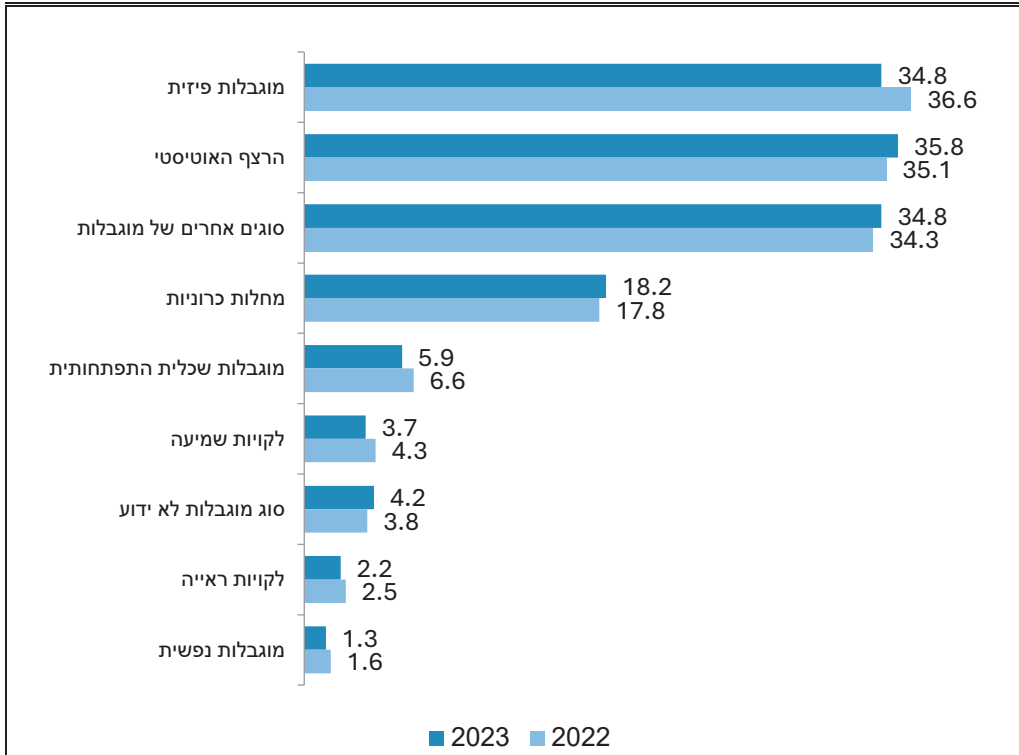
לוח 7.1: מספר הילדים (באלפים) עם מוגבלויות, לפי מין, גיל וקבוצת אוכלוסייה / 2023-2021

שנה	סך הכול (אלפים)	מין		גיל			קבוצת אוכלוסייה	
		בנות	בנים	0-9	10-13	14-17	יהודים ואחרים	ערבים
2021	114.4	66.6	33.4	-	-	-	81.4	18.6
2022	131.8	65.7	34.3	60.1	21.1	18.8	81.1	18.9
2023	156.2	65.4	34.6	61.5	20.5	18.0	81.2	18.8

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד הבין-לאומי, שנים שונות.
- נתון חסר.

מאז שנת 2021 עלה מספר הילדים עם מוגבלויות בכ-19%. מהם כשליש היו בנים. רוב הילדים היו בקבוצת הגיל 0-9, וכ-80% מהם יהודים ואחרים.

תרשים 7ב': התפלגות ילדים ובני נוער בני 0-17 עם מוגבלות, * לפי סוג מוגבלות / 2023-2022

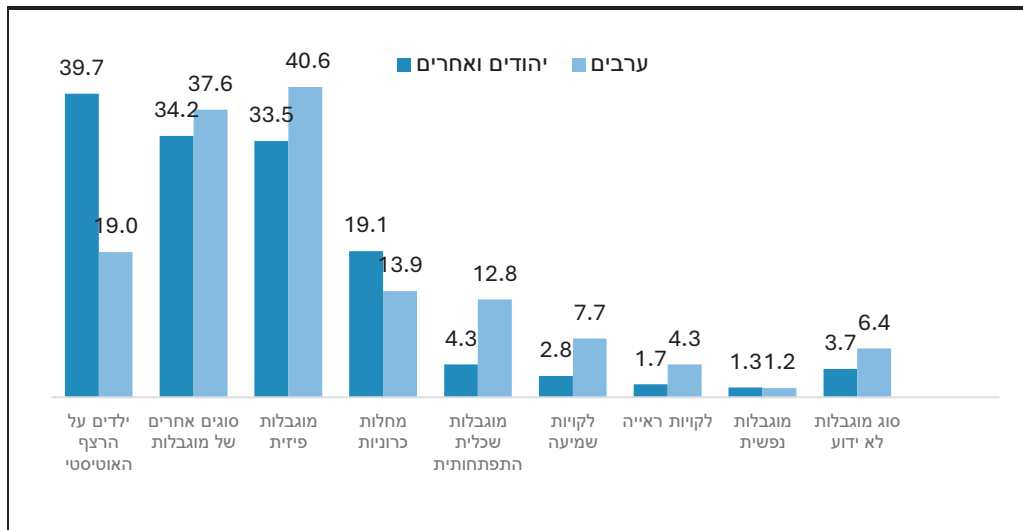

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד בין-לאומי, שנים שונות.

* מאחר שיש ילדים עם יותר מסוג אחד של מוגבלות, סך כל האחוזים מסתכמים יותר מ-100.0%.

בשנת 2023, יותר משליש מהילדים ובני הנוער בעלי מוגבלויות היו בעלי מוגבלות פיזית (34.8%), 35.8% נמצאו על הרצף האוטיסטי ו-34.8% סבלו מסוג אחר של מוגבלות. כ-4% סבלו מסוג מוגבלות לא ידוע. בשנה זו שיעור הילדים על הרצף האוטיסטי מתוך כלל אוכלוסיית הילדים עם מוגבלויות, וכן ילדים הסובלים ממחלות כרוניות עלה בכ-2% לעומת שנת 2022. ירידות נרשמו בקרב הילדים הסובלים ממוגבלות נפשית (ירידה של כ-19%) ולקויות שמיעה (ירידה של כ-14%).

תרשים 7ג': התפלגות ילדים ובני נוער בני 0-17 עם מוגבלות, לפי קבוצת אוכלוסייה וסוג מוגבלות / 2023

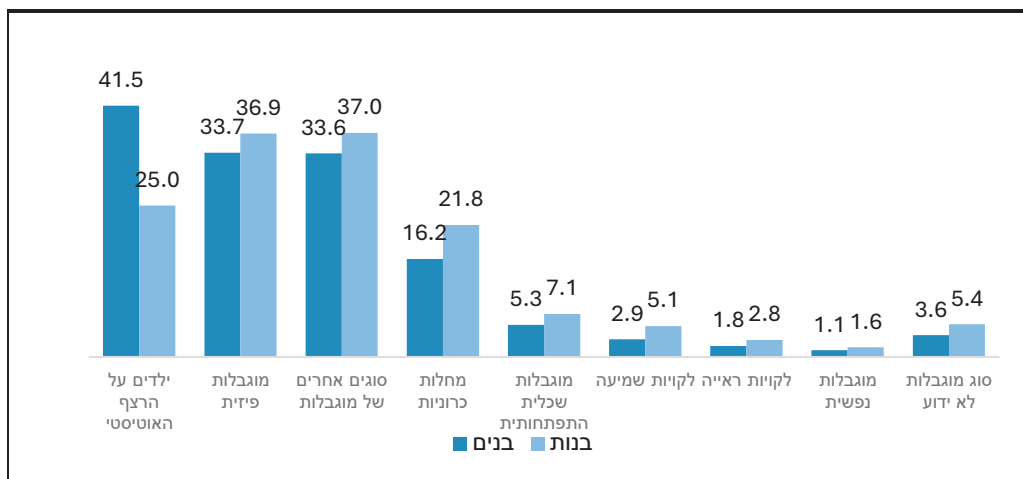

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד בין-לאומי 2024 תרשים 19.

הערה: מאחר שיש ילדים עם יותר מסוג אחד של מוגבלות, סך כל האחוזים מסתכמים ביותר מ-100.0%.

שיעור הילדים על הרצף האוטיסטי מתוך כלל אוכלוסיית בעלי המוגבלויות בקרב יהודים ואחרים גבוה יותר מפי שתיים מאשר בקרב ערבים. לעומת זאת, שיעור הילדים עם מוגבלות שכלית התפתחותית מתוך כלל אוכלוסיית בעלי המוגבלויות בקרב ערבים גבוה כמעט פי שלוש מאשר בקרב יהודים ואחרים.

תרשים 7ד': התפלגות ילדים ובני נוער בני 0-17 עם מוגבלות, לפי מגדר וסוג מוגבלות / 2023

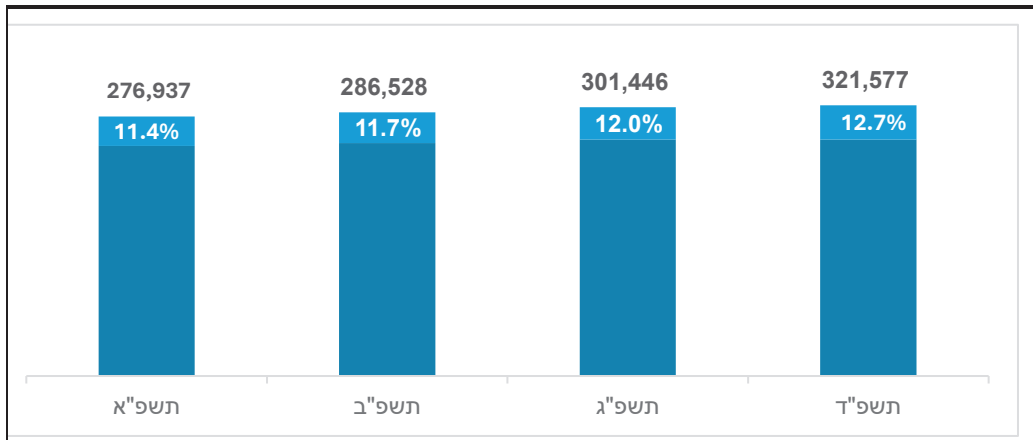
מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד בין-לאומי 2024. תרשים 19. הערה: מאחר שיש ילדים עם

יותר מסוג אחד של מוגבלות, סך כל האחוזים מסתכמים ביותר מ-100.0%.

בשנת 2023 שיעור הבנים על הרצף האוטיסטי מכלל הילדים ובני הנוער עם מוגבלויות גבוה משיעור הבנות בכ-66%. שיעור הבנות עם לקות שמיעה מכלל הילדים ובני הנוער עם מוגבלויות גבוה בכ-43% משיעור הבנים.

תלמידים במסגרות לחינוך מיוחד ובשילוב (תרשימים 7ה'-7ח' ולוחות 7.2-7.4)

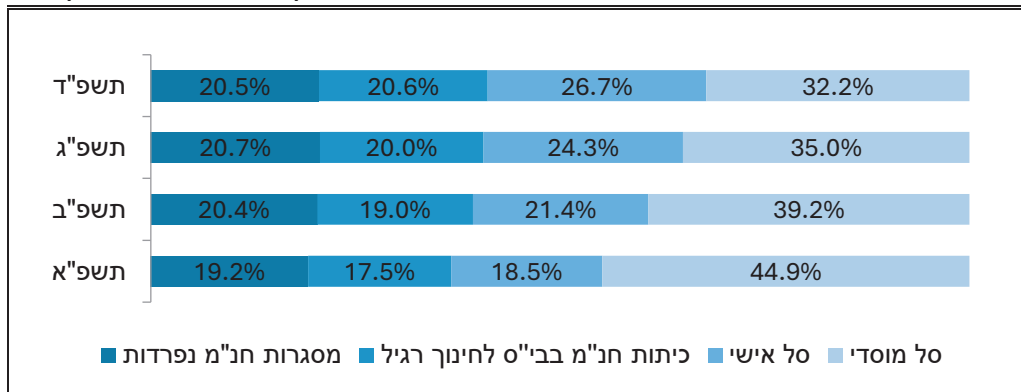
תרשים 7ה': מספר תלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחד ושיעורם מכלל אוכלוסיית התלמידים / תשפ"א-תשפ"ד (2020/21-2023/24)

מקור: מספר תלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים – משרד החינוך, אגף חינוך מיוחד.

בשנים תשפ"א-תשפ"ד מספר התלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים עלה בשיעור של כ-16% וזאת לעומת גידול של כ-4% בלבד במספר התלמידים הכללי במערכת החינוך. חלקם היחסי של התלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים מכלל תלמידי מערכת החינוך עלה ב-1.3 נקודות אחוז בתקופה זו, גידול של 11%.

תרשים 7ו': התפלגות תלמידי זכאי שירותי חינוך מיוחדים בשילוב, במסגרות לחינוך מיוחד ובבתי ספר רגילים, לפי סוג מסגרת / תשפ"א-תשפ"ד (2020/21-2023/24)

מקור: משרד החינוך, המינהל לכלכלה ולתקציבים, אגף חינוך מיוחד 2024.

בשנים תשפ"א-תשפ"ד שיעור הילדים הלומדים במסגרות חינוך מיוחד נפרדות עלה במתינות (7%), וזאת לעומת שיעור התלמידים הלומדים בכיתות חנ"מ בבתי ספר רגילים, שחלקם היחסי עלה בכ-18%, וכן לעומת תלמידים המשולבים בכיתות רגילות בסל אישי, שהחלק היחסי שלהם מכלל התלמידים עלה בכ-44% (מ-18.5% ל-26% מכלל התלמידים זכאי שירותי חנ"מ). שיעור התלמידים המשולבים בסל מוסדי ירד בכ-28% בתקופה זו.

לוח 7.2: התפלגות תלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים במערכת החינוך לפי שלב חינוך וסוג תמיכה / תשפ"א-תשפ"ד

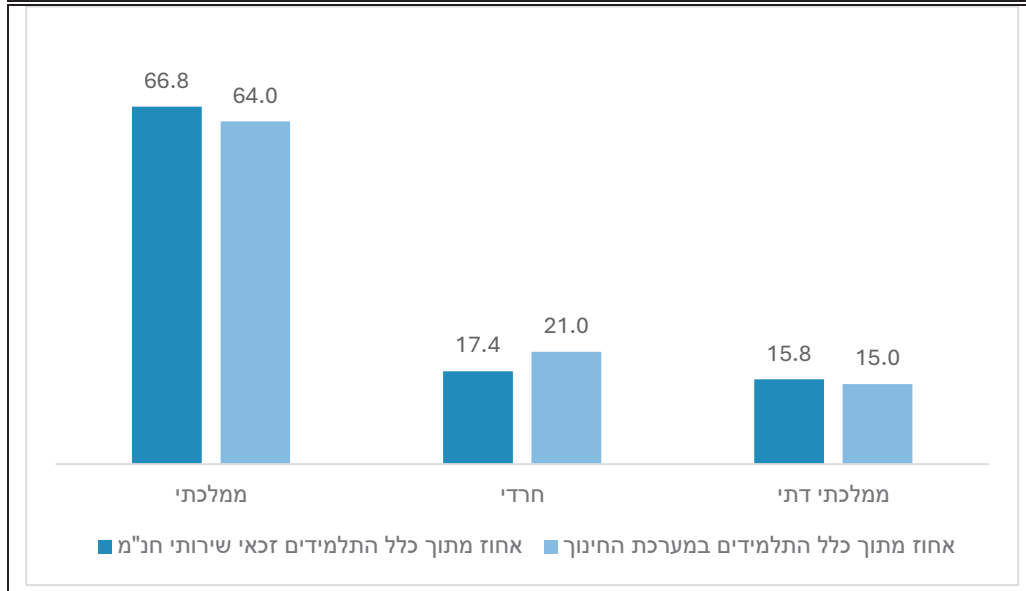
שנה	סוג מסגרת	סך הכול	שלב חינוך			
			הגיל הרך	יסודי	חטיבת ביניים	תיכון
תשפ"א	סך הכול	276,937	41,777	142,827	44,097	48,236
	מסגרות לחינוך מיוחד*	53,153	22,517	16,446	3,292	10,898
	כיתות חינוך מיוחד בבתי ספר רגילים	48,422	-	29,222	12,521	6,679
	שילוב – סך הכול	175,362	19,260	97,159	28,284	30,659
	מזה: שילוב-סל אישי	51,141	4,500	21,972	6,148	18,521
	שילוב- סל מוסדי	124,221	14,760	75,187	22,136	12,138
תשפ"ב	סך הכול	286,528	47,974	143,738	45,145	49,671
	מסגרות לחינוך מיוחד*	58,314	25,483	17,760	3,387	11,684
	כיתות חינוך מיוחד בבתי ספר רגילים	54,424	-	31,598	13,444	9,382
	שילוב – סך הכול	173,790	22,491	94,380	28,314	28,605
	מזה: שילוב-סל אישי	61,394	6,734	27,643	8,417	18,600
	שילוב- סל מוסדי	112,396	15,757	66,737	19,897	10,005
תשפ"ג	סך הכול	301,446	53,514	149,265	46,318	52,349
	מסגרות לחינוך מיוחד*	62,290	27,488	18,810	3,771	12,221
	כיתות חינוך מיוחד בבתי ספר רגילים	60,238	-	34,758	14,186	11,294
	שילוב – סך הכול	178,918	26,026	95,697	28,361	28,834
	מזה: שילוב-סל אישי	73,379	8,843	34,373	10,547	19,616
	שילוב- סל מוסדי	105,539	17,183	61,324	17,814	9,218
תשפ"ד	סך הכול	321,577	57,059	159,778	48,066	56,674
	מסגרות לחינוך מיוחד*	66,050	28,860	20,323	4,094	12,773
	כיתות חינוך מיוחד בבתי ספר רגילים	66,311	-	38,400	15,187	12,724
	שילוב – סך הכול	189,216	28,199	101,055	28,785	31,177
	מזה: שילוב-סל אישי	85,814	10,683	41,091	12,108	21,932
	שילוב- סל מוסדי	103,402	17,516	59,964	16,677	9,245

מקור: משרד החינוך, אגף חינוך מיוחד.

* גנים ובתי ספר לחינוך מיוחד.

בין השנים תשפ"א-תשפ"ד מספר התלמידים בגיל הרך במסגרות לחינוך מיוחד עלה בכ-37%. מספר התלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים הלומדים במסגרות רגילות בסל אישי זינק בשנים אלו בשיעור ממוצע של כ-85%, כאשר שיעור הגידול הגבוה ביותר היה בגיל הרך, שם מספר התלמידים עלה בכ-137% במהלך התקופה.

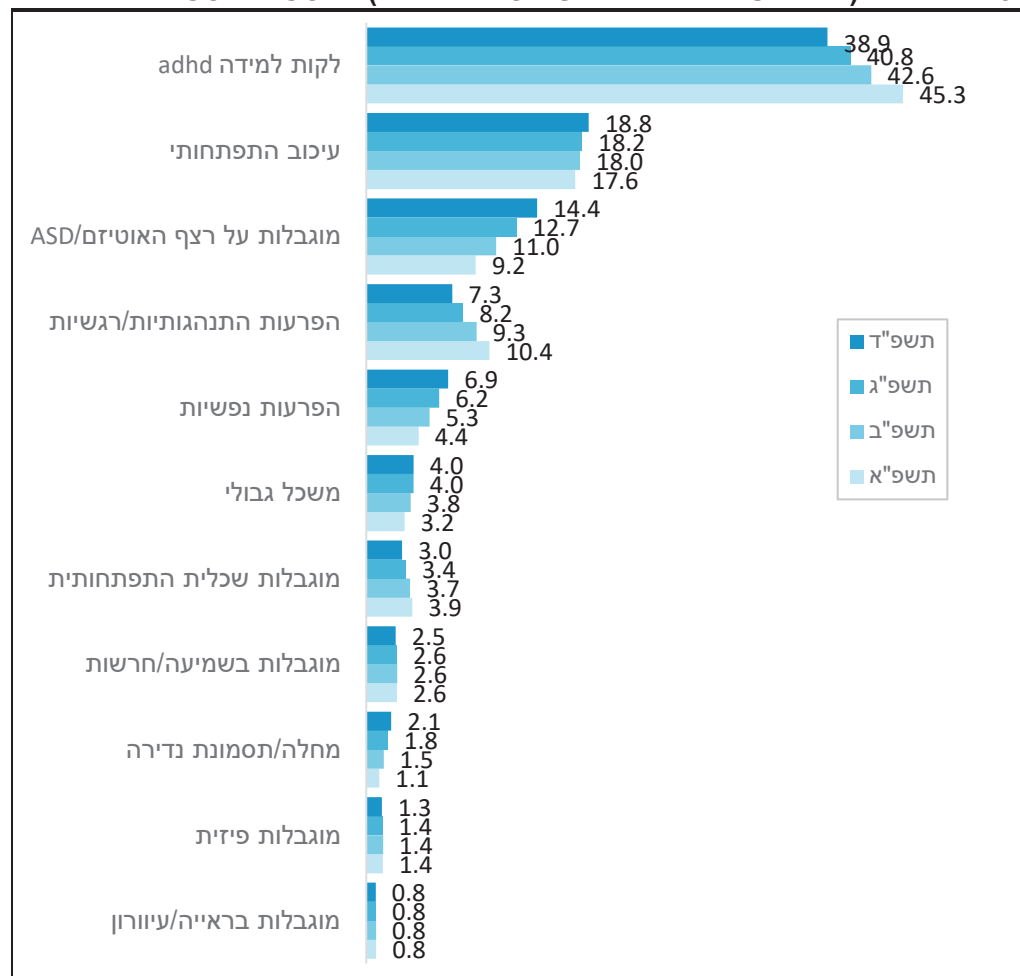
תרשים ז'7: התפלגות התלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים לפי סוג פיקוח והתפלגות כלל תלמידי מערכת החינוך לפי סוג פיקוח תשפ"ד (2023/24)

מקור: משרד החינוך, אגף חינוך מיוחד. נתוני כלל התלמידים במערכת החינוך לקוחים מאתר 'מבט רחב' של משרד החינוך 30/09/2024.

חלקם של התלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים בפיקוח הממלכתי והממלכתי דתי גבוה מחלקם באוכלוסיית התלמידים, בעוד חלקם של התלמידים בפיקוח חרדי נמוך מחלקם היחסי באוכלוסיית תלמידי מערכת החינוך.

תרשים ח'7: התפלגות התלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים במערכת החינוך לפי סוג מוגבלות (אחוז מכלל התלמידים זכאי שירותי חנ"מ) / תשפ"א-תשפ"ד

מקור: משרד החינוך, אגף חינוך מיוחד.

בין השנים תשפ"א-תשפ"ד הלקויות הבולטות בקרב התלמידים בחינוך המיוחד היו לקות למידה/ADHD שאפיינה כ-40% ויותר מהתלמידים, עיכוב התפתחותי (כ-18%) ומוגבלות על רצף האוטיזם/ASD (בין 9% בתשפ"א ל-14% בתשפ"ד).

בשנים אלה בולטת מגמת הירידה בתלמידים שאופיינו עם לקות למידה/ADHD (ב-6.4 נקודות אחוז) ובהפרעות התנהגותיות/רגשיות (ב-3.1 נקודות אחוז).

מגמת עלייה משמעותית נצפתה בתלמידים עם מוגבלות על רצף האוטיזם/ASD (עלייה של 5.2 נקודות אחוז) ותלמידים עם הפרעות נפשיות (עלייה של 2.5 נקודות אחוז).

לוח 7.3: התפלגות התלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים במערכת החינוך, לפי סוג מוגבלות, סוג תמיכה ושיעור מכלל התלמידים זכאי שירותי חנ"מ/ תשפ"א-תשפ"ד

שנה	סוג מוגבלות	סוג מסגרת							
		מסגרות לחינוך מיוחד				כיתות מיוחדות בבתי ספר רגילים		שילוב	
		מספרים		% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד		מספרים		% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד	
תשפ"א	לקות למידה AD(H)D/	6,066	2.2%	21,370	7.7%	14,848	5.4%	83,104	30.0%
	עיכוב התפתחותי	13,920	5.0%	2,362	0.9%	2,570	0.9%	29,989	10.8%
	הפרעות התנהגותיות/	5,330	1.9%	10,598	3.8%	3,024	1.1%	9,816	3.5%
	מוגבלות על רצף האוטיזם/ASD	11,091	4.0%	6,509	2.4%	7,890	2.8%	97	0.0%
	הפרעות נפשיות	2,964	1.1%	554	0.2%	8,464	3.1%	230	0.1%
	מוגבלות שכלית התפתחותית	9,187	3.3%	1,111	0.4%	380	0.1%	70	0.0%
	משכל גבולי	1,539	0.6%	4,398	1.6%	2,361	0.9%	681	0.2%
	מוגבלות בשמיעה חרשות	725	0.3%	1,138	0.4%	5,234	1.9%	61	0.0%
	מוגבלות פיזית	1,678	0.6%	216	0.1%	1,937	0.7%	43	0.0%
	מחלה/ תסמונת נדירה	459	0.2%	116	0.0%	2,424	0.9%	80	0.0%
	מוגבלות בראייה/ עיוורון	194	0.1%	50	0.0%	2,009	0.7%	50	0.0%
תשפ"ב	לקות למידה AD(H)D/	6,408	2.2%	23,322	8.1%	14,853	5.2%	77,461	27.0%
	עיכוב התפתחותי	15,252	5.3%	3,662	1.3%	6,610	2.3%	26,121	9.1%
	הפרעות התנהגותיות/	4,939	1.7%	10,104	3.5%	4,050	1.4%	7,548	2.6%
	מוגבלות על רצף האוטיזם/ASD	13,782	4.8%	8,133	2.8%	9,392	3.3%	101	0.0%
	הפרעות נפשיות	3,487	1.2%	1,057	0.4%	10,474	3.7%	271	0.1%
	מוגבלות שכלית התפתחותית	9,016	3.1%	1,119	0.4%	409	0.1%	59	0.0%
	משכל גבולי	1,740	0.6%	5,266	1.8%	3,135	1.1%	607	0.2%
	מוגבלות בשמיעה חרשות	755	0.3%	1,199	0.4%	5,514	1.9%	55	0.0%

לוח 7.3: התפלגות התלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים במערכת החינוך, לפי סוג מוגבלות, סוג תמיכה ושיעור מכלל התלמידים זכאי שירותי חנ"מ/ תשפ"א-תשפ"ד

שנה	סוג מוגבלות	סוג מסגרת							
		מסגרות לחינוך מיוחד				כיתות מיוחדות בבתי ספר רגילים			
		מספרים		% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד		מספרים		% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד	
		מספרים	% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד	מספרים	% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד	מספרים	% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד	מספרים	% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד
	מוגבלות פיזית	1,756	0.6%	265	0.1%	1,984	0.7%	51	0.0%
	מחלה/ תסמונת נדירה	954	0.3%	233	0.1%	2,944	1.0%	82	0.0%
	מוגבלות בראייה/ עיוורון	225	0.1%	64	0.0%	2,029	0.7%	40	0.0%
תשפ"ג	לקות למידה AD(H)D/	6,695	2.2%	25,129	8.3%	15,115	5.0%	76,166	25.3%
	עיכוב התפתחותי	15,703	5.2%	5,377	1.8%	11,332	3.8%	22,506	7.5%
	הפרעות התנהגותיות/	4,640	1.5%	9,128	3.0%	5,188	1.7%	5,674	1.9%
	מוגבלות על רצף האוטיזם/ASD	16,649	5.5%	9,995	3.3%	11,473	3.8%	62	0.0%
	הפרעות נפשיות	3,914	1.3%	1,649	0.5%	12,661	4.2%	321	0.1%
	מוגבלות שכלית התפתחותית	8,541	2.8%	902	0.3%	570	0.2%	97	0.0%
	משכל גבולי	1,955	0.6%	6,079	2.0%	3,483	1.2%	546	0.2%
	מוגבלות בשמיעה חרשות	792	0.3%	1,226	0.4%	5,722	1.9%	31	0.0%
	מוגבלות פיזית	1,744	0.6%	286	0.1%	2,056	0.7%	42	0.0%
	מחלה/ תסמונת נדירה	1,401	0.5%	371	0.1%	3,683	1.2%	69	0.0%
	מוגבלות בראייה/ עיוורון	256	0.1%	96	0.0%	2,096	0.7%	25	0.0%
	לקות למידה AD(H)D/	6,897	2.1%	26,601	8.3%	16,506	5.1%	75,139	23.4%
תשפ"ד	עיכוב התפתחותי	16,078	5.0%	6,746	2.1%	14,927	4.6%	22,604	7.0%
	הפרעות התנהגותיות/	4,554	1.4%	8,516	2.6%	5,917	1.8%	4,377	1.4%
	מוגבלות על רצף האוטיזם/ASD	19,058	5.9%	12,613	3.9%	14,599	4.5%	82	0.0%
	הפרעות נפשיות	4,403	1.4%	2,287	0.7%	15,172	4.7%	387	0.1%

לוח 7.3: התפלגות התלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים במערכת החינוך, לפי סוג מוגבלות, סוג תמיכה ושיעור מכלל התלמידים זכאי שירותי חנ"מ/ תשפ"א-תשפ"ד

שנה	סוג מוגבלות	סוג מסגרת							
		מסגרות לחינוך מיוחד				כיתות מיוחדות בבתי ספר רגילים			
		מספרים		% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד		מספרים		% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד	
		מספרים	% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד	מספרים	% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד	מספרים	% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד	מספרים	% מכלל התלמידים בחינוך מיוחד
	מוגבלות שכלית התפתחותית	8,318	2.6%	850	0.3%	435	0.1%	132	0.0%
	משכל גבולי	2,132	0.7%	6,524	2.0%	3,671	1.1%	523	0.2%
	מוגבלות בשמיעה חרשות	802	0.2%	1,251	0.4%	5,893	1.8%	22	0.0%
	מוגבלות פיזית	1,717	0.5%	309	0.1%	2,148	0.7%	34	0.0%
	מחלה/ תסמונת נדירה	1,788	0.6%	510	0.2%	4,424	1.4%	75	0.0%
	מוגבלות בראייה/ עיוורון	303	0.1%	104	0.0%	2,122	0.7%	27	0.0%

מקור: משרד החינוך, אגף חינוך מיוחד.

בשנים תשפ"א-תשפ"ד מספר התלמידים שהוכרו עם מוגבלות על רצף האוטיזם/ASD עלה בכ-81%, ומספר הילדים עם הפרעות נפשיות עלה בכ-82%, וכעת הם מהווים יחד כ-21% מכלל התלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים. גידול יוצא דופן נרשם בכיתות חנ"מ בחינוך הרגיל, שם מספר הילדים על רצף האוטיזם כמעט הכפיל את עצמו (עלייה של 93%) במהלך התקופה, ומספר הילדים עם הפרעות נפשיות גדול כמעט פי ארבע (עלייה של 393%). גידול משמעותי נרשם במוגבלויות אלו גם במספר הילדים הזכאים לסל אישי – עלייה של כ-80%.

מספר של התלמידים עם לקות למידה/AD(H)D נותר יציב במהלך התקופה, אך חלקם היחסי של תלמידים אלו מכלל התלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים ירד במהלך התקופה מ-30% לכ-23%, ירידה של כ-22%.

לוח 7.4: מספר ועדות זכאות ואפיון, שיעור החלטות זכאות והתפלגות רמת תפקוד שנקבעה / תשפ"א (2020/21) - תשפ"ד (2023/24)

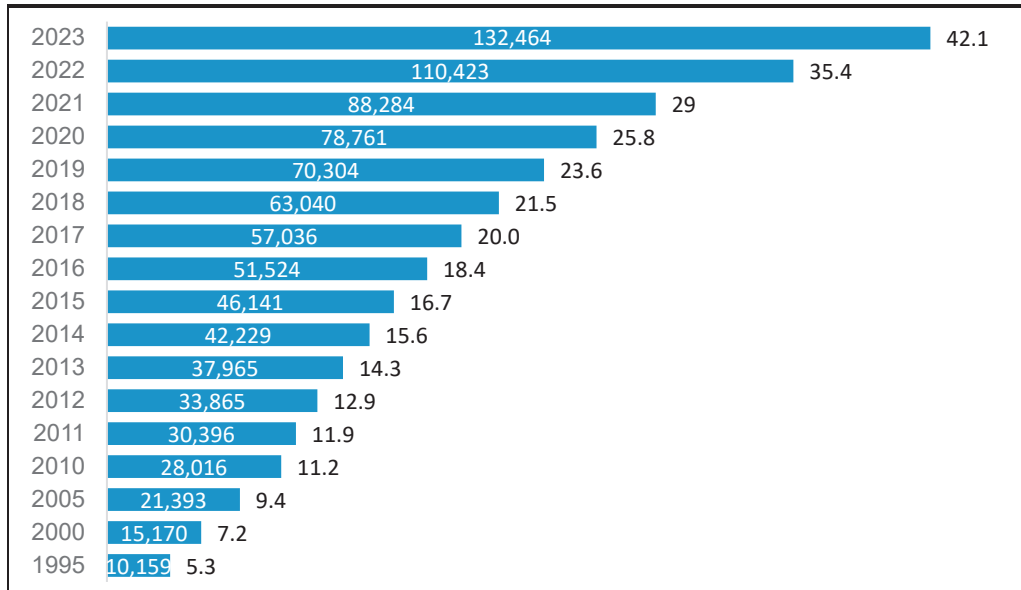
שנה	מספר ועדות זכאות ואפיון וועדות השגה	שיעור החלטות זכאות בוועדות זכאות ואפיון והשגה				התפלגות רמת התפקוד שנקבעה לתלמידים זכאים בוועדת זכאות ואפיון וועדות השגה			
		זכאים	ללא זכאות	1-גבוהה	2-בינונית גבוהה	3-בינונית נמוכה	4-נמוכה		
תשפ"א	65,443	3.6	96.4	2.5	14.8	61.7	21.0		
תשפ"ב	74,264	1.6	98.4	1.7	7.5	69.2	21.6		
תשפ"ג	80,984	2.2	97.8	1.4	8.7	66.9	23.0		
תשפ"ד	92,839	2.0	98.0	1.3	9.5	66.2	23.0		

מקור: משרד החינוך, אגף חינוך מיוחד 2024.

מספר וועדות זכאות ואפיון וועדות השגה עלה בכ-42% בשנים תשפ"א-תשפ"ד. בשנים אלו כ-98% מהתלמידים שניגשו לוועדה נמצאו זכאים. מספר התלמידים שנקבעה להם רמת זכאות נמוכה או בינונית נמוכה עלה בכ-55% בשנים תשפ"א-תשפ"ד, ובשנת תשפ"ד לכ-89% מהתלמידים נקבעה רמת זכאות כזו. מספר התלמידים שנקבעה להם רמת זכאות גבוהה או בינונית גבוהה ירד בכ-10% בשנים אלו, וחלקם מכלל התלמידים שנקבעה להם זכאות עומד על כ-11% בלבד בשנת תשפ"ד.

ילדים המקבלים קצבת ילד נכה מהמוסד לביטוח לאומי (תרשים 7ט'-7יא' ולוחות 7.5-7.8)

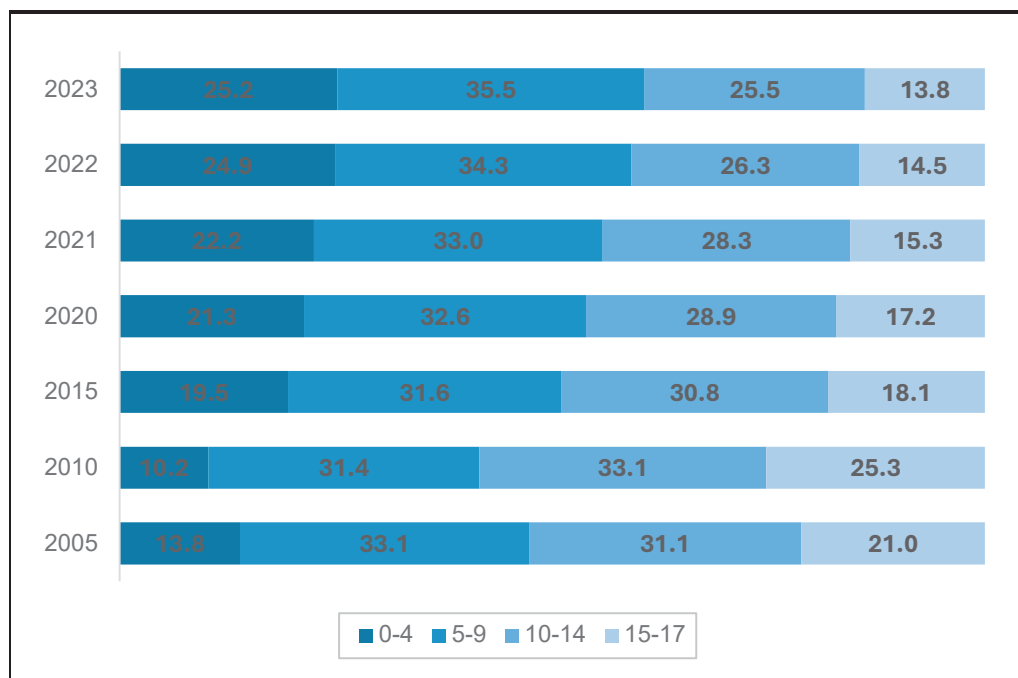
תרשים 7ט': התפלגות ילדים המקבלים קצבת ילד נכה (מספרים ושיעור לאלף מכלל הילדים בישראל) / 2023-1995*

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ ילד נכה, שנים שונות. חישוב השיעורים: המועצה לשלום הילד.
* יולי בכל שנה. הנתונים בשנת 2021 ו-2022 מתייחסים לחודש דצמבר.

מאז 1995 ועד ל-2023 גדל פי 13 מספר הילדים שקיבלו קצבת ילד נכה ושיעורם לאלף גדל פי 8 (מ-5.3 ל-42.4 לאלף). בשנים 2022 ו-2023 מספר הילדים שקיבלו קצבת ילד נכה עלה ב-20-25% לעומת גידול ממוצע של 11% כל שנה בשנים 2011-2021.

תרשים 7: התפלגות ילדים המקבלים קצבת ילד נכה, לפי גיל* / 2005-2023**

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ ילד נכה, שנים שונות.
* דצמבר בכל שנה.

** בשנים 2005 ו-2010 חלוקת הגיל לקבוצות הייתה כדלקמן: 0-3, 4-8, 9-13, 14-17.

מאז שנת 2010 חלקם היחסי של בני 0-9 מכלל הילדים המקבלים קצבת ילד נכה עלה מ-42% ל-61%, עליה של 45%. שיעורם של בני 0-4 מכלל הילדים המקבלים קצבת נכות עלה בממוצע ב-8% בשנה בשנים 2020-2022, אך בשנת 2023 נרשמה עליה של כאחוז בלבד ביחס לשנת 2022.

לוח 7.5: התפלגות עילת הזכאות לקבלת קצבת ילד נכה, לפי גיל / 2023*

גיל**				סך הכול		עילת הזכאות
15-17	10-14	5-9	0-4	אחוזים	מספרים	
18,344	33,728	47,076	33,316	100.0	132,464	סך הכול 2023
6,155	14,197	21,580	8,223	37.9	50,155	ספקטרום האוטיזם
6,693	11,204	15,124	16,434	37.3	49,455	נוכחות ו/או השגחה קבועה
1,201	2,320	2,496	866	5.2	6,883	תלות לחלוטין בזולת
50	161	2,872	3,489	5.0	6,572	סיוע בתקשורת
990	1,425	1,254	835	3.4	4,504	ליקוי שמיעה
1,386	1,604	610	78	2.8	3,678	סכרת
140	243	425	1,131	1.5	1,939	שתי עילות של 100%
323	583	604	375	1.4	1,885	ליקוי בגפיים
287	383	323	320	1.0	1,313	ליקוי ראייה
303	386	423	92	0.9	1,204	תלות רבה בזולת
182	188	220	228	0.6	818	מחלה ממארת
64	136	211	329	0.6	740	הזנה תוך גופית
140	182	169	127	0.5	618	בדיקות תכופות מחוץ לבית
99	186	195	133	0.5	613	תסמונת נדירה
100	149	113	106	0.4	468	שלושה טיפולים
89	116	106	88	0.3	399	ליקוי בדרכי השתן
65	86	166	11	0.2	328	תסמונת דאון
**	**	**	299	0.2	300	עיקוב התפתחותי
40	80	75	51	0.2	246	ליקוי בעצמות
12	42	32	18	0.1	104	דחף בלתי נשלט לאכילה
11	15	36	33	0.1	95	שלוש עילות של 100%
**	18	20	22	0.1	67	טיפול נשימתי
**	12	10	18	0.0	44	אי תפקוד גף אחת
**	**	**	10	0.0	26	העדר גף אחת
**	**	**	.	0.0	10	188% ללא נוכחות

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ ילד נכה, שנים שונות.
* בשנים 2005 ו-2010 חלוקת הגיל לקבוצות הייתה כדלקמן: 0-3, 4-8, 9-13, 14-17.
** 0-1 מקרים. הנתונים אינם מוצגים מטעמי שמירה על צנעת הפרט.
0- מקרים

בשנת 2023 עילת הזכאות השכיחה לקבלת קצבת ילד נכה הייתה אוטיזם (38%), ובמקום השני הצורך בנוכחות ו/או השגחה קבועה (37%).

לוח 7.6: התפלגות ילדים המקבלים קצבת ניידות וקצבת ילד נכה, לפי סוג קצבה ומצב משפחתי / 2023-2011

שנה	סך כול הילדים מקבלי קצבת ילד נכה	מהם:					
		מקבלי קצבת ילד נכה וניידות		ילדים המקבלים קצבת ילד נכה או ניידות במשפחות שבראשן הורה עצמאי		ילדים מקבלי קצבת ילד נכה שהוריהם מקבלים מזונות	
		מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים
2011	30,396	4,009	13.2	3,755	12.4	720	2.4
2012	33,308	4,121	12.4	4,217	12.7	818	2.5
2013	37,965	4,211	11.1	4,906	12.9	923	2.4
2014	42,229	4,282	10.1	5,615	13.3	1,057	2.5
2015	46,141	4,302	9.3	6,326	13.7	1,168	2.5
2016	51,620	4,407	8.5	7,354	14.2	1,312	2.5
2017	57,036	4,493	7.9	8,441	14.8	1,446	2.5
2018	63,040	4,573	7.3	9,642	15.3	1,559	2.5
2019	70,305	4,713	6.7	10,926	15.5	1,628	2.3
2020	78,761	4,763	6.0	12,546	15.9	1,823	2.3
2021	88,284	4,972	5.6	14,352	16.3	1,713	1.9
2022	110,423	5,046	4.6	17,346	15.7	1,833	1.7
2023	132,464	5,234	4.0	20,888	15.8	2,099	1.6

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מנהל המחקר והתכנון, שנים שונות.

בין השנים 2023-2011 גדל פי 4.4 מספר הילדים שקיבלו קצבת ילד נכה (מ-30,396 ל-132,464). בשנים 2011-2021 עלה מספר הילדים בשיעור ממוצע של כ-11% בשנה, ובשנים 2023-2022 עלה מספר הילדים בשיעור ממוצע של 23% בשנה. בשנים 2023-2011 גדל משמעותית מספר הילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי ומספר הילדים שהוריהם מקבלים מזונות (פי 5.6 ופי 2.9 בהתאמה). מאז 2011 ירד שיעורם של הילדים שקיבלו קצבת ילד נכה וניידות מכלל הילדים מקבלי הקצבה בכ-9.2% למרות שמספרם גדל פי 1.3.

לוח 7.7: התפלגות הילדים המקבלים קצבת ילד נכה לפי סוג מוגבלות / 2023

אחוזים	מספרים	עילת הזכאות
100.0	132,464	סך הכול
37.9	50,155	ספקטרום האוטיזם
37.3	49,455	נוכחות ו/או השגחה קבועה
5.2	6,883	תלות לחלוטין בזולת
4.96	6,572	סיוע בתקשורת
3.40	4,504	ליקוי שמיעה
2.78	3,678	סכרת
1.46	1,939	2 עילות של 100%
1.42	1,885	ליקוי בגפיים
0.99	1,313	ליקוי ראייה
0.91	1,204	תלות רבה בזולת
0.62	818	מחלה ממארת
0.56	740	הזנה תוך גופית
0.47	618	בדיקות תכופות מחוץ לבית
0.46	613	תסמונת נדירה
0.35	468	שלושה טיפולים
0.30	399	ליקוי בדרכי השתן
0.25	328	תסמונת דאון
0.23	300	עיכוב התפתחותי
0.19	246	ליקוי בעצמות
0.08	104	דחף בלתי נשלט לאכילה
0.07	95	3 עילות של 100%
0.05	67	טיפול נשימתי
0.03	44	אי תפקוד גף אחת
0.02	26	העדר גף אחת
0.01	10	188% ללא נוכחות

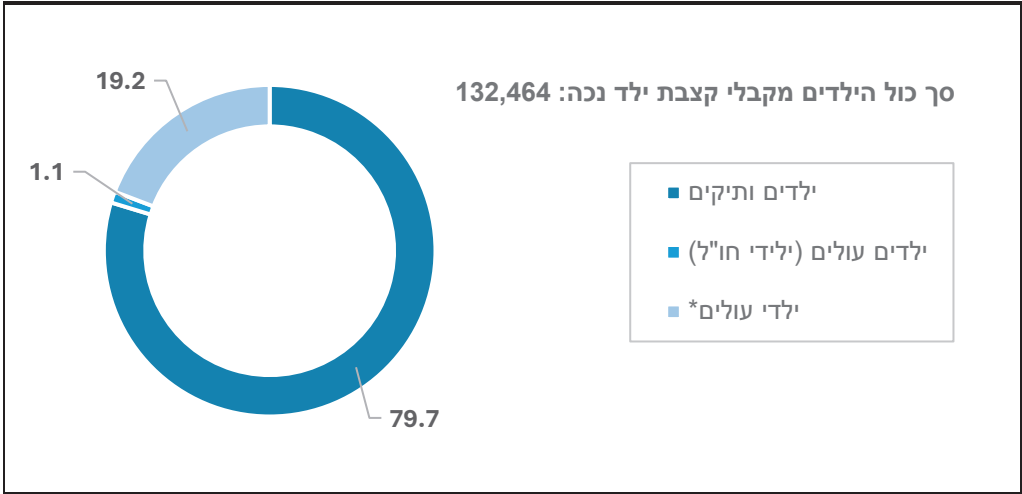
מקור: המוסד לביטוח לאומי, מנהל המחקר והתכנון, שנים שונות.

*ילדים להורים שעלו לאחר 1990.

** 10-1 מקרים. הנתונים אינם מוצגים מטעמי שמירה על צנעת הפרט.

ילדים על הספקטרום האוטיסטי וילדים הזקוקים לנוכחות ו/או השגחה קבועה מהווים יחד שלשה רבעים ממקבלי קצבת ילד נכה.

תרשים 7א': ילדים עולים וילדי עולים* המקבלים קצבת ילד נכה / 2023

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ ילד נכה, שנים שונות.
*ילדים להורים שעלו לאחר 1990.

קרוב ל-20% מהילדים שקיבלו בשנת 2023 קצבת ילד נכה היו ילדי עולים.

לוח 7.8: מספר הילדים המקבלים קצבת ילד נכה ביישוב ושיעורם מכלל ילדי היישוב / 2023		
יישוב	מספרים	אחוז מכלל ילדי היישוב
סך הכול	132,464	4.2
עיריות		
ירושלים	12,710	3.4
תל אביב-יפו	4,485	4.3
חיפה	3,662	5.4
אום אל-פחם	600	2.9
אופקים	749	5.2
אור יהודה	549	4.8
אור עקיבא	284	4.1
אילת	842	6.1
אלעד	943	3.8
אריאל	239	4.8
אשדוד	3,740	5.6
אשקלון	2,744	6.1
באקה אל גרביה	293	2.8
באר יעקב	515	4.0
באר שבע	3,809	6.9

לוח 7.8: מספר הילדים המקבלים קצבת ילד נכה ביישוב ושיעורם מכלל ילדי היישוב /
2023

יישוב	מספרים	אחוז מכלל ילדי היישוב
בית שאן	341	5.7
בית שמש	4,720	5.6
ביתר עילית	1280	3.3
בני ברק	4,298	4.1
בת ים	2,032	7.8
גבעת שמואל	314	3.4
גבעתיים	559	4.0
גני תקווה	268	3.3
דימונה	662	5.7
הוד השרון	839	4.4
הרצליה	1,058	3.9
חדרה	1,378	4.8
חולון	3,181	6.6
חריש	595	3.4
טבריה	1,215	7.3
טייבה	496	3.2
טירה	273	3.2
טירת כרמל	530	5.7
טמרה	329	2.9
יבנה	843	4.3
יהוד מונסון	349	4.1
יקנעם עילית	331	4.8
כפר יונה	365	3.8
כפר סבא	1,337	5.0
כפר קאסם	352	3.7
כפר קרע	187	2.8
כרמיאל	562	4.8
לוד	1,716	5.2
מג'אר	246	3.6
מגדל העמק	420	5.2
מודיעין-מכבים-רעות	1,234	4.0
מודיעין עילית	2,408	4.6
מעלה אדומים	524	4.8
מעלות תרשיחא	258	4.3
נהריה	914	5.5
נוף הגליל	801	6.6

לוח 7.8: מספר הילדים המקבלים קצבת ילד נכה ביישוב ושיעורם מכלל ילדי היישוב / 2023		
יישוב	מספרים	אחוז מכלל ילדי היישוב
נס ציונה	552	4.0
נצרת	716	3.3
נשר	303	6.3
נתיבות	843	3.9
נתניה	2,928	4.8
סחנין	295	2.7
עכו	657	4.6
עפולה	1,154	5.8
עראבה	276	3.0
ערד	703	6.7
פתח תקוה	3,770	5.0
צפת	851	5.3
קלנסווה	267	2.9
קריית אונו	398	3.2
קריית אתא	883	5.3
קריית ביאליק	603	5.1
קריית גת	1,679	7.0
קריית ים	496	5.5
קריית מוצקין	605	5.0
קריית מלאכי	560	5.7
קריית שמונה	446	7.6
ראש העין	1064	4.1
ראשון לציון	3,356	5.7
רהט	1,173	3.4
רחובות	2,440	5.2
רמלה	1,610	6.2
רמת גן	1,607	4.3
רמת השרון	434	3.2
רעננה	935	4.1
שדרות	558	4.9
שפרעם	375	2.9
מועצות מקומיות מעל 10,000 תושבים		
אבו סנאן	122	3.0
אבן יהודה	127	2.8
אורנית	105	3.2
אזור	237	6.6

לוח 7.8: מספר הילדים המקבלים קצבת ילד נכה ביישוב ושיעורם מכלל ילדי היישוב /
2023

יישוב	מספרים	אחוז מכלל ילדי היישוב
אכסאל	143	2.9
אעבלין	109	2.7
אפרת	150	2.9
בועיינה-נוג'ידאת	101	2.9
ביר אל מכסור	152	3.9
בית ג'ן	87	2.6
בנימינה - גבעת עדה	141	2.8
בסמ"ה	100	2.4
גבעת זאב	378	3.6
ג'דיידה-מכר	165	3.0
גדרה	377	3.8
גלג'וליה	152	3.9
גן יבנה	298	4.2
ג'סר א-זרקה	299	4.7
ג'ת	94	2.4
דאלית אל כרמל	125	2.6
דבוריה	108	3.4
דיר אל אסד	105	2.5
דיר חנא	123	4.0
זכרון יעקב	228	3.2
חורה	284	2.6
חצור הגלילית	247	6.6
טורעאן	107	2.2
יפיע	164	2.8
ירוחם	182	4.4
ירכא	128	2.6
כאבול	125	3.0
כסייפה	208	2.1
כפר יאסיף	72	2.5
כפר כנא	267	3.2
כפר מנדא	238	3.1
לקייה	260	3.0
מבשרת ציון	284	4.0
מג'ד אל כרום	133	2.8
מג'דל שמס	71	2.3
מזכרת בתיה	186	3.4

לוח 7.8: מספר הילדים המקבלים קצבת ילד נכה ביישוב ושיעורם מכלל ילדי היישוב / 2023		
יישוב	מספרים	אחוז מכלל ילדי היישוב
מיתר	102	2.4
מעלה עירון	167	3.3
נחף	164	3.4
עין מאהל	125	2.8
עספיא	96	2.8
ערערה	203	3.0
ערערה בנגב	266	2.6
פורידיס	154	3.7
פרדס חנה-כרכור	541	3.7
קדימה-צורן	244	3.6
קריית טבעון	122	2.5
קריית עקרון	175	5.7
קרני שומרון	153	3.8
ריינה	180	3.4
רכסים	272	3.7
שגב שלום	148	2.1
מועצות מקומיות 5,000-10,000 תושבים		
אבו גוש	121	4.7
אלפי מנשה	101	4.2
בוקעאטא	46	2.3
בית אל	53	2.1
בית אריה-עופרים	69	3.8
בית דגן	81	4.1
בני ע"ש	96	6.5
בסמת טבעון	87	3.1
בענה	65	2.4
ג'וליס	52	3.1
זמר	87	3.5
זרזיר	120	3.7
חורפיש	45	2.3
טובא זנגרייה	76	2.7
יאנוח ג'ת	74	3.3
כוכב יאיר	74	3.0
כסרא-סמיע	104	3.3
כעביה-טבאש-חג'אג'רה	75	3.1
כפר ורדים	51	3.7

לוח 7.8: מספר הילדים המקבלים קצבת ילד נכה ביישוב ושיעורם מכלל ילדי היישוב / 2023		
יישוב	מספרים	אחוז מכלל ילדי היישוב
להבים	58	2.6
מצפה רמון	82	4.4
משהד	89	3.0
עומר	94	4.3
עילבון	59	3.8
עילוט	120	3.9
פקיעין (בוקייעה)	34	2.2
פרדסייה	71	2.8
קצרין	150	6.5
קריית ארבע	105	3.6
קריית יערים	108	2.9
ראמה	46	2.3
רמת ישי	74	3.2
שבלי-אום אל-גנם	81	3.9
שלומי	130	5.7
שעב	82	3.4

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ ילד נכה, שנים שונות. חישוב השיעורים: המועצה לשלום הילד.

היישובים עם שיעור הילדים המקבלים קצבת ילד נכה הגבוהים ביותר (מעל 6% מילדי היישוב) הם בת ים, קריית שמונה, טבריה, קריית גת, באר שבע, ערד, חולון, נוף הגליל, נשר ורמלה.

ילדים ובני נוער עיוורים (לוח 7.9)

לוח 7.9: מספר הילדים העיוורים ולקויי הראייה, לפי גיל, מחוז, מגדר ורמת לקות /
2023-2021

מחוז/ מגדר/ רמת לקות	סך הכל			גיל					
	2023	2022	2021	5-0			18-6		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
סך הכל	1,279	1,109	1,297	247	211	179	1,032	898	1,118
מחוז									
ירושלים	362	308	378	70	66	63	315	242	315
תל אביב	385	318	347	91	70	54	271	248	293
חיפה	405	368	427	69	58	43	336	310	384
באר שבע	127	114	145	17	16	19	110	98	126
מגדר									
זכר	715	619	734	128	107	99	587	512	635
נקבה	564	489	563	119	103	80	445	386	483
רמת לקות									
עיוורון מוחלט	341	319	400	47	55	65	294	264	335
עד 1/60	198	189	244	28	41	32	170	149	212
עד 3/60	519	463	503	86	110	74	433	353	429
עד 10°	55	58	60	0	0	2	55	58	58
עד 20°	77	79	90	2	5	6	75	74	84

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, מינהל מוגבלויות, אגף הערכה הכרה ותוכניות, שירותי ראייה, שמיעה וטכנולוגיה שנים שונות.

בשנת 2023 מספר הילדים העיוורים ולקויי הראייה עלה בכ-15% לעומת 2022. מתוך הילדים, כ-81% מהילדים הם בגילאי 18-6 וכ-19% הם בגילאי 5-0. כ-55% מהילדים העיוורים ולקויי הראייה הם בנים, כאשר בגילאי 0-5 שיעורם עומד על כ-52%, ובגילאי 6-18 שיעור הבנים הוא כ-57%. כ-27% מהילדים העיוורים ולקויי הראייה לוקים בעיוורון מוחלט, כאשר בגילאי 0-5 שיעורם עומד על כ-19%, ובגילאי 6-18 שיעורם עומד על כ-28%.

ילדים עם תסמונת דאון (לוח 7.10)

לוח 7.10: התפלגות ילודים עם תסמונת דאון, לפי קבוצת אוכלוסייה / 2022-1980

שנה	יילודיים	קבוצת אוכלוסייה		
		סך הכול	יהודים ואחרים	ערבים
1980	מספרים שיעור לאלף*	107	74	33
		1.6	1.0	1.4
1990	מספרים שיעור לאלף*	104	70	33
		1.0	1.0	1.2
2000	מספרים שיעור לאלף*	133	95	37
		1.0	1.0	0.8
2005	מספרים שיעור לאלף*	157	108	49
		1.1	1.0	1.3
2010	מספרים שיעור לאלף*	159	119	40
		1.0	0.9	0.9
2015	מספרים שיעור לאלף*	122	87	35
		0.7	0.6	0.9
2020	מספרים שיעור לאלף*	189	144	45
		1.1	1.1	1.1
2021	מספרים שיעור לאלף*	162	125	37
		0.9	0.9	0.8
2022	לידות-מספרים שיעור לאלף*	180	142	38
		1.0	1.0	0.9
2023	לידות-מספרים שיעור לאלף*	202	163	39
		1.1	1.2	0.9

מקור: משרד הבריאות, המחלקה לגנטיקה קהילתית, עיבודים מיוחדים, שנים שונות. השיעור לאלף חושב בידי המועצה הלאומית לשלום הילד על בסיס הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, השנתון הסטטיסטי, לוח 2.30, שנים שונות.

* שיעור לאלף לידות חי.

הערה: לא כל דיווח המתקבל במחלקה לגנטיקה קהילתית מתקבל בשנה העוקבת, ולכן הרישום ממשיך להתעדכן במשך שנים אחדות.

בשנת 2023 מספר היילודים עם תסמונת דאון לאלף ילדים עלה בכ-10% לעומת שנת 2022, כאשר העלייה מורגשת בקרב יהודים ואחרים (עלייה של כ-20%), לעומת שיעור היילודים לאלף בקרב ערבים שנותר יציב.

ילדים מוגבלים פיסית שקיבלו עזרים רפואיים במימון משרד הבריאות (תרשים 7'ב' ולוחות 7.11-7.12)

הנתונים על מכשירי הליכה, נעליים רפואיות ותותבות המוצגים בתת-פרק זה מתייחסים לילדים הזקוקים לסיוע בניידות, ולמי שנמצאו זכאים לעזרים רפואיים לפי הקריטריונים של משרד הבריאות. השתתפות משרד הבריאות מגיעה ל-75% מעלות המכשיר, או מתקרת ההשתתפות העצמית שנקבעה (ובמקרים חריגים היא מגיעה ל-90%). אין זה מן הנמנע, שחלק מהפונים, שאושר להם מכשיר, לא מימשו את זכאותם מחמת עלותו הגבוהה וקשיי מימון. ילדים הזקוקים לעזרים שלא לשם ניידות, או כאלה שלא עמדו במבחן ניידות, אינם זכאים להם.

לוח 7.11: בקשות למכשירי ניידות עבור ילדים ובני נוער שהוגשו ללשכות הבריאות של משרד הבריאות, לפי גיל וסוג מכשיר / 2020, 2023

2023					סך הכול 2020		סוג המכשיר
גיל			סך הכול				
18-13	12-7	6-0	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
1,572	1,718	1,507	100.0	4,797	100.0	4,247	סך הכול
518	631	224	28.6	1,373	29.1	1,234	כיסא גלגלים
198	225	294	14.9	717	14.9	631	כיסא שירותים ורחצה
11	89	400	10.4	500	10.8	459	טיולון
61	117	278	9.5	456	9.6	407	עמידון
150	96	10	5.3	256	5.8	248	כרית למניעת פצעי לחץ
108	131	89	6.8	328	5.6	239	תקשורת תומכת חלופית (תת"ח)
66	99	131	6.2	296	5.3	225	אביזרי הליכה*
90	59	12	3.4	161	4.0	169	מזרן אויר
120	73	16	4.4	209	4.5	192	כיסא ממונע
81	67	20	3.5	168	3.0	126	מיטה מיוחדת
83	58	16	3.3	157	4.5	189	אינסרט (מערכת ישיבה)
69	58	7	2.8	134	2.2	92	מנוף
17	15	10	0.9	42	0.8	36	זחליל

מקור: משרד הבריאות, היחידה הארצית למכשירי שיקום וניידות, שנים שונות.
* אביזרי הליכה כוללים הליכון וקביים/מקל הליכה.

הבקשות השכיחות למכשירי ניידות עבור ילדים ובני נוער שהוגשו בשנת 2023 למשרד הבריאות היו עבור כיסא גלגלים (28.6%) כסא שירותים ורחצה (14.9%), טיולון (10.4%) ועמידון (9.5%). מספר הבקשות הכולל עלה בשנת 2023 ב-12% לעומת 2022.

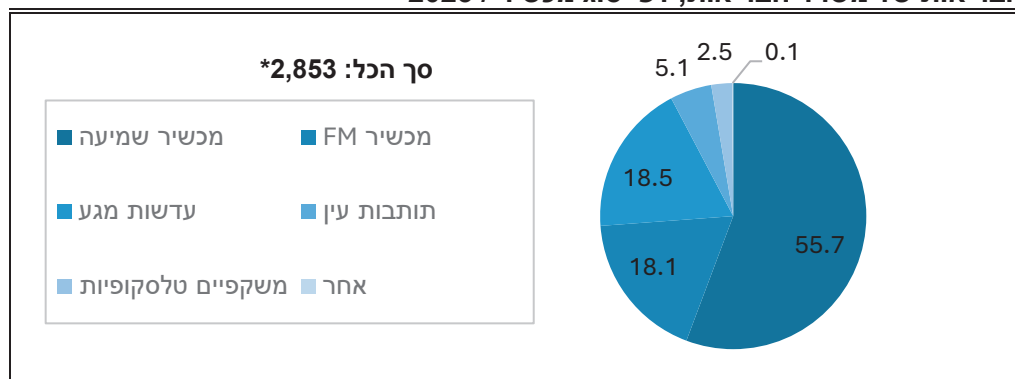
לוח 7.12: בקשות למכשירי ניידות עבור ילדים ובני נוער שהוגשו ללשכות הבריאות של משרד הבריאות, לפי גיל ואזור מגורים / 2023

גיל						סך הכול		לשכת בריאות
18-13		12-7		6-0				
מספרים	אחוזים בשורה	מספרים	אחוזים בשורה	מספרים	אחוזים בשורה	מספרים	אחוזים	
32.8	1,572	35.8	1,718	31.4	1,507	100.0	4,797	סך הכול
33.0	89	47.0	127	20.0	54	5.6	270	אשקלון
14.3	1	85.7	6	-	-	0.1	7	אילת
27.9	158	34.9	198	37.2	211	11.8	567	דרום
30.1	82	39.7	108	30.1	82	5.7	272	חדרה
30.5	67	33.2	73	36.4	80	4.6	220	חיפה
35.0	21	40.0	24	25.0	15	1.3	60	טבריה
30.5	293	33.5	322	36.1	347	20.1	962	ירושלים
39.7	48	24.8	30	35.5	43	2.5	121	נצרת
36.5	74	33.0	67	30.5	62	4.2	203	נתניה
32.4	115	38.3	136	29.3	104	7.4	355	עכו
34.7	51	29.9	44	35.4	52	3.1	147	עפולה
41.1	178	34.9	151	24.0	104	9.0	433	פתח תקווה
32.5	27	27.7	23	39.8	33	1.7	83	צפת
40.7	99	26.7	65	32.5	79	5.1	243	רחובות
35.0	97	37.5	104	27.4	76	5.8	277	רמלה
29.8	172	41.6	240	28.6	165	12.0	577	תל אביב

מקור: משרד הבריאות, היחידה הארצית למכשירי שיקום וניידות, 2024.

בשנת 2023 מספר הבקשות הרב ביותר הוגש בלשכות ירושלים (20.1%), תל-אביב (12%) ודרום (11.8%).

תרשים 7'ב: שיעור הבקשות למכשירי שיקום עבור ילדים ובני נוער שהוגשו ללשכות הבריאות של משרד הבריאות, לפי סוג מכשיר / 2023

מקור: משרד הבריאות, היחידה הארצית למכשירי שיקום וניידות, 2024.
* עד גיל 21.

בשנת 2023 כ-56% מהבקשות למכשירי שיקום עבור ילדים ובני נוער היו בעבור מכשירי שמייעה.

8

ילדים ובריאות

מבוא

בריאותם של ילדים במובנה הרחב נוגעת לכל תחומי חייהם. היבטים שונים של מצב הבריאות משמשים מדדים למצבו של הילד ולרווחתו הכללית.

בפרק זה הושקע מאמץ ניכר להציג נתונים אודות מצב הבריאות של ילדים, בריאים כחולים. זאת למרות שרוב הנתונים הנאספים במערכת הבריאות מתייחסים לילדים חולים בלבד.

שיעור התמותה, המשמש מדד בינלאומי לבריאות הילדים, קטן בישראל בהתמדה. עם זאת, שיעור הפטירות של תינוקות לא יהודים, עודנו גדול מזה של תינוקות יהודים. גבוה במיוחד שיעור הפטירות של תינוקות בדווים ביישובים הלא מוכרים בנגב, הוא אף גדול משיעור הפטירות של כלל התינוקות המוסלמים בישראל. פערים אלו מצביעים על חולשתה של מערכת הבריאות ועל אי הצלחתה להגיע לכל שכבות הציבור, בעיקר לאוכלוסיות חלשות מבחינה כלכלית. נתונים נוספים המוצגים בפרק מעידים אף הם על כך.

מערכת בריאות הציבור בישראל, וטיפות החלב במרכזה, אוניברסלית באופיה ומפותחת. בפרק זה מוצגים נתונים אודות תינוקות וילדים מחוסנים. הם מעידים על אחוזים גבוהים של מקבלי חיסון בישראל. נתונים נוספים על השלמת חיסונים הם של שירותי הבריאות לתלמיד. אוכלוסיית היעד של שירותים אלה היא כל התלמידים הלומדים במוסדות חינוך יסודיים ובחטיבות הביניים.

בשנת 2023 פנו לחדרי המיון כ-625 אלף ילדים. כ-61% מהילדים שפנו לחדר מיון פנו עקב מחלה, והשאר - כתוצאה מהיפגעות בתאונה (נתונים מפורטים על היפגעות ילדים בתאונות מוצגים בפרק הבא, פרק 9).

גם השנה מוצגים נתונים אודות סייעות רפואיות לתלמידים בחינוך הרגיל (כ-9.6 אלף בקשות לסייעות שאושרו). בשנים האחרונות גדל במידה ניכרת שיעור הסייעות הרפואיות שהוקצו לתלמידים בגני הילדים ובבתי הספר. בולט הגידול במספר הבקשות שאושרו לסייעות שהוקצו לצורך "השגחה מונעת" (כ-85% מהבקשות שאושרו). רובן הגדול הוקצו בשל צורך בהשגחה מונעת עקב רגישות למוצרי מזון (95% מהבקשות שאושרו להשגחה מונעת).

חלק ניכר של הפרק עוסק בבריאות הנפש של ילדים, ונתונים רבים בו מתבססים על שנתון סטטיסטי "בריאות הנפש בישראל" שמוציא משרד הבריאות.

הפרק חולק לשמונה סעיפי משנה:

- תרשים 8א' ולוחות 8.1-8.4 עוסקים בתוחלת החיים של היילודים ובמשקלם בשעת היוולדם.
 לוחות 8.5-8.7 מתייחסים לבדיקות ולחיסונים של תינוקות ותלמידים.
 לוחות 8.8-8.10 עוסקים במשקל וגובה של ילדים ובני נוער.
 לוחות 8.11-8.13 מתמקדים בילדים החולים במחלות שונות.
 לוחות 8.14-8.19 ותרשים 8ב' עניינם ילדים בשירותי בריאות (קופות חולים) ובבתי חולים.
 לוחות 8.20-8.21 ותרשים 8ג' עניינם ילדים עם אלרגיה ובקשות לסייעות רפואיות לתלמידים.
 לוחות 8.22-8.25 ותרשימים 8ד'-8ה' עוסקים בוועדות פסיכיאטריות, מיון פסיכיאטרי ואשפוז פסיכיאטרי של ילדים.
 לוחות 8.26-8.30 ותרשים 8ו' מתמקדים בפטירות של תינוקות ושל ילדים.

הגדרות

שירותי הבריאות לתלמיד – מטרת-העל של שירותי הבריאות בבית-הספר לאפשר לתלמידים לממש את מלוא הפוטנציאל הלימודי והחברתי שלהם. אוכלוסיית התלמידים מצויה בגיל קריטי מבחינת ההתפתחויות הגופנית, הקוגניטיבית והחברתית. היא חשופה למחלות זיהומיות, להפרעות בתזונה, להתפתחות מצוקות אישיות ולהתנהגויות סיכניות.

בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, בתוספת השלישית, נקבע כי במסגרת שירותי הרפואה המונעת זכאי תלמיד בית הספר לבדיקות שגרתיות, לחיסונים ולמעקב והדרכה בידי רופא ואחות. לפי התיקון לסעיף 21א לחוק שנכנס לתוקפו ב-17 ביולי 1997, שירותי הבריאות לתלמידים בבתי הספר אמורים להינתן בידי משרד הבריאות. סעיף 69א לחוק קובע, ששירותי הבריאות לתלמידים כיתות א'-ט' הולמדים מכוח חוק לימוד חובה, סעיף 6(ד), התש"ט-1949, ימומנו מאוצר המדינה. מטרת השירות הספציפית:

1. לקדם את בריאותו של הילד בסביבת הלמידה, בחברת בית הספר ובמשפחתו,
2. למנוע מחלות וסטיות ממצב בריאות תקין ולגלות מוקדם ככל האפשר,
3. לקדם סביבה פיזית מתאימה להתפתחות התלמיד בבית הספר (תברואה ובטיחות),
4. לאמוד צרכי בריאות של תלמידים לשם ייזום שירותים, תוכניות התערבות ומתן ייעוץ לתכנונם,
5. להנחות את התלמיד ולהדריכו לקבל אחריות למצב בריאותו.

אלרגיה - תגובה חיסונית לא צפויה ולא רצויה של הגוף לחומרים, שבדרך כלל אינם מעוררי מחלות. **בדיקות סינון בבית הספר** - בדיקות הסינון הן כלי חשוב לגילוי מוקדם של ליקויי בריאות ושל סטיות מטווח הנורמה. ילדים בגיל בית ספר עלולים לפתח בעיות בריאות שונות, הניתנות לגילוי מוקדם ולטיפול. הבעיות העיקריות, שאותן אגף הסייעות בשירותי בריאות הציבור מבקש לאתר, הן אלה המופיעות בתחומי הראייה, השמיעה, הגדילה או כאלה המתגלות בבדיקת רופא. אוכלוסיית היעד היא כל תלמיד בתי הספר, להוציא אלה שכבר אובחנה אצלם בעיה מהסוג הנבדק.

חיסון נגיף הפפילומה האנושי (HPV) - נגיף הפפילומה האנושי הוא הזיהום השכיח ביותר בעולם המערבי המועבר במגע מיני ואשר הוא המחולל הבלעדי של סרטן צוואר הרחם ויבלות באיברי המין. הזנים מסוג 16 ו-18 אחראים לכ-70% ממספר החולות בסרטן צוואר הרחם מסוג תאי קשקש ול-80% מהחולות באדנוקרצינומה של צוואר הרחם. הזנים 6 ו-11 גורמים לכ-90% מהיבלות החרוטיות (Condyloma acuminata), לכמעט כל המקרים של יבלות חוזרות בדרכי הנשימה בילדות וכן לנגעים טרום ממאירים בדרגה נמוכה באברי המין. הנגיף שכיח מאוד באוכלוסייה, כך שהסיכוי המצטבר של אישה להידבק במשך החיים בנגיף הינו כ-80%.

טראומה – כל פנייה לחדר מיון שאינה בגין מחלה, בין אם כתוצאה מפציעה, מתאונה, מאלימות או מסיבה אחרת.

לידת חי (על פי הגדרת ארגון הבריאות העולמי) - לידה של עובר, לאחר היפרדו מהאם (בין אם חבל הטבור נותק ובין אם לא, ובין אם השלייה עדיין קשורה או לא) מגלה את אחד מסימני החיים הבאים: נשימה, דפיקות לב, דופק חבל הטבור, תנועות ברורות של שרירים רצוניים.

לידת מת (על פי הגדרת ארגון הבריאות העולמי) - לידת עובר שנולד במשקל 500 גרם ויותר או לאחר היריון שנמשך 20 שבועות לפחות, ואשר אינו מגלה סימני חיים.

מיועדים לשירות ביטחון (מלש"בים) - כל מי שעד ליום גיוסו או עד ליום קבלת פטור מגיוס מלאו לו 17 על פי הלוח העברי (הנולדים מא' בתשרי ועד ל' באדר נחשבים כאילו נולדו בא' בתשרי. הנולדים מא' בניסן ועד ל' באלול נחשבים כאילו נולדו בא' בניסן).

משקל לידה נמוך - משקל נמוך של תינוק מוגדר כפחות מ-2.5 ק"ג.

סיבת מוות - הסיבה היסודית שהביאה לשרשרת האירועים שגרמו לפטירה, ואשר נבחרה מרשימת סיבות המוות שנרשמו בידי הרופא בהודעת הפטירה, בהתאם להגדרות ולכללי הסיווג הבינלאומי.

סב-לידתי (conditions originating in the perinatal period) - מתייחס לתקופה שבין שבועות אחדים לפני הלידה עד לשבועות מספר לאחריה. כולל את כל הסיבות הקשורות בהיריון ובלידה (אצל היילוד), לדוגמה - סיבוכי היריון או מצב של האם שהשפיע על העובר, הפרעות הקשורות למשך ההיריון ולגדילה תוך רחמית, בעיות בלידה, זיהומים הקשורים בתקופה זו ועוד.

פג - תינוק שנולד לפני שמלאו להיריון שלושים ושבעה שבועות. רוב הלידות הרגילות מתרחשות במהלך השבוע ה-40 של ההיריון. פג רגיש יותר למחלות ולסיכויי בריאות, כגון: שיתוק מוחין, בעיות במערכת הנשימה, בעיות עיכול, פיגור שכלי, בעיות ראייה, בעיות שמיעה, וכן צהבת וזיהומים שונים. זאת מאחר שלידה בטרם עת מתרחשת לפני סיום התפתחותן של כלל המערכות בגופו של התינוק, לרבות מערכת החיסון.

תוחלת חיים - מספרן הממוצע של שנות החיים הצפויות לאדם שהגיע לגיל מסוים.

תינוק - יילוד שטרם מלאה לו שנת חיים אחת.

תמותה ניאונטלית - תמותה עד גיל חודש.

תגובה אנפילקטית - תגובה אלרגית לא תקינה ומהירה של מערכת החיסון לאלרגן מסוים, בה משתחרר היסטמין מן הרקמות וגורם לתסמינים מקומיים או מופשטים.

שהייה ממוצעת - מספר הימים של שהייה ממוצעת בבית חולים, אך לא במחלקת יילודים, לא כולל העברה ממחלקה למחלקה בבית חולים.

בריאות הנפש

אשפוז קטין - חוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991 סעיף 4ב. קובע, כי קטין שמלאו לו חמש עשרה שנים רשאי לבקש להתאשפז מרצונו בבית חולים ולתת הסכמתו לאשפוז לפי הוראות סעיף 4; ואולם, בהיעדר הסכמת האחראי עליו, לא יאושפז הקטין אלא באישור בית המשפט לפי סעיף 43 לחוק הנוער (ראו גם: אשפוז כפוי).

אשפוז פסיכיאטרי - אשפוז למטרת טיפול פסיכיאטרי בבית חולים פסיכיאטרי, או במחלקה פסיכיאטרית בבית חולים כללי, המתבצע בשתי מסגרות: אשפוז מלא ואשפוז יום.

אשפוז מלא בבית חולים פסיכיאטרי - שהייה בבית החולים ביום ובלילה.

אשפוז יום - שהייה בבית חולים מספר פעמים בשבוע, מספר שעות ביום, בלא לינה בו.

משך שהייה במסגרת אשפוז מלא/אשפוז יום (ברוטו) בבית חולים פסיכיאטרי ובמחלקה פסיכיאטרית - מספר הימים, ברוטו, מיום הקבלה לאשפוז מלא או לאשפוז יום ועד ליום השחרור, כולל ימים שבהם המאושפז לא לן בבית החולים: ימי חופשה, היעדרות, בריחה ואשפוז בבית חולים כללי.

ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ונוער - על פי תיקון לחוק טיפול בחולי נפש התשנ"א-1991 ולחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960, ניתן לאשפוז קטין בבית חולים פסיכיאטרי בניגוד לרצונו, אף אם מצבו אינו תואם את דרישות החוק לטיפול בחולי נפש לאשפוז כפוי, כאשר מתמלאים התנאים

המפורטים בחוק הנוער לעניין זה. אשפוז כזה יכול להיעשות בצו של בית משפט לנוער, הנסמך על חוות דעת של ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ונוער. גם הארכה של אשפוז נקבעת בידי בית המשפט על סמך המלצתה של הוועדה. את הוועדה ממנה שר הבריאות, וחברים בה משפטן (כיו"ר), פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער, פסיכולוג קליני מומחה לטיפול בילדים ועובד סוציאלי בעל ניסיון בטיפול בילדים.

קבלה לבית חולים פסיכיאטרי ולמחלקה פסיכיאטרית – קבלה לבית חולים לאשפוז פסיכיאטרי שנמשך יותר מ-24 שעות. אפשרית יותר מקבלה אחת בתקופה מסוימת.

קבלה ראשונה לבית חולים פסיכיאטרי ולמחלקה פסיכיאטרית – קבלה ראשונה לאשפוז פסיכיאטרי בחייו של אדם בישראל.

קבלה חוזרת לבית חולים פסיכיאטרי ולמחלקה פסיכיאטרית – קבלה שנייה או יותר לאשפוז פסיכיאטרי בחייו של אדם בישראל.

מתקבל (בתקופה) לבתי חולים פסיכיאטריים ולמחלקה פסיכיאטרית – אדם שהתקבל לאשפוז פסיכיאטרי לפחות פעם אחת בתקופה מסוימת.

מאושפז (בתאריך או בתקופה) בבית חולים פסיכיאטרי ובמחלקה פסיכיאטרית – אדם ששהה באשפוז פסיכיאטרי בתאריך או בתקופה מסוימים.

פנייה – בקשה לאבחון ו/או לטיפול, שבמהלכם נעשים בדיקה ראשונית/מיון (אינטייק) ואבחון ראשוני, ובאם הפונה מתקבל לטיפול – נקבעת עבורו תוכנית טיפולית. אדם יכול לפנות יותר מפעם אחת בתקופה.

שחרור – שחרור מבתי חולים פסיכיאטריים.

אשפוז כפוי – לפי החוק, טיפול או אשפוז כפויים יכולים להתבצע בהוראת הפסיכיאטר המחוזי או על-פי צו בית המשפט. החוק קובע שהפסיכיאטר המחוזי רשאי להוציא הוראה לבדיקה פסיכיאטרית כפויה דחופה בתנאים הבאים:

1. האדם חולה, וכתוצאה ממחלתו כושר שיפוטו או כושרו לביקורת המציאות פגום במידה ניכרת,

2. האדם עלול לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיזי מיד,י,

3. האדם מסרב להיבדק בידי פסיכיאטר.

כאשר הפסיכיאטר המחוזי משוכנע כי התנאים 1 ו-2 קיימים וכי יש ביניהם קשר סיבתי, הוא רשאי לתת הוראת אשפוז כפוי דחוף.

כמו כן, הפסיכיאטר המחוזי רשאי לתת הוראה לבדיקה פסיכיאטרית כפויה לא דחופה בתנאים הבאים:

1. האדם חולה, וכתוצאה ממחלתו כושר שיפוטו או כושרו לביקורת המציאות פגומים במידה ניכרת.

2. מתקיים בו אחד התנאים האלה:

א. הוא עלול לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיזי שאינו מיד,י,

ב. יכולתו לדאוג לצרכיו הבסיסיים לקויה במידה רבה,

ג. הוא גורם סבל נפשי חמור לזולתו באופן הפוגע באורח חייו התקין, או פוגע פגיעה חמורה ברכוש,

3. הוא מסרב להיבדק בידי פסיכיאטר.

כשקיימים תנאים 1 ו-2, וכאשר יש קשר סיבתי ביניהם, רשאי הפסיכיאטר המחוזי לתת הוראת אשפוז כפוי לא דחוף.

צו בית משפט לאשפוז כפוי – יכול להינתן, בין היתר, כאשר בית המשפט סבור כי נאשם אינו מסוגל לעמוד לדין פלילי מחמת היותו חולה נפש, או כי העבירה הפלילית בוצעה כתוצאה ישירה מהמחלה.

צו הסתכלות – צו שבית משפט רשאי להוציא לשם עריכת בדיקה והסתכלות בנאשם החשוד, לכאורה, בביצוע עבירה פלילית, מחמת חשש/חשד להיותו חולה נפש.

ODD - הפרעה מרדנית – Oppositional Defiant Disorder הפרעה המתבטאת בהתנגדות לבעל סמכות ובאי ציות לחוקים חברתיים. הפרעה זו נקבעת לפי עוצמת ההתנגדות לסמכות ואי הציות להוראות, והיא מאובחנת בידי פסיכיאטר שמקבל את המידע מהוריו של הילד וזמן המסגרות שבהן הוא שוהה.

הרפורמה בבריאות הנפש- ב 1.7.2015 נכנסה לתוקפה הרפורמה לפיה הועברה האחריות הביטוחית והבלעדית על מתן שירותי בריאות הנפש ממשדד הבריאות לקופות החולים. משמעותו של מהלך זה היא איחוד של רפואת הנפש ורפואת הגוף, ויצירת כתובת אחת לאספקת שירותים אלו, שהיא קופות החולים.

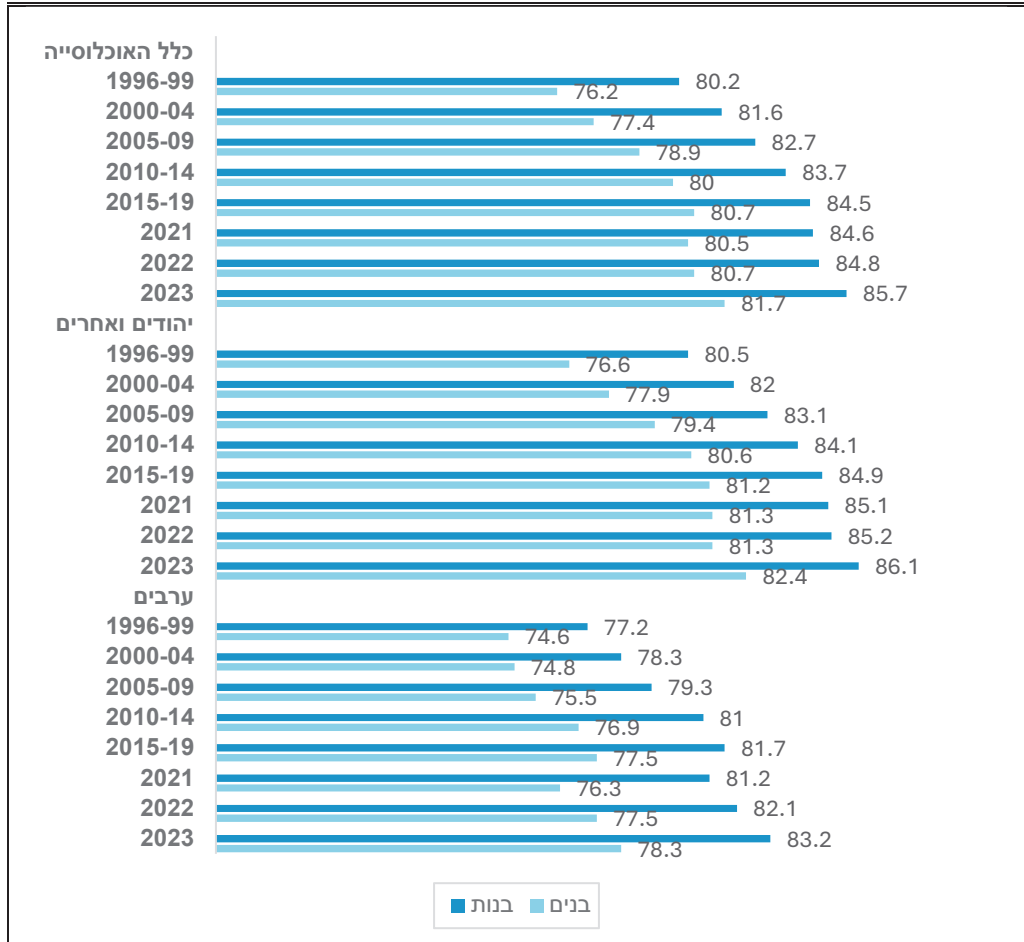
מקור הנתונים

מקורות הנתונים המוצגים בפרק זה הם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד הבריאות: המחלקה להערכה בשירותי בריאות הנפש, המחלקה לאפידמיולוגיה, שירותי בריאות הציבור, המרכז הישראלי לרישום סרטן ומחלות ממאירות אחרות, המוסד לביטוח לאומי: מנהל המחקר והתכנון, משרד החינוך - תחום הבריאות; מכון גרטנר לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות, היחידה לחקר בריאות האישה והילד; בנוסף, נתוני חיסונים של תינוקות וילדים מתבססים על דוח של משרד הבריאות: סיכום שירותי בריאות לתלמיד, המציג את סיכום כיסוי הפעילויות שניתנו בבתי הספר בהתאם לשנת הלימודים ובהשוואה לשנים קודמות

בתחתיתו של כל לוח מצוין מקורו המדויק.

תוחלת חיים ומשקל בעת הלידה (תרשים 8א' ולוחות 8.1-8.4)

תרשים 8א': ממוצע חמש שנתי של תוחלת החיים בלידה* לפי קבוצת אוכלוסייה ומגדר / 1996-2022

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 3.5.

* המושג תוחלת חיים בלידה מתייחס למספר שנות החיים הממוצע הצפויות לנולד על פי שיעור התמותה בשנת היוולדו.

בין השנים 1999-1996 לשנת 2023 תוחלת החיים עלתה אצל בנות יהודיות ב-5.6 שנים (מ-80.5 שנים ל-86.1 שנים) ואצל בנים יהודים ב-5.8 שנים (מ-76.6 שנים ל-82.4 שנים). בקרב בנות ערביות עלתה תוחלת החיים ב-6 שנים (מ-77.2 שנים ל-83.2 שנים) ובקרב בנים ערבים עלתה ב-3.7 שנים (מ-74.6 שנים ל-78.3 שנים). הפער בתוחלת החיים בין ערבים ויהודים בשנת 2023 הוא 2.9 שנים לטובת בנות יהודיות ו-4.1 שנים לטובת בנים יהודים.

לוח 8.1: התפלגות משקל הלידה של תינוקות לפי מגזר / 2005-2023

שנה					משקל (ק"ג)
2023	2022	2015	2010	2005	
סך הכל**					
6.9	7.2	8.0	8.2	8.2	עד 2.5 ק"ג
0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	פחות מ-1.0
0.5	0.5	0.6	0.7	0.7	1.0-1.4
1.2	1.3	1.5	1.6	1.6	1.5-1.9
5.0	5.3	5.6	5.6	5.6	2.0-2.4
93.0	92.7	91.9	91.8	91.8	מעל 2.5 ק"ג
5.0	4.9	5.2	5.4	5.6	מעל 4.0
0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	לא ידוע
יהודים ואחרים					
6.3	6.8	7.9	8.1	8.3	עד 2.5 ק"ג
0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	פחות מ-1.0
0.4	0.4	0.6	0.6	0.7	1.0-1.4
1.1	1.1	1.5	1.5	1.6	1.5-1.9
4.7	5.1	5.6	5.6	5.7	2.0-2.4
93.6	93.2	92.1	91.9	91.7	מעל 2.5 ק"ג
5.2	5.1	5.2	5.4	5.5	מעל 4.0
0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	לא ידוע
ערבים					
8.5	8.6	8.7	8.5	8.0	עד 2.5 ק"ג
0.3	0.3	0.4	0.3	0.4	פחות מ-1.0
0.7	0.8	0.7	0.8	0.8	1.0-1.4
1.6	1.6	1.8	1.8	1.5	1.5-1.9
5.9	6.0	5.9	5.6	5.4	2.0-2.4
91.2	91.2	91.2	91.4	92.0	מעל 2.5 ק"ג
4.4	4.3	4.7	5.1	5.9	מעל 4.0
0.3	0.1	0.1	0.1	0.0	לא ידוע

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תחום בריאות ותנועה טבעית, שנים שונות.

*נתוני 2021 עודכנו בשנתון זה.

** כולל יהודים, ערבים ואחרים.

*** החל משנת 2020, הנתונים לגבי 'יהודים' כוללת את קבוצת האוכלוסייה 'יהודים ואחרים'.

בין השנים 2005-2023 שיעור היילודים עד 2.5 ק"ג מכלל היילודים ירד בכ-16%, כאשר בקרב יהודים ואחרים נרשמה ירידה של כ-24%, לעומת עליה של 6% בקרב ערבים. בתקופה זו נרשמה ירידה כ-10% בשיעור היילודים מעל 4 ק"ג, כאשר בקרב ערבים נרשמה ירידה של כ-26%, ובקרב יהודים נרשמה ירידה של כ-5%. בהתאם לכך, בשנת 2023 שיעור היילודים היהודים ואחרים במשקל של פחות מ-2.5 ק"ג נמוך בכ-25% משיעור היילודים הערבים במשקל זה, ושיעור היילודים מעל 4 ק"ג בקרב יהודים ואחרים גבוה בכ-20% משיעור היילודים הערבים במשקל זה.

לוח 8.2: התפלגות יילודים במשקל לידה נמוך מאוד (1.5 ק"ג או פחות) ושרידותם / 2022-1995

שנה	סך הכל	אחוז מכלל לידות החי	אחוז השורדים
1995	1,196	1.0	73.3
2000	1,645	1.2	80.8
2005	1,497	1.0	83.0
2010	1,626	1.0	81.9
2015	1,608	0.9	85.3
2017	1,508	0.8	85.9
2018	1,445	0.8	85.2
2019	1,470	0.8	85.5
2020	1,213	0.7	86.5
2021	1,336	0.7	85.1
2022	1,268	0.7	85.8

מקור: מכון גרטנר לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות, היחידה לחקר בריאות האישה והילד, שנים שונות.

בין השנים 1995-2020 אחוז היילודים שמשקלם בלידה נמוך מאד (1.5 ק"ג או פחות) מתוך כלל לידות החי בישראל ירד ב-0.3 נקודות האחוז, ובשנים 2020-2022 התייצב על 0.7% מכלל היילודים. בשנים 1995-2015 שיעור היילודים במשקל נמוך מאד ששרדו עלה מכ-73% לכ-85% ומאז הוא יציב סביב שיעור זה.

הערה: האחוז מתוך לידות החי חושב מתוך סה"כ לידות החי בישראל בשנת 2022, כפי שדווחו ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

לוח 8.3: שיעור התמותה, התמותה הניאונטלית* וההישרדות של יילודים במשקל לידה נמוך מאוד, לפי משקל לידה ב-2022

משקל לידה	מספר היילודים	אחוז היילודים	אחוז תמותה	אחוז תמותה ניאונטלית* (עד 28 יום)	אחוז השורדים
499 גרם ופחות	24	1.9	83.3	83.3	16.7
500-749 גרם	158	12.5	48.1	43.7	51.9
750-999 גרם	250	19.7	15.2	10.4	84.8
1,000-1,249 גרם	335	26.4	9.3	8.1	90.7
1,250-1,500 גרם	501	39.5	3.0	2.6	97.0

מקור: מכון גרטנר לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות, הרשם הלאומי של תינוקות במשקל לידה נמוך מאוד, 2024. מסד הנתונים הלאומי של תינוקות במשקל לידה נמוך (1500 גר' או פחות), דו"ח מסכם שנת 2022 ומגמות שנים 2018-2022
* לאחר הלידה.

ככל שמשקל היילודים גדול יותר, גדל אחוז השורדים. שיעור ההישרדות של יילודים במשקל מעל 1,000 גרם הוא כ- 95%.

לוח 8.4: שיעור התמותה, התמותה הניאונטלית* וההישרדות של יילודים במשקל לידה נמוך מאוד, לפי שבוע הלידה / 2022

שבוע לידה	אחוז תמותה	אחוז תמותה ניאונטלית (עד 28 יום)	אחוז השורדים
23 ופחות	85.3	85.3	14.7
24-25	36.1	30.1	63.9
26-27	14.1	9.4	85.9
28-29	7.3	5.8	92.7
30-31	3.4	3.4	96.6
32-33	3.5	2.4	96.5
34 ויותר	8.1	7.0	91.9

מקור: מכון גרטנר לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות, הרשם הלאומי של תינוקות במשקל לידה נמוך מאוד, 2024.
* לאחר הלידה.

הסיכוי של יילודים לשרוד גדל ככל שהלידה מתקיימת בשבוע היריון מתקדם יותר.

בדיקות וחיסונים של תינוקות ותלמידים (לוחות 8.5-8.7)

לוח 8.5: אחוז הילדים המחוּסנים* בהגיעם לגיל שנתיים, לפי שנה ונפה / 2022-2016

דלקת קרום המוח Hib	דלקת כבד נגיפית			חצבת-חזרת-אדמת MMRV** *	פוליו-IPV בזריקה	חיסון משולש-אסכרה-פלצת-שעלת 4 מנות	שנה	מחוז ונפה
	דלקת כבד A		דלקת כבד B****					
	2#	1#						
96.3	92.4	97.1	97.4	99.2	96.6	96.5	2016	כל הארץ
95.7		91.9	96.6	98.5	97.0	96.8	2017	
95.5		91.2	96.4	98.6	96.0	95.8	2018	
95.3		91.0	96.2	98.7	95.6	95.5	2019	
94.9		89.9	96.0	98.1	95.2	95.1	2020	
93.3		87.5	95.2	96.8	93.4	93.3	2021	
91.1		83.3	93.8	95.6	91.2	91.0	2022	
-	-	-	-	-	-	-	2016	צפון
98.6		97.4	98.7	99.2	99.0	99.0	2017	
98.8		97.4	98.9	99.5	99.1	99.0	2018	
98.4		97.8	98.8	99.5	98.6	98.6	2019	
98.6		97.3	99.0	99.4	98.9	98.8	2020	
98.3		97.1	98.7	99.0	98.3	98.1	2021	
97.5		95.2	98.1	98.6	97.6	97.4	2022	
97.4	95.4	97.9	98.2	99.2	97.8	98.1	2016	חיפה
96.6		94.0	97.1	98.3	97.8	97.8	2017	
96.6		93.6	97.0	98.5	97.2	97.0	2018	
96.8		93.6	97.1	98.4	97.2	97.1	2019	
96.9		93.2	97.3	98.3	97.1	97.2	2020	
96.2		91.6	97.1	97.5	96.5	96.4	2021	
95.1		88.6	96.6	96.5	95.3	95.1	2022	
-	-	-	-	-	-	-	2016	מרכז
96.2		92.9	97.0	98.2	97.5	97.4	2017	
96.0		92.2	96.8	98.3	96.5	96.3	2018	
96.2		92.1	97.0	98.6	96.5	96.4	2019	
96.1		91.8	96.8	98.1	96.3	96.2	2020	
94.9		89.1	97.0	97.0	95.0	94.9	2021	
92.9		84.7	96.8	95.3	93.0	92.9	2022	

לוח 8.5: אחוז הילדים המחוסנים* בהגיעם לגיל שנתיים, לפי שנה ונפה / 2022-2016

דלקת קרום המוח Hib	דלקת כבד נגיפית			חצבת-חזרת-אדמת MMRV** *	פוליו** IPV בזריקה	חיסון משולש-אסכרה-פלצת-שעלת 4 מנות	שנה	מחוז ונפה
	דלקת כבד A		דלקת כבד B****					
	2#	1#						
96.8	92.0	97.3	97.7	99.3	97.2	97.0	2016	תל אביב
96.2		91.9	96.9	98.8	97.7	97.4	2017	
96.2		91.0	97.2	98.8	96.8	96.5	2018	
95.7		90.1	96.7	98.9	95.9	95.7	2019	
94.9		88.3	96.3	98.2	95.1	94.9	2020	
92.7		84.6	95.1	96.5	92.8	92.7	2021	
90.7		79.9	93.6	95.5	90.9	90.7	2022	
92.8	86.5	94.6	94.3	98.7	93.2	93.0	2016	ירושלים
92.5		86.2	93.2	98.3	93.9	93.7	2017	
91.9		85.3	92.3	98.5	92.5	92.1	2018	
91.4		85.0	92.1	98.3	91.7	91.6	2019	
90.4		83.1	91.5	96.8	90.6	90.5	2020	
87.7		80.1	89.9	95.1	87.8	87.8	2021	
84.1		76.2	87.3	93.7	84.2	84.1	2022	
96.3	91.9	97.3	98.2	98.9	96.6	96.8	2016	אשקלון
95.6		91.3	97.1	97.9	97.1	97.1	2017	
94.1		87.1	96.8	97.3	94.6	94.7	2018	
94.3		86.2	96.5	97.9	94.8	94.6	2019	
94.1		85.2	96.5	97.8	94.3	94.3	2020	
92.2		80.0	95.9	96.5	92.2	92.3	2021	
89.6		74.1	94.5	94.5	89.6	89.5	2022	
96.5	91.8	97.3	98.1	99.1	96.8	96.7	2016	באר שבע
95.7		91.5	97.8	98.7	97.1	97.0	2017	
95.7		91.4	97.7	98.6	96.2	96.1	2018	
95.4		91.7	97.4	98.9	95.7	95.7	2019	
95.1		90.1	97.4	98.4	95.3	95.2	2020	
93.1		89.1	96.2	97.1	93.2	93.2	2021	
90.4		82.8	94.9	96.0	90.5	90.4	2022	

מקור: משרד הבריאות, האגף לאפידמיולוגיה, שנים שונות.

*בהגיעם לגיל 3 (מנה שנייה של חיסון נגד דלקת כבד A ניתנת בשנת החיים השלישית) כלומר לחיסוני HAV בלבד. ** ע"פ ההנחיות בתדריך החיסונים לא ניתן להשלים חיסון נגד נגיף הרוטה מעל גיל 8 חודשים וזאת בגלל שיקולי בטיחות. *** התדריך מתייחס לילדי 2020-2015 מלבד כיסוי לחסונים נגד דלקת כבד A (HAV) המתייחס לילידי 2019-2014.

בין השנים 2017-2022, הייתה ירידה באחוז הילדים המחוסנים בכלל החיסונים שנעה בין 2.8 (דלקת כבד B) ועד 8.6 נקודות האחוז (דלקת כבד A).

לוח 8.6: התפלגות תלמידי בתי ספר שנבדקו וחוסנו לפי סוג בדיקה, חיסון וכיתה / תש"פ (2019/2020) – תשפ"ג (2022/23)

אחוז הכיסוי				מספר המחוסנים / נבדקים				סוג בדיקה/ חיסון
תשפ"ג	תשפ"ב	תשפ"א	תש"פ	תשפ"ג	תשפ"ב	תשפ"א	תש"פ	
בדיקות								
גדילה								
92.4	91.9	-	-	167,999	161,986	-	-	כיתה א'
83	82.6	-	-	134,035	128,764	-	-	כיתה ז'
ראייה								
92.4	95.0	93.3	87.3	161,822	155,984	138,085	138,085	כיתות א'
92.9	91.0	87.4	86.5	102,079	100,871	89,156	89,156	כיתות ח'
שמיעה*								
92.1	92.0	90.4	88.9	164,424	158,801	154,798	147,684	כיתות א'
חיסונים								
MMRV								
91.2	91.8	92.8	96.0	166,523	162,156	162,947	163,031	כיתות א'
dTap-IPV								
91.4	91.6	93.0	95.2	161,816	160,463	157,799	160,514	כיתות ב'
שפעת**								
35.8	35.9	40.8	48.6	62,727	62,343	68,664	81,816	כיתות ב'
28.6	28.3	34.3	40.0	49,217	47,507	56,965	66,263	כיתות ג'
27.6	25.9	29.7	35.6	45,942	43,017	48,753	57,970	כיתות ד'
***dTap								
89.8	91.2	91.3	93.7	142,453	144,668	135,394	136,211	כיתות ח'

מקור: משרד הבריאות, דוח סיכום שירותי בריאות לתלמיד, שנים שונות. - נתון חסר במקור.
 * הבדיקה מבוצעת באמצעות אודיומטר. **החל מתשע"ז נוסף חיסון השפעת לשגרת החיסונים בכיתות ב' ומתשע"ח נוסף חיסון השפעת לשגרת החיסונים בכיתות ג'.
 הערה: בוטלו בדיקות הרופא שהתבצעו לתלמידי כיתות א' ו-ז' שלא נבדקו לפני כניסתם לבית הספר.

בין השנים תש"פ-תשפ"ג חלה ירידה באחוזי הכיסוי של כלל החיסונים בקרב תלמידי בתי ספר. הירידה באחוז הכיסוי של חיסוני שפעת עומדת על כ-25%, והירידה באחוז הכיסוי בשאר סוגי החיסונים עומדת על כ-4%. אחוז הכיסוי של בדיקות סינון מצוי במגמת עליה: אחוז הכיסוי בבדיקות ראייה ושמיעה עלה בממוצע בכ-5.5% בשנים תש"פ-תשפ"ג, ואחוז הכיסוי בבדיקות הגדילה עלה בשנה האחרונה בכחצי אחוז.

לוח 8.7: התפלגות תלמידי כיתה ז'-ח' בבתי ספר שנבדקו וחוסנו כנגד נגיף הפפילומה האנושי (HPV) * / תשע"ה (2014/15) – תשפ"ג (2022/23)

שנה	כיתה ז' (מנה 1)			כיתה ח'		
	סך כל המועמדים	חוסנו	אחוז כיסוי	סך כל המועמדים	חוסנו מנה 2	אחוז כיסוי
תשע"ה				64,845	41,053	63.3
תשע"ו				135,539	80,330	59.3
תשע"ז				145,451	68,686	47.2
תשע"ח				140,591	67,540	48.0
תש"פ				145,434	71,739	49.3
תשפ"א				148,359	68,763	46.2
תשפ"ב	40,052	22,359	55.8	158,701	82,040	51.7
תשפ"ג	41,102	23,575	57.8	158,673	88,058	55.5

מקור: משרד הבריאות, דוח סיכום שירותי בריאות לתלמיד, שנים שונות.

*החל משנת הלימודים תש"ף, במחוזות חיפה ומרכז, ומשנת תשפ"ב במחוז דרום חיפה ונפת נתניה מנת החיסון הראשונה נגד נגיף הפפילומה ניתנת לתלמידי כיתה ז' ובכיתה ח' ניתנת המנה השנייה לחיסון.

אחוז הכיסוי של תלמידים המחוסנים בשתי מנות עלה בכ-7% בשנת תשפ"ג לעומת תשפ"ב, אך הוא עדיין נמוך מרמתו בשנת תשע"ה.

משקל וגובה של ילדים ובני נוער
(לוחות 8.8-8.10)

בשנת תשע"א אימץ משרד הבריאות את עקומות המשקל של WHO (ארגון הבריאות העולמי) - נקודות החיתוך בהן הן 2 סטיות תקן, המקבילות לאחוזונים 97 ו-3, ולא לאחוזונים 95 ו-5 כפי שהיה נהוג לפני כן. על פי עקומות אלה ילדים רבים יותר אובחנו כבעלי משקל עודף או שמנים (ילדים עם משקל עודף-אחוזון 85-97. ילדים שמנים-אחוזון גדול מ-97).

לוח 8.8: שיעור תלמידי כיתות א'-ז' בתת-משקל*, לפי מגדר וקבוצת אוכלוסיה
(אחוז בקבוצה המתאימה) / תשע"ג (2012/13) – תשפ"ד (2023/24)

שנה	כיתה	סך הכל	מגדר		מגזר		
			בנות	בנים	יהודים		ערבים
					ממלכתי	ממלכתי דתי	
תשע"ג (2012/13)	א'	2.8	2.3	3.3	2.7	3.4	3.2
	ז'	3.8	3.5	4.1	3.7	4.5	5.6
תשע"ד (2013/14)	א'	2.6	2.2	2.9	2.6	2.8	2.7
	ז'	4.1	3.7	4.2	4.1	4.4	5.7
תשע"ה (2014/15)	א'	1.8	1.5	2.2	1.8	2.0	1.9
	ז'	3.5	3.3	3.7	3.5	4.0	4.4
תשע"ו (2015/16)	א'	2.0	1.7	2.3	2.0	2.1	2.1
	ז'	3.6	3.4	3.9	3.6	4.4	4.9
תשע"ז (2016/17)	א'	1.8	1.4	2.2	1.8	2.0	1.8
	ז'	3.5	3	4	3.5	4.1	4.9
תשע"ח (2017/18)	א'	1.9	1.4	2.3	2.0	2.2	2.0
	ז'	3.5	3.1	4	3.4	4.0	4.8
תשע"ט (2018/19)	א'	1.7	1.4	2.2	1.8	2.0	1.8
	ז'	3.3	3.1	4.1	3.3	3.8	4.6
תש"פ (2019/20)	א'	1.7	1.5	2.3	1.8	2.0	1.8
	ז'	3.6	3.2	3.9	3.5	4.1	4.8
תשפ"א (2020/21)	א'	1.9	1.5	2.3	1.9	2.1	2.1
	ז'	3.7	3.1	4.2	3.6	4.2	4.8
תשפ"ב (2021/22)	א'	2.1	1.7	2.6	2.0	2.4	2.3
	ז'	3.6	3	4.1	3.5	4.4	5.1
תשפ"ג (2022/23)	א'	2.1	1.6	2.6	2.2	2.3	2.0
	ז'	3.7	3	4.4	3.9	4.1	5.0
תשפ"ד (2023/24)	א'	1.9	1.4	2.4	2.0	2.2	1.9
	ז'	3.6	3	4.1	3.5	4.2	4.9

מקור: משרד הבריאות, שרותי בריאות הציבור, שנים שונות.
הערה: 1. אחוז הכיסוי של הבדיקה הוא כ-98%-97 בכל מגזר. 2. בדיקות גדילה מתבצעות בכיתות א' ו-ז' בלבד.

* BMI קטן מאחוזון 3 של הגיל. מדד ה-BMI (Body Mass Index) – מדד למשקל הגוף: משקל (ק"ג) x גובה (בס"מ).

בין שנת הלימודים תשע"ג לשנת הלימודים תשפ"ד חלה ירידה של כ-32% בשיעור התלמידים בכיתה א בתת משקל, וירידה של כ-5% בשיעור התלמידים בתת משקל בכיתה ז. בשנת הלימודים תשפ"ד שיעור התלמידים בכיתה א בתת משקל ירד בכ-10% לעומת שנת הלימודים הקודמת, ושיעור התלמידים בתת משקל בכיתה ז ירד בכ-2%.

שיעור הבנות בתת משקל בכיתה א בשנת תשפ"ד נמוך בכ-39% משיעורן בשנת תשע"ג, ושיעורן בכיתה ז ירד בכ-14% באותה תקופה. אצל הבנים השינוי בתקופה זו קטן משמעותית – ירידה של כ-27% בקרב בנים בכיתה א, וללא שינוי בקרב בנים בכיתה ז.

בין שנת הלימודים תשע"ג לשנת הלימודים תשפ"ד חלה ירידה של כ-42% בשיעור הילדים בתת משקל בכיתה א במגזר החרדי, ובשאר זרמי החינוך שיעור השינוי עומד על 30%-33% בתקופה זו. בקרב תלמידי כיתה ז חלה נרשמה בחינוך הערבי ירידה של כ-18% בתת משקל בתקופה זו. בשנת תשפ"ד חלה ירידה של כ-20% במספר הילדים בתת משקל בכיתה א בחינוך הממלכתי לעומת השנה הקודמת, וזאת לעומת ירידה של 4%-8% בשאר זרמי החינוך. בקרב תלמידי כיתה ז לא נרשם שינוי משמעותי שנת תשפ"ד לעומת השנה הקודמת.

לוח 8.9: שיעור תלמידי כיתות א'-ז' במשקל עודף* ובהשמנה**, לפי מגדר וקבוצת אוכלוסיה / תשע"א (2010/11) – תשפ"ד (2023/24)

שנה	כיתה	סך הכל	מגדר		מגזר			
			בנות	בנים	יהודים			ערבים
					ממלכתי	ממלכתי דתי	חרדים	
תשע"א (2010/11)	א'	20.1	20.8	19.9	23.9	20.5	14.2	20.4
	ז'	31.0	32.9	29.7	31.7	27.7	23.5	35.7
תשע"ה (2014/15)	א'	20.3	20.3	20.5	23.2	19.9	13.8	20.6
	ז'	30.6	31.8	29.6	30.0	28.9	24.2	36.3
תשע"ו (2015/16)	א'	18.4	18.4	18.5	20.9	18.2	13.4	18.4
	ז'	30.1	30.9	29.4	30.0	27.9	23.5	35.6
תשע"ז (2016/17)	א'	18.3	18.1	18.7	20.9	17.5	12.9	18.9
	ז'	29.7	30.5	29.1	28.7	27.4	23.6	36.5
תשע"ח (2017/18)	א'	18.3	17.7	18.9	20.5	17.7	13.2	19.5
	ז'	30.3	31.1	29.7	29.9	29.1	23.7	36.8
תשע"ט (2018/19)	א'	18.4	18.3	19.2	20.8	17.3	12.9	21.1
	ז'	31.3	31.9	30.5	30.2	29.1	23.7	41.3
תש"פ (2019/20)	א'	20.0	19.8	20.8	22.6	18.1	14.1	23.6
	ז'	31.3	32.2	30.5	30.2	29.4	25.0	41.9
תשפ"א (2020/21)	א'	22.0	21.9	22	25.1	21.6	14.3	25.9
	ז'	32.9	34.2	31.7	32.4	31.6	24.8	43.3
תשפ"ב (2021/22)	א'	19.5	19.1	19.9	21.8	18.9	12.4	24.9
	ז'	31.4	31.9	30.9	30.2	29.5	23.0	42.0

לוח 8.9: שיעור תלמידי כיתות א'-ז' במשקל עודף* ובהשמנה**, לפי מגדר וקבוצת אוכלוסיה / תשע"א (2010/11) – תשפ"ד (2023/24)

שנה	כיתה	סך הכל	מגדר		מגזר		
			בנים	בנות	ממלכתי	יהודים	
						ממלכתי דתי	חרדים
תשפ"ג (2022/23)	א'	17.0	17.6	16.4	18.7	16.9	10.8
	ז'	30.6	30.5	30.7	28.8	28.1	22.5
תשפ"ד (2023/24)	א'	17.6	18.5	16.7	19.5	17.5	11.4
	ז'	30.6	30	31.2	30	28.1	22.4

מקור: משרד הבריאות, שרותי בריאות הציבור, שנים שונות.

* BMI בין אחוזונים 85-97 של הגיל. ** BMI גבוה מאחוזון 97 של הגיל. מדד ה-BMI (Body Mass Index) – מדד למשקל הגוף: משקל (ק"ג) x גובה (בס"מ). הטבלה מציגת את שיעור הילדים שיש להם BMI מעל אחוזון 85. *** ראוי לציין כי אחוזי הביצוע של הבדיקות בקרב ילדים בדוים בדרום, במיוחד בכיתות ז', נמוכים משמעותית מאשר שאר הקבוצות המגזריות המצויינות.
הערה: בדיקות גדילה מתבצעות בכיתות א' ו-ז' בלבד. בשנת 2022 עודכנו אחורה הנתונים גם לשנים תשע"ט ותש"פ.

בין השנים תשע"א-תשפ"ד ירד שיעור הילדים בכיתה א' במשקל עודף ובהשמנה בכ-13%, ושיעור הילדים בכיתה ז' במשקל עודף ובהשמנה ירד בכ-2%. במהלך תקופה זו שיעור הבנים בכיתה א' עם עודף משקל ירד בכ-20% ושיעור הבנות ירד בכ-7%, ושיעור הבנים בכיתה ז' עלה בכ-1%, ושיעור הבנות ירד בכ-5%. במבט לפי זרם חינוך נמצא כי שיעור הילדים במשקל עודף ובהשמנה עלה בתקופה זו ב-9% בקרב ילדים בכיתה א' בחינוך הערבי, וירד בכ-21% בחינוך החרדי. בכיתה ז' שיעור הילדים במשקל עודף ובהשמנה עלה בכ-21% בחינוך הערבי וירד בכ-7% בחינוך החרדי.
בשנת תשפ"ד שיעור הילדים בכיתה א' עם השמנה ועודף משקל עלה בכ-4% לעומת שנת תשפ"ג, בעוד בכיתה ז' לא נרשם שינוי.
בשנת תשפ"ד נרשמה עליה של כ-5% בשיעור הבנות בכיתה א' במשקל עודף ובהשמנה לעומת שנת תשפ"ג, וזאת לעומת עליה של 2% בלבד אצל הבנים. בקרב בנות בכיתה ז' נרשמה ירידה של כ-2%, וזאת לעומת עליה של כ-2% אצל בנים בכיתה ז'.
במבט לפי זרם חינוך נמצא כי בשנת תשפ"ד שיעור הילדים במשקל עודף ובהשמנה בכיתה א' עלה ב-9% בחינוך הממלכתי לעומת שנת תשפ"ג, בכ-4%-5% בחינוך הממלכתי דתי ובחינוך החרדי, ובחינוך הערבי הוא נותר יציב. בקרב תלמידי כיתה ז' בחינוך הממלכתי נרשמה עליה של כ-2%, ובשאר זרמי החינוך שיעור התלמידים במשקל עודף ובהשמנה נותר יציב.

לוח 8.10: שיעור תלמידי כיתות א'-ז' בגובה נמוך*, לפי מגדר וקבוצת אוכלוסיה (אחוז בקבוצה המתאימה) / תשע"ג (2012/13) – תשפ"ד (2023/24)

שנה	כיתה	סך הכל	מגדר		מגזר		
			בנים	בנות	ממלכתי	ממלכתי דתי	חרדים
תשע"ג (2012/13)	א'	2.4	2.4	2.4	1.6	3.0	4.6
	ז'	3.7	3.3	4.1	2.6	4.9	6.7
תשע"ד (2013/14)	א'	2.7	2.6	2.9	1.9	3.7	5.2
	ז'	3.8	3.4	4.1	2.6	4.8	6.8
תשע"ה (2014/15)	א'	2.4	2.4	2.5	1.5	2.9	5.0
	ז'	3.6	3.3	4	2.3	4.9	6.8
תשע"ו (2015/16)	א'	2.4	2.3	2.4	1.4	2.9	5.1
	ז'	3.3	3.5	3.1	2.2	4.2	6.6
תשע"ז (2016/17)	א'	2.2	2.2	2.2	1.3	2.4	4.8
	ז'	3.0	2.8	3.3	2.1	3.8	5.8
תשע"ח (2017/18)	א'	2.2	2.3	2.2	1.2	2.8	4.5
	ז'	3.2	2.9	3.5	1.9	4.1	6.0
תשע"ט (2018/19)	א'	2.2	2.2	2.4	1.3	2.6	4.5
	ז'	3.1	2.8	3.5	1.8	4.0	6.3
תש"פ (2019/20)	א'	2.0	2	2.1	1.3	2.2	4.4
	ז'	3.0	2.7	3.4	1.8	3.8	6.3
תשפ"א (2020/21)	א'	2.0	2	2.2	1.3	2.3	4.1
	ז'	2.5	2.1	2.8	1.5	3.2	5.1
תשפ"ב (2021/22)	א'	2.0	2	2.2	1.2	2.2	4.2
	ז'	2.5	2.2	2.9	1.5	3.4	5.4
תשפ"ג (2022/23)	א'	2.2	2.2	2.2	1.3	2.7	4.3
	ז'	2.8	2.6	3	1.5	3.5	6.1
תשפ"ד (2023/24)	א'	2.3	2.3	2.3	1.3	2.6	4.6
	ז'	2.9	2.7	3	1.6	3.7	6.1

מקור: משרד הבריאות, שרותי בריאות הציבור, שנים שונות.

* מתחת לאחוזון 3 לגובה המתאים לגיל, על פי עקומות ה-WHO 2007. הערה: בדיקות גדילה מתבצעות בכיתות א' ו-ז' בלבד.

בין השנים תשע"ג לתשפ"ד ירד שיעור תלמידי כיתות א' בגובה נמוך בכ-4%, ושיעור תלמידי כיתות ז' בכ-22%. עם זאת, בשנת תשפ"ד נרשמה עליה של כ-5% בשיעור תלמידים בכיתה א' בגובה נמוך לעומת תשפ"ג, וכ-4% בקרב תלמידי כיתה ז'. בין השנים תשע"ג לתשפ"ד שיעור הבנים בכיתה ז' בגובה נמוך ירד בכ-27%, ושיעור הבנות ירד ב-18%. מבט לפי זרם חינוך מלמד כי הירידה החדה ביותר בשיעור התלמידים בגובה נמוך נרשמה בחינוך הממלכתי - 24% בכיתה א' ו-45% בכיתה ז'.

בשנת תשפ"ד שיעור התלמידים בכיתה בגובה נמוך בחינוך החרדי עלה בכ-10% לעומת שנת תשפ"ג. לעומת זאת, שיעור התלמידים בגובה נמוך בכיתה א בחינוך הערבי ירד בשנה זו בכ-14%.

ילדים החולים במחלות שונות* (לוחות 8.11-8.13)

לוח 8.11: מחלות מדבקות וזיהומיות נבחרות אצל ילדים בני 0-14, לפי גיל
(שיעור ל-100,000 בקבוצת הגיל) / 2020-1990

שנה	אדמת		חצבת		דלקת עוצבה *חדה		סלמנלזיס של דרכי העיכול**		שיגליוזיס		קמפילובקטריוזיס	
	לא יהודים	יהודים	לא יהודים	יהודים	לא יהודים	יהודים	לא יהודים	יהודים	לא יהודים	יהודים	לא יהודים	יהודים
1990												
0	-	0.0	-	48.8	182.6	234.3	267.9	43.9	100.4	29.3	62.2	-
4-1	7.1	-	18.3	42.2	52.2	66.1	220.5	37.4	593.3	61.4	80.2	6.7
9-5	8.5	0.0	6.0	42.4	14.7	31.5	39.7	8.8	215.9	9.8	20.0	-
14-10	1.7	0.0	3.7	6.1	8.2	19.2	26.0	6.1	56.4	-	10.0	0.0
2010												
0	0.0	0.0	3.3	0.0	29.1	50.4	167.4	167.9	225.6	59.9	406.3	832.1
4-1	0.0	0.0	1.1	0.6	5.0	6.0	110.0	59.1	801.1	119.3	277.9	148.9
9-5	0.0	0.0	0.6	0.0	3.3	2.3	17.7	5.9	205.0	41.0	92.4	19.8
14-10	0.0	0.0	0.7	0.0	2.1	1.5	11.2	4.9	42.4	12.2	70.3	10.3
2015												
0	0.0	0.0	2.3	2.3	40.7	48.2	152.3	133.0	60.3	41.3	264.7	500.0
4-1	0.0	0.0	1.2	0.0	6.7	4.4	101.0	45.7	228.0	55.1	227.8	132.2
9-5	0.0	0.0	0.2	0.0	2.7	1.4	21.0	5.6	55.8	18.6	81.0	20.5
14-10	0.0	0.0	0.4	0.0	1.2	2.6	13.4	4.8	10.0	5.7	73.3	14.0
2017												
0	0.0	0.0	2.2	2.1	101.4	74.8	352.3	166.7	71.1	4.3	230.9	232.9
4-1	0.0	0.0	0.6	0.0	19.0	19.5	305.9	70.9	318.0	9.7	241.0	130.4
9-5	0.0	0.0	0.5	0.0	9.6	15.1	71.3	23.1	87.7	5.3	80.1	14.7
14-10	0.0	0.0	0.2	0.0	2.7	4.5	48.0	12.6	10.2	2.2	71.4	9.9
2019												
0	0.0	0.0	90.0	23.5	98.2	49.0	331.4	110.9	115.1	6.4	146.9	260.1
4-1	0.0	0.0	51.1	4.6	4.5	5.7	157.3	91.3	449.6	18.1	155.4	85.7
9-5	0.0	0.0	21.7	0.0	1.9	4.8	29.5	22.5	93.1	6.5	50.6	10.8
14-10	0.0	0.0	20.1	0.0	1.1	3.2	22.1	13.5	14.1	3.6	42.3	8.6
2020												
0	0.0	2.2	0.0	0.0	39.2	10.8	288.8	272.1	30.2	4.3	176.5	170.6
4-1	0.0	0.0	0.0	0.0	3.5	2.5	135.9	68.7	113.9	7.1	163.0	65.1

ילדים ובריאות

18.8	60.6	5.1	22.3	16.6	26.6	0.9	1.4	0.0	0.0	0.0	0.0	9-5
11.1	41.1	1.3	4.2	9.3	21.6	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	14-10

מקור: משרד הבריאות, האגף לאפידמיולוגיה, שנים שונות.

* כולל דלקת עוצבה חיידקית, דלקת עוצבה נגיפית ודלקת עוצבה.
 ** נתוני סלמונליוזיס החל משנת 2016 טויבו ועודכנו באגף לאפידמיולוגיה. על הדיווחים במערכת דיווח מחלות מחייבות הודעה (דממ"ה) הוספו הדיווחים שהתקבלו מהמעבדה המרכזית לסלמונלה.
 הערות: ממרץ 2018 ועד יולי 2019 היתה בישראל התפרצות מחלת החצבת. החל מפברואר 2020 הייתה בישראל התפרצות נגיף הקורונה.

בשנים 2010-2020 ירד השיעור ל-100,000 של הילדים היהודים והלא-יהודים שחלו בדלקת עוצבה חדה, בשיגליוזיס ובקמפילובקטריזיס.

לוח 8.12: ילדים חולי סרטן בגיל 0-14, לפי קבוצת אוכלוסייה ומגדר (מספרים ושיעור ל-100,000) / 2017-2021 (ממוצע חמש-שנתי*)

מקום או סוג המחלה		יהודים		לא יהודים	
		בנים	בנות	בנים	בנות
2021-2017	סך הכל מספרים	706	547	269	236
	סך הכל** שיעור ל-100,000	14.2	11.5	15.0	13.8
מוח		2.6	2.0	2.3	2.7
לוקמיה לימפוציטית		2.5	2.3	2.9	2.8
לוקמיה מיאולידית		0.7	0.9	0.8	0.5
לימפומה שאינה הודג'קין		1.9	0.7	1.7	0.8
לימפומה הודג'קין		1.0	0.6	1.1	0.5
רקמת החיבור		0.8	0.6	0.4	0.6
עצם		0.8	0.8	0.4	0.6

מקור: משרד הבריאות, המרכז הישראלי לרישום סרטן ומחלות ממאירות אחרות, 2024.
 * ממוצע משוקלל לפי האוכלוסייה בגיל זה. ** כולל סרטן באזורי גוף שאינם מצוינים בלוח

בקרב הילדים היהודים חולי הסרטן, המחלת השכיחות ביותר בקרב הבנים הן סרטן המוח, לוקמיה לימפוציטית, ולימפומה שאינה הודג'קין, בהן חולים 46.9% מהבנים החולים. 48.7% מהבנות החולות חולות בסרטן המוח, לוקמיה לימפוציטית, סרטן הכליה, וסרטן של רקמת החיבור.

מבין הילדים הלא-יהודים חולי הסרטן, 41.3% מהבנים חולים בלוקמיה לימפוציטית, סרטן המוח, לימפומה לא הודג'קין ולימפומה הודג'קין. 47.0% מהבנות חולות בלוקמיה לימפוציטית וסרטן המוח.

לוח 8.13: התפלגות מקרים חדשים של שאתות ממאירות בילדים בגיל 0-14, לפי סוג שאת ומגדר (מספרים ושיעור ל-100,000) / 2021

מגדר		סך הכל		סוג המחלה
בנות	בנים	שיעור ל-100,000 ילדים בגילי 0-14	מספרים	
181	216	16	397	סך הכל
מזה:				
-	2	-	2	קיבה
1	2	-	3	מעיי גס וחלחולת
3	-	-	3	ריאה
3	-	-	3	שחלה
51	52	4	103	לוקמיה
22	40	(2)	62	לימפומה ממאירה

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 3.25.

בשנת 2021 כ-55% מהילדים עם שאתות ממאירות בגילאי 0-14 היו בנים וכ-45% בנות, וכרבע מהילדים חלו בלוקמיה.

ילדים בשירותי בריאות (קופות חולים) ובבתי חולים (לוחות 8.14-8.19 ותרשים 8ב')

לוח 8.14: התפלגות גיל הילדים המבוטחים בקופות חולים, לפי קופה וארץ לידה/ *2023-2022							
גיל		סך הכל 2022	ינואר 2023				
			קופת החולים				
			סך הכל	כללית	מכבי	מאוחדת	לאומית
סך הכל	מספרים	3,081,079	3,131,224	1,600,743	778,508	499,399	252,574
	אחוזים	100.0	100.0	51.1	24.9	15.9	8.1
	מזה: ילדים עולים**	34,408	41,209	12,336	19,870	6,711	2,292
0	מספרים	183,612	180,856	91,866	43,657	30,295	15,038
	אחוזים	6.0	5.8	5.7	5.6	6.1	6.0
4-1	מספרים	739,033	742,866	384,697	177,172	120,741	60,256
	אחוזים	24.0	23.7	24.0	22.8	24.2	23.9
14-5	מספרים	1,708,582	1,749,232	901,451	434,527	273,661	139,593
	אחוזים	55.5	55.9	56.3	55.8	54.8	55.3
17-15	מספרים	449,852	458,270	222,729	123,152	74,702	37,687
	אחוזים	14.6	14.6	13.9	15.8	15.0	14.9

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מנהל המחקר והתכנון, שנים שונות.

* ינואר בכל שנה. **ילדים שעלו בשנים 2006-2023.

הערה: יש להדגיש, שהקבצים המצויים בידי המוסד לביטוח לאומי מבוססים על נתוני תושבות (כולל שוהים בחו"ל שעדיין מוכרים כתושבים, ותושבים שאינם אזרחים), ואילו נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה באשר למספר הילדים בישראל מתייחסים לאוכלוסייה קבועה, שלגביה נערכים אומדנים מדי שנה. מכאן הפער במספר הילדים בין לוח זה לבין לוח 1.1 בפרק 1.

בשנת 2023, כ-1.3% מהילדים שהיו מבוטחים בקופות חולים הם עולים חדשים, זאת לעומת כ-1.1% בשנת 2022 וכ-1.25% בשנת 2020.

בין השנים 2023-2021 חלו שינויים מזעריים בלבד בשיעור הילדים המבוטחים בקופות החולים השונות.

הנתונים המוצגים בהמשך בדבר פניות לחדרי מיון מבוססים על דיווח מ-31 בתי חולים לאשפוז כללי, לא כולל בתי חולים במזרח ירושלים. הדיווח מקיף כ-95% מכל הפניות. יש לציין, שבשנת 2008 התווספו נתוני בית החולים ביקור חולים.

לוח 8.15: התפלגות פניות של ילדים לחדר מיון ואשפוזם* / 2000-2023

אחוז האשפוזים מן הפניות 2023	מספר הפניות					בית חולים
	2023	2022	2015	2010	2000	
18.6%	624,490	660,176	594,719	597,060	532,436	סך הכל*
17.5%	17,937	19,378	-	-	-	אסותא, אשדוד
1.1%	2,034	2,253	6,244	7,468	11,454	בילינסון-רבין, פתח תקווה**
-	-	-	-	4,527	-	ביקור חולים, ירושלים
28.1%	7,178	7,125	9,635	12,309	12,564	בני ציון, חיפה
20.7%	18,944	22,196	21,341	20,076	21,325	ברזילי, אשקלון
18.4%	18,193	19,117	15,325	18,326	16,758	הדסה הר הצופים, ירושלים
25.1%	23,362	23,109	14,572	15,562	15,228	הדסה עין כרם, ירושלים
18.2%	27,944	28,903	24,712	21,965	15,755	הלל יפה, חדרה
5.2%	3,613	4,434	5,675	5,714	-	המשפחה הקדושה
5.0%	9,215	9,140	12,484	12,833	11,331	הסקוטי, נצרת
16.0%	27,742	29,119	29,917	32,215	33,970	העמק, עפולה
16.3%	20,241	21,451	23,578	22,608	23,577	וולפסון, חולון
17.0%	15,886	17,557	15,865	15,927	14,341	זיו, צפת
10.0%	6,791	7,245	10,113	12,497	11,378	יוספטל, אילת
22.1%	12,095	13,325	13,544	13,185	16,649	כרמל, חיפה
22.6%	14,510	14,790	13,798	12,247	7,933	לניאדו, נתניה
13.9%	39,361	42,229	32,438	31,736	29,695	מאיר, כפר סבא
25.4%	13,465	12,932	11,743	14,486	-	מעייני הישועה, בני ברק
18.1%	21,233	23,232	24,030	24,887	26,015	נהריה
20.7%	28,593	32,126	30,553	30,652	23,250	סוראסקי, תל אביב
24.7%	57,177	60,143	51,071	51,830	47,954	סורוקה, באר שבע
21.9%	13,520	14,211	13,521	12,839	-	סנט וינסנט
16.7%	18,950	19,589	16,371	14,786	14,594	פוריה, טבריה

לוח 8.15: התפלגות פניות של ילדים לחדר מיון ואשפוזים* / 2000-2023

אחוז האשפוזים מן הפניות מן 2023	מספר הפניות					בית חולים
	2023	2022	2015	2010	2000	
17.4%	27,195	29,598	30,098	27,125	29,256	קפלן, רחובות
3.0%	265	276	491	1,117	2,274	רבין-ק. השרון, פתח תקווה
21.0%	29,603	30,638	25,519	22,664	21,218	רמב"ם, חיפה
16.9%	32,557	31,800	27,858	31,746	26,045	שיבא, תל השומר
18.0%	25,658	27,979	30,728	29,093	23,910	שמיר, צריפין
14.5%	52,229	58,121	55,218	55,457	-	שניידר
19.6%	38,999	38,160	28,277	21,183	12,146	שערי צדק, ירושלים

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, שנים שונות.

* אשפוזים – נתון הנסמך על מאגר הביקורים במיון.

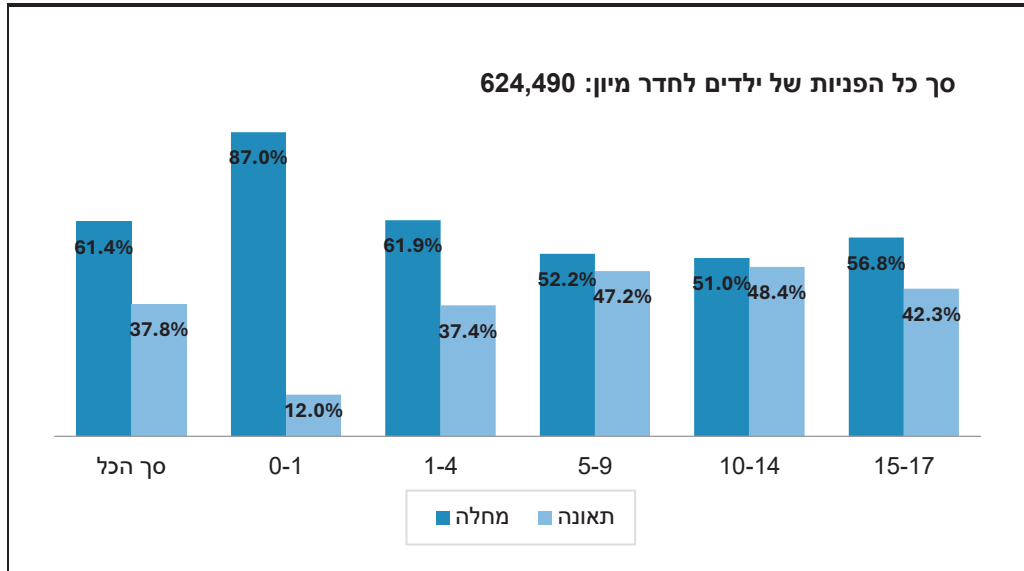
** בשנים 2010-2013 נכללו נתוני בית החולים שניידר בנתונים של בית החולים בלינסון-רבין פתח תקוה ומכאן ההבדל הגדול במספר הפניות שנצפה מאז 2000 והירידה בשנת 2015.

- הנתון חסר במקור.

הערה: נתונים נוספים על אשפוזים של ילדים בבתי חולים עקב תאונות מוצגים בפרק 9, ילדים ותאונות.

בשנת 2023 מספר הפניות של ילדים לחדרי מיון ירד בכ-5% לעומת שנת 2022. ירידה ניכרת נרשמה בבית החולים הסקוטי (כ-19%), בית חולים בני ציון (כ-15%), סוראסקי (11%) ושניידר (10%). בתי החולים המרכזים את כמות הפניות הגדולה ביותר הם סורוקה, שניידר, מאיר ושערי צדק. השיעורים הגבוהים ביותר של המאושפדים מבין הפונים היו בבתי החולים בני ציון בחיפה, מעייני הישועה, הדסה עין כרם וסורוקה.

תרשים 8ב': סיבת הפנייה של ילדים לחדר מיון – שיעור מקבוצת הגיל / 2023

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, תחום מידע, 2024.

הערה: לא כולל לידות ופניות שסיבתן אינה ידועה. לכן האחוזים בכל קבוצת גיל אינם מסתכמים ב-100%.

בשנת 2023 פניות של ילדים לחדר מיון בעקבות מחלה מהוות כ-61% מכלל הפניות, וזאת לעומת כ-70% בשנים 2021-2022.

לוח 8.16: התפלגות שעת קבלה של ילדים בגיל 0-17 לחדר מיון, לפי בית חולים (מספרים ואחוזים) / 2023

מזה : שעת קבלה					בית חולים
עד 18:00 23:59	עד 12:00 17:59	עד 06:00 11:59	עד 24:00 5:59	סך הכל (מספרים)	
37%	34%	19%	11%	624,490	סך כולל
38%	33%	18%	10%	17,937	אסותא אשדוד
30%	28%	12%	30%	2,034	בילינסון-רבין
36%	32%	22%	10%	7,178	בני ציון
34%	35%	20%	12%	18,944	ברזילי
39%	34%	15%	12%	18,193	הדסה הר הצופים
38%	35%	17%	10%	23,362	הדסה עין כרם
37%	33%	21%	10%	12,095	הכרמל
38%	34%	17%	10%	27,944	הלל יפה
39%	34%	17%	9%	27,742	המרכזי בעמק
44%	38%	12%	6%	3,613	המשפחה הקדושה

לוח 8.16: התפלגות שעת קבלה של ילדים בגיל 0-17 לחדר מיון, לפי בית חולים (מספרים ואחוזים) / 2023

מזה : שעת קבלה					בית חולים
עד 18:00 23:59	עד 12:00 17:59	עד 06:00 11:59	עד 24:00 5:59	סך הכל (מספרים)	
40%	39%	15%	6%	9,215	הסקוטי
37%	33%	18%	12%	20,241	וולפסון
38%	35%	19%	9%	15,886	זיו צפת
29%	36%	21%	13%	6,791	יוספטל
36%	33%	18%	12%	14,510	לניאדו
37%	33%	20%	10%	39,361	מאיר
38%	32%	17%	13%	13,465	מעייני הישועה
39%	33%	17%	11%	21,233	נהריה
34%	33%	22%	11%	28,593	סוראסקי
33%	37%	22%	9%	57,177	סורוקה
40%	33%	15%	11%	13,520	סנט וינסנט
41%	34%	16%	10%	18,950	פוריה
37%	32%	20%	11%	27,195	קפלן
38%	32%	21%	9%	265	רבין -ק. השרון
37%	34%	19%	10%	29,603	רמב"ם
37%	32%	20%	11%	32,557	שיבא
38%	32%	18%	12%	25,658	שמיר
35%	33%	22%	10%	52,229	שניידר
39%	32%	17%	12%	38,999	שערי צדק

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, תחום מידע, 2024.

שיעור הפניות הגבוה של ילדים לחדר מיון הוא בין השעות 18:00-23:59, ולמעלה מ-70% מהפניות הן בין 12:00 ל-23:59. ברוב בתי החולים ישנן יותר פניות ביום (6:00-17:59) מאשר בלילה (-18:00: 5:59), אך ישנם מספר בתי חולים שבהן שיעור הפניות ביום גבוה משמעותית מאשר בלילה. בבתי החולים סורוקה ורבין-בילינסון קרוב ל-60% מהפניות הן ביום, ורק כ-40% מהפניות הן בלילה.

לוח 8.17: התפלגות הפניות ילדים (0-17) לחדרי מיון לפי סיבה ויישוב (מספרים ושיעור לאלף) / 2023-2021 (נתון תלת שנתי)

שיעור לאלף			מספרים			יישוב
סיבות חיצוניות**	מחלה	סך הכל**	סיבות חיצוניות*	מחלה	סך הכל*	
80.5	133.7	217.2	701,838	1,165,78	1,892,73	סך הכל ארצי

לוח 8.17: התפלגות הפניות לידים (0-17) לחדרי מיון לפי סיבה ויישוב (מספרים ושיעור לאלף) / 2021-2023 (נתון תלת שנתי)

שיעור לאלף			מספרים			יישוב
סיבות חיצוניות**	מחלה	סך הכל***	סיבות חיצוניות*	מחלה	סך הכל*	
עיריות						
53.6	88.4	142.2	55,828	106,201	62,216	ירושלים
96.2	155.5	253.9	21,912	53,045	75,605	תל אביב -יפו
72.3	135.2	208.5	12,576	28,975	41,747	חיפה
85.3	113.5	202.0	5,285	7,029	12,511	אום אל-פחם
44.0	100.4	145.9	2,329	5,320	7,728	אופקים
87.9	186.7	276.3	2,827	6,004	8,886	אור יהודה
117.0	206.2	325.9	2,006	3,535	5,587	אור עקיבא
144.6	223.6	382.3	5,710	8,829	15,096	אילת
44.1	70.3	119.9	3,527	5,624	9,598	אלעד
57.0	127.9	198.4	848	1,903	2,953	אריאל
59.7	127.8	188.2	12,555	26,880	39,580	אשדוד
102.0	201.9	305.5	13,045	25,818	39,071	אשקלון
89.3	103.4	194.5	2,925	3,388	6,373	באקה אל-גרביה
75.4	135.6	212.3	2,650	4,766	7,461	באר יעקב
93.3	215.8	312.6	15,989	36,986	53,574	באר שבע
98.2	159.0	262.1	1,716	2,778	4,581	בית שאן
29.0	51.2	80.4	6,603	11,636	18,281	בית שמש
30.1	45.1	75.3	3,394	5,082	8,488	ביתר עילית
64.1	106.6	174.7	20,019	33,267	54,533	בני ברק
87.0	164.0	256.1	6,877	12,968	20,247	בת ים
71.9	120.6	202.0	2,070	3,473	5,816	גבעת שמואל
76.0	139.6	217.4	3,357	6,163	9,601	גבעתיים
80.2	183.3	266.5	2,558	5,848	8,502	דימונה
81.9	119.4	205.7	4,770	6,957	11,988	הוד השרון
68.6	121.1	193.3	5,346	9,441	15,074	הרצלייה
96.5	157.1	255.7	8,137	13,242	21,559	חדרה
67.1	131.1	201.8	10,407	20,319	31,282	חולון
102.5	173.8	277.5	4,680	7,939	12,674	טבריה
87.2	137.0	228.0	4,220	6,632	11,039	טייבה
111.3	171.4	287.3	2,894	4,456	7,471	טירה
86.2	196.0	282.9	1,970	4,482	6,469	טירת כרמל
71.2	80.4	152.0	2,537	2,864	5,415	טמרה
76.9	155.8	234.1	4,322	8,754	13,152	יבנה
79.6	146.0	229.6	2,028	3,720	5,850	יהוד

לוח 8.17: התפלגות הפניות לילדים (0-17) לחדרי מיון לפי סיבה ויישוב (מספרים ושיעור לאלף) / 2021-2023 (נתון תלת שנתי)

שיעור לאלף			מספרים			יישוב
סיבות חיצוניות**	מחלה	סך הכל**	סיבות חיצוניות*	מחלה	סך הכל*	
61.1	100.7	162.6	1,332	2,196	3,546	יקנעם עילית
82.9	140.6	225.8	2,336	3,959	6,361	כפר יונה
98.4	144.3	245.6	8,282	12,138	20,661	כפר סבא
74.1	158.5	253.8	2,056	4,398	7,042	כפר קאסם
39.9	93.0	133.2	1,399	3,259	4,671	כרמיאל
74.0	143.9	220.2	6,632	12,902	19,745	לוד
114.7	165.6	281.1	2,504	3,614	6,134	מגאר
94.1	143.2	241.0	2,209	3,361	5,658	מגדל העמק
26.2	49.5	76.5	4,043	7,642	11,814	מודיעין עילית
35.0	63.3	99.7	3,405	6,155	9,687	מודיעין-מכבים-רעות*
46.1	103.1	149.5	1,656	3,702	5,365	מעלה אדומים
89.3	128.3	218.3	1,606	2,306	3,925	מעלות-תרשיחא
69.4	139.7	210.3	3,232	6,505	9,795	נהריה
112.6	185.3	300.2	3,715	6,116	9,907	נוף הגליל
63.2	95.3	159.3	2,992	4,515	7,547	נס ציונה
166.3	233.7	401.5	11,588	16,283	27,976	נצרת
72.3	158.3	231.9	1,136	2,486	3,641	נשר
61.6	117.9	180.8	3,358	6,427	9,859	נתיבות
93.6	171.6	267.4	17,664	32,404	50,487	נתניה
91.9	112.0	204.6	3,077	3,749	6,851	סח'נין
69.0	125.6	195.7	2,856	5,197	8,098	עכו
111.8	184.2	301.5	6,130	10,097	16,524	עפולה
99.0	120.1	220.0	2,898	3,515	6,441	עראבה
105.3	185.9	294.2	3,087	5,447	8,622	ערד
66.3	148.2	235.7	14,981	33,488	53,240	פתח תקווה
131.2	147.8	279.6	6,097	6,868	12,991	צפת
86.8	118.5	208.6	2,376	3,244	5,713	קלנסווה
77.7	138.3	220.3	2,971	5,291	8,428	קריית אונו
64.7	137.1	202.7	3,121	6,610	9,775	קריית אתא
58.8	152.7	212.2	1,922	4,992	6,939	קריית ביאליק
54.4	120.8	176.1	3,454	7,670	11,182	קריית גת
57.0	131.3	188.9	1,422	3,273	4,710	קריית ים
57.4	141.3	199.5	1,960	4,824	6,810	קריית מוצקין
79.1	170.5	250.5	2,120	4,570	6,717	קריית מלאכי

לוח 8.17: התפלגות הפניות לידים (0-17) לחדרי מיון לפי סיבה ויישוב (מספרים ושיעור לאלף) / 2021-2023 (נתון תלת שנתי)

שיעור לאלף			מספרים			יישוב
סיבות חיצוניות**	מחלה	סך הכל**	סיבות חיצוניות*	מחלה	סך הכל*	
65.4	134.4	200.2	1,103	2,268	3,379	קריית שמונה
52.4	139.9	208.3	3,786	10,109	15,055	ראש העין
65.9	122.4	189.9	12,282	22,835	35,423	ראשון לציון
77.6	148.4	228.9	8,838	16,901	26,058	רהט
96.7	151.2	249.1	13,624	21,291	35,085	רחובות
89.1	175.3	266.7	6,448	12,686	19,302	רמלה
81.7	156.6	241.0	9,234	17,699	27,250	רמת גן
49.1	79.2	132.9	2,022	3,263	5,471	רמת השרון
85.1	130.9	219.2	5,510	8,479	14,193	רעננה
84.2	174.4	260.0	2,469	5,113	7,623	שדרות
82.1	115.0	197.9	3,156	4,418	7,604	שפרעם
מועצות מקומיות מעל 10,000 תושבים						
104.9	128.1	234.1	1,395	1,703	3,112	אבו סנאן
81.6	101.2	184.4	1,113	1,380	2,515	אבן יהודה
78.2	148.0	230.2	894	1,693	2,633	אזור
144.3	170.2	317.9	2,321	2,738	5,113	אכסאל
68.4	100.3	169.1	907	1,329	2,242	אעבלין
51.6	64.7	116.3	792	992	1,784	אפרת
129.8	176.3	307.2	1,403	1,905	3,320	בועיינה-נוג'ידאת
88.8	145.2	234.8	940	1,537	2,485	בית ג'ן
82.1	84.1	167.2	1,322	1,355	2,693	בנימינה-גבעת עדה*
89.6	129.6	222.2	1,051	1,520	2,605	בסמ"ה
53.7	87.2	141.2	1,479	2,400	3,887	גבעת זאב
108.9	128.1	238.5	2,222	2,613	4,864	ג'דידה-מכר
89.2	129.5	219.8	2,832	4,113	6,982	גדרה
74.2	153.2	242.5	861	1,778	2,814	גל'וליה
72.6	135.5	208.7	1,638	3,056	4,708	גן יבנה
74.7	141.1	224.3	1,694	3,199	5,084	גני תקווה
102.1	190.2	295.5	1,870	3,484	5,413	ג'סר א-זרקא
89.0	120.9	211.9	1,099	1,493	2,617	ג'ת
102.0	139.1	241.5	1,541	2,101	3,648	דאלית אל-כרמל
134.8	180.0	318.2	1,448	1,934	3,419	דבוריה
62.8	110.5	174.4	849	1,493	2,356	דייר אל-אסד
115.9	188.9	305.8	1,141	1,860	3,011	דייר חנא
70.2	90.7	161.7	1,549	2,000	3,566	זכרון יעקב

לוח 8.17: התפלגות הפניות ילדים (0-17) לחדרי מיון לפי סיבה ויישוב (מספרים ושיעור לאלף) / 2021-2023 (נתון תלת שנתי)

שיעור לאלף			מספרים			יישוב
סיבות חיצוניות**	מחלה	סך הכל**	סיבות חיצוניות*	מחלה	סך הכל*	
55.3	105.2	162.3	2,194	4,176	6,440	חורה
102.9	173.6	279.6	4,021	6,783	10,925	חריש
141.7	142.5	284.8	2,172	2,185	4,367	טורעאן
147.5	239.8	388.1	2,805	4,559	7,378	יפיע
66.8	120.8	189.3	790	1,429	2,240	ירוחם
109.3	109.7	219.8	1,869	1,875	3,758	ירכא
75.6	86.6	163.0	1,155	1,323	2,491	כאבול
38.8	72.9	113.1	1,425	2,678	4,151	כסיפה
114.4	131.5	247.3	1,010	1,161	2,183	כפר יאסיף
140.3	142.8	284.1	3,599	3,661	7,286	כפר כנא
141.5	150.6	293.4	3,388	3,606	7,024	כפר מנדא
101.3	122.1	225.3	1,977	2,384	4,399	כפר קרע
75.0	142.7	220.2	1,747	3,324	5,130	לקיה
53.4	106.0	159.5	1,119	2,222	3,343	מבשרת ציון
86.3	106.7	193.4	1,335	1,651	2,993	מג'ד אל-כרום
75.4	86.5	162.5	1,805	2,070	3,891	מזכרת בתיה
68.6	127.1	197.2	789	1,461	2,266	מיתר
95.7	119.9	219.1	1,539	1,928	3,523	מעלה עירון
57.6	107.2	165.5	864	1,609	2,483	נחף
125.4	193.1	319.4	1,717	2,645	4,374	עין מאהל
110.0	145.4	256.0	1,158	1,531	2,696	עספיא
69.4	112.2	184.1	1,864	3,014	4,947	ערערה
54.9	102.1	158.1	1,705	3,168	4,907	ערערה-בנגב
96.7	155.1	252.6	1,352	2,167	3,530	פורידיס
97.3	111.8	210.9	4,179	4,801	9,060	פרדס חנה-כרכור
59.2	79.9	140.3	1,288	1,736	3,051	קדימה-צורן
65.0	86.2	152.0	935	1,241	2,188	קריית טבעון
137.2	233.3	372.3	1,263	2,148	3,427	קריית עקרון
138.7	185.9	325.4	2,642	3,543	6,201	ריינה
77.1	98.6	176.4	1,606	2,054	3,674	רכסים
63.9	130.8	197.2	1,167	2,391	3,604	שגב-שלום
51.5	102.5	160.5	925	1,842	2,883	שוהם
87.0	101.0	189.9	1,194	1,386	2,605	תל מונד
67.4	135.2	206.5	2,363	4,744	7,242	תל שבע

לוח 8.17: התפלגות הפניות לילדים (0-17) לחדרי מיון לפי סיבה ויישוב (מספרים ושיעור לאלף) / 2021-2023 (נתון תלת שנתי)

שיעור לאלף			מספרים			יישוב
סיבות חיצוניות**	מחלה	סך הכל**	סיבות חיצוניות*	מחלה	סך הכל*	
יישובים 5,000-10,000 תושבים						
80.9	136.3	217.4	654	1,102	1,757	אבו גוש
55.5	99.8	169.0	523	941	1,593	אורנית
7.1	12.2	19.3	68	116	184	אל סייד
16.4	21.0	37.6	267	343	614	אליכין
73.0	116.5	193.9	556	887	1,477	אלפי מנשה
101.7	101.3	203.2	622	620	1,243	בוקעאתא
133.9	153.4	287.5	1,443	1,654	3,099	ביר אל-מכסור
22.0	40.0	63.5	223	405	643	ביר הדאג'
45.9	45.3	91.3	343	338	682	בית אל
76.4	132.0	210.7	490	846	1,351	בית דגן
81.0	117.0	199.0	647	935	1,590	בסמת טבעון
61.6	113.2	175.3	519	954	1,477	בענה
49.1	78.1	127.4	369	587	958	גבע בנימין
99.3	123.0	224.7	774	959	1,752	זמר
125.6	160.0	288.5	1,196	1,523	2,746	זרזיר
118.8	135.2	254.7	725	825	1,554	חורפיש
127.8	179.5	307.7	1,273	1,788	3,065	חצור הגלילית
195.5	222.5	418.1	1,438	1,637	3,076	טובא-זנגרייה
38.4	39.6	79.6	345	356	715	טלמון
107.5	124.9	233.5	707	821	1,535	יאנוח-ג'ת
113.6	104.0	223.7	668	612	1,316	יבנאל
74.7	71.6	147.8	445	427	881	יד בנימין
71.7	70.3	143.9	504	494	1,012	כוכב יאיר
44.3	61.9	106.4	691	966	1,660	כוכב יעקב
128.0	144.5	273.6	814	919	1,740	כעביה-טבאש-חג'אג'רה
96.4	114.9	212.6	944	1,125	2,081	כסרא-סמייע
60.7	74.3	135.0	402	492	894	כפר אדומים
65.9	81.5	148.3	642	794	1,445	כפר חב"ד
79.9	94.4	174.5	785	928	1,715	מג'דל שמס
53.0	97.4	151.6	305	560	872	להבים
148.6	177.4	327.2	1,404	1,677	3,092	משהד
93.6	188.7	285.7	608	1,226	1,857	עומר
155.6	223.7	380.6	1,514	2,177	3,704	עילוט
57.1	77.3	142.8	369	499	922	עלי

לוח 8.17: התפלגות הפניות לילדים (0-17) לחדרי מיון לפי סיבה ויישוב (מספרים ושיעור לאלף) / 2021-2023 (נתון תלת שנתי)

שיעור לאלף			מספרים			יישוב
סיבות חיצוניות**	מחלה	סך הכל**	סיבות חיצוניות*	מחלה	סך הכל*	
72.4	118.2	201.2	572	934	1,589	עלי זהב
64.9	101.3	171.6	449	701	1,188	עמנואל
49.6	84.1	134.0	810	1,373	2,186	עתלית
97.1	144.0	245.2	642	952	1,621	פרדסיה
44.1	74.7	119.0	621	1,052	1,676	צור הדסה
96.2	133.6	232.8	893	1,241	2,162	צור יצחק
82.9	88.9	174.7	518	555	1,091	קדומים
97.6	131.2	229.1	627	843	1,472	קצרין
48.4	68.5	117.1	456	645	1,103	קריית ארבע
39.4	52.9	92.5	401	539	942	קריית יערים
81.2	99.3	185.1	937	1,146	2,136	קרני שומרון
79.2	138.2	217.5	487	850	1,338	ראמה
5.3	5.3	10.6	359	363	726	ראש פינה
72.7	117.2	191.3	511	824	1,345	רמת ישי
165.2	187.0	356.4	1,121	1,269	2,419	שבלי - אום אל-גנם
62.2	57.5	121.8	511	472	1,000	שילה
97.1	167.0	266.5	593	1,020	1,628	שלומי
95.6	131.4	227.5	707	972	1,683	שעב
24.9	24.6	49.6	164	162	327	תקוע

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, 2024.

* סיבות חיצוניות-כולל תאונות ופציעות. השיעור מתוך סך הילדים.

** לא כולל ביקורים שסיבתם אינה ידועה, ולכן המספרים אינם מסתכמים לסך הכל.

הערה: הנתונים אינם כוללים את בתי החולים במזרח ירושלים.

הערים בהן שיעורי הפניות של ילדים (0-17) למיון (לאלף) הם הגבוהים ביותר נצרת, אילת ואור עקיבא. המועצה המקומית עם יותר מ-10,000 תושבים שבהם שיעור הפניות הגבוה ביותר היא יפיע, והיישוב עם שיעור הפניות הגבוה ביותר הוא טובא-זנגרייה.

לוח 8.18: התפלגות תנועת ילדים חולים, לפי מחלקה בבית החולים / 2005-2023

מחלקה				סך הכל	שנה
טיפול נמרץ ילדים	טיפול מיוחד ביילוד	כירורגיה ילדים	ילדים		
7,553	13,959	35,006	110,296	166,814	2005
7,594	15,810	35,234	111,483	170,121	2010
8,120	17,195	36,647	105,125	167,087	2015
8,487	17,123	37,781	106,536	169,927	2017
8,415	17,718	39,686	108,241	174,060	2018
9,163	19,424	39,023	110,558	178,168	2019
9,050	18,137	34,546	83,665	145,398	2020
10,523	20,130	35,487	107,896	174,036	2021
11,047	19,716	34,209	111,112	176,084	2022
11,208	20,536	35,302	105,919	172,965	2023
193	819	367	1,107	2,486	מספר מיטות בתקן
2.10	1.74	0.06	0.06	0.4	אחוז פטירות
68.42	65.74	57.71	76.36	69.4	אחוז תפוסה בתקן
4.1	8.7	2.2	2.9	3.5	מספר ימי שהייה ממוצע של חולה

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, תחום מידע, מוסדות האשפוז והיחידות לטיפול יום בישראל, שנים שונות.

בשנת 2023 כ-61% מהילדים המאושפזים אושפזו במחלקת ילדים. בשנים 2005-2023 שיעור הילדים הילדים המאושפזים במחלקת ילדים ירד בכ-7%, ואילו שיעור הילדים המאושפזים במחלקות טיפול מיוחד ביילוד או טיפול נמרץ ילדים עלה בכ-3%-42.

לוח 8.19: מספר ימי אשפוז ממוצע* של ילדים בבתי חולים כלליים, לפי קבוצת גיל /
2023-2000

שנה	סך הכל	קבוצת גיל				
		0	4-1	9-5	14-10	17-15
2000	4.1	6.7	2.9	2.9	3.6	3.8
2005	4.0	6.3	2.9	2.9	3.6	3.7
2010	3.9	6.1	2.7	2.7	3.5	3.7
2011	3.9	6.0	2.6	2.8	3.5	3.6
2012	3.8	6.1	2.6	2.8	3.4	3.7
2013	3.9	6.1	2.7	2.8	3.5	3.8
2014	3.9	6.0	2.6	2.8	3.4	3.6
2015	3.9	6.0	2.6	2.8	3.5	3.6
2016	3.9	6.0	2.6	2.8	3.3	3.7
2017	3.8	5.9	2.6	2.7	3.4	3.5
2018	3.8	5.8	2.6	2.7	3.4	3.5
2019	3.8	5.7	2.8	2.6	3.5	3.7
2020	3.9	5.9	2.6	2.8	3.6	3.8
**2021	3.7	5.2	2.7	2.7	3.5	4.0
2022	3.6	4.9	2.6	2.6	3.7	3.8
2023	3.6	4.8	2.6	2.6	3.6	3.9

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, מאגר אשפוזים, שנים שונות.

* ימי אשפוז - סך כל הימים שהחולים היו באשפוז מיום הקבלה עד יום השחרור מהאשפוז.

**נתונים עודכנו בשנתון זה.

הערה: הנתונים מבוססים על מאגר האשפוזים המנוהל בתחום מידע, האגף למידע ומחשוב במשרד הבריאות, וכוללים מידע מכל בתי החולים לאשפוז כללי, להוציא בתי החולים במזרח ירושלים.

בין השנים 2023-2000 הצטמצם משך האשפוז הממוצע של ילדים בבתי חולים כללים בכ-12%. שיעור הירידה במשך האשפוז יורד עם העלייה בגיל - בגילאי לידה עד שנה ירד משך האשפוז הממוצע בכ-28%, ובגילאי 15-17 עלה משך האשפוז הממוצע בכ-3%.

אלרגיה וסייעות רפואיות (לוחות 8.20-8.21 ותרשים 8ג')

לוח 8.20: התפלגות אשפוז ילדים בגין תגובה אלרגית / אנפילקטית*, לפי גיל, שנה
וסוג אבחנה/ 2010-2022

שנה/גיל	סך הכל		אבחנה עיקרית			אבחנה עיקרית או משנית		
	מספרים	אחוזים	סך הכל	אלקטיבי **	דחוף מהמיון	סך הכל	אלקטיבי **	דחוף מהמיון
2010	1,417	100.0	46	2	44	1,417	138	1,279
2011	1,244	100.0	59	1	58	1,244	119	1,125
2012	1,427	100.0	66	1	65	1,427	154	1,273
2013	1,669	100.0	75	3	72	1,669	204	1,465
2014	1,763	100.0	80	2	78	1,763	297	1,466
2015	2,065	100.0	128	4	124	2,065	339	1,726
2016	2,336	100.0	160	8	152	2,336	353	1,983
2017	2,581	100.0	192	10	182	2,581	461	2,120
2018	2,338	100.0	154	3	151	2,338	365	1,973
2019	2,624	100.0	172	3	169	2,624	447	2,177
***2020	2,234	100.0	203	2	201	2,234	423	1,811
***2021	2,919	100.0	235	7	228	2,919	537	2,382
2022	2,992	100.0	261	16	245	2,992	547	2,445
עד שנה	798	24.5	84	9	75	714	88	626
1-2	861	26.5	58	3	55	803	127	676
3-4	371	11.4	24	1	23	347	72	275
5-9	486	14.9	40	-	40	446	95	351
10-12	224	6.9	17	1	16	207	56	151
13-14	183	5.6	17	2	15	166	36	130
15-17	330	10.1	21	-	21	309	73	236

מקור: משרד הבריאות, מאגר האשפוזים, אגף המידע, שנים שונות.

* ראו הגדרות במבוא לפרק זה. ** אשפוזים שהגיעו ישירות למחלקה ולא דרך המיון. *** נתונים עודכנו בשנתון זה.
הערה: במהלך האשפוז נרשמות למאושפז מספר אבחנות בכל המחלקות בהן שהה. טור אבחנה עיקרית מונה את מספר האשפוזים בהם נרשמה תגובה אלרגית כאבחנה עיקרית. בטור אבחנה עיקרית או משנית נרשמו כל האשפוזים בהם נרשמה אבחנה אלרגית כעיקרית או משנית. (אבחנה עיקרית נכללת בקבוצה של אבחנה עיקרית או משנית).

מספר הילדים שאושפזו בגין תגובה אלרגית/אנפילקטית בשנת 2022 עלה בכ-2.5% לעומת 2021, ובכ-34% לעומת שנת 2020. בגילאי 1-2 נרשם בשנים אלו גידול של כ-23%, ולעומת זאת בגילאי 10-17

נרשם קיטון ממוצע של כ-20% במספר אשפוזי הילדים בגין תגובה אלרגית/אנפילקטית. בכ-9% מכלל אשפוזי הילדים בגין תגובה אלרגית/אנפילקטית תגובה אלרגית/אנפילקטית היתה האבחנה העיקרית, וזאת לעומת 3% בלבד בשנת 2010.

לוח 8.21: התפלגות הבקשות לסייעות רפואיות לתלמידים בחינוך הרגיל לפי שנה/ תשע"א (2010/11) – תשפ"ד (2023/24)

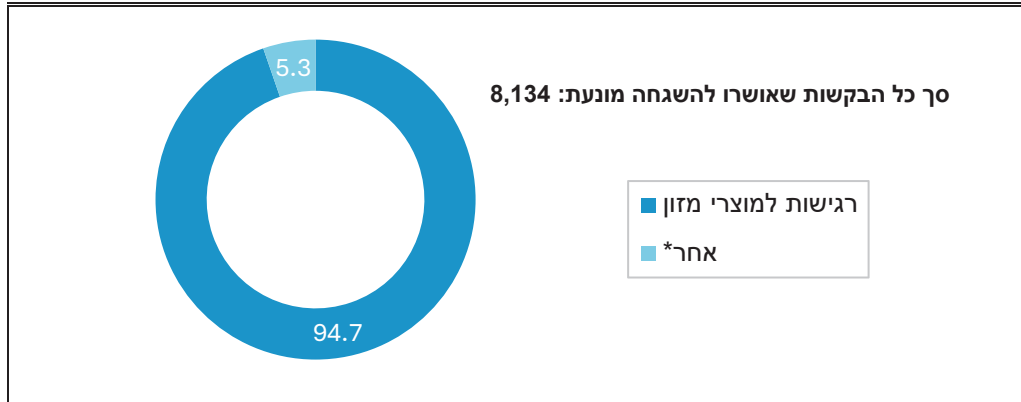
שנה	סך כל הבקשות	בקשות שאושרו		סך הכל	בקשות שנדחו
		מתוכן:			
		השגחה מונעת	טיפול פולשניים		
תשע"א	843	511	80.8	19.2	302
תשע"ב	1,119	765	70.2	29.8	292
תשע"ג	1,746	1,215	56.9	43.7	439
תשע"ד	1,926	1,266	50.7	49.3	660
תשע"ה	2,636	2,171	40.0	60.0	465
תשע"ו	2,914	2,208	25.1	74.9	706
תשע"ז	3,299	2,491	20.6	73.5	773
תשע"ח	7,611	5,600	21.8	61.9	2,010
תשע"ט	7,671	5,887	23.2	76.8	1,784
תש"פ	7,930	6,254	21.6	78.4	1,676
תשפ"א	7,194	6,749	14.2	85.8	445
תשפ"ב*	7,745		*14.7	*80.8	
תשפ"ג	11,338	8,188	16.0	83.9	3,150
תשפ"ד	12,087	9,576	15.0	84.9	2,511

מקור: משרד החינוך, תחום הבריאות, שנים שונות.

* בשנת תשפ"ב לא ניתן מידע על שיעור הבקשות שאושרו מתוך סך הבקשות שהוגשו, ולכן השיעור של הבקשות לסייעות בשל טיפולים פולשניים או השגחה מונעת הוא שיעורן מתוך הבקשות שהוגשו, ולא שאושרו.

בשנה"ל תשפ"ד הוגשו 12,087 בקשות לסייעות רפואיות, עלייה של 6% במספר הבקשות משנת תשפ"ג. מתוכן, 79.2% אושרו. מתוך הבקשות שאושרו כ-84% הן בקשות להשגחה מונעת.

תרשים ג'8: התפלגות הבקשות שאושרו לסייעות רפואיות לתלמידים בחינוך הרגיל
לצורך השגחה מונעת / תשפ"ד (2023/24)

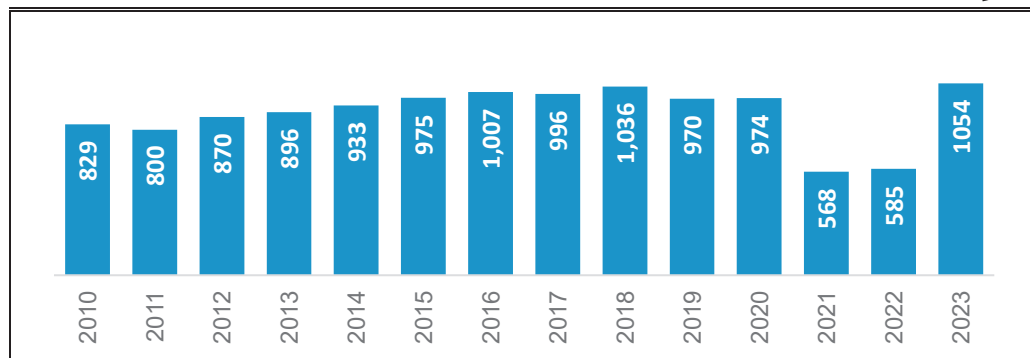

מקור: משרד החינוך, תחום הבריאות, 2024. * אפילפסיה, מושתלי כבד, קוצבי לב וכד'.

בשנת תשפ"ג 94.7% מהבקשות שאושרו לסייעות לצורך השגחה מונעת הוקצו בשל רגישות (אלרגיות) למוצרי מזון.

ועדות פסיכיאטריות, מיון פסיכיאטרי ואשפוז פסיכיאטרי (תרשימים 8ד'-8ה' ולוחות 8.22-8.25)

תרשים 8ד': מספר תיקי הילדים שעניינם נדון בוועדות פסיכיאטריות מחוזיות לילדים
ונוער* / 2023-2010

מקור: משרד הבריאות, שירותי בריאות הנפש, שנים שונות.

* אין אפשרות לקבל נתונים על בני-נוער המאושפזים מכוח הוראת הפסיכיאטר המחוזי והמגיעים לוועדות פסיכיאטריות מחוזיות רגילות.

בשנים 2015-2020 נדונו בכל שנה כ-1000 תיקים של ילדים בוועדות פסיכיאטריות מחוזיות לילדים ונוער. בשנים 2021-2022 ירד מספר התיקים בכ-40%, ובשנת 2023 שב עולה מספר התיקים שנדונו בוועדות פסיכיאטריות מחוזיות לשיא של 1,054 תיקים.

לוח 8.22: ביקורי ילדים* (0-17) במחלקות הפסיכיאטריות לרפואה דחופה (מלר"ד פסיכיאטרי), לפי מגדר ושיעור ל-1,000 נפש** / 2023-2021

שנה	סך הכל		בנים		בנות	
	מספרים	שיעור ל-1,000 נפש	מספרים	שיעור ל-1,000 נפש	מספרים	שיעור ל-1,000 נפש
2021	6,389	2.1	2,897	1.8	3,492	2.3
2022	6,398	2.1	2,794	1.7	3,604	2.4
2023	6,633	2.1	3,103	2.0	3,530	2.3

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, 2024.

* מספר הביקורים במחלקות הפסיכיאטריות לרפואה דחופה בבתי החולים הפסיכיאטריים ובבתי החולים הכלליים, בהתאם להגדרת המלר"ד הפסיכיאטרי בכל בית חולים. ** שיעור הביקורים מחושב ל-1,000 נפש באוכלוסייה הממוצעת כל שנה.

בין השנים 2021-2023 סך הילדים שביקרו במלר"ד פסיכיאטרי נותר דומה. שיעור ביקורי הבנים במחלקות פסיכיאטריות לרפואה דחופה ל-1,000 נפש נמוך יותר משיעור הבנות, אך הוא עלה בשנת 2023 בכ-17%.

לוח 8.23: התפלגות האבחנות שבגינן התקבלו ילדים ובני נוער לאשפוז* פסיכיאטרי**
לפי קבלות ראשונות וחוזרות / 2014, 2022-2023

2023		2022		2014		סוג קבלה	אבחנה
מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים		
100.0	1,188	100	1,237	100.0	1,071	סך הכל	סך הכל
55.8	663	55.4	685	59	642	קבלות ראשונות	
44.2	525	44.6	552	41	439	קבלות חוזרות	
100.0	72	100	63	100.0	94	סך הכל	סכיזופרניה והפרעות דלזיונליות
33.3	24	33.3	21	31	29	קבלות ראשונות	
66.7	48	66.7	42	69	65	קבלות חוזרות	
100.0	171	100	138	100.0	120	סך הכל	הפרעות פסיכוטיות חריפות
59.1	101	65.9	91	68	82	קבלות ראשונות	
40.9	70	34.1	47	32	38	קבלות חוזרות	
100.0	289	100	282	100.0	155	סך הכל	הפרעות אפקטיביות
56.1	162	58.9	166	63	98	קבלות ראשונות	
43.9	127	41.1	116	37	57	קבלות חוזרות	
100.0	2	100	7	100.0	23	סך הכל	הפרעות אורגניות
50.0	1	28.6	2	22	5	קבלות ראשונות	
50.0	1	71.4	5	78	18	קבלות חוזרות	
100.0	240	100	266	100.0	151	סך הכל	הפרעות נוירוטיות
59.2	142	54.5	145	74	112	קבלות ראשונות	
40.8	98	45.5	121	26	39	קבלות חוזרות	
100.0	60	100	44	100.0	24	סך הכל	הפרעות אישיות
31.7	19	27.3	12	58	14	קבלות ראשונות	
68.3	41	72.7	32	42	10	קבלות חוזרות	
100.0	244	100	242	100.0	323	סך הכל	הפרעות בגיל הילדות
56.1	137	50.0	121	52	167	קבלות ראשונות	
43.9	107	50.0	121	48	156	קבלות חוזרות	
100.0	7	100	7	100.0	10	סך הכל	שימוש בסמים ואלכוהול
71.4	5	71.4	5	40	4	קבלות ראשונות	
28.6	2	28.6	2	60	6	קבלות חוזרות	
100.0	7	100	7	100.0	11	סך הכל	פיגור שכלי

לוח 8.23: התפלגות האבחנות שבגינן התקבלו ילדים ובני נוער לאשפוז* פסיכיאטרי
לפי קבלות ראשונות וחוזרות / 2014, 2022-2023**

2023	מספרים	אחוזים	2022		2014		סוג קבלה	אבחנה
			מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים		
42.9	3		85.7	6	55	6	קבלות ראשונות	
57.1	4		14.3	1	45	5	קבלות חוזרות	
100.0	96		100	181	100.0	160	סך הכל	אבחנה מנהלית
71.9	69		64.1	116	72	115	קבלות ראשונות	
28.1	27		35.9	65	28	45	קבלות חוזרות	

מקור: משרד הבריאות, שירותי בריאות הנפש, המחלקה למידע והערכה, בריאות הנפש בישראל - שנתון סטטיסטי, 2024.
* מדובר בקבלות לאשפוז של ילדים ולא במספר הילדים שאושפזו ** מי שהתקבל לאשפוז לפחות פעם אחת במהלך השנה. כולל אשפוז מלא ואשפוז יום.

מספר הקבלות לאשפוז פסיכיאטרי ירד בשנת 2023 בכ-4% לעומת שנת 2022, אך עלה בכ-11% מאז שנת 2014. מספר הילדים שהתקבלו באבחנת הפרעות אישיות עלה בכ-37% בשנת 2023 לעומת השנה הקודמת, ובכ-150% מאז שנת 2014. מספר הילדים שהתקבלו באבחנת הפרעות פסיכוטיות חריפות עלה בשנת 2023 כ-24%, ובכ-43% מאז שנת 2014. לעומת זאת, מספר הילדים שהתקבלו באבחנה מנהלית ירד בכ-47% בשנת 2023 לעומת שנת 2022. האבחנה השכיחה ביותר בשנת 2023 היא הפרעות אפקטיביות – כ-25% מהקבלות, ואחריה הפרעות בגיל הילדות והפרעות נוירוטיות שכל אחת מהן כ-20% מהקבלות.
ברוב ההפרעות רוב הקבלות הן קבלות ראשונות. יוצאות דופן בכך האבחנות הפרעות אישיות, סכיזופרניה והפרעות דלזיוניות ופיגור שכלי שבהן שיעור הקבלות החוזרות נע בין 57% ל-68%.

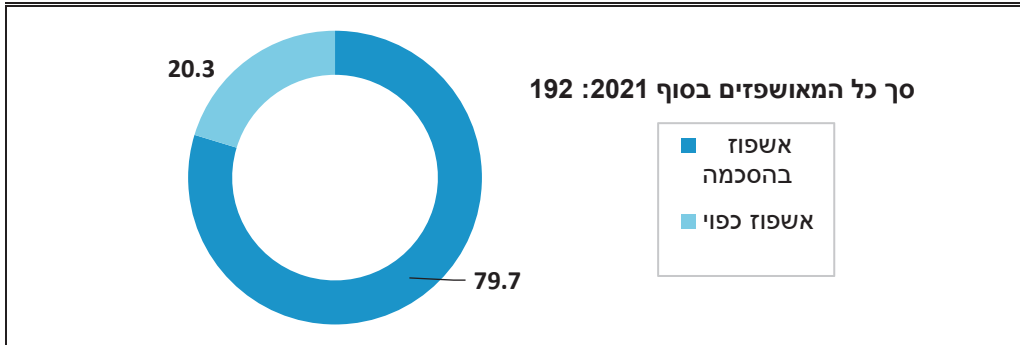
**לוח 8.24: ילדים (0-17) מאושפדים באשפוז פסיכיאטרי במהלך השנה, לפי מגדר /
2014, 2022-2023**

שנה		סך הכל		בנים		בנות	
		מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים
2014		982	100	542	55.2	440	44.8
2022		1,031	100	407	39.5	624	60.5
2023		1,020	100	431	42.3	589	57.7

מקור: משרד הבריאות, שירותי בריאות הנפש, המחלקה למידע והערכה, בריאות הנפש בישראל - שנתון סטטיסטי, 2024.

מספר הילדים שאושפזו באשפוז פסיכיאטרי בשנת 2023 ירד בכ-1% לעומת שנת 2022, אך מספר האשפוזים של בנים עלה בכ-6%, ולעומת זאת מספר האשפוזים של בנות ירד בכ-6%. מספר הילדים שאושפזו באשפוז פסיכיאטרי עלה מאז שנת 2014 בכ-4%, אך מספר הבנים ירד בכ-21%, ומספר הבנות עלה בכ-34%.

תרשים 8ה': ילדים (17-0) מאושפזים באשפוז פסיכיאטרי בסוף השנה* לפי סטטוס חוקי / 2021

מקור: משרד הבריאות, שירותי בריאות הנפש, המחלקה למידע והערכה, בריאות הנפש בישראל - שנתון סטטיסטי, 2021.

הערה: על אשפוז בכפייה ראו במבוא לפרק זה בהגדרות בריאות הנפש: אשפוז קטין ואשפוז כפוי.

מסך כל הילדים המאושפזים בסוף שנת 2021, כ-20% היו מאושפזים באופן כפוי. מדובר ב-39 ילדים באשפוז כפוי לעומת 153 ילדים באשפוז בהסכמה.

לוח 8.25 ימי אשפוז ברוטו של ילדים* (17-0) באשפוז פסיכיאטרי, לפי קופת חולים ומשך שהייה/ 2022

שנה ומעלה		עד שנה		סה"כ		קופת חולים
שיעור ל-1,000 נפש	מספרים	שיעור ל-1,000 נפש	מספרים	שיעור ל-1,000 נפש	מספרים	
1.7	5,191	23.4	72,880	25.1	78,071	סך הכל
2.7	4,323	22.2	35,595	24.9	39,918	כללית
1.6	398	17.9	4,528	19.4	4,926	לאומית
0.3	250	25.4	19,883	25.7	20,133	מכבי
0.4	220	22.1	11,071	22.5	11,291	מאוחדת
-	0	-	1,803	-	1,803	לא רשום

מקור: משרד הבריאות, שירותי בריאות הנפש, המחלקה למידע והערכה, בריאות הנפש בישראל - שנתון סטטיסטי 2022.

* מספר הביקורים במחלקות הפסיכיאטריות לרפואה דחופה בבתי החולים הפסיכיאטריים ובבתי החולים הכלליים, בהתאם להגדרת המלר"ד הפסיכיאטרי בכל בית חולים. ** שיעור הביקורים מחושב ל-1,000 נפש באוכלוסייה הממוצעת כל שנה.

מספר ימי האשפוז הפסיכיאטרי בשנת 2022 ירד בכ-4% לעומת שנת 2021. מספר ימי האשפוז הממוצע ל-1000 תושבים ירד גם בשנה זו. בקופת חולים כללית שיעור האשפוזים הארוכים משנה מכלל האשפוזים (11%) גבוה מזה של שאר קופות החולים (לאומית – 8%, מכבי – 1%, מאוחדת – 2%).

פטירה של תינוקות ושל ילדים (לוחות 8.26-8.30 ותרשים 8'18)

לוח 8.26: תמותת תינוקות לפי דת (שיעור לאלף לידות חי) / 2022-2000

שנה	סך הכל	יהודים	מוסלמים	נוצרים	דרוזים
2000-2004	5.1	3.8	8.9	2.8	5.9
2005-2009	4.0	2.9	7.5	2.3	5.2
2010-2014	3.4	2.5	6.8	2.1	4.2
2015-2019	3.1	2.3	5.9	3.3	3.9
2010	3.7	2.7	7.4	(2.8)	(3.2)
2011	3.5	2.6	6.8	(2.3)	(3.6)
2012	3.6	2.7	7.0	-	(3.8)
2013	3.1	2.3	6.6	-	(4.3)
2014	3.1	2.3	6.2	(2.5)	(6.3)
2015	3.2	2.2	6.7	(4.1)	(3.4)
2016	3.1	2.3	6.3	-	(4.9)
2017	3.0	2.4	5.3	(2.8)	(5.1)
2018	3.0	2.5	5.0	(1.8)	(2.9)
2019	3.0	2.2	5.7	-	(3.0)
2020	2.3	1.6	5.0	-	(2.2)
2021	2.7	1.9	5.4	(3.3)	(3.8)
2022	2.8	2.1	5.4	..	(3.2)
*2023	2.7	1.9	5.5	..	..

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 2.29.
 * השיעורים לשנת 2023 מבוססים על אוכלוסייה ארעית שעודכנה לאחר מפקד 2022 (ללא אוכלוסיית הזרים).
 - נתונים בלתי ידועים או שאינם ניתנים לפרסום.
 () מבוסס על 19-5 מקרי פטירה של תינוקות.
 . . = שיעורים, אחוזים, ממוצעים וכדומה המבוססים על פחות מ-5 מקרים.

בשנת 2023, השיעור לאלף לידות של תמותת התינוקות ירד ב-0.1 נקודות לעומת שנת 2022. בשנת 2023 שיעור תמותת התינוקות המוסלמים היה גבוה פי שניים משיעור תמותת התינוקות הכללי ופי כ-2.9 משיעור תמותת התינוקות היהודים.

לוח 8.27: תמותת תינוקות לפי קבוצת אוכלוסיה ומחוז (שיעור לאלף לידות חי) /
2023-2005

שנה		סך הכל	מחוז					
			תל אביב	מרכז	ירושלים	צפון	חיפה	דרום
								מזה: נפת באר שבע*
2005	סך הכל	4.5	3.5	3.1	3.9	5.7	3.9	2.8
	יהודים ואחרים	3.3	3.6	2.8	3.4	4.1	2.1	2.7
	ערבים	8.0	(5.9)	5.2	6.2	7.2	7.4	14.1
2010	סך הכל	3.7	2.7	2.4	4.1	4.4	4.1	2.8
	יהודים ואחרים	2.7	2.7	2.0	2.8	3.3	3.0	3.8
	ערבים	6.8	(5.1)	5.9	6.8	6.9	6.2	11.0
2015	סך הכל	3.1	2.2	2.3	3.0	4.1	3.5	5.4
	יהודים ואחרים	2.2	2.0	1.7	2.2	2.8	2.7	2.8
	ערבים	6.2	(6.0)	5.1	5.5	4.8	4.3	11.0
2020	סך הכל	2.8	1.6	1.7	3.3	2.7	2.3	4.8
	יהודים	2.1	1.6	1.5	3.1	1.9	1.4	2.7
	ערבים	5.3	-	3.8	3.9	3.6	(5.2)	9.0
2022	סך הכל	2.6	1.7	1.6	3.1	2.7	2.5	4.4
	יהודים	1.9	1.7	1.4	2.6	1.9	1.7	2.2
	ערבים	5.3	...	3.4	4.4	3.5	5.0	8.7
2023**	סך הכל	2.8	1.8	1.7	3.0	2.9	2.5	4.7
	יהודים	2.0	1.8	1.5	2.6	1.9	1.9	2.3
	ערבים	5.3	(5.9)	3.6	4.2	3.6	4.0	9.2

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 2.39, שנים שונות.

* בדווים בנגב ביישובים מוכרים ולא מוכרים.

** שיעורים ממוצעים לשנים 2023-2021.

- = חוסר מקרים.

() = שיעורים, אחוזים, ממוצעים וכדומה המבוססים על 5 עד 19 מקרים.

. . = שיעורים, אחוזים, ממוצעים וכדומה המבוססים על פחות מ-5 מקרים.

בין השנים 2023-2005 ירד סך כל שיעור תמותת התינוקות בכל הקבוצות, יהודים ואחרים וערבים. עם זאת, בשנת 2023 עלה שיעור תמותת התינוקות הכללי בכ-7% לעומת שנת 2022, כאשר העלייה הבולטת ביותר היא בקרב האוכלוסיה הערבית במחוז דרום, שבה שיעור שיעורי התמותה של תינוקות היו גבוהים יותר פי כ-3.3 מהממוצע הארצי.

לוח 8.28: סיבות לתמותת תינוקות (שיעור לאלף לידות חי – ממוצע רב שנתי) /
2023-2000

שיעור לאלף לידות חי				סיבת המוות
2020-23	2019-2015	2014-2010	2009-2005	
כל האוכלוסייה				
2.7	3.1	3.4	4.0	סך הכל – שיעורים
0.0	0.0	0.0	-	מחלות זיהומיות של המעיים
0.0	0.0	0.1	0.1	כל המחלות הזיהומיות והטפיליות האחרות
-	0.0	0.0	0.0	דלקת ריאות
0.9	1.1	1.1	1.3	מומים מולדים
1.2	1.3	1.5	1.8	סיבות סב-לידתיות
0.0	0.1	0.1	0.1	סיבות חיצוניות
0.5	0.5	0.6	0.8	אחר/לא מוגדר
יהודים				
1.9	2.3	2.5	2.9	סך הכל – שיעורים
-	0.0	0.0	..	מחלות זיהומיות של המעיים
0.0	0.0	0.0	0.0	כל המחלות הזיהומיות והטפיליות האחרות
-	0.0	0.0	0.0	דלקת ריאות
0.7	0.7	0.7	0.8	מומים מולדים
0.8	1.1	1.3	1.5	סיבות סב-לידתיות
0.0	0.1	0.0	0.0	סיבות חיצוניות
0.3	0.3	0.4	0.5	אחר/לא מוגדר
בני דתות אחרות				
5.1	5.6	6.4	7.1	סך הכל – שיעורים
-	..	0.0	..	מחלות זיהומיות של המעיים
0.0	0.1	0.2	0.1	כל המחלות הזיהומיות והטפיליות האחרות
-	..	..	0.1	דלקת ריאות
1.7	2.2	2.5	2.6	מומים מולדים
2.2	2.1	2.2	2.4	סיבות סב-לידתיות
0.1	0.1	0.1	0.1	סיבות חיצוניות
1.0	1.1	1.3	1.7	אחר/לא מוגדר

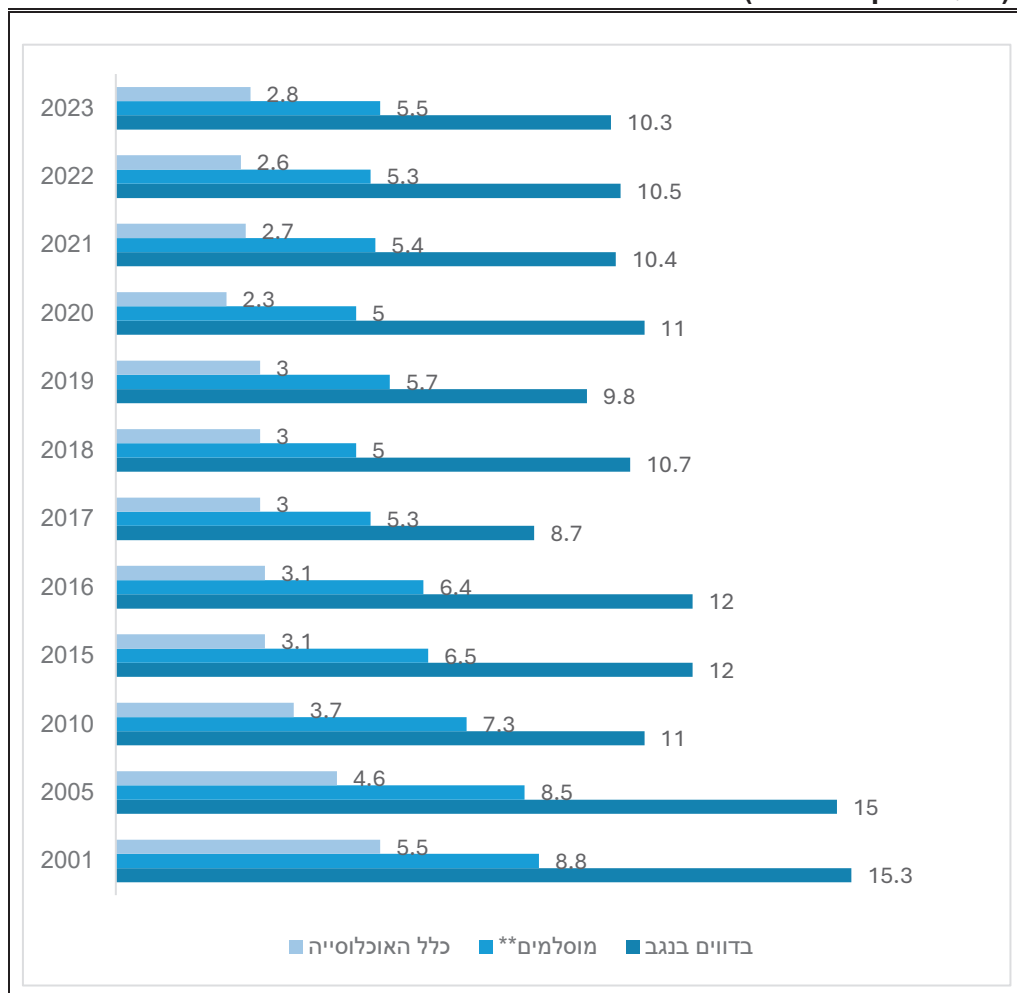
מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 3.13, שנים שומות.

- נתון בלתי ידוע או שאינו ניתן לפרסום.

() נתונים המבוססים על הערכה, או נתונים המבוססים על מספר קטן של מקרים, או נתונים בעלי טעות דגימה יחסית גבוהה.

שיעור התמותה לאלף לידות חי ירד בכ-32% בשנים 2023-2020 לעומת 2009-2005. בתקופה זו שיעור התמותה ממחלות זיהומיות וטפיליות שאינן במעיים ירד ל-0. בקרב יהודים ניכרת ירידה של 50% בתמותה מסיבות סב-לידתיות, ובקרב בני דתות אחרות ניכרת ירידה של כ-50% בתמותה מסיבות חיצוניות.

תרשים 8: שיעור תמותת תינוקות מוסלמים ותינוקות בדווים בנגב* /
(שיעור לאלף לידות חי) / 2023-2010

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 2.40, שנים שונות.

* הגרים מחוץ ליישובים מוכרים.

** כולל בדווים בנגב.

בשנת 2023 שיעור התמותה של תינוקות בדווים בנגב הגרים מחוץ ליישובים מוכרים, היה גבוה פי 3.67 משיעור התמותה של כלל האוכלוסייה וגבוה פי כ-1.9 משיעור התמותה של כלל התינוקות המוסלמים בישראל. עם זאת, בשנת 2023 ירד שיעור התמותה של תינוקות בדווים בנגב הגרים מחוץ ליישובים מוכרים בכ-2% לעומת שנת 2022 ובכ-6% לעומת שנת 2020.

לוח 8.29: התפלגות תמותת תינוקות ביישובים נבחרים (המונים 5,000 תושבים ויותר) (ממוצעים ושיעור לאלף לידות חי, חמש שנתי) / 2022-2018

שיעור תמותת תינוקות ל-1,000 לידות חי - ממוצע חמש שנתי	מספר ממוצע של פטירות תינוקות בשנה	יישוב
2.7	493	סך הכל
עיריות		
2.4	332.6	סך הכל עיריות
3.0	74.8	ירושלים
1.4	10.6	תל-אביב-יפו
1.6	6	חיפה
4.6	5.2	אום אל-פחם
(3.2)	3.2	אופקים
..	0.4	אור יהודה
..	0.2	אור עקיבא
(2.3)	1.8	אילת
3.2	4.4	אלעד
..	0.4	אריאל
2.5	10.8	אשדוד
1.9	4.6	אשקלון
(3.9)	2.2	באקה-אל-גרביה
-	-	באר יעקב
3.2	10.4	באר שבע
..	0.6	בית שאן
3.5	17.6	בית שמש
2.2	5.6	ביתר עילית
2.5	20	בני ברק
(2.0)	3	בת ים
-	-	גבעת שמואל
..	0.4	גבעתיים
(4.4)	3	דימונה
(1.8)	1.4	הוד השרון
(2.2)	3	הרצליה
2.7	4.4	חדרה
1.6	4.2	חולון
(2.2)	1.8	חריש
(2.8)	3	טבריה
(3.5)	2.8	טייבה
..	0.8	טירה
..	0.2	טירת כרמל

לוח 8.29: התפלגות תמותת תינוקות ביישובים נבחרים (המונים 5,000 תושבים ויותר) (ממוצעים ושיעור לאלף לידות חי, חמש שנתי) / 2022-2018

שיעור תמותת תינוקות ל-1,000 לידות חי - ממוצע חמש שנתי	מספר ממוצע של פטירות תינוקות בשנה	יישוב
(3.3)	2	טמרה
(1.0)	1	יבנה
..	0.4	יהוד-מונסון
..	0.4	יקנעם עילית
(2.3)	1	כפר יונה
..	0.6	כפר סבא
(6.4)	3.4	כפר קאסם
(3.1)	1.8	כרמיאל
3.0	5.6	לוד
(4.0)	1.6	מגאר
..	0.4	מגדל-העמק
3.0	9.6	מודיעין עילית
..	0.8	מודיעין-מכבים-רעות
(1.5)	1	מעלה אדומים
..	0.8	מעלות-תרשיחא
(1.9)	1.6	נהריה
(3.0)	2	נוף הגליל
..	0.4	נס ציונה
5.5	6.6	נצרת
..	0.2	נשר
(2.9)	3.8	נתיבות
1.8	6.2	נתניה
(2.7)	1.6	סח'נין
(3.0)	2.4	עכו
(1.6)	2	עפולה
(2.0)	1	עראבה
(3.2)	2.4	ערד
1.9	7.6	פתח תקווה
(2.3)	2.4	צפת
(2.1)	1	קלנסווה
..	0.4	קריית אונו
(2.0)	1.8	קריית אתא
..	0.8	קריית ביאליק
(2.5)	3.6	קריית גת
..	0.8	קריית ים
(1.5)	1	קריית מוצקין

לוח 8.29: התפלגות תמותת תינוקות ביישובים נבחרים (המונים 5,000 תושבים ויותר) (ממוצעים ושיעור לאלף לידות חי, חמש שנתי) / 2022-2018

שיעור תמותת תינוקות ל-1,000 לידות חי - ממוצע חמש שנתי	מספר ממוצע של פטירות תינוקות בשנה	יישוב
(2.0)	1.2	קריית מלאכי
..	0.4	קריית שמונה
(2.0)	3	ראש העין
1.4	4.8	ראשון לציון
8.6	20.4	רהט
(1.3)	3.2	רחובות
(2.1)	3.2	רמלה
(0.9)	2.2	רמת גן
..	0.4	רמת השרון
..	0.6	רעננה
(2.0)	1.6	שדרות
(2.6)	1.6	שפרעם
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים)		
(6.8)	1.6	אבו סנאן
-	-	אבן יהודה
-	-	אזור
(3.5)	1	אכסאל
(4.9)	1	אעבלין
..	0.4	אפרת
-	-	בית ג'ן
-	-	בנימינה – גבעת עדה
(5.6)	1.4	בסמ"ה
(3.3)	2	גבעת זאב
(4.8)	1.6	ג'דידה-מכר
..	0.8	גדרה
..	0.4	גליל'וליה
..	0.8	גן יבנה
..	0.2	גני תקווה
(7.7)	2.6	ג'סר א-זרקה
..	0.2	ג'ת
..	0.2	דאלית אל כרמל
..	0.6	דבוריה
..	0.4	דיר אל אסד
..	0.6	דייר חנא
..	0.4	זכרון יעקב
10.8	7.6	חורה

לוח 8.29: התפלגות תמותת תינוקות ביישובים נבחרים (המונים 5,000 תושבים ויותר) (ממוצעים ושיעור לאלף לידות חי, חמש שנתי) / 2022-2018

שיעור תמותת תינוקות ל-1,000 לידות חי - ממוצע חמש שנתי	מספר ממוצע של פטירות תינוקות בשנה	יישוב
..	0.8	טורעאן
..	0.8	יפיע
(4.1)	1	ירוחם
(6.7)	1.8	ירכא
(4.5)	1	כאבול
6.7	4.6	כסיפה
..	0.2	כפר יאסיף
(4.3)	2	כפר כנא
(4.0)	1.8	כפר מנדא
(3.8)	1.4	כפר קרע
8.4	5	לקייה
..	0.4	מבשרת ציון
(6.8)	1.6	מג'ד אל כרום
-	-	מג'דל שמס
..	0.2	מזכרת בתיה
-	-	מיתר
(4.5)	1.4	מעלה עירון
(4.5)	1.2	נחף
(5.4)	1.4	עין מאהל
..	0.2	עוספיה
(4.3)	1.6	ערערה
7.9	5.4	ערערה בנגב
(5.2)	1.2	פורידיס
(1.6)	1	פרדס חנה-כרכור
..	0.2	קדימה-צורן
..	0.4	קריית טבעון
..	0.6	קריית עקרון
..	0.4	ריינה
(4.8)	2.4	רכסים
(6.0)	2.4	שגב- שלום
-	-	שוהם
..	0.4	תל מונד
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים)		
..	0.8	אבו גוש
-	-	אורנית
..	0.4	אלפי מנשה

לוח 8.29: התפלגות תמותת תינוקות ביישובים נבחרים (המונים 5,000 תושבים ויותר) (ממוצעים ושיעור לאלף לידות חי, חמש שנתי) / 2022-2018

שיעור תמותת תינוקות ל-1,000 לידות חי - ממוצע חמש שנתי	מספר ממוצע של פטירות תינוקות בשנה	יישוב
..	0.6	בועיינה-נוג'ידאת
-	-	בוקעאתא
..	0.2	ביר אל מכסור
-	-	בית אל
..	0.2	בית דגן
-	-	בני עי"ש
..	0.2	בסמת טבעון
..	0.4	בענה
..	0.2	ג'ולס
..	0.2	זמר
(5.6)	1	זרזיר
..	0.4	חורפיש
..	0.2	חצור הגלילית
..	0.2	טובא זנגרייה
..	0.2	יאנוח ג'ת
-	-	כוכב יאיר
(6.5)	1.2	כסרא-סמיע
..	0.2	כעביה-טבאש-חג'אג'רה
..	0.2	כפר ורדים
-	-	להבים
..	0.8	משהד
..	0.4	עומר
..	0.2	עילוט
..	0.4	עיילבון
..	0.4	עמנואל
..	0.2	פקיעין (בוקיעה)
-	-	פרדסייה
..	0.2	קדומים
..	0.4	קצרין
..	0.6	קריית ארבע
..	0.8	קריית יערים
..	0.4	קרני שומרון
-	-	ראמה
-	-	רמת ישי
..	0.4	שבלי-אום אל-גנם
..	0.2	שלומי

לוח 8.29: התפלגות תמותת תינוקות ביישובים נבחרים (המונים 5,000 תושבים ויותר) (ממוצעים ושיעור לאלף לידות חי, חמש שנתי) / 2022-2018

שיעור תמותת תינוקות ל-1,000 לידות חי - ממוצע חמש שנתי	מספר ממוצע של פטירות תינוקות בשנה	יישוב
..	0.8	שעב
..	0.2	שער השומרון

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עיבוד מיוחד, 2024.
 .. שיעורים המבוססים על פחות מ-5 מקרים
 - אין מקרים
 () נתונים המבוססים על 19-5 מקרים.

הממוצע החמש-שנתי (2019-2023) של פטירות תינוקות בשנה בערים עמד על 2.4 פטירות ל-1,000 לידות חי (קרוב לממוצע הארצי של 2.8) ובמועצות המקומיות על 3.7. ביישובים הבדואים בדרום נרשמו שיעורי תמותת התינוקות הגבוהים ביותר: חורה (10.8), תל שבע (10.2), רהט (8.6), לקיה (8.4), וכסיפה (6.7).

לוח 8.30: התפלגות מגדר, קבוצת אוכלוסייה ודת של בני 0-19 שנפטרו, לפי גיל (מספרים ושיעור ל-1,000 בקבוצת הגיל) / 2022

גיל	בנים				בנות			
	סך הכל	קבוצת אוכלוסייה		דת	סך הכל	קבוצת אוכלוסייה		דת
		יהודים ואחרים	ערבים			יהודים ואחרות	ערביות	
מספרים	547	291	256	275	239	406	217	182
שיעורים לאלף בקבוצת הגיל								
0	3.0	2.1	5.7	2.1	2.7	1.9	5.0	2.0
4-1	0.2	0.1	0.4	0.1	0.2	0.1	0.4	0.1
9-5	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.0	0.2	0.0
14-10	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1
19-15	0.3	0.2	0.5	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 3.8.

בכל קבוצות הגיל, שיעור הילדים הערבים או המוסלמים שנפטרו היו גבוהים יותר מאלו של הילדים היהודים. בשנת 2022 שיעור הפטירות הגבוה ביותר הוא בקרב ילדים עד גיל שנה, כאשר שיעור התמותה של ילדים ערבים ומוסלמים גבוה פי 2.7 לבנים ופי 2.6 לבנות מהשיעור לקבוצת הגיל בקרב יהודים.

9

ילדים ותאונות

מבוא

היפגעות מתאונות היא סיבת המוות השכיחה ביותר של ילדים בישראל. עד לאחרונה היה תחום זה של ילדים ותאונות לוט בערפל בגלל היעדר נתונים.

ילדים עלולים להיפגע מתאונות במקומות ובמצבים שונים. מקובל להבחין בין ארבעה סוגי תאונות:

1. **תאונות בית וחצר** – סוג תאונות זה של ילדים ובני נוער הוא אחד הנפוצים, אך גם בין הפחות מוכרים והפחות מדווחים. בפרק נתונים המרחיבים את היריעה על התופעה.
2. **תאונות דרכים** – היפגעות ילדים ובני נוער בתאונות דרכים כהולכי רגל, כנוסעים או כנהגים - כלומר כגורמים לתאונה וכנפגעים ממנה. למרות שסוג תאונה זה פחות נפוץ, חומרת הפגיעה מתאונות דרכים ושיעור התמותה כתוצאה מהן גבוהים. הפרק כולל גם נתונים אודות היפגעות ילדים בתאונות, שהיו מעורבים בהן אופניים או קורקינט חשמליים.
3. **תאונות במערכת החינוך** – היפגעות של ילדים מנפילות, מפציעות וכד' בשטח בית הספר או הגן במרוצת שעות הלימודים. הנתונים המוצגים לגבי תאונות מסוג זה הם נתונים מדווחים בלבד, ולמערכת החינוך ידוע כי אלה מייצגים את התופעה רק בחלקה.

תרשימים 9א'-9ז' ולוחות 9.1-9.5 מציגים נתונים על פניות של ילדים לחדרי מיון עקב היפגעות בתאונות.

תרשימים 9ח'-9י' ולוח 9.6 מתייחסים להיפגעות ילדים בתאונות דרכים.

תרשימים 9יא'-9יד' ולוח 9.7 מציגים נתונים על היפגעות ילדים בתאונות אופניים / קורקינט חשמליים.

לוחות 9.8-9.10 ותרשים 9טו' עניינם היפגעות ילדים בשל הישארותם לבד ברכב.

תרשימים 9טז'-9יז' ולוחות 9.11-9.12 מתייחסים למוות של ילדים בחופשת הקיץ.

תרשימים 9יח'-9יט' ולוחות 9.13-9.14 מתייחסים להיפגעות ילדים מהרעלה.

לוחות 9.15-9.18 מציגים נתונים על היפגעות תלמידים בתאונות במערכת החינוך.

הגדרות

אשפוז – מספר האשפוזים נמנה לפי מספר השחרורים מבית חולים, להוציא שחרור ממחלקות יילודים, או העברה ממחלקה למחלקה בבית חולים מסוים.

הרוגים – מי שנפטר תוך חודש מיום תאונת הדרכים, שבה נפגע על פי רישום המשטרה.

שהייה ממוצעת – שהייה ממוצעת בבית חולים, להוציא שחרור ממחלקות יילודים או העברה ממחלקה למחלקה בבית חולים מסוים.

תאונת דרכים קטלנית – תאונה שלפחות אחד הנפגעים בה נפטר תוך חודש מיום התאונה.

מקור הנתונים

מקור הנתונים לפרק זה הוא סקרים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד החינוך: האגף הבכיר לביטחון, משרד הבריאות: אגף המידע, מכון גרטנר לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות, בטרם – בטיחות ילדים, מרכז רפואי רמב"ם והפקולטה לרפואה בטכניון, המכון הארצי למידע בהרעלות

הנתונים בלוחות 9.5, 9.8 ותרשימים 9'ו-9'ז מתוך דו"ח "תמותת ילדים מהיפגעות בלתי מכוונת בשנת 2023" של ארגון בטרם, המערך הלאומי לנתוני היפגעות ובטיחות ילדים ומיזם NAPIS - מאגר היפגעות מהתקשורת.

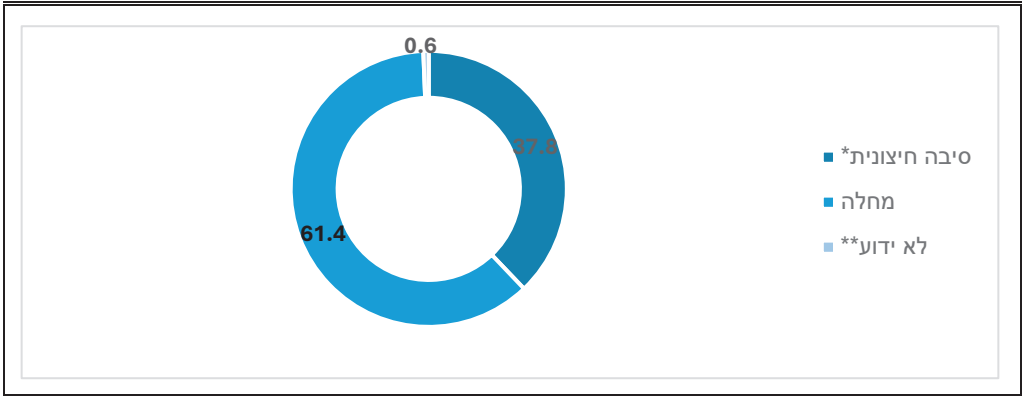
הנתונים בתרשימים 9'א, יד' מתוך נייר עמדה- "דו"ח נתוני היפגעות מאופניים וקורקינטים (גלגיוע) חשמליים" של מכון גרטנר לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות, המרכז הלאומי לחקר טראומה ורפואה דחופה.

הנתונים בלוחות 9.7 ותרשימים 9'ב-9'ג מתוך דו"ח "תאונות דרכים עם נפגעים 2023 – סיכומים כלליים" של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בתחתיתו של כל לוח מצוין מקור הנתונים המדויק.

פניות לחדרי מיון ואשפוזים עקב היפגעות בתאונות
(תרשימים 9א'-9ז' ולוחות 9.1-9.5)

תרשים 9א': שיעור פניות ילדים לחדרי מיון לפי סיבת הפגיעה / 2023

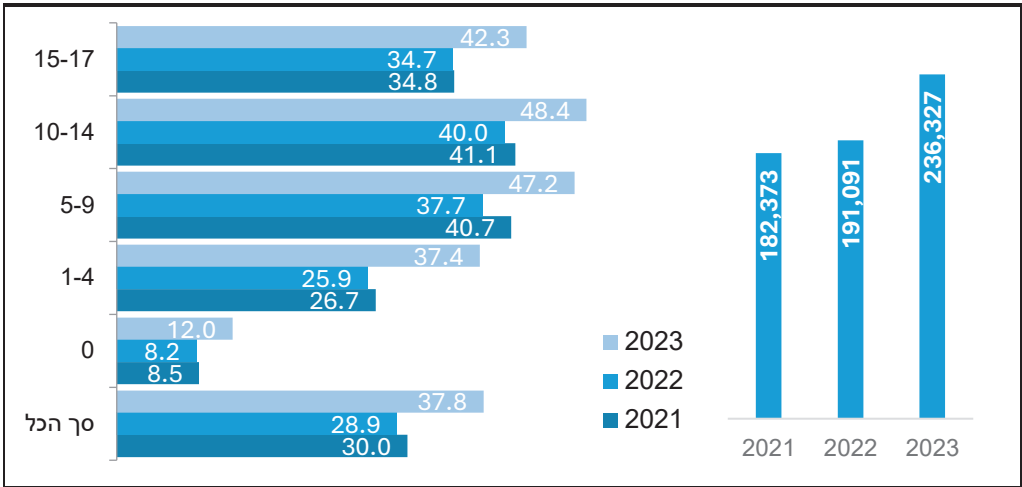

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, 2024.

* כולל תאונות ופציעות מכל סוג שהוא. ** כולל לידות.

בשנת 2023 שיעור הפניות לחדרי מיון בעקבות סיבה חיצונית אשר כוללת תאונות ופציעות מכל סוג עומד על כ-38%.

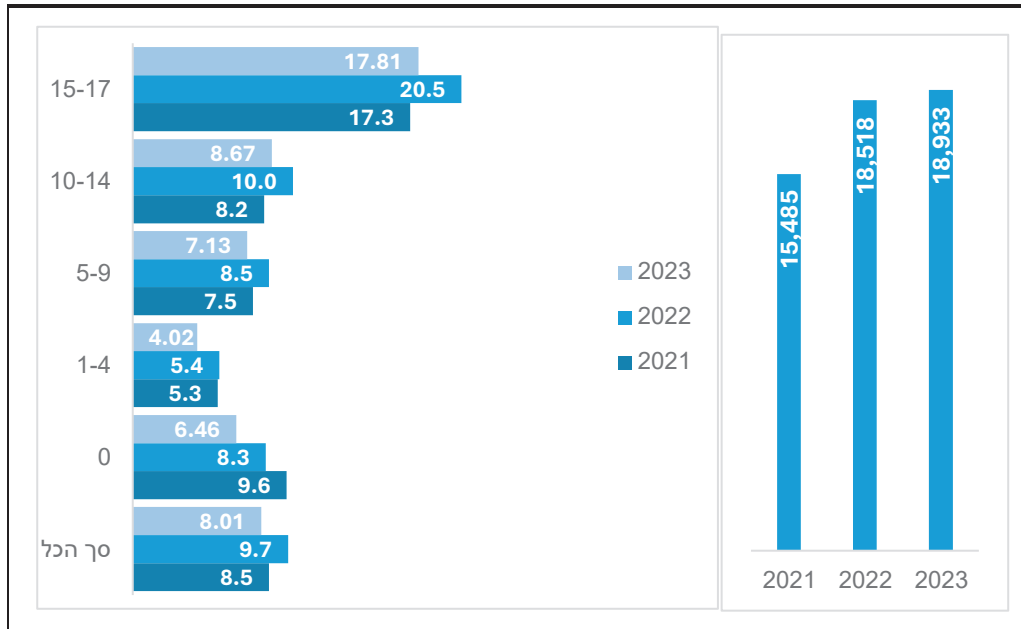
תרשים 9ב': מספר ושיעור פניות ילדים לחדרי מיון עקב סיבות חיצוניות* מתוך כלל הפניות למיון, לפי גיל (באחוזים) / 2023-2021

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, 2024.
* כולל תאונות ופציעות מכל סוג שהוא.

בשנת 2023 מספר הפניות לחדרי מיון עקב סיבות חיצוניות עלה בכ-24% לעומת שנת 2022. בהתאם לכך, שיעור הפניות לחדרי מיון עקב סיבות חיצוניות מתוך כלל הפניות עלה בממוצע בכ-32%, כאשר הגידול החד ביותר נרשם בגילאי לידה עד שנה ובגיל 1-4.

תרשים ג': מספר ושיעור פניות ילדים לחדרי מיון עקב תאונות דרכים מתוך כלל הפניות עקב סיבות חיצוניות, לפי גיל (באחוזים) / 2023

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, 2024
מספר הפניות לחדרי מיון עקב תאונות דרכים עלה בשנת 2023 בכ-2% לעומת שנת 2022. שיעור הפניות של ילדים לחדרי מיון עקב תאונות דרכים מתוך כלל הפניות עקב נסיבות חיצוניות ירד בשנת 2023 ב-18% בממוצע לעומת שנת 2022.

לוח 9.1: התפלגות גיל הילדים הפונים לחדר מיון, לפי סיבת פנייה שנרשמה בעת הפנייה / 2023-2022, 2015

2023					סך הכל	סך הכל 2022	סך הכל 2015	סיבת הפנייה
גיל								
17-15	14-10	9-5	4-1	0				
78,299	116,625	131,720	191,968	105,878	624,490	660,182	594,714	מספר סך הכל* אחוז
12.5	18.7	21.1	30.7	17.0	100.0		100.0	
4,511	59,518	68,719	118,768	92,149	383,665	410,547	389,338	מספר מחלה אחוז
11.6	15.5	17.9	31.0	24.0	100.0	100.0	100.0	
547						547	621	לידה

לוח 9.1: התפלגות גיל הילדים הפונים לחדר מיון, לפי סיבת פנייה שנרשמה בעת הפנייה / 2023-2022, 2015

2023						סך הכל 2022	סך הכל 2015	סיבת הפנייה
גיל					סך הכל			
17-15	14-10	9-5	4-1	0				
33,086	56,499	62,220	71,869	12,653	236,327	241,401	202,293	סיבות מספר חיצוניות **
14.0%	23.9%	26.3%	30.4%	5.4%	100.0%	100.0	100.0	אחוז
5,893	4,900	4,435	2,888	817	18,933	18,931	17,887	תאונת דרכים
423	16	13	12	3	467	510	703	תאונת עבודה
147	185	143	135	41	651	154	136	פעולת איבה
1,515	942	190	93	21	2,761	2,752	2,605	פגיעה מכוונת - סך הכל
44	37	30	15	6	132	96	225	אלימות במשפחה ***
102	58	37	36		233	221	227	תקיפה מינית
688	402	87	36	12	1,225	1,288	1,407	תקיפה/קטטה
681	445	36	6	3	1,171	1,147	606	נסיון התאבדות ****
						1,147	140	אחר
17,912	34,748	41819	54787	9973	159,239	157,069	124,226	פגיעה לא מכוונת - סך הכל
1,091	22,069	26,950	33,910	6,443	100,463	107,890	103,333	נפילה, חבלה, חתך
1,068	1,577	2,804	4,755	692	10,896	10,436	5,676	חדירת גוף זר
305	475	545	1,490	290	3,105	2,817	1,686	כווייה
435	285	275	1,632	281	2,908	2,943	996	הרעלה
-	-	-	-	-	-	116	96	טביעה
-	-	-	-	-	-	98	43	מכת חום/חשמל
-	-	-	-	-	-	118	80	שאיפה
-	-	-	-	-	-	92	75	שריפה
5,013	10,342	11,245	13,000	2,267	41,867	32,983	11,936	אחר
7,196	15,708	15,620	13,954	1,798	54,276	61,985	57,046	פגיעה אחרת - סך הכל
1,053	4,801	3,481	270	3	9,608	12,085	15,090	תאונה בבית ספר *****
989	1,688	1,794	1,558	160	6,189	6,304	5,410	פגיעת בעלי חיים

לוח 9.1: התפלגות גיל הילדים הפונים לחדר מיון, לפי סיבת פנייה שנרשמה בעת הפנייה / 2015, 2022, 2023

2023						סך הכל 2022	סך הכל 2015	סיבת הפנייה
גיל					סך הכל			
17-15	14-10	9-5	4-1	0				
2	6	469	1,430	34	1,941	2,036	1,833	תאונה בגן ילדים
244	348	69	6		667	798	1,123	תאונות ספורט
207	425	724	503	12	1,871	1,654	61	גוף זר בעין
445	503	542	355	42	1,887	1,655	-	גוף זר באזן
4,256	7,937	8,541	9,832	1,547	32,113	37,453	33,529	תאונה אחרת
356	605	775	1,315	900	3,951	7,641	2,837	לא ידוע

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, שנים שונות.

* סך הכל כולל מחלות, סיבות חיצוניות, סיבה לא ידועה ולידות.

** סיבות חיצוניות כוללות תאונות ופציעות מכל סוג שהוא.

*** זו סיבת הפנייה שנרשמה בחדר המיון. מקרים נוספים עשויים להתגלות אגב פנייה בעניין אחר.

**** עוד על נסיונות אובדניים ראו פרק 14.

***** עוד על תאונות בגני ילדים ובבתי ספר ראו בהמשך הפרק.

- חוסר מקרים.

בין השנים 2015-2023 חלה עלייה של 5% בפניות של ילדים למיון. מספר הפניות בשל פגיעה לא מכוונת עלו בתקופה זו בכ-28%, ומספר הפניות בשל סיבות חיצוניות עלה ב-17%. בשנת 2023 מספר פניות ילדים לחדר מיון ירד בכ-5%, כאשר בפניות בגלל פגיעה אחרת נרשמה ירידה של כ-12%.

כמעט מחצית הפניות של ילדים לחדר מיון הן של ילדים בגילאי לידה עד 4 שנים. בגילאי לידה-שנה שיעור הפניות בשל מחלה מגיע ל-87% ושיעור הפניות בשל סיבות חיצוניות עומד על כ-12%. עם העלייה בגיל שיעור פניות בשל מחלה יורד עד ל-57% בגילאי 15-17, ושיעור הפניות בשל סיבות חיצוניות עולה עד לכ-42% בגיל זה.

לוח 9.2: התפלגות סיבה חיצונית* (תאונה) לפניית ילדים לחדר מיון, לפי שנה וחודש / 2023-2010

שנה/ חודש	סך הכל		סיבת הפנייה (אחוז מהשורה)					
	מספרים	אחוזים	פגיעה לא מכוונת**	תאונת דרכים	תאונת עבודה	פעולת איבה	פגיעה מכוונת	פגיעה אחרת
2010	190,029	100.0	60.0%	9.5%	0.5%	0	1.7%	28.3%
2015	202,295	100.0	61.3%	8.8%	0.3%	0.1%	1.3%	28.2%
***2022	241,401	100	75.2%	7.8%	0.2%	0.1%	1.1%	15.5%
2023	236,327	100	76.8%	8.0%	0.2%	0.3%	1.2%	13.6%
ינואר	18,493	7.8%	75.8%	7.8%	0.2%	0.1%	1.3%	14.9%
פברואר	16,121	6.8%	76.4%	7.5%	0.2%	0.1%	1.5%	14.4%
מרץ	19,821	8.4%	76.1%	7.9%	0.2%	0.0%	1.2%	14.6%
אפריל	20,856	8.8%	75.2%	8.2%	0.1%	0.1%	1.2%	15.2%
מאי	23,321	9.9%	76.4%	8.1%	0.2%	0.1%	1.3%	13.9%
יוני	22,420	9.5%	76.8%	8.1%	0.2%	0.0%	1.3%	13.5%
יולי	20,598	8.7%	76.9%	8.2%	0.3%	0.0%	1.0%	13.5%
אוגוסט	20,113	8.5%	77.8%	9.6%	0.3%	0.1%	1.1%	11.2%
ספטמבר	21,014	8.9%	77.1%	8.9%	0.3%	0.1%	1.1%	12.6%
אוקטובר	17,476	7.4%	77.5%	6.5%	0.2%	2.1%	1.0%	12.7%
נובמבר	17,851	7.6%	78.4%	6.7%	0.1%	0.5%	1.1%	13.1%
דצמבר	18,243	7.7%	76.9%	8.0%	0.1%	0.3%	1.0%	13.6%

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, שנים שונות.

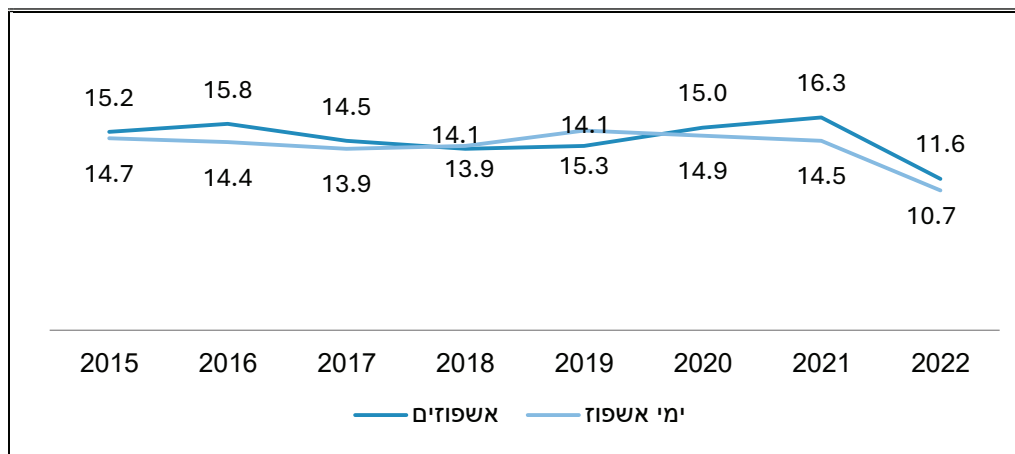
* הסיבה שנרשמה בעת הפנייה.

** פגיעות עקב סיבה חיצונית בלתי מכוונת שלרוב מתרחשת בבית ובסביבתו, בהן הרעלה, כווייה, נפילה, חבלה, חתך, חדירת גוף זר, מכת חום/חשמל, טביעה, שריפה ושאיפה.

*** נתוני 2022 עודכנו בשנתון זה.

בין השנים 2023-2010 מספר הפניות של ילדים לחדר מיון בגין סיבה חיצונית (תאונה) עלה בכ-24%. בתקופה זו נרשמה עלייה של כ-59% במספר הפניות עקב פגיעה לא מכוונת. בנוסף, חלקן של פניות בגלל פגיעה לא מכוונת מכלל הפניות עלה ב-26% לעומת שנת 2010. מספר הפניות בגלל פעולות איבה עלה מ-154 בשנת 2022 ל-654 בשנת 2023, עלייה של כ-870%.

תרשים 9ד': אחוז האשפוזים וימי אשפוז של ילדים עקב סיבה חיצונית (תאונה) מתוך מכלל האשפוזים וימי האשפוז של ילדים / 2022-2015

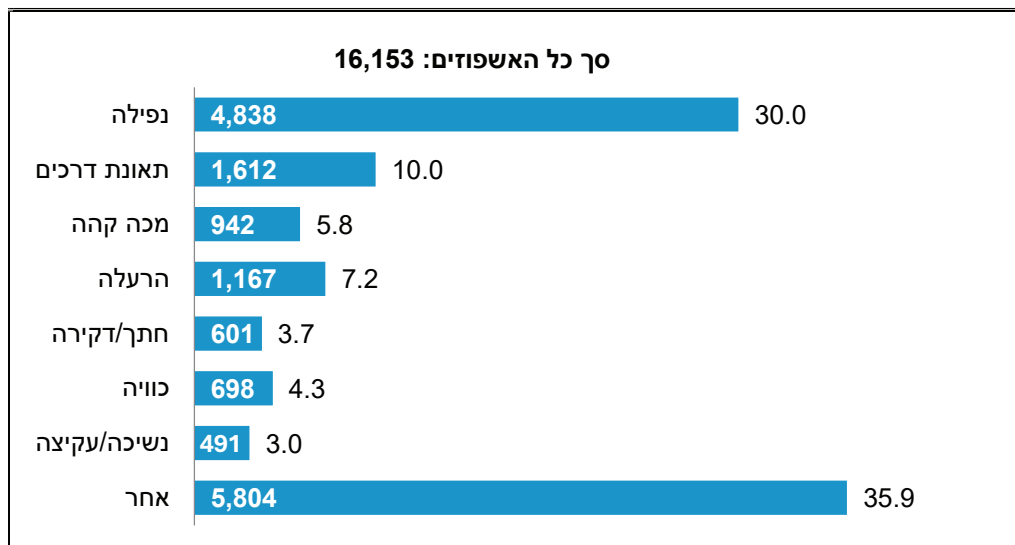

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, מאגר אשפוזים, שנים שונות.

* הנתונים מתייחסים לכ-90% מהאשפוזים בבתי החולים הכלליים ומבוססים על רישום וקידוד נסיבות הפגיעה לפי אבחנת ה-E-Codes ברשימת האשפוזים. רק לכמחצית מהמאושפזים עקב פגיעה נרשמה אבחנת E-Codes כלשהי. לפיכך היקף התופעה לפי כוונת הפגיעה או סוג הפגיעה אינו מוצג במלואו.

בין השנים 2022-2020 חלה ירידה של 3.4 נקודות האחוז באחוז האשפוזים של ילדים עקב סיבות חיצוניות (תאונה) מכלל האשפוזים, וירידה של 4.2 נקודות האחוז (מ-14.9 ל-10.7) של אחוז ימי האשפוז עקב סיבה חיצונית מכלל ימי האשפוז של ילדים.

תרשים 9ה': התפלגות הסיבה החיצונית (תאונה) שגרמה לאשפוז ילדים* / 2022

מקור: נתוני משרד הבריאות, אגף המידע, מאגר אשפוזים, 2024.

* הנתונים מתייחסים לכ-90% מהאשפוזים בבתי החולים הכלליים ומבוססים על רישום וקידוד נסיבות הפגיעה לפי אבחנת ה-E-Codes ברשימת האשפוזים. רק לכמחצית מהמאושפזים עקב פגיעה נרשמה אבחנת E-Codes כלשהי. לפיכך היקף התופעה לפי כוונת הפגיעה או סוג הפגיעה אינו מוצג במלואו.

הסיבה החיצונית השכיחה ביותר לאשפוז ילדים הייתה נפילה (30.0% מסך כל האשפוזים מסיבות חיצוניות), ואחריה תאונת דרכים (10.0% מסך האשפוזים). אחוז לא מבוטל (35.9%) סווג כ-"אחר".

לוח 9.3: שיעור סוג פגיעה חיצונית* (תאונה) בילדים שאושפזו, לפי גיל / 2005-2022

שנה/ גיל	סך הכל	נפילה	תאונת דרכים	מכה קלה	הרעלה	חתך/ דקירה	כוויה	נשיכה/ עקיצה	אחר
2005	100.0	37.5	12.3	4.9	7.6	3.8	5.2	4.5	24.1
2015	100.0	35.3	9.3	7.0	6.4	4.3	4.2	3.4	30.1
2020	100.0	32.8	9.7	6.1	6.6	4.8	5.1	3.0	31.9
2021	100.0	31.7	9.9	5.9	7.0	4.2	4.7	2.8	33.9
2022	100.0	30.0	10.0	5.8	7.2	3.7	4.3	3.0	35.9
0	100.0	48.8	2.9	3.1	3.4	0.3	6.4	1.0	34.2
4-1	100.0	32.0	5.1	5.6	10.1	2.1	9.3	3.2	32.6
9-5	100.0	36.2	10.8	6.8	1.6	3.2	2.8	4.0	34.7
14-10	100.0	25.6	13.2	7.0	6.5	4.8	1.9	3.5	37.6
17-15	100.0	15.3	15.1	4.8	13.3	7.1	1.5	2.0	41.0

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, מאגר אשפוזים, שנים שונות.

* הנתונים מתייחסים לכ-90% מהאשפוזים בבתי החולים הכלליים ומבוססים על רישום וקידוד נסיבות הפגיעה לפי אבחנת ה-E-Codes ברשימת האשפוזים. רק לכמחצית מהמאושפזים עקב פגיעה נרשמה אבחנת E-Codes כלשהי. לפיכך היקף התופעה לפי כוונת הפגיעה או סוג הפגיעה אינו מוצג במלואו.

בין השנים 2005-2022 ירד ב-7.5 נקודות האחוז שיעור הילדים שאושפזו עקב נפילה (מ-37.5% ל-30.0%) וב-2.3 נקודות אחוז שיעור הילדים שאושפזו עקב תאונת דרכים (מ-12.3% ל-10.0%), מתוך סך הילדים שאושפזו בגין פגיעה חיצונית (תאונה). מנגד, שיעור הילדים שאושפזו מתוכם בגין סיבה שהוגדרה "אחר" עלה ב-11.8 נקודות האחוז (מ-24.1% ל-35.9%).

בשנת 2022, הסיבה השכיחה ביותר לאשפוז (מסך הפגיעות החיצוניות) עבור תינוקות עד גיל שנה, הייתה נפילה כאשר סוג פגיעה זה אפיין כמחצית מהילדים שאושפזו מסיבות חיצוניות (48.8%). אחוז גבוה יותר (לעומת קבוצות גיל אחרות) של אשפוז עקב כוויה נרשם בקרב ילדים גילאי 4-1 (9.3%). בקרב ילדים בגילאי 17-15 נמצא האחוז הגבוה ביותר של אשפוז עקב תאונת דרכים (15.1%).

לוח 9.4: שיעור נסיבות הפגיעה החיצונית* (תאונה) שגרמה לאשפוז, לפי גיל / 2010 - 2022

שנה/גיל	סך הכל	נסיבות הפגיעה					
		ללא כוונה	פגיעה עצמית	כוונה לא ברורה	השפעה מאוחרת **	לחימה ***	תקיפה חוקית ****
2010	100.0	93.5	3.0	0.8	0.7	0.0	0.1
2015	100.0	93.3	2.3	1.4	0.5	0.2	0.1
2020	100.0	93.0	3.9	1.3	0.4	0.1	0.0
2022	100.0	92.6	4.0	1.0	0.8	0	0.1
0	100.0	99.3	0	0.1	0	0	0.1
1-4	100.0	99.0	0	0.3	0.4	0	0
5-9	100.0	98.5	0	0.2	0.8	0	0
10-14	100.0	89.4	6.4	1.5	1.0	0	0.1
15-17	100.0	77.0	13.6	2.8	1.4	0	0.3

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, מאגר אשפוזים, שנים שונות.

*הנתונים מתייחסים לכ-90% מהאשפוזים בבתי החולים הכלליים ומבוססים על רישום וקידוד נסיבות הפגיעה לפי אבחנות ה-E-Codes ברשימת האשפוזים. רק לכמחצית מהמאושפזים עקב פגיעה נרשמה אבחנת E-Codes כלשהי. לפיכך היקף התופעה לפי כוונת הפגיעה או סוג הפגיעה אינו מוצג במלואו.

** השפעות בריאותיות שנגרמו עקב פגיעה חיצונית שלא באופן מיידי בזמן הפגיעה עצמה.

*** פגיעה שהתרחשה בזמן מלחמה.

**** פגיעה שהתרחשה בעקבות התערבות חוקית-משפטית או עקב פעולת טרור.

בין השנים 2010-2022 נסיבת הפגיעה החיצונית (שגרמה לאשפוז) השכיחה ביותר בכל קבוצות הגיל היתה פגיעה ללא כוונה. שיעור נסיבה זו נשאר יציב יחסית לאורך השנים (בין 92.6%-ל-93.5%). בשנת 2022, בקרב בני 15-17 נסיבות הפגיעה החיצונית שגרמה לאשפוז השכיחות ביותר, מלבד ללא כוונה היו פגיעה עצמית, תקיפה וכוונה לא ברורה (13.6%, 4.7%-ו-2.8% בהתאמה).

לוח 9.5: התפלגות מקרי מוות של ילדים עקב פגיעה לא מכוונת, לפי מגזר
2023-2017 /

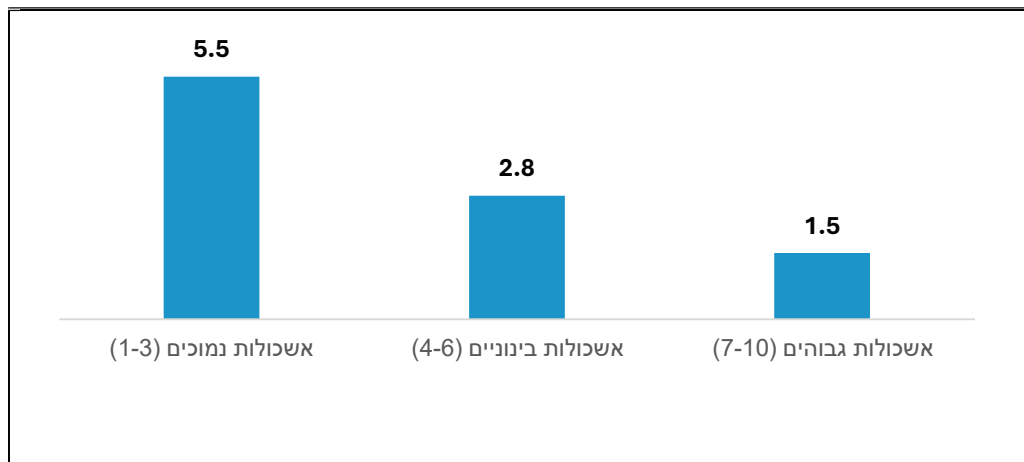
שנה	מספרים					שיעור ל-100,000
	סך הכל	יהודים	ערבים	אחר/לא ידוע*	יהודים	ערבים
2017	145	60	82	3	2.9	11.4
2018	127	84	42	1	3.9	5.8
2019	125	71	48	6	3.2	6.6
2020	82	33	47	2	1.5	6.4
2021	117	60	56	1	2.6	7.6
2022	101	53	47	1	2.3	6.3
2023	104	48	54	2	2.1	7.2
אחוזים	100	46	52	2	-	-
2019-2023	529	265	252	12	2.3	6.8

מקור: בטרם, המערך הלאומי לנתוני היפגעות ובטיחות ילדים (NAPIS), דו"ח תמותת ילדים מהיפגעות בלתי מכוונת בשנת 2023, ינואר 2024, לוח 3 עמ' 18.

* נוצרים, מהגרי עבודה, פליטים, לא ידוע.

מספר הילדים הערבים הנפגעים נמוך ממספר היהודים, אך לאורך השנים שיעור מקרי מוות כתוצאה מפגיעה בלתי מכוונת ל-100,000 ילדים ערבים גבוה משמעותית משיעור היהודים, ובשנת 2023 היה גבוה פי 3.4.

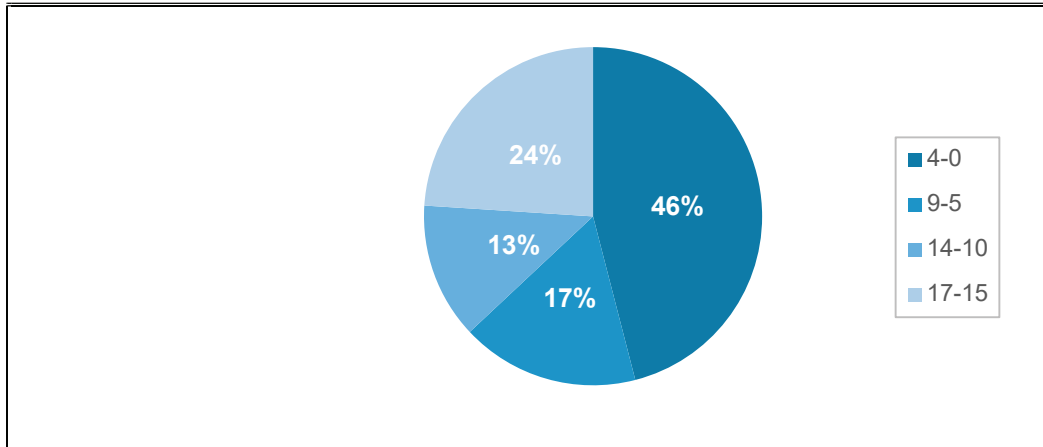
תרשים 9: שיעור תמותה מפגיעה לא מכוונת (תאונות) לכל 100,000 ילדים, לפי
דירוג חברתי-כלכלי של יישוב מגוריהם / ממוצע השנים 2023-2019

מקור: בטרם, המערך הלאומי לנתוני היפגעות ובטיחות ילדים (NAPIS), דו"ח תמותת ילדים מהיפגעות בלתי מכוונת בשנת 2023, ינואר 2024, תרשים 7 עמ' 10.

ניכר כי בשנים 2019-2023 הסיכוי לפגיעה לא מכוונת בילד עולה ככל שהוא גר ביישוב באשכול חברתי-כלכלי נמוך יותר, ושיעור התמותה ל-100,000 ילדים ביישובים באשכולות 1-3 גבוה פי 3.67 מזה של ילדים ביישובים מאשכולות 7-10.

תרשים 9: התפלגות מקרי תמותה עקב היפגעות בלתי מכוונת לפי קבוצות גיל (0-17),
(אחוזים) / 2023

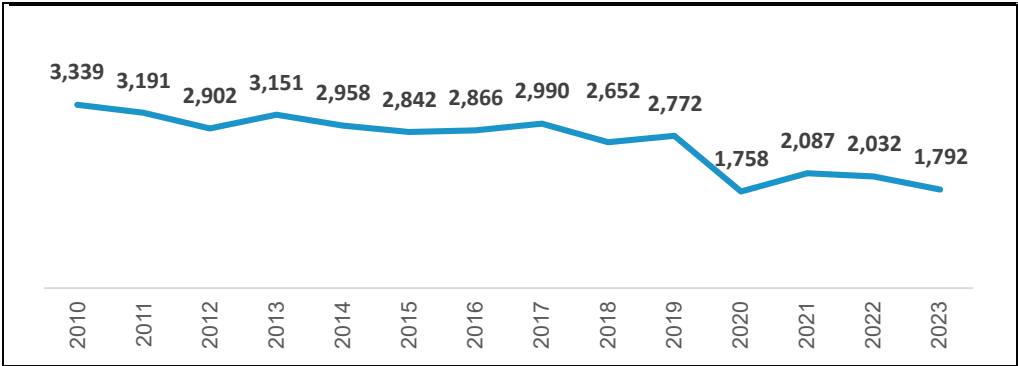

מקור: בטרם, המערך הלאומי לנתוני היפגעות ובטיחות ילדים (NAPIS), דו"ח תמותת ילדים מהיפגעות בלתי מכוונת בשנת 2023, ינואר 2024, תרשים 3 עמ' 7.

בשנת 2023 שיעור מקרי התמותה של קבוצת הגיל 0-4 עקב היפגעות בלתי-מכוונת מהווה כמעט מחצית מתוך כלל מקרי התמותה מסיבה זו בשנה זו.

היפגעות ילדים בתאונות דרכים
(תרשימים 9ח'-9י' ולוח 9.6)

תרשים 9ח': מספר הילדים (14-0) שנפגעו בתאונות דרכים / 2023-2010

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי 2024, לוח 19.19.

בשנת 2023 ירד מספר הילדים (14-0) שנפגעו בתאונות דרכים בכ-12% לעומת השנה הקודמת. מאז שנת 2010 מספר הילדים בגילאי 0-14 שנפגעו בתאונות דרכים מצוי במגמת ירידה של כ-4% בשנה בממוצע.

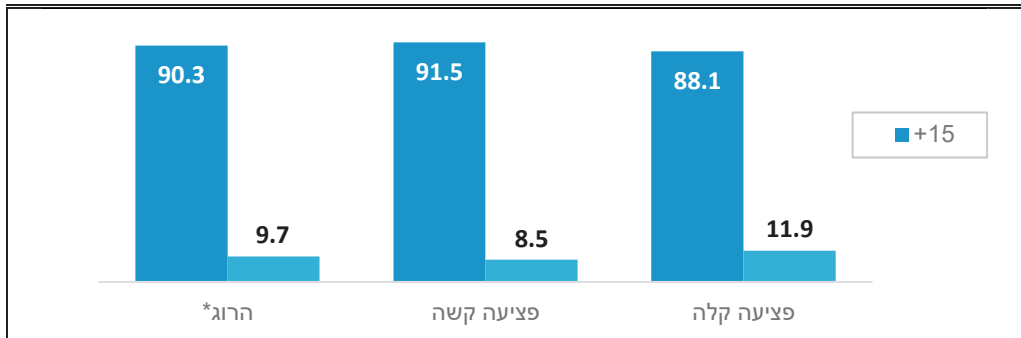
לוח 9.6: מספר הילדים (14-0) שנפגעו בתאונות דרכים, לפי חומרת פגיעה (מספרים, אחוזים ואחוז מכלל הנפגעים) / 2023-2010

חומרת הפגיעה			סך הכל		שנה
מוות*	פציעה קשה	פציעה קלה	אחוז מכלל הנפגעים	מספרים	
1.3	7.5	91.2	11.3	3,339	2010
0.9	5.3	93.8	11.1	3,191	2011
1.1	6.9	92.0	11.4	2,902	2012
0.8	8.2	91.0	12.0	3,151	2013
1.1	8.3	90.6	12.4	2,958	2014
1.0	8.3	90.6	11.7	2,842	2015
1.1	9.3	89.6	11.8	2,866	2016
0.9	8.0	91.0	12.0	2,990	2017
1.2	7.5	91.3	11.5	2,652	2018
1.2	7.9	90.8	12.1	2,772	2019
1.4	9.8	88.7	9.6	1,758	2020
1.3	11.5	87.2	10.3	2,087	2021
1.4	11.4	87.2	11.0	2,032	2022
2.0	12.6	85.4	11.3	1,792	2023

מקור: לשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי 2024, לוח 19.19.
* נפטרו תוך חודש ממועד התאונה.

בשנת 2023 שיעור הילדים בגילאי 0-14 שנפגעו בתאונות דרכים מתוך כלל הנפגעים עלה בכ-3% (מ-11.0 ל-11.3 לעומת שנת 2022). שיעור הילדים עולה מאז שנת 2021, אך עדיין נמוך משיעור הילדים מכלל הנפגעים בשנים שלפני מגפת הקורונה. שיעור הילדים שנהרגו מכלל הילדים שנפגעו בתאונות דרכים בשנת 2023 עלה בכ-43% לעומת שנת 2022, והוא הגבוה מאז שנת 2010.

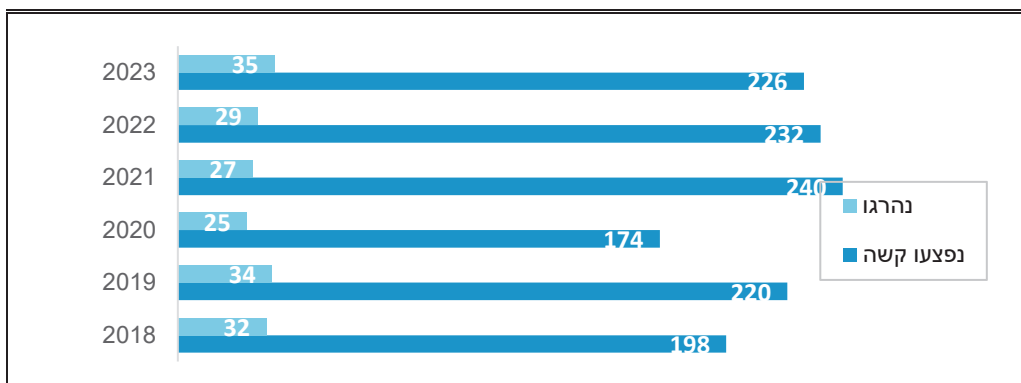
תרשים ט': חלקם של ילדים (0-14) שנפגעו בתאונות דרכים מכלל הנפגעים, לפי חומרת הפגיעה / 2023

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 19.19.
* נפטרו תוך חודש ממועד התאונה.

שיעור הילדים מבין כלל הפצועים קל גבוה משיעור ההרוגים ושיעור הפצועים קשה. חלקם של הילדים שנהרגו בתאונות דרכים מכלל ההרוגים בתאונות דרכים עלה בכ-17% לעומת שנת 2022.

תרשים ט': מספר הילדים (0-14) שנפצעו קשה או שנהרגו בתאונות דרכים / 2018-2023

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי 2024, לוח 19.19.

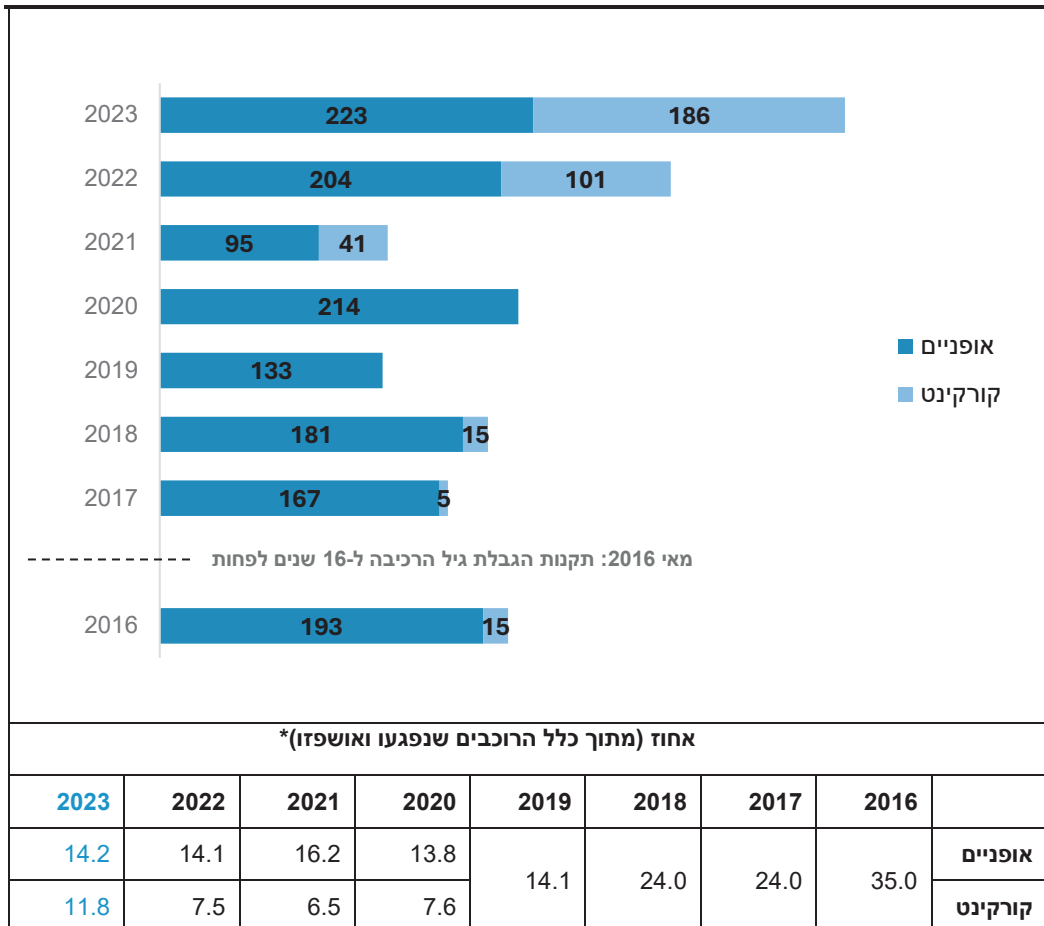
מספר הילדים שנהרגו בתאונות דרכים בשנת 2023 הוא הגבוה ביותר מאז שנת 2018, והוא מצוי במגמת עליה מאז שנת 2020. מספר הילדים שנהרגו בתאונות דרכים בשנת גבוהה מרמתו ערב מגפת הקורונה ב-2019.

היפגעות ילדים בתאונות אופניים / קורקינט חשמליים
(תרשימים 9א'-9ד' ולוח 9.7)

הנתונים הבאים מתייחסים להיפגעות ילדים בתאונות אופניים / קורקינט חשמליים. להלן תמצית הוראות החוק והתקנות הנוגעות לאופניים / קורקינט חשמליים:		
קורקינט חשמלי	אופניים חשמליים	
גיל מינימאלי לנהיגה	16 ומעלה	16 ומעלה
חובת חבישת קסדה	חובה בכל בגיל	חובה בכל גיל
אזור רכיבה מותר	על שביל אופניים בהעדר שביל אופניים - על הכביש	על שביל אופניים בהעדר שביל אופניים - על הכביש
סוג דרך מותרת לרכיבה	מותר בדרך עירונית ולא עירונית וחל איסור לרכוב בדרך מהירה	מותר בדרך עירונית ולא עירונית וחל איסור לרכוב בדרך מהירה
מהירות	אין הגבלת מהירות, אך כאשר האופניים מגיעים למהירות של 25 קמ"ש המנוע מפסיק לעבוד	עד 25 קמ"ש
הרכבת אדם נוסף	מותר להרכיב אדם נוסף רק אם האופניים עשויים לרכיבה של אדם נוסף. הרכבת ילד מתחת לגיל 8: באופניים המצוידים במושב נפרד המבטיח את שלום הילד.	אסור להרכיב

מקור: רלב"ד – הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים.

תרשים 9א': מספר רוכבי אופניים חשמליים וקורקינט חשמלי עד גיל 16 שנפגעו ואושפזו, ושיעורם מכלל הרוכבים שנפגעו ואושפזו / 2023-2016

מקור: מכון גרטנר לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות, המרכז הלאומי לחקר טראומה ורפואה דחופה: "נייר עמדה- דו"ח נתוני היפגעות מאופניים וקורקינטים (גלינוע) חשמליים".
 * בשנת 2019-2020 לא התקבל פילוח של הנתונים והוא מתייחס לרוכבי אופניים וקורקינטים כאחד.

מספר רוכבי הקורקינט והאופניים שנפגעו ואושפזו בשנת 2023 עלה בכ-34% לעומת שנת 2022. שיעור רוכבי הקורקינט עד גיל 16 שנפגעו ואושפזו מכלל הנפגעים עלה מ-7.5% ל-11.8%, עלייה של 57%.

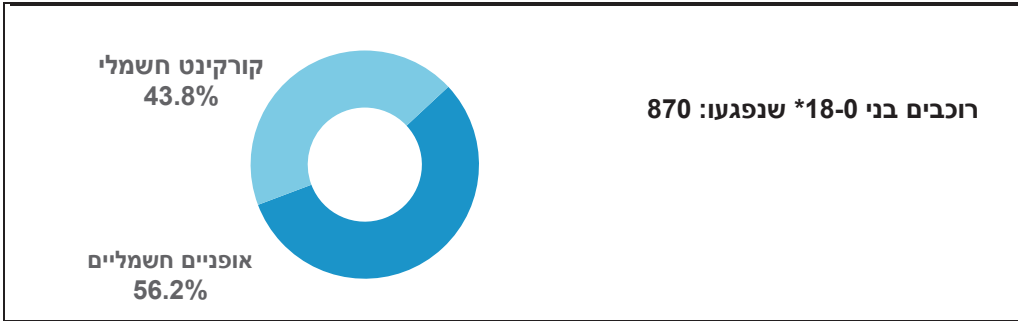
לוח 9.7: התפלגות רוכבי אופניים / קורקינט חשמליים שאושפזו כתוצאה מהיפגעות בתאונות דרכים, לפי גיל, סוג כלי ממונע ודיווח למשטרה / 2023

2023							2021	
קורקינט חשמלי			אופניים חשמליים			סך הכל	סך הכל	גיל
אושפזו בבית חולים אך לא דווחו למשטרה	נפגעו ודווחו למשטרה	סך הכל	אושפזו בבית חולים אך לא דווחו למשטרה	נפגעו ודווחו למשטרה	סך הכל			
561	929	1,490	635	1,213	1,848	3,338	2,851	סך כל הנפגעים באוכלוסייה
200	181	381	260	229	489	870	687	סך כל הנפגעים בגיל 0-18*
35.7	19.5	25.6	40.9	18.9	26.5	26.1	24.1	אחוז הנפגעים בני 0-18* מכלל הנפגעים
43	20	63	27	7	34	97	55	0-11
106	59	165	143	77	220	385	284	12-15
51	102	153	90	145	235	388	348	*16-18

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תאונות דרכים עם נפגעים 2023 – סיכומים כלליים
* נתוני הלמ"ס כוללים את בני 18 בחלוקה לקבוצות גיל.
הערה: הנתונים לא כוללים נוסעים נוספים על האופניים / הקורקינט או אנשים שנפגעו מהם.

מספר הילדים בני 18-0 שנפגעו בתאונות אופניים וקורקינט חשמלי עלה בכ-26% בין השנים 2021 ל-2023. אך בעוד מספר הנפגעים בתאונות אופניים ירד בשיעור של כ-8% בשנים אלו, מספר הנפגעים בתאונות קורקינט חשמלי עלה כמעט פי 2.5 – מ-156 נפגעים בשנת 2021 ל-381 בשנת 2023.

תרשים 9: שיעור רוכבי אופניים/קורקינט חשמליים בני 18-0 שאושפזו כתוצאה מהיפגעות בתאונות דרכים, לפי סוג כלי ממונע / 2023

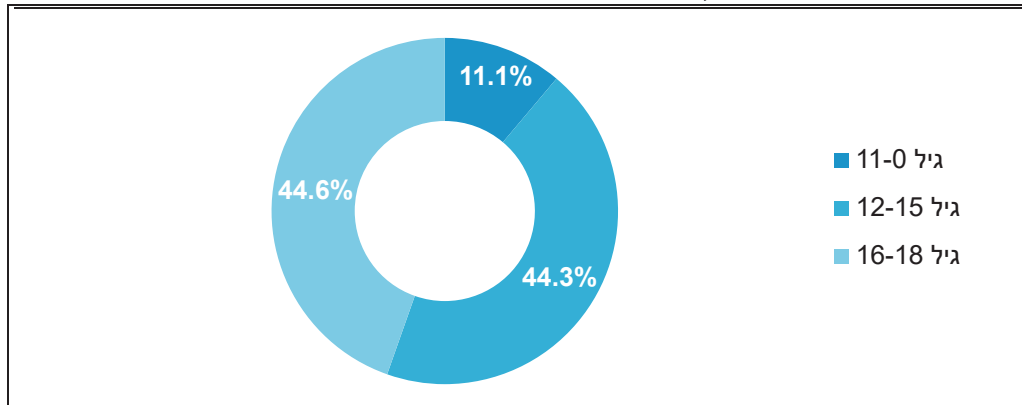

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תאונות דרכים עם נפגעים 2023 – סיכומים כלליים

* נתוני הלמ"ס כוללים את בני ה-18 בחלוקה לקבוצות גיל.
הערה: הנתונים לא כוללים נוסעים נוספים על האופניים / הקורקינט או אנשים שנפגעו מהם.

בהתאם לעלייה במספר רוכבי קורקינט חשמלי שנפגעו בתאונות בשנת 2023, גם שיעור הילדים מכלל הנפגעים בתאונות אופניים וקורקינט עלה, ובשנת 2023 עלה חלקם בכלל התאונות לכ-44%.

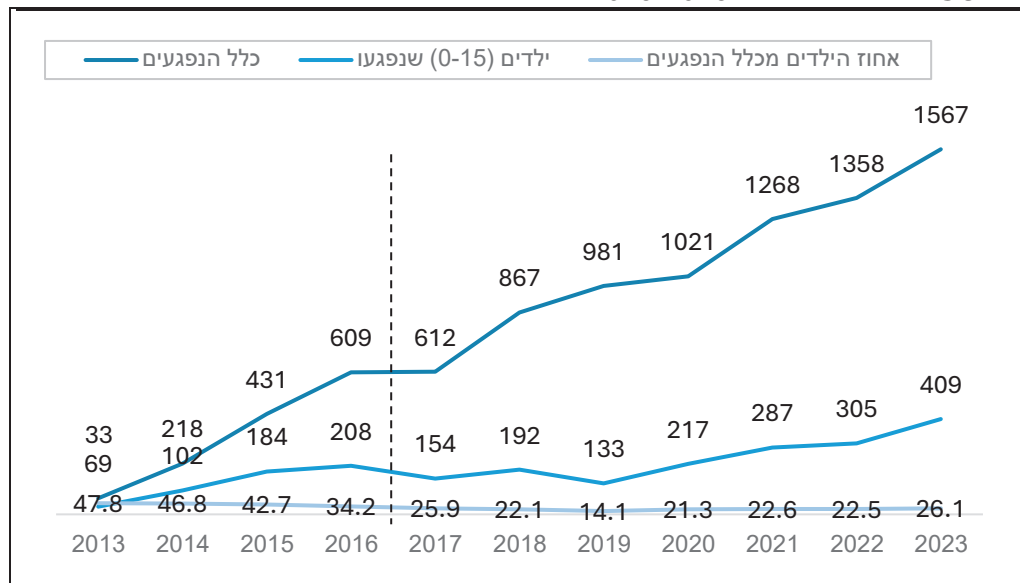
תרשים ג': שיעור רוכבי אופניים / קורקינט חשמליים בני 0-18 שאושפזו כתוצאה מהיפגעות בתאונות דרכים, לפי גיל* / 2023

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תאונות דרכים עם נפגעים 2023 – סיכומים כלליים
* נתוני הלמ"ס כוללים את בני ה-18 בחלוקה לקבוצות גיל.

חלקם של ילדים מתחת לגיל 16 (הגיל המינימלי לנהיגה) הוא קרוב ל-55% מכלל הנפגעים בתאונות, וחלקם של נהגים בגילאי 0-11 עומד על 11%.

תרשים 9'ד: מספר רוכבי האופניים והקורקינטים חשמליים שנפצעו ואושפזו כתוצאה מהיפגעות בתאונות דרכים וחלקם של הילדים (0-15) מכלל הרוכבים שנפגעו ואושפזו בתאונות אלה / 2023-2013

מקור: מכון גרטנר לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות, דו"ח נתוני היפגעות מאופניים וקורקינטים (גלגנוע) חשמליים, שנים שונות.

משנת 2016 (בה נקבעה תקנה האוסרת על רכיבה על אופניים או קורקינטים חשמליים מתחת לגיל 16) ועד שנת 2023 ירד משמעותית אחוז הילדים רוכבי האופניים וקורקינטים שנפצעו ואושפזו עקב היפגעות בתאונות דרכים מכלל הפצועים שאושפזו מסיבה זו (מ-34.2% ל-26.1%). עם זאת משנת 2020 חלה עלייה שיעור זה.

היפגעות ילדים בגלל שהושארו או נלכדו לבד ברכב (לוחות 9.8-9.10 ותרשים 9טו')

לוח 9.8: התפלגות סיבת הפגיעה, מגדר ומגזר של ילדים שנפגעו בגלל שהושארו/נלכדו לבד ברכב / 2023-2010							
שנה	סך הכל		סיבת הפגיעה		מגדר*		מגזר*
			השארית ילדים לבד ברכב	הילכדות/ נעילה ברכב	בנים	בנות	ערבי יהודי
2010	מספרים אחוזים	54 100	36 66.7	18 33.3	29 53.7	18 33.3	41 75.9
							4 7.4
2011	מספרים אחוזים	34 100	23 67.6	11 32.4	19 55.9	15 44.1	31 91.2
							2 5.9
2012	מספרים אחוזים	59 100	33 55.9	26 44.1	41 69.5	15 25.4	47 79.7
							2 3.4
2013	מספרים אחוזים	66 100	39 59.1	27 40.9	44 66.7	18 27.3	49 74.2
							6 9.1
2014	מספרים אחוזים	52 100	37 71.2	15 28.8	36 69.2	5 9.6	17 32.7
							0 0
2015	מספרים אחוזים	61 100	31 50.8	30 49.2	45 73.8	12 19.7	48 78.7
							4 6.6
2016	מספרים אחוזים	92 100	35 38	57 62	62 67.4	27 29.3	74 80.4
							12 13
2017	מספרים אחוזים	102 100	20 19.6	82 80.4	75 73.5	23 22.5	96 94.1
							3 2.9
2018	מספרים אחוזים	105 100	16 15.2	89 84.8	74 70.5	16 15.2	95 90.5
							3 2.9
2019	מספרים אחוזים	104 100	44 42.3	60 57.7	70 67.3	27 26	104 100
							0 0
2020	מספרים אחוזים	204 100	113 55.4	91 44.6	154 75.5	48 23.5	192 94.1
							8 3.9
2021	מספרים אחוזים	420 100	26 6.2	394 93.8	287 68.3	124 29.5	409 97.4
							6 1.4
2022	מספרים אחוזים	302 100	13 4	289 96	193 64	108 36	294 97
							7 2
2023	מספרים אחוזים	264 100	11 4.2	253 95.8	187 70.8	74 28.0	258 97.7
							4 1.5
2010- 2023	מספרים אחוזים	1919 100	477 24.9	1,442 75.1	1,316 68.6	530 27.6	1,755 91.5
							61 3.2

מקור: בטרם - בטיחות ילדים, מיזם NAPIS- מאגר היפגעויות מהתקשורת, שנים שונות.
 * לא כולל 'לא ידוע' או 'ללא ציון מגזר', ולכן המספרים והאחוזים לא מסתכמים לסך הכל.

מספר הילדים שהושארו/נלכדו לבד ברכב הגיע לשיא של 420 ילדים בשנת 2021, ומאז מצוי במגמת ירידה. מספר הילדים שנפגעו בשנת 2023 ירד בכ-37% לעומת שנת 2021. ישנו שינוי ביחס בין הסיבות לאורך השנים: משנת 2010-2020 קשה לזהות חלוקה ברורה בין הסיבות השונות, ובממוצע כמחצית מהילדים נפגעה מהשארית ילדים לבד ברכב, וכמחצית מהילכדות/נעילה ברכב. לעומת זאת בשנים 2021-2023 בממוצע כ-95% מהילדים נלכדו ברכב, ורק כ-5% הושארו לבד ברכב. שינוי זה נובע ככל הנראה מעלייה בדיווחים לתקשורת על הילכדות ברכב על ידי עמותות 'ידידים' – סיוע בדרכים' המדווחות על מקרים שבהם מתנדביה סייעו בחילוץ ילדים שנלכדו ברכב. שיעור הילדים הערבים מכלל הילדים שנפגעו בגלל שהושארו/נלכדו לבד ברכב בשנים 2010-2023 עומד על כ-5% בממוצע. שיעור הבנים מכלל הילדים שנפגעו בגלל שהושארו/נלכדו לבד ברכב בשנים 2010-2023 עומד על 71.5% בממוצע.

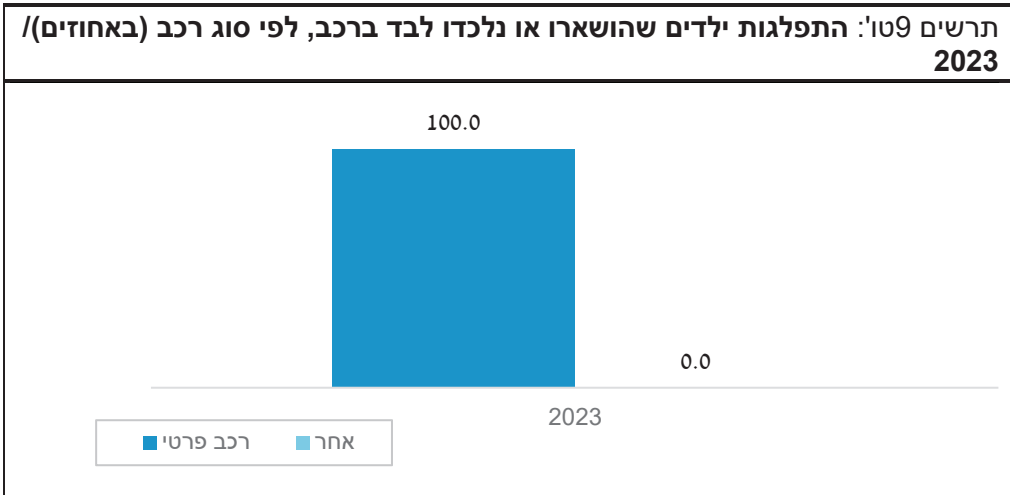
לוח 9.9: התפלגות ילדים שהושארו / נלכדו לבד ברכב לפי גיל* וחומרת הפגיעה/
 2023-2010

2023		2010-2022		
אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
100.0	264	100.0	1,655	סך הכל
גיל				
16.3	43	19.7	326	עד שנה
62.9	166	51.0	844	3-1
3.4	9	7.4	123	5-4
1.5	4	2.4	40	14-6
15.9	42	19.5	322	ללא סיווג
חומרת הפגיעה				
1.1	3	7.3	120	קל
0.4	1	1.4	23	בינוני
1.5	4	0.3	5	קשה
0.0	0	0.1	2	אנוש
1.1	3	2.7	45	מוות
0.8	2	2.2	36	לא ידוע
95.1	251	86.0	1,424	ללא נפגעים

מקור: בטרם - בטיחות ילדים, 2024.

* הקטגוריה "ללא סיווג" כוללת ילדים שסווגו תחת הקטגוריות "תינוק" (בשנת 2023 – 8 ילדים) "פעוט" (בשנת 2023 – 16 ילדים) ו-"ילד" (בשנת 2023 – 17 ילדים) וגילם המדויק לא ידוע, וזאת לצד מקרים שבהם גיל הילד אינו ידוע כלל.

בשנים 2010-2023 בממוצע רק כ-11% מהילדים שהושארו/נלכדו ברכב וגילם ידוע (ילדים שאינם כלולים בקטגוריית 'ללא סיווג') היו מעל גיל 4. בשנים אלו ניכרת מגמה של ירידה בשיעור הילדים מעל גיל 4 המושארים/נלכדים ברכב, ובשנת 2023 שיעורם עומד על כ-6% בלבד (לא כולל ילדים שגילם לא ידוע). מבין המקרים שבהם היו נפגעים בשנים 2010-2023, כ-60% מהילדים נפגעו באופן קל, 12% בינוני, 4% קשה, 1% אנוש וכ-23% מהמקרים הסתיימו במוות של ילד. בשנת 2023 11 ילדים נפגעו מהשארה/הילכדות ברכב, כאשר 28% מהמקרים הסתיימו במוות של הילד, ו-36% בפציעה קשה.

מקור: בטרם - בטיחות ילדים, 2024
* הנתון 'אחר' כולל רכב הסעות, רכב הסעות, אוטובוס, רכבת קלה, ניידת משטרה או סוג לא ידוע.

בשנים 2010-2023 שיעור הילדים שהושארו ברכב שאינו רכב פרטי ירד באופן עקבי משיעור של 20% בשנת 2010 ועד למצב בשנת 2023 שבו כל הילדים אשר הושארו או נלכדו לבד, הושארו או נלכדו לבד ברכב פרטי.

לוח 9.10: התפלגות ילדים שנפגעו בגלל שהושארו או נלכדו לבד ברכב, לפי חודש הפגיעה / 2023-2008

חודש	2010-2022		2023	
	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים
סך הכל	1655	100.0	264	100.0
ינואר	89	5.4	16	6.1
פברואר	95	5.7	15	5.7
מרץ	114	6.9	18	6.8

לוח 9.10: התפלגות ילדים שנפגעו בגלל שהושארו או נלכדו לבד ברכב, לפי חודש הפגיעה / 2023-2008

2023		2010-2022		חודש
אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
5.7	15	7.1	118	אפריל
9.8	26	8.3	138	מאי
10.6	28	10.6	176	יוני
8.7	23	11.5	191	יולי
8.0	21	9.0	147	אוגוסט
11.4	30	8.9	140	ספטמבר
2.7	7	8.5	145	אוקטובר
9.8	26	8.8	153	נובמבר
14.8	39	9.2	149	דצמבר

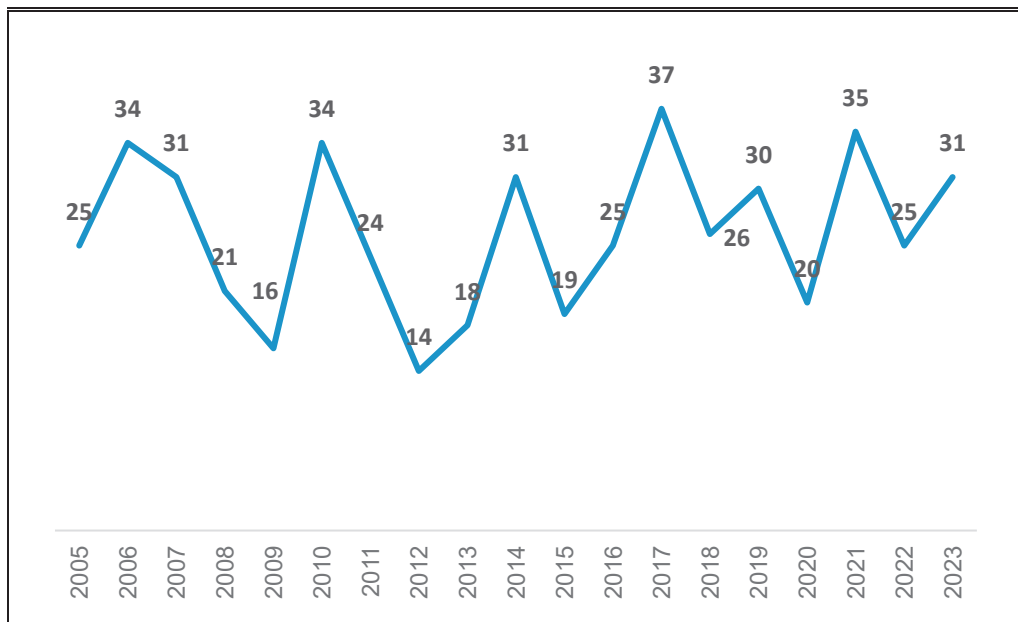
מקור: בטרם - בטיחות ילדים, 2024.

בשנת 2023 נרשם מספר נמוך במיוחד של ילדים שהושארו או נלכדו לבד ברכב בחודש אוקטובר ושיעור גבוה בחודשים ספטמבר ודצמבר.

פגיעות ילדים בחופשת הקיץ (תרשימים 9טז'-9יז' ולוחות 9.11-9.12)

הנתונים המוצגים מתייחסים לחופשת הקיץ בתאריכים 21.6-31.8 בכל שנה.

תרשים 9טז': מספר הילדים שנהרגו במהלך חופשת הקיץ, לפי שנה / 2023-2005

מקור: בטרם - בטיחות ילדים 2023-2013. המועצה הלאומית לשלום הילד, 2012-2005.

בין השנים 2023-2005 נהרגו בחופשת הקיץ 496 ילדים, בממוצע כ-26 ילדים בכל שנה.

לוח 9.11: התפלגות סיבות המוות של ילדים בחופשת הקיץ, לפי מגדר, מגזר, גיל וסיבת המוות / 2023-2017

2023		2022-2017		
אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
100.0	31	100.0	175	סך הכל
מגדר*				
74.2	23	59.4	104	בנים
25.8	8	40.6	71	בנות
מגזר*				
45.2	14	52.3	92	יהודי
54.8	17	45.5	80	ערבי**

לוח 9.11: התפלגות סיבות המוות של ילדים בחופשת הקיץ, לפי מגדר, מגזר, גיל וסיבת המוות / 2023-2017

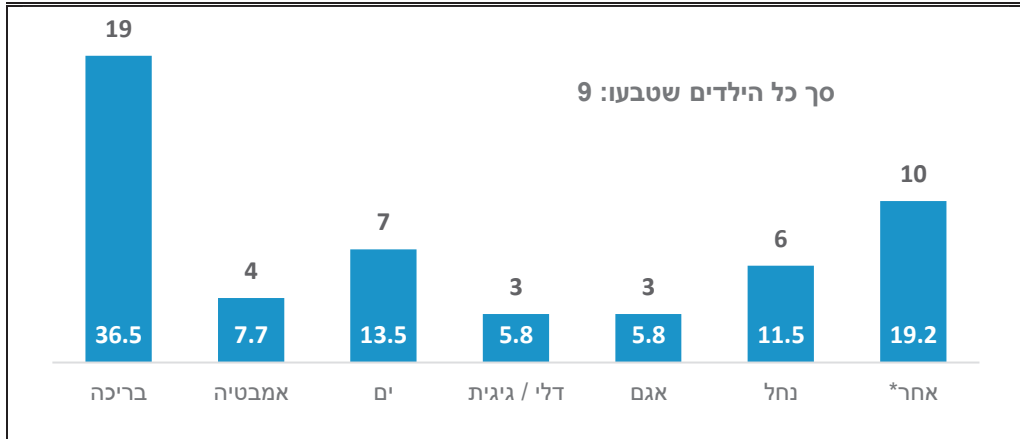
2023		2022-2017		
אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
גיל*				
32.3	10	41.3	71	0-4
25.8	8	19.2	33	5-9
19.4	6	15.7	27	10-14
22.6	7	23.8	41	15-17
סיבת המוות*				
29.0	9	25.1	44	טביעה
38.7	12	44.0	77	תאונת דרכים
6.5	2	5.1	9	נפילה
9.7	3	2.9	5	כוויה
0.0	0	0.6	1	הרעלה / כוויה (כתוצאה משריפה)
0.0	0	1.1	2	מכה / חבלה
0.0	0	0.0	0	חתך / דקירה
3.2	1	7.4	13	השארת ילדים לבד
3.2	1	0.6	1	חנק
3.2	1	2.3	4	מכת חום / התייבשות
0.0	0	0.0	0	התחשמלות
0.0	0	1.7	3	הילכדות בין או בתוך עצמים / מכשיר
3.2	1	4.6	8	אלרגיה
0.0	0	1.1	2	חשד לבעיה בריאותית
3.2	1	0.0	0	רוכב אופניים - תאונה עצמית
0.0	0	3.4	6	אחר

מקור: בטרם - בטיחות ילדים, 2024.

* לא כולל ללא סיווג ולכן בחלק מהקטגוריות המספרים והאחוזים לא מסתכמים לסך הכל.
** כולל דרוזי

בשנת 2023 מספר הבנים שנהרגו בחופשת הקיץ גדול כמעט פי 3 מספר הבנות. מספר הילדים הערבים שנהרגו בשנה זו היה גבוה ממספר היהודים, וחלקם באוכלוסיות הנפגעים גבוה בכ-9% מחלקם הממוצע בשנים 2017-2022. ילדים בגילאי 0-4 נמצאים בסיכון הגבוה ביותר להיפגע בחופשת הקיץ. בשנת 2023 סיבת המוות השכיחה ביותר הייתה תאונת דרכים (כ-39%) ובמקום השני, טביעה (29%).

תרשים 9: התפלגות הילדים שנהרגו בטביעה במהלך חופשת הקיץ, לפי נסיבות הטביעה (מספר ואחוז מכלל הילדים שנהרגו בטביעה) / 2023-2017

מקור: בטרם - בטיחות ילדים, מיזם NAPIS - מאגר היפגעויות מהתקשורת. * כולל מקרים שבהם מקום הטביעה אינו ידוע.

מקומות הטביעה השכיחים ביותר הם בריכה וים, בהם טבעו כ-50% מכלל הילדים שנהרגו בטביעה בין השנים 2023-2017.

לוח 9.12: התפלגות מקום המוות של ילדים בחודשי הקיץ / 2023-2017

2023		2202-2017		
אחוזים	מספרים	אחוזים*	ממוצע שנתי	
100.0	31	100.0	29.2	סך הכל
38.7	12	23.4	6.8	מרחב ציבורי (כולל מוסד ציבורי)
38.7	12	44.6	13.0	דרכים
19.4	6	27.4	8.0	בית וחצר הבית
0.0	0	2.9	0.8	מקום עבודה
0.0	0	1.1	0.2	מוסדות חינוך
3.2	1	0.0	0.3	לא ידוע / אחר

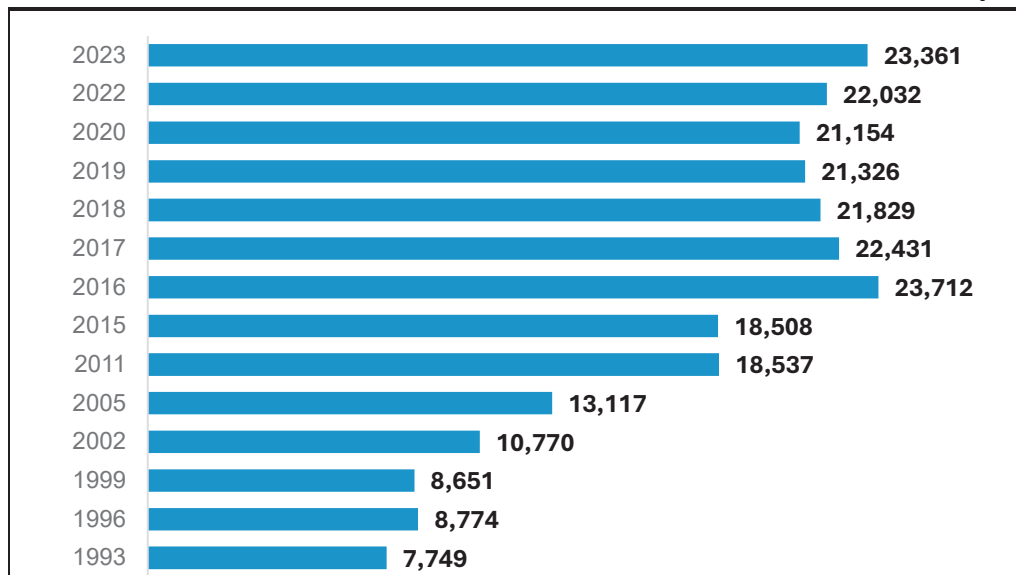
מקור: בטרם - בטיחות ילדים, 2024.

בשנת 2023 מספר הילדים שנהרגו במרחב ציבורי בחודשי הקיץ גבוה בכ-6% מן הממוצע בשנים 2022-2017. בהשוואה בין ממוצע של השנים 2022-2017 לבין 2023 מסתמנת עליה בשיעור הילדים שמתו במרחב הציבורי מכלל הילדים שמתו בחודשי הקיץ (פעם של 15.3 נקודות אחוז). לעומת זאת, שיעור הילדים שנהרגו בחודשי הקיץ בבית ובחצר הבית ב-2023 נמוך 8 נקודות אחוז מהממוצע בחמש השנים הקודמות.

היפגעות ילדים מהרעלה (תרשימים 9'ח'-9'ט' ולוחות 9.13-9.14)

הנתונים בחלק זה של הפרק חלקיים ומייצגים אך ורק את הפונים למרכז הארצי לייעוץ רפואי בעניין הרעלות, לא את מלוא מספרם של המורעלים. זאת היות שאין חובת דיווח למרכז על מקרי הרעלה.

תרשים 9'ח': מספר פניות ילדים בגילאים 0-17 למכון הארצי למידע רפואי בהרעלות עקב חשיפה לרעלים*, לפי שנה / 2015-2023

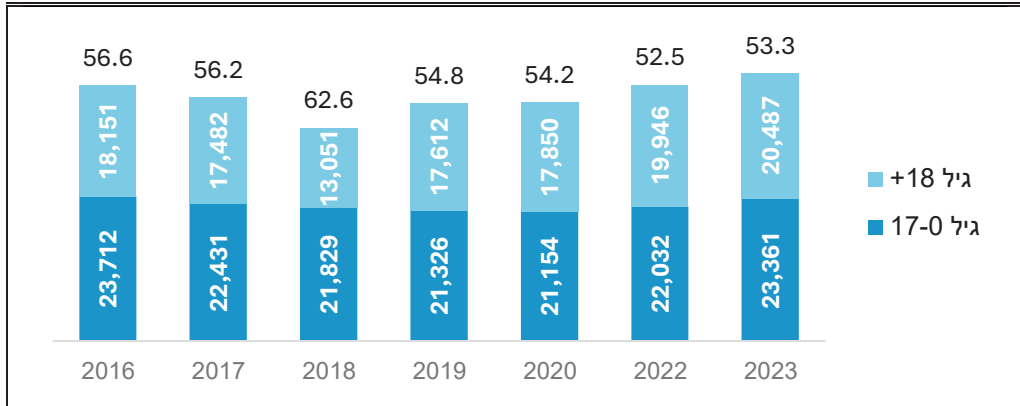

מקור: משרד הבריאות, מרכז רפואי רמב"ם והפקולטה לרפואה בטכניון, המכון הארצי למידע בהרעלות, שנים שונות.

כולל מקרי חשד לחשיפה לרעלים. הנתונים כוללים פניות של הציבור הרחב וגורמים רפואיים. אין חובת יעוץ או דיווח, ולכן הנתונים הינם חלקיים ולא משקפים את כלל המקרים.

לאחר ירידה במספר פניות הילדים בגילאים 0-17 בגין חשיפה לרעלים בין השנים 2016-2020, בשנים 2022-2023 ניכרת שוב מגמה עליה, ומספר הפניות בשנת 2023 גבוה בכ-10% ממספר הפניות בשנת 2020.

תרשים 9: התפלגות הפניות למכון הארצי למידע רפואי בהרעלות עקב חשיפה לרעלים לפי גיל / 2023-2016

מקור: משרד הבריאות, מרכז רפואי רמב"ם והפקולטה לרפואה בטכניון, המכון הארצי למידע בהרעלות, שנים שונות.
למרות העלייה במספר הפניות בין השנים 2016-2023 שיעור הפניות של ילדים מתוך כלל הפניות למכון הארצי למידע רפואי בהרעלות נותר יציב בשנים 2020-2023 והוא עומד על כ-54%.

לוח 9.13: פניות ילדים למכון הארצי למידע בהרעלות עקב חשיפה לרעלים*, לפי מגדר וגיל / 2023

גיל						סך הכל		מגדר
13-18		6-12		0-5				
אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
6.3	1,453	10.4	2,407	83.4	19,387	100.0	23,247	סך הכל**
44.6	648	59.2	1425	56.2	10,889	55.8	12,962	בנים
55.4	805	40.7	980	43.8	8,494	44.0	10,279	בנות
0.0	0	0.1	2	0.0	4	0.05	12	לא ידוע

מקור: משרד הבריאות, מרכז רפואי רמב"ם והפקולטה לרפואה בטכניון, המכון הארצי למידע בהרעלות, 2023.

* כולל מקרי חשד לחשיפה לרעלים.

** לא כולל ילדים שגילם המדויק אינו ידוע.

בשנת 2023 רוב הפניות למכון הארצי למידע בהרעלות עקב חשיפה לרעלים (כ-83%) היו לגבי ילדים בגיל 0-5, ומרבית הפניות היו לגבי בנים (כ-56%).

לוח 9.14: התפלגות אופן החשיפה, אתר ונסיבות החשיפה לרעלי* של ילדים הפונים למכון הארצי למידע בהרעלות, לפי גיל** / 2023

גיל			סך הכל***	
13-17	6-12	0-5		
אופן חשיפה***				
1,491	2,460	19,932	24,001	מספרים
100.0	100.0	100.0	100.0	אחוזים
67.7	70.3	84.7	82.1	בליעה
7.1	9.3	5.2	5.8	עין
8.7	5.6	2.1	2.9	שאיפה
6.2	5.6	3.8	4.1	עור
3.8	3.2	0.5	1	עקיצה/ הכשה
1.4	2.2	0.4	0.7	הזרקה
5.0	3.8	3.3	3.5	אחר/לא ידוע
אתר חשיפה				
1,453	2,407	19,387	23,247	מספרים
100.0	100.0	100.0	100.0	אחוזים
74.4	81.6	94.1	91.6	בית
6.9	6.6	2.4	3.1	מחוץ לבית
4.7	4.0	0.6	1.2	בית ספר
1.5	0.4	0.1	0.2	מרפאה/בית חולים
0.5	0.0	0.0	0.0	עבודה (חקלאות/תעשייה)
0.6	0.4	0.0	0.1	ים
11.5	6.9	2.7	3.7	אחר***
נסיבות חשיפה****				
1,359	2,370	19,286	23,015	מספרים
100.0	100.0	100.0	100.0	אחוזים
18.0	50.1	74.9	69.0	חשיפה לא מכוונת
33.5	34.3	18.8	21.3	טעות בשימוש או בטיפול
4.3	3.5	0.5	1.0	עקיצה/הכשה
5.2	2.6	0.5	1.0	תאונה
0.1	0.2	0.1	0.1	סביבתי
1.6	2.1	1.8	1.8	מזון
3.5	2.8	1.5	1.8	בקשה למידע תרופתי
0.9	0.7	0.4	0.5	בקשה למידע כימי
3.2	2.9	1.5	1.7	לא ידוע/אחר***

לוח 9.14: התפלגות אופן החשיפה, אתר ונסיבות החשיפה לרעל* של ילדים הפונים למכון הארצי למידע בהרעלות, לפי גיל** / 2023

סך הכל**	גיל			
	13-17	6-12	0-5	
חשיפות מכוונות				
ניסון אובדני	25.3	0.9	0.0	1.6
שימוש בסמים	3.8	0.0	0.0	0.2
חשיפה בזדון	0.5	0.0	0.0	0.0
גורם ההרעלה				
סך הכל****	1,370	2,210	18,174	21,754
תרופות	57.3	49.2	47.5	48.3
כימיקלים	46.2	41.7	47.5	46.2
צמחים ובע"ח ארסיים	6.4	9.0	5.0	5.5

מקור: משרד הבריאות, מרכז רפואי רמב"ם והפקולטה לרפואה בטכניון, המכון הארצי למידע בהרעלות, 2024.

* כולל מקרי חשד לחשיפה לרעלים.

** לא כולל ילדים שגילם המדויק אינו ידוע.

*** במקרים מסוימים החשיפה לחומר הרעיל התרחשה ביותר מאופן אחד, ולכן המספר לא תמיד שווה לסך הכל.

**** מחושב לפי סך כל מקרי חשיפות הילדים לרעל.

בשנת 2023, הרוב המוחלט של פניות הילדים למכון הארצי למידע בהרעלות התקבלו בעקבות חשיפה לרעל באופן של בליעה. רוב החשיפות התרחשו בבית, והתרחשו בנסיבות של חשיפה לא מכוונת, או טעות בשימוש או בטיפול. באשר לגורמי ההרעלה כמחצית מגורמי ההרעלה היו תרופות (47.5%) וכמחצית מהם היו כימיקליים (47.5%).

היפגעות תלמידים בתאונות במערכת החינוך
(לוחות 9.15-9.18)

הנתונים הבאים מציגים דיווחים על תאונות תלמידים במערכת החינוך (פגיעות קלות וחמורות). לפי חוזר מנכ"ל, בתי-הספר חייבים לדווח למשרד החינוך על כל פגיעה המתרחשת בשטח בית-הספר או בדרך אליו.

לוח 9.15: התפלגות תאונות של תלמידים במערכת החינוך*, לפי שלב חינוך / תש"פ
(2019/20) – תשפ"ד (2023/23)

תשפ"ד (2023/24)	תשפ"ג (2022/23)	תשפ"ב (2021/22)	תשפ"א (2020/21)	תש"פ (2019/20)	
24,497	30,887	29,102	15,646	26,601	סך הכל
8.6	7.0	6.0	1.9	5.8	גן
6.8	6.8	6.4	8.0	7.5	א'
7.4	6.7	6.3	8.5	7.5	ב'
8.1	7.8	9.2	9.4	8.9	ג'
10.7	10.4	10.0	10.7	9.8	ד'
11.7	11.3	11.0	9.2	10.6	ה'
12.2	12.0	11.8	9.1	12.0	ו'
9.8	10.5	10.3	6.3	9.8	ז'
7.9	8.6	8.3	5.3	8.4	ח'
6.2	6.8	6.7	4.4	7.4	ט'
4.3	4.7	5.2	4.0	5.2	י'
3.0	3.4	3.3	2.8	4.3	י"א
2.4	2.7	2.7	1.9	2.7	י"ב
0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	י"ג-י"ד
0.9	1.1	2.9	18.6	0.0	ללא סיווג

מקור: משרד החינוך, האגף הבכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית, שנים שונות.

*בחלק מהתאונות יותר מנפגע אחד.
לאחר עלייה במספר התאונות של תלמידים שנפגעו בתאונות בשנים תש"פ-תשפ"ג (להוציא שנת תשפ"א שבה מספר התאונות היה קטן משמעותית בשל למידה חלקית בשל מגפת הקורונה), בשנת תשפ"ד חלה ירידה של כ-21% במספר תאונות התלמידים. עיקר הירידה הורגשה בקרב התלמידים בכיתות ז-יב, שם מספר התאונות ירד בממוצע בכ-28%, כאשר בכיתות יא-יב ירידה של כ-30% במספר התאונות.

לוח 9.16: התפלגות תאונות של תלמידים במערכת החינוך, לפי מסגרת הפעילות / תש"פ (2019/20) – תשפ"ד (2023/24)

תשפ"ד (2023/24)		תשפ"ג (2022/23)		תשפ"ב (2021/22)		תשפ"א (2020/21)		תש"פ (2019/20)		סך הכל
מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	
100.0	24,487	100.0	31,058	100.0	29,151	100.0	15,699	100.0	21,722	
מסגרת הפעילות										
43.8	10,707	45.1	13,925	45.5	13,243	46.8	7,353	56.1	12,195	הפסקה
18.8	4,586	17.4	5,378	17.9	5,200	14.7	2,302	15.5	3,373	חינוך גופני
17.3	4,251	16.3	5,022	15.5	4,509	13.5	2,130	19.3	4,187	שיעור
2.0	491	2.4	756	3.0	868	4.8	766	4.7	1,029	טיול/חוץ בית ספרי*
3.3	798	3.2	983	-	-	-	-	-	-	מעבר בין שיעורים**
2.0	499	2.4	730	-	-	-	-	-	-	פעילות חוץ בית ספרית – רשמית**
2.2	533	1.9	574	-	-	-	-	-	-	פעילות חברתית**
2.6	624	2.3	725	-	-	-	-	-	-	לפני תחילת יום לימודים רשמי – בין כותלי המוסד**
2.6	644	2.6	810	-	-	-	-	-	-	בסיום יום לימודים רשמי – בין כותלי המוסד**
5.5	1,354	7.0	2,155	3.0	875	22.1	3,483	4.3	938	אחר**

מקור: משרד החינוך, האגף הבכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית, שנים שונות.

*בשנים תש"פ-תשפ"ב כללה הקטגוריה גם פעילות חוץ בית ספרית. בשנים תשפ"ג-תשפ"ד הופרדו הקטגוריות. **נכלל

בקטגוריה 'אחר' במסגרת הפעילות כללת את הקטגוריות: בשנים תש"פ-תשפ"ב. ** בשנים תשפ"ג-תשפ"ד כולל את

הקטגוריות: לא הוגדר, אחר.

בשנת תשפ"ד מספר התאונות הגבוה ביותר התרחש בהפסקה. עם זאת, שיעור התאונות המתרחשות בהפסקה מצוי בירידה לאורך השנים, ומאז שנת תש"פ מספר התאונות בהפסקה ירד בכ-12%. לעומת זאת, מספר התאונות בשיעורי חינוך גופני עלה בשנים תש"פ-תשפ"ג ב-35%, ולמרות ירידה בשנת תשפ"ד מספר התאונות בשיעורים אלו גבוה מרמתו בשנת תש"פ.

לוח 9.17: התפלגות תאונות של תלמידים במערכת החינוך, לפי מקום ההיפגעות /
תש"פ (2019/20) – תשפ"ד (2023/24)

תשפ"ד (2023/24)		תשפ"ג (2022/23)		תשפ"ב (2021/22)		תשפ"א (2020/21)		תש"פ (2019/20)		
מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	
100.0	24,522	100.0	31,040	100.0	29,151	100.0	15,699	100.0	21,722	סך הכל
36.3	8,884	37.7	11,649	36.3	10,568	39.4	6,178	36.4	7,912	חצר
15.6	3,819	16.5	5,094	16.2	4,712	14.5	2,273	15.9	3,445	מגרש ספורט/ מתקני משחק
15.2	3,727	13.4	4,127	13.1	3,803	12.2	1,919	17.2	3,730	כיתה
7.8	1,915	7.0	2,159	7.5	2,181	6.1	956	9.3	2,019	אולם התעמלות
4.3	1,055	5.2	1,609	5.7	1,651	5.8	909	6.8	1,479	מחוץ למוסד
6.8	1,673	6.3	1,934	6.2	1,804	5.5	862	6.6	1,430	מסדרון
4.2	1,023	3.7	1,130	3.8	1,110	3.2	496	4.0	877	מדרגות
1.2	299	-	-	1.1	308	-	-	0.9	202	שירותים
-	-	-	-	-	-	-	-	0.2	35	מעבדה
-	-	-	-	-	-	-	-	0.1	28	חדר מלאכה
-	-	-	-	-	-	-	-	0.1	16	סדנא
8.7	2,217	10.8	3,338	10.3	3,002	12.4	1,942	2.5	546	אחר*

מקור: משרד החינוך, האגף הבכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית, שנים שונות.

* בשנים תש"פ-תשפ"ב כולל כוללת את הקטגוריות: לא הוגדר, אחר, שטחי הפנימייה/מגורים. בשנים תשפ"ג-תשפ"ד כולל את הקטגוריות: לא הוגדר, אחר.

בשנים תש"פ-תשפ"ד רוב התאונות התרחשו בחצר או במגרש הספורט, ומספר התאונות במקומות אלו עלה בכ-12%. מספר התאונות שהתרחשו מחוץ למוסד ירד בתקופה זו בכ-30%.

לוח 9.18: התפלגות תאונות של תלמידים במערכת החינוך, לפי האיבר שנפגע*
/ תשע"ח (2017/18) – תשפ"ד (2023/24)

תשפ"ד (2023/24)		תשפ"ג (2022/23)		תשפ"ב (2021/22)		תשפ"א (2020/21)		תש"פ (2019/20)		סוג איבר
מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	
100	29,465	100	31,433	100	29,465	100	15,850	100	25,279	סך הכל
24.4	6,036	23.2	7,304	24.7	7,185	25.5	4,009	23.4	5,926	גפיים עליונות
18.6	4,598	18.4	5,782	19.5	5,669	17.7	2,780	17.7	4,486	גפיים תחתונות
13.0	3,223	12.4	3,897	12.3	3,567	10.7	1,679	11.4	2,886	אצבעות
12.0	2,964	11.6	3,640	10.9	3,175	11.2	1,757	11.0	2,785	פנים
12.9	3,195	13.8	4,347	13.6	4,002	14.1	2,214	10.6	2,677	ראש
5.0	1,242	4.6	1,439	4.5	1,317	4.7	738	5.5	1,382	שיניים
3.7	914	3.4	1,076	3.3	972	3.2	506	3.4	859	גוף
2.6	651	2.5	789	2.4	687	2.1	330	2.5	639	עיניים
1.6	394	1.8	553	1.0	544	1.8	277	2.1	524	גב
-	-	-	-	-	-	-	-	0.6	143	בטן
-	-	-	-	-	-	-	-	0.6	156	צוואר
-	-	-	-	-	-	-	-	0.6	146	חזה
-	-	-	-	-	-	-	-	0.3	70	איבר מין
5.5	1,343	6.1	1,873	5.4	1,579	10.0	1,560	10.3	2,600	אחר
0.8	192	2.4	733	2.6	768	-	-	-	-	לא הוגדר

מקור: משרד החינוך, האגף הבכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית, שנים שונות.

* בחלק מהאירועים נפגע יותר מאיבר אחד.

בשנים תש"פ-תשפ"ד למעלה מ-40% מהפגיעות היו בגפיים (עליונות ותחתונות), אך מספר הפגיעות עלה באופן מתון (כ-2%) לאורך התקופה. לעומת זאת, מספר התאונות שבהן נפגע הראש עלה בכ-19.5% לאורך התקופה.

10

ילדים וכלכלה

מבוא

מעורבותם של ילדים בשוק העבודה והשפעתם על כלכלת המדינה רבות: ראשית ילדים הם "תורמי הוצאות" - הן של משפחתם והן של המדינה, בגין צריכתם השונים, ושנית ילדים הם "תורמי הכנסות" כמי שנוטלים חלק נכבד בשוק העבודה ובהרגלי הצריכה המקומיים.

בפרק זה הנתונים מחולקים לשלושה מישורים - משאבים כלכליים העומדים לרשות הילד ומשפחתו, תעסוקת בני נוער והשפעת ילדים על צריכת משק הבית. במישור הראשון, משאבים כלכליים העומדים לרשות הילד ומשפחתו, המשתנים הבולטים הם תחולת העוני בקרב ילדים, והמצוקות הכלכליות שבהן שרויים ילדים ומשפחותיהם. המישור השני - תעסוקת בני נוער, כולל גם את אחוזי בני הנוער המועסקים וגם את תנאי עסקתם. בישראל ילדים רבים עובדים בגילים שונים. עבודת בני נוער בגיל 15 (ומעל גיל 14 בחופשות) היא תופעה חוקית, מוכרת וחשופה, יחסית, ולפיכך היא זוכה לרובה של ההתייחסות בפרק זה. הילדים ובני הנוער נחלקים לשתי קבוצות: האחת - בני נוער בגיל 15-17 (ובקיץ 14-17), אשר חלקם משלב לימודים ועבודה, וחלקם לומד במסגרות חינוכיות מיוחדות לבני נוער המשלבות לימודי מקצוע ועבודה. השנייה - בני נוער מתחת לגיל 15 (בעת חופשות מתחת לגיל 14), אשר עבודתם אינה חוקית ופוגעת במימוש חוק חינוך החובה החל על ילדים בגיל זה (חוק עבודת נוער התשי"ג-1953). לעבודה זו נלוות בדרך כלל תופעות של ניצול ושל רמיסת זכויות הילדים. מאחר שעבודת ילדים מתחת לגיל המותר אינה חוקית, המידע אודותיה חלקי בלבד.

יש להבחין בין ארבעה סוגים של בני נוער עובדים ושל מניעיהם:

1. בני נוער אשר נוסף על לימודיהם עובדים כדי להרוויח דמי כיס וכדי לסייע לתקציב המשפחה,
 2. בני נוער המתחנכים במסגרות המשלבות לימוד מקצוע ועבודה, ולפיכך הם עובדים כחלק מלימודיהם,
 3. בני נוער שעובדים ושאין להם לומדים בדרך כלל, לאחר שנפלטו ממערכת החינוך עקב קשיים בלימודים והישיגים נמוכים, מחמת צרכי פרנסת המשפחה, או בשל שני הגורמים גם יחד,
 4. בני נוער העובדים בחופשת הקיץ.
- המישור השלישי - השפעת ילדים על צריכת משק הבית, עוסק בהשוואת ההכנסות וההוצאות של משקי בית עם ילדים לעומת משקי בית ללא ילדים. במספר ארצות ניסו חוקרים להתמודד עם שאלת מחיר גידול ילדים, זאת הן במישור הנורמטיבי בניסיון לקבוע מהו המחיר המינימלי הדרוש לגידול ילדים, והן במישור האמפירי בניסיון למדוד את ההוצאות בפועל על גידולם. לגבי מישור זה אנו מציגים נתונים על הוצאות של משקי-בית עם ילדים, אולם הנתונים רחוקים מלשקף את התמונה במלואה.

מבנה הפרק:

- תרשימים 10א'-10ב' ולוח 10.1 עוסקים בילדים לפי דירוג חברתי-כלכלי של ישוב מגוריהם.
- תרשימים 10ג'-10ד' ולוח 10.2 עוסקים בתחולת העוני בקרב ילדים
- תרשימים 10ה'-10ו' ולוחות 10.3-10.4 עוסקים בילדים החיים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה.
- תרשימים 10ז'-10ח' ולוח 10.5 עוסקים במספר המועסקים במשקי בית עם ילדים ובמשפחות שבהן לפחות אחד ההורים מקבל דמי אבטלה.
- תרשימים 10ט' ולוחות 10.6-10.7 עוסקים בילדים בשוק העבודה.
- לוחות 10.8-10.9 עוסקים בעבודת ילדים בפרסומות ובהופעות ציבוריות.
- תרשימים 10י'-10יא' ולוחות 10.10-10.14 עוסקים בילדים ובני נוער עובדים שהועסקו באופן לא חוקי
- תרשימים 10יב'-10יד' ולוח 10.15 עוסקים בהוצאות ובהכנסות של משקי בית עם ילדים ובעלותם על מוצרים.

הגדרות

דמי אבטלה – גמלה המשולמת באמצעות המוסד לביטוח לאומי למי שמובטל וצבר ימי עבודה הנחשבים לתקופת אכשרה לפני שהפך למובטל. גמלה זו משולמת לתקופה קצובה (תלוי בגיל המובטל ובמצבו המשפחתי). הגמלה משולמת גם לחיילים משוחררים בשנה הראשונה לאחר שחרורם, שזכאותם איננה מותנית בתקופת עבודה קודמת.

הבטחת הכנסה – גמלה המשולמת באמצעות המוסד לביטוח לאומי למי שאין בידו מקורות פרנסה, או הכנסתו נמוכה מרמה שנקבעה בחוק, ואשר אין ביכולתו להשיג עבודה.

חוק עבודת הנוער, תשי"ג-1953: **שעות המנוחה השבועית (תיקון מס' 16) תשע"ד-2014 (א)** לא יועסק נער במנוחה השבועית. (ב) (1) המנוחה השבועית של הנער היא לפחות שלושים ושש שעות רצופות כולל, – לגבי נער יהודי – את יום השבת; (2) לגבי נער שאינו יהודי – את יום השבת או את היום הראשון או את היום השישי בשבוע, הכול לפי המקובל עליו כיום המנוחה השבועית שלו.

כוח העבודה האזרחי – מאז שנת 1985 כל האנשים מגיל 15 ומעלה, שהיו "מועסקים" או "בלתי מועסקים" ב"שבוע הקובע", לפי ההגדרות להלן. עד 1984 כוח העבודה כלל אנשים בני 14 ויותר.

מועסקים – אנשים שבשבוע הקובע (השבוע שקדם לסקר כוח אדם) עבדו לפחות שעה אחת בעבודה כלשהי תמורת שכר, רווח או תמורה אחרת; כל העובדים בקיבוצים (בין אם בשירותים ובין אם בענפים אחרים); בני משפחה שעבדו בלא תשלום 15 שעות ויותר בשבוע; אנשים השוהים במוסדות שעבדו 15 שעות ויותר בשבוע; אנשים שנעדרו זמנית מעבודתם הרגילה ולא חיפשו עבודה אחרת.

בלתי מועסקים – אנשים שלא עבדו גם שעה אחת בשבוע הקובע, ואשר בארבעת השבועות שקדמו לפקידתם בסקר חיפשו עבודה באופן פעיל באמצעות רישום בלשכות העבודה של שירות התעסוקה, פנייה אישית או פנייה בכתב למעסיק, או בדרכים אחרות, והיו יכולים להתחיל לעבוד בשבוע הקובע, לו הוצעה להם עבודה מתאימה ("זמינות לעבודה").

משק בית – קבוצת אנשים הגרים יחד בדירה באופן קבוע רוב ימי השבוע, ויש להם תקציב הוצאות משותף למזון, או אדם הגר בגפו. במשק בית יכולים להיכלל אדם אחד או יותר ואף אנשים שאינם קרובי משפחה.

עבדו עבודה חלקית – עובדים שעבדו 1-34 שעות בשבוע הקובע.

קו העוני – 50% מההכנסה החצינית הפנויה (ההכנסה בתוספת תשלומי העברה, אך בלא המיסים הישירים) לנפש סטנדרטית בישראל. חישוב הנפש הסטנדרטית מבוסס על הנחה, כי תוספת ההכנסה הנחוצה למשפחה על מנת לשמור על רמת חיים קבועה הולכת ופוחתת כל אימת שגדל מספר הנפשות בה. הבסיס לחישוב הנפש הסטנדרטית הוא משפחה בת שתי נפשות, שמייוחד לה ערך של שתי נפשות סטנדרטיות. על בסיס זה פותח סולם שקילות המאפשר למדוד את הצרכים של משפחות בהשוואה למשפחה בגודל בסיסי.

רמה חברתית-כלכלית – הבסיס לקביעת הרמה הוא מפקד האוכלוסין והדיר 1995 (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) ונתוני הכנסות וקבלת גמלאות (המוסד לביטוח לאומי). באמצעות ניתוח נתונים רב-משתני הופק מדד המשקף את הרמה החברתית-כלכלית של אוכלוסיית הרשויות המקומיות. דירוג היישובים על פי הרמה החברתית-כלכלית אומץ מדו"ח מחקר, שהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ערכה ביוזמת משרד הפנים בכל העיריות והמועצות המקומיות.

הרשויות המקומיות חולקו לעשר קבוצות הומוגניות על פי המדד החברתי-כלכלי. דירוג נעשה בשלושה שלבים: 1. בחירת המשתנים הרלוונטיים לאפיון מצבו החברתי-כלכלי של היישוב, 2. בניית קובץ הנתונים עבור המשתנים השונים, 3. עיבוד סטטיסטי של הנתונים, שמגמתו צירוף המשתנים השונים למדד חברתי-כלכלי משותף.

להלן דוגמאות למרכיביה של רמה חברתית-כלכלית של תושבי רשות מקומית:

א. מקורות כספיים (מעבודה, קצבאות וכו') של התושבים,

ב. דירוג צפיפות, איכות וכד',

ג. ציוד הדירה - מזגן, מחשב אישי, וידאו, וכד',

ד. רמת מינוע - מספר כלי הרכב ואיכותם,

ה. חינוך והשכלה,

ו. אפיוני תעסוקה ואבטלה,

ז. מצוקות חברתיות-כלכליות.

אמנם אפשר למנות מרכיבים נוספים, אך אין רשימה רשמית או אחידה שלהם. יש להדגיש, כי ברשימה כלולים רק מרכיבים השייכים לעולם התוכן החברתי-כלכלי של האוכלוסייה. **תחולת העוני של ילדים** – אחוז הילדים החיים מתחת לקו העוני (ראו הגדרה לעיל).

תקנות עבודת נוער, העסקת ילד בהופעה או בדוגמנות – תקנות עבודת הנוער (תיווך להעסקת ילד בהופעה או בפרסומת), התשנ"ט-1999; תקנות עבודת הנוער (העסקת ילד בהופעה או בפרסומת), התשנ"ט-1999. על ביצוע התקנות מופקד מינהל הסדרה ואכיפה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

מקור הנתונים

מקור הנתונים של פרק זה הוא הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד הרווחה והביטחון החברתי: מינהל הסדרה ואכיפה, משרד הכלכלה והתעשייה: זרוע העבודה, מינהל אכיפה והסדרה, המוסד לביטוח לאומי: מנהל המחקר והתכנון והסתדרות הנוער העובד והלומד, האיגוד המקצועי לילדים בני-נוער וצעירים. בתחתיתו של כל לוח צוין המקור המדויק.

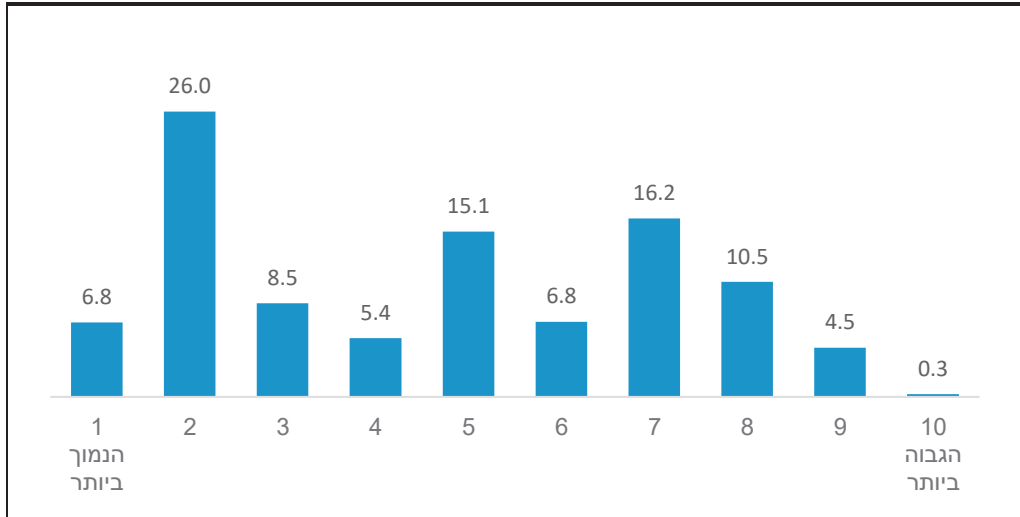
התרשימים 10ג'-10ד' ו-10.2 מבוססים על המסמך "דוח ממדי העוני והאי-שוויון בהכנסות-2023".

השנה, בדומה לשנה הקודמת, נתוני העוני המוצגים בלוחות 10.3-10.4 ותרשימים 10ה'-10ו' מבוססים על נתונים מנהליים של הביטוח הלאומי בלבד, ללא שימוש בסקר הוצאות של הלמ"ס.

הנתונים על הוצאות במשקי בית עם ילדים בלוחות 10.15 ותרשימים 10ב'-10יד' מקורם בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בלקט נתונים לרגל יום הילד הבין-לאומי.

ילדים לפי דירוג חברתי-כלכלי של יישוב המגורים (תרשימים 10א'-10ב' ולוח 10.1)

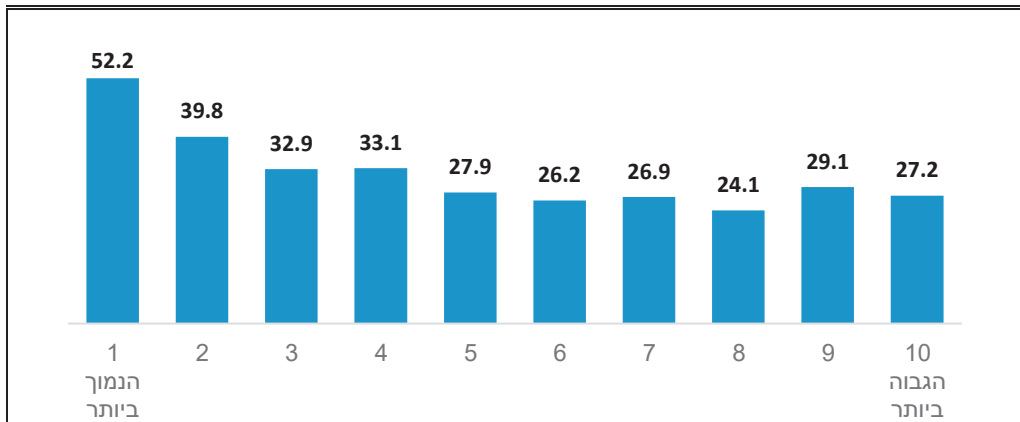
תרשים 10א': התפלגות אוכלוסיית הילדים בישראל ביישובים הגדולים מ-10,000 נפש
באשכול חברתי כלכלי / 2023

מקור: עיבוד נתוני שנתון לישראל 2024 לוח 2.3 ע"י המועצה לשלום הילד.
* דירוג לאשכולות על סמך קובץ רשויות 2021 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בשנת 2023 כשליש מהילדים ביישובים הגדולים מ-10,000 נפש מתגוררים ביישובים באשכולות 1-2 (הנמוכים ביותר), וכ-62% מתגוררים ביישובים באשכולות 1-5. רק כ-5% מתגוררים ביישובים באשכולות 9-10.

תרשים 10ב': שיעור הילדים מכלל אוכלוסיית היישוב, ביישובים מעל 10,000 נפש לפי
אשכול חברתי-כלכלי / 2023

מקור: עיבוד נתוני שנתון לישראל 2024 לוח 2.3 ע"י המועצה לשלום הילד.
* דירוג לאשכולות על סמך קובץ רשויות 2021 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

שיעור הילדים מכלל אוכלוסיית היישוב גבוה במיוחד באשכולות 1-2, ונמוך באשכול 8.

לוח 10.1: שיעור הילדים מאוכלוסיית היישובים בני 10,000 נפש ומעלה לפי אשכול חברתי-כלכלי / 2023

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב
אשכול 1	
52.2	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
56.2	ביתר עילית
50.0	חורה
48.4	כסיפה
48.0	לקיה
60.0	מודיעין עילית
48.5	ערעה-בנגב
45.1	רהט
45.7	שגב-שלום
50.0	תל שבע
אשכול 2	
39.8	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
34.9	אום אל-פחם
50.5	אלעד
33.5	בועיינה-נוג'ידאת
35.4	ביר אל-מכסור
50.6	בית שמש
47.2	בני ברק
35.1	בסמ"ה
31.7	בענה
40.8	ג'סר א-זרקא
35.7	זרזיר
36.7	ירושלים
33.7	כפר כנא
35.3	כפר מנדא
33.2	מעלה עירון
34.3	משהד
35.3	נחף
35.0	עילוט
32.2	עין מאהל

לוח 10.1: שיעור הילדים מאוכלוסיית היישובים בני 10,000 נפש ומעלה לפי אשכול חברתי-כלכלי / 2023

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב
51.2	עמנואל
41.3	צפת
50.3	קריית יערים
50.1	רכסים
32.0	שעב
אשכול 3	
32.9	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
29.5	אבו גוש
28.2	אבו סנאן
37.7	אופקים
33.1	אכסאל
29.9	אעבלין
28.9	בוקעתא
34.3	בסמת טבעון
27.7	ג'דידה-מכר
35.8	ג'לג'וליה
39.0	טובא-זנגרייה
33.7	טורעאן
33.5	טייבה
31.7	טמרה
31.4	יפיע
30.2	ירכא
33.4	כאבול
34.6	כסרא-סמיע
37.7	כעביה-טבאש-חג'אג'רה
34.7	כפר קאסם
31.1	מג'ד אל-כרום
27.3	מג'דל שמש
29.3	מגאר
33.2	מצפה רמון
28.4	נצרת
41.2	נתיבות
33.9	עראבה
35.7	ערד
32.9	ערערה

לוח 10.1: שיעור הילדים מאוכלוסיית היישובים בני 10,000 נפש ומעלה לפי אשכול חברתי-כלכלי / 2023

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב
31.5	פורידיס
37.1	קלנסווה
38.7	קריית ארבע
30.5	ריינה
32.2	שבלי - אום אל-גנם
29.4	שפרעם
אשכול 4	
33.1	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
33.8	באקה אל-גרביה
42.0	בית אל
27.7	בית ג'ן
30.0	דבורייה
33.3	דייר אל-אסד
29.2	דייר חנא
32.3	זמר
33.7	חצור הגלילית
32.5	טבריה
35.1	ירוחם
36.1	לוד
32.6	סח'נין
26.7	עכו
34.3	קריית גת
35.6	קריית מלאכי
אשכול 5	
27.9	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
28.2	אור יהודה
28.4	אור עקיבא
29.4	אשדוד
27.6	אשקלון
25.2	באר שבע
29.8	בית שאן
22.1	בני עי"ש
19.8	בת ים
25.4	ג'ולס
31.5	ג'ת

לוח 10.1: שיעור הילדים מאוכלוסיית היישובים בני 10,000 נפש ומעלה לפי אשכול חברתי-כלכלי / 2023

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב
43.9	גבעת זאב
26.7	דאלית אל-כרמל
29.8	דימונה
28.9	חורפיש
44.6	חריש
31.1	טירה
28.9	טירת כרמל
32.4	יאנוח-ג'ת
27.2	כפר יאסיף
32.1	כפר קרע
28.4	מגדל העמק
25.8	מעלות-תרשיחא
26.4	נוף הגליל
26.8	עיילבון
25.7	עספיא
30.6	עפולה
25.2	פקיעין (בוקייעה)
28.5	קצרין
21.2	קריית ים
24.0	קריית שמונה
23.8	ראמה
30.9	רמלה
31.9	שדרות
אשכול 6	
26.2	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
24.0	אילת
22.9	אריאל
27.2	חדרה
24.2	כרמיאל
29.5	מעלה אדומים
24.5	נהריה
26.2	נתניה
26.6	קריית אתא
25.2	קריית ביאליק
27.1	קריית עקרון

לוח 10.1: שיעור הילדים מאוכלוסיית היישובים בני 10,000 נפש ומעלה לפי אשכול חברתי-כלכלי / 2023

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב
39.1	קרני שומרון
28.1	שלומי
אשכול 7	
26.9	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
27.5	אזור
41.8	אפרת
37.1	באר יעקב
32.6	בית אריה
25.9	בית דגן
32.6	גדרה
29.2	גן יבנה
24.8	חולון
22.7	חיפה
34.2	יבנה
26.3	יהוד-מונסון
27.9	יקנעם עילית
32.8	כפר יונה
21.1	נשר
32.0	פרדס חנה-כרכור
28.0	פתח תקווה
23.6	קריית מוצקין
33.4	ראש העין
22.9	ראשון לציון
30.7	רחובות
אשכול 8	
24.1	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
32.7	אורנית
29.5	אלפי מנשה
32.4	בנימינה-גבעת עדה
32.3	גבעת שמואל
24.9	הרצלייה
29.4	זכרון יעקב
26.6	כפר סבא
27.5	מבשרת ציון
33.6	מזכרת בתיה

לוח 10.1: שיעור הילדים מאוכלוסיית היישובים בני 10,000 נפש ומעלה לפי אשכול חברתי-כלכלי / 2023

אחוז הילדים מאוכלוסיית היישוב	יישוב
29.3	נס ציונה
30.4	קדימה-צורן
25.8	קריית טבעון
22.1	רמת גן
28.7	רמת ישי
27.2	רעננה
20.9	תל אביב -יפו
אשכול 9	
29.1	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
29.8	אבן יהודה
23.8	גבעתיים
32.7	גני תקווה
28.9	הוד השרון
24.0	כפר ורדים
31.5	מודיעין-מכבים-רעות
35.8	מיתר
31.5	פרדסייה
28.7	קריית אונו
27.4	רמת השרון
27.8	שוהם
31.7	תל מונד
אשכול 10	
27.2	אחוז הילדים מאוכלוסיית האשכול
26.7	כוכב יאיר
28.1	להבים
26.8	עומר

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עיבוד מיוחד עבור המועצה לשלום הילד, עיבוד נתוני שנתון לישראל 2024 לוח 2.3 ע"י המועצה לשלום הילד.

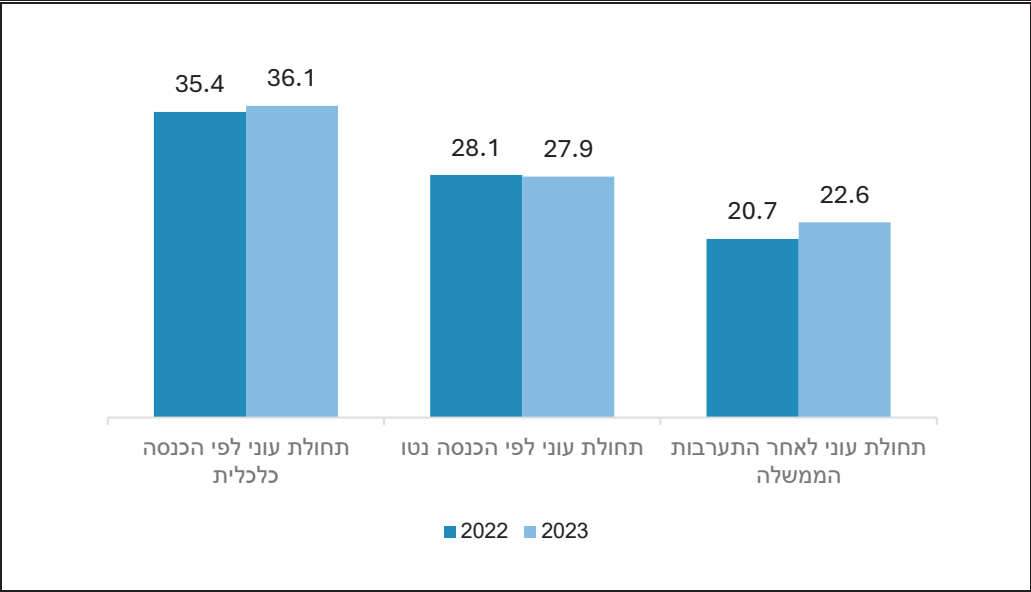
* דירוג לאשכולות על סמך קובץ רשויות 2021 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

היישוב עם שיעור הילדים הגבוה ביותר הוא מודיעין עילית (60%) ועם שיעור הילדים נמוך ביותר הוא בת ים (19.8%).

תחולת העוני בקרב ילדים (תרשימים 10ג'-10ד' ולוח 10.2)

השנה הנתונים המוצגים מבוססים על הנתונים המנהליים של ביטוח לאומי (כפי שהם מוצגים בדו"ח העוני שפרסם ביטוח לאומי השנה). כדי ליצור רציפות והשוואה אפשרית בין הנתונים, הלוחות המפורסמים השנה שונים מהלוחות שפורסמו בחלק זה בשנים קודמות.

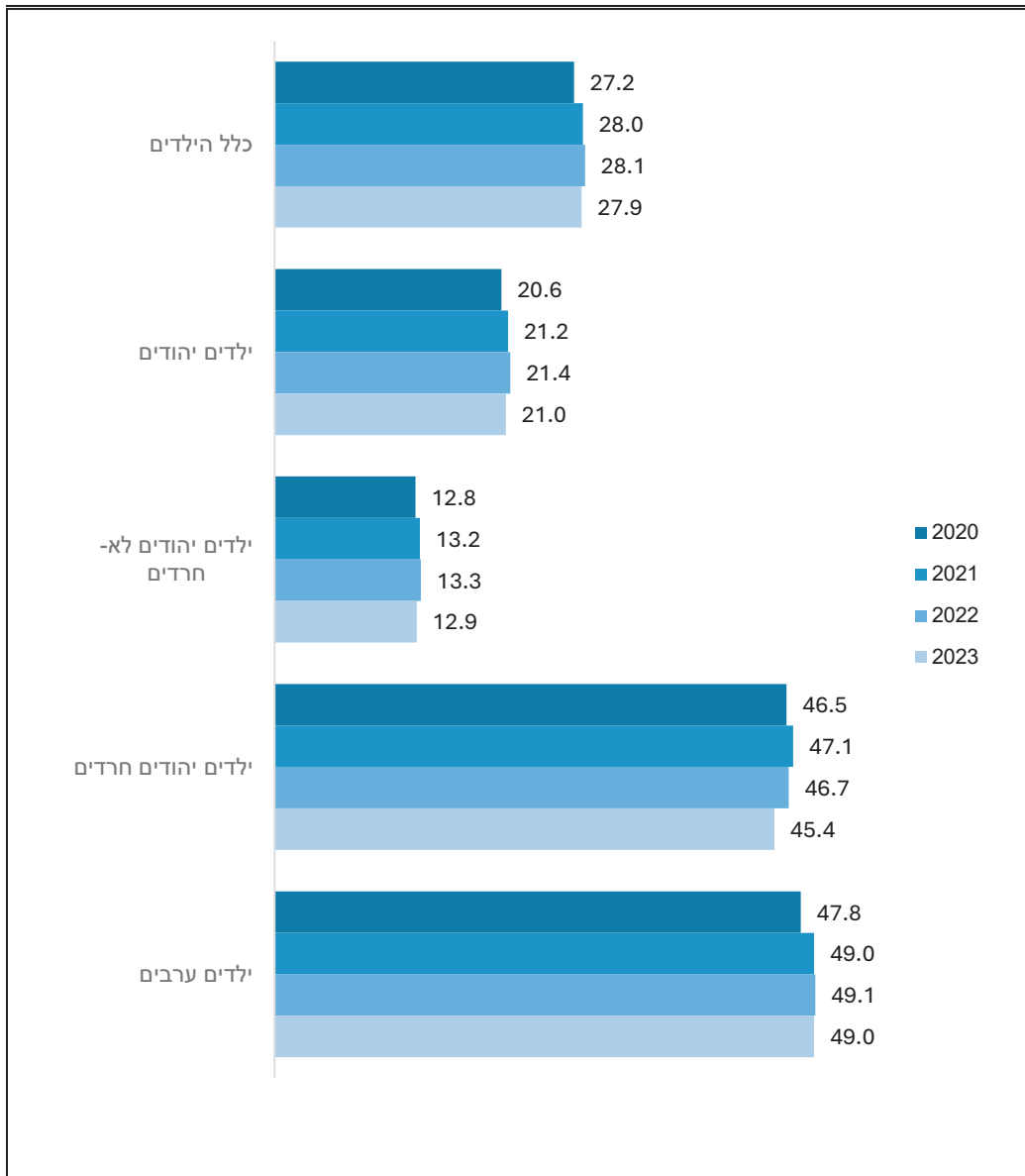
תרשים 10ג': תחולת העוני בקרב ילדים (אחוזים) / 2023-2022

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, ממדי העוני והאי-שוויון בהכנסות 2023 (לפי נתונים מנהליים), 2024. לוח 3 ממדי העוני והאי-שוויון לפי הכנסה כלכלית והכנסה נטו, 2023-2022.

ניתן לראות כי בין השנים 2023-2022 חלה עלייה בתחולת העוני של ילדים לפי הכנסה כלכלית (מ-35.4% ל-36.1%), וכן בתחולת העוני לאחר התערבות הממשלה (מ-20.7% ל-22.6%) וירידה קלה בתחולת העוני לפי הכנסה נטו (מ-28.1% ל-27.9%).

תרשים ד'10: תחולת העוני בקרב ילדים לפי הכנסה נטו, לפי מגזרים (באחוזים) / 2023-2020

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, ממדי העוני והאי-שוויון בהכנסות 2023 (לפי נתונים מנהליים), 2023. לוח נספח 2

הערה: נתונים אלו מבוססים על נתונים מנהליים של ביטוח לאומי בלבד, בניגוד לשנים עברו.

בשנת 2023, 49% מהילדים הערבים וכ-45% מהילדים החרדים נמצאים מתחת לקו העוני, לעומת כ-13% מהילדים היהודים הלא-חרדים. עם זאת, בין השנים 2021-2023 ניתנת לראות מגמת ירידה בקרב הילדים היהודים החרדים (מ-47.1% ל-45.4%).

לוח 10.2: תחולת העוני בקרב ילדים לפי מספר הילדים במשפחה (אחוזים) / 2022-2023

תחולת העוני (לאחר תשלומי העברה ומיסים)		
שנה		מספר ילדים במשפחה
2023	2022	משפחה עם 1-3 ילדים
18.5	18.5	משפחה עם 4 ילדים ויותר
44.5	45.0	משפחה עם 5 ילדים ויותר
52.5	53.2	
משפחות חד-הוריות		
28.0	28.7	משפחה שבראשה הורה עצמאי (חד הורית)

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, ממדי העוני והאי-שוויון בהכנסות 2023 (לפי נתונים מנהליים), 2024. לוח נספח 2

ככל שמספר הילדים במשפחה גדול יותר, כך גדלה תחולת העוני של הילדים במשפחה. תחולת העוני בקרב ילדים במשפחות שבראשן הורה עצמאי (28.0) קרובה לתחולת העוני הממוצעת בקרב ילדים (27.9).

ילדים החיים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה (לוחות 10.3-10.4 ותרשימים 10ה'-10ו')

לוח 10.3: התפלגות הילדים* במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה, לפי ותק
בארץ / 2005-2023**

2023		2022		2015		2010		2005		ותק
מספר	אחוז	מספר	אחוז	מספר	אחוז	מספר	אחוז	מספר	אחוז	
75,307	100	73,828	100	123,179	100	133,439	100	165,528	100	סך הכל
65,749	87.3	64,889	87.9	110,634	89.8	116,246	87.1	133,276	80.5	ותיקים (יהודים ולא יהודים)
9,558	12.7	8,939	12.1	12,545	10.2	17,193	12.9	32,252	19.5	סך הכל ילדי עולים***
מזה לפי שנת עליה של ההורה:										
1,819	2.4	1,810	2.5	2,946	2.4	4,614	3.5	6,240	5.4	1990-1992
2,458	3.3	2,530	3.4	4,070	3.3	5,759	4.3	7,666	6.6	1993-1997
5,281	7.0	4,599	6.2	5,529	4.5	6,820	5.1	8,903	7.4	1998- שנה נוכחית
-	2.4	-	2.4	-	4.4	-	5.3	-	7.1	אחוז מכלל הילדים בישראל

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מנהל המחקר והתכנון, קובץ הבטחת הכנסה, שנים שונות.

* ילדים עד גיל 17 בלבד.

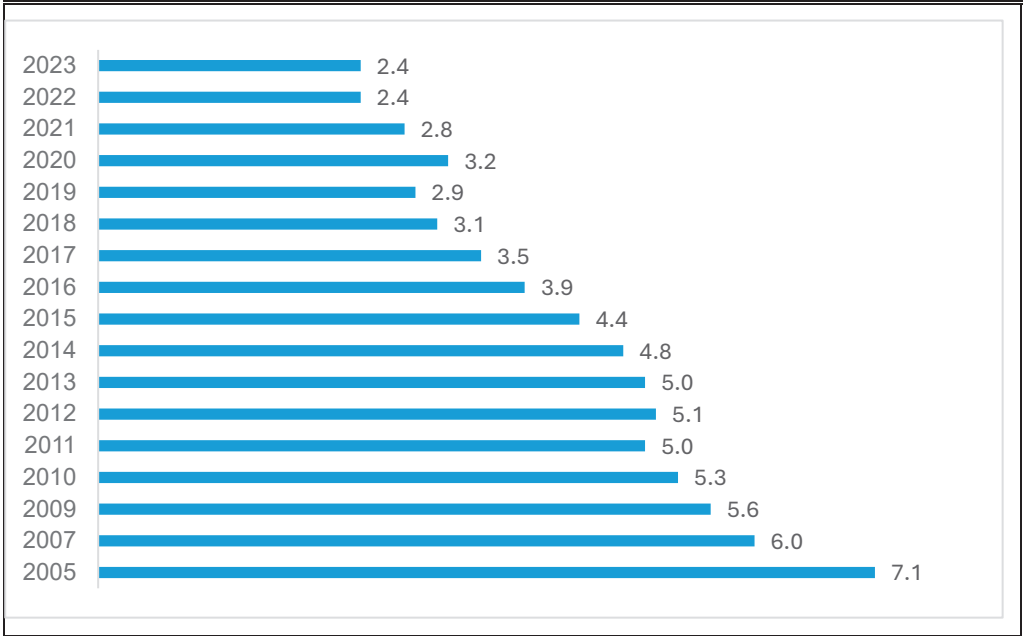
** דצמבר בכל שנה.

*** ילדים שנולדו בארץ להורים שעלו ארצה מאז 1990 או ילידי חו"ל.

בין השנים 2005-2023 ירד ב-55% מספר הילדים הגדלים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה. בניגוד למגמה זו, בשנת 2023 מספר הילדים הגדלים במשפחה המקבלת גמלת הבטחת הכנסה עלה בכ-2% לעומת שנת 2022, כאשר בקרב ותיקים שיעור העלייה הוא כ-1.3%, ובקרב עולים שיעור העלייה הוא כ-7%.

בשנת 2023 חלקם של הילדים העולים מכלל הילדים הגדלים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה עלה בכ-5% לעומת שנת 2022, כאשר חלקם העולים שעלו מאז שנת 1998 מכלל הילדים הגדלים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה עלה בכ-13%, וחלקם מכלל העולים עלה מכ-51% לכ-55%.

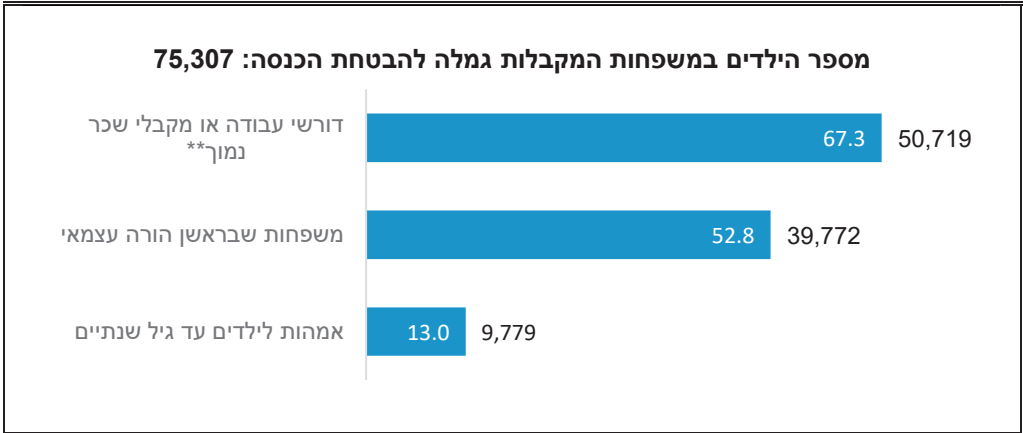
תרשים 10ה': שיעור הילדים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה
מכלל הילדים / 2005-2023*

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מנהל המחקר והתכנון, קובץ הבטחת הכנסה, שנים שונות. * דצמבר בכל שנה.

בין השנים 2005-2022 הלך וירד שיעור הילדים החיים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה מכלל הילדים בישראל, ירידה של כ-66%. בשנת 2023 שיעור הילדים הגדלים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה מכלל הילדים בישראל לא השתנה לעומת שנת 2022.

תרשים 10ו': שיעור הילדים החיים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה*, לפי
עילות נבחרות / 2023

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מנהל המחקר והתכנון, קובץ הבטחת הכנסה, 2023; חישוב: המועצה הלאומית לשלום הילד.

*חלק מהמשפחות זכאיות לגמלה בשל יותר מעילה אחת.
 **עילה- אי תעסוקה, חוסר הכשרה מקצועית ואבחון תעסוקתי. דורשי עבודה חייבים במבחן תעסוקה, כלומר התייצבות בשירות תעסוקה או במרכזי תעסוקה. מספר ימי הזכאות לדמי אבטלה נקבע לפי מספר ימי ההתייצבות בשירות/מרכזים אלה. שאר העילות שבגינן מקבלים גמלה אינן מחייבות מבחן תעסוקה.

כשני שליש מהילדים הגדלים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה חיים במשפחות שבהן הורה דורש עבודה (מובטל) או בעל שכר נמוך. כמחצית חיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי.

לוח 10.4: התפלגות הילדים החיים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה, לפי עילה* וחלקם בילדי היישוב / 2002, 2023

אחוז מכלל ילדי היישוב	2023				2002 סך הכל	יישוב
	מזה: עילת קבלת הגמלה			סך הכל מספרים		
	אמהות לילדים עד גיל שנתיים	דורשי עבודה או שכר נמוך	משפחות שבראשן הורה עצמאי			
- 2.4	9,779 13.0	50,719 67.3	39,772 52.8	75,307 100	242,717 100.0	סך הכל ארצי מספרים אחוזים
עירויות						
1.7	1,208	4,898	2,154	7,458	16,442	ירושלים
1.1	264	565	1,027	1,225	6,782	תל אביב – יפו
2.7	197	1,142	1,510	1,903	7,600	חיפה
4.9	118	757	329	984	3,170	אום אל-פחם
3.1	90	212	326	383	1,730	אופקים
1.8	53	89	184	210	644	אור יהודה
2.8	27	93	148	163	894	אור עקיבא
2.3	83	148	270	344	872	אילת
0.7	***	105	91	159	207	אלעד
0.4	***	***	21	21	230	אריאל
1.9	194	901	1,157	1,497	8,681	אשדוד
4.4	274	874	1,424	1,683	6,943	אשקלון
1.3	30	120	59	171	1,197	באקה אל גרביה
1.0	21	23	38	60	241	באר יעקב
3.5	418	1,423	1,899	2,567	14,357	באר שבע
4.8	53	205	258	347	684	בית שאן
2.5	97	882	428	1,374	1,428	בית שמש
2.7	44	767	115	929	482	ביתר עילית
0.6	77	528	370	815	3,396	בני ברק
1.8	119	353	603	697	3,366	בת ים

לוח 10.4: התפלגות הילדים החיים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה, לפי עילה* וחלקם בילדי היישוב / 2002, 2023

אחוז מכלל ילדי היישוב	2023				2002 סך הכל	יישוב
	מזה: עילת קבלת הגמלה			סך הכל מספרים		
	אמהות לילדים עד גיל שנתיים	דורשי עבודה או שכר נמוך	משפחות שבראשן הורה עצמאי			
0.3	***	***	26	30	286	גבעת שמואל
0.3	***	***	40	42	95	גבעתיים
6.2	182	555	758	904	2,787	דימונה
0.4	18	28	59	59	261	הוד השרון
0.5	45	49	106	115	549	הרצליה
2.8	101	420	570	703	3,297	חדרה
1.6	134	414	710	872	3,006	חולון
23.6	79	146	229	287	-	חריש
4.5	73	453	454	741	2,120	טבריה
2.4	53	214	161	352	1,729	טייבה
1.2	***	33	53	92	523	טירה
4.4	57	122	251	268	864	טירת כרמל
2.4	26	173	115	264	3,167	טמרה
1.8	64	118	185	231	1,189	יבנה
1.1	18	52	78	82	202	יהוד
1.9	22	50	93	106	354	יקנעם עילית
1.1	***	44	63	64	307	כפר יונה
0.4	32	55	102	114	670	כפר סבא
1.2	***	56	60	100	173	כפר קאסם
2.2	26	182	266	291	1,118	כרמיאל
4.4	246	679	710	1,243	3,823	לוד
3.8	***	222	37	275		מג'אר
2.9	26	167	229	258	1,177	מגדל העמק
0.1	***	***	34	34	141	מודיעין מכבים-רעות
0.9	40	88	71	202	169	מודיעין עילית
0.7	***	48	82	95	146	מעלה אדומים
2.7	***	92	161	174	774	מעלות תרשיחא
5.1	86	568	654	856	1,344	נהריה
7.5	86	505	629	805	2,018	נוף הגליל
0.7	***	58	85	85	444	נס ציונה
3.2	60	640	265	797	7,159	נצרת

לוח 10.4: התפלגות הילדים החיים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה,
לפי עילה* וחלקם בילדי היישוב / 2002, 2023

אחוז מכלל ילדי היישוב	2023				2002 סך הכל	יישוב
	מזה: עילת קבלת הגמלה			סך הכל מספרים		
	אמהות לילדים עד גיל שנתיים	דורשי עבודה או שכר נמוך	משפחות שבראשן הורה עצמאי			
1.8	23	56	93	108	458	נשר
3.5	80	342	335	547	1,449	נתיבות
1.7	202	701	951	1,191	6,500	נתניה
3.3	***	307	87	362	2,118	סחנין
6.3	155	724	726	1,091	3,405	עכו
5.3	96	450	630	730	1,713	עפולה
3.5	***	267	108	324	1,852	עראבה
2.9	51	234	171	379	2,289	ערד
0.9	104	347	564	656	2,193	פתח תקווה
4.1	74	521	287	735	1,618	צפת
1.8	***	83	63	156	1,152	קלנסווה
0.4	***	***	44	44	148	קריית אונו
2.6	69	235	322	397	1,573	קריית אתא
2.7	51	170	257	272	874	קריית ביאליק
4.4	175	473	681	877	2,677	קריית גת
4.0	87	250	396	460	1,789	קריית ים
2.5	40	164	235	263	890	קריית מוצקין
3.8	65	178	292	397	1,674	קריית מלאכי
3.1	43	115	199	240	644	קריית שמונה
1.3	***	70	118	152	450	ראש העין
0.8	98	287	471	527	3,302	ראשון לציון
4.8	206	1,222	519	1,657	8,894	רהט
1.5	100	357	449	631	3,564	רחובות
2.6	153	347	527	716	2,637	רמלה
0.7	52	139	234	259	1,065	רמת גן
0.4	***	24	42	46	135	רמת השרון
0.3	***	31	65	65	267	רעננה
4.0	55	156	266	326	1,241	שדרות
2.6	36	195	161	304	3,215	שפרעם
מועצות מקומיות (יותר מ-10,000 תושבים)						
2.9	***	109	40	119	539	אבו סנאן

לוח 10.4: התפלגות הילדים החיים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה, לפי עילה* וחלקם בילדי היישוב / 2002, 2023

אחוז מכלל ילדי היישוב	2023				2002 סך הכל	יישוב
	מזה: עילת קבלת הגמלה			סך הכל מספרים		
	אמהות לילדים עד גיל שנתיים	דורשי עבודה או שכר נמוך	משפחות שבראשן הורה עצמאי			
0.5	***	***	***	***	50	אבן יהודה
1.4	***	***	45	50	123	אזור
1.6	***	64	20	82	662	אכסאל
2.3	***	64	58	90	790	אעבלין
0.2	-	***	***	***		אפרת
1.9	***	***	***	34	214	בוקעתא
1.7	***	40	49	63	993	בועיינה-נוג'ידאת
1.6	***	50	21	60	639	ביר אל-מכסור
0.7	-	22	***	25	202	בית ג'ן
0.6	***	***	20	20	134	בנימינה-גבעת עדה
3.1	***	64	***	86	402	בסמ"ה
1.2	***	54	39	88	35	גבעת זאב
5.6	60	232	155	339	1,724	ג'דידה מכר
1.5	33	65	104	113	525	גדרה
2.7	21	35	41	95	48	גלג'וליה
0.9	***	26	39	41	227	גן יבנה
0.7	***	***	28	32	51	גני תקווה
1.0	***	23	29	63	590	ג'סר א-זרקה
6.9	***	***	27	70	-	ג'ת
0.7	***	31	22	47	-	דאלית אל כרמל
1.0	-	28	***	35	282	דבוריה
3.4	***	***	29	85		דיר אל-אסד
2.0	***	57	27	63	710	דיר חנא
0.4	***	***	***	22	95	זכרון יעקב
11.5	87	896	429	1,091	1,739	חורה
1.3	***	33	59	59	310	חצור הגלילית
1.2	***	42	22	62	1,074	טורעאן
2.4	***	112	59	145	1,354	יפיע
3.4	***	112	79	160	464	ירוחם
1.0	***	37	***	51	352	ירכא
1.7	***	50	31	69	810	כאבול

לוח 10.4: התפלגות הילדים החיים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה, לפי עילה* וחלקם בילדי היישוב / 2002, 2023

אחוז מכלל ילדי היישוב	2023				2002 סך הכל	יישוב
	מזה: עילת קבלת הגמלה			סך הכל מספרים		
	אמהות לילדים עד גיל שנתיים	דורשי עבודה או שכר נמוך	משפחות שבראשן הורה עצמאי			
-	-	-	-	-	-	כוכב יאיר
18.9	92	1,390	444	1,576	2,205	כסייפה
3.2	***	65	40	85	475	כפר יאסיף
1.5	***	92	46	119	2,256	כפר כנא
4.6	***	288	96	353	2,972	כפר מנדא
1.6	***	61	55	94	420	כפר קרע
18.9	86	1,028	223	1,173	-	לקייה
0.5	***	24	34	38	430	מבשרת ציון
1.0	-	56	18	78	-	מג'ד אל כרום
1.8	-	46	29	51	226	מג'דל שמס
1.0	***	***	27	27	107	מזכרת בתיה
0.2	-	***	***	***	-	מיתר
3.6	***	100	45	129	579	מעלה עירון
1.8	***	76	25	90	701	נחף
2.9	***	41	38	55	-	עוספיה
1.0	***	45	20	47	1,484	עין מאהל
2.3	20	115	70	153	1,799	ערערה
15.6	127	1,271	341	1,494	933	ערערה בנגב
0.8	***	22	***	38	399	פורידיס
0.4	-	***	***	***	974	פרדס חנה-כרכור
1.3	21	66	116	127	-	צור הדסה
0.9	***	29	***	33	129	קדימה-צורן
0.5	***	***	20	20	111	קריית טבעון
2.2	***	41	67	74	337	קריית עקרון
0.7	***	***	22	22	8	קרני שומרון
1.6	***	42	42	82	941	ריינה
2.4	***	141	37	167	-	רכסים
12.1	81	427	199	612	1,002	שגב שלום
0.3	-	***	***	***	-	שוהם
0.6	***	***	***	***	76	תל מונד
16.5	225	1,472	684	1,992	3,223	תל שבע

לוח 10.4: התפלגות הילדים החיים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה, לפי עילה* וחלקם בילדי היישוב / 2002, 2023

אחוז מכלל ילדי היישוב	2023				2002 סך הכל	יישוב
	מזה: עילת קבלת הגמלה			סך הכל מספרים		
	אמהות לילדים עד גיל שנתיים	דורשי עבודה או שכר נמוך	משפחות שבראשן הורה עצמאי			
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים)						
3.6	***	27	46	87	177	אבו גוש
***	***	***	***	***	-	אורנית
***	***	***	***	***	15	אלפי מנשה
1.9	***	***	***	34	214	בוקעאטא
0.4	***	-	***	***	11	בית אל
0.8	***	***	***	***	-	בית אריה-עופרים
0.9	***	***	***	***	11	בית דגן
1.8	***	***	26	27	170	בני עי"ש
1.9	***	***	34	47	461	בסמת טבעון
4.6	***	***	24	71	-	בענה
0.7	-	-	***	***	79	ג'ולס
2.0	***	***	21	44		זמר
1.5	***	***	31	50		זרזיר
1.2	***	***	20	24		חורפיש
2.4	***	***	43	5	527	טובא זנגרייה
0.3	-	-	***	***	44	יאנוח ג'ת
1.1	***	-	31	37	228	כסרא סמיע
2.4	***	***	***	45		כעביה-טבאש-חג'
0.9	***	***	***	***	-	כפר ורדים
0.3	***	-	***	***	-	להבים
2.7	***	***	63	74	-	מצפה רמון
0.7	-	***	***	24	595	משהד
0.1	-	***	***	***	140	עומר
2.8	***	***	25	42	-	עילבון
2.2	-	***	37	68	746	עילוט
0.6	***	***	***	***		עמנואל
0.8	-	***	***	***	111	פקיעין (בוקייעה)
0.6	***	***	***	***	-	פרדסיה
1.8	***	***	35	39	184	קצרין
1.1	***	***	42	47	137	קריית ארבע

לוח 10.4: התפלגות הילדים החיים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה, לפי עילה* וחלקם בילדי היישוב / 2002, 2023

אחוז מכלל ילדי היישוב	2023				2002 סך הכל	יישוב
	מזה: עילת קבלת הגמלה			סך הכל מספרים		
	אמהות לילדים עד גיל שנתיים	דורשי עבודה או שכר נמוך	משפחות שבראשן הורה עצמאי			
***	***	***	***	***	-	קריית יערים
1.0	-	***	***	24	344	ראמה
0.3	-	-	***	***	26	רמת ישי
0.7	***	***	***	***	-	שבלי אום אל-גנם
6.0	***	37	81	116	212	שלומי
3.0	***	***	26	73	555	שעב

מקור: המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, קובץ הבטחת הכנסה, שנים שונות. חישוב אחוזים: המועצה לשלום הילד על בסיס נתוני הביטוח הלאומי.

* עילה- כולל אי תעסוקה, או חוסר הכשרה מקצועית ואבחון תעסוקתי. דורשי עבודה חייבים במבחן תעסוקה, כלומר התייצבות בשירות תעסוקה או במרכזי תעסוקה. מספר ימי הזכאות לדמי אבטלה נקבע לפי מספר ימי ההתייצבות בשירות/מרכזים אלה. שאר העילות, שבגינן מקבלים גמלה, אינן מחייבות מבחן תעסוקה. אימהות לילדים עד גיל 2 (לפני 2003- אימהות לילדים עד גיל 7), לדוגמה, פטורות ממבחן זה. ** חישוב סך הילדים בישראל מבוסס על סכימת כלל הילדים ביישובי מדינת ישראל *** ביישובים אלה מספר ואחוז הילדים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה אינו מוצג מטעמי שמירה על צנעת הפרט. - נתון חסר.

הערה: שנת 2002 היא השנה הראשונה שבה נספרו ילדים בגיל 0-17, לפני 2002 הוצגו נתונים על טווח הגילים 0-21.

בשנת 2023, עשרת היישובים שבהם שיעור הילדים במשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה הוא הגבוה ביותר היו חריש, כסיפה, לקיה, תל שבע, ערערה-בנגב, שגב-שלום, חורה, נוף הגליל, ג'ת ועכו. ברשימה זו בולט חלקם של יישובים בדואים בדרום ויישובים ערביים או מעורבים.

ילדים החיים במשקי בית ללא מועסקים ובמשפחות שבהן
לפחות אחד ההורים מקבל דמי אבטלה
(לוח 10.5 ותרשימים 10ז'-10ח')

לוח 10.5: מספר משקי הבית* עם ילדים**, לפי מספר המועסקים במשק הבית ומגזר /
2023

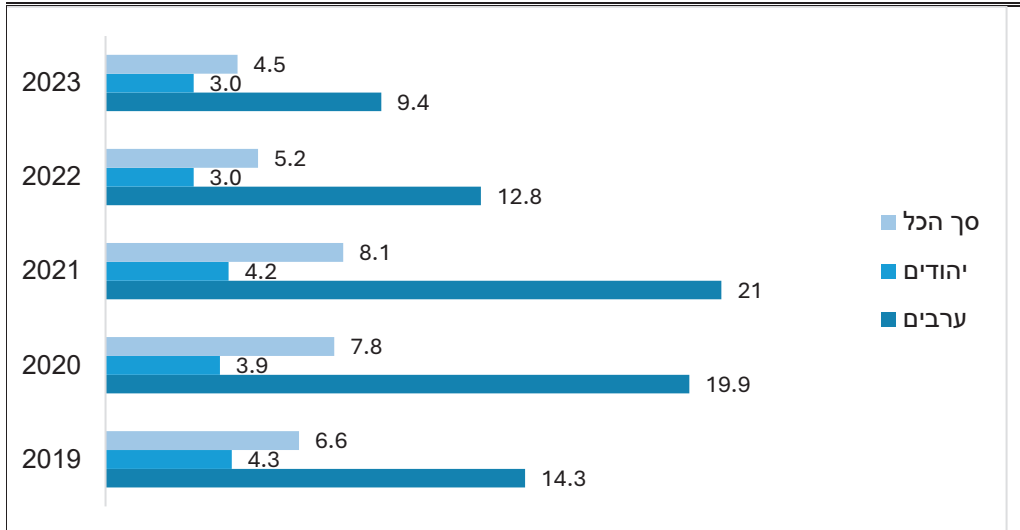
קבוצת אוכלוסייה***		מספר משקי הבית (עם ילדים עד גיל 17 (באלפים)	תכונות כוח עבודה של בני משק הבית
יהודים	ערבים		
917.6	275.4	1,223.2	סה"כ
890.1	249.5	1,168.0	משק בית עם מועסקים
217.3	111.4	338.7	מזה: משק בית עם מועסק אחד
522.2	106.3	643.3	מזה: משק בית עם שני מועסקים
150.6	31.8	186.0	מזה: משק בית עם 3+ מועסקים
27.5	25.9	55.2	משקי בית ללא מועסקים

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 9.59.

* כלל משקי הבית, פרט למשקי בית בקיבוצים, במוסדות ובמעונות סטודנטים ולבדווים בדרום.
** כל הילדים עד גיל 17 (ועד בכלל) במשק הבית. אינו כולל בני 15–17 שיש להם בן או בת זוג ושיש להם ילדים משלהם במשק הבית.
***לא כולל קבוצת 'אחרים'.

חלקם של משקי הבית שבהם יש לפחות מועסק אחד עומד בשנת 2023 על כ-95.5%. מתוך משקי הבית הערבים עם ילדים, 9.4% הם משקי בית ללא מועסקים. במשקי הבית היהודים מספר משקי הבית ללא מועסקים עומד על 3% בשנת 2023. בכ-57% מכלל משקי הבית היהודיים עם ילדים ישנם שני מועסקים, וזאת לעומת כ-39% בקרב משקי בית ערבים.

תרשים 10ז': שיעור הילדים שחיו במשק בית ללא מועסקים, מכלל הילדים, לפי קבוצת אוכלוסיה / 2023-2019

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, שנים שונות, לוח 9.59.

שיעור הילדים החיים במשק בבית ללא מועסקים עלה בשנים 2019-2021, ומצוי במגמת ירידה בשנים 2022-2023. ירידה זו מורגשת בעיקר במשקי הבית הערביים, משיא של 21% בשנת 2021 ל-9.4% בשנת 2023, ירידה של כ-55%.

תרשים 10ח': שיעור הילדים (וילדים עולים) שחיו במשפחות בהן לפחות הורה אחד מקבל דמי אבטלה בפועל* / 2023

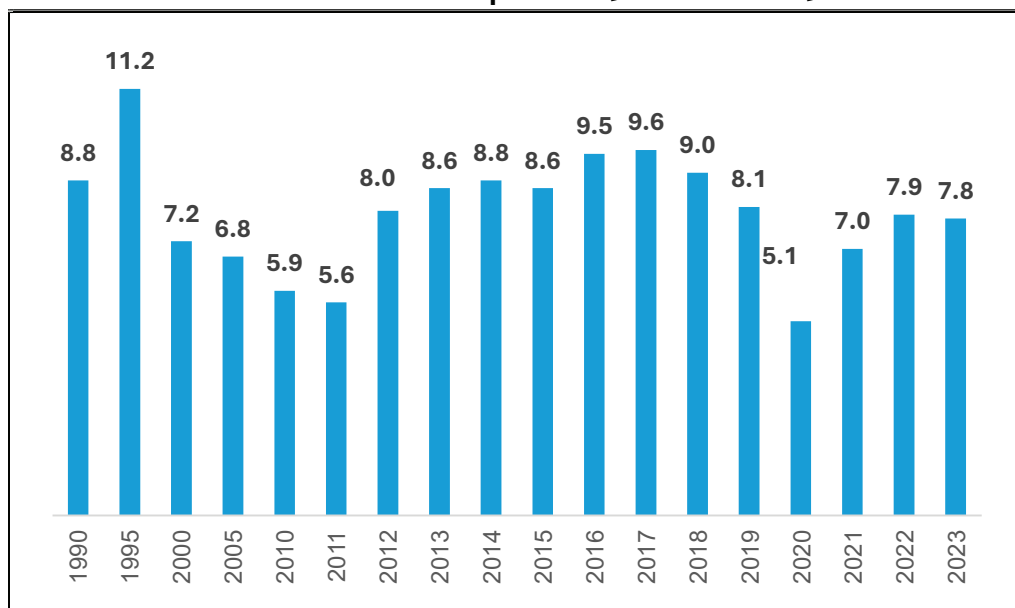
מקור: המוסד לביטוח לאומי, מנהל מחקר ותכנון, 2024.

* בשנים קודמות הנתונים על ילדים של מקבלי אבטלה בכל שנה כללו את כל הילדים שהוריהם היו בשנה פעילה (12 החודשים מהחודש שבו הוא התייצב לראשונה בשירות התעסוקה, ובהם ניתן לממש את דמי האבטלה) במהלך השנה הקלנדרית. החל משנת 2023 הנתונים כוללים רק ילדים שהוריהם קיבלו דמי אבטלה בפועל במהלך השנה הקלנדרית.

בשנת 2023 5.7% מהילדים חיו במשפחות בהן לפחות הורה אחד מקבל דמי אבטלה בפועל. 7.7% מהילדים העולים חיו במשפחות כאלה.

ילדים בשוק העבודה (תרשים 10ט' ולוחות 10.6-10.7)

תרשים 10ט': שיעור בני 15-17 שעובדים* מקבוצת בני גילם / 1990-2023

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 9.31, שנים שונות.

* עובדים פירושו מועסקים מדווחים בלבד. לא עובדים כולל בלתי-מועסקים ואלה שאינם בכוח העבודה.

בשנים 2011-2018 שיעור בני ה-15-17 העובדים מתוך קבוצת הגיל היה במגמת עלייה, עד לשיא של 9.6% בשנת 2018. להוציא שנים 2020-2021 שבהן שיעור המועסקים ככל הנראה הושפע ממגפת הקורונה, בשנים 2019-2023 שיעור המועסקים התייצב סביב 8%.

לוח 10.6: התפלגות (אלפים ואחוזים) עבודה* ולימודים של בני נוער בגיל 15-17, לפי קבוצת אוכלוסייה ומגדר / 2023-1990

ערבים			יהודים			כל האוכלוסייה***				
2023	2022	2000	2023	2022	2000	2023	2022	2000		
120.9	121.5	76.6	344.7	333.9	255.1	472.8	462.2	331.7	סך הכל	אלפים אחוזים
100	100	100	100	100	100	100	100	100		
2.4	1.6	4.2	9.7	10	8.1	7.8	7.9	7.2	עובדים	מזה: לומדים
1.2	0.8	0	8.3	8.8	7	6.5	6.7	5.6		
1.2	0.8	3.1	1.4	1.3	1.1	1.3	1.2	1.6	לא עובדים	לא לומדים**
97.6	98.4	95.8	90.3	90	91.9	92.2	92.1	92.8		
87	86.2	83.3	85.5	85.6	85.7	85.9	85.7	85.1	מזה: לומדים	לא לומדים**
10.6	12.2	12.5	4.8	4.4	6.2	6.3	6.4	7.7		
61.7	61.9	39.3	176.9	170.9	131.1	242.1	236.1	170.4	בנים	אלפים אחוזים
100	100	100	100	100	100	100	100	100		
3.4	2.7	6.9	8	7.8	8.5	6.8	6.6	8.1	עובדים	מזה: לומדים
1.7	1.3	0	6.8	6.7	7	5.6	5.4	5.6		
1.7	1.4	5.6	1.1	1.2	1.4	1.3	1.2	2.4	לא עובדים	לא לומדים**
96.6	97.3	93.1	92	92.2	91.5	93.2	93.4	91.9		
86.1	86.8	79.1	86.2	86.7	85.1	86.2	86.7	83.7	מזה: לומדים	לא לומדים**
10.5	10.5	14	5.8	5.4	6.4	7	6.7	8.2		
59.1	59.6	37.3	167.9	163	124	230.7	226	161.3	בנות	אלפים אחוזים
100	100	98.7	100	100	100	100	100	100		
1.4	0	0	11.5	12.4	7.7	8.9	9.2	6.3	עובדות	מזה: לומדים
0	0	0	9.8	11	6.9	7.5	8.2	5.6		
0	0	0	1.7	1.4	0.9	1.4	1.1	0.7	לא עובדות	לא לומדים**
98.6	0	99.6	88.5	87.6	0.687	91.1	90.8	90.8		
88	85.7	87.7	84.8	84.4	86.3	85.6	84.7	86.6	מזה: לומדים	לא לומדים**
10.6	13.9	11	3.7	3.3	6	5.5	6.1	7.1		

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 9.31, שנים שונות.

* עובדים פירושו מועסקים. לא עובדים כוללים בלתי-מועסקים וכאלה שאינם בכוח העבודה האזרחי.

** כולל בני נוער שלא ידוע האם לומדים. *** כולל "אחרים" (שאינם יהודים או ערבים)

- נתונים בלתי ידועים או שאינם ניתנים לפרסום.

בשנת 2023, היו כ-29.8 אלף בני-נוער (15-17) שלא עבדו ולא למדו, כ-55% מהם יהודים וכ-45% מהם ערבים, כאשר שיעור בני הנוער שאינם עובדים ואינם לומדים מקבוצת האוכלוסייה גבוה פי 2.2 אצל ערבים (10.6%) לעומת יהודים (4.8%). שיעור בני הנוער (15-17) העובדים בקרב בני הנוער היהודים ירד מ-10% בשנת 2022 לכ-9.7% בשנת 2023, ובקרב בני הנוער הערבים הוא עלה בכ-50% מכ-1.6% בשנת 2022 לכ-2.4% בשנת 2023 כאשר העלייה היא זהה הן בקרב בני הנוער הלומדים והן בקרב אלו שאינם לומדים.

לוח 10.7: שיעור בני הנוער היהודים בגיל 15-17 מכוח העבודה האזרחי בגיל 15 ומעלה, לפי מגדר ויבשת לידה / 2005-2023

2023			סך הכל 2018	סך הכל 2010	סך הכל 2005	
בנות	בנים	סך הכל				
12.5	9.0	10.7	14.1	9.4	10.7	סך הכל
יבשת לידה						
12.5	9.1	10.8	14.3	9.1	10.3	סך הכל – ישראל
12.2	12.2	10.6	10.6	8.9	8.9	אב יליד: ישראל
..	..	7.9	7.9	9.8	9.8	אסיה-אפריקה
16.6	16.6	12.9	12.9	9.3	9.3	אירופה-אמריקה

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 9.5, שנים שונות.

בין השנים 2018-2023 ירד שיעור בני הנוער היהודים מכוח העבודה בכ-32%, מ-14.1% ל-10.7%.

עבודת ילדים בפרסומות ובהופעות ציבוריות (לוחות 10.8-10.9)

לוח 10.8: היתרי עבודת ילדים בגיל 1-15 בפרסומות ובהופעות ציבוריות* במרוצת השנה ובחופשת הקיץ / 2000-2023

מספר היתרים**		שנה
מספרים	מזה: עבודה חופשת הקיץ	
1,642	34.0	2000
3,075	20.9	***2005
2,923	23.5	2010
3,054	27.5	2011
2,974	29.6	2012
3,353	22.3	2013
3,642	24.9	2014
3,745	20.9	2015
4,831	25.5	2016
5,146	29.6	2017
4,635	23.5	2018
4,866	26.3	2019
2,631	****	2020
2,753	****	2021
4,433	****	2022
4,353	****	2023

מקור: משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, מינהל הסדרה ואכיפה, שנים שונות. משרד הרווחה, דו"ח חופש המידע 2020. משרד הכלכלה והתעשייה, זרוע העבודה, מינהל אכיפה והסדרה, סיכום פעילות לשנת 2023.
* התקנות בדבר העסקת ילדים בהופעות ובפרסומות מאפשרות העסקת ילדים בגיל שנה עד גיל 15 ועד בכלל. העסקת ילדים מתחת לגיל שנה דורשת אישור של הוועדה המוסמכת לכך. ילדים שלא מלאו להם שנה לא קיבלו היתר לעבוד. ** מספר ההיתרים אינו מעיד על מספר הילדים, מאחר שילד עשוי לקבל יותר מהיתר אחד בשנה. *** סך הכל לא כולל 1,000 ילדים שהשתתפו בפתיחת המכבייה (תחילת יולי). **** בשנה זו נלקחו הנתונים ממקורות שלא סיפקו חלוקה באשר לחופשת הקיץ.

לאחר ירידה במספר היתרי עבודת ילדים בגיל 1-15 בפרסומות ובהופעות בשנים 2020-2021, בשנים 2022-2023 חזר מספר ההיתרים לרמה דומה לזו של שנים 2016-2019. בשנת 2023 ירד מספר היתרים בכ-1.8% לעומת שנת 2022.

לוח 10.9: התפלגות ההיתרים להעסקת ילדים בגיל 16-17, לפי סוג היתר / 2021-2023

היתרי העסקה בפרסומות ובהופעות ציבוריות***	היתרי תיווך**	היתרי העסקת בני נוער בלילה*		שנה
		מספר בני נוער	מספר מעסיקים	
2,753	2,364	-	131	2021
4,433	2,521	17,100	286	2022
4,353	2,812	17,090	262	2023

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, דוח חופש מידע לשנת 2023. משרד הכלכלה והתעשייה, זרוע העבודה, מינהל אכיפה והסדרה, סיכום פעילות לשנת 2023.

*מדובר בפעילות הרגולטור אל מול מעסיקים שונים בעבודת משמרות אשר מעוניינים בהעסקת בני נוער (16-17) עד השעה 23:00 בלילה בעבודות קלות בלבד. ההיתרים מייצגים את מספר המעסיקים ולא את מספר הילדים.
 התקנות קובעות כי יש לקבל היתר תיווך על כל ילד מתחת לגיל 15, אשר ישנה כוונה להעסיקו בהופעה ציבורית ובפרסומות. תחום עבודת הנוער פועל כרגולטור בעניין זה ובוחן בקשות לתיווך עבור כל סוכן ילדים (מתווך) בהתאם לתקנות שנקבעו. *התקנות בדבר העסקת ילדים בהופעות ובפרסומות מאפשרות העסקת ילדים בגיל שנה עד גיל 15 ועד בכלל. העסקת ילדים מתחת לגיל שנה דורשת אישור של הוועדה המוסמכת לכך. יש לציין שמספר ההיתרים אינו מעיד על מספר הילדים, מאחר שילד עשוי לקבל יותר מהיתר אחד בשנה.

בין השנים 2021-2023 מספר המעסיקים שקיבלו היתר להעסקת בני נוער בלילה הוכפל. עם זאת, בשנת 2023 מספר ההיתרים ירד בכ-8% לעומת שנת 2022, וזאת למרות שמספר בני הנוער הכלולים בהיתרים נותר כמעט ללא שינוי.
 מספר היתרי התיווך שקיבלו סוכנויות תיווך עלה בכ-19% בשנת 2023 לעומת שנת 2021.

ילדים ובני נוער עובדים שהועסקו באופן לא חוקי ותיקים שנפתחו בעניין זה (לוחות 10.10-10.14 ותרשימים 10-י'-10-יא')

הסתדרות הנוער העובד והלומד מייצגת ילדים, בני נוער וצעירים העובדים בישראל. הארגון רשאי לפעול רק כאשר הילד/ה או נער/ה פונה בבקשה לקבלת סיוע ולהתערבות. ילדים ובני נוער אף רשאים לפנות למחלקה לאכיפת חוקי עבודה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים לשם הגשת התלונה. נערים, נערות, ילדים וילדות רבים פונים לאיגוד המקצועי לנוער השייך להסתדרות הנוער העובד והלומד. רבות מן הפניות הן לשם התייעצות בעניין זכויות, ואולם פחות משליש מן הפניות הופכות ל"תיק" הנפתח נגד מעסיק. כדי לפתוח תיק נגד מעסיק יש להגיש רישום של ימי ושעות העבודה, המוכיח כי הנער/ה אכן עבדו כמדווח, ומה מגיע לו/לה. רבים מבני הנוער העובדים אינם מנהלים רישום מסודר, והדבר מקשה על פתיחת תיקים. משנפתח תיק נגד מעסיק, פונה מזכיר האיגוד המקצועי לנוער אל המעסיק, תחילה בטלפון או בביקור במקום העבודה. אם למרות פנייה זו המעסיק אינו מוכן לשלם לנער/ה את המגיע לו/לה כחוק, נשלח אליו לפחות מכתב אחד, המתריע כי ייתבע לדין בבית הדין לעבודה. אם המעסיק מתמיד בסירובו, מוגשת כנגדו תביעה לבית הדין לעבודה. במסגרת האיגוד המקצועי לילדים, נוער וצעירים, פועלים היום כ-100 מתנדבים. אלה הוסמכו לשמש כמזכירי איגוד מקצועי, ועל פי תקנות בית הדין לעבודה הם רשאים לייצג בו נערים ונערות עובדים.

לוח 10.10: התפלגות הפניות* להסתדרות הנוער העובד והלומד, לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה / 2023-2022, 2015

מספרים			אחוזים			מגדר/קבוצת אוכלוסייה
2023	2022	2015	2023	2022	2015	
5,177	1,011	1,193	-	-	-	סך כל הפניות
1,580	-	948	79.4	-	30.5	סך כל התיקים שנפתחו
חלוקה גילאית						
-	8	4	0.6	0.9	-	13-0
-	153	26	4.1	17.0	-	16-14
-	148	175	27.8	16.4	-	17
-	592	425	67.5	65.7	-	+18
קבוצת אוכלוסייה						
1,456	950	1,137	95.3	94.0	92	יהודים (מתוך סך התיקים שנפתחו)
-	-	-	-	-	-	מזה: עולים חדשים
124	61	56	4.7	6.0	8	בני לאומים אחרים**

מקור: הסתדרות הנוער העובד והלומד, האיגוד המקצועי לילדים ובני-נוער וצעירים, שנים שונות.

* פניות שהגיעו לתא הקולי / לאתר האינטרנט / לדף הפייסבוק / למזכירי האיגוד המקצועי לנוער בשטח. מספר

הפניות הכולל אינו מתייחס אך ורק לילדים ובני נוער.

** כולל ערבים, דרוזים ובדווים.

*** בשנת 2023 חלוקת המגדר מתוך סך כל הפניות.

- נתון חסר.

מספר הפניות להסתדרות הנוער העובד והלומד ירדה בכ-77% מאז שנת 2015. עם זאת, בשנת 2023 מספר

הפניות עלה בכ-18% לעומת שנת 2022

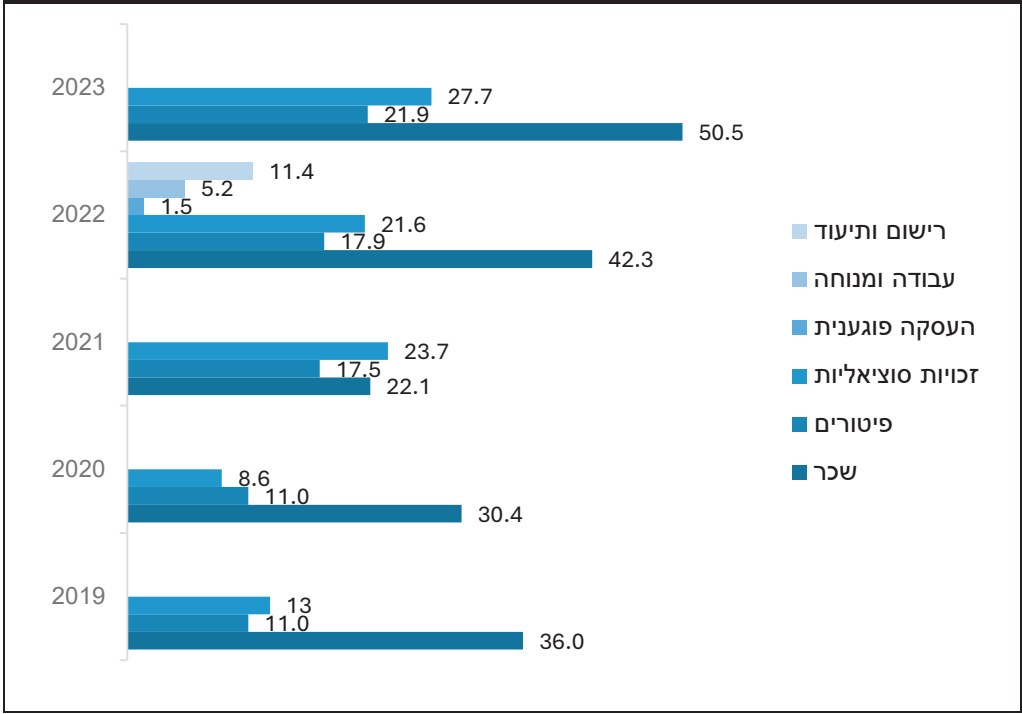
לוח 10.11: התפלגות מצב התיקים אצל הסתדרות הנוער העובד והלומד* / 2023-2021

2023		2022		2021		
אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	
100.0	1,193	100.0	1,011	100.0	3,379	סך כל הפניות*
36.0	336	29.0	-	16.2	-	מהן: אחוז הפניות שטופלו ע"י הסיוע המשפטי**
90.0	303	90.0	-	64.4	-	מהן: אחוז הפניות שנפתחו ונסגרו באותה השנה

מקור: הסתדרות הנוער העובד והלומד, האיגוד המקצועי לילדים בני-נוער וצעירים, שנים שונות.
* מספר הפניות הכולל אינו מתייחס אך ורק לילדים ובני נוער.
** האחוז מתייחס לפניות שנפתחו להן תיק.

בין השנים 2023-2021 שיעור הפניות שטופלו ע"י הסיוע המשפטי עלה יותר מפי שתיים, ושיעור הפניות שנסגרו באותה השנה עלה בכ-40%.

תרשים 10': התפלגות הפניות להסתדרות הנוער העובד והלומד*, לפי סעיפי תלונה עיקריים / 2023-2019

מקור: הסתדרות הנוער העובד והלומד, האיגוד המקצועי לילדים בני-נוער וצעירים, 2024.

* מספר הפניות הכולל אינו מתייחס אך ורק לילדים ובני נוער. אחוז מתוך הפניות שטופלו על ידי הסיוע המשפטי של הסתדרות הנוער העובד והלומד.
בשנים 2019-2023 סעיף התלונה העיקרי הוא שכר, וחלקו מכלל התלונות מצוי במגמת עליה.

לוח 10.12: פניות העוסקות בענפים מובילים שניתן להם סיוע משפטי בהסתדרות הנוער העובד והלומד / 2022, 2023

מסעיק / מקום תעסוקה	2022	2023
מסעדות	155	74
מזון מהיר	185	101
חנויות	118	48
אולמות אירועים וחברות קייטרינג	65	18
בניין ושיפוצים	78	-
רשתות שיווק	25	18

מקור: הסתדרות הנוער העובד והלומד, האיגוד המקצועי לילדים בני-נוער וצעירים, 2024. * מספר הפניות הכולל אינו מתייחס אך ורק לילדים ובני נוער.

כמו בשנת 2022, גם בשנת 2023 רוב הפניות שנפתחו להן תיקי סיוע משפטי בהסתדרות הנוער העובד והלומד עסקו בענפי המזון המהיר והמסעדות.

לוח 10.13: התפלגות מקרי טיפול שנפתחו בהסתדרות הנוער העובד והלומד, לפי מגדר וקבוצות אוכלוסייה / 2016-2023

שנים	מין				לאום	
	גברים		נשים		יהודים	
	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים
2016	861	60.0	593	40.0	1,406	97.0
2017	669	58.0	485	42.0	1,118	97.0
2018	837	52.0	776	48.0	1,596	97.0
*2019	-	57.9	-	42.0	-	96.9
*2020	-	54.3	-	45.3	-	82.7
*2021	-	44.4	-	55.1	-	74.2
*2022	-	42.0	-	58.0	-	94.0
2023	578	48.4	615	51.6	1,137	95.3

מקור: הסתדרות הנוער העובד והלומד, האיגוד המקצועי לילדים בני-נוער וצעירים, שנים שונות. * בשנים 2019-2022 התקבלה התפלגות אחוזית בלבד בנוגע לסך הפניות, והחלוקה ע"פ הלאום הנה בין יהודים לערבים, דרוזים ואחרים. החל משנת 2022 הפילוח מתייחס לפניות, ולא לתיקים שנפתחו. בנוסף, סך הפניות הכולל אינו מתייחס אך ורק לילדים ובני נוער.

לאחר עלייה בשיעור הפניות של לא יהודים בשנים 2020-2021, ירד שיעורם לרמה קרובה לזו של השנים 2016-2019.

לוח 10.14: מספר ההתראות*, העיצומים, הקנסות וכתבי האישום של מינהל הסדרה ואכיפה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, כנגד מעסיקים מפירי חוק עבודת הנוער / 2023-2019

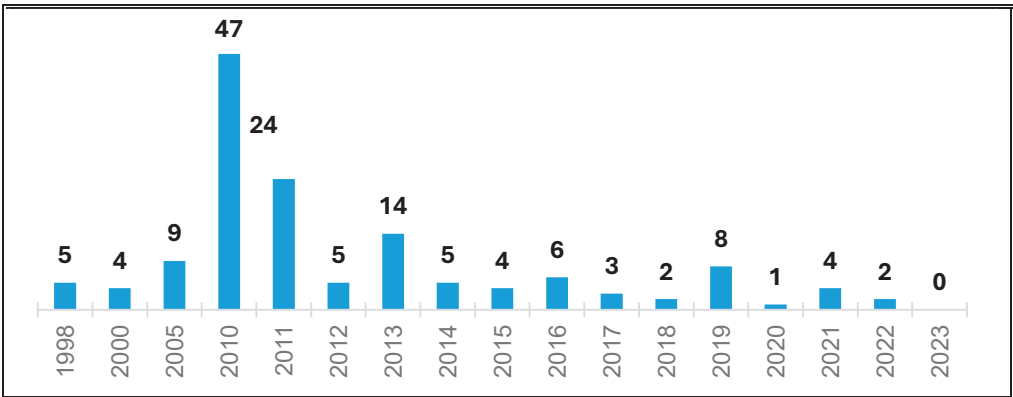
שנים	מספר ההתראות במסלול המנהלי	מספר העיצומים במסלול המנהלי	מספר כתבי האישום שהוגשו במסלול הפלילי	סך כל הקנסות במסלול המנהלי (בש"ח)
2019	219	24	8	4,784,470
2020	83	14	1	5,053,050
2021	69	6	4	1,362,960
2022	265	8	2	1,875,528
2023	149	23	0	2,088,419

מקור: הסתדרות הנוער העובד והלומד, האיגוד המקצועי לילדים בני-נוער וצעירים, הדוח המסכם, שנים שונות. מינהל ההסדרה והאכיפה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, דו"ח שנתי, שנים שונות.
* התראה על הטלת קנס.

הערה: ההפניה למסלול מינהלי או פלילי נקבעת בהתאם לנהלים הפנימיים של משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (בהתאם לפרמטרים כמו חומרה, עבירות חוזרות וכו').

בשנת 2023 מספר ההתראות במסלול המנהלי ירד בכ-44% לעומת שנת 2022. לעומת זאת, מספר העיצומים במסלול מנהלי שהוטלו בשנת 2023 עלה כמעט פי 3, וסכום הקנסות במסלול המנהלי עלה בכ-11%.

תרשים 10יא': כתיב אישום בגין הפרת חוק הנוער שהגיש מינהל ההסדרה והאכיפה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים / 2023-1998

מקור: הסתדרות הנוער העובד והלומד, האיגוד המקצועי לילדים בני-נוער וצעירים, הדוח המסכם לשנת 2023. מינהל ההסדרה והאכיפה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, דו"ח שנתי, שנים שונות.

בשנים 2023-2019 ירד מספר כתבי אישום בגין הפרת חוק הנוער שהגיש מינהל ההסדרה והאכיפה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים מ-8 כתבי אישום ל-0 כתבי אישום בשנת 2023.

הוצאה והכנסה של משקי בית עם ילדים ובעלות על מוצרים (תרשימים 10'ב'-10'יד' ולוחות 10.15)

לוח 10.15: ההוצאה החודשית הממוצעת לתצרוכת* למשקי בית עם ילדים, לפי סוג
הוצאה ומספר הילדים (בש"ח) / 2023

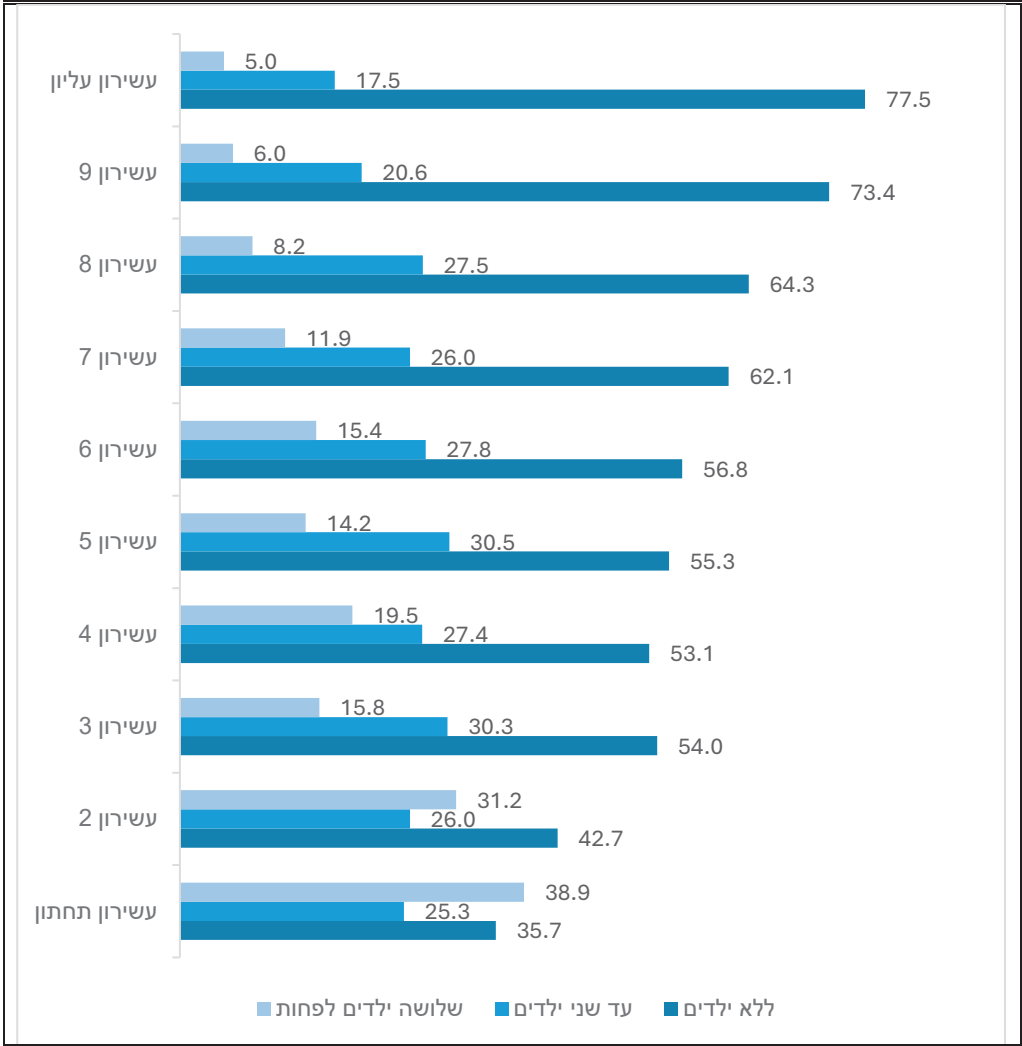
סוג הוצאה											סה"כ
מוצרים ושירותים אחרים	תחבורה ותקשורת	חינוך, ודיור	בריאות	הלבשה והמעלה	ריהוט וציוד לבית	תחזוקת הדירה ומשק הבית	דיור	ירקות ופירות	מזון (ללא ירקות ופירות)	סה"כ	
860	3,272	1,931	1,133	579	660	1,642	4,362	611	2,551	17,600	סך כל ההוצאה בכל משקי הבית בישראל
משקי בית עם מבוגר אחד											
770	1,929	2,082	846	807	577	1,212	3,995	396	1,898	14,511	סך הכל
840	1,542	1,706	781	944	-	1,102	3,451	389	1,866	13,046	ילד אחד
720	2,200	2,346	891	710	683	1,290	4,376	401	1,921	15,539	שני ילדים ויותר
משקי בית עם שני מבוגרים											
1,027	3,551	2,612	855	615	976	1,390	4,046	541	2,681	18,293	ילד אחד
881	4,605	3,380	1,179	802	895	1,801	4,492	584	3,009	21,627	שני ילדים
1,061	4,075	3,590	958	903	796	1,958	4,629	686	3,266	21,922	שלושה ילדים ויותר
משקי בית עם שלושה מבוגרים ויותר											
1,590	5,537	2,384	1,523	912	774	2,060	5,139	882	3,647	24,448	ילד אחד
1,222	4,450	2,595	1,268	790	723	2,114	5,123	942	3,971	23,199	שני ילדים
1,328	2,838	3,152	1,131	1,095	740	1,863	3,953	952	3,870	20,923	שלושה ילדים ויותר

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 7.4.
* תצרוכת: סך כל התשלומים שמשלם משק הבית על קניית מוצרים או שירותים, וכן זקיפת הוצאה לצריכת שירותי דירה ורכב (קניית מוצרים אלה מוגדרת כהשקעה ולא כתצרוכת).

בכל משקי הבית ההוצאה הגדולה ביותר היא על דיור, אך בעוד במשקי בית שבהם 3 מבוגרים עם 3 ילדים ההוצאה על דיור היא רק כ-19% מהתצרוכת, במשקי בית עם מבוגר אחד ושני ילדים ויותר ההוצאה על דיור גבוהה משמעותית ועומדת על כ-28% מהתצרוכת. לעומת זאת, ההוצאה על מזון (כולל

ירקות ופירות) במשקי בית שיש בהם 3 מבוגרים ושלושה ילדים ויותר היא כ-23% מהתצרוכות, ובמשקי בית עם מבוגר אחד ושני ילדים ומעלה היא רק כ-15% מהתצרוכות.

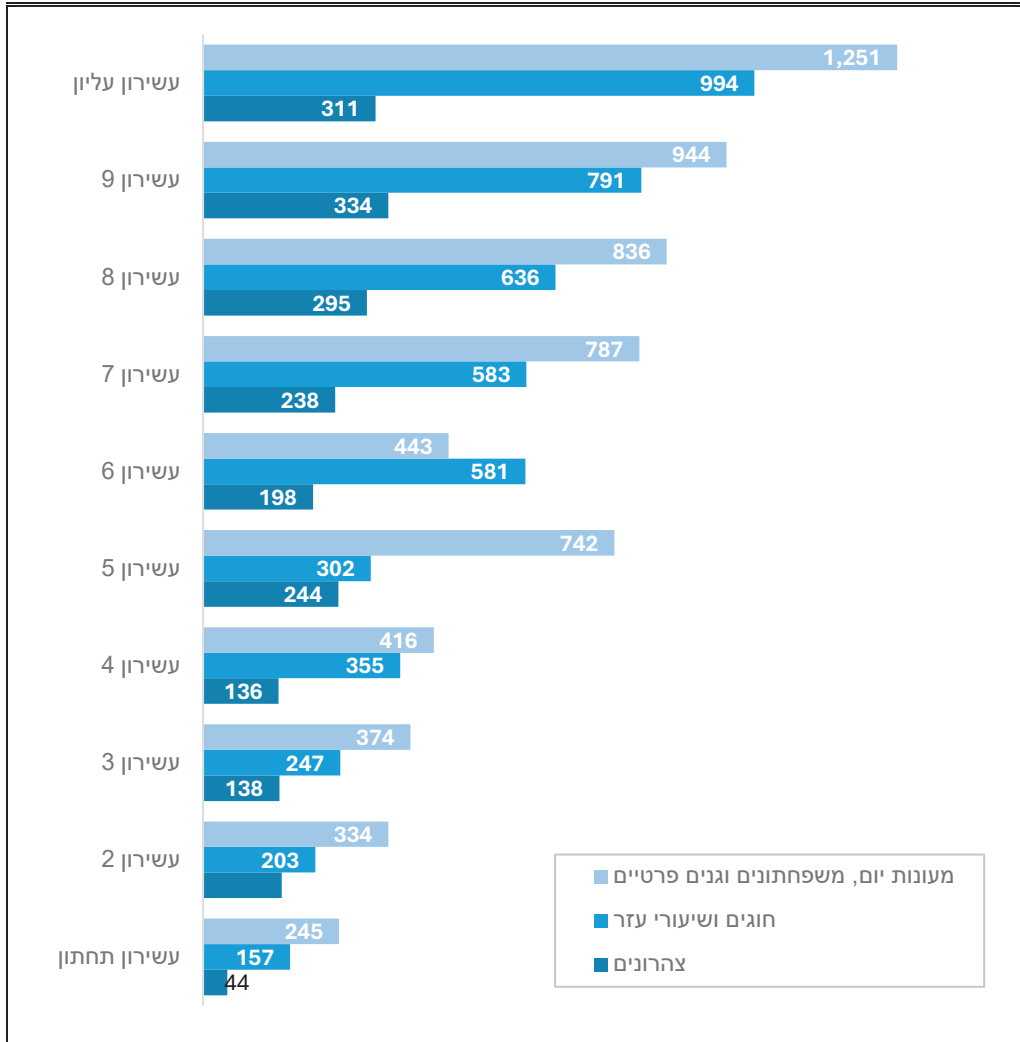
תרשים 10: משקי בית לפי עשירוני הכנסה נטו לנפש סטנדרטית ולפי מספר ילדים, באחוזים / 2022

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד בין-לאומי 2024. תרשים 10

שיעור משקי הבית ללא ילדים עולה עם העליה בעשירון, ובדומה לכך שיעור משקי הבית עם עד שני ילדים ועם שלושה ילדים ויותר עולה כלל שהעשירון נמוך יותר.

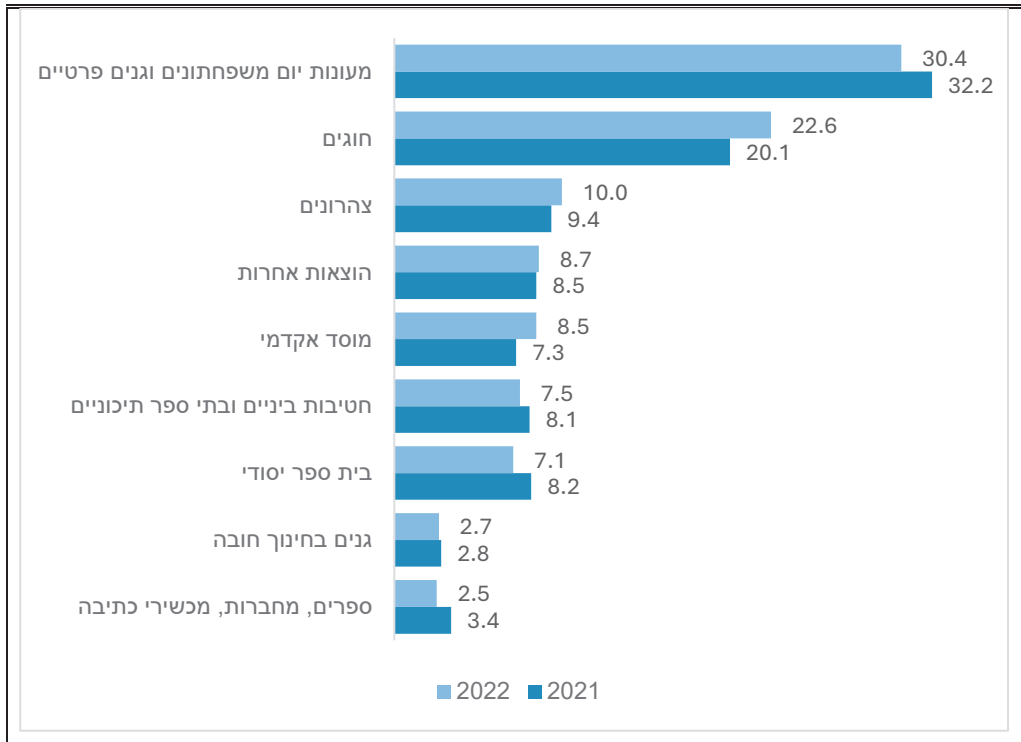
תרשים 10ג': הוצאה חודשית ממוצעת של משקי בית עם ילדים על סעיפי חינוך
נבחרים, לפי עשירוני הכנסה נטו לנפש סטנדרטית / 2022

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד בין-לאומי 2024. תרשים 12

בשנת 2022 הוציאו משקי הבית בעשירון 4-7 בממוצע כמעט פי שניים ממשקי בית בעשירון 1-3 על סעיפי החינוך, ומשקי הבית בעשירונים 8-10 הוציאו כ-66% יותר מאשר משקי הבית בעשירונים 4-7. פער גדול ניכר בהוצאה על חוגים ושיעורי עזר, עליהם משקי הבית בעשירון 4-7 הוציאו בממוצע 125% יותר מאשר ממשקי בית בעשירון 1-3, ומשקי הבית בעשירונים 8-10 הוציאו כ-77% יותר מאשר משקי הבית בעשירונים 4-7.

תרשים 10: התפלגות ההוצאה החודשית לחינוך במשקי בית עם ילדים (אחוזים) / 2022

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל יום הילד הבין-לאומי 2024, תרשים 11.

כמו בשנים קודמות, גם בשנת 2022 ההוצאה החודשית הגבוהה ביותר מבין סעיפי ההוצאה על חינוך היא על מעונות יום, משפחתונים וגנים פרטיים, ולאחר מכן חוגים וצהרונים. עם זאת, שיעור ההוצאה על מעונות יום, משפחתונים וגנים פרטיים ירד בשנת 2022 בכ-2% לעומת שנת 2021, ושיעור ההוצאה על חוגים עלה בכ-2% לעומת שנת 2021.

11

ילדים בעולם המשפט

מבוא

ככל האזרחים, גם ילדים באים במגע עם מערכת המשפט ונתונים לטיפולו. פרק זה מוקדש למעורבותם של ילדים בעולם המשפט, בעיקר בתחום האזרחי. הפרקים שלאחריו, 12-13, עוסקים במעורבות ילדים בתחום המשפט הפלילי. הלוחות המופיעים בפרקים אלו מתייחסים לתיקים ו/או לעניינים המתנהלים בעניינם של ילדים, לאו דווקא למספר הילדים.

מערכת בתי המשפט בישראל כוללת מספר ערכאות, אשר לכל אחת מהן מבנה היררכי משלה. המערכת האזרחית היא המרכזית שבהן, ובה מתבררים העניינים האזרחיים במספר ערכאות: הערכאה הראשונה היא בתי משפט השלום, שבמסגרתם פועלים בתי משפט שלום לנוער, ובשנים האחרונות גם בתי המשפט לענייני משפחה. הערכאה השנייה היא בתי המשפט המחוזיים, ואילו הערכאה השלישית היא בית המשפט העליון.

הנתונים המוצגים בפרק זה מתייחסים רק לעניינים הנוגעים לילדים שנדונו בבתי משפט שלום לנוער, בבתי משפט מחוזיים בשבתם כבתי משפט לנוער ובבתי משפט לענייני משפחה.

מערכות נוספות של בתי המשפט הן בתי הדין האזרחיים והמערכות המעין שיפוטיות: בתי הדין לעבודה, בתי הדין לשכירות; פעולות מעין שיפוטיות של רשמי המשכונות, רשמי החברות, רשמי הפטנטים ולשכות ההוצאה לפועל. לצערנו, אין נתונים על עניינים הנוגעים לילדים שנדונו במערכות אלו, ולכן פרק זה של השנתון אינו מתייחס אליהם.

כמו כן, קיימת מערכת בתי הדין הדתיים. מערכת זו כוללת את בתי הדין הרבניים האזוריים, את בית הדין הרבני הגבוה ואת בתי הדין השרעים, הנוצרים והדרוזים. בפרק זה מוצגים נתונים בעניינים הקשורים בילדים שנדונו בבתי דין רבניים ובבתי דין דרוזיים ושרעיים. בישראל בתי הדין הדתיים מוסמכים לדון בגירושין ובנישואין ובעניינים הכרוכים בהם, כגון החזקה ומשמורת של ילדים.

ייצוג המשפטי של ילדים בהליכים אזרחיים הוא נושא שטרם הוסדר בחקיקה הישראלית באופן מלא. על כן, למרות שילדים ובני נוער מיוצגים מעת לעת בידי עורכי דין מטעם האגף לסיוע משפטי או מטעם ארגונים התנדבותיים דוגמת המועצה לשלום הילד, לצערנו, אין בידינו נתונים מסודרים אודות היקף הייצוג ואופיו.

מבנה הפרק:

לוח 11.1 ותרשים 11א' עוסקים בילדים בבתי משפט שלום לנוער.

לוח 11.2 עוסק בילדים בבתי משפט לענייני משפחה.

תרשים 11ב' עוסק בבקשות לאישור נישואי קטינות שהוגשו לבתי משפט.

לוחות 11.3-11.4 עוסקים בילדים בבתי משפט דתיים (רבניים, שרעיים ודרוזיים).

הגדרות

הליך אזרחי – בפרק זה הכוונה להליך משפטי הננקט בהתאם לחוק הנוער טיפול והשגחה, התש"ך (1960).

בית משפט לענייני משפחה – בית משפט שלום העוסק בעניינים כגון החזקת ילדים, מזונות, אישור הסכמי נישואין או גירושין, אלימות במשפחה, אימוץ וכיו"ב מכוח חוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995 (1995). בעבר, בטרם התקבל החוק, טופלו עניינים אלה בבתי המשפט המחוזיים.

בית משפט שלום לנוער – בית משפט שלום אשר שופטיו הוסמכו לשפוט קטינים על פי חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 וחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971.

החזקת ילדים (משמורת) – הסמכות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו.

חוק גיל הנישואין התשי"א-1950 – חוק האוסר נישואי קטינה או קטין מתחת לגיל 18, כולל השאת קטינים או סיוע בעריכת נישואיהם. החוק מפרט את דרכי הטיפול בנישואין מסוג זה: (א) על אף האמור בחוק רשאי בית משפט לענייני משפחה לתת היתר לנישואי קטין או קטינה שמלאו להם 16 שנים, ולדעת בית המשפט קיימות נסיבות מיוחדות הקשורות בטובת הקטין או הקטינה, לפי העניין, המצדיקות מתן היתר זה. בית המשפט לענייני משפחה יכריע בבקשה למתן היתר לאחר ששמע את הקטין או הקטינה, לפי העניין. (ב) לא יכריע בית המשפט לענייני משפחה בבקשה להיתר לנישואין של קטין או קטינה שמלאו להם 16 שנים אך טרם מלאו להם 17 שנים, אלא לאחר שקיבל תסקיר מאת עובד סוציאלי לפי חוק גיל הנישואין. בקשה להיתר לנישואין - לפי סעיף 5 תוגש על ידי הקטינה או הקטין או על ידי אחד מהוריהם או אפוטרופוסיהם או על ידי מי שמבקש להינשא להם.

קטין נזקק – על פי הגדרת חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך - 1960, קטין נזקק הוא קטין שמתקיים בו אחד מאלה:

- לא נמצא אחראי עליו,
- האחראי עליו אינו מסוגל לטפל בו או להשגיח עליו, או מזניח את הטיפול או את ההשגחה,
- הוא עשה מעשה הנחשב עבירה פלילית ולא הובא בפלילים,
- נמצא משוטט, פושט יד או רוכל בניגוד לחוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953,
- נתון להשפעה רעה או חי במקום המשמש דרך קבע כמקום עבירה,
- שלומו הגופני או הנפשי נפגע או עלול להיפגע מכל סיבה אחרת,
- נולד כשהוא סובל מתסמונת התמכרות לסם (סידרום גמילה).

מקור הנתונים

מקורות הנתונים הם משרד המשפטים- הנהלת בתי הדין השרעיים והדרוזים, מחלקת המחקר של הנהלת בית המשפט, הנהלת בתי הדין הרבניים, והמרכז לקידום מעמד האישה ע"ש רות ועמנואל רקמן שבאוניברסיטת בר-אילן. בתחתיתו של כל לוח צוין המקור המדויק.

בלוחות מסוימים יש התייחסות לשלבי הפעולה לפי עניינים שהוגשו ולפי עניינים שנתבררו. כשמדובר בעניינים שהוגשו, הכוונה לסך כל העניינים שהוגשו לטיפול בשנה מסוימת, לסך כל המקרים שנתבררו במרוצתה - גם אם הוגשו בשנים קודמות, ולסך כל העניינים שטרם נתבררו - כולל אלה שהוגשו בשנים קודמות, אך עדיין אין החלטה לגביהם.

ילדים בבתי משפט שלום לנוער (לוח 11.1 ותרשים 11א')

בבית משפט שלום לנוער מתנהלים הליכים אזרחיים על פי חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 וכן הליכים פליליים על פי חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971. ככלל, כשמדובר בתיקים פליליים, בית משפט שלום מוסמך לדון רק בפשעים שהעונש עליהם הוא עד שבע שנות מאסר, ואילו בית משפט שלום לנוער מוסמך לדון, לפי צו מפורש, במרבית הפשעים (לרבות עבירות מין, עבירות לפי פקודת הסמים ועוד). במקרים יוצאי דופן, כאשר עניינה של המשפחה כבר נדון בבית משפט לענייני משפחה, מכוח הסמכות המוקנית לו בחוק הנוער (טיפול והשגחה) בית המשפט לענייני משפחה הוא שדן בעניינו של הקטין, לא בית משפט לנוער.

בכל הלוחות שבהם מופיע המונח "נתבררו" הכוונה למקרים שנתבררו באותה שנה, גם אם הוגשו לבית המשפט לשם בירור בשנים שקדמו לה.

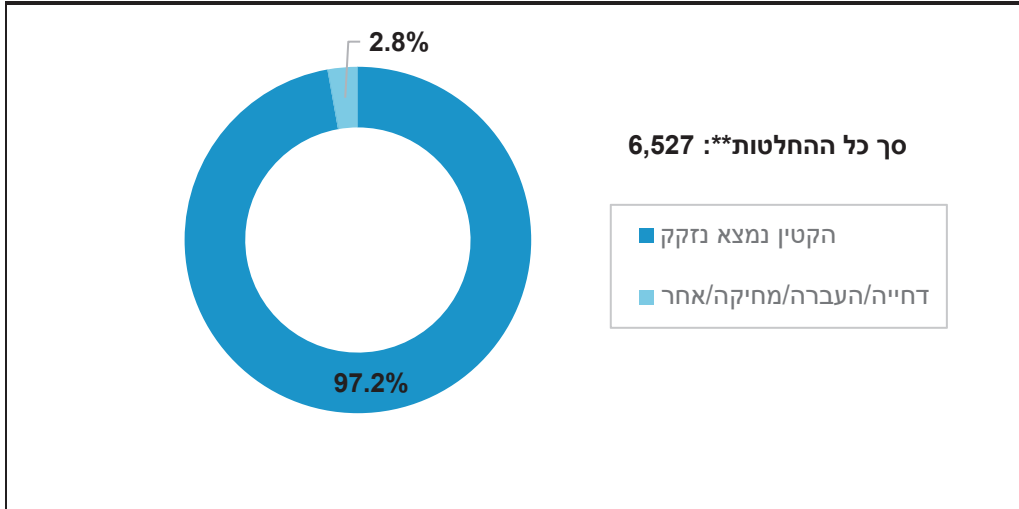
לוח 11.1: מספר התיקים* בבתי משפט שלום לנוער, לפי סוג תיק ושלב פעולה / 2023-2010

2023	2022	2015	2010	סוג התיק ושלב הפעולה
19,127	18,470	14,071	12,883	הוגשו
19,068	-	15,365	14,376	נתבררו**
				מזה:
9,552	9,528	2,421	1,892	אזרחי הוגשו
9,573	9,283	3,177	2,093	נתבררו**
9,575	9,212	11,650	10,991	פליליים הוגשו
9,495	10,017	12,188	12,283	נתבררו**

מקור: משרד המשפטים, הנהלת בתי המשפט, שנים שונות.
* תיקי נוער (אזרחיים ופליליים). לא כולל בקשות שונות בהליך ותיקי מעצרים בהליך.
**החל משנת 2022, התיקים מתחלקים לתיקים שנפתחו ונסגרו, בניגוד לחלוקה לתיקים שהוגשו ונתבררו בשנים קודמות.

בשנת 2023 מספר התיקים האזרחיים והפליליים שהוגשו לבתי משפט שלום לנוער עלה ב-3.6% לעומת שנת 2022, ובכ-48.5% מאז שנת 2010. עיקר העליה משנת 2010 היא בתיקים האזרחיים, שם צמח מספר התיקים יותר מפי 4.

תרשים 11א': החלטות של בתי משפט שלום לנוער בעניין הכרזת קטין כנזקק*
(אחוזים) / 2023

מקור: משרד המשפטים, הנהלת בתי המשפט, 2024.

* על פי חוק הנוער (טיפול והשגחה).

** מספר ההחלטות לגבי תיקים-הליכים (לא מספר הילדים).

הרוב המוחלט של הליכי הכרזת קטין כנזקק שהתקבלו בבתי משפט לנוער בשנת 2023 הסתיים בהכרזה על הקטין כעל נזקק.

ילדים בבתי משפט לענייני משפחה (לוח 11.2)

לוח 11.2: תיקים שנדונו בבתי משפט לענייני משפחה, לפי מקום בית המשפט וסוג עניין (מספרים) / 2023-2010

*2023					סך הכל 2022	סך הכל 2018	סך הכל 2010	מקום בית המשפט
סוג עניין				סך הכל				
אחר****	חטיפת ילדים***	תובענה בעניין קטין**	אבהות/ אימהות					
הוגשו								סך הכל
80,926	41	6,499	3,152	90,618	90,793	90,213	71,628	
851	-	78	37	966	893	915	611	אילת
4,034	1	324	174	4,533	4,785	4,715	3,235	אשדוד
4,861	2	468	392	5,723	5,537	5,629	4,299	באר שבע
1	-	-	-	1	1	-	-	דימונה
3,377	-	263	118	3,758	3,839	3,185	1,781	חדרה
5,719	5	390	181	6,295	6,071	7,102	6,564	חיפה
1,608	-	146	34	1,788	1,404	1,449	1,348	טבריה
8,030	6	642	180	8,858	9,211	9,555	8,709	ירושלים
3,920	-	328	99	4,347	4,372	4,362	3,342	נצרת
1	-	1	-	2	-	-	-	נתניה
12,423	1	981	451	13,856	13,558	12,484	9,569	פתח תקווה****
770	-	59	22	851	705	753	-	צפת
6,149	1	479	139	6,768	6,814	5,919	5,393	קריות
1,434	1	151	57	1,643	1,686	1,694	1,244	קריית גת
544	-	60	19	623	762	655	990	קריית שמונה
10,037	14	801	351	11,203	11,414	11,359	8,368	ראשון לציון
17,167	10	1,328	898	19,403	19,741	20,400	16,175	תל אביב
נתבררו								סך הכל
80,913	38	6,295	3,054	90,300	90,834	89,847	75,465	
779	-	67	32	878	914	888	641	אילת
3,994	1	355	146	4,496	4,658	4,671	3,389	אשדוד
4,819	3	459	346	5,627	5,498	5,927	4,332	באר שבע
-	-	-	-	-	1	-	-	בית שמש
1	0	0	0	1	0	1	-	דימונה
3,318	-	217	119	3,654	3,680	3,164	1,943	חדרה

לוח 11.2: תיקים שנדונו בבתי משפט לענייני משפחה, לפי מקום בית המשפט וסוג עניין (מספרים) / 2023-2010

*2023					סך הכל 2022	סך הכל 2018	סך הכל 2010	מקום בית המשפט
סוג עניין				סך הכל				
אחר****	חטיפת ילדים***	תובענה בעניין קטין**	אבהות/ אימהות					
3,318	-	217	119	3,654	3,680	3,164	1,943	חדרה
5,673	3	357	174	6,207	5,963	7,328	6,652	חיפה
1,502	-	103	23	1,628	1,393	1,379	1,520	טבריה
8,234	6	579	181	9,000	9,273	9,986	9,522	ירושלים
3,898	-	307	102	4,307	4,276	4,417	3,507	נצרת
1	-	-	-	1	-	-	-	נתניה
12,589	2	980	437	14,008	13,986	11,916	9,419	פתח תקווה****
765	-	39	12	816	725	781	-	צפת
6,102	1	510	151	6,764	6,660	5,566	5,368	קריית
1,406	-	157	49	1,612	1,718	1,794	1,259	קריית גת
560	-	56	17	633	779	723	1,008	קריית שמונה
10,286	14	851	350	11,501	11,627	11,208	8,677	ראשון לציון
16,986	8	1,258	915	19,167	19,682	20,131	18,219	תל אביב

מקור: משרד המשפטים, הנהלת בית המשפט, שנים שונות.

* החל משנת 2022, התיקים מתחלקים לתיקים שנפתחו ונסגרו, בניגוד לחלוקה לתיקים שהוגשו ונתבררו בשנים קודמות.

** הכוונה בעיקר לתיקי משמורת והסדרי ראייה של קטינים.

*** נתונים נוספים על חטיפת ילדים ראו בפרק 13.

**** אין אפשרות לפרט מה כלול ב"אחר".

***** בשנת 2012 בית המשפט לענייני משפחה בכפר סבא עבר לפתח תקווה.

בשנת 2023 מספר התיקים שנדונו בבתי משפט לענייני משפחה נותר יציב ביחס לשנה קודמת, הן תיקים שנפתחו והן תיקים שנסגרו. מספר התיקים שנידונו בבית המשפט בקריית שמונה ירד, ככל הנראה בעקבות מלחמת חרבות ברזל, ובמקביל מספר התיקים שנידונו בבית המשפט בטבריה ובצפת עלה.

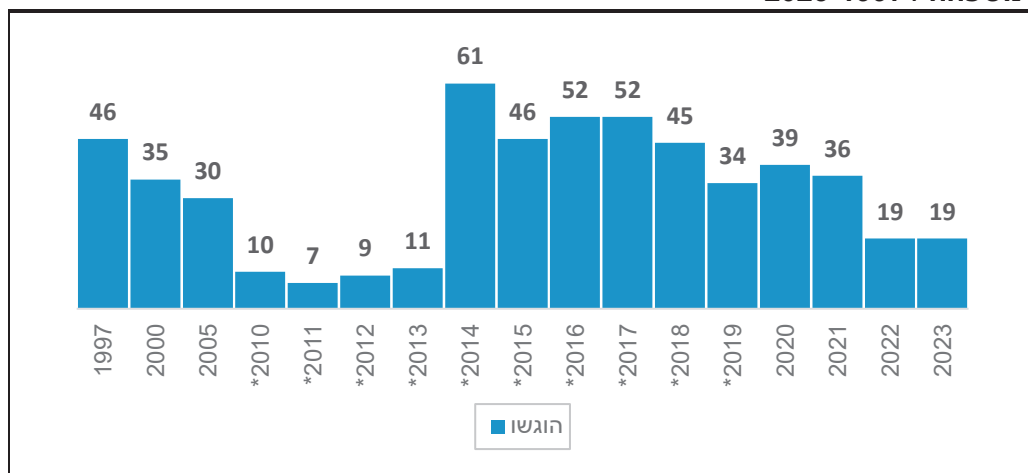
בקשות לאישור נישואי קטינות שהוגשו לבתי משפט (תרשים 11ב')

על פי חוק, נישואי קטינים וקטינות אסורים לפני גיל 18 (החוק שונה בנובמבר 2013, והגיל הועלה מ-17 ל-18). במקרים מיוחדים ניתן לפנות לבית המשפט לענייני משפחה בבקשה לאשר נישואי קטין/ה אף אם טרם מלאו לו/ה 18.

היות שנתוני הנהלת בתי המשפט אינם מקודדים לפי מין, אי אפשר לקבוע במדויק מה היה מין הקטין הפונה בבקשה. ככל הידוע, על פי רוב מדובר בקטינות, ולפיכך כותרתו של תת-פרק זה מתייחסת לקטינות בלבד. לא התקבלו נתונים לגבי מספר הבקשות שאושרו לאחר 2005.

עוד בנושא נישואי קטינים/ קטינות ראה/י פרק 3- משפחות, משקי בית ותנאי גדילה של ילדים.

תרשים 11ב': מספר הבקשות לאישור נישואי קטינות שהוגשו לבית המשפט לענייני משפחה / 2023-1997

מקור: המרכז לקידום מעמד האישה ע"ש רות ועמנואל רקמן, אוניברסיטת בר-אילן, הפקולטה למשפטים, שנתון נשים ומשפחה בישראל 2007, דו-שנתון סטטיסטי, 2007. הנהלת בתי המשפט, שנים שונות.

* משנת 2008 לא התאפשר להנהלת בתי המשפט לספק את הנתון לגבי בקשות שאושרו.

הערה: בנובמבר 2013 שונה חוק גיל הנישואין, והגיל הועלה מ-17 ל-18. על כן נתוני השנים 1997-2012 מתייחסים לחוק הישן.

בשנים 2023-2022 מגמת הירידה במספר הבקשות לאישור נישואי קטינות שהוגשו לבית המשפט לענייני משפחה הקצינה: בשנים 2023-2022 הוגשו 19 בקשות בכל שנה, כ-40% פחות ממוצע הבקשות בשנים 2014-2021 בהן הוגשו 45 בקשות בשנה בממוצע.

ילדים בבתי משפט דתיים (רבניים, שרעיים ודרוזיים) (לוחות 11.3-11.4)

לוח 11.3: מספר תיקי החזקת ילדים והסדרי ראייה שנפתחו בבתי דין רבניים,
לפי מקום בית הדין / 2023-2000

2023	מספר התיקים שנפתחו								בית הדין
	2022	2021	2020	2019	2015	2010	2005	2000	
2,138	2,105	1,908	1,973	2,061	2,711	2,522	1,867	1,695	סך הכל
18	38	22	23	27	29	14	7	14	אריאל
100	90	79	90	122	141	162	114	70	אשדוד
169	165	144	128	125	116	109	77	57	אשקלון
187	152	135	152	167	166	141	88	42	באר שבע
221	228	204	182	194	85	46	45	386	בית הדין הגדול
210	237	255	236	251	400	377	342	305	חיפה
36	25	22	36	25	42	47	14	9	טבריה
499	445	380	357	368	496	544	379	149	ירושלים
178	147	145	137	161	287	180	148	104	נתניה
135	131	122	151	146	243	169	165	92	פתח תקווה
31	38	38	31	33	84	103	18	16	צפת
68	73	65	74	59	100	103	43	23	רחובות
286	336	297	376	383	522	527	427	428	תל אביב

מקור: הנהלת בתי הדין הרבניים, שנים שונות.

בשנת 2023 מספר תיקי החזקת ילדים והסדר ראייה שנפתחו בבתי הדין הרבניים עלה בכ-2% לעומת 2022. גידול משמעותי בין השנים האלה נרשם בבתי הדין בטבריה (44%) ובבאר שבע (23%). בבית הדין בתל אביב נרשמה של ירידה של כ-15% במספר התיקים. מבט רב שנתי מלמד כי בשנים 2015-2000 מספר תיקים עלה בכ-60% לשיא של כ-2700 תיקים ב-2015, בשנים 2021-2018 הוא התייצב סביב 2000 תיקים בשנה, ושב לעלה בצורה מתונה בשנים 2023-2022.

לוח 11.4: מספר ענייני החזקת ילדים שהוגשו ונתבררו* בבתי דין שרעיים ודרוזיים, לפי שלב פעולה / 2023-1995				
שנה	בית דין שרעי**		בית דין דרוזי***	
	הוגשו	נתבררו	הוגשו	נתבררו
1995	199	249	2	5
2000	586	377	9	9
2005	954	738	4	3
2010	1,028	722	-	-
2015	1,411	1,008	98	88
2018	2,103	1,252	72	64
2019	2,045	1,775	80	74
2020	2,058	1,492	86	78
2021	2,954	2,688	37	28
2022	2,856	****	31	19
2023	1,805	****	30	25

מקור: משרד המשפטים, הנהלת בתי הדין השרעיים והדרוזים, שנים שונות.

* מספר העניינים שנתבררו עשוי להיות גדול ממספר העניינים שהוגשו, כיוון שבמשך שנה מסוימת מגיע לסיום הטיפול בעניינים שהחלו להתברר בשנים קודמות.

** עד ל-2006 הנתונים על מספרם של התיקים שהוגשו לבתי דין שרעיים כללו רק תיקים חדשים. מאז 2008 התאפשר לקבל מבתי הדין השרעיים רק את מספר תיקי הגירושין. לפיכך, בכל תיק עשויים להיות רשומים מספר קטינים. תיקי משמורת ילדים כוללים את הנושאים: סדרי ראייה ואירוח, בקשות לשינוי מקום המשמורת, משמורת ילדים-מסירת קטינים, משמורת ילדים-פס"ד הצהרתי.

*** עד 2013 הנתונים מתייחסים לתיקים שהוגשו ונתבררו כתיקים בנפרד, החל ב-2013 הנתונים כוללים גם תיקים שנדונו במסגרת תיקי גירושין.

****מאז שנת 2022, אין אפשרות לקבל מידע אודות תיקים שנתבררו בבתי הדין השרעיים.

- נתון חסר במקור.

לאחר שבין השנים 2015-2021 מספר התיקים שהוגשו בעניין החזקת ילדים בבתי הדין השרעיים הוכפל, בין השנים 2022-2023 חלה ירידה במספר התיקים, ובשנת 2023 מספרם נמוך בכ-39% לעומת שנת 2021. הסיבה לירידה במספר התיקים הוא החלת החוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה, התשע"ה – 2014 על בתי הדין השרעיים במסגרת צו להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה החל מיום 30.11.22. החל ממועד זה יש צורך בפתיחת הליך של יישוב סכסוך בטרם נקיטת הליכים בענייני מעמד אישי למיניהם.

מ-2015 חלה ירידה דרסטית של מספר תיקים שהוגשו החזקת ילדים בבתי הדין הדרוזים וב-2023 עמד על 30 לעומת מספר גדול יותר מפי שלוש ב-2015 (98).

12

ילדים עוברי חוק

מבוא

פרק זה מתייחס ברובו לקטינים בגיל 12-17, היות שגיל 12 הוא הגיל המינימלי לנשיאת הקטין באחריות פלילית ולנקיטת הליכים פליליים כלפיו. למרות זאת, באחדים מן הלוחות התייחסנו גם לקטינים שגילם גבוה מ-17 בשל חשיבות הנתונים. קטינים אשר עברו על החוק, או החשודים בעבירה עליו, מטופלים בידי שש מערכות שונות:

- **משטרת ישראל** אשר תפקידה למנוע אירועים פליליים ועבירות על החוק, לחקור אותם לאחר התרחשותם, להעמיד עבריינים לדין ולשמור על הסדר הציבורי.
- **שירות המבחן לנוער במשרד הרווחה והבטחון החברתי** - מטפל בקטינים שנחשדו על ידי המשטרה בביצוע עבירה ושהופנו על ידה לשירות המבחן לנוער. לפי חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) התשל"א-1971, חובה על המשטרה להפנות קטין לשירות המבחן לנוער כאשר מתגלה יסוד להעמידו לדין, וחובה על השירות להגיש תסקיר של קצין מבחן לנוער לבית המשפט בטרם ייגזר דינו. שירות המבחן לנוער מטפל גם בקטינים שעברו עבירה פלילית, ואשר המשטרה החליטה לא להגיש כתב אישום נגדם (ט.מ.).* כמו כן, שירות המבחן במשרד הרווחה מטפל בקטינים שנמצאו חייבים בדין וחויבו להישאר בפיקוחו של קצין מבחן לנוער ובטיפולו.
- **הסניגוריה הציבורית במשרד המשפטים** - מעניקה שירותי ייצוג משפטי לקטינים החשודים בביצוע עבירות ואשר הוגשה בעניינם בקשת מעצר, או לקטינים אשר הוגש כתב אישום נגדם, או לקטינים אשר הוגשה בקשה לבית המשפט להעברתם ממעון נעול למאסר.
- **מערכת בתי המשפט לנוער** (בערכאות שלום ומחוזי) - עורכת דיונים הן בעניין מעצרו של קטין לפני משפט והן בעניינם של קטינים, שהוגש נגדם כתב אישום. מערכת זו קובעת האם הקטין זכאי או חייב בדין ומחליטה מה יהיה עונשו, או מה תהייה דרכי הטיפול בו.
- **רשות חסות הנוער במשרד הרווחה והבטחון החברתי** - אחראית על הטיפול והשיקום של קטינים שנמצאו חייבים בדין ונשלחו למעונות חסות, כעונש או כאמצעי טיפולי. נתונים לגבי ילדים ברשות חסות הנוער ראו בפרק 14 - ילדים במצבי מצוקה.
- **שירות בתי הסוהר** - אחראי על החזקת קטינים שהורשעו בדין, ואשר נגזר עליהם עונש מאסר בפועל או עבודות שירות. בבתי הסוהר מוחזקים גם קטינים שעניינם טרם הוכרע והעצורים עד תום ההליכים (ראו גם הגדרה: מעצר עד תום ההליכים).

* ראו הגדרה בסעיף ההגדרות.

בפרק חמישה חלקים המציגים נתונים על היקף התופעה של קטינים עוברי חוק ועל מאפייניה.

בחלק הראשון נתונים על קטינים החשודים בביצוע עבירות:

לוחות 12.1-12.12 ותרשימים 12א'-12ה' עוסקים בקטינים החשודים בביצוע עבירות שבגין נפתח תיק פלילי או הנמצאים בהליך של טיפול מותנה.

לוחות 12.13-12.14 ותרשימים 12ו'-12ז' עוסקים בעבירות בני נוער במוסדות חינוך.

תרשימים 12ז'-12ח' ולוחות 12.15-12.17 עוסקים במעצר קטינים.

בחלק השני נתונים על קטינים חשודים, נאשמים או חייבים בדין הנתונים בטיפולו של שירות המבחן לנוער:

תרשימים 12ט'-12' ולוחות 12.18-12.21 נוגעים לקטינים בטיפולו של שירות המבחן לנוער.

בחלק השלישי נתונים על קטינים שבעניינם מתנהלים הליכים פליליים בבתי משפט:

לוחות 21.22-12.26 ותרשים 12'א'מתייחסים לקטינים בהליכים פליליים.

החלק הרביעי מוקדש לקטינים שחויבו בדין בביצוע עבירות ולכאלה המרצים עונש מאסר:

לוחות 12.27-12.30 ותרשימים 12'ב'-12ט' עוסקים בקטינים שחויבו בדין, קטינים המרצים עונש מאסר וקטינים מועדים.

החלק החמישי עניינו נתוני רקע של קטינים בעלי תיקים פליליים:

לוח 12.31 מציג את ההשתייכות למסגרת לימודית לפי קבוצת אוכלוסייה ומגדר של קטינים בעלי תיקים פליליים.

הגדרות

בית משפט שלום לנוער – בית משפט שלום אשר שופטיו מונו לשפוט קטינים על פי חוק הנוער (טיפול והשגחה) התש"ך-1960 וחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) התשל"א-1971.

גיל אחריות פלילית של קטין – גיל 12 ומעלה. הסיווג לקטין/בגיר על פי מערכת המחשוב החדשה של המשטרה נעשה לפי הקריטריונים הבאים: גיל בעת ביצוע העבירה, גיל בעת הגשת כתב האישום, ובית המשפט שבו נשפט הפרט. קטין נחשב מי ששניים משלושת הקריטריונים מצביעים על היותו קטין. שאר המקרים ייחשבו כבגירים.

גיל מורשעים בדין – הגיל בעת הגשת כתב האישום.

החלטה – באם קבע בית משפט לנוער כי הקטין ביצע את העבירה, יחליט על אחת האפשרויות הבאות:

1. הרשעת הקטין וגזירת דינו. במסגרת גזר הדין בסמכות בית המשפט להטיל על הקטין אחת מדרכי הענישה דלהלן:

א. מאסר בכפוף למגבלה הקבועה בסעיף 25 לחוק, שלפיה לא יוטל עונש מאסר על קטין שבשעת גזירת דינו טרם מלאו לו ארבע עשרה שנה.

ב. מאסר על תנאי.

ג. החזקת הקטין במעון נעול במקום הטלת מאסר או מאסר על תנאי.

2. לצוות על אחת מדרכי הטיפול דלהלן:

א. טיפול והשגחת אדם ראוי – מסירת קטין לטיפולו של אדם הראוי לכך, שאינו הורה של הקטין, על פי סעיף 26(1) בחוק.

ב. צו מבחן – העמדת הקטין במבחן לפי סעיף 26(2) בחוק.

ג. התחייבות – קבלת התחייבות (בערובה או בלי ערובה) מן הקטין או מהורה בדבר התנהגותו של הקטין בעתיד, לפי סעיף 26(3) לחוק.

ד. צו מעון – החזקת הקטין במעון, או במעון נעול, במשך פרק זמן שקובע בית המשפט, לפי סעיף 26(4), 26(5) לחוק.

ה. קנס ופיצוי – חיוב הקטין בהוצאות המשפט, בתשלום קנס או בפיצוי האדם שניזוק מן העבירה, לפי סעיפים 26(7), 26(8) בחוק.

ו. כל הוראה אחרת – מתן הוראה אחרת בדבר התנהגות הקטין, כאשר לדעת בית המשפט הדבר דרוש לטיפול בו, לפי סעיף 26(6) בחוק.

3. מתן פטור לקטין בלא צו.

הרשעה/מורשעים בדיון – כל חיוב של אדם בדיון בגין האשמה שהוגשה נגדו בבית משפט.

חיוב/חיוב בדיון – קטין אשר בית המשפט קבע כי ביצע את העבירה שיוחסה לו. ככלל, אחוז ההרשעות נמוך עקב שיקולים הנוגעים לשיקום הקטין.

חשוד/נילון – מעורב שקיים נגדו חשד לכאורה לעבירה פלילית שבגינה נפתח תיק פ"א/ט"ט/מ, בין שנחקר על כך ובין אם לאו. ההבדל בין נילון לחשוד הוא באופן הטיפול המשפטי: לנילון לא נלקחת טביעת אצבע, החשד נגדו נמוך, לא יוגש נגדו כתב אישום והוא לא יופיע במב"ד. רק נילון יופנה לטיפול מותנה.

זיכוי – זיכוי הקטין בבית המשפט.

טיפול מותנה (ט"מ) – הליך שנועד למנוע את תיוגו של קטין כעבריון. בעבירות מסוימות ניתן למשטרה שיקול הדעת שלא לחקור בעניין העבירה ולסגור את התיק בלא רישום פלילי וללא שמירת פרטי הקטין במאגרים המשטרתיים. כמו כן, חומר החקירה בעניינו ייגנז. מדובר בהליך חד-פעמי המחייב הודאה של הקטין בביצוע העבירה ונכונות להתנצל בפני הקרבן. באם הקטין ישוב ויבצע עבירה, ניתן יהיה לפתוח את התיק מחדש ולנהל חקירה פלילית שעלולה להסתיים בהעמדה לדיון.

ייצוג קטינים בידי סניגור ציבורי – קטינים זכאים לייצוג בידי סניגור ציבורי בהליכים פליליים המתנהלים נגדם (הליכי מעצר והליכים משפטיים לאחר הגשת כתב אישום) מתוקף חוק הסניגוריה הציבורית (זכאות לייצוג קטינים נוספים), התשנ"ח – 1998.

זכאותו של קטין לייצוג בהליכים השונים מוסדרת אף בהוראות חוק הנוער – שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) התשל"א – 1971 (סעיף 10'1 סעיף 18(א) ו-18(ב) וכן סעיף 25'א' לחוק). כמו כן, חובה למנות לקטין סניגור במקרים המצוינים בסעיף 15 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב, תשמ"ד – 1982).

מאסר – חלק מהעונש שנקבע לאחר ההרשעה וגזר הדין.

מועדות – למועדות מספר הגדרות. הגדרת שירות המבחן לנוער: הרשעה של קטין שכבר התקבלו לגביו החלטה, או החלטות קודמות, על עבירות שביצע בישראל עד לסוף שנת החקירה. הגדרת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה: נאשמים ומורשעים בדיון ייחשבו כמועדים אם חויבו בדיון בשתי הרשעות או יותר עד סוף השנה הנחקרת. נאשמים ומורשעים חדשים נחשבים מי שחויבו בדיון עד סוף השנה הנחקרת בהרשעה אחת בלבד, גם אם כללה יותר מאשר עבירה אחת שבגינה הורשעו. מקרים שבהם נאשמים הורשעו בדיון והרשעתם נמחקה לאחר ביצוע עונשם ייחשבו גם הם כ"חדשים". הגדרת השב"ס: חזרתו של אסיר משוחרר למאסר כשפוט (כולל מאסר שהומר בעבודות שירות) נמדדת כמועדות (רצידיביזם). ההגדרה אינה כוללת חזרה למעצר.

מעצר – טרם הגשת כתב אישום (מעצר ימים) או לאחר הגשתו (מעצר עד תום ההליכים).

מעצר בית – אחת החלופות למעצר, שבה שחרורו של העצור מותנה באיסור יציאתו ממקום המגורים בכל שעות היממה, או בחלק ממנה, במשך תקופה קצובה. חלופה זו נועדה להבטיח שחירויותיו של העצור תיפגענה במידת המינימום ההכרחי.

מעצר ימים – מעצר חשוד בטרם הגשת כתב אישום.

מעצר ימים לקטין - קטין שטרם מלאו לו 14 שנים יובא בפני שופט לא יאוחר מ-12 שעות משעת מעצרו. בנסיבות מסוימות יוכל קצין ממונה להשהות הבאת קטין עצור שטרם מלאו לו 14 שנים לפני שופט, לפרק זמן שאינו עולה על 24 שעות מתחילת המעצר. קטין שמלאו לו 14 יובא בפני שופט תוך 24 שעות מתחילת מעצרו.

קטין חשוד לא יוחזק במעצר יותר מ-10 ימים, אולם מעת לעת רשאי שופט להאריך את המעצר לפרקי זמן שלא יעלו על 10 ימים. קטין חשוד לא יוחזק במעצר יותר מ-20 ימים, אלא אם כן הבקשה למעצר נוסף מוגשת באישור היועץ המשפטי לממשלה.

מעצר עד תום ההליכים לקטין - מעצר נאשם משעה שהוגש כתב אישום נגדו ועד לסיום משפטו והכרעת דינו. לא ניתן לעצור קטין מתחת לגיל 14 עד לתום ההליכים. נאשם קטין שמלאו לו 14 שנים, העצור שישה חודשים וטרם ניתנה הכרעת דין בעניינו, ישוחרר מן המעצר. בנסיבות מסוימות ניתן להאריך מעצר של קטין זה אף ליותר משישה חודשים.

נאשם/האשמה - (ההגדרה נוגעת לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) פסק דינו של אדם כנאשם מתייחס לתיק משפטי אחד או יותר. תיק עשוי לכלול אישום ביותר מעבירה אחת כנגד אותו אדם. כל פסק דין נמנה פעם אחת, גם אם נדונים בו מספר תיקים או אירועים פליליים שבוצעו במועדים ובמקומות שונים. כאשר נדונים מספר תיקים ("איחוד תיקים"), התיק שאליו מתייחסים הנתונים הוא התיק העיקרי.

סוג עבירה - (ההגדרה מתייחסת לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) פסק דין ותיק בית משפט עשויים לכלול אישום בהפרה של יותר מאשר סעיף חוק אחד. בנתונים המוצגים בפרק זה סוג העבירה נקבע על פי סעיף החוק החמור ביותר המופיע בהאשמה ובהרשעה כולה. זאת בהתאם לעונש המירבי הצפוי לנאשמים לפי חוק, ולחומרת העבירה הנקבעת לפי הדירוג של משטרת ישראל.

עבריו - (בהתאם להגדרת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) קטין שנשפט בבית משפט השלום לנוער.

פסק דין (הכרעה מחושבת) - (ההגדרה מתייחסת לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) הכרעה בדין יכולה להירשם בקבצי הנתונים של המשטרה במספר רמות פירוט: רמה כללית של פסק הדין בלבד, רמת תיק בית המשפט, רמת תיק החקירה ורמת העבירה המפורטת. הכרעה מחושבת נקבעת החל מרמת העבירה ועד לרמת פסק הדין. היא נחשבת כהרשעה אם נרשמת הרשעה לפחות באחת הרמות הללו. אם לא, ההכרעה נרשמת כאי-הרשעה. בפרק זה מוצגת ההכרעה המחושבת ברמת פסק הדין בלבד, לא בשאר הרמות.

צעירים שפוטים במעונות - צעירים עוברי חוק השוהים במעונות של רשות חסות הנוער מכוח צו של בית משפט.

קטין - על פי חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, מי שטרם מלאו לו שמונה עשרה שנה. הדין בעניינו של נאשם, שביום הגשת כתב האישום נגדו מלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 19 וביום ביצוע העבירה היה מתחת לגיל 18, מתנהל בבית המשפט לנוער.

קטין שאינו בר עונשין - קטין אשר בעת ביצוע המעשה טרם מלאו לו 12 שנה.

קטינים לאחר החלטה - קטינים שבית המשפט הכריע את דינם ואף גזר את עונשם או קבע דרכי טיפול בהם לאחר שנקבע כי ביצעו עבירה.

רשויות התביעה - יחידות התביעה של משטרת ישראל ופרקליטויות המחוז.

תיק גלוי - תיק שזוהת העבריו בו ידועה. נתוני המשטרה מבוססים על תיקים מסוג זה.

תיק פלילי - תיק הנוגע לאירועים פליליים שנפתחה בגינם חקירה ואשר הסתיימו ברישום פלילי.

מקור הנתונים

מקור הנתונים המוצגים בפרק זה הוא משטרת ישראל, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שירות המבחן לנוער במשרד הרווחה והבטחון החברתי, שירות בתי הסוהר, משרד המשפטים: הנהלת בתי המשפט והסניגוריה הציבורית. המקור המדויק מצוין בתחתית כל לוח.

יש לשים לב להבדל בין נתוני המשטרה לבין נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. נתוני המשטרה מתייחסים לחשודים ולנאשמים, וכלולים בהם גם תיקים שנסגרו בלא שהובאו בפני שופט. נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לעומת זאת, מתייחסים לקטינים שחויבו בדין.

קטינים החשודים בביצוע עבירות שבגין נפתח תיק פלילי או הנמצאים בהליך של טיפול מותנה (לוחות 12.1-12.12 ותרשימים 12א'-12ה')

הנתונים בחלק זה מתייחסים לקטינים אשר נחשדו בביצוע עבירות, ושנפתחה חקירה בעניינם. מדובר בקטינים שהיה להם חלק גם בתיקים פליליים מעורבים (כלומר, תיקים שקטינים ובגירים היו קשורים בהם), ובקטינים שעניינם הסתיים בטיפול מותנה. מדובר אך ורק בתיקים גלויים, שבהם ידועה זהות החשוד הקטין. החל משנתון 2016 כלולים בנתונים גם נילונים (ולא רק חשודים) ולכן ישנם הבדלים בנתונים עצמם ובאופן הצגת הנתונים בהשוואה לשנים קודמות.

לוח 12.1: התפלגות קטינים חשודים וחלקם בקבוצת הגיל (12-17), לפי קבוצת אוכלוסייה ומגדר / 2005-2023

שנה	סך הכל*	קבוצת אוכלוסייה				מגדר	
		לא יהודים	יהודים		בנים	בנות	
			מזה: עולים	סך הכל			
2005	23,517	9,137	3,566	14,380	20,579	2,938	
2010	25,100	10,793	2,139	14,307	22,245	2,694	
2015	21,062	9,562	969	11,500	18,736	2,326	
2017	20,419	7,810	730	12,601	18,003	2,416	
2018	19,818	7,651	639	12,167	17,275	2,543	
2019	18,173	7,311	545	10,862	15,839	2,334	
2020	16,145	6,533	422	9,611	14,121	2,023	
2021	17,274	7,476	384	9,797	15,228	2,045	
2022	16,750	7,271	383	9,478	14,584	2,165	
2023	14,123	6,275	324	7,847	12,377	1,745	
אחוז הקטינים מקבוצת הגיל המתאימה (12-17)							
2005	3.3	4.4	5.5**	2.9	5.8	0.9	
2010	3.4	4.6	4.4	2.8	5.9	0.7	
2015	2.6	3.2	2.9	2.1	4.4	0.6	
2017	2.4	2.9	-	2.1	4.1	0.6	
2018	2.3	2.8	-	2.0	3.8	0.6	
2019	2.0	2.7	-	1.8	3.5	0.5	
2020	1.7	2.7	-	1.5	3.1	0.4	
2021	1.9	2.7	-	1.5	3.2	0.5	
2022	1.7	2.7	-	1.4	3.0	0.5	
2023	1.5	2.3	-	1.1	0.4	2.5	

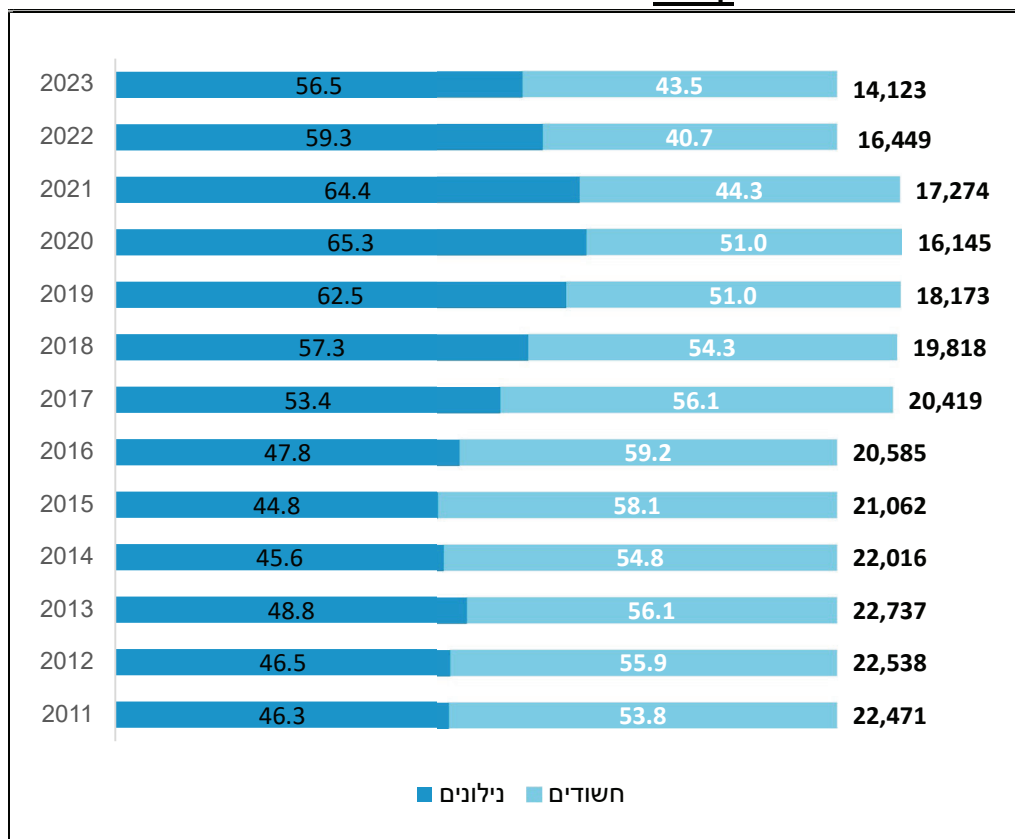
מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות. המועצה הלאומית לשלום הילד: חישוב אחוזים על בסיס נתוני הל"מ, ממוצע בכל שנה (יהודים/לא יהודים) ומשרד העלייה והקליטה (עולים).

ילדים עוברי חוק

* כולל מחוז ש"י וכן ילדים מתחת לגיל 12 שנחקרו בידי המשטרה, אך אין הם בני עונשין. ** בשל היעדר נתונים מדויקים של מספר הילדים העולים וגילם בשנת 2005, נעשתה הערכה על פי מספרם בשנת 2006.
- נתון חסר.

בשנת 2023 היו 14,123 קטינים (17-12) חשודים, שהם 1.5% מכלל קבוצת הגיל. בין השנים 2005-2023 ירד סך הקטינים החשודים ב-40% (מ-23,517 ל-14,123) ובמקביל ירד שיעורם מכלל אוכלוסיית בני גילם ב-1.8 נקודות אחוז.

תרשים א'12: התפלגות קטינים חשודים ונילונים* / 2023-2010

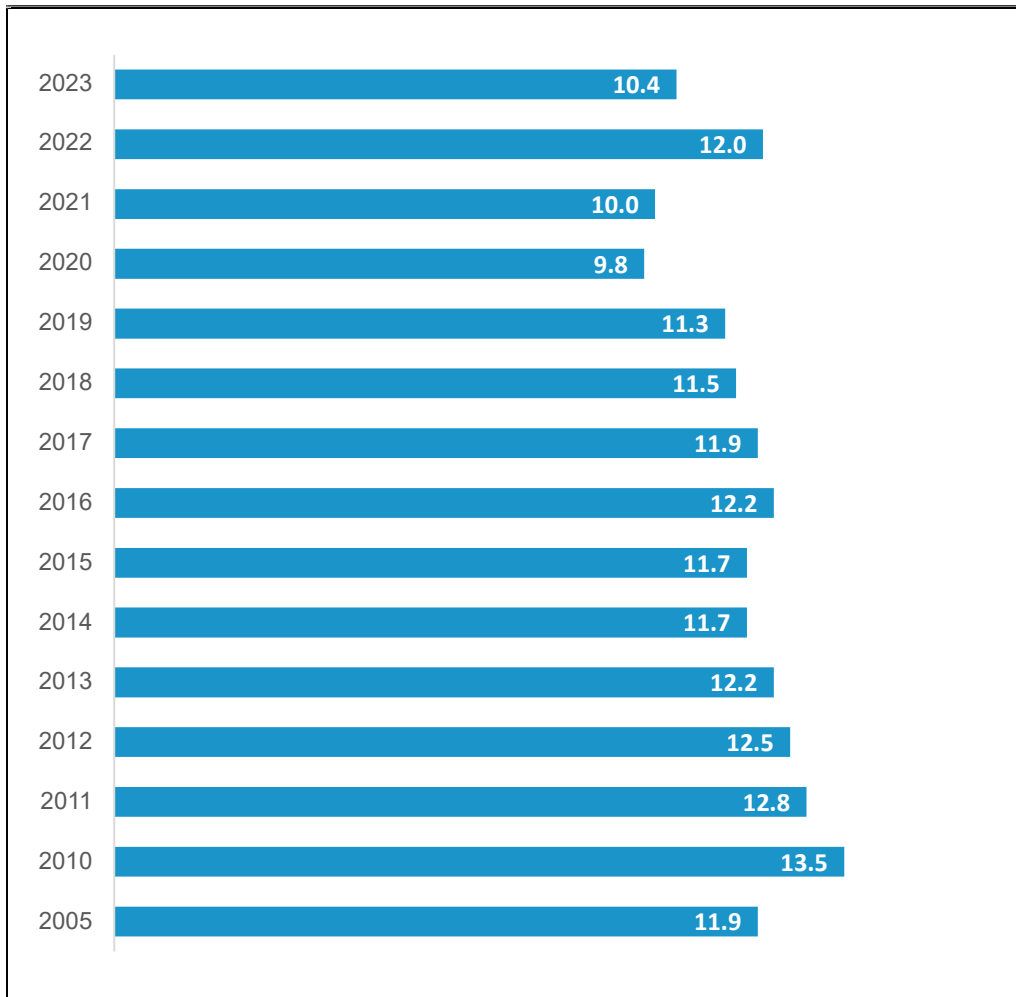

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות. חישוב האחוזים, המועצה הלאומית לשלום הילד.

* הנתונים מתייחסים למספר הקטינים שהיו מעורבים בתיקים פליליים, שכל הקשורים בהם היו קטינים; ואף לקטינים מתחת לגיל 12, גיל האחריות הפלילית, שנחקרו בידי המשטרה, אך אינם בני עונשין.
הערה: 1. סכום השיעורים עולה על 100% מכיוון שקטין יכול להיות גם חשוד וגם נילון. 2. נתוני כל השנים מתעדכנים מדי שנה ולכן אינם בהכרח תואמים לנתונים המופיעים בשנתון הקודם.

בין השנים 2011-2023 עלה שיעור הנילונים ב-10.2 נקודות אחוז.

תרשים 12ב': שיעור הקטינים החשודים* עם תיקים פליליים** מכלל החשודים*** / 2023-2005

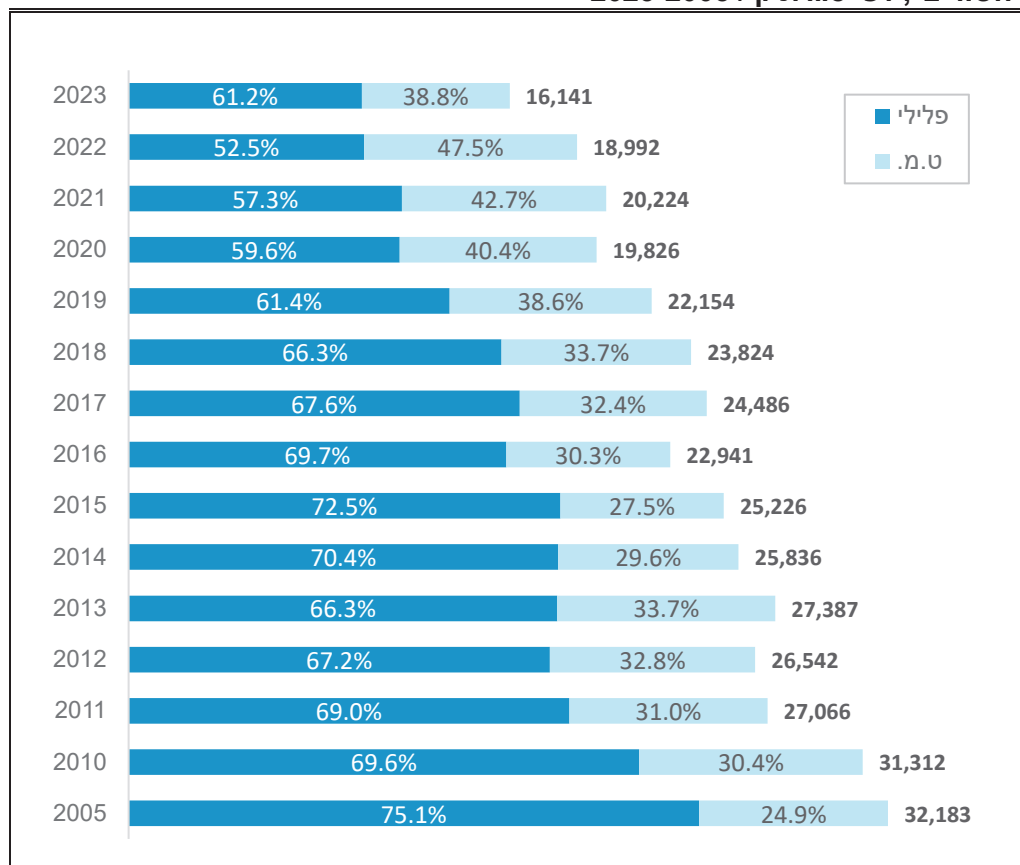

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות. חישוב האחוזים, המועצה הלאומית לשלום הילד.

* כולל נילונים (ראו הגדרת חשוד/נילון במבוא לפרק זה). ** הנתונים כוללים את מחוז ש"י. כמו כן, הם מתייחסים למספר הקטינים שהיו מעורבים בתיקים פליליים, שכל הקשורים בהם היו קטינים; ואף לקטינים מתחת לגיל 12, גיל האחריות הפלילית, שנחקרו בידי המשטרה, אך אינם ברי עונשין. *** בכל הגילים.
הערה: הנתונים חושבו על פי סך הקטינים החשודים והנילונים חלקי כלל החשודים.

שיעור הקטינים החשודים עם תיקים פליליים מכלל החשודים ירד בכ-13% בשנת 2023 ביחס לשנת 2022, ובכ-23% לעומת שנת 2010.

תרשים 12ג': התפלגות תיקים פליליים ותיקי ט.מ. בעבירות שמעורבים בהם קטינים חשודים*, לפי סוג תיק / 2023-2005

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
* כולל נילונים (ראו הגדרת חשוד/נילון במבוא לפרק זה).

בין השנים 2005-2022, ניכרת מגמה של פתיחת פחות תיקים פליליים ויותר תיקי טיפול מותנה, ובתקופה זו חלה ירידה של כ-30% בשיעור התיקים הפליליים. בשנת 2023 לעומת זאת חלה עלייה של כ-17% בשיעור התיקים הפליליים שמעורבים בהם קטינים מכלל התיקים לעומת שנת 2022. בשנת 2023 ירד מספר התיקים שמעורבים בהם קטינים בכ-15% לעומת שנת 2022. ירידה זו ממשיכה את מגמת הירידה של כ-50% במספר התיקים שמעורבים בהם קטינים מאז שנת 2005. ב-2023 שיעור תיקי ט.מ. ירד בכ-30% לעומת שנת 2022.

לוח 12.2: התפלגות תיקים פליליים ותיקי ט.מ. בעבירות שמעורבים בהם קטינים חשודים*, לפי סוג עבירה / 2023-2006

שנה								סוג עבירה
2023		2016		2011		2006		
מספר תיקים	אחוזים	מספר תיקים	אחוזים	מספר תיקים	אחוזים	מספר תיקים	אחוזים	
100.0	16,141	100	22,945	100	27,060	100	33,594	סך הכל
59.2	9,562	42.8	9,826	39.1	10,575	39.9	13,390	סדר ציבורי
7.0	1,132	21.3	4,883	16.2	4,377	11.1	3,741	מוסר**
26.3	4,241	23.3	5,341	22.7	6,145	23.6	7,929	גופו של אדם
23.4	3,773	23.0	5,268	30.4	8,239	32.7	10,983	רכוש
8.4	1,363	6.5	1,492	7.3	1,962	7.3	2,462	ביטחון
4.7	754	3.2	745	2.4	658	2.3	789	מין
1.7	274	1.7	389	1.9	511	1.8	600	מרמה
2.8	456	1.0	240	0.1	27	0.0	2	תנועה
0.8	127	0.5	119	0.2	43	0.7	232	חיי אדם
0.3	53	0.3	80	1.5	415	1.3	444	רישוי
1.3	217	0.1	25	0.0	13	0.1	30	כלכליות
0.1	6	0.1	19	0.7	178	0.2	57	שאר עבירות
1.0	168	0.7	152	0.7	178	0.4	132	אחר***

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* כולל: נילונים (ראו הגדרת חשוד/נילון במבוא לפרק זה) וקטינים במחוז ש"י.

** כולל בעיקר עבירות סמים.

*** כולל עבירות מנהליות, סעיפי הגדרה ולא ידוע.

סדר ציבורי הוא סוג העברה השכיח ביותר לאורך השנים בתיקים שמעורבים בהם קטינים חשודים. בין השנים 2023-2016 חלה עליה של 16.4 נקודות אחוז בשיעור התיקים של עבירת סדר ציבורי (מ-42.8% ל-59.2%) וירידה של 14.3 נקודות אחוז בעבירות רכוש (מ-21.3%-ל-7%).

לוח 12.3: התפלגות תיקים פליליים ותיקי ט.מ. בעבירות שמעורבים בהם קטינים חשודים*, לפי סוג עבירה וסוג תיק / 2023

עבירה	סך כל התיקים		סוג תיק	
	מספר תיקים	אחוזים בעמודה	פלילי	
			סך הכל	ט.מ.
			אחוזים בשורה	סך הכל
סך הכל**	16,141	100.0	9,876	61.2
סדר ציבורי	9,562	59.2	6,130	64.1
מוסר***	1,132	7.0	660	58.3
גופו של אדם	4,241	26.3	2,338	55.1
רכוש	3,773	23.4	2,779	73.7
ביטחון	1,363	8.4	1,309	96.0
מין	754	4.7	610	80.9
מרמה	274	1.7	239	87.2
תנועה	456	2.8	429	94.1
חיי אדם	127	0.8	124	97.6
רישוי	53	0.3	44	83.0
כלכליות	217	1.3	142	65.4
שאר עבירות	6	0.0	5	83.3
אחר****	168	1.0	41	24.4

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024. חישוב האחוזים, המועצה הלאומית לשלום הילד.

* כולל נילונים (ראו הגדרת חשוד/נילון במבוא לפרק זה).

** כולל קטינים במחוז ש"י.

*** כולל בעיקר עבירות סמים.

**** כולל עבירות מנהליות, סעיפי הגדרה ולא ידוע.

בשנת 2023, שיעור תיקי ט.מ. מכלל התיקים שנפתחו בעבירות שמעורבים בהם קטינים החשודים היה הגבוה במיוחד בעבירות נגד גופו של אדם (44.9%) ובעבירות מוסר (41.7%). בכל סוגי העבירות, מרבית התיקים שנפתחו היו תיקים פליליים. שיעור התיקים הפליליים היה גבוה במיוחד בעבירות נגד חיים אדם (97.6%), בעבירות ביטחון (96.0%) ובעבירות תנועה (94.1%).

לוח 12.4: התפלגות תיקים פליליים ותיקי ט.מ. של קטינים חשודים* לפי היישוב** שבו נפתח התיק (מספרים, אחוזים ושיעור לאלף בקבוצת הגיל 12-17 ביישוב) / 2023-2006

2023				2021	2016	2011	2006	יישוב
שיעור לאלף בקבוצת הגיל	תיקי ט.מ.	תיקים פליליים	סך הכל					
16.8	6,265	9,876	16,141	16,233	19,020	22,111	27,596	סך הכל
עירויות								
15.3	297	1,451	1,748	2,508	2,553	2,513	3,774	ירושלים
20.8	154	480	634	948	1,390	1,583	2,427	תל אביב-יפו
17.4	184	194	378	522	657	1,199	1,527	חיפה
8.5	9	50	59	66	64	104	97	אום אל-פחם
20.2	24	45	69	73	80	176	227	אופקים
14.0	7	37	44	42	64	123	87	אור יהודה
13.8	18	8	26	36	51	105	156	אור עקיבא
29.9	55	77	132	218	284	373	438	אילת
6.8	22	39	61	78	176	55	31	אלעד
14.4	13	10	23	42	44	69	76	אריאל
15.8	127	208	335	413	391	588	710	אשדוד
17.9	105	129	234	276	408	465	645	אשקלון
11.8	10	32	42	50	39	90	89	באקה אל גרביה
9.6	10	21	31	24	35	27	46	באר יעקב
32.7	255	294	549	728	633	1,060	1,429	באר שבע
44.5	59	22	81	95	93	112	275	בית שאן
7.9	31	129	160	218	303	333	437	בית שמש
5.3	19	41	60	88	94	58	52	ביתר עילית
6.8	37	150	187	196	247	238	479	בני ברק
23.2	71	124	195	195	298	423	656	בת ים
4.0	9	3	12	9	21	10	33	גבעת שמואל
15.6	4	60	64	46	43	42	95	גבעתיים

לוח 12.4: התפלגות תיקים פליליים ותיקי ט.מ. של קטינים חשודים* לפי היישוב** שבו נפתח התיק (מספרים, אחוזים ושיעור לאלף בקבוצת הגיל 12-17 ביישוב) / 2023-2006

יישוב	2006	2011	2016	2021	2023			
					סך הכל	תיקים פליליים	תיקי ט.מ.	שיעור לאלף בקבוצת הגיל
דימונה	255	177	141	119	87	49	38	25.7
הוד השרון	74	82	82	58	50	26	24	7.5
הרצליה	346	298	269	198	157	80	77	19.0
חדרה	510	438	270	268	225	94	131	25.5
חולון	712	370	406	252	258	187	71	15.8
טבריה	319	253	244	252	148	73	75	34.7
טייבה	65	108	66	77	62	46	16	11.3
טירה	53	72	62	45	29	19	10	10.5
טירת כרמל	123	124	96	27	17	9	8	8.0
טמרה	25	119	103	147	170	116	54	40.7
יבנה	102	81	130	80	74	28	46	14.8
יהוד מונסון	53	33	31	39	31	22	9	10.8
יקנעם עילית	91	81	42	34	21	3	18	8.7
כפר יונה	16	41	71	32	26	16	10	8.2
כפר סבא	218	188	188	142	138	67	71	15.2
כפר קאסם	37	26	40	27	19	12	7	6.2
כרמיאל	91	244	143	183	137	41	96	34.1
לוד	281	300	197	150	145	104	41	17.1
מג'אר	38	21	29	8	30	17	13	-
מגדל העמק מודיעין-מכבים-רעות	202	137	101	88	100	37	63	40.7
מודיעין	244	223	187	76	96	39	57	7.8
עילית	39	34	116	112	50	30	20	3.3
מעלה אדומים	150	182	142	58	54	24	30	14.5

לוח 12.4: התפלגות תיקים פליליים ותיקי ט.מ. של קטינים חשודים* לפי היישוב** שבו נפתח התיק (מספרים, אחוזים ושיעור לאלף בקבוצת הגיל 12-17 ביישוב) / 2023-2006

2023				2021	2016	2011	2006	יישוב
שיעור לאלף בקבוצת הגיל	תיקי ט.מ.	תיקים פליליים	סך הכל					
32.5	49	19	68	109	66	122	42	מעלות תרשיחא
18.8	48	57	105	82	154	223	261	נהריה
56.8	18	30	48	52	34	51	63	נס ציונה
8.6	48	73	121	286	223	217	373	נצרת
16.0	113	83	196	237	213	249	346	נוף הגליל (לשעבר: נצרת עילית)
5.6	1	8	9	12	37	58	68	נשר
12.4	25	40	65	90	96	159	233	נתיבות
11.2	86	133	219	217	489	443	272	נתניה
12.9	8	40	48	47	42	43	19	סחנין
33.6	71	86	157	203	238	425	401	עכו
39.7	150	49	199	275	239	226	477	עפולה
11.2	7	29	36	68	58	41	26	עראבה
22.9	23	34	57	69	56	121	197	ערד
10.5	90	165	255	211	512	499	322	פתח תקוה
25.9	79	41	120	152	215	193	134	צפת
10.7	5	28	33	31	35	40	21	קלנסווה
5.3	8	16	24	38	41	23	54	קריית אונ
24.6	66	57	123	105	179	300	231	קריית אתא
21.6	51	24	75	89	105	161	152	קריית ביאליק
23.4	52	85	137	146	117	172	325	קריית גת
20.8	13	49	62	68	62	183	140	קריית ים
12.0	18	25	43	49	75	125	165	קריית מוצקין
22.4	41	18	59	180	68	94	186	קריית מלאכי

לוח 12.4: התפלגות תיקים פליליים ותיקי ט.מ. של קטינים חשודים* לפי היישוב** שבו נפתח התיק (מספרים, אחוזים ושיעור לאלף בקבוצת הגיל 12-17 ביישוב) / 2023-2006

יישוב	2006	2011	2016	2021	2023		
					סך הכל	תיקים פליליים	תיקי ט.מ.
שיעור לאלף בקבוצת הגיל							
קריית שמונה	94	108	93	101	61	26	35
ראש העין	76	88	132	74	81	49	32
ראשון לציון	554	514	505	391	357	193	164
רהט	207	131	204	189	126	110	16
רחובות	426	330	203	154	106	60	46
רמלה	368	234	235	260	168	116	52
רמת גן	335	180	207	117	147	122	25
רמת השרון	84	73	103	58	29	14	15
רעננה	149	67	112	101	67	28	39
שדרות	161	137	62	95	63	37	26
שפרעם	75	82	68	127	166	77	89
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים)							
אבו סנאן	14	28	23	20	6	4	3
אבן יהודה	6	13	19	15	11	-	6
אזור	41	20	12	4	10	3	2
אכסאל	21	9	8	16	32	13	12
אעבלין	19	34	39	48	55	15	32
אפרת	30	18	4	9	11	3	2
בועיינה-נוג'ידאת	12	13	16	3	9	6	11
בית ג'ן	9	12	2	10	3	-	2
בנימינה – גבעת עדה	38	19	17	12	7	2	3
בסמ"ה	11	8	6	7	82	82	5
גבעת זאב	26	15	12	9	15	14	1

לוח 12.4: התפלגות תיקים פליליים ותיקי ט.מ. של קטינים חשודים* לפי היישוב** שבו נפתח התיק (מספרים, אחוזים ושיעור לאלף בקבוצת הגיל 12-17 ביישוב) / 2023-2006

2023				2021	2016	2011	2006	יישוב
שיעור לאלף בקבוצת הגיל	תיקי ט.מ.	תיקים פליליים	סך הכל					
16.4	2	10	12	13	16	57	12	ג'דיידה-מכר
46.7	13	9	22	30	41	71	68	גדרה
1.6	5	16	21	40	28	22	27	גלג'וליה
5.3	10	30	40	36	37	26	93	גן יבנה
6.0	4	4	8	10	17	5	19	גני תקווה
13.8	23	75	98	91	100	154	162	ג'סר א-זרקה
3.1	2	-	2	13	8	16	0	ג'ת
4.8	4	4	8	17	14	57	32	דאלית אל כרמל
15.8	5	12	17	26	20	17	32	דבוריה
9.1	4	9	13	23	23	20	0	דיר אל אסד
15.7	3	14	17	14	16	14	20	דיר חנא
16.9	21	26	47	69	43	57	59	זכרון יעקב
21.0	2	62	64	32	28	41	40	חורה
14.2	27	17	44	31	11	41	10	חריש
24.4	25	17	42	85	38	24	30	טורעאן
5.1	0	10	10	29	39	23	23	יפיע
21.5	7	19	26	20	20	52	21	ירוחם
5.7	2	8	10	30	33	37	30	ירכא
9.6	3	11	14	20	18	10	8	כאבול
11.3	6	24	30	40	16	18	12	כסייפה
20.6	9	12	21	28	20	27	11	כפר יאסיף
19.9	20	36	56	31	39	21	39	כפר כנא
6.9	4	13	17	60	52	74	15	כפר מנדא
11.3	9	16	25	30	88	100	88	כפר קרע
11.2	2	25	27	26	34	13	26	לקייה
15.8	12	25	37	26	57	41	135	מבשרת ציון

לוח 12.4: התפלגות תיקים פליליים ותיקי ט.מ. של קטינים חשודים* לפי היישוב** שבו נפתח התיק (מספרים, אחוזים ושיעור לאלף בקבוצת הגיל 12-17 ביישוב) / 2023-2006

יישוב	2006	2011	2016	2021	2023		
					סך הכל	תיקים פליליים	תיקי ט.מ.
שיעור לאלף בקבוצת הגיל							
מגד אל כרום	24	35	48	88	76	34	42
מגדל שמש	1	6	7	10	3	1	2
מזכרת בתיה	27	6	22	14	6	4	2
יתר	32	16	8	17	37	35	2
מעלה עירון	18	15	13	15	8	7	1
נחף	10	15	29	22	14	10	4
עוספיה	0	25	19	9	4	4	0
עין מאהל	12	7	43	17	9	3	6
ערערה	66	30	43	29	30	22	8
ערערה בנגב	16	15	43	63	46	41	5
פורידיס	44	33	18	9	13	7	6
פרדס חנה-כרכור	179	138	181	147	80	23	57
קדימה-צורן	8	10	18	31	23	15	8
קריית טבעון	27	57	64	50	28	6	22
קריית עקרון	28	16	48	11	9	6	3
ריינה	42	26	21	7	19	18	1
רכסים	24	34	11	16	11	7	4
שגב שלום	10	32	34	56	45	43	2
שוהם	14	11	64	12	13	9	4
תל מונד	35	55	76	15	6	1	5
תל שבע	52	62	62	56	49	47	2
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים)							
אבו גוש	40	38	55	24	21	28	16
25.4							

לוח 12.4: התפלגות תיקים פליליים ותיקי ט.מ. של קטינים חשודים* לפי היישוב** שבו נפתח התיק (מספרים, אחוזים ושיעור לאלף בקבוצת הגיל 12-17 ביישוב) / 2023-2006

2023				2021	2016	2011	2006	יישוב
שיעור לאלף בקבוצת הגיל	תיקי ט.מ.	תיקים פליליים	סך הכל					
-	5	1	-	13	11	7	11	אורנית
1.9	4	4	2	6	25	11	15	אלפי מנשה
2.7	4	7	2	2	13	3	1	בוקעתא
9.5	3	4	12	15	5	14	4	ביר אל מכסור
2.5	-	3	2	7	5	12	4	בית אל
17.1	2	-	12	3	5	5	14	בית אריה-עופרים
7.0	1	1	5	2	33	7	16	בית דגן
2.3	-	-	1	0	7	9	12	בני ע"ש
6.3	3	4	6	11	23	14	12	בסמת
21.3	2	12	21	28	8	10	0	בענה
29.6	4	11	17	24	21	15	8	ג'וליס
4.0	3	21	3	8	12	4	1	זמר
14.3	15	9	15	24	19	27	57	זרזיר
12.8	4	-	8	7	5	2	2	חורפיש
36.5	15	11	37	25	26	34	34	חצור הגלילית
41.5	15	33	37	46	37	42	27	טובא זנגרייה
5.0	8	2	4	12	3	2	11	יאנוח ג'ת
4.4	1	11	4	3	6	5	2	כוכב יאיר
7.6	5	1	8	7	6	4	34	כסרא-סמיע
8.8	3	1	7	10	8	13	34	כעביה-טבאש-חג'אג'רה
11.1	9	6	7	10	8	8	1	כפר ורדים
3.6	1	2	3	3	4	6	24	להבים
9.5	9	4	5	11	14	23	35	מצפה רמון
20.2	20	4	19	12	6	15	21	משהד

לוח 12.4: התפלגות תיקים פליליים ותיקי ט.מ. של קטינים חשודים* לפי היישוב** שבו נפתח התיק (מספרים, אחוזים ושיעור לאלף בקבוצת הגיל 12-17 ביישוב) / 2023-2006

יישוב	2006	2011	2016	2021	2023			
					סך הכל	תיקים פליליים	תיקי ט.מ.	שיעור לאלף בקבוצת הגיל
עומר	41	22	16	6	3	6	2	3.2
עילבון	14	14	23	9	9	5	-	16.9
עילוט	32	17	9	21	12	7	22	12.1
פקיעין (בוקייעה)	1	13	5	4	4	25	75	8.0
פרדסיה	1	5	5	2	3	3	7	3.9
קצרין	57	32	27	41	37	28	29	44.7
קריית ארבע	38	30	22	20	20	13	11	21.5
קריית יערים	8	8	13	6	-	-	2	-
קרני שומרון	21	37	14	9	9	6	10	8.0
ראמה	7	15	10	3	13	-	4	19.2
רמת ישי	19	7	12	8	8	5	12	9.9
שבלי-אום אל-גנם	47	20	16	13	27	13	14	35.9
שלומי	3	23	11	12	3	3	6	3.7
שעב	15	39	22	11	13	7	11	17.7

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות. עיבוד נתונים: המועצה הלאומית לשלום הילד.

* כולל נילונים (ראו הגדרת חשוד/נילון במבוא לפרק זה).

** יישובים שמונים 5,000 נפש ויותר.

היישובים שבהם שיעור התיקים לאלף קטינים בקבוצת הגיל היה גבוה יותר מפי 2.5 מהמוצע הארצי (18.9 לאלף) הם: אילת (47.8 לאלף), עפולה (48.0 לאלף), מג'ד אל-כרום (49.7 לאלף), קריית טבעון (50.6 לאלף), אבו גוש (52.0 לאלף), מעלות-תרשיחא (56.4 לאלף), עכו (59.3 לאלף), קריית שמונה (61.8 לאלף), טובא זנגריה (63.7 לאלף), טבריה (71.4 לאלף), נוף הגליל (81.8 לאלף) וקצרין (83.6 לאלף).

לוח 12.5: התפלגות מצב הטיפול ב**בתיקים** פליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו לקטינים החשודים* בעבירות, לפי סוג עבירה / 2023

מזה:								סך הכל	סוג עבירה
סגור				פתוח					
בלא שדון		נדון		בפרקליטות***		במשטרה**			
אחוזים	מספר התיקים	אחוזים	מספר התיקים	אחוזים	מספר התיקים	אחוזים	מספר התיקים		
53.3	8,601	3.7	590	26.3	4,241	17.0	2,738	16,141	סך הכל
54.7	5,231	2.6	416	15.3	1,467	11.9	1,139	9,562	סדר ציבורי
39.9	452	0.1	18	27.2	308	19.8	224	1,132	מוסר
57.9	2,454	0.5	75	12.4	525	11.5	489	4,241	גופו של אדם
37.6	1,418	1.3	208	23.5	888	13.4	504	3,773	רכוש
19.1	261	0.9	152	31.3	427	9.5	129	1,363	ביטחון
22.4	169	0.0	1	46.4	350	18.3	138	754	מין
19.7	54	0.0	2	42.3	116	8.4	23	274	מרמה
9.0	41	0.7	119	19.5	89	3.9	18	456	תנועה
3.1	4	0.0	3	18.1	23	10.2	13	127	חיי אדם
24.5	13	0.0	4	15.1	8	11.3	6	53	רישוי
34.6	75	0.0	1	15.7	34	18.4	40	217	כלכליות
33.3	2	0.0	-	33.3	2	0.0	-	6	שאר עבירות
69.0	116	0.1	20	2.4	4	8.9	15	168	אחר****

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.
 * כולל נילונים (ראו הגדרת חשוד/נילון במבוא לפרק זה).

** התיק עדיין בחקירה.

*** בפרקליטות- תביעה, תיקים שהטיפול בהם לא הסתיים, וטרם הוחלט האם יוגש כתב אישום.

**** כולל עבירות מנהליות, סעיפי הגדרה ולא ידוע.

הערה: הנתונים אינם מסתכמים לסך הכל היות שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בשנת 2023 נסגרו 57% מהתיקים שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות, הרוב המכריע נסגרו בלא שנדונו. חלק גדול מהתיקים שנפתחו עקב עברות מין נדונו בפרקליטות (46.4%). אחוזים גבוהים של התיקים שנסגרו (בלא שנידונו) הם בעבירות נגד גופו של אדם (57.9%) ועבירות סדר ציבורי (54.7%).

לוח 12.6: התפלגות תיקים פליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו לקטינים החשודים* בעבירות ונסגרו בלא שנדונו, לפי סוג עבירה וסיבת הסגירה / 2023-2006

סוג עבירה	סך כל התיקים שנסגרו	מזה:				
		חוסר ראיות		נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין**		
		מספר התיקים	אחוזים	מספר התיקים	אחוזים	
2006	23,274	6,222	26.7	13,999	60.1	2,578
2011	20,605	6,444	31.3	12,295	59.7	1,860
2016	18,216	5,307	29.1	11,917	65.4	992
2023	8,601	1,262	14.7	6,896	80.2	443
סדר ציבורי	5,231	496	9.5	3,945	75.4	143
מוסר	452	40	8.8	390	86.3	2
גוף אדם	2,454	291	11.9	1,499	61.1	178
רכוש	1,418	248	17.5	755	53.2	98
ביטחון	261	107	41.0	45	17.2	15
מין	169	54	32.0	62	36.7	32
מרמה	54	8	14.8	30	55.6	3
תנועה	41	10	24.4	11	26.8	5
רישוי	13	1	7.7	9	69.2	1
כלכליות	75	4	5.3	57	76.0	3
חיי אדם	4	1	25.0	0	0.0	1
שאר עבירות	2	1	50.0	1	50.0	0
אחר****	116	1	0.9	92	79.3	23

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
* כולל נילונים (ראו הגדרת חשוד/נילון במבוא לפרק זה).

** עילה זו נקראה בעבר "חוסר עניין לציבור" אך שמה הוחלף במסגרת תיקון מס' 82 לחסד"פ בפברואר 2018
*** כולל: לא ידוע, דיון, חע"צ - אי איתור נאשם או חשוד, חנינה, מות חשוד/נאשם, התיישנות, העברה לרשות אחרת, נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין, עד מדינה.

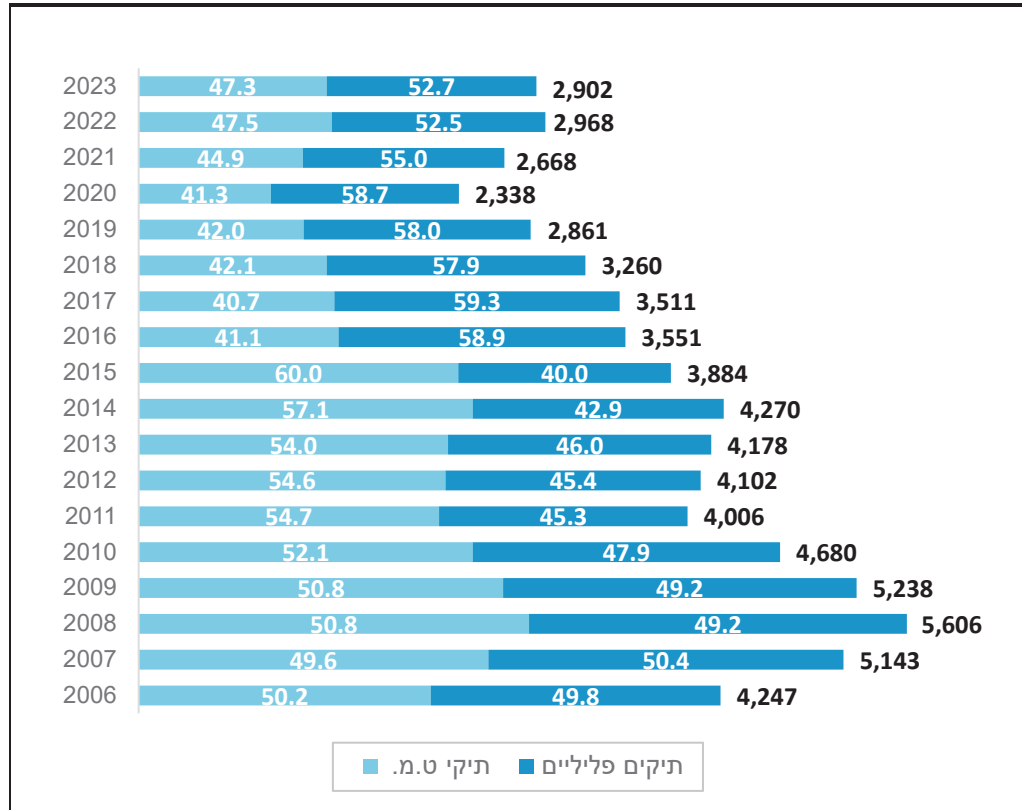
**** כולל עבירות מנהליות, סעיפי הגדרה ולא ידוע.

הערה: הנתונים אינם מסתכמים לסך הכל היות שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בין השנים 2016-2023 חלה ירידה של 52.8% במספר התיקים שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות ונסגרו בלא שנדונו (מ-18,216 ל-8,601). בשנת 2023, רוב התיקים נסגרו עקב כך שנסיבות העניין לא התאימו להעמדה לדין (80.2%) ועקב חוסר ראיות (14.7%).

בקרב תיקים שנפתחו והיו מעורבים בהם קטינים חשודים ונסגרו בלא שנדונו, שיעור התיקים שנסגרו עקב מחסור ראיות היה גבוה ביותר בתיקים שנפתחו בגין עבירות ביטחון (41%).

תרשים 12ד': התפלגות תיקים שנפתחו לקטינים* החשודים בביצוע עבירות נגד קטינים, לפי שנה / 2006-2023

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
* כולל תיקים שמעורבים בהם בגירים.

בשנים 2020-2023 חלה עלייה של כ-24% במספר התיקים שנפתחו לקטינים החשודים בביצוע עבירות נגד קטינים.

לוח 12.7: מספר התיקים שנפתחו לקטינים* החשודים בביצוע עבירות נגד קטינים, לפי סוג עבירה / 2011-2023

מזה: תיקים פליליים			סך הכל תיקים			סוג עבירה**
2023	2016	2011	2023	2016	2011	
1,558	2,078	2,183	2,968	3,522	4,002	סך הכל
701	1,174	1,208	1,479	2,144	2,502	כלפי גופו של אדם – סך הכל
99	122	121	103	129	126	חבלה גופנית חמורה
-	4	3	0	4	3	תקיפת עובדי ציבור בתפקיד
636	1,109	1,135	1,408	2,068	2,418	תקיפה (למעט עובד ציבור)
9	11	17	11	17	26	רשלנות ופחזות פלילית
8	9	10	10	9	10	חטיפה, כפייה ומאסר שווא
-	0	4	-	0	4	השלכת בקבוק תבערה
1	0	0	1	0	0	הקמת מחסום
694	849	754	1,320	1,340	1,258	כלפי הסדר הציבורי – סך הכל
1	1	2	1	1	2	התקהלות או התאגדות
-	8	6	-	13	14	קטטה והפרעות במוסדות
27	58	62	47	70	84	קטטה והפרעות ברחובות
8	22	20	10	29	33	הסגת גבול
-	0	0	-	0	0	הכשלת עובד ציבור
446	562	506	968	962	914	איומים
58	97	96	69	103	103	עבירות הנוגעות לנחלת המשפט
-	0	0	-	0	0	משחקים אסורים והימורים
-	1	0	-	1	0	עבירות המיוחסות לדת
2	0	0	3	0	0	עבירות הנוגעות לנישואין
2	0	2	2	1	2	מטרד, רעש, חסימת דרך
241	228	221	331	309	314	עבירות נגד הסדר הציבורי
23	38	26	28	45	52	תקיפת שוטר והכשלתו
-	0	2	-	0	2	תקיפת שוטר בנסיבות חמורות
-	0	0	-	0	0	הפרעות במהלך בחירות תקין
9	0	7	9	0	7	עבירות על חוק הכניסה לארץ
73	42	9	105	67	15	פגיעה בפרטיות
493	472	383	609	591	529	עבירות מין – סך הכל

לוח 12.7: מספר התיקים שנפתחו לקטינים* החשודים בביצוע עבירות נגד קטינים, לפי סוג עבירה / 2023-2011

מזה: תיקים פליליים			סך הכל תיקים			סוג עבירה**
2023	2016	2011	2023	2016	2011	
111	98	60	119	100	60	אינוס בכוח או באיומים
54	98	102	59	114	117	אינוס ובעילה שלא כחוק
132	47	10	189	70	16	הטרדה מינית
208	299	276	249	369	382	מעשה מגונה בכוח
86	37	14	94	43	19	מעשה מגונה שלא בכוח
14	14	18	20	25	33	מעשה מגונה בפומבי
6	2	1	6	2	1	עבירות מין
212	368	568	284	495	766	עבירות כלפי רכוש – סך הכל
24	12	26	24	12	12	שוד בנסיבות חמורות
11	26	30	11	26	30	שוד
7	25	34	9	26	36	תקיפה לשם גניבה
74	44	97	78	48	132	סחיטה
2	1	9	2	1	11	התפרצות לבית עסק או למוסד
2	5	15	2	6	18	התפרצות לבית/דירה
-	2	3	-	3	5	החזקת כלי פריצה
5	16	26	5	18	32	גניבה/שימוש ברכב ללא רשות
-	1	8	-	1	8	גניבה מתוך רכב
8	16	12	12	26	18	גניבת אופניים
-	1	0	-	1	0	כייסות
52	156	280	69	214	378	גניבות אחרות
1	9	23	1	10	26	קבלת רכוש גנוב
6	35	34	7	43	55	החזקת רכוש גנוב
2	4	5	2	4	5	הצתה
48	86	69	89	131	105	גרימת נזק לרכוש בזדון
-	0	3	-	0	3	חטיפת ארנקים
1	0	1	1	0	1	גניבת חלקי רכב
-	0	0	-	0	0	הצתה על רקע לאומני
1	5	4	4	8	14	עבירות נגד המחשב
107	44	15	147	59	22	עבירות מוסר – סך הכל
-	0	2	-	0	2	סרסרות לזנות

לוח 12.7: מספר התיקים שנפתחו לקטינים* החשודים בביצוע עבירות נגד קטינים, לפי סוג עבירה / 2011-2023

מזה: תיקים פיליים			סך הכל תיקים			סוג עבירה**
2023	2016	2011	2023	2016	2011	
-	0	1	-	0	1	ניהול או החזקת בית בושת
58	23	1	97	36	6	פרסום דברי תועבה
12	16	11	13	18	13	שימוש בסמים מסוכנים
42	6	3	42	6	3	סחר, ייצוא וייבוא סמים
6	0	0	6	0	0	החזקת סמים שלא לצריכה עצמית
-	1	0	-	1	0	הבאת אדם למעשה סדום
1	0	2	1	0	2	ניצול קטינים לזנות
47	14	9	47	15	10	ביטחון – סך הכל
18	1	0	18	2	0	מרד והסתה למרד
5	4	5	5	4	5	יידוי אבנים
-	0	0	-	0	0	השלכת בקבוק תבערה
27	9	3	27	9	4	עבירות אחרות כלפי בטחון
21	14	13	28	18	21	עבירות מרמה – סך הכל
1	3	0	1	3	0	זיוף מסמכים והפצתם
12	8	7	13	10	10	מרמה ועושק
11	2	5	17	4	9	עבירות מרמה אחרות
-	3	2	-	3	3	עבירות הנוגעות לכרטיסי חיוב
8	10	5	8	10	5	כלפי חיי אדם – סך הכל
3	5	3	3	5	3	רצח
3	4	1	3	4	1	נסיון רצח
-	0	0	-	0	0	איום ברצח
-	3	3	-	3	3	הריגה
-	0	0	-	0	0	גרימת מוות ברשלנות-ת.ד.
-	1	0	-	1	0	גרימת מוות ברשלנות
2	1	0	2	1	0	עבירות אחרות כלפי חיי אדם
1	3	12	1	5	13	רישוי – סך הכל
-	1	0	0	1	0	אחרים
1	2	12	1	3	13	עבירות תעבורה

לוח 12.7: מספר התיקים שנפתחו לקטינים* החשודים בביצוע עבירות נגד קטינים, לפי סוג עבירה / 2011-2023

מזה: תיקים פליליים			סך הכל תיקים			סוג עבירה**
2023	2016	2011	2023	2016	2011	
4	16	0	4	16	0	עבירות תנועה – סך הכל
-	0	0	-	0	0	חגורות בטיחות
4	12	0	4	12	0	עבירות טכניות
-	0	0	-	0	0	התנהגות רוכבי אופניים
1	-	-	1	-	-	חנייה אסורה
1	-	-	1	-	-	אי נקיטת אמצעי בטיחות
-	1	0	-	1	0	נהיגה בתקופת פסילה
1	-	-	1	-	-	עבירות אחרות
1	-	-	1	-	-	מהירות מופרזת
1	-	-	1	-	-	שכרות
4	2	0	8	2	0	עבירות כלכליות – סך הכל
1	0	0	2	0	0	עבירות מנהליות
1	11	12	1	25	36	שאר עבירות***

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

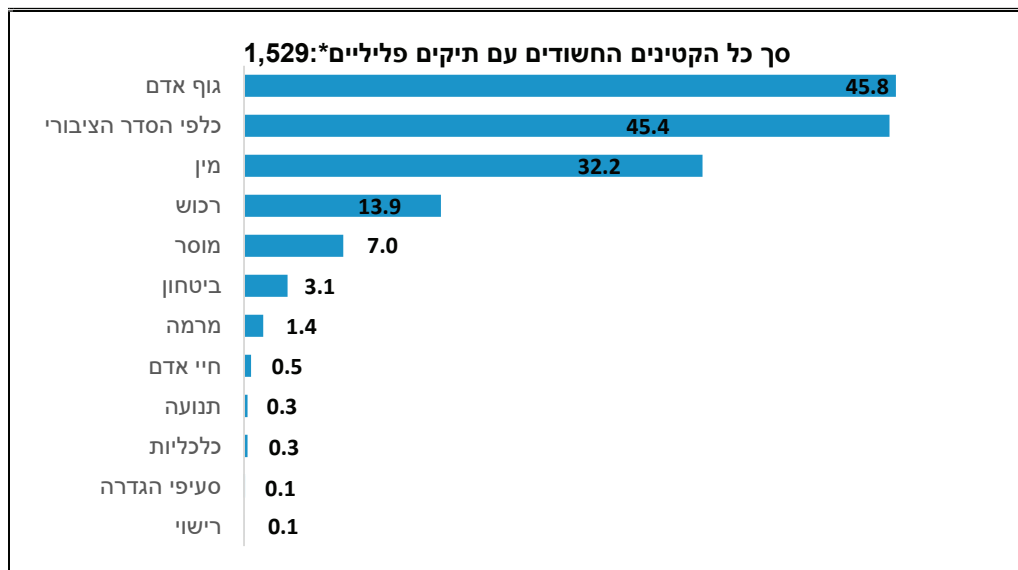
* כולל תיקים שמעורבים בהם בגירים.

** העבירות המצוינות בלוח נוסחו על פי המעשה או ההתנהגות, לא על פי הגדרתה של העבירה בחוק.

*** שאר עבירות וסעיפי הגדרה.

בשנת 2023 השיעורים הגבוהים ביותר של תיקים פליליים, מתוך סך התיקים שנפתחו לקטינים החשודים בביצוע עבירות נגד קטינים, היו בגין עבירות ביטחון (100%) עבירות נגד חיי אדם (100%), עבירות תנועה (100%), מין (80.9%), רכוש (74.6%) ומוסר (72.8%).

תרשים 12ה': שיעור הקטינים החשודים עם תיקים פליליים*, לפי סוג עבירה / 2023

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.

* תיקים שמעורבים בהם קטינים חשודים בלבד. ייתכן שלאותו קטין חשוד יש תיק פלילי עם מספר עברות לכן סך האחוזים גדול ממאה.

בשנת 2023, 45.8% מהקטינים החשודים שנפתחו נגדם תיקים פליליים היו בגין עבירות נגד גופו של אדם, 45.4% בגין עבירות כלפי הסדר הציבורי, ל-32.2% נפתחו תיקים פליליים בגין עבירות מין ול-13.9% בגין עבירות רכוש.

לוח 12.8: התפלגות גיל, מגדר וקבוצת אוכלוסייה של קטינים חשודים עם תיקים פליליים ותיקי ט.מ. לפי סוג עבירה (מספרים ואחוזים) /

קבוצת אוכלוסייה (אחוזים)		מגדר (אחוזים)		גיל (אחוזים)***		מספר החשודים***	
לא יהודים	יהודים	בנות	בנים	17-15	14-12		
43.0	57.0	11.4	88.6	67.4	28.1	25,371	2010
45.5	45.5	11.1	88.9	72.3	25.8	21,211	2015
40.5	59.5	12.5	87.5	78.4	20.7	16,145	2020
44.4	55.6	12.4	87.6	69.4	28.6	14,123	2023
סוג עבירה**							
50.6	49.4	11.7	88.3	74.6	24.9	8,703	כלפי הסדר הציבורי - סך הכל

לוח 12.8: התפלגות גיל, מגדר וקבוצת אוכלוסייה של קטינים חשודים עם תיקים פליליים ותיקי ט.מ. לפי סוג עבירה (מספרים ואחוזים) /

מספר החשודים ***	גיל (אחוזים)***	מגדר (אחוזים)		קבוצת אוכלוסייה (אחוזים)		
		בנים	בנות	יהודים	לא יהודים	
2,260	23.0	76.3	93.8	56.9	43.1	עבירות נגד הסדר הציבורי
441	8.6	91.2	99.8	1.8	98.2	עבירות סדר ציבורי
296	25.3	74.3	98.6	18.6	81.4	התקהלות או התאגדות
0	0	0	0	0	0	קטטה והפרעות במוסדות
496	25.0	73.0	94.0	55.6	44.4	קטטה והפרעות ברחובות
431	36.2	59.4	95.1	80.7	19.3	הסגת גבול
14	0	100.0	100.0	0	100.0	הכשלת עובד ציבור
2,626	34.3	64.0	83.7	75.6	24.4	איומים
22	22.7	77.3	86.4	95.5	4.5	משחקים אסורים והימורים
23	17.4	82.6	100.0	78.3	21.7	עבירות המיוחסות לדת
7	0	100.0	28.6	57.1	42.9	עבירות הנוגעות לנשואין
1,353	27.2	74.2	69.4	74.5	25.5	עבירות הנוגעות לנחלת המשפט
437	24.0	76.0	94.7	35.9	64.1	מטרד, רעש וחסימת דרך
992	14.9	85.2	93.1	48.3	51.6	תקיפת שוטר והכשלתו
146	32.2	67.1	97.3	11.0	89.0	תקיפת שוטר בנסיבות חמורות
1,641	10.7	89.1	97.7	0.8	99.1	עבירות על חוק הכניסה לארץ
-	-	-	-	-	-	עבירות ביחס לשירות ביטחון
-	-	-	-	-	-	ספסרות בכרטיסי מופעים
145	44.8	53.8	84.8	77.9	21.4	פגיעה בפרטיות
40	30.0	62.5	100.0	35.0	65.0	נשיאה וייצור סכינים ופגיונות
3	-	100.0	100.0	66.7	33.3	שוחד
2	50.0	50.0	100.0	-	100.0	עבירות שירות ביטחון - ציוד
עבירות כלפי גופו של אדם						
4,767	33.4	63.1	86.3	65.3	34.7	כלפי גופו של אדם – סך הכל
17	35.3	64.7	94.1	23.5	76.5	עבירות נגד גוף
541	18.1	81.3	97.6	40.7	59.3	חבלה גופנית חמורה
40	22.5	77.5	80.0	72.5	27.5	תקיפת עובדי ציבור בתפקיד
4,010	35.3	60.8	84.2	70.3	29.7	תקיפה (למעט עובד ציבור)
457	25.8	71.1	96.5	47.9	52.1	רשלנות ופחזות פלילית

לוח 12.8: התפלגות גיל, מגדר וקבוצת אוכלוסייה של קטינים חשודים עם תיקים פליליים ותיקי ט.מ. לפי סוג עבירה (מספרים ואחוזים) /

מספר החשודים ***	גיל (אחוזים) ***		מגדר (אחוזים)		קבוצת אוכלוסייה (אחוזים)		
	14-12	17-15	בנים	בנות	יהודים	לא יהודים	
32	28.1	71.9	96.9	3.1	71.9	28.1	חטיפה, כפייה ומאסר שווא
1	0	100.0	100.0	0	100.0	0	אחר
19	15.8	84.2	100.0	0	26.3	73.7	הקמת מחסום
1,070	21.7	78.8	88.6	11.3	85.8	14.1	עבירות מוסר – סך הכל
159	61.0	38.4	88.1	11.3	85.5	13.8	פרסום דברי תועבה
-	0	0	0	0	0	0	הבאת אדם למעשה סדום
605	17.0	83.3	86.4	13.6	89.8	10.2	שימוש בסמים מסוכנים
264	11.0	89.4	93.9	6.1	84.8	15.2	סחר, ייצוא וייבוא סמים
6	0	100.0	100.0	0	33.3	66.7	גידול, ייצור והפקת סמים
215	7.9	92.1	94.4	5.6	71.2	28.8	החזקת סמים שלא לצריכה עצמית
1	0	100.0	100.0	0	100.0	0	עבירות כלפי המוסר
1	0	100.0	100.0	0	100.0	0	סרסור לזנות
1	0	100.0	100.0	0	100.0	0	ניצול קטינים לזנות
3,681	30.6	67.7	91.3	8.6	60.7	39.3	עבירות כלפי רכוש – סך הכל
12	0	100.0	100.0	0	25.0	75.0	עבירות כלפי הרכוש
61	34.4	65.6	100.0	0	63.9	36.1	שוד
116	18.1	81.9	100.0	0	69.0	31.0	שוד בנסיבות חמורות
137	28.5	71.5	95.6	4.4	79.6	20.4	סחיטה
9	44.4	55.6	100.0	0	11.1	88.9	שוטטות למטרת גניבה
12	8.3	91.7	83.3	16.7	50.0	50.0	גניבה ע"י עובדים וסוכנים
256	42.2	52.7	98.0	2.0	74.2	25.8	התפרצות לבית עסק או למוסד
84	31.0	69.0	100.0	0	65.5	34.5	התפרצות לבית/דירה
120	15.0	85.0	99.2	0.8	26.7	73.3	החזקת כלי פריצה
539	8.9	91.3	98.5	1.3	0.0	69.2	גניבה/שימוש ברכב ללא רשות
195	25.6	72.3	100.0	0	56.4	43.6	גניבה מתוך רכב
75	37.3	62.7	98.7	1.3	82.7	17.3	גניבת אופניים
10	0	100.0	80.0	20.0	0	100.0	גניבות חקלאיות
91	5.5	94.5	97.8	1.1	31.9	67.0	גניבת חלקי רכב
3	0	100.0	100.0	0	0	100.0	זיוף סימני זיהוי של רכב

לוח 12.8: התפלגות גיל, מגדר וקבוצת אוכלוסייה של קטינים חשודים עם תיקים פליליים ותיקי ט.מ. לפי סוג עבירה (מספרים ואחוזים) /

קבוצת אוכלוסייה (אחוזים)		מגדר (אחוזים)		גיל (אחוזים)***		מספר החשודים***	
לא יהודים	יהודים	בנות	בנים	17-15	14-12		
100.0	0	0	100.0	100.0	0	6	סחר והחזקה בחלקי רכב גנובים
0	100.0	0	100.0	87.5	12.5	8	חטיפת ארנקים
0	0	0	0	0	0	-	כייסות
26.9	73.1	15.7	84.3	60.4	37.4	1,008	גניבות אחרות
42.9	57.1	0	100.0	78.6	21.4	14	קבלת רכוש גנוב
28.2	71.8	3.5	96.5	71.8	27.5	142	החזקת רכוש גנוב
56.8	43.2	4.6	95.4	72.2	27.8	241	הצתה
65.4	34.6	0	100.0	76.9	23.1	26	הצתה על רקע לאומני
35.6	64.3	7.9	92.1	63.8	32.9	1,801	גרימת נזק לרכוש בזדון
10.0	90.0	10.0	90.0	60.0	40.0	10	עבירות נגד המחשב
21.9	78.1	9.4	90.6	56.3	43.8	32	תקיפה לשם גניבה
84.9	15.1	2.9	97.1	78.5	21.0	1,606	ביטחון – סך הכל
100.0	0	0	100.0	88.2	11.8	85	אמל"ח
100.0	0	0	100.0	76.9	23.1	13	בגידה וריגול
88.9	11.1	11.1	88.9	88.9	11.1	18	הסתה
100.0	0	0	100.0	100.0	0	4	הסתננות
100.0	0	0	100.0	78.7	21.3	75	השלכת בקבוק תבערה
86.3	13.7	0.5	99.5	70.3	28.6	548	יידוי אבנים
67.8	32.2	3.3	96.7	68.3	32.0	369	מרד והסתה למרד
90.7	9.3	4.0	96.0	85.2	14.5	891	עבירות אחרות כלפי בטחון
87.5	12.5	0	100.0	87.5	12.5	16	עבירות על חוקי חרום
13.0	87.0	6.6	93.4	52.1	43.1	729	עבירות מין – סך הכל
12.8	87.2	2.0	98.0	62.8	34.5	148	אינוס בכוח או באיומים
14.9	85.1	6.0	94.0	47.8	47.8	67	אינוס ובעילה שלא כחוק
14.7	85.3	3.3	96.7	51.5	41.0	307	מעשה מגונה בכוח
16.0	84.0	5.0	95.0	55.0	43.0	100	מעשה מגונה שלא בכוח
25.0	75.0	2.3	97.7	61.4	29.5	44	מעשה מגונה בפומבי
10.2	89.8	12.3	87.7	49.4	48.9	235	הטרדה מינית
14.3	85.7	0	100.0	42.9	42.9	7	עבירות מין

לוח 12.8: התפלגות גיל, מגדר וקבוצת אוכלוסייה של קטינים חשודים עם תיקים פליליים ותיקי ט.מ. לפי סוג עבירה (מספרים ואחוזים) /

מספר החשודים ***	גיל (אחוזים) ***	מגדר (אחוזים)		קבוצת אוכלוסייה (אחוזים)		
		בנות	בנים	יהודים	לא יהודים	
172	17.4	81.4	84.9	15.1	63.4	עבירות מרמה – סך הכל
-	0	0	0	0	0	עבירות מרמה
4	50.0	50.0	100.0	0	100.0	זיוף כסף ובולים
41	12.2	87.8	95.1	4.9	75.6	זיוף מסמכים והפצתם
85	11.8	87.1	88.2	11.8	72.9	מרמה ועושיק
-	0	0	0	0	0	עבירות הנוגעות לכרטיסי חיוב
84	17.9	81.0	81.0	19.0	54.8	שאר עבירות מרמה
449	8.7	90.6	97.8	2.0	25.4	עבירות תנועה – סך הכל
45	6.7	93.3	100.0	0	31.1	אחרים
1	0	100.0	100.0	0	0	עקיפה שלא כחוק
3	0	100.0	100.0	0	66.7	פנייה לא נכונה
2	0	100.0	100.0	0	0	נהיגה בתקופת פסילה
1	0	100.0	100.0	0	0	לקויים מכניים
2	0	100.0	100.0	0	50.0	אי שמירה על הימין
1	0	100.0	100.0	0	100.0	התנהגות רוכבי אופניים
9	0	100.0	100.0	0	77.8	שכרות
3	66.7	33.3	100.0	0	66.7	שימוש בדרך שלא כחוק
5	0	100.0	100.0	0	40.0	אי נקיטת אמצעי בטיחות
5	20.0	80.0	100.0	0	60.0	עבירות תוך נסיעה קלות
425	8.7	90.6	97.6	2.1	24.5	עבירות טכניות
10	0	100.0	90.0	10.0	50.0	חניה אסורה
1	0	100.0	100.0	0	0	חניה בתחום מוגבל
9	11.1	88.9	88.9	11.1	44.4	אי ציות לרמזור
1	0	100.0	100.0	0	100.0	אי שמירת רווח
1	0	100.0	100.0	0	0	חגורות בטיחות
138	10.1	89.9	98.6	1.4	21.0	כלפי חיי אדם – סך הכל
59	11.9	88.1	98.3	1.7	15.3	רצח
-	0	0	0	0	0	רצח על-ידי פעולות איבה
17	11.8	88.2	100.0	0	35.3	נסיון לרצח
1	0	100.0	100.0	0	100.0	גרימת מוות ברשלנות

לוח 12.8: התפלגות גיל, מגדר וקבוצת אוכלוסייה של קטינים חשודים עם תיקים פליליים ותיקי ט.מ. לפי סוג עבירה (מספרים ואחוזים) /

מספר החשודים ***	גיל (אחוזים) ***		מגדר (אחוזים)		קבוצת אוכלוסייה (אחוזים)	
	14-12	17-15	בנים	בנות	יהודים	לא יהודים
עבירות אחרות כלפי ח"י אדם	63	90.5	98.4	1.6	20.6	79.4
עבירות רישוי – סך הכל	59	16.9	98.3	1.7	42.4	57.6
נשק, תחמושת וחומרי נפץ	30	70.0	100.0	0	43.3	56.7
אחרים	6	100.0	100.0	0	66.7	33.3
עבירות תעבורה	14	92.9	100.0	0	14.3	85.7
עבירות נגד הסביבה	1	100.0	100.0	0	0	100.0
מלאכות, תעשיות, עסקים	8	100.0	87.5	12.5	75.0	25.0
עבירות כלכליות – סך הכל	227	29.5	93.0	7.0	76.7	23.3
עבירות פסיקליות	160	67.5	90.6	9.4	82.5	17.5
עבירות על פיקוח כלכלי	68	67.6	98.5	1.5	63.2	36.8
עבירות קניין רוחני	-	0	0	0	0	0
עבירות אחרות ****	206	27.2	81.1	18.9	70.4	29.6

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* תיקים שמעורבים בהם קטינים חשודים בלבד. ** העבירות המצוינות בלוח נוסחו בידי המשטרה על פי המעשה או ההתנהגות, לא על פי הגדרתה של העבירה בחוק. *** כולל מחוז ש"י וכן ילדים מתחת לגיל 12 שנחקרו בידי המשטרה בלא שהיו בני עונשין, לכן האחוזים אינם מסתכמים ל-100%. יצוין, כי חלק מהתיקים נפתח בגין תלונה על עבירה, אך נסגר כאשר התברר שהקטין טרם הגיע לגיל 12 ולכן אינו נושא באחריות פלילית ואינו בר עונשין. **** כולל עבירות ללא סיווג (142), שאר עבירות (6), סעיפי הגדרה (52) ועבירות מנהליות (6).

בין השנים 2010-2023 חלה ירידה של כ-44% במספר התיקים הפליליים שנפתחו לקטינים (מ-25,371 ל-14,123 תיקים). בתקופה זו חלה עלייה של אחוז במספר הבנות (12.4% לעומת 11.4%) וירידה מקבילה בקרב הבנים (87.6% לעומת 88.6%). בנוסף, חלה עליה בקרב הקטינים הלא יהודים (44.4% לעומת 43%) וירידה מקבילה בקרב היהודים (55.6% לעומת 57%). בשנת 2023 בכל סוגי העבירות, שיעור בני 17-15 שביצעו את העבירות גבוה בהרבה מזה של בני 14-12. בנוסף, ברוב סוגי העבירות, מספר הקטינים החשודים היהודים גבוה יותר מאשר שיעורם בקרב הערבים למעט בעבירות ביטחון (84.9% לעומת 15.1%), נגד ח"י אדם (79% לעומת 21%), תנועה (74.4% לעומת 25.4%) עבירות רישוי (57.6% לעומת 42.4%) ועבירות כלפי הסדר הציבורי (50.6% לעומת 49.4%).

לוח 12.9: התפלגות קטינים החשודים בעבירות אלימות גופנית* שנפתח בעניינם תיק פלילי או תיק ט.מ. לפי גיל, מגדר וקבוצת אוכלוסייה (מספרים ואחוזים) / 2023-2011

2023	2016	2011	
------	------	------	--

4,996	6,762	7,542	סך הכל**	
8.2	10.8	13.1	אחוז מכלל החשודים בעבירות אלימות גופנית	
33.7	32.7	33.2	12-14	גיל***
62.8	61.6	57	15-17	
86.4	87.4	87	בנים	מגדר
13.5	12.6	13	בנות	
67.2	66.5	71.4	יהודים	קבוצת אוכלוסייה
3.9	6.7	11.5	מהם: עולים (ילידי חו"ל)	
32.8	33.5	28.6	לא יהודים	

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* כולל קטטה והפרעות במוסדות, קטטה והפרעות ברחובות, תקיפת שוטר והכשלתו, תקיפת שוטר בנסיבות חמורות, רצח, נסיון רצח, הריגה, חבלה גופנית חמורה, תקיפת עובדי ציבור בתפקיד, תקיפה (למעט עובד ציבור), אונס בכוח או באיומים, אינוס ובעילה שלא כחוק, מעשה מגונה בכוח, שוד בנסיבות חמורות, שוד ותקיפה לשם גניבה ועבירות אחרות כלפי ח"י אדם.

** סך הכל כולל קטינים עד גיל 12 וכן מקרים שבהם נפתח תיק פלילי, אך העברין לא נודע.

*** האחוזים של פילוח הגיל לא מסתכמים ל-100, כיוון שיש קטינים שלא נספרים תחת אחת מקבוצות הגיל הללו. הערה: חלק מהנתונים אינם מסתכמים לסך הכל מאחר ותיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בין השנים 2011-2023 קטן שיעור הקטינים החשודים בעבירות אלימות גופנית מכלל החשודים ב-4.9 נקודות האחוז.

השינויים הבולטים בתקופה זו היו בשיעור הקטינים היהודים שירד ב-4.2 נקודות אחוז, עם עלייה מקבילה בשיעור הקטינים הלא-יהודים, וירידה בשיעור הקטינים העולים היהודים (ילידי חו"ל) שירד ב-7.6 נקודות אחוז. בנוסף, עלה חלקם של בני 15-17 ב-5.8 נקודות האחוז מכלל הקטינים החשודים בעבירות אלימות גופנית.

לוח 12.10: התפלגות גיל, מגדר וקבוצת אוכלוסייה של קטינים החשודים בעבירות סמים* שנפתח בעניינם תיק (פלילי או תיק ט.מ.) / 2011-2023

2023	2016	2011		
911	4,336	3,529	סך הכל**	
8.6	15.3	13.0	אחוז מכלל החשודים בעבירות סמים	
14.8	8.8	11.3	12-14	גיל
85.7	91.8	89.3	15-17	
88.7	86.3	85.1	בנים	מגדר
11.3	13.7	14.8	בנות	
85.8	87.8	82.5	יהודים	קבוצת אוכלוסייה

3.7	5.4	17.5	מהם: עולים (ילידי חו"ל)	
14.2	12.2	17.5	לא יהודים	

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* כולל שימוש בסמים מסוכנים, סחר, ייבוא וייצוא סמים, החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, גידול ייצור והפקת סמים. ** כולל קטינים עד גיל 12.

בין השנים 2011-2023 ירד שיעור הקטינים החשודים בעבירות סמים מכלל החשודים ב-4.4 נקודות האחוז (מ-13.0 ל-8.6). שיעור העולים ילידי חו"ל (מתוך הקטינים היהודים) החשודים בעבירות סמים ירד בתקופה זו באופן משמעותי מ-17.5% ל-3.7%.

לוח 12.11: התפלגות תיקים (פליליים ותיקי ט.מ.*) שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות סמים, לפי סוג עבירה / 2010-2023

שנה	סוג עבירה						
	סך הכל	גידול, ייצור והפקת סמים	החזקת סמים שלא לצריכה עצמית	סחר, ייבוא וייצוא סמים	שימוש בסמים מסוכנים		
2010	סך הכל	מספרים אחוזים	3,992 100.0	25 0.6	187 4.7	648 16.2	3,462 86.7
	תיקים פליליים		2,434	20	170	569	1,951
	תיקי ט.מ.		1,558	5	17	79	1,511
2015	סך הכל	מספרים אחוזים	4,097 100.0	99 2.4	207 5.1	1,211 29.6	3,181 77.6
	תיקים פליליים		2,525	81	203	1,098	1,656
	תיקי ט.מ.		1,572	18	4	113	1,525
2019	סך הכל	מספרים אחוזים	5,880 100.0	57 1.0	418 7.1	1,163 19.8	4,832 82.2
	תיקים פליליים		2,579	53	405	1,130	1,550
	תיקי ט.מ.		3,301	4	13	33	3,282
2020	סך הכל	מספרים אחוזים	5,115 100.0	41 0.8	431 8.4	1,188 23.2	4,041 79.0
	תיקים פליליים		1,941	40	415	1,077	909
	תיקי ט.מ.		3,172	1	16	111	3,131
2021	סך הכל	מספרים אחוזים	3,813 100.0	34 0.9	306 8.3	815 21.4	3,074 80.6
	תיקים פליליים		1,382	32	285	739	683
	תיקי ט.מ.		2,431	2	21	76	2,390
2022	סך הכל	מספרים אחוזים	3,648 100.0	15 0.4	270 7.4	595 16.3	3,037 83.3

302	551	259	14	891	תיקים פלייליים	
2,735	44	11	1	2,757	תיקי ט.מ.	
560	380	222	5	1,014	מספרים	2023
55.2	37.5	21.9	0.5	100.0	סך הכל	
149	367	215	5	589	אחוזים	
411	13	7	0	425	תיקים פלייליים	
					תיקי ט.מ.	

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

הערה: הנתונים אינם מסתכמים לסך הכל היות שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת. *תיקי ט.מ. כוללים גם תיקים המסווגים ט'.

מספר התיקים שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות סמים בשנת 2023 ירד בכ-72% לעומת שנת 2022, כאשר עיקר הירידה היא בתיקי שימוש בסמים מסוכנים, שירד בכ-82% לעומת השנה הקודמת. בין השנים 2011-2023 רוב התיקים שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות סמים היו בגין שימוש בסמים מסוכנים, אך שיעור תיקים אלו הצטמצם מ-86.7% מהתיקים ל-55.2% מהתיקים. במקביל מספר תיקי סחר, ייבוא וייצוא סמים עלה מ-16.2% ל-37.5% מהתיקים שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות סמים. בניגוד למגמה בשנים האחרונות, בשנת 2023 רוב התיקים הם פלייליים ומיעוטם תיקי ט.מ (58% לעומת 41.9%).

לוח 12.12: התפלגות תיקים (פלייליים וט.מ.) שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות סמים, לפי היישוב שבו בוצעה העבירה / 2023

קטינים		יישוב
שיעור לאלף בקבוצת הגיל	תיקים	
1.1	1,014	סה"כ
עיריות		
0.7	82	ירושלים
2.1	64	תל אביב- יפו
0.8	17	חיפה
0.1	1	אום אל-פחם
0.9	3	אופקים
0.6	2	אור יהודה
1.6	3	אור עקיבא
2.5	11	אילת
0.3	3	אלעד
1.2	2	אריאל
0.6	12	אשדוד
0.9	12	אשקלון
-	-	באקה אל גרביה
2.8	9	באר יעקב
0.7	12	באר שבע

לוח 12.12: התפלגות תיקים (פליליים וט.מ.) שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות
סמים, לפי היישוב שבו בוצעה העבירה / 2023

קטינים		יישוב
שיעור לאלף בקבוצת הגיל	תיקים	
3.8	7	בית שאן
0.7	14	בית שמש
0.1	1	ביתר עילית
0.3	9	בני ברק
1.7	14	בת ים
2.7	11	גבעתיים
2.0	6	גבעת שמואל
0.4	1	גני תקווה
2.1	7	דימונה
0.7	5	הוד השרון
1.3	11	הרצליה
1.9	17	חדרה
1.5	25	חולון
1.2	5	טבריה
0.7	4	טייבה
-	-	טירה
0.9	2	טירת כרמל
4.1	17	טמרה
1.0	5	יבנה
1.4	4	יהוד
2.5	6	יקנעם עילית
0.3	1	כפר יונה
1.4	13	כפר סבא
-	-	כפר קאסם
4.7	19	כרמיאל
0.6	5	לוד
0.4	1	מגאר
2.8	7	מגדל העמק
1.3	16	מודיעין-מכבים-רעות
0.3	5	מודיעין עילית
0.8	3	מעלה אדומים
7.6	16	מעלות תרשיחא
0.4	2	נהריה
0.6	2	נוף הגליל (לשעבר : נצרת עילית)

לוח 12.12: התפלגות תיקים (פליליים וט.מ.) שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות
סמים, לפי היישוב שבו בוצעה העבירה / 2023

קטינים		יישוב
שיעור לאלף בקבוצת הגיל	תיקים	
0.2	1	נס ציונה
0.4	3	נצרת
0.6	1	נשר
0.8	4	נתיבות
1.8	36	נתניה
0.3	1	סחנין
4.9	23	עכו
3.8	19	עפולה
-	-	עראבה
3.2	8	ערד
0.9	22	פתח-תקווה
4.5	21	צפת
0.3	1	קלנסווה
0.7	3	קריית אונו
-	-	קריית אתא
-	-	קריית ביאליק
3.1	18	קריית גת
1.3	4	קריית ים
1.1	4	קריית מוצקין
0.4	1	קריית מלאכי
8.9	18	קריית שמונה
0.7	4	ראש העין
1.2	23	ראשון לציון
0.1	1	רהט
0.3	5	רחובות
1.4	11	רמלה
2.9	32	רמת גן
0.2	1	רמת השרון
0.3	2	רעננה
0.7	2	שדרות
-	-	שפרעם
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים)		
-	-	אבו סנאן

לוח 12.12: התפלגות תיקים (פליליים וט.מ.) שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות
סמים, לפי היישוב שבו בוצעה העבירה / 2023

קטינים		יישוב
שיעור לאלף בקבוצת הגיל	תיקים	
-	-	אבן יהודה
-	-	אזור
2.3	4	אכסאל
0.7	1	אעבלין
2.3	4	אפרת
-	-	בועיינה- נוג'ידאת
-	-	בית ג'ן
-	-	בנימינה – גבעת עדה
-	-	בסמ"ה
0.4	1	גבעת זאב
2.5	5	ג'דידה-מכר
0.3	1	גדרה
0.8	1	גלג'וליה
-	-	גן יבנה
-	-	ג'סר א-זרקא
-	-	ג'ת
-	-	דאלית אל כרמל
-	-	דבורייה
2.1	3	דיר אל אסד
-	-	דיר חנא
1.1	3	זכרון יעקב
-	-	חורה
0.6	2	חריש
0.6	1	טורעאן
-	-	יפיע
-	-	ירוחם
-	-	ירכא
-	-	כאבול
-	-	כסייפה
2.0	2	כפר יאסיף
1.1	3	כפר כנא
-	-	כפר מנדא
0.5	1	כפר קרע
0.4	1	לקייה

לוח 12.12: התפלגות תיקים (פליליים וט.מ.) שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות
סמים, לפי היישוב שבו בוצעה העבירה / 2023

קטינים		יישוב
שיעור לאלף בקבוצת הגיל	תיקים	
0.9	2	מבשרת ציון
-	-	מג'ד אל כרום
-	-	מג'דל שמס
-	-	מזכרת בתיה
0.6	1	מיתר
-	-	מעלה עירון
-	-	נחף
0.7	1	עין מאהל
-	-	עספיא
0.4	1	ערערה
-	-	ערערה – בנגב
0.7	1	פורידיס
0.4	2	פרדס חנה-כרכור
0.7	2	קדימה-צורן
-	-	קריית טבעון
-	-	קריית עקרון
0.5	1	ריינה
-	-	רכסים
0.5	1	שגב-שלום
2.1	5	שוהם
-	-	תל מונד
-	-	תל שבע
-	-	אבו גוש
-	-	אורנית
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים)		
-	-	אלפי מנשה
-	-	בוקעאטא
-	-	ביר אל מכסור
1.3	1	בית אל
5.7	4	בית אריה-עופרים
-	-	בית דגן
-	-	בני עיי"ש
-	-	בסמת טבעון

לוח 12.12: התפלגות תיקים (פליליים וט.מ.) שנפתחו לקטינים החשודים בעבירות
סמים, לפי היישוב שבו בוצעה העבירה / 2023

קטינים		יישוב
שיעור לאלף בקבוצת הגיל	תיקים	
-	-	בענה
3.5	2	ג'וליס
-	-	זמר
-	-	זרזיר
-	-	חורפיש
17.7	18	חצור הגלילית
2.2	2	טובא-זנגריה
-	-	יאנוח-ג'ת
-	-	כוכב יאיר
-	-	כסרא-סמיע
-	-	כעביה-טבאש-חג'אג'רה
-	-	כפר ורדים
-	-	להבים
-	-	מצפה רמון
4.3	4	משהד
-	-	עומר
-	-	עילבון
1.0	1	עילוט
-	-	פקיעין (בוקייעה)
-	-	פרדסייה
13.3	11	קצרין
1.1	1	קריית ארבע
-	-	קריית יערים
-	-	קרני שומרון
-	-	ראמה
1.2	1	רמת ישי
1.3	1	שבלי-אום אל-גנם
-	-	שלומי
-	-	שעב

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024. עיבוד נתונים: המועצה הלאומית לשלום הילד.

ביישובים הבאים שיעור הקטינים החשודים שנפתחו בעניינם תיקים (פליליים וט.מ.) לאלף מקבוצת הגיל הוא הגבוה ביותר: חצור הגלילית (17.7), קצרין (13.3) קרית שמונה (8.9), מעלות תרשיחא (7.6), בית אריה (5.7).

עבירת בני נוער במוסדות חינוך (לוחות 12.13-12.14 ותרשים 12'1)

המשטרה כוללת בנתונה על מוסדות חינוך גני ילדים, בתי ספר וישיבות, אולפנים, ספריות, מועדוני נוער, צהרונים, מועדונים, פנימיות ומתנ"סים, שרבים מהם פעילים בשעות הפנאי של בני הנוער. במוסדות המקיימים פעילות אחר הצהריים מספר התיקים שנפתחו זניח.

לוח 12.13: התפלגות תיקים פיליים ותיקי ט.מ. בעבירות שמעורבים בהם קטינים חשודים* במוסדות חינוך, לפי סוג עבירה / 2011-2023

שנה				סוג עבירה
2023		2016	2011	
אחוזים	מספרים			
100.0	1,262	2,358	3,056	סך הכל - מספרים
48.4	611	41.5	45.8	גוף אדם
45.7	577	43.0	35.7	סדר ציבורי
18.8	237	20.4	27.9	רכוש
7.4	94	4.8	4.5	מין
4.0	50	13.1	6.5	מוסר**
0.8	10	0.5	0.6	ביטחון
0.2	3	0.7	0.3	מרמה
0.7	9	0.0	0.0	כלכליות
-	-	0.0	0.0	נגד אדם
0.2	2	0.0	0.1	רישוי
2.6	33	0.9	1.8	אחר***

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
* כולל קטינים במחוז ש"י.

** כולל בעיקר עבירות סמים.

*** כולל עבירות תנועה, סעיפי הגדרה, שאר עבירות וללא סיווג.

בשנים 2011-2023 מספר התיקים שנפתחו לקטינים בביצוע עבירות במוסדות חינוך ירד ב-58.7% (מ-3,056 תיקים ב-2011 ל-1,262 תיקים ב-2023). 94.1% מהתיקים הם עבירות נגד גוף אדם ועבירות סדר ציבורי. בתקופה זו, מסתמנים שני שינויים בולטים: שיעור עבירות המין עלה מ-4.5% ל-7.4% מכלל התיקים, שיעור עבירות סדר ציבורי מכלל העבירות הללו עלה מ-35.7% ל-45.7%, ושיעור עבירות הרכוש ירד מ-27.9% ל-18.8% מהתיקים.

לוח 12.14: מספר התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו לקטינים החשודים בביצוע עבירות במוסדות חינוך, לפי סוג עבירה / 2011-2023

2023			2016	2011	עבירה
סך הכל	תיקים פליליים	תיקי ט.מ.			
1,262	423	839	3,358	3,056	סך הכל
611	173	438	978	1399	כלפי גופו של אדם - סך הכל
578	157	421	931	1286	תקיפה (למעט עובדי ציבור)
20	19	1	30	29	חבלה גופנית חמורה
1	1	-	0	2	חטיפה, כפייה ומאסר שווא
1	1	-	16	43	רשלנות ופחזות פלילית
16	2	14	27	73	תקיפת עובדי צבור בתפקיד
1	1	-	0	0	אחר - כלפי גוף אדם
577	210	367	1014	1091	כלפי הסדר הציבורי - סך הכל
320	109	211	512	505	איומים
74	22	52	140	178	הסגות גבול
-	-	-	0	1	התקהלות או התאגדות
5	2	3	7	3	מטרד, רעש וחסימת דרך
-	-	-	2	2	משחקים אסורים והימורים
-	-	-	0	0	עבירות המיוחסות לדת
57	20	37	182	185	עבירות הנוגעות לנחלת משפט
111	68	43	182	225	עבירות נגד הסדר הציבורי
1	1	-	3	4	עבירות על חוק הכניסה לישראל
19	12	7	10	7	פגיעה בפרטיות
-	-	-	43	75	קטטות והפרעות במוסדות
37	11	26	53	81	קטטות והפרעות ברחובות
12	9	3	22	35	תקיפת והכשלת שוטר
1	1	-	2	2	תקיפת שוטר בנסיבות חמורות
237	113	124	481	853	עבירות כלפי רכוש - סך הכל
-	-	-	2	5	גניבה מתוך רכב
-	-	-	4	7	גניבה שמוש רכב ללא רשות
42	19	23	173	355	גניבות אחרות
1	-	1	7	1	גניבת אופניים
-	-	-	0	1	גניבת חלקי רכב
144	49	95	227	290	גרימת נזק לרכוש בזדון
-	-	-	0	19	החזקת כלי פריצה

לוח 12.14: מספר התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו לקטינים החשודים בביצוע עבירות במוסדות חינוך, לפי סוג עבירה / 2023-2011

2023			2016	2011	עבירה
סך הכל	תיקים פליליים	תיקי ט.מ.			
1	3	4	16	55	החזקת רכוש גנוב
-	7	7	11	26	הצתה
-	-	-	0	0	הצתה על רקע לאומני
-	7	7	5	18	התפרצות לבית דירה
8	42	50	118	205	התפרצות לבתי עסק ומוסדות
-	9	9	10	64	סחיטה
1	1	2	2	2	עבירות נגד המחשב
-	-	-	5	26	קבלת רכוש גנוב
-	1	1	2	0	שוד
-	1	1	1	3	שוד בנסיבות חמורות
-	-	-	2	1	תקיפה לשם גניבה
25	25	50	310	199	עבירות מוסר - סך הכל
-	-	-	0	0	גידול, ייצור והפקת סמים
-	3	3	8	3	החזקת סמים שלא לצריכה עצמית
-	16	16	92	32	סחר, יבוא וייצוא סמים
10	5	15	1	1	פרסום דברי תועבה
15	5	20	260	182	שימוש בסמים מסוכנים
36	58	94	113	137	עבירות מין - סך הכל
1	8	9	7	6	אינוס בכוח או באיומים
-	1	1	16	26	אינוס ובעילה שלא כחוק
12	11	23	15	5	הטרדה מינית
14	25	39	79	91	מעשה מגונה בכוח
6	8	14	11	15	מעשה מגונה בפומבי
3	13	16	7	7	מעשה מגונה שלא בכוח
4	7	11	11	17	ביטחון - סך הכל
-	-	-	0	2	יידוי אבנים
-	1	1	2	0	מרד והסתה למרד
4	6	10	8	13	עבירות אחרות כלפי בטחון
-	-	-	1	3	עבירות על חוקי חרום
-	-	-	0	1	השלכת בקבוק תבערה

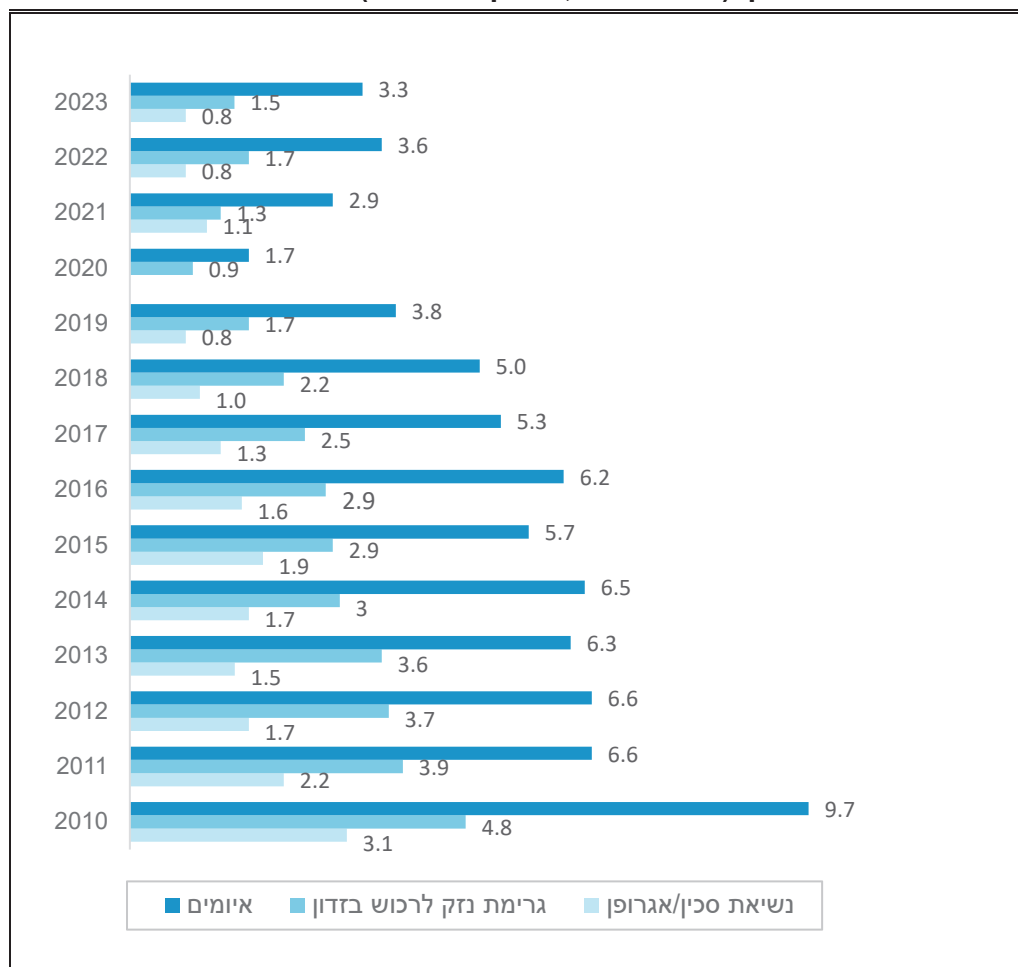
לוח 12.14: מספר התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו לקטינים החשודים בביצוע עבירות במוסדות חינוך, לפי סוג עבירה / 2023-2011

2023			2016	2011	עבירה
תיקי ט.מ.	פליליים	סך הכל			
0	3	3	16	8	עבירות מרמה - סך הכל
-	-	-	5	3	זיוף מסמכים והפצתם
-	2	2	4	3	מרמה ועושק
-	-	-	6	2	עבירות הנוגעות לכרטיסי חיוב
-	1	1	3	2	עבירות מרמה אחרות
8	1	9	0	0	עבירות כלכליות - סך הכל
2	-	2	0	0	עבירות על פיקוח כלכלי
6	1	7	0	0	עבירות פיסיקליות
0	0	0	1	0	כלפי חיי אדם - סך הכל
-	-	-	0	0	הריגה
-	-	-	1	0	ניסיון לרצח
-	-	-	0	0	רצח
1	1	2	0	2	עבירות רישוי - סך הכל
-	1	1	-	-	מלאכות, תעשיות, עסקים
-	-	-	0	1	נשק, תחמושת וחומרי נפץ
-	-	-	0	1	עבירות תעבורה
-	-	-	0	0	עבירות נגד הסביבה
-	1	1	0	0	אחר
-	-	-	3	0	עבירות תנועה - סך הכל
-	-	-	0	0	אי נקיטת אמצעי בטיחות
0	1	1	18	54	עבירות אחרות*

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
* כולל: סעיפי הגדרה, שאר עבירות וללא סיווג.

בשנים 2023-2011 מספר התיקים שנפתחו לקטינים בביצוע עבירות במוסדות חינוך ירד ב-58.7% (מ-3,056 תיקים ב-2011 ל-1,262 תיקים ב-2023). שיעורן של העבירות הבאות ירד בשיעור של למעלה מ-80% בשנים 2023-2011: אינוס ובעילה שלא כחוק, החזקת רכוש גנוב, שימוש בסמים מסוכנים, גניבות אחרות, תקיפת עובדי ציבור בתפקיד וסחיטה. לעומת זאת, שיעורן של העבירות הבאות עלה למעלה מ-100% בתקופה זו: פרסום דברי תועבה, הטרדה מינית, פגיעה בפרטיות ומעשה מגונה שלא בכוח.

תרשים 12: שיעור התיקים שנפתחו לקטינים שנחשדו בביצוע עבירות אלימות
נבחרות במוסדות חינוך (שיעור ל-10,000 בקבוצת הגיל) / 2010-2023

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות. חישוב שיעורים-המועצה לשלום הילד, מחלקת מחקר ומידע, על בסיס נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ממוצעים לכל השנה.

הערה: איומים כולל: איומים באיומים על רכוש, דרישת רכוש על ידי אדם מזוין / גרימת נזק לרכוש בזדון כולל: גרימת נזק לרכוש בזדון, היזק מיוחדים, היזק לרכוש במזיד, היזק לרכוש בתנאים מחמירים, היזק מכון בחומר נפץ, הריגה או היזק לבעל חיים, התפרעות שסופה הרס רכוש, התפרעות שסופה נזק, חבלה במזיד ברכב. *בשנת 2022 היה מקרה בודד אחד של נשיאת וייצור סכינים.

בין השנים 2010-2023 חלה ירידה חדה בשיעור התיקים שנפתחו לקטינים בגין עבירות איומים וגרימת נזק לרכוש בזדון (מ-9.7 ל-3.3 מקרים ל-10,000 נפש, ומ-4.8 ל-1.5 מקרים ל-10,000 נפש בהתאמה).

מעצר קטינים (תרשימים 12ז'-12ח' ולוחות 12.15-12.17)

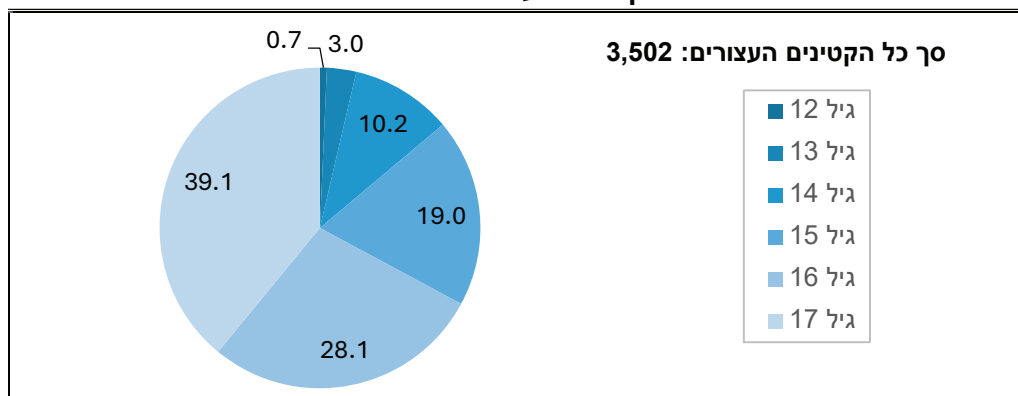
תרשים 12ז': מספר הקטינים העצורים, לפי שנה וגיל / 2011-2023

שנה	גיל						סה"כ
	17	16	15	14	13	12	
2011	1899	1489	1019	583	160	26	5176
2012	1938	1642	1068	622	143	21	5435
2013	1679	1386	911	527	132	46	4681
2014	1767	1351	1099	643	179	33	5072
2015	1840	1530	1084	616	182	32	5284
2016	1626	1386	897	490	139	35	4574
2017	1754	1426	985	568	142	21	4896
2018	1400	1091	789	424	92	18	3814
2019	1408	1071	685	318	56	12	3550
2020	1250	891	494	246	42	2	2925
2021	1427	1057	633	328	68	16	3529
2022	1287	945	611	297	69	17	3226
2023	1368	983	665	358	104	24	3502

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.

בשנים 2011-2020 ירד מספר הקטינים העצורים בשנה בכ-43%, ובשנים 2021-2023 הוא עלה בכ-20% לעומת שנת 2020.

תרשים 12ח': התפלגות גילאי הקטינים העצורים / 2023

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.

בשנת 2023, כ-67% מהקטינים העצורים היו בגילאי 16-17.

לוח 12.15: התפלגות מעצרי קטינים*, לפי משך המעצר / 2023-2011

משך המעצר						שנה	
סך הכל	עד 24 שעות	24-48 שעות	3-5 ימים	6-10 ימים	אחר**		
2011	מספרים אחוזים	5,176 100.0	1,980 38.3	692 13.4	821 15.9	370 7.1	1,131 21.9
2012	מספרים אחוזים	5,435 100.0	1,857 34.2	777 14.3	874 16.1	485 8.9	1,442 26.5
2013	מספרים אחוזים	4,681 100.0	1,546 33.0	701 15.0	737 15.7	435 9.3	1,262 27.0
2014	מספרים אחוזים	5,072 100.0	1,334 26.3	792 15.6	680 13.4	453 8.9	1,813 35.7
2015	מספרים אחוזים	5,284 100.0	956 18.1	775 14.7	719 13.6	658 12.5	2,176 41.2
2016	מספרים אחוזים	4,654 100.0	771 16.6	648 13.9	645 13.9	559 12.0	2,031 43.6
2017	מספרים אחוזים	4,896 100.0	773 15.8	661 13.5	659 13.5	561 11.5	2,242 45.8
2018	מספרים אחוזים	3,814 100.0	604 15.8	465 12.2	393 10.3	443 11.6	1,909 50.1
2019	מספרים אחוזים	3,550 100.0	622 17.5	384 10.8	364 10.3	396 11.2	1,784 50.3
2020	מספרים אחוזים	2,925 100.0	364 12.4	293 10.0	320 10.9	382 13.0	1,566 53.5
2021	מספרים אחוזים	3,529 100.0	420 11.9	383 10.9	451 12.8	458 13.0	1,817 51.5
2022	מספרים אחוזים	3,226 100.0	362 11.2	375 11.6	223 6.9	531 16.5	1,735 53.8
2023	מספרים אחוזים	3,502 100.0	363 11.2	392 11.6	252 6.9	622 16.5	1,873 53.8

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
 * כולל מחוז ש"י. ** כולל 11 ימים ויותר, עצירים שטרם שוחררו (כולל מי שטרם שוחררו בעת איסוף הנתונים), העצורים עד תום ההליכים או עד להחלטה אחרת. ** בנתונים 2023 – 3-4 ימים. *** בנתונים 2024 – 5-10 ימים.
 הערה: קטיגוריות משך המעצר תוקנו בשנת 2021 לגבי הנתונים של שנת 2020, והן תקפות לגבי כל הלוחות של שנתונים קודמים. מעצרים נספרים על פי אסמכתא לכליאה וצו מעצר.

למעלה ממחצית מהמעצרים של קטינים אורכים יותר מעשרה ימים.

לוח 12.16: מספר המעצרים של קטינים*, לפי סוג העבירה ומשך המעצר / 2023

משך המעצר					סך הכל		עבירה	
+10 ימים***	5-10 ימים	3-4 ימים	2 ימים	עד יממה	מספרים	אחוזים**		
1,873	622	252	392	363	3,502	-	מספרים	סך הכל*
53.5	17.8	7.2	11.2	10.4	-	100	אחוזים	
1,414	438	183	297	275	74.4	2,607	סדר ציבורי	
791	188	63	110	113	36.1	1,265	רכוש	
656	153	77	66	75	29.3	1,027	נגד גוף	
557	211	75	140	78	30.3	1,061	ביטחון	
79	29	8	9	14	4.0	139	כלפי המוסר	
61	20	1	3	6	2.6	91	מין	
23	4	1	3	9	1.1	40	מרמה	
266	32	13	24	12	9.9	347	תנועה	
80	14	3	5	7	3.1	109	נגד אדם	
16	2	1	1	4	0.7	24	כלכליות	
-	-	-	-	-	0.0	-	מנהליות	
50	4	2	5	9	2.0	70	אחר****	

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.

* כולל מחוז ש"י.

** מעצר יכול להיות בגלל מספר סוגי עבירות ולכן האחוזים אינם מסתכמים ל-100%.

*** כולל 11 ימים ויותר, עצירים שטרם שוחררו (כולל מי שטרם שוחררו בעת איסוף הנתונים), העצורים עד תום ההליכים או עד להחלטה אחרת.

**** כולל עבירות רישוי, סעיפי הגדרה ושאר עבירות.

בשנת 2023 משך המעצר הארוך ביותר היה בעבירות תנועה ובעבירות נגד אדם, בהם למעלה מ-70% מהמעצרים היו באורך יותר מעשרה ימים.

לוח 12.17: התפלגות סוג מעצר של קטינים, לפי מגדר, קבוצת אוכלוסייה וסוג עבירה
/ 2023

סוג מעצר						סך הכל		
אחר***		עד תום ההליכים**		מעצר ימים*		מספרים	אחוזים מהכלל	
מספרים	אחוזים בשורה	מספרים	אחוזים בשורה	מספרים	אחוזים בשורה			
59.0	2,066	14.7	514	26.3	922	100.0	3,502	סך הכל
מגדר								
58.6	2,011	14.9	510	26.5	908	97.9	3,429	בנים
75.3	55	5.5	4	19.2	14	2.1	73	בנות
קבוצת אוכלוסייה								
65.2	670	16.3	167	18.5	190	29.3	1,027	יהודים
52.9	18	29.4	10	17.6	6	1.0	34	מהם: עולים****
56.4	1,396	14.0	347	29.6	732	70.7	2,475	לא יהודים
סוג עבירה								
39.9	1040	10.2	265	11.9	309	74.4	2,607	סדר ציבורי
12.5	158	2.8	36	2.8	36	36.1	1,265	רכוש
13.9	143	1.6	16	3.4	35	29.3	1,027	נגד גוף
54.1	574	6.4	68	39.3	417	30.3	1,061	ביטחון
20.1	28	5.8	8	13.7	19	4.0	139	כלפי המוסר
27.5	25	4.4	4	9.9	9	2.6	91	מין
5.0	2	0.0	0	2.5	1	1.1	40	מרמה
26.8	93	33.7	117	27.4	95	9.9	347	תנועה
1.8	2	0.0	0	0.9	1	3.1	109	נגד אדם
4.2	1	0.0	0	0.0	0	0.7	24	כלכליות
-	-	-	-	-	-	-	-	מנהליות
0.0	0	0.0	0	0.0	0	1.0	34	רישוי
0.0	0	0.0	0	0.0	0	1.0	36	אחר****

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.

* מעצר ימים – יום או יותר.

** מעצר עד תום ההליכים - מעצר נאשם משעה שהוגש כתב אישום נגדו ועד לסיום משפטו והכרעת דינו. לא

ניתן לעצור קטין מתחת לגיל 14 עד לתום ההליכים.

*** המתנה להחלטת שופט.

**** ילידי חו"ל.

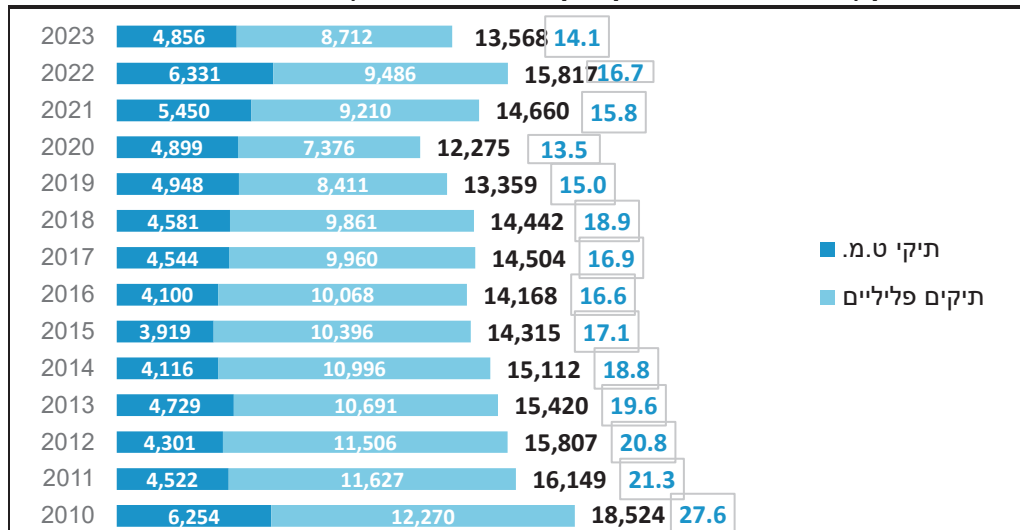
***** כוול סעיפי הגדרה (33) ושאר עבירות (3).

בשנת 2023 הרוב המכריע של העצורים היו בנים (97.9%) לא יהודים (70.7%).

קטינים בטיפול שירות המבחן לנוער (תרשימים 12ט'י' ולוחות 12.18-12.21)

הנתונים בתת-פרק זה מתייחסים לקטינים בגיל 12-17, שעניינם הסתיים במשטרה ב.מ.מ. ואשר הופנו על ידי שירות המבחן לנוער; לקטינים שנחשדו בביצוע עבירות והועמדו לדין; ולקטינים שחויבו בדין, ומכוח גזר הדין הועברו לפיקוחו של שירות המבחן לנוער. מכאן ההבדל בין נתוני משטרת ישראל שהוצגו לעיל לבין נתוני שירות המבחן לנוער שיוצגו להלן ולנתוני בתי המשפט שיוצגו בהמשך.

תרשים 12ט': התפלגות קטינים המופנים בידי המשטרה לטיפול שירות המבחן לנוער לפי סוג תיק (מספרים ושיעור לאלף בקבוצת הגיל 12-17) / 2023-2010

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, שירות המבחן לנוער, קטינים בטיפול שירות המבחן לנוער, שנים שונות.

בשנת 2023, 13,568 קטינים הופנו בידי המשטרה לשירות המבחן לנוער ושיעורם היה 14.1 לאלף בקבוצת הגיל. בין השנים 2023-2010 ירד מספר הקטינים שהופנו בידי המשטרה לשירות המבחן לנוער וירד שיעורם לאלף בקבוצת הגיל (מ-27.6 ל-14.1 לאלף).

לוח 12.18: התפלגות סוג תיק של קטינים המופנים לשירות המבחן לנוער, לפי מגדר / 2023

מגדר	סך הכל*		בנים		בנות	
	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים
סך הכל	13,568	100.0	13,568	100.0	1,480	100.0
פליימים (פ.א.)	8,712	64.2	8,712	64.2	552	37.3
ט.מ.מ.	4,856	35.8	4,856	35.8	928	62.7

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, שירות המבחן לנוער, קטינים בטיפול שירות המבחן לנוער, 2024.

כ-89% מהמופנים לשירות המבחן לנוער הם בנים. שיעור התיקים הפליליים הנפתחים לבנים גבוה בכ-81% משיעור התיקים הנפתחים לבנות.

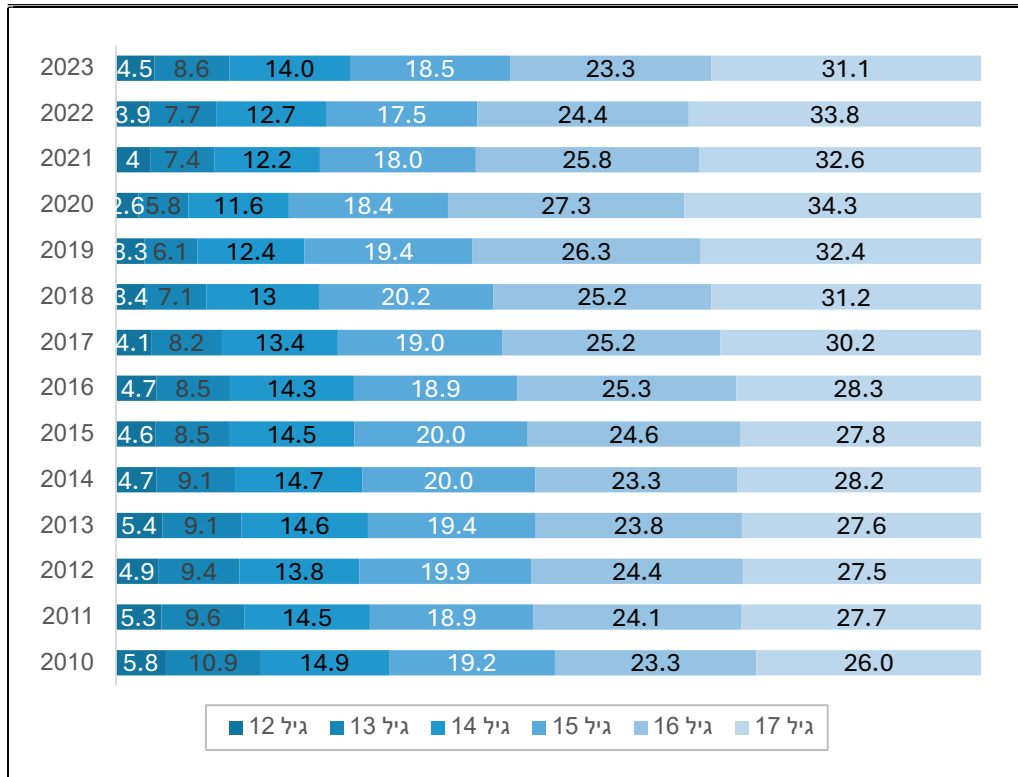
לוח 12.19: התפלגות קטינים המופנים לשירות המבחן לנוער וחלקם בקבוצת הגיל 17-12, לפי קבוצת אוכלוסייה (מספרים, שיעור לאלף ואחוזים) / 2010-2023

לא יהודים			יהודים*		סך הכל	שנת הפנייה
אחוז מכלל המופנים	שיעור לאלף בקבוצת הגיל	מספרים	שיעור לאלף בקבוצת הגיל	מספרים		
26.5	21.1	4,901	26.8	13,623	18,524	2010- סך הכל**
17.9	4.8	1,118	10.1	5,136	6,254	מזה: ט.מ.
33.6	18.1	4,809	17.0	9,506	14,315	2015- סך הכל**
22.6	3.3	884	5.4	3,035	3,919	מזה: ט.מ.
31.1	16.3	4,410	17.0	9,758	14,168	2016- סך הכל**
23.0	3.5	941	5.5	3,159	4,100	מזה: ט.מ.
33.2	17.7	4,817	16.5	9,687	14,504	2017- סך הכל**
23.5	3.9	1,070	5.9	3,474	4,544	מזה: ט.מ.
34.7	18.4	5,010	15.7	9,432	14,442	2018- סך הכל**
25.6	4.3	1,175	5.7	3,406	4,581	מזה: ט.מ.
36.6	20.3	4,895	13.7	8,464	13,359	2019- סך הכל**
-	-	-	-	-	***-	מזה: ט.מ.
31.0	16.0	3,800	12.7	8,475	12,275	2020 - סך הכל**
-	-	-	-	-	***-	מזה: ט.מ.
41.4	22.4	6,071	13.1	8,589	14,660	2021 - סך הכל**
10	5.4	1,459	6.1	3,991	5,450	מזה: ט.מ.
45.0	26.0	7,111	12.9	8,706	15,187	2022- סך הכל**
30.0	6.9	1,892	6.6	4,439	6,331	מזה: ט.מ.
43.0	18.2	5,831	7.7	7,233	13,568	2023- סך הכל**
26.7	4.0	1,292	3.5	3,342	4,856	מזה: ט.מ.

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, שירות המבחן לנוער, 2024.
 שנים שונות. חישוב שיעורים: המועצה לשלום הילד על בסיס נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 2.3, שנים שונות.
 * כולל עולים חדשים שאינם יהודים (מ-2018 קטגוריית היהודים כוללת רק קטינים יהודים). ** כולל תיקים פליליים וט.מ. *** נתונים לגבי פילוח לגבי תיקי ט.מ. ו-פ.א. במקביל לקבוצת אוכלוסייה לא התקבלו ל-2020.
 - לא התקבלו נתונים.

מספר הקטינים היהודים שהופנו לשירות מבחן לנוער ירד בכ-17% בשנת 2023 לעומת שנת 2022, ומספר הקטינים הלא-יהודים שהופנו לשירות ירד בכ-18%.

תרשים 12: שיעור הקטינים בטיפול שירות המבחן לנוער, לפי גילם בעת ביצוע העבירה (אחוז מכלל הקטינים המופנים) / 2023-2010

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, שירות המבחן לנוער, קטינים בטיפול שירות המבחן לנוער, שנים שונות.

בשנים 2010-2020 שיעור הקטינים בטיפול שירות המבחן לנוער בגילאי 16-17 היה במגמת עלייה, ולאורך התקופה הוא עלה מ-50% לכ-62% בשנת 2020. בשנים 2021-2023 שיעור הילדים בגילאים אלו ירד עד לכ-54% בשנת 2023. בתקופה זו שיעור הקטינים בגילאי 12-13 שבטיפול שירות המבחן עלה מ-11.6% ל-13.1%.

לוח 12.20: התפלגות סוגי העבירות של קטינים המופנים לשירות המבחן לנוער, לפי סוג תיק (מספרים ואחוזים) / 2023-2022

מזה: תיקי ט.מ.		מזה: תיקים פליליים		2023		2022	סוג עבירה
אחוז	מספר	אחוז	מספר	אחוז	מספר		
100.0	4,855	100.0	8,706	100.0	13,561	15,817	סך הכל
45.3	2,198	42.6	3,708	43.6	5,906	6,368	אלימות
11.8	575	5.0	436	7.5	1,011	2,669	שימוש וסחר בסמים
16.7	813	15.7	1,370	16.1	2,183	2,349	כלפי רכוש

עבירות תנועה ותאונות דרכים	799	1,053	7.8	616	7.1	437	9.0
כלפי הסדר הציבורי	2,724	2,484	18.3	1,935	22.2	549	11.3
מין	901	907	6.7	626	7.2	281	5.8
שאר עבירות	7	17	0.1	15	0.2	2	0.0

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, שירות המבחן לנוער, קטינים בטיפול שירות המבחן לנוער, 2024

בשנת 2023 מספר הקטינים שהופנו לשירות המבחן לנוער בגין עבירות סמים ירד בכ-62% לעומת שנת 2022. מספר הקטינים שהופנו לשירות המבחן לנוער בשל עבירות תנועה ותאונות דרכים עלה ב-32%.

לוח 12.21: התפלגות החלטות שהתקבלו בבתי משפט בעניין קטינים / 2019-2023

החלטה	2019		2020		2022		2023	
	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים
סך הכל	15,791	100.0	13,144	100.0	13,709	100.0	12,542	100.0
הליך מעצר*	5,238	33.2	5,224	39.7	4,614	33.7	4,906	39.1
החלטות לפי סעיף 26 לחוק הנוער (דרכי טיפול)**	6,940	44.0	4,989	38.0	5,116	37.3	4,715	37.6
החלטות לפי סעיף 20 לחוק הנוער (השגחה זמנית בידי קצין מבחן)	1,761	11.2	1,615	12.3	2,551	18.6	1,251	10.0
מאסר על תנאי	873	5.5	742	5.6	784	5.7	918	7.3
מאסר	408	2.6	363	2.8	434	3.2	592	4.7
עיוכב הליכים	141	0.9	104	0.8	191	1.4	138	1.1
זיכוי	35	0.2	9	0.1	13	0.1	16	0.1
הפסקת הליכים משפטיים***	21	0.1	98	0.7	6	0	6	0.0
אחר****	374	2.4	-	-	-	-	-	-

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, שירות המבחן לנוער, שנים שונות.

* כולל החלטות בדבר צווי טיפול סופיים, שלילת רשיון והחלטות קנס, ערבות ופיצוי. ** כולל את כל התסקירים שהוגשו בהליכים אלו, כולל תסקירים משלימים. *** בעיקר שירות לתועלת הציבור. **** נתון שלא הופיע בשנים קודמות

בשנים 2019-2023 מספר ההחלטות שהתקבלו בבתי משפט בעניין קטינים ירד בכ-20%, כאשר בשנת 2023 מספר ההחלטות ירד בכ-9% לעומת שנת 2022. בשנים 2019-2023 מספר ההחלטות לפי סעיף 26 וסעיף 20 ירדו ב-29% וב-32% בהתאמה, ומספר החלטות הזיכוי ירדו בכ-54%. לעומת זאת, מספר החלטות המאסר עלה בתקופה זו בכ-45%.

קטינים בהליכים פליליים (לוחות 12.22-12.26 ותרשימים 12יא')

הנתונים בפרק-משנה זה מתייחסים לקטינים בהליכים פליליים ולקטינים שחויבו בדין. חלק מן הלוחות מתייחסים לגילאי 12-17, חלקם לגילאי 12-18, וחלקם לגילאי 12-19. שלא כמו לגבי בגירים, בשלב של הכרעת הדין הנטייה לגבי קטינים היא להימנע מהרשעה. כאשר בית משפט קובע שקטין ביצע את העבירה, בסמכותו לבחור באחת משלוש חלופות: להרשיע את הקטין ולהטיל עליו עונש, לצוות על דרכי טיפול בו, לפטור את הקטין בלא צו.

לוח 12.22: התפלגות תיקים פליליים* של בני נוער שהוגשו לבתי משפט שלום לנוער ולבתי משפט מחוזיים בשבתם כבתי משפט לנוער, לפי מחוז / 2006-2023

מזה:			סך הכל	שנה ומחוז
בתי משפט מחוזיים בשבתם כבתי משפט לנוער		בתי משפט שלום לנוער		
אחוז מכלל התיקים	מספרים			
1.9	192	8,201	8,364	2006
2.2	117	5,222	5,339	2010
3.5	154	4,256	4,410	2015
2.6	89	3,372	3,461	2017
3.9	146	3,538	3,684	2018
4.4	140	3,032	3,172	2019
3.4	96	2,809	2,905	2020
5.5	139	2,402	2,541	2021
5.2	126	2,305	2,431	2022
5.3	138	2,443	2,581	2023
5.1	7	129	136	צפון (נצרת)
5.9	21	336	357	חיפה
3.0	15	491	506	מרכז**
1.8	7	389	396	תל אביב-יפו
8.8	62	643	705	ירושלים
5.4	26	455	481	דרום

מקור: משרד המשפטים, הנהלת בית המשפט, עיבוד מיוחד, שנים שונות.
* לא כולל ערעורים.

** עד לסוף שנת 2006 לא היה במחוז המרכז בית משפט מחוזי שישב כבית משפט לנוער.

מספר התיקים הפליליים של בני נוער שהוגשו לבתי משפט השלום לנוער ולבתי משפט מחוזיים בשבתם כבתי משפט לנוער מצוי במגמת ירידה מאז שנת 2006. בשנת 2023 מספר התיקים הכולל עלה ב-6% לעומת שנת 2022.

לוח 12.23: התפלגות התיקים הפליליים של בני נוער שהוגשו לבתי משפט שלום לנוער, מחוז שיפוט ובית משפט / 2023-2006

סך כל התיקים								בית משפט	מחוז שיפוט
2023		2015		2010		2006			
מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים		
100.0	2,443	100.0	3,998	100.0	5,222	100.0	8,201	סך הכל ארצי	
13.6	336	11.5	458	13.4	699	18.4	1,506	סך הכל חפיפה	
10.2	237	8.9	354	6.1	316	6.9	562		
3.4	99	2.6	103	2.9	151	4.4	359		
-	-	0.0	0	0.0	0	7.1	585		
-	-	0.0	1	4.4	232	-	-		
5.1	129	7.5	298	7.4	389	11.0	901	סך הכל צפון	
2.1	64	3.4	135	5.4	280	4.7	384		
1.0	30	1.9	75	0.6	30	2.6	211		
0.7	20	0.7	27	0.7	34	0.3	28		
1.2	11	0.7	28	0.7	39	2.5	208		
0.1	4	0.8	33	0.1	6	0.8	69		
-	-	0.0	0	0.0	0.0	0.0	1		
16.1	389	19.3	773	11.4	593	13.6	1,115	סך הכל תל-אביב	
24.5	643	19.4	774	14.8	773	12.7	1,039	סך הכל ירושלים*	
20.6	553	-	710	14.8	773	12.7	1,039		
3.9	90	-	64	0.0	0	0.0	0		
20.4	491	20.6	824	23.5	1,229	22.3	1,827	סך הכל מרכז	
7.9	159	6.3	251	3.9	203	2.5	205	פתח-תקוה רמלה נתניה כפר-סבא רחובות ראשון לציון	
4.1	121	4.4	176	3.5	183	4.3	353		
3.0	75	5.3	213	2.1	112	3.2	266		
-	--	0.0	1	4.3	226	2.6	210		
2.8	49	2.7	107	3.7	195	2.4	198		
2.6	87	1.9	76	5.9	310	7.3	595		
20.3	455	21.8	871	29.5	1,539	22.1	1,813	סך הכל דרום	
10.8	159	12.4	496	13.3	692	9.7	792	באר שבע אשקלון אשדוד אילת קריית גת דימונה	
3.0	77	3.1	124	4.4	232	3.8	311		
2.6	55	3.1	122	5.5	286	2.8	227		
1.5	24	1.1	43	2.5	133	1.8	149		
2.6	54	2.2	86	3.1	162	3.1	255		
-	-	0.0	0	0.7	34	1.0	79		

מקור: משרד המשפטים, הנהלת בית המשפט, עיבוד מיוחד, שנים שונות.

- נתון חסר במקור.
מספר התיקים הפלייליים שהוגשו לבתי משפט שלום לנוער במחוז ירושלים ב-2023 עלה בכ-14% לעומת השנה הקודמת, ומספר התיקים במחוז דרום ירד בכ-3%.

לוח 12.24: מספר התיקים הפלייליים של בני נוער בבתי משפט מחוזיים בשבתם כבתי משפט לנוער, לפי מחוז / 2023-2011

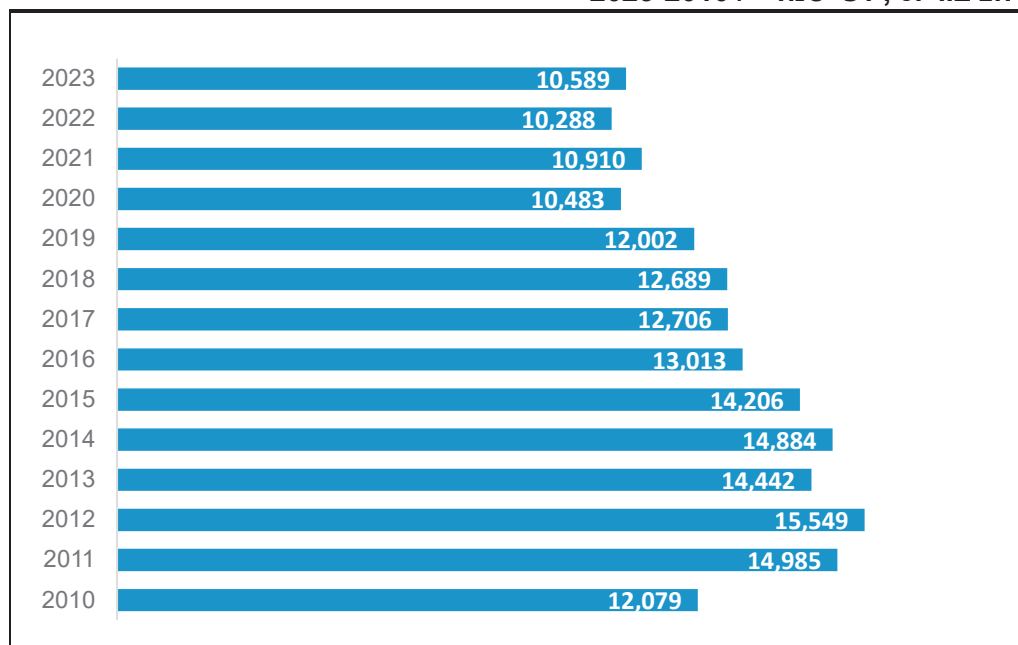
שנה	סך הכל	מחוז				
		חיפה	תל אביב - יפו	ירושלים	צפון (נצרת)	דרום (באר שבע)
2011	נפתחו	153	25	14	50	13
	נסגרו	132	21	17	24	43
2012	נפתחו	157	29	9	51	23
	נסגרו	132	31	10	45	30
2013	נפתחו	183	29	7	66	19
	נסגרו	151	23	13	46	23
2014	נפתחו	196	18	7	86	22
	נסגרו	178	29	7	74	10
2015	נפתחו	189	22	1	112	14
	נסגרו	213	18	9	86	22
2016	נפתחו	162	15	3	96	15
	נסגרו	187	21	1	107	17
2017	נפתחו	121	14	12	58	17
	נסגרו	156	17	4	80	21
2018	נפתחו	146	32	9	57	5
	נסגרו	146	20	8	70	12
2019	נפתחו	140	33	11	54	9
	נסגרו	147	27	7	49	11
2020	נפתחו	96	24	7	33	14
	נסגרו	113	30	11	44	7
2021	נפתחו	139	26	10	60	9
	נסגרו	112	23	13	48	11
2022	נפתחו	126	16	2	60	6
	נסגרו	111	20	4	53	8
2023	נפתחו	138	21	7	62	7
	נסגרו	128	19	2	67	9

מקור: משרד המשפטים, הנהלת בית המשפט, עיבוד מיוחד, שנים שונות.
הערה: משנת 2011 נתוני הנהלת בתי המשפט לא התקבלו לפי סוג עבירה.

מספר התיקים הפלייליים של בני נוער שנפתחו בבתי משפט מחוזיים לנוער ירד מ-198 בשנת 2014 לרמה של כ-140 תיקים החל משנת 2018.

מספר התיקים הפליליים של בני נוער שנסגרו בבתי משפט מחוזיים לנוער ירד משיא של 213 בשנת 2015 ל-111 תיקים בשנת 2022, ובשנת 2023 שב ועלה בכ-15% ל-128 תיקים.

תרשים 12א': מספר ההליכים הפליליים שבהם קטינים יוצגו בידי הסניגוריה הציבורית*, לפי שנה / 2023-2010**

מקור: משרד המשפטים, הסניגוריה הציבורית, לשכת הסניגור הציבורי הארצי, שנים שונות.

* כלומר, מספר ההליכים שבהם מונח סניגור ציבורי לייצוג קטינים (המספרים חופפים למספר ההליכים, בין אם יוצג בהם קטין אחד ובין אם יוצגו בהם מספר קטינים). ** כולל תיקים המתנהלים בבתי משפט שלום לנוער, תיקי נוער אשר הוגשו לבתי משפט מחוזיים ותיקים המתנהלים בביהמ"ש העליון והליכים ללא בית משפט.

בין השנים 2023-2015 מספר ההליכים הפליליים שבהם קטינים מיוצגים בידי הסניגוריה הציבורית ירד בכ-25% (מ-14,206 ל-10,589).

לוח 12.25: מספר הילכים שבהם קטינים יוצגו בידי הסניגוריה הציבורית*, לפי סוג הליך, ערכאה ומחוז / 2010, 2015, 2023

סוג הליך	ערכאה	2010	2015	2023
סך הכל				
מעצר ימים	בימ"ש שלום לנוער	3,870	2,719	1,796
	בימ"ש מחוזי לנוער	-	-	-
עיון חוזר וערר על בקשת מעצר ימים	בימ"ש שלום לנוער	3	10	7
	בימ"ש מחוזי לנוער	220	500	434
מעצר עד תום ההליכים	בימ"ש שלום לנוער	1,167	730	667
	בימ"ש מחוזי לנוער	156	131	108
	בימ"ש עליון	-	-	-
עיון חוזר וערר על בקשת מעצר עד תום ההליכים	בימ"ש שלום לנוער	181	203	113
	בימ"ש מחוזי לנוער	142	163	190
	בימ"ש עליון	-	-	-
תיק פלילי	בימ"ש שלום לנוער	5,513	4,592	2,715
	בימ"ש מחוזי לנוער	183	153	127
ערעור פלילי	בימ"ש שלום לנוער	-	-	-
	בימ"ש מחוזי לנוער	148	115	69
	בימ"ש עליון (ערעור פלילי ובר"ע ארצי)	27	-	23
הליכים אחרים**	בימ"ש שלום לנוער	30	26	144
	בימ"ש מחוזי לנוער	4	9	11
	בימ"ש עליון	-	49	3
	בימ"ש לתעבורה	-	32	24
הליך חקירה	הליכים ללא בית משפט	-	4,352	3,721
		293	292	260
		-	3	4
		85	71	141
עתירה על החלטת ועדת שחרורים	בימ"ש מחוזי לנוער	-	5	4

מקור: משרד המשפטים, הסניגוריה הציבורית, לשכת הסניגור הציבורי הארצי, שנים שונות.

* כלומר, מספר ההליכים שבהם מונו סניגורים ציבוריים לייצוג קטינים (המספרים חופפים למספר ההליכים, בין אם יוצג בהם קטין אחד ובין אם יוצגו בהם מספר קטינים).

* בשל כניסתה של מערכת המחשוב החדשה למחוזות דרום, ירושלים, חיפה וצפון נערך טיוב של נתוני ייצוג הקטינים, והם מוצגים באופן מדויק יותר. בעקבות האמור, לא ניתן לערוך השוואה עם נתוני הייצוג שנמסרו ממחוזות אלו בשנים הקודמות, כמו גם עם נתוני הייצוג של המחוזות האחרים שטרם התחילו לעבוד עם התוכנה החדשה.

** הליכים אחרים, כגון בקשה לשחרור בערובה/תנאים או הליכים שאין באפשרות המערכת לסווג. אין נתונים משנה זו.

בין השנים 2010-2023 ירד בכ-15% סך ההליכים בהם קטינים יוצגו בידי הסניגוריה הציבורית (מ-12,079 ל-10,288). בתקופה זו ירד ב-53.6% מספר הליכי המעצר בימים של קטינים בבית משפט השלום לנוער (מ-3,870 ל-1,796) וירד ב-50.8% מספר הייצוגים בתיקים פליליים בבית משפט השלום לנוער (מ-5,513 ל-2,715).

תרשים 12.26: מספר ההליכים הפליליים שבהם קטינים יוצגו בידי הסניגוריה הציבורית*, לפי מחוז וערכאה / 2023

תעבורה	בימ"ש עליון	בימ"ש מחוזי לנוער	הליכים ללא בימ"ש	בימ"ש שלום לנוער	סך הכל	
24	53	943	4,127	5,472	10,589	סה"כ
3	22	164	736	1,174	2,099	ירושלים
-	12	227	606	1,028	1,873	דרום**
8	2	156	800	1,061	2,027	מרכז
5	2	182	938	884	2,011	תל אביב
6	7	139	649	861	1,662	חיפה
2	8	75	398	434	917	נצרת-צפון

מקור: משרד המשפטים, הסניגוריה הציבורית, לשכת הסניגור הציבורי הארצי, 2024.
 * מספר ההליכים שבהם מונו סניגורים ציבוריים לייצוג קטינים (המספרים חופפים למספר ההליכים, בין אם יוצג בהם קטין אחד ובין אם יוצגו בהם מספר קטינים).
 ** בשל כניסתה של מערכת מחשוב חדשה למשרד המשפטים מחוז דרום, נערך טיוב של נתוני ייצוג הקטינים, והם מוצגים באופן מדויק יותר. בעקבות האמור, לא ניתן לערוך השוואה כלשהי עם נתוני הייצוג שנמסרו ממחוז זה בשנים הקודמות, כמו גם עם נתוני הייצוג של המחוזות האחרים שטרם התחילו לעבוד עם התוכנה החדשה.

כ-90% מההליכים שבהם קטינים יוצגו בידי הסניגוריה הציבורית התקיימו בבית משפט שלום לנוער או בהליכים ללא בית משפט. כל אחד ממחוזות ירושלים, מרכז ותל אביב מטפלים בכ-20% מההליכים, ובמחוז צפון מטופלים רק כ-9% מהמקרים.

קטינים שחויבו בד"ן, קטינים המרצים עונש מאסר וקטינים מועדים (לוחות 12.27-12.30 ותרשימים 12-ב'-12טו')

בשנת 2007 הועבר מערך הכליאה של עצורים קטינים ובגירים לידי השב"ס. בית המעצר המרכזי נמצא בכלא אופק, וכלואים בו עצורים מכל המחוזות עד לתום ההליכים, וכן שפוטים ועצורים עד לקבלת החלטה. במקרים מסוימים קטינים כלואים עצורים בתחנות המשטרה פרקי זמן קצרים.

לוח 12.27: התפלגות קטינים (12-17) מורשעים בד"ן לפי מגדר, גיל, מועדות, סוג עבירה ובית משפט (מספרים, אחוזים ושיעור לאלף בקבוצת הגיל) / 2022

ערבים	יהודים ואחרים		סך הכל	
	מזה: יהודים	סך הכל		
777	365	391	1,172	סך הכל כולל**
328	365	391	719	מזה: תושבי ישראל (מספרים)
42.2	100.0	100.0	61.3	אחוזים
1.4	0.5	0.5	0.8	שיעור לאלף בקבוצת הגיל 12-17***
449	0	0	453	מזה: לא תושבי ישראל
57.8	0	0	38.7	אחוזים
מגדר				
99.4	95.6	95.7	98.1	בנים
(0.6)	(4.4)	(4.3)	1.9	בנות
גיל				
13.1	4.7	5.1	10.6	12-15
41.3	29.3	29.4	37.3	16-17
45.6	66	65.5	52.1	+18
מועדות				
71.6	57	58.1	67.2	חדשים
28.4	43	41.9	32.8	מועדים

סוג עבירה				
42.7	1.4	1.3	28.8	ביטחון המדינה
17.2	17.3	16.6	17.1	סדר ציבורי
0.8	2.2	2	1.2	חיי אדם
10.9	19.5	20.2	14.1	גופו של אדם
1.4	7.7	7.4	3.4	מין
2.2	14.8	15.6	6.7	מוסר
20.2	34.5	33.8	24.8	רכוש
0.8	1.6	1.5	1	מרמה
..	-	..	..	כלכלית
..	..	..	0.4	רישוי
3.3	..	..	2.4	אחר
בית משפט				
13.4	10.1	9.7	12.2	מחוזי
3.5	5.5	5.4	4.1	שלום
42.5	-	-	28.2	צבאי
40.4	83.3	83.9	55	נוער

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 8.13.

** כולל תושבי חוץ, תיירים, עובדים זרים ותושבי הרשות הפלסטינית.
*** תושבי ישראל.

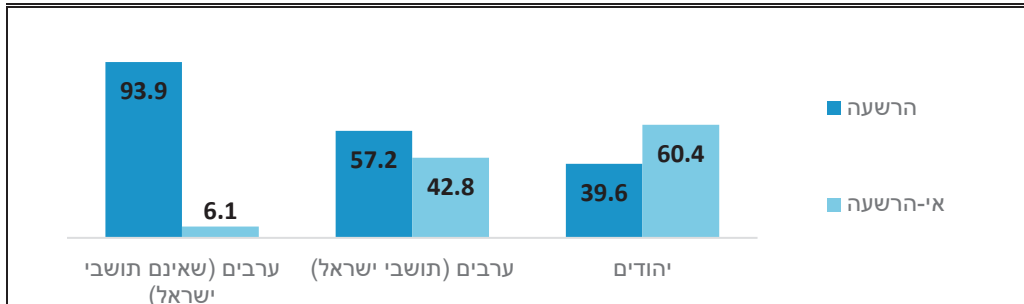
.. נתונים בלתי ידועים או שאינם ניתנים לפרסום.

(-) נתונים המבוססים על הערכה, או נתונים המבוססים על מספר קטן של מקרים, או נתונים בעלי טעות דגימה יחסית גבוהה.

רוב הקטינים בגילאים 12-17 המורשעים בפלילים הם תושבי ישראל, כאשר כ-54% מתושבי ישראל המורשעים בפלילים הם יהודים, וכ-45% הם ערבים. כ-38% מסך כל הקטינים המורשעים בדין הם קטינים ערבים שאינם תושבי ישראל.

כ-29% מכלל ההרשעות הן בעבירות של בעקבות פגיעה בביטחון המדינה, כאשר בקרב קטינים ערבים שיעור ההרשעות בעבירות אלו מגיע לכ-43%. לעומת זאת, בקרב קטינים יהודים העבירות הנפוצות הן עבירות רכוש (כ-35%) ופגיעה בגופו של אדם (כ-19%).

תרשים 12ב: יחס הרשעה/אי הרשעה* בקרב קטינים לפי קבוצת אוכלוסייה (אחוזים) 2022

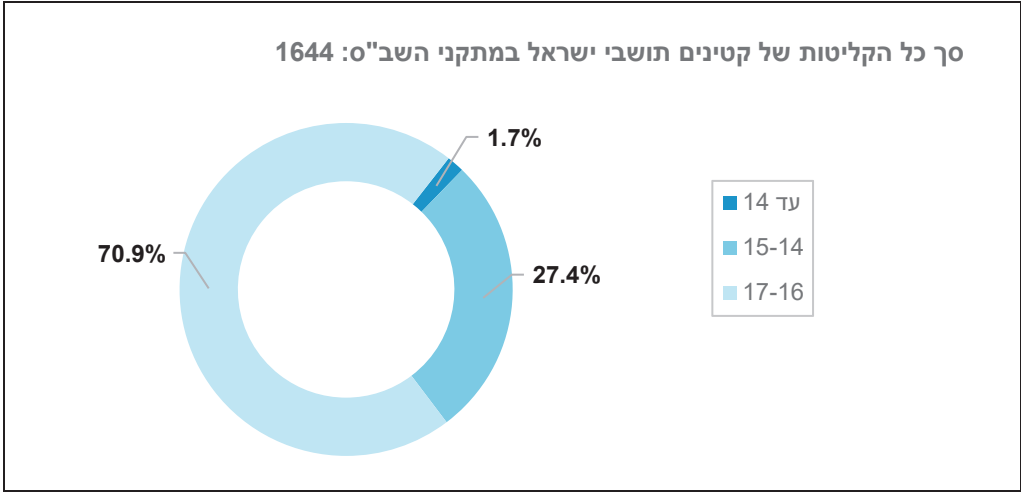

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 8.13 ולוח 8.14. עיבוד: המועצה לשלום הילד.

בשנת 2022, שיעור הקטינים הערבים שאינם תושבים ישראל שהורשעו בדין גבוה פי 1.64 משיעור הערבים תושבי ישראל, ופי 2.37 משל יהודים. הרוב המכריע של הקטינים הערבים שאינם תושבי ישראל שעומדים לדין מורשעים (93.9%).

לפי חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) תשל"א - 1971 ובהתאם לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה מעצרים) תשנ"ו - 1996 קטין שטרם מלאו לו 14 שנים יובא בפני שופט לא יאוחר מ-12 שעות משעת מעצרו. בנסיבות מסוימות יוכל קצין ממונה להשהות הבאת קטין עצור שטרם מלאו לו 14 שנים לפני שופט, לפרק זמן שאינו עולה על 24 שעות מתחילת המעצר. קטין שמלאו לו 14 יובא בפני שופט תוך 24 שעות מתחילת מעצרו. קטין חשוד לא יוחזק במעצר יותר מ-10 ימים, אולם מעת לעת רשאי שופט להאריך את המעצר לפרקי זמן שלא יעלו על 10 ימים. קטין חשוד לא יוחזק במעצר יותר מ-20 ימים, אלא אם כן הבקשה למעצר נוסף מוגשת באישור היועץ המשפטי לממשלה. מעצר עד תום ההליכים לקטין - מעצר נאשם משעה שהוגש כתב אישום נגדו ועד לסיום משפטו והכרעת דינו. לא ניתן לעצור קטין מתחת לגיל 14 עד לתום ההליכים. נאשם קטין שמלאו לו 14 שנים, העצור שישה חודשים וטרם ניתנה הכרעת דין בעניינו, ישוחרר מן המעצר. בנסיבות מסוימות ניתן להאריך מעצר של קטין זה אף ליותר משישה חודשים.

תרשים 12: התפלגות מעצרים* של קטינים תושבי ישראל שנקלטו במהלך שנת 2023 במתקני השב"ס, לפי גיל (באחוזים) / 2023

מקור: שירות בתי הסוהר, ממונה על חופש המידע, 2024.

* מספר המעצרים ולא מספר הקטינים. קטין יכול להיקלט מספר פעמים במהלך השנה.

בשנת 2023 מעל 70% מהעצורים הקטינים תושבי ישראל במתקני השב"ס הם בני 17-16.

לוח 12.28: התפלגות המעצרים* של קטינים תושבי ישראל שנקלטו במהלך שנת 2023 במתקני השב"ס, לפי גיל ומספר מעצרים קודמים / 2023					
גיל			סך הכל		
17-16	15-14	עד 14			
1,166	451	28	1,645	סך כל המעצרים	
664	316	25	1,005	מספרים	1
66.1	31.4	2.5	100	אחוזים	
57.0	70.1	89.3	61.1	אחוז בקבוצת הגיל	
243	70	3	315	מספרים	2
77.1	22.2	1.0	100	אחוזים	
20.8	15.5	10.7	19.2	אחוז בקבוצת הגיל	
109	32	-	141	מספרים	3
77.3	22.7	-	100	אחוזים	

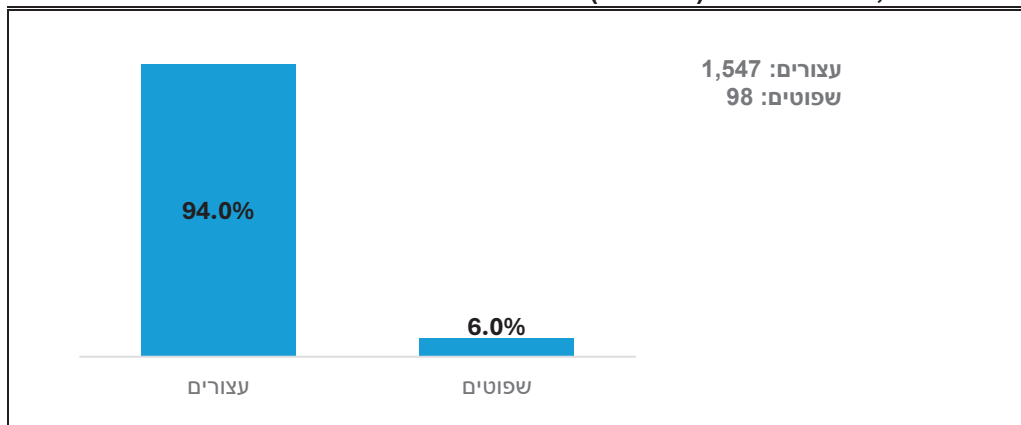
9.4	7.1	-	8.6	אחוז בקבוצת הגיל	
59	13	-	72	מספרים	
81.9	18.1	-	100	אחוזים	4
5.1	2.9	-	4.4	אחוז בקבוצת הגיל	
37	8	-	45	מספרים	
82.2	17.8	-	100	אחוזים	5
3.2	1.8	-	2.7	אחוז בקבוצת הגיל	
54	12	-	66	מספרים	
81.8	18.2	-	100	אחוזים	+6
4.6	2.7	-	4.0	אחוז בקבוצת הגיל	

מקור: שירות בתי הסוהר, ממונה על חופש המידע, 2024.

* מספר המעצרים ולא מספר הקטינים. קטין יכול להיקלט מספר פעמים במהלך השנה.

בשנת 2023, 61.1% מהקליטות של קטינים במתקני השב"ס היו של אלה שזהו מעצרם הראשון. עם העלייה בגיל העצורים עולה שיעור העצורים שנעצרו יותר מפעם אחת: מבין העצורים עד גיל 14 רק כ-11% מהמעצרים הם מעצרים חוזרים, בגילאים 14-15 כ-30% מהמעצרים הם מעצרים חוזרים, ובגילאי 16-17 כ-43% המעצרים הם מעצרים חוזרים.

תרשים 12: התפלגות הקליטות* של קטינים תושבי ישראל במתקני השב"ס במהלך שנת 2023, לפי סוג אסיר (באחוזים) / 2023

מקור: שירות בתי הסוהר, ממונה על חופש המידע, 2024.

* מספר הקליטות, לא מספר הקטינים. קטין יכול להיקלט מספר פעמים במהלך השנה.

בשנת 2023 נקלטו במתקני שב"ס 98 קטינים שפוטים, המהווים 6% מכלל הקליטות, וזאת לעומת 71 קטינים שפוטים בשנת 2022, שהיוו 4.4% מכלל הקליטות.

לוח 12.29: מצבת האסירים הקטינים <u>השפּוּטִים</u> * תושבי ישראל, לפי גיל / -2023				
סך הכל				
מספרים	אחוזים			
17	-	2020		
24	-	2021		
32	-	2022		
26	100.0	2023		
4	15.4	16-14	גיל	
22	84.6	18-16		

מקור: שירות בתי הסוהר, ממונה על חופש המידע, 2024.
* נשפטו, הורשעו והועברו למאסר. מדובר במי שנשפטו בהיותם קטינים, ובשעת סיכום הנתונים עדיין היו קטינים. **הערה:** בשל המספר הנמוך האסירים הקטינים השפּוּטִים, כמעט ולא ניתן לספק פילוחים נוספים נוסף אודותם (כגון מאסרים חוזרים ועבירה ראשית), משום צנעת הפרט.

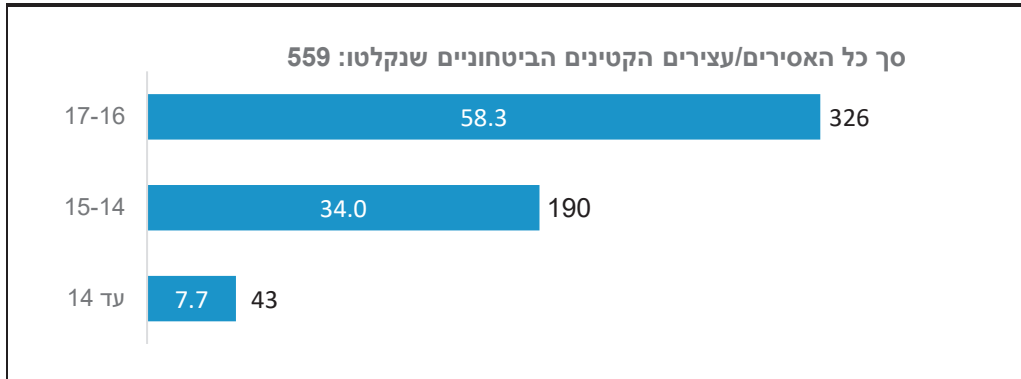
בדצמבר 2023 שהו 26 אסירים קטינים שפּוּטִים תושבי ישראל במתקני השב"ס. רובם המכריע (84.6%) היו בגילאי 16-18.

לוח 12.30: מצבת האסירים הקטינים <u>השפּוּטִים</u> * תושבי ישראל, לפי משך המעצר / דצמבר 2023				
סך הכל				
מספרים	אחוזים			
26	100.0	סך הכל**		
11	42.3	עד שנה	גיל	
12	46.2	משנה עד 4 שנים		
3	11.5	15-20 שנים		
0	0.0	20-25 שנים		

מקור: שירות בתי הסוהר, ממונה על חופש המידע, 2024.
* נשפטו, הורשעו והועברו למאסר. מדובר במי שנשפטו בהיותם קטינים, ובשעת סיכום הנתונים עדיין היו קטינים.

בדצמבר 2023, הרוב המכריע של האסירים הקטנים השפּוּטִים, נשפטו עד 4 שנים (88.5%). 3 אסירים נשפטו לתקופה של 15-20 שנים.

תרשים 12טו': התפלגות קליטת אסירים/עצירים בטחוניים קטינים, לפי גיל / 2023

מקור: שירות בתי הסוהר, ממונה על חופש המידע, 2024.

בשנת 2023, נקלטו 559 אסירים ביטחוניים קטינים, כ-58% מהם בגילאי 16-17. שיעור הילדים עד גיל 15 מכלל האסירים/עצירים הביטחוניים מצוי במגמת עלייה, ובשנת 2023 כ-42% מכלל האסירים/עצירים הם בגילאים אלו.

השתייכות למסגרת לימודית
של קטינים בעלי תיקים פליליים
(לוח 12.31)

הנתונים בחלק זה מתייחסים לבעלי תיקים פליליים בגיל 12-18 (כולל 18), שנפתח להם תיק פ.א. לבעלי תיק פלילי יכול להיות יותר מתיק פלילי אחד.
הפער בין נתוני המשטרה המופיעים בדו"ח הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לבין נתוני המשטרה המוצגים בשאר חלקי הפרק נובע בין היתר מכך, שדו"ח הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מתייחס לשנת הלימודים (כולל יולי-אוגוסט), ואילו שאר הנתונים מתייחסים לשנה קלנדרית. זאת ועוד, נתוני הלמ"ס מתייחסים לקבוצת גיל שונה (12-18), לא לגיל 12-17 כבשאר חלקי הפרק.

לוח 12.31: התפלגות ההשתייכות של בני 12-18 בעלי תיקים פליליים למסגרת לימודית, לפי קבוצת אוכלוסייה ומגדר (מספרים ושיעור לאלף בקבוצת הגיל) / תשפ"ג (2022/23)

מסגרת לימודים				סך הכל	
ללא מסגרת לימודים	ישיבות	משרד הכלכלה	משרד החינוך		
מספרים					
1,279	42	339	3,930	5,590	סך הכל
1,184	42	324	3,704	5,254	בנים
95	..	15	226	336	בנות
					מזה:
730	42	192	2,218	3,182	סך הכל
656	42	182	2,055	2,935	בנים
74	..	10	163	247	בנות
					מזה:
673	42	186	2,023	2,924	סך הכל
605	42	176	1,882	2,705	בנים
68	..	10	141	219	בנות
549	-	147	1,712	2,408	סך הכל
528	-	142	1,649	2,319	בנים
21	-	5	63	89	בנות
שיעור לאלף בקבוצת הגיל (12-18)					
6.6	2.2	32.3	4.3	4.9	סך הכל
12.7	2.3	40.1	7.9	8.9	בנים
1.0	..	6.2	0.5	0.6	בנות
					מזה:

לוח 12.31: התפלגות ההשתייכות של בני 12-18 בעלי תיקים פליליים למסגרת לימודית, לפי קבוצת אוכלוסייה ומגדר (מספרים ושיעור לאלף בקבוצת הגיל) / תשפ"ג (2022/23)

מסגרת לימודים				סך הכל		
ללא מסגרת לימודים	ישיבות	משרד הכלכלה	משרד החינוך			
5.3	2.2	36.9	3.1	3.7	סך הכל	יהודים ואחרים
10.1	2.3	46.4	5.8	6.6	בנים	
1.0	..	7.8	0.5	0.6	בנות	
5.7	2.2	38.8	3.0	3.6	סך הכל	מזה: יהודים
10.9	2.3	48.5	5.5	6.5	בנים	
1.1	..	8.6	0.4	0.6	בנות	
9.8	0.0	27.8	7.8	8.6	סך הכל	ערבים
18.5	0.0	34.1	14.9	16.1	בנים	
0.8	0.0	4.4	0.6	0.7	בנות	

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2024, לוח 8.6.

בשנת הלימודים תשפ"ג 23% מהקטינים בעלי תיקים פליליים היו ללא מסגרת לימודית. שיעור הקטינים בעלי תיק פלילי ל-1000 בני 12-18 בקרב הלומדים שלמדו במסגרות משרד הכלכלה והתעשייה היה גבוה כפי 7.3 מהלומדים במסגרות משרד החינוך (32.3 לאלף בני 12-18 לעומת 4.3 בהתאמה). שיעור הקטינים בעלי תיק פלילי ל-1000 בני 12-18 בקרב ערבים גבוה יותר מפי 2 מאשר אצל יהודים. 9.8 בעלי תיקים פליליים ערבים לאלף בקבוצת הגיל היו ללא מסגרת לימודית לעומת 5.7 לאלף בקרב היהודים.

13

ילדים נפגעי עבירה

מבוא

הפרק הקודם דן בילדים עוברי חוק, ואילו פרק זה מתמקד בילדים שנפגעו כתוצאה מעבירות על החוק. נתונים נוספים על ילדים הנתונים בסיכון ובמצבי מצוקה מוצגים גם בפרק הבא, פרק 14 - ילדים במצבי מצוקה.

ילדים נפגעים ממגוון גדול של עבירות. פרק זה מציג נתונים בדבר עבירות שלרוב יש לגביהן בחוק הפלילי סעיפים מובחנים המתייחסים במיוחד לילדים. אין הוא מציג נתונים על היפגעות מעבירות שאינן נוגעות באופן ייחודי לילדים. גם השנה התאפשר לנו להציג נתונים על תיקים המוגדרים כתיקי טיפול מותנה (ראו סעיף ההגדרות להלן) בגין פגיעה בילדים. מטבע הדברים, מוצגים **נתונים מדווחים בלבד**.

חלקו הראשון של הפרק מבוסס ברובו על נתוני משטרת ישראל לגבי מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות כנגד ילדים בתוך המשפחה, או מחוצה לה, ומתמקד בעבירות כלפי ילדים.

תיק נפתח במשטרה עקב אירוע פלילי אחד. מספר התיקים המופיע בלוח מעיד על מספר האירועים הפליליים שאירעו בנקודת זמן אחת, ואין הוא מעיד בהכרח על מספר הקטינים שנפגעו. סביר להניח, שמספר הנפגעים גדול ממספר התיקים, אם כי לא ידוע בכמה.

חלק זה כולל:

לוחות 13.1-13.7 ותרשימים 13א'-13ג' עוסקים בתיקים שנפתחו בגין עבירות כנגד ילדים במשפחה ומחוץ למשפחה.

לוחות 13.8-13.10 ותרשימים 13ד'-13ח' מתייחסים לילדים נפגעי עבירות אלימות גופנית.

לוחות 13.11-13.12 עניינם ילדים שננטשו או הושארו בלא השגחה.

לוחות 13.13-13.16 ותרשימים 13ט'-13י' מתייחסים לעבירות מין כלפי קטינים.

לוחות 13.17-13.19 ותרשימים 13יא'-13יב' עניינם מכירת אלוהול לקטינים.

תרשים 13יג' ולוח 13.20 עוסקים בעבירות כנגד קטינים במוסדות חינוך.

לוחות 13.21-13.22 ותרשים 13יד' עוסקים בעבירות מין ופרטיות הקשורות לאינטרנט.

החלק השני של הפרק מתייחס לילדים שנפגעו מעבירות אחרות שאינן עבירות מין, תקיפה או התעללות (בתוך המשפחה או מחוצה לה), ואשר בגין נפתח תיק פלילי במשטרה.

חלק זה כולל את לוחות 13.23-13.26 העוסקים בעבירות שונות נגד ילדים.

החלק השלישי של הפרק מבוסס על נתוני השירות לחקירות ילדים וחקירות מיוחדות במשרד רווחה והבטחון החברתי.

ילדים שטרם מלאו להם 14, שהחוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו - 1955 חל עליהם, נחקרים על ידי חוקרי ילדים. חוקרי ילדים אינם אנשי משטרה אלא עובדים סוציאליים בהכשרתם, שרכשו מומחיות בראיון ילדים ובחקירתם.

על פי החוק האוכלוסיות הנחקרות על ידי חוקר הילדים:

ילדים המעורבים בעבירות מין כנפגעים, עדים וחשודים

ילדים שנפגעו בידי האחראי עליהם, בעבירות: חבלה של ממש, חבלה

חמורה, התעללות והזנחה:

- ילדים עדים לעבירות רצח, ניסיון לרצח והריגה או קורבנות לניסיון לרצח
- ילדים עדים לעבירות אלימות חמורה שבוצעו כלפי בן משפחה, או על ידי בן משפחה

חלק זה כולל את תרשימים 13טו'-13כ' ולוח 13.27—13.28, המתייחסים לילדים עד גיל 14 בטיפולם של חוקרי ילדים.

הגדרות

איסור העדה - החוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), תשט"ו-1955, סעיף 2 (א) קובע, כי במקרים שעליהם חל החוק, לחוקר הילדים הסמכות להחליט האם להתיר או לאסור על ילד כהגדרתו בחוק להעיד בבית משפט בנוגע לעבירה עליה נחקר. כדי להחליט, על חוקר הילדים לבחון מכלול נתונים. אין החוק קובע מאלו טעמים לאסור או להתיר העדה, למעט העיקרון של מניעת נזק נפשי לילד. באם אסר חוקר הילדים את עדותו של הילד בבית המשפט, יעיד חוקר הילדים במקום הילד.

החוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים, התשס"א - 2001. החוק אוסר על מעסיק לקבל לעבודה ולהעסיק, בין בשכר ובין בהתנדבות, במוסדות מסוימים ובכאלה שבהם שוהים ילדים, כגון בתי ספר, משפחתונים, גני ילדים, גני שעשועים, הסעות, מחלקות ילדים בבתי חולים ומועדוני ספורט בגיר שהורשע בעבירת מין שאותה ביצע בהיותו בגיר. כן, אוסר החוק על בגיר שהורשע כאמור לעסוק בעבודה במוסד.

הזנחה - מצב שבו הוריו של ילד, או כל אדם אחר, החייבים על פי דין או הסכם לדאוג לצורכי חייו, אינם מספקים לו מזון, לבוש, צרכי לינה וצורכי חיים חיוניים אחרים במידה הדרושה לשמירת שלומו ובריאותו. סעיפי חוק העונשין - 1977 המתייחסים להזנחת ילדים: **361, השארת ילד בלא השגחה או במטרה לנטשו** - המשאיר ילד שטרם מלאו לו שש שנים בלא השגחה ראויה ובכך מסכן את חייו הילד, פוגע או עלול לפגוע פגיעה ממשית בשלומו או בבריאותו, מתוך רשלנות או במטרה לנטוש את הילד. **362, הזנחת ילדים ומושגחים אחרים** (תיקון: תשכ"ה) - הורה אשר אינו מספק מזון, לבוש, צרכי לינה וצרכי חיים חיוניים אחרים במידה הדרושה לשמירת שלומו ובריאותו של מושגח, זולת אם הוכיח שנקט אמצעים סבירים, לפי הנסיבות, לשם השגת הדרוש וכדי לספק את הצרכים, אך אין בידו לספקם. מושגח הוא קטין שלא מלאו לו 16 שנים או קטין שמלאו לו 16 ואינו מסוגל לדאוג לצרכי חייו. **363, נטישת מושגחים (תיקון התש"ם)** - הוריו של מושגח או המחויב על פי דין או הסכם לדאוג לצרכי חייו של מושגח, אשר סירב לקבל את המושגח מידי מי שאינו מחויב לדאוג לצרכי חייו, או אשר השאיר אותו בידי אדם שלא הסכים לדאוג לצרכי חייו, או אשר נטש את המושגח.

המחלקה לעניינים בינלאומיים - הרשות המרכזית לעניין חטיפת ילדים - במסגרת תפקידה כרשות מרכזית מטפלת המחלקה במקרים של חטיפת ילד על ידי אחד מהוריו מישראל לחו"ל ומחו"ל לישראל. המחלקה הבינלאומית בפרקליטות המדינה מהווה את הרשות המרכזית לעניין חוק אמנת האג (החזרת ילדים חטופים), התשנ"א-1991.

הפרת חובה של הורה או אחראי (תיקון: התשמ"ג, התש"ן, התשס"א) (3) - (סעיף 337 בחוק העונשין - 1977) — מתייחסת להפרה ללא הצדק בדיון של הורה או אחראי את חובתו לספק לפלוני צרכי מחיה או לדאוג לבריאותו ולמנוע התעללות בו, חבלה בגופו, או פגיעה אחרת בשלומו ובבריאותו ומסכן או עלול לסכן בכך את חייו, או פוגע או עלול לפגוע בכך בבריאותו פגיעת קבע.

חובת דיווח - סעיף 368ד' לחוק העונשין קובע כי כל אדם אשר יש לו חשד סביר כי קטין או חסר ישע נפגע בידי האחראי עליו, חובה עליו לדווח על כך בהקדם האפשרי לשירותי הרווחה או למשטרה.

עוד קובע החוק לעניין זה כי קיימת חובה מוגברת על אנשי מקצוע וכן על האחראי על הקטין, לדווח בהקדם האפשרי על כל חשד סביר להתעללות ופגיעה בילדים בידי האחראי עליהם – בתוך המשפחה או בתוך מסגרת חינוכית או טיפולית.

כמו כן, חלה חובת דיווח במקרה של חשד לפגיעה מינית, חבלה חמורה או התעללות בקטין הנמצא במעון, במוסד או במסגרת חינוכית או טיפולית אחרת הגם אם הפוגע הוא אינו אחראי על הקטין (כך

למשל חלה חובת דיווח על פגיעה מינית בין קטינים במסגרת חינוכית). החובה במקרה זה חלה על מנהל או איש צוות במקום.

חוק גיל הנישואין התשי"א-1950 – חוק האוסר נישואי קטינה או קטין מתחת לגיל 18, כולל השאת קטינים או סיוע בעריכת נישואיהם. החוק מפרט את דרכי הטיפול בנישואין מסוג זה. (א) על אף האמור בחוק רשאי בית משפט לענייני משפחה לתת היתר לנישואי קטין או קטינה אם מלאו להם 16 שנים, ולדעת בית המשפט קיימות נסיבות מיוחדות הקשורות בטובת הקטין או הקטינה, לפי העניין, המצדיקות מתן היתר זה. בית המשפט לענייני משפחה יכריע בבקשה למתן היתר לאחר ששמע את הקטין או הקטינה, לפי העניין. (ב) לא יכריע בית המשפט לענייני משפחה בבקשה להיתר נישואין של קטין או קטינה שמלאו להם 16 שנים אך טרם מלאו להם 17 שנים, אלא לאחר שיקבל תסקיר מאת עובד סוציאלי לפי חוק גיל הנישואין.

בקשה להיתר נישואין - לפי סעיף 5 תוגש בידי הקטינה או הקטין בידי אחד מהוריהם או אפוטרופוסיהם או על ידי מי שמבקש להינשא להם.

חסר ישע - מי שאינו יכול לדאוג לצורכי מחייתו, לבריאותו או לשלומו מחמת גילו, מחלתו, מוגבלותו הגופנית או הנפשית, ליקוי שכלי, או כל סיבה אחרת. נתוני פרק זה בדבר חסרי ישע מתייחסים לילדים שנפגעו בעבירות מסוג תקיפה והתעללות במשפחה או ע"י אדם אחר האחראי להם.

חשוד/נילון - מעורב שקיים נגדו חשד לכאורה לעבירה פלילית שבגינה נפתח תיק פ"א/ט"ט"מ, בין שנחקר על כך ובין אם לאו. ההבדל בין נילון לחשוד הוא באופן הטיפול המשפטי.

חשיפה בכלי תקשורת בניגוד לחוק - מתייחסת לעבירה על מספר חוקים ותקנות:

1. סעיף 24 לחוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960
2. סעיפים 70 (א) ו(ג) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984
3. סעיפים 21(א) ו-34(א) לחוק אימוץ ילדים, תשמ"א-1981
4. סעיף 352 לחוק העונשין, תשל"ז-1977
5. סעיפים 6, 6א' לחוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), תשט"ו-1955.
6. סעיף 9 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971
7. תקנה 8, תקנות הנוער (טיפול והשגחה) (סדרי דין), תשל"א-1970

ט.מ. - טיפול מותנה (עד 2008 - אי-תביעה) – מסלול לגניזת התיק שנועד למנוע את תיוגם של קטינים בגילאים 12-18 החשודים בביצוע עבירות פליליות, ללא רישום פלילי או רישום משטירתי. כשמדובר בעבירות מסוימות, רשאית המשטרה לפי שיקול דעתה שלא לחקור את עניין העבירה ולסגור את התיק. זאת, בלא רישום פלילי ושמירת הפרטים במאגר המשטירתי. כמו כן, חומר החקירה ייגנז. לרוב, החלטה על טיפול מותנה מתקבלת בעבירות "קלות" יחסית, ובמקרים שבהם הקטין לוקח אחריות על מעשיו וכאשר אין לו עבר פלילי. לרוב מדובר בהליך חד-פעמי. באם הקטין ישוב ויבצע עבירה, ניתן יהיה לפתוח את התיק מחדש ולנהל חקירה פלילית העלולה להסתיים בהעמדה לדין.

נטישה - סירוב של הורי ילד, או של כל אדם אחר, להיות אחראים לילד למרות שעל פי דין או הסכם הם חייבים לדאוג לצורכי חייו, או השארת ילד בידי אדם שלא הסכים לדאוג לצרכים אלה.

עבירות סייבר - עבירות פליליות שנעשו באמצעות מערכות ממוחשבות או טלפונים ניידים, בדרך כלל ברשת האינטרנט. בהגדרה זו כלולות עבירות כגון גניבת מידע, התחזות, הטרדה או השפלה ועוד.

תיק פלילי (פ"א) - תיק הנוגע לאירועים פליליים שנפתחה בגינם חקירה משטירית.

מקור הנתונים

חלק גדול מן הנתונים מקורו במחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע של משטרת ישראל. מקורות נוספים לנתוני פרק זה הם: הרשות המרכזית לטיפול בחטיפות ילדים על פי אמנת האג. משרד העבודה והביטחון החברתי, שירות חקירות הילדים, נתוני מערכת שחקים (שירות חקירות ילדים, מיוחדות). נתונים נוספים על ילדים נפגעי עבירה נלקחו מדוח של המרכז למחקר והמידע של הכנסת: דוח "נתונים על רצח והריגה של ילדים בידי קרובי משפחתם", 2019, המקור המדויק מצוין בתחתיתו של כל לוח.

תיקים שנפתחו בגין עבירות כנגד ילדים במשפחה ומחוץ למשפחה (לוחות 13.1-13.7 ותרשימים 13א'-13ג')

נתוני משטרת ישראל בדבר ילדים נפגעי עבירה בשנה מסוימת אינם סופיים וממשיכים להתעדכן בשנים שאחר כך. מכאן אי ההלימה בין נתונים המוצגים בשנים עוקבות. הנתונים על מספר התיקים שנפתחו במשפחה ומחוץ למשפחה כוללים תיקים שנפתחו בגין עבירות שביצעו בגירים כנגד קטינים וכן עבירות שביצעו קטינים כנגד קטינים.

הנתונים משקפים את מצב התיקים כפי שסווגו בידי המשטרה ו/או על ידי החלטה משפטית. יש לציין, שסיווג התיק אינו מעיד בהכרח על מהות העבירה בפועל. לדוגמה, לא מן הנמנע שעבירות התעללות מתמשכת בילד מטעמים שונים לא תסווג כהתעללות, אלא כתקיפת בן משפחה או כתקיפה סתם. כמו כן, ייתכן שילד נפגע מספר פעמים ונפתחו בעניינו מספר תיקים. מאידך, ייתכן שבאותו תיק נכללו מספר ילדים. לפיכך, מספר התיקים אינו זהה למספר הקטינים שנפגעו.

החל משנתון 2016 נכללים בנתונים גם נילונים (ולא רק חשודים) ולכן ישנם הבדלים בנתונים עצמם ובאופן הצגת הנתונים בהשוואה לפרסומם בשנתונים קודמים.

המספרים לגבי מצב התיקים מתייחסים למצב בשנת הדווח. לדוגמא ייתכן שתקן נפתח בשנה הקודמת אך נסגר בשנה הנוכחית.

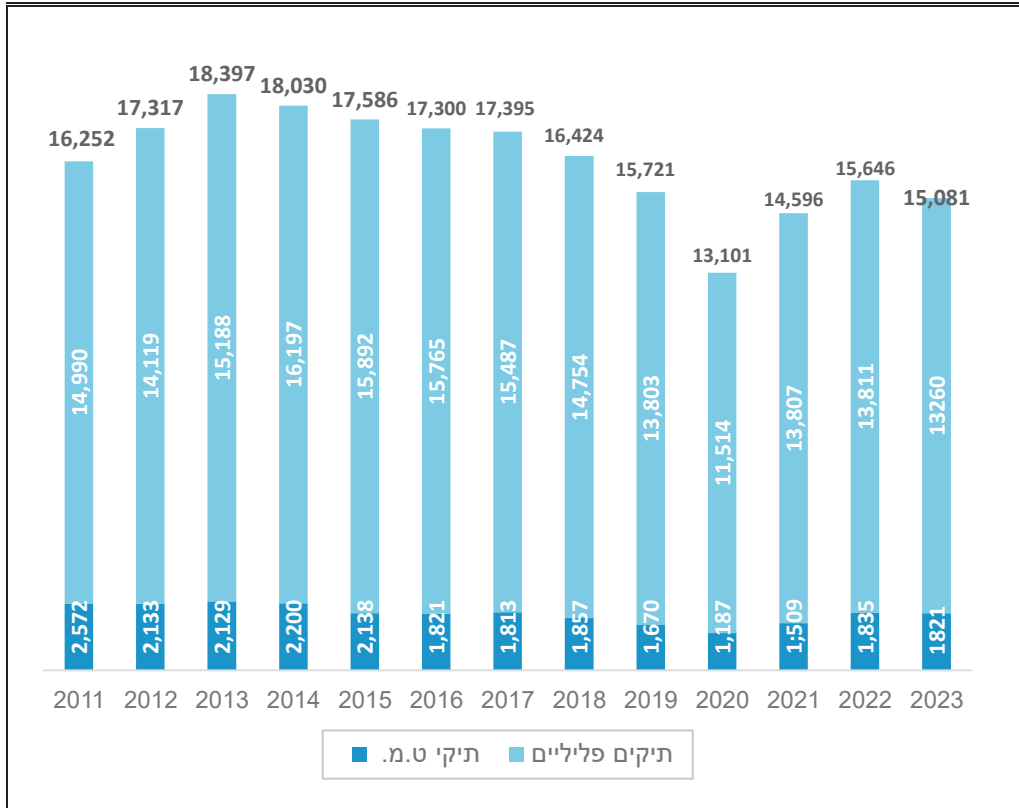
לוח 13.1: מספר התיקים הפליליים* ותיקי טיפול מותנה (ט.מ.) שנפתחו בגין עבירות כנגד קטינים במשפחה ומחוץ למשפחה, לפי סוג תיק / 2010-2023

סוג תיק	שנה			
	2023	2017	2015	2010
סך הכל				
סך הכל	15,081	17,203	17,586	17,562
תיק פלילי	13,260	15,346	15,765	14,990
תיק ט.מ.	1,821	1,313	1,821	2,572
במשפחה				
סך הכל	3,721	3,830	4,081	4,457
תיק פלילי	3,665	3,772	4,013	4,370
תיק ט.מ.	56	58	68	87
מחוץ למשפחה				
סך הכל	11,360	13,373	13,505	13,105
תיק פלילי	9,595	11,574	11,752	10,620
תיק ט.מ.	1,765	9,142	1,753	2,485

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
* הנתונים כוללים גם תיקים של קטינים שביצעו עבירות כנגד קטינים.

בשנת 2023, 87.9% מהתיקים שנפתחו בגין עבירות כנגד קטינים היו תיקים פליליים, ו-12.1% היו תיקי ט.מ. מרבית התיקים נפתחו בגין עבירות מחוץ למשפחה (75.3%). מבין העבירות בתוך המשפחה, אחוז תיקי ט.מ. הוא נמוך מאוד (כ-1.5%, לעומת כ-15.5% בעבירות מחוץ למשפחה).

תרשים א': מספר התיקים הפליליים ותיקי טיפול מותנה (ט.מ.) שנפתחו בגין עבירות כנגד ילדים במשפחה ומחוץ למשפחה / 2023-2011

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

הערה: החל מהשנה נכללים בנתונים גם נילונים (ולא רק חשודים) ולכן הם אינם תואמים את נתוני השנתונים הסטטיסטיים הקודמים.

בין השנים 2011-2018 מספר התיקים הפליליים ותיקי הט.מ. שנפתחו בגין עבירות כנגד ילדים במשפחה ומחוץ למשפחה נע בין 16,200-18,400 עם תנודות קלות בין השנים. ב-2019 ירד לראשונה מספר התיקים אל מתחת ל-16,000 (15,721), ובשנת 2020 ירד לכ-13.1 אלף תיקים בשנה; בין השנים 2021-2023 מספר התיקים טיפס בחזרה לכ-15 אלף תיקים.

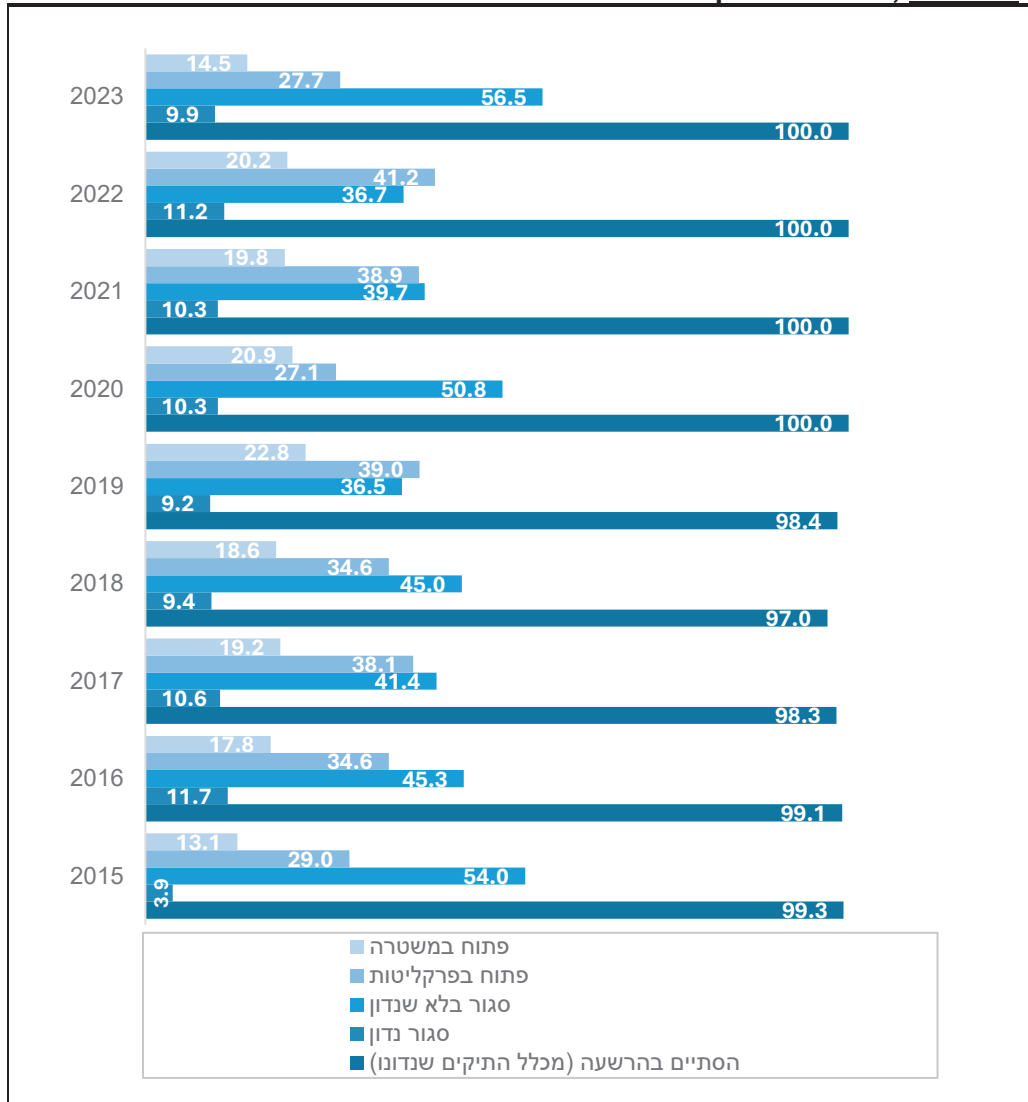
לוח 13.2: מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות נגד גוף, חיי אדם, ועבירות מין כנגד ילדים במשפחה, לפי סוג תיק וסוג עבירה / 2023-2006

שנה					סוג תיק
2023	2020	2015	2010	2006	
סך הכל					
3,325	3,595	4,081	4,457	3,310	סך הכל
3,281	3,530	4,013	4,370	2,924	תיק פלילי
44	65	68	87	386	תיק ט.מ.
מתוכם:					
עבירות נגד גוף					
2,965	3,280	3,424	3,727	2,792	סך הכל
89.2	91.2	83.9	83.6	84.4	אחוז מכלל התיקים
2,928	3,224	3,384	3,668	2,476	תיק פלילי
37	56	40	59	316	תיק ט.מ.
עבירות נגד חיי אדם					
15	10	8	20	10	סך הכל
0.5	0.3	0.2	0.4	0.3	אחוז מכלל התיקים
15	10	8	20	10	תיק פלילי
0	0	0	0	0	תיק ט.מ.
עבירות מין					
482	488	354	402	295	סך הכל
14.5	13.1	8.7	9.0	8.9	אחוז מכלל התיקים
475	473	334	389	277	תיק פלילי
7	15	20	13	18	תיק ט.מ.

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
הערה: החל משנת 2017 נכללים בנתונים גם נילונים (ולא רק חשודים) ולכן הנתונים אינם תואמים את נתוני השנתונים הסטטיסטיים הקודמים.

בין השנים 2023-2010 ירד מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות מין, נגד אדם ונגד גוף שבוצעו כנגד קטינים במשפחה ב-25.4% (מ-4,457 ל-3,325).

תרשים 13ב': אחוז* התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו בגין עבירות כנגד ילדים במשפחה, לפי מצב התיק / 2023-2015

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
* אחוז בכלל התיקים שנפתחו.

הערות: 1. סגור: תיקים שנסגרו בידי המשטרה או בידי הפרקליטות. תיק נסגר כאשר העבריין לא נודע, מחוסר אשמה, או מהיעדר ראיות מספיקות די הצורך להגשת כתב אישום, או שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין**. 2. פירוט מצב התיקים אינו מסתכם לסך כל התיקים כיון שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת (לדוגמה, אותו תיק יכול להיסגר בעבירה אחת ולהישאר פתוח עבירה אחרת).

בשנים 2023-2015, 37%-57% מהתיקים נסגרו בלא שדון, 42%-62% מהתיקים נשארו פתוחים במשטרה או בפרקליטות ושאר התיקים נדונו. מבין התיקים שנדונו בשנים 2023-2020, כולם הסתיימו בהרשעה.

לוח 13.3: התפלגות התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו בגין עבירות כנגד ילדים
במשפחה, לפי סוג עבירה ומצב התיק / 2023

סך הכל					סוג עבירה
מזה:			אחוזים	מספרים	
סגור**		פתוח*			
נדון	בלא שנדון				
325	1,484	2,173	-	3,721	סך הכל מספרים אחוזים
8.7	39.9	58.4	100.0	-	
158	1,004	1,515	79.7	2,965	נגד גוף
98	321	275	29.4	1,095	סדר ציבורי
41	95	299	13.0	482	מין
21	43	61	7.1	266	כלפי הרכוש
1	7	8	1.1	41	כלפי המוסר
3	1	6	0.4	15	נגד חיי אדם
1	1	1	0.1	2	מרמה
1	0	1	0.1	3	תנועה
0	9	4	0	16	אחר***

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* במשטרה או בפרקליטות- תביעה, תיקים שהטיפול בהם לא הסתיים, וטרם הוחלט האם יוגש כתב אישום.
** תיקים שנסגרו בידי המשטרה או בידי הפרקליטות. תיק נסגר כאשר העבריין לא נודע, מחוסר אשמה, או מהיעדר ראיות מספיקות די הצורך להגשת כתב אישום, או משום שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין**
*** כולל: ללא סיווג, כלכליות, מנהלתיות וסעיפי הגדרה.
הערה: פירוט מצב התיקים וסוג העבירות אינו מסתכם לסך כל התיקים כיון שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת. (לדוגמה, אותו תיק יכול להיסגר בעבירה אחת ולהישאר פתוח עבירה אחרת).

בשנת 2023 נסגרו כ-48.6% מהתיקים (1,809 מתוך 3,721) רובם מסוג 'נגד גוף'. מתוך כלל העבירות נגד גוף נסגרו 39.2% מהתיקים (1,162 מתוך 2,965), מכלל העבירות מסוג סדר ציבורי נסגרו כ-38.3% מהתיקים (419 מתוך 1,095) ומכלל עבירות המין נסגרו כ-28.2% מהתיקים (136 מתוך 482).

לוח 13.4: התפלגות התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו לבגירים בגין אלימות כנגד קטינים במשפחה, לפי קבוצת אוכלוסייה / 2011-2023

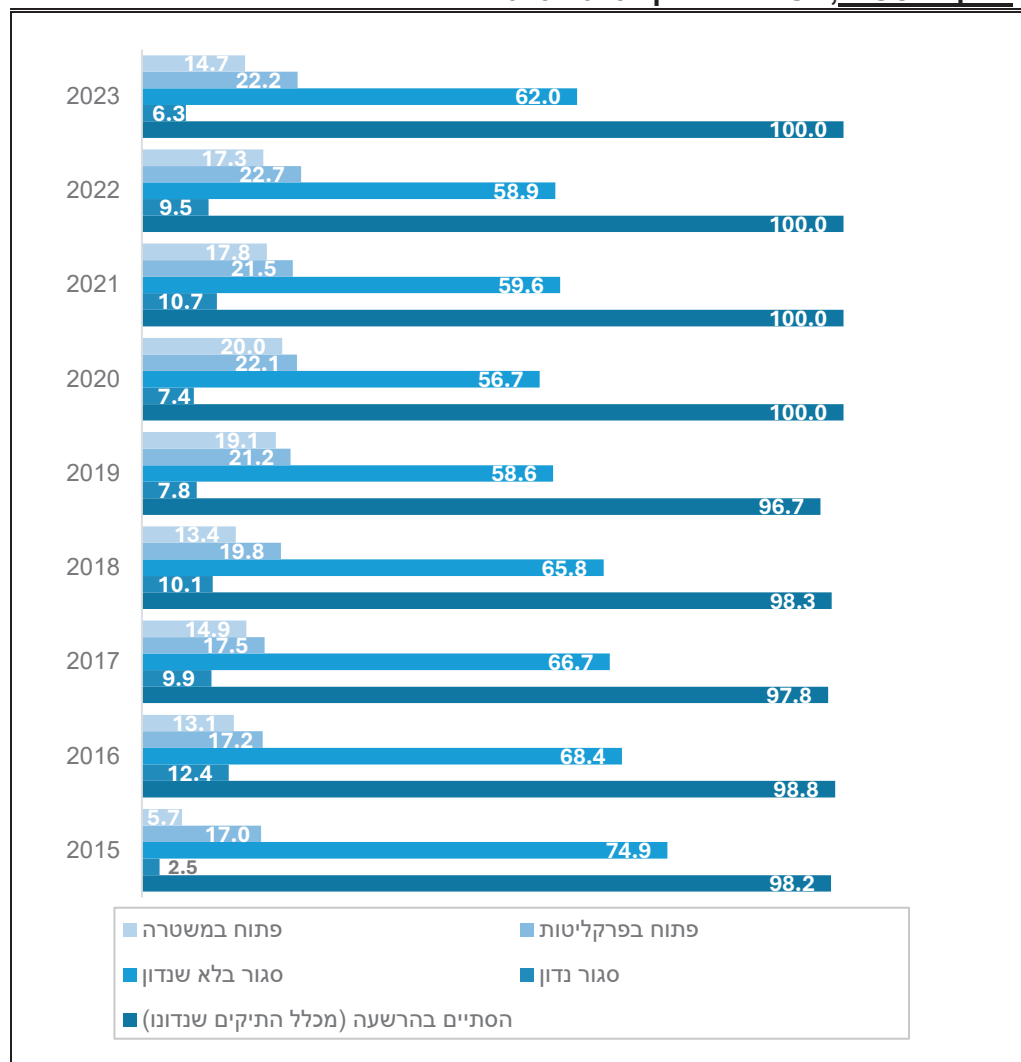
לא יהודים		יהודים				סך הכל*	שנה
אחוזים	מספרים	מהם: עולים**		סך הכל			
		אחוז מהיהודים	מספרים	אחוזים	מספרים		
17.9	535	7.5	184	82.3	2,467	2,996	2011
18.3	563	5.9	147	81.7	2,508	3,069	2012
19.8	613	4.9	122	80.3	2,482	3,090	2013
20.7	680	5.1	134	79.3	2,604	3,282	2014
21.0	663	4.0	100	79.1	2,500	3,160	2015
20.9	639	4.3	104	78.4	2,403	3,064	2016
20.8	630	2.9	70	79.3	2,408	3,036	2017
21.3	650	3.3	79	78.7	2,400	3,050	2018
23.4	729	3.1	75	76.8	2,397	3,122	2019
23.1	686	2.6	77	76.9	2,280	2,964	2020
23.4	691	3.5	80	76.7	2,270	2,959	2021
23.9	675	3.2	68	76.2	2,154	2,827	2022
22.6	629	3.2	67	77.6	2,155	2,777	2023

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* הנתונים בקבוצות השונות אינם מסתכמים לסך הכל היות שתיק יכול לכלול כמה מעורבים בגירים.
** ילידי חו"ל.

בין השנים 2019-2023 חלה ירידה במספר התיקים הפליליים שנפתחו לבגירים בגין אלימות כנגד קטינים במשפחה (מ-3,122 ל-2,777 תיקים). בין השנים 2017-2023, בעוד שאחוז הבגירים היהודים ירד (מ-78.7% ל-77.6%), שיעור הלא-יהודים עלה (מ-20.8% ל-22.6%).

תרשים 13ג': שיעור התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו בגין עבירות כנגד ילדים
מחוץ למשפחה, לפי מצב התיק / 2023-2015

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

הערות: 1. סגור: תיקים שנסגרו בידי המשטרה או בידי הפרקליטות. תיק נסגר כאשר העברין לא נודע, מחוסר אשמה, או מהיעדר ראיות מספיקות די הצורך להגשת כתב אישום, או משום שנסיונות העניין בכללותו אינן מתאימות להעמדה לדין**. 2. פירוט מצב התיקים אינו מסתכם לסך כל התיקים כיון שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בין 2023-2015, שיעור התיקים הפתוחים בפרקליטות עלה מ-17.0% בשנת 2015 ל-22.2% בשנת 2023. מנגד, שיעור התיקים שנסגרו בלא שנדונו ירד מ-74.9% בשנת 2016 ל-62.0% בשנת 2023.

לוח 13.5: התפלגות התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו בגין עבירות כנגד ילדים מחוץ למשפחה, לפי סוג עבירה ומצב התיק / 2023

סך הכל					סוג עבירה	
מזה:			אחוזים	מספרים		
סגור**		פתוח*				
נדון	בלא שנדון					
710	7,045	4,192	11,360	מספרים	סך הכל	
6.3	62.0	36.9	-	אחוזים		
241	2,792	1,476	5,262	נגד גוף		
165	1,901	904	3,997	סדר ציבורי		
100	1,358	368	2,127	כלפי הרכוש		
155	630	1,122	2,090	מין		
21	52	149	332	כלפי המוסר		
5	50	47	205	ביטחון		
4	106	59	232	מרמה		
4	9	36	98	נגד חיי אדם		
3	4	5	18	רישוי		
9	2	8	31	תנועה		
2	14	3	35	כלכליות		
1	1	4	11	מנהליות		
0	126	11	143	אחר***		

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.

* תיקים במשטרה ותיקים בפרקליטות- תביעה, תיקים שהטיפול בהם לא הסתיים, וטרם הוחלט האם יוגש כתב אישום.

** תיקים שנסגרו בידי המשטרה או בידי הפרקליטות. תיק נסגר כאשר העברין לא נודע, מחוסר אשמה, או מהיעדר ראיות מספיקות די הצורך להגשת כתב אישום, או משום שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין**
*** כולל: תיקים ללא סיווג, סעיפי הגדרה ושאר עבירות.

הערה: פירוט מצב התיקים אינו מסתכם לסך כל התיקים כיון שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בשנת 2023, מבין התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. בגין עבירות כנגד ילדים מחוץ למשפחה, שיעור התיקים שנסגרו ללא שנדונו (מתוך התיקים שנפתחו בגין העבירה) היה 62.0%.
63.9% מתיקי עבירות כלפי רכוש (1,358 מתוך 2,127) נסגרו ללא שנדונו. 53.1% מתיקי עבירות נגד גוף (2,762 מתוך 5,262), 47.6% מתיקי עבירות סדר ציבורי (1,901 מתוך 3,997) ו-30.1% מתיקי עבירות המין (630 מתוך 2,090).

לוח 13.6: התפלגות מצב הטיפול בתיקים פליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו בגין עבירות במשפחה ומחוץ למשפחה, לפי סוג עבירה / 2023

מחוץ למשפחה			במשפחה			מצב הטיפול בתיק
עבירות מין	עבירות נגד חיי אדם	עבירות נגד גוף	עבירות מין	עבירות נגד חיי אדם	עבירות נגד גוף	
2,090	98	5,262	482	15	2,965	סך הכל בטיפול* מתוך תיקים בטיפול: בהמתנה בחקירה ממתין להצמדה פרקליטות/תביעות
1,288	51	1,746	309	8	1,688	
61.6	52.0	33.2	64.1	53.3	56.9	
1.9	9.8	3.7	0.6	0	3.0	
22.3	31.4	32.1	17.5	25.0	19.2	
0.5	2.0	0.2	0.0	0.0	0.3	
75.4	56.9	64.0	81.9	75.0	77.5	
35	2	116	10	0	39	בתהליך סגירה מספרים אחוזים
1.7	2.0	2.2	2.1	0	1.3	
680	10	3,278	108	1	1,133	סגור** מספרים אחוזים מתוך כלל התיקים הסגורים: בלא שדון עבריים לא נודע
32.5	10.2	62.3	22.4	6.7	38.2	
97.6	80.0	99.3	89.8	100	98.9	
39.6	50.0	19.7	5.6	0	1.9	

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.

* תיקים שעדיין בחקירה, תיקים שהטיפול בהם לא הסתיים, תיקים שטרם הוחלט האם יוגש כתב אישום.
** תיקים שנסגרו בידי המשטרה או בידי הפרקליטות. תיק נסגר כאשר העבריין לא נודע, מחוסר אשמה, או מהיעדר ראיות מספיקות די הצורך להגשת כתב אישום, או משום שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין.
הערה: פירוט מצב התיקים אינו מסתכם לסך כל התיקים כיון שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בשנת 2023, כ-62-64% מעבירות המין במשפחה ולא במשפחה בשלב הטיפול, באשר לעבירות נגד חיי אדם מדובר בכ-52-53%.
הרוב המוחלט של התיקים שנסגרו, לא נדונו, כאשר בעבירות נגף גופו של אדם מדובר על כ-99% בעבירות מחוץ למשפחה ובתוך המשפחה.

לוח 13.7: מספר התיקים הפליליים ותיקי ט.מ. שנפתחו בעבירות במשפחה ומחוץ למשפחה בגין הזנחה*, לפי שנה, מצב הטיפול בתיק וסוג עבירה / 2006-2023

מחוץ למשפחה					במשפחה						
2023	2020	2015	2010	2006	2023	2020	2015	2010	2006		
מצב הטיפול בתיק											
220	148	232	211	255	173	204	245	344	292	נפתחו	
97	62	209	196	236	88	93	231	334	279	בלא שנדונו דונו** הסתיימו בהרשעה ***	נסגרו
0	1	1	14	19	0	0	1	9	13		
0	1	1	14	19	0	0	1	9	13		
סוג עבירה											
33	29	31	24	47	12	24	15	20	11	הזנחת מושגח	
95	58	127	119	123	118	128	182	251	235	הזנחת קטין	
27	21	18	24	37	11	27	30	37	32	השארת ילד בלא השגחה ראויה	
71	47	60	48	46	36	33	23	25	17	השגחה ברשלנות על ילד	
-	0	1	2	3	1	0	0	1	1	נטישת ילד	
1	2	3	5	3	-	0	2	0	2	נטישת מושגח	
1	2	2	4	5	1	3	3	0	1	נטישת קטין	

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* לפי סעיפים: 361, 362 ו-363 לחוק העונשין. ראו פירוט במבוא לפרק זה.

** תיק נדון: תיק שנסגר לאחר שענייניהם של כל החשודים נדונו או חלק נדונו וחלק נסגרו במשטרה, או תיקים שנסגרו כשאחד או יותר מהחשודים הורשע.

*** כולל תיקים שטרם נסגרו אך אחד או חלק מהחשודים הורשעו. לכן לעיתים ישנן יותר הרשעות מתיקים שנדונו.

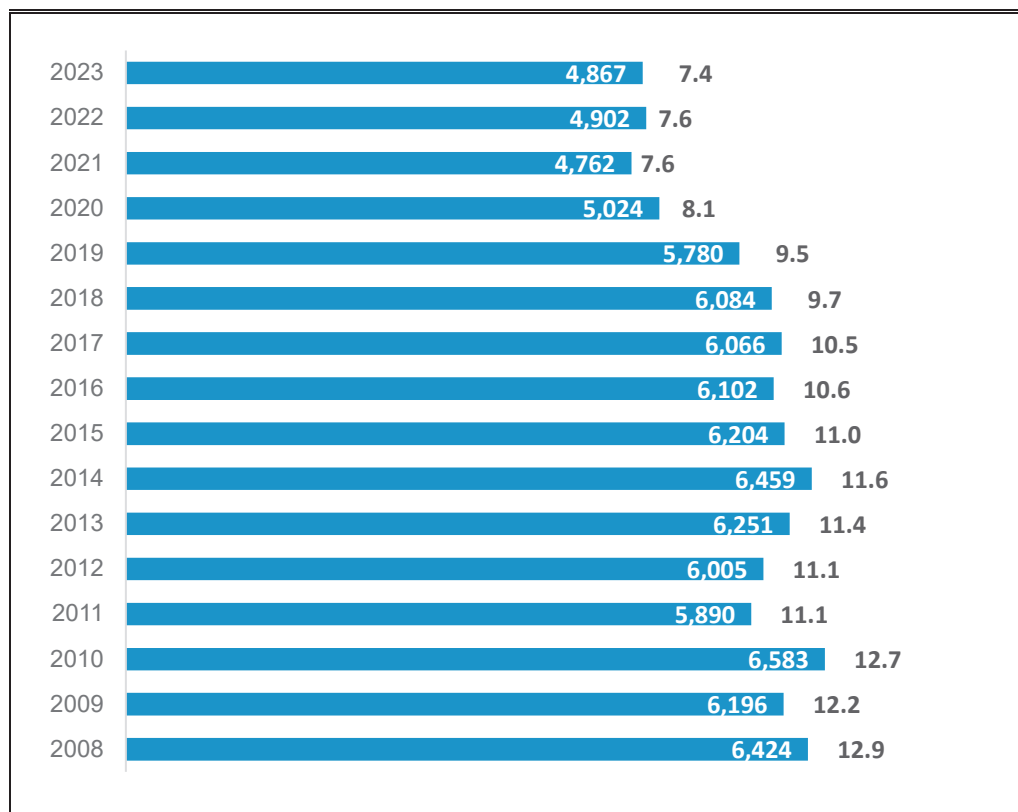
הערה: פירוט מצב הטיפול בתיקים אינו מסתכם לסך כל התיקים כיון שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת. חשוב לציין שבכל הלוחות הנתונים נכונים לטיפול במהלך השנה בה התיק נפתח. כלומר, יתכן שהתיק הסתיים בהרשעה בשנה מאוחרת יותר.

בשנים 2006-2023 קטן מספר התיקים שנפתחו בגין הזנחה במשפחה בכ-40.8% (מ-292 ל-173), אך מחוץ למשפחה קטן מספר התיקים בגין הזנחה בכ-13.7% בלבד (מ-255 ל-220). אחוז התיקים שנסגרו בלא שדונו קטן הן בעבירות במשפחה (מ-95.5% ל-50.8%) והן בעבירות מחוץ למשפחה (מ-92.5% ל-44.1%).

בשנת 2023, העבירות השכיחות ביותר בגינם נפתחו תיקים במשפחה ומחוץ למשפחה היו הזנחת קטין והשגחה ברשלנות על ילד.

ילדים נפגעי עבירות אלימות גופנית (תרשימים 13ד'-13ח' ולוחות 13.8-13.10)

תרשים 13ד': התפלגות התיקים שנפתחו בגין עבירות אלימות גופנית* של בגירים
כנגד קטינים, לפי שנה (מספרים ושיעור ל-10,000 בקרב בגירים) / 2023-2008

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* עבירות אלימות כוללות את מרבית העבירות החמורות כגון פגיעה מינית, תקיפה שוד וכיו"ב.

בין השנים 2023-2008 ירד ב-5.5 ל-10,000 שיעור התיקים שנפתחו לבגירים בגין עבירות אלימות גופנית כנגד קטינים (מ-12.9 ל-7.4 ל-10,000 בגירים).

לוח 13.8: התפלגות התיקים שנפתחו בגין עבירות אלימות* של בגירים כנגד קטינים,
לפי יישוב (מספרים ושיעור ל-10,000 בקרב קטינים) / 2023

שיעורים	מספרים	יישוב
15.5	4,867	סך הכל
	עיריות	
15.1	571	ירושלים
29.4	304	תל אביב-יפו
17.3	117	חיפה
15.9	33	אום אל-פחם
18.2	26	אופקים
32.7	37	אור יהודה
30.6	21	אור עקיבא
60.2	83	אילת
10.8	27	אלעד
30.0	15	אריאל
22.9	154	אשדוד
24.4	109	אשקלון
11.5	12	באקה אל-גרבייה
10.1	13	באר יעקב
46.8	258	באר-שבע
39.8	24	בית שאן
11.0	93	בית שמש
8.7	34	ביתר עילית
7.9	83	בני ברק
32.4	84	בת ים
7.6	7	גבעת שמואל
15.0	21	גבעתיים
36.8	43	דימונה
17.5	33	הוד השרון
4.8	13	הרצליה
20.3	59	חדרה
28.8	138	חולון
23.3	39	טבריה
9.7	15	טייבה
28.3	24	טירה
13.0	12	טירת הכרמל
16.5	19	טמרה
11.1	22	יבנה
26.1	22	יהוד

לוח 13.8: התפלגות התיקים שנפתחו בגין עבירות אלימות* של בגירים כנגד קטינים, לפי יישוב (מספרים ושיעור ל-10,000 בקרב קטינים) / 2023

שיעורים	מספרים	יישוב
17.3	12	יקנעם עילית
16.5	16	כפר יונה
18.0	48	כפר סבא
14.9	14	כפר קאסם
19.5	23	כרמיאל
29.0	95	לוד
4.4	3	מגאר
40.7	33	מגדל העמק
11.1	34	מודיעין-מכבים-רעות
4.0	21	מודיעין עילית
37.8	41	מעלה אדומים
28.5	17	מעלות תרשיחא
45.0	38	נהריה
7.2	10	נס ציונה
18.3	40	נצרת
42.3	51	נוף הגליל (לשעבר: נצרת עילית)
25.0	12	נשר
16.0	35	נתיבות
15.5	95	נתניה
6.5	7	סחנין
28.0	40	עכו
24.8	49	עפולה
14.3	13	עראבה
22.0	23	ערד
12.5	93	פתח תקווה
20.4	33	צפת
13.1	12	קלנסווה
13.7	17	קריית אונ
18.7	31	קריית אתא
19.6	23	קריית ביאליק
27.6	66	קריית גת
17.9	16	קריית ים
10.7	13	קריית מוצקין
25.6	25	קריית מלאכי
25.7	15	קריית שמונה
10.1	26	ראש העין

לוח 13.8: התפלגות התיקים שנפתחו בגין עבירות אלימות* של בגירים כנגד קטינים, לפי יישוב (מספרים ושיעור ל-10,000 בקרב קטינים) / 2023

שיעורים	מספרים	יישוב
31.6	187	ראשון לציון
17.6	60	רהט
10.8	51	רחובות
29.6	77	רמלה
12.4	46	רמת גן
6.7	9	רמת השרון
13.3	30	רעננה
56.5	64	שדרות
14.1	18	שפרעם
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים)		
7.5	3	אבו סנאן
4.4	2	אבן יהודה
22.3	8	אזור
30.2	15	אכסאל
9.9	4	אעבלין
11.7	6	אפרת
5.7	2	בועיינה-נוג'ידאת
2.9	1	בית ג'ן
8.0	4	בנימינה – גבעת עדה
-	-	בסמ"ה
8.5	9	גבעת זאב
12.5	7	ג'דידה-מכר
16.0	16	גדרה
18.2	7	ג'לג'וליה
12.6	9	גן יבנה
6.1	5	גני תקווה
45.3	29	ג'סר א-זרקא
15.2	6	ג'ת
12.4	6	דאלית אל כרמל
37.5	12	דבורייה
12.1	5	דיר אל אסד
3.2	1	דייר חנא
8.5	6	זכרון יעקב
12.8	14	חורה
12.6	22	חריש
14.1	7	טורעאן

לוח 13.8: התפלגות התיקים שנפתחו בגין עבירות אלימות* של בגירים כנגד קטינים, לפי יישוב (מספרים ושיעור ל-10,000 בקרב קטינים) / 2023

שיעורים	מספרים	יישוב
10.3	6	יפיע
16.8	7	ירוחם
14.0	7	ירכא
9.7	4	כאבול
11.3	11	כסייפה
6.9	2	כפר יאסיף
9.5	8	כפר כנא
6.5	5	כפר מנדא
16.7	11	כפר קרע
6.8	6	לקייה
18.1	13	מבשרת ציון
4.3	2	מג'ד אל כרום
6.5	2	מג'דל שמס
7.3	4	מזכרת בתיה
9.6	4	מיתר
7.9	4	מעלה עירון
16.4	8	נחף
20.7	7	עוספיה
2.2	1	עין מאהל
14.9	10	ערערה
26.9	27	ערערה בנגב
21.4	9	פורידיס
13.0	19	פרדס חנה-כרכור
14.6	10	קדימה-צורן
2.1	1	קריית טבעון
13.1	4	קריית עקרון
13.1	7	ריינה
10.9	8	רכסים
8.5	6	שגב שלום
7.7	5	שוהם
23.8	11	תל מונד
19.8	24	תל שבע
מועצות מקומיות (5,000 -10,000 תושבים)		
23.1	6	אבו גוש
9.1	3	אורנית
12.5	3	אלפי מנשה

לוח 13.8: התפלגות התיקים שנפתחו בגין עבירות אלימות* של בגירים כנגד קטינים,
לפי יישוב (מספרים ושיעור ל-10,000 בקרב קטינים) / 2023

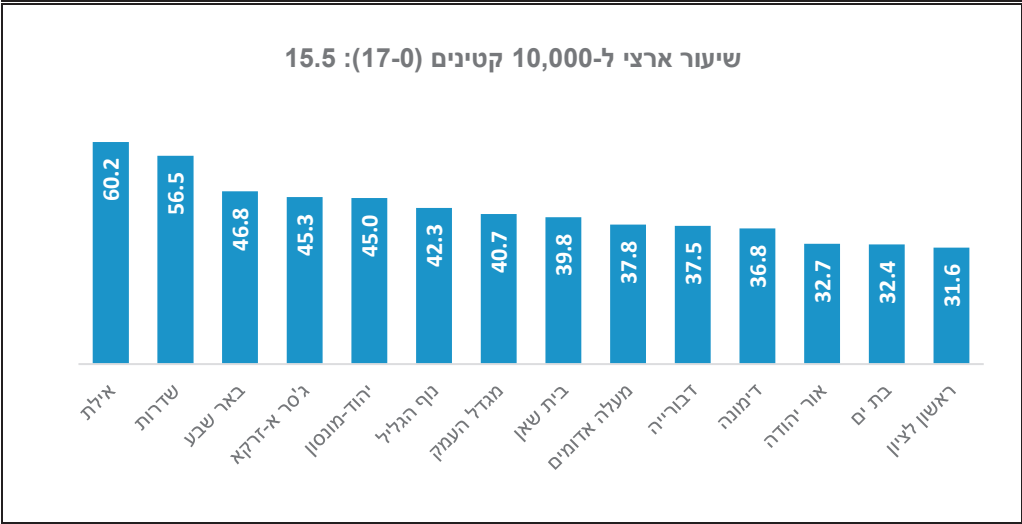
שיעורים	מספרים	יישוב
5.1	1	בוקעאטא
13.0	5	ביר אל מכסור
7.9	2	בית אל
11.1	2	בית אריה- עופרים
30.2	6	בית דגן
2.6	1	בני עי"ש
14.3	4	בסמת טבעון
18.1	5	בענה
-	-	ג'וליס
8.0	2	זמר
24.8	8	זרזיר
10.3	2	חורפיש
16.1	6	חצור הגלילית
21.6	6	טובא זנגרייה
4.5	1	יאנוח ג'ת
-	-	כוכב יאיר
3.1	1	כסרא-סמיע
12.4	3	כעביה-טבאש-חג'אג'רה
7.3	1	כפר ורדים
27.1	6	להבים
21.4	4	מצפה רמון
3.4	1	משהד
22.7	5	עומר
12.8	2	עילבון
3.2	1	עילוט
6.6	1	פקיעין (בוקייעה)
4.0	1	פרדסיה
13.1	3	קצרין
46.0	7	קריית ארבע
8.0	2	קריית יערים
19.8	8	קרני שומרון
5.0	1	ראמה
30.5	7	רמת ישי
24.3	5	שבלי-אום אל-גנם
30.7	7	שלומי
24.5	6	שעב

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.

* עבירות אלימות כוללות את מרבית העבירות החמורות כגון פגיעה מינית, תקיפה שוד וכיו"ב.

ב-2023, השיעור הארצי של התיקים הפליליים שנפתחו בשל עבירות של אלימות בגירים כנגד קטינים היה 15.5 ל- 10,000 קטינים, ירידה של כ-14% לעומת השנה הקודמת. שיעור התיקים ל-10,000 קטינים היה גבוה במיוחד באילת (60.2), בשדרות (56.5) ובבאר שבע (46.8).

תרשים 13ה': יישובים* שבהם שיעור התיקים הפליליים שנפתחו בגין עבירות אלימות** של בגירים כנגד קטינים היה כפול מהשיעור הארצי / 2023

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024. חישוב שיעורים של המועצה לשלום הילד ע"ב נתוני הלמ"ס.

* יישובים בהם מספר התיקים שנפתחו היה מעל 10.
** עבירות אלימות כוללות את מרבית העבירות החמורות כגון פגיעה מינית, תקיפה שוד וכיו"ב.

בשנת 2023 ב-14 יישובים שיעור התיקים הפליליים שנפתחו בגין עבירות אלימות כנגד קטינים ל-10,000 נפש היה כפול לפחות מהשיעור הארצי .

לוח 13.9: מספר התיקים* בגין עבירות נגד חיי אדם** שנעשו בילדים במשפחה ומחוץ למשפחה, לפי סוג עבירה / 2010-2023

שנה	סך הכל	רצח	נסיון רצח	איומי רצח והריגה	הריגה	גרימת מוות ברשלנות	גרימת מוות ברשלנות - תאונות דרכים	עבירות אחרות כלפי חיי אדם**	רצח - פעולות איבה
סך הכל									
2010	69	10	12	0	8	19	3	25	0
2015	60	13	26	0	4	13	0	10	1
2018	61	9	18	1	1	21	0	13	0
2019	47	8	13	0	1	12	0	13	1
2020	61	10	18	0	0	11	0	28	0
2021	66	21	12	0	1	15	0	20	0
2022	60	16	14	0	0	0	0	20	1
2023	113	35	25	-	2	18	-	38	1
במשפחה									
2010	20	5	3	0	1	4	0	8	0
2015	8	0	1	0	0	1	0	6	0
2018	8	1	1	0	0	5	0	1	0
2019	10	1	3	0	0	3	0	3	0
2020	20	1	3	0	0	6	0	11	0
2021	21	2	2	0	0	5	0	12	0
2022	10	2	1	0	0	3	0	4	0
2023	15	3	5	-	1	3	-	3	-
מחוץ למשפחה									
2010	49	5	9	0	7	15	3	17	0
2015	52	13	25	0	4	12	0	4	1
2018	53	8	17	1	1	16	0	12	0
2019	37	7	10	0	1	9	0	10	1
2020	41	9	15	0	0	5	0	17	0
2021	45	19	10	0	1	10	0	8	0
2022	50	14	13	0	0	9	0	16	1
2023	98	32	20	-	1	15	-	35	1

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* בתיק אחד יכולים להיכלל מספר ילדים (במשטרה תיק אחד=אירוע אחד), ולכן מספר הנפגעים גדול ממספר התיקים.

** רוב העבירות נוגעות לסיכון חיי אדם בנתיב תחבורה (בעיקר יידוי אבנים או ירי על רקע לאומני, וסיכון בטיחות של נוסעים). עבירות נוספות כלפי חיי אדם הן, לדוגמה, אי סיפוק צרכי מחיה, הפרת חובה כלפי קטין במשפחה.

ילדים נפגעי עבירה

בין השנים 2010-2022 מספר התיקים הפליליים שנפתחו בגין עבירות נגד חיי אדם שנעשו בילדים במשפחה ומחוץ למשפחה נותר יציב יחסית (בין 60 ל-69 תיקים, מלבד בשנת 2019). עם זאת, בשנת 2023 מספר התיקים עמד על 113.

בשנת 2023, 86.7% מהתיקים בגין עבירות נגד חיי אדם שנעשו בילדים, עסקו בעבירות שבוצעו מחוץ למשפחה (98 מתוך 113 תיקים). העבירות השכיחות ביותר היו רצח (35 תיקים), ניסיון רצח (20) וגרימת מוות ברשלנות (15 תיקים).

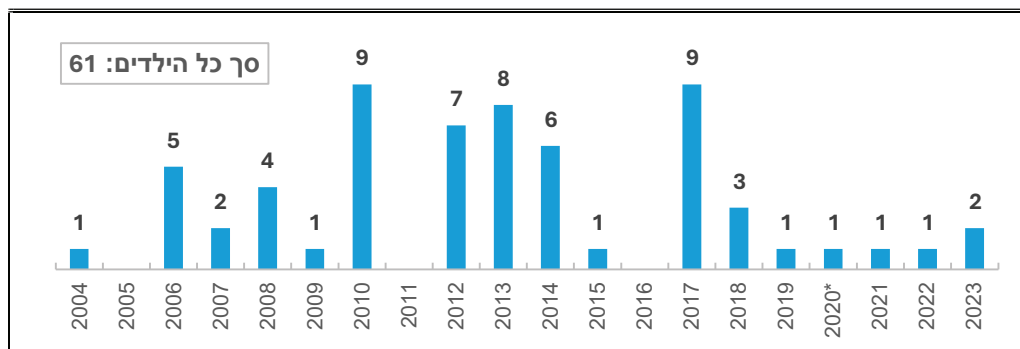
לוח 13.10: מספר הילדים שנרצחו בתוך המשפחה, לפי מגדר / 2004-2021*

שנה	סך הכול	מגדר	
		בנות	בנים
סך הכול	61	30	31
2004	1	1	0
2005	0	0	0
2006	5	1	4
2007	2	2	0
2008	4	1	3
2009	1	1	0
2010	9	5	4
2011	0	0	0
2012	7	4	3
2013	8	6	2
2014	6	2	4
2015	1	0	1
2016	0	0	0
2017	9	5	4
2018	3	1	2
2019	1	0	1
2020	1	1	0
2021	1	0	1
2022	1	0	1
2023	2	0	2

מקור: הכנסת-מרכז המחקר והמידע: נתונים על רצח והריגה של ילדים בידי קרובי משפחתם, 12.11.14 (על בסיס נתוני המשטרה): www.Knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03486.pdf. נתוני 2013-2023: משטרת ישראל, חופש המידע.

בשנים 2004-2023 נרצחו 61 ילדים בתוך המשפחה, מספר הבנים שנרצחו דומה למספר הבנות (31 בנים ו-30 בנות).

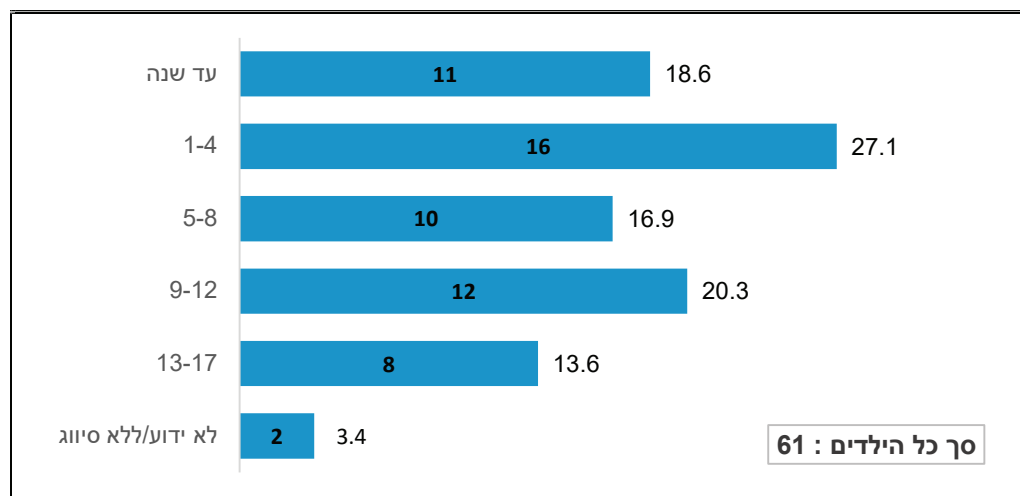
תרשים 13: מספר הילדים שנרצחו בתוך המשפחה / 2004-2023

מקור: הכנסת-מרכז המחקר והמידע: נתונים על רצח והריגה של ילדים בידי קרובי משפחתם, 12.11.14 (על בסיס נתוני המשטרה): www.Knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03486.pdf. נתוני 2013-2023: משטרת ישראל, חופש המידע.

בשנים 2004-2023 נרצחו בתוך המשפחה בממוצע 3 ילדים בשנה.

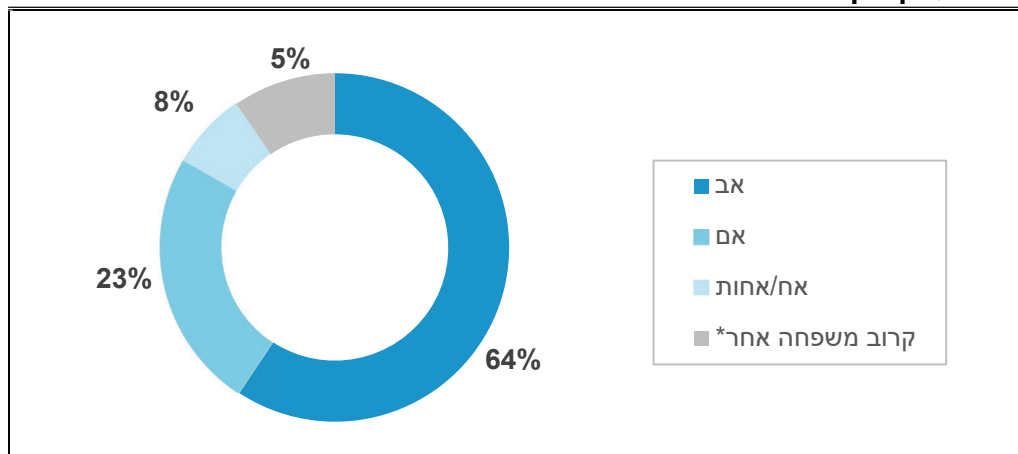
תרשים 13ז: התפלגות הילדים שנרצחו בתוך המשפחה, לפי גיל / 2004-2023

מקור: הכנסת-מרכז המחקר והמידע: נתונים על רצח והריגה של ילדים בידי קרובי משפחתם, 12.11.14 (על בסיס נתוני המשטרה): www.Knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03486.pdf. נתוני 2013-2023: משטרת ישראל, חופש המידע.

בין השנים 2004-2023 כ-46% מהילדים שנרצחו בתוך המשפחה היו תינוקות או פעוטות בגיל לידה עד 4, וכ-37% בני 5-12.

תרשים 13ח': התפלגות התיקים שנפתחו בגין רצח ילדים בתוך המשפחה, לפי זיקת הפוגע לקורבן / 2023-2004

מקור: הכנסת-מרכז המחקר והמידע: נתונים על רצח והריגה של ילדים בידי קרובי משפחתם, 12.11.14 (על בסיס נתוני המשטרה): www.Knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03486.pdf. נתוני 2013-2023: משטרת ישראל, חופש המידע.
* כולל מקרה אחד של קרבה לא ידועה משנת 2021.

בשנים 2023-2004, ב-87% מתיקי הרצח בתוך המשפחה הפוגע היה הורה, כאשר ב-64% מהתיקים היה זה האב.

ילדים שננטשו או הושארו בלא השגחה (לוחות 13.11-13.12)

לוח 13.11: מספר התיקים שנפתחו וסך ההרשעות בגין השארת ילד בלא השגחה
ונטישת ילד, לפי מספר הרשעות וסעיף אשמה / 2023-2005

סך כל ההרשעות*				סך הכל				סעיף האשמה
2023	2015	2010	2005	2023	2015	2010	2005	
8	22	30	26	393	477	555	550	סך הכל
4	10	20	9	38	48	46	66	השארת ילד בלא השגחה ראויה**
1	6	4	0	107	83	73	49	רשלנות בהשגחה על ילד**
0	0	0	1	1	1	3	8	נטישת ילד***
0	0	0	0	2	5	5	10	נטישת קטין
0	0	0	7	1	5	5	0	נטישת מושגח
3	1	0	4	45	46	44	61	הזנחת מושגח
0	5	6	10	213	309	384	359	הזנחת קטין

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* לפי שנת החלטה, חלק מהתיקים נפתחו בשנים קודמות.

** לפי - סעיף 361 לחוק העונשין.

*** לפי - סעיף 363 לחוק העונשין. ראו גם הלוח הבא. עוד על ילדים נטושים ראו פרק 3.

בשנים 2023-2005 ירד בכ-28% סך כל התיקים שנפתחו בגין השארת ילד בלא השגחה ונטישת ילד
(מ-550 ל-393).

בשנת 2023, 54.2% מהתיקים שנפתחו בגין השארת ילד בלא השגחה ונטישת ילד היו בגין הזנחת
קטין.

לוח 13.12: התפלגות התיקים הפליליים שנפתחו בגין השארת ילד בלא השגחה, נטישה או הזנחה, לפי מצב התיק / 2023

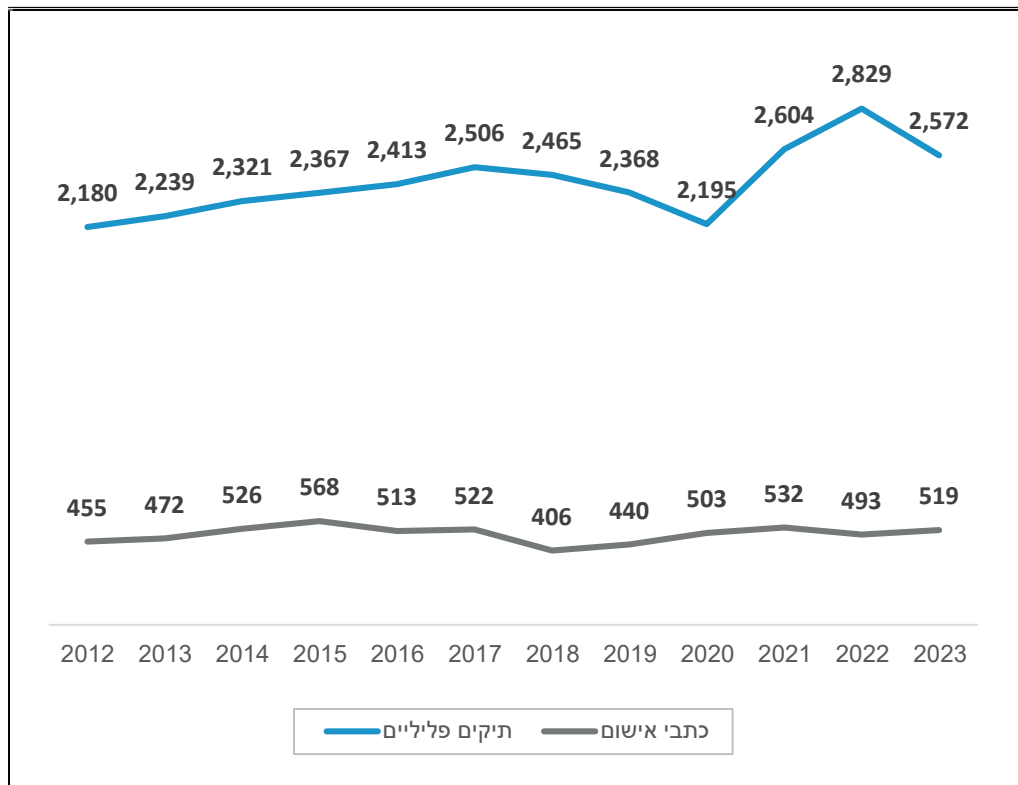
סעיף העבירה							סך הכל	שנה / מצב התיק
הזנחת קטין	הזנחת מושגח	נטישת מושגח	נטישת קטין	נטישת ילד**	רשלנות בהשגחה על ילד*	השארת ילד בלא השגחה*		
סך הכל								
213	45	1	2	1	107	38	393	סך הכל
54.2	11.5	0.3	0.5	0.3	27.2	9.7	100.0	אחוזים
בטיפול								
119	31	2	2	1	40	11	203	סך הכל
52.2	10.3	-	-	0.5	24.1	12.8	51.6	אחוזים
מזה:								
2	0	0	0	0	0	0	2	בהמתנה
15	8	0	0	1	7	1	32	בחקירה***
89	13	0	0	0	42	25	169	בפרקליטות****
10	0	0	0	0	5	1	16	בתביעה*****
8	1	0	0	0	1	19	29	הוגש כתב אישום
סגור								
102	24	1	2	0	52	9	190	סך הכל
-	-	-	-	-	-	-	48.3	אחוזים
מזה:								
99	23	1	2	0	51	9	185	לא נדון - סך הכל
55	16	1	1	0	35	7	115	אין עניין לציבור
35	6	0	1	0	11	2	55	חוסר ראיות
0	4	0	0	0	0	6	10	על"ן*****
3	1	0	0	0	1	0	5	אחר

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות. לוח 13.16
* לפי סעיף 361 לחוק העונשין. ** לפי סעיף 363 לחוק העונשין. *** התיק נתון בחקירת המשטרה, אך טרם התקבלה החלטה בעניינו. **** תיק בגין עבירות מסוג פשע, המנוהל בידי פרקליטות המחוז. ***** תיק בגין עבירות מסוג עוון או חטא, המנוהל בידי התביעה המשטרית. ***** עבריו לא נודע.

בשנת 2023, נסגרו 48.3% מכלל התיקים בגין השארת ילד בלא השגחה, נטישה או הזנחה (190 מתוך 393), רובם משום שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין או מחוסר ראיות.

עבירות מין כלפי קטינים* (לוחות 13.13-13.16 ותרשימים 13ט'-13י')

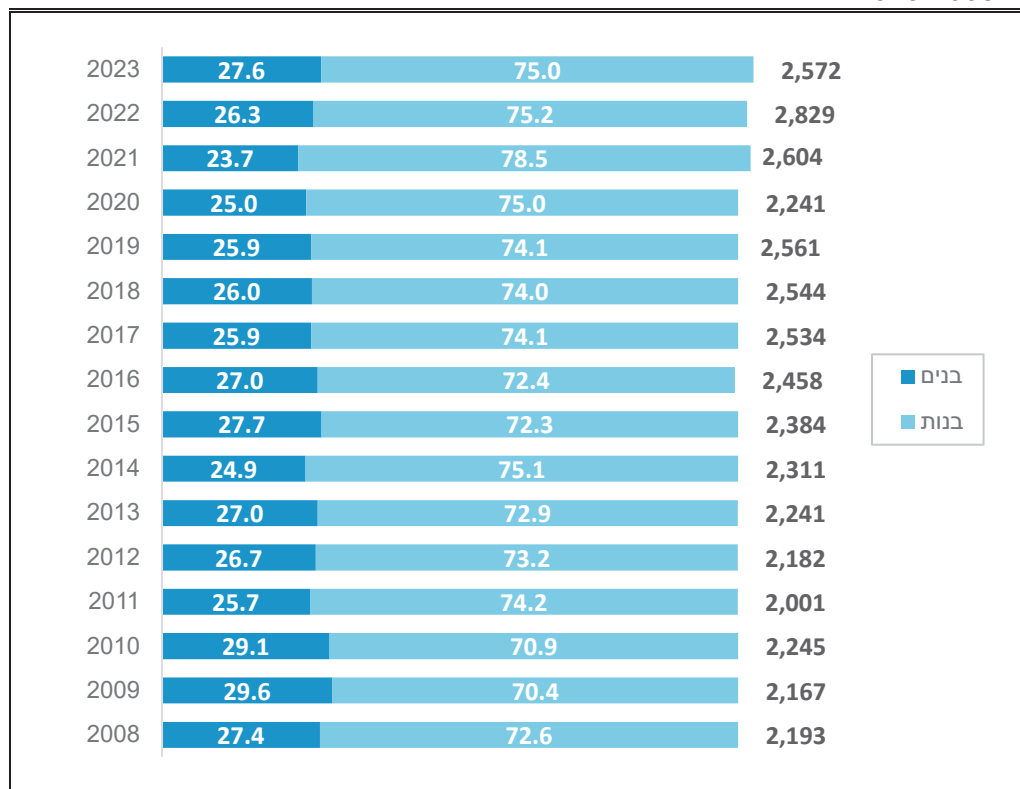
תרשים 13ט': מספר התיקים והגשת כתבי אישום בעבירות מין כלפי קטינים* / 2010-2023

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות, תרשים 13ט'.
* עוד על עבירות מין כנגד קטינים ראו בהמשך הפרק בחלק על חקירות ילדים וכן בפרק 14.
הערה: בשנת 2021 עודכנו לאחר מספר התיקים בתרשים זה (על בסיס שינויים ברישומי משטרת ישראל), ולכן מספרי התיקים בכל שנה שמתועדים בתרשים זה, עשויים להיות שונים מהמספרים המוצגים בהמשך הפרק.

מספר התיקים הפליליים שנפתחו בגין עבירות מין כלפי קטינים עלה בשנים 2012-2017 בכ-15%, ובתקופה זו נרשמה עלייה דומה במספר כתבי האישום. בשנים 2018-2020 מספר התיקים הפליליים ירד בכ-12% לעומת שנת 2017, אך מספר כתבי האישום ירד בתקופה זו רק בכ-3%. בשנים 2021-2022 עלה מספר התיקים שנפתחו בכ-29% לעומת שנת 2020, ומספר התיקים ירד בכ-2%. בשנת 2023 שב מספר התיקים וירד בכ-9% לעומת שנת 2022, ומספר כתבי האישום עלה בכ-5%.

תרשים 13: שיעור התיקים שנפתחו בגין עבירות מין כלפי קטינים, לפי מגדר הנפגעים
2023-2008 /

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

הערה: כולל תיקים בודדים בהם מגדר הקטין הנפגע לא סווג. לפיכך, ייתכן והאחוזים לא מסתכמים ל-100%.

בין השנים 2023-2008 שיעור התיקים שנפתחו בגין עבירות מין כלפי בנות היה מעל 70% מכלל התיקים שנפתחו בגין עבירות אלה, ונרשמת מגמה של עלייה בשיעור זה.

לוח 13.13: התפלגות תיקים שנפתחו בגין עבירת מין כלפי קטינים, לפי סוג העבירה / 2023-2008

שנה	סך הכל	סוג עבירה (באחוזים)				
		מעשה מגונה בכוח	הטרדה מינית	אינוס בכח או באיומים	אינוס ובעילה שלא כחוק	מעשה מגונה בפומבי
2008	2,193	68.5	5.6	11.1	11.7	7.8
2009	2,167	66.1	5.8	11.4	13.2	9.2
2010	2,245	66.5	5.4	11.7	13.7	8.2
2011	2,001	69.0	7.0	12.1	12.2	8.7
2012	2,182	66.5	10.0	14.1	12.1	8.1
2013	2,241	66.3	10.0	14.0	13.0	8.8
2014	2,311	65.3	13.0	13.7	13.5	7.3
2015	2,384	63.9	16.1	14.0	12.3	7.2
2016	2,458	63.7	15.2	14.3	12.0	7.7
2017	2,534	61.5	17.1	15.1	12.6	8.0
2018	2,544	57.1	14.8	16.0	10.0	7.9
2019	2,561	57.4	14.9	15.6	8.5	6.8
2020	2,241	54.4	19.0	16.5	9.1	7.3
2021	2,604	53.5	20.2	16.3	7.9	6.2
2022	2,829	53.6	22.4	15.9	9.0	7.5
2023	2,572	51.3	26.7	15.8	7.4	7.3

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

הערה: פירוט העבירות אינו מסתכם ל-100% כיון שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

מתוך התיקים שנפתחו בגין עבירת מין כלפי קטינים, סוג העבירה השכיח ביותר הוא מעשה מגונה בכוח (51.3% מהתיקים בשנת 2023).

בין השנים 2023-2008, ירד שיעור התיקים בגין מעשה מגונה בכוח מ-68.5% ל-51.3%, ולעומת זו עלה משמעותית מספר התיקים שנפתחו בגין הטרדה מינית (מ-5.6% ל-26.7%).

לוח 13.14: התפלגות התיקים שנפתחו בגין עבירת מין כלפי קטינים, לפי קבוצת אוכלוסייה וגיל* הקטין הנפגע / 2023-2009

שנה	קבוצת אוכלוסייה	סך הכל	גיל (אחוז מקבוצת האוכלוסייה)		
			6-1	12-7	17-13
2010	סך הכל	2,245	15.8	37.3	46.6
	יהודי	90.6	15.6	36.8	47.4
	לא יהודי	9.3	18.6	41.6	39.4
2011	סך הכל	2,384	10.6	35.7	53.5
	יהודי	89.8	10.0	35.7	54.0
	לא יהודי	10.2	15.7	35.4	48.9
2018	סך הכל	2,544	10.7	36.0	53.3
	יהודי	90.7	10.6	35.6	53.7
	לא יהודי	9.0	11.8	39.5	48.7
2019	סך הכל	2,561	13.1	39.1	54.9
	יהודי	90.4	12.7	38.6	55.7
	לא יהודי	9.5	16.7	43.3	47.6
2020	סך הכל	2,241	12.0	35.4	58.9
	יהודי	2,016	11.7	35.3	59.2
	לא יהודי	224	14.7	35.7	55.9
2021	סך הכל	2,604	10.8	34.1	60.1
	יהודי	2,353	10.4	33.9	60.3
	לא יהודי	244	15.2	35.7	55.7
2022	סך הכל	2,829	10.3	36.0	59.2
	יהודי	2,546	10.0	35.5	59.9
	לא יהודי	251	13.5	37.8	54.6
2023	סך הכל	2,572	11.6	32.8	61.8
	יהודי	2,319	11.4	32.6	61.9
	לא יהודי	240	15.0	33.3	58.8

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
* כולל תיקים בודדים בהם גיל הקטין הנפגע לא סווג.

בין השנים 2010-2022 ירד שיעור התיקים שנפתחו בגין עבירת מין כלפי קטינים בני 6-1 (מ-15.8 ל-10.3) כאשר בשנת 2023 שיעור זה עמד על 11.6%. באותם שנים, עלה שיעור תיקים אלה בגילי 17-13 (מ-46.6 ל-61.8). ב-2023 90.1% שנפתחו בגין עבירות מין כלפי קטינים היו כלפי יהודים.

לוח 13.15: התפלגות התיקים שנפתחו בגין עבירת מין כלפי קטינים בעשור האחרון, לפי מחוז / 2008-2023

שנה	סך הכל	מחוז (אחוזים)							
		מרכז	דרום	ירושלים	תל אביב	צפון	חוף	ש"י	אחר*
2008	2,193	16.3	20.0	13.8	17.7	12.5	14.2	5.4	0.0
2009	2,168	18.9	17.0	14.5	19.2	12.4	13.3	4.4	0.2
2010	2,245	18.0	17.9	13.8	17.3	12.1	15.7	2.1	0.1
2011	2,001	18.9	16.0	13.4	17.0	14.1	14.2	5.8	0.4
2012	2,182	20.5	16.7	15.3	17.4	10.8	12.6	6.3	0.3
2013	2,241	20.5	17.4	14.4	16.3	13.0	11.1	6.6	0.7
2014	2,311	20.0	14.8	15.3	18.2	12.2	12.4	6.6	0.5
2015	2,384	19.1	17.7	13.6	20.0	12.6	11.0	5.2	0.8
2016	2,458	18.5	17.0	14.5	18.7	12.8	11.4	6.3	0.9
2017	2,534	20.8	16.9	15.5	16.1	11.8	10.5	7.9	0.6
2018	2,544	21.3	17.4	15.9	15.0	11.0	11.4	6.9	1.2
2019	2,561	18.5	18.5	14.8	17.4	11.5	11.1	7.2	1.0
2020	2,241	20.0	21.4	13.3	14.1	11.9	10.6	7.5	1.5
2021	2,604	20.9	20.7	14.2	15.0	10.6	10.1	7.4	1.2
2022	2,829	19.4	20.4	13.9	15.6	10.3	10.2	7.0	3.4
2023	2,572	18.3	19.5	14.9	15.4	9.8	11.1	6.6	4.4

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

*כולל לשכת ראש אח"מ (97 מקרים) ומשמר הגבול (16 מקרים).

בשנת 2023, המחוזות בהם נפתח המספר הגבוה ביותר של תיקים בגין עבירות מין כנגד קטינים היו מחוזות דרום (19.5%) ומרכז (18.3%) – בכל אחד מהם נפתחו כחמישית מהתיקים. במחוז תל אביב וירושלים נפתחו כ-15% מהתיקים.

לוח 13.16: מספר התיקים שנפתחו וכתבי האישום שהוגשו נגד מעסיקים בגין עבירה על החוק למניעת העסקת עברייני מין במוסדות המיועדים לילדים*, לפי מצב התיק / 2022-2011

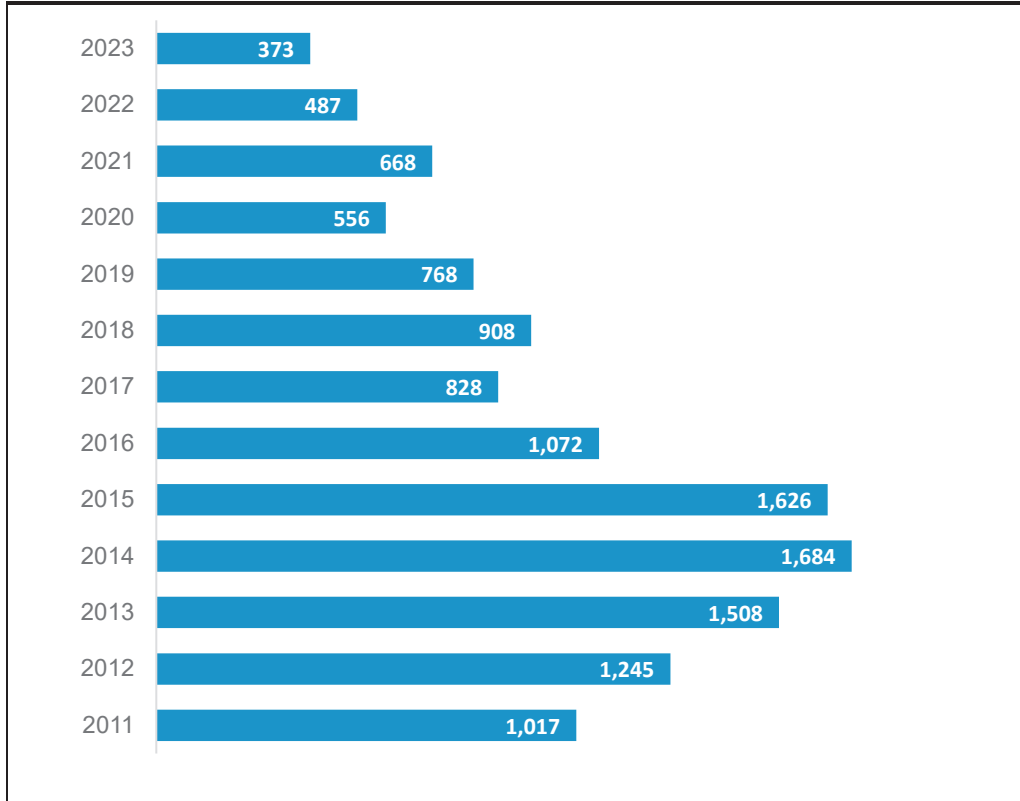
שנה	סך הכל	מזה: לפי סעיף עבירה			כתבי אישום	
		איסור העסקת עבריון מין במוסד	איסור עיסוק לעבריון מין במוסד	העסקה במוסד ללא אישור המשטרה	איסור העסקת עבריון מין במוסד	איסור עיסוק לעבריון מין במוסד
2011	1	1	0	0	-	-
2012	1	0	1	0	1	0
2013	3	3	0	0	0	2
2014	2	0	1	1	0	0
2015	0	0	0	0	0	0
2016	1	1	0	0	0	0
2017	4	0	4	0	0	0
2018	2	0	0	2	1	0
2019	-	-	-	-	-	-
2020	3	0	0	0	1	0
2021	2	2	0	0	0	0
2022	1	-	1	-	-	-
2022	1	1	1	1	-	-
2023-2011	22	8	8	4	3	3
2023 - מצב התיק						
בחקירה	0	-	0	-	-	0
בתביעה או בפרקליטות	1	1	1	1	-	1
עבריון לא נודע	0	-	0	-	-	0
אין עניין לציבור	1	-	1	-	-	-

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, סמל חוק 579, שנים שונות.
 * החוק למניעת העסקת עברייני מין במוסדות מסוימים 2001-תשס"א (ראו הגדרה במבוא).
 הנתונים כוללים התייחסות לעבירות הבאות: איסור העסקת עבריון מין במוסד; איסור עיסוק לעבריון מין במוסד;
 חובת בקשה של אישור משטרה לעבודה במוסד.
 - נתון חסר במקור / לא רלוונטי.

בשנים 2023-2011 נפתחו 22 תיקים כנגד מעסיקים בגין עבירה על החוק למניעת העסקת עברייני מין במוסדות המיועדים לילדים. 16 מהתיקים שנפתחו היו בגין איסור העסקת עבריון מין ואיסור עיסוק לעבריון מין במוסד, ב-6 מהתיקים הוגשו כתבי אישום.

מכירת אלוהול לקטינים (תרשימים 13יא'-13יב' ולוחות 13.17-13.20)

תרשים 13יא': מספר התיקים שנפתחו לבגירים בגין מכירת אלוהול לקטינים, לפי שנה / 2023-2011

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
הערה: החל משנת 2021, נתוני המשטרה מתייחסים לעבירה נוספת – הספקת או רכישת משקה משכר לקטינים ולכן נתוני השנים הקודמות עודכנו בהתאם.

בין השנים 2011-2014 חלה עלייה הדרגתית במספר התיקים שנפתחו לבגירים בגין מכירת אלוהול לקטינים (מ-1,017 תיקים ל-1,684 תיקים), ולאחר 2015 חלה ירידה במספר התיקים שנפתחו בגין סיבה זו. ממוצע התיקים שנפתחו בגין מכירת אלוהול לקטינים בשנים 2023-2011 היה 980 תיקים בשנה.

לוח 13.17: התפלגות התיקים שנפתחו לבגירים בגין מכירת אלוהול לקטינים, לפי
סוג עבירה ושנה / 2023-2005

שנה	סך הכל	סוג עבירה					
		מכירת משקה משכר לקטין**		איסור מכירת משקה משכר לקטין*			
		מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים		
הספקת או רכישת משקה משכר לקטין***		מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים		
2005	171	79	46.2	95	55.6	-	-
2006	186	83	44.6	109	58.6	-	-
2007	468	276	59.0	201	42.9	-	-
2008	293	146	49.8	151	51.5	-	-
2009	475	262	55.2	219	46.1	-	-
2010	689	292	42.4	317	46.0	110	16.0
2011	1,017	388	38.2	534	52.5	173	17.0
2012	1,245	495	39.8	589	47.3	263	21.1
2013	1,508	493	32.7	685	45.4	444	29.4
2014	1,684	477	28.3	826	49.0	643	38.2
2015	1,626	433	26.6	811	49.9	749	46.1
2016	1,072	263	24.5	539	50.3	424	39.6
2017	828	229	27.7	374	45.2	350	42.3
2018	908	238	26.2	497	54.7	317	34.9
2019	769	205	26.7	446	58.0	283	36.8
2020	556	80	14.4	210	37.8	303	54.5
2021	668	105	15.7	298	44.6	343	51.3
2022	487	108	22.2	264	54.2	194	39.8
2023	373	99	26.5	243	65.1	96	25.7

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* איסור מכירה - בעל עסק או מי שעובד בעסק שבו נמכרים משקאות משכרים לשם שתיה במקום, אשר מכר או הגיש משקה משכר לקטין או עודד לכך.

** מכירת משקה משכר לקטין - כל מי שמוכר משקה משכר לקטין. *** הספקת או רכישת משקה משכר לקטין - כל מי שמספק משקה משכר לקטין או הרוכש משקה בעבור קטין, במקום ציבורי, שלא בנוכחות האחראי על הקטין ובהסכמתו או שלא בחוג משפחתו.

הערה: הנתונים אינם מסתכמים לסך הכל היות שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

מספר התיקים שנפתחו לבגירים בגין מכירת או הספקת אלוהול לקטינים הוכפל כמעט פי 10 בין השנים 2005 ל-2014. בין השנים 2015-2023 ירד מספר התיקים בכ-78% לעומת שנת 2014. ב-2023 מכירת משקה משכר לקטין מהווה את רוב התיקים (65.1%). ב-2005 איסור מכירת משקה משכר לקטין היווה 46.2% מהתיקים לעומת 26.5% ב-2023. לבסוף, הספקת או רכישת משקה משכר לקטין היווה בשנת 2023 כרבע מהתיקים (25.7%).

לוח 13.18: התפלגות התיקים שנפתחו לבגירים בגין מכירת אלוהול לקטינים, לפי מחוז ושנה / 2010-2023

שנה	סך הכל	מחוז							
		דרום	תל אביב	ירושלים	חוף	מרכז	צפון	ש"י	משמר הגבול
מספרים									
2010	689	124	172	117	78	94	80	24	-
2011	1,017	201	212	106	91	197	174	36	-
2012	1,245	254	221	135	91	218	281	44	-
2013	1,508	340	251	125	135	252	338	67	-
2014	1,684	445	256	123	155	280	366	58	-
2015	1,626	495	204	125	155	261	322	56	7
2016	1,072	304	154	130	85	124	218	56	1
2017	828	204	176	105	45	100	141	40	17
2018	908	250	197	98	91	82	162	24	3
2019	769	232	113	148	31	123	96	21	5
2020	556	98	141	159	30	49	50	17	9
2021	668	286	118	134	19	45	32	27	7
2022	487	143	105	75	55	54	29	20	6
2023	373	78	130	50	25	32	30	28	-
אחוזים									
2010	100.0	18.0	25.0	17.0	11.3	13.6	11.6	3.5	-
2011	100.0	19.8	30.8	15.4	13.2	28.6	25.3	5.2	-
2012	100.0	20.4	32.1	19.6	13.2	31.6	40.8	6.4	-
2013	100.0	22.5	36.4	18.1	19.6	36.6	49.1	9.7	-
2014	100.0	26.4	37.2	17.9	22.5	40.6	53.1	8.4	-
2015	100.0	30.4	29.6	18.1	22.5	37.9	46.7	8.1	1.0
2016	100.0	28.4	22.4	18.9	12.3	18.0	31.6	8.1	0.1
2017	100.0	24.6	25.5	15.2	6.5	14.5	20.5	5.8	2.5
2018	100.0	27.5	28.6	14.2	13.2	11.9	23.5	3.5	0.4
2019	100.0	30.2	16.4	21.5	4.5	17.9	13.9	3.0	0.7
2020	100.0	17.6	20.5	23.1	4.4	7.1	7.3	2.5	1.3
2021	100.0	42.8	17.1	19.4	2.8	6.5	4.6	3.9	1.0
2022	100.0	29.4	21.6	15.4	11.3	11.1	6.0	4.1	1.2
2023	100.0	20.9	34.9	13.4	6.7	8.6	8.0	7.5	-

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

בין השנים 2010-2023 רוב התיקים שנפתחו לבגירים בגין מכירת אלוהול לקטינים היו במחוזות ירושלים, דרום ותל אביב. עם זאת, חלקם של התיקים שנפתחו בירושלים ירד מ-17% ל-13.4%, וזאת

ילדים נפגעי עבירה

לעומת שיעור התיקים שנפתחו במחוז תל אביב ומחוז דרום שחלקם מכלל התיקים עלה (מחוז דרום - מ-18% ל-20.9%, ומחוז ת"א מ-25% ל-34.9%.

לוח 13.19: התפלגות התיקים שנפתחו לבגירים בגין מכירת אלכוהול לקטינים, לפי מצב התיק / 2023

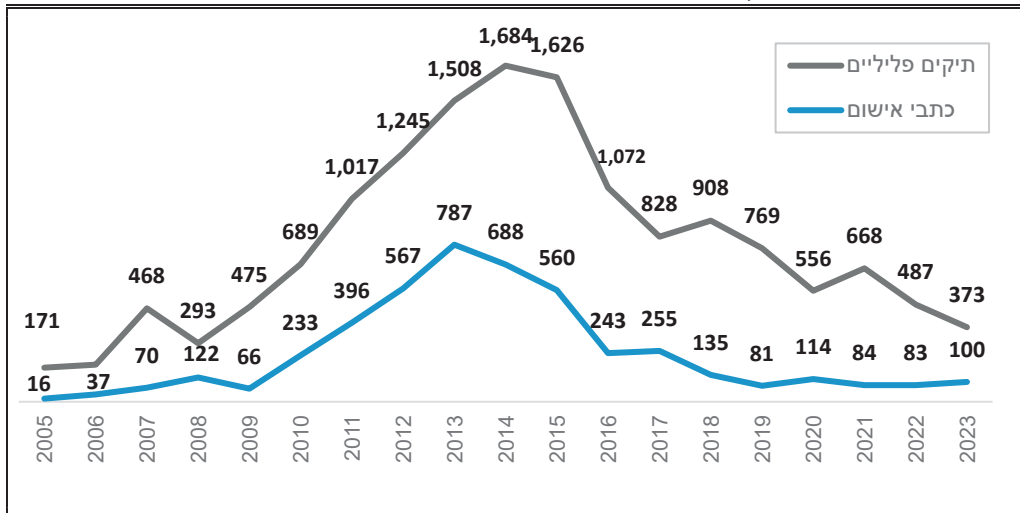
מצב התיק	סך הכל	סוג עבירה					
		איסור מכירת משקה משכר לקטין*		מכירת משקה משכר לקטין**		הספקת או רכישת משקה משכר לקטין***	
		מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים
סך הכל	373	99	26.5	243	65.1	96	25.7
מזה (לפי עבירה)							
בחקירה	37	11	11.1	19	7.8	7	7.3
בתביעה או בפרקליטות	224	59	59.6	136	56.0	29	30.2
בתהליך סגירה	45	15	15.2	27	11.1	3	3.1
גנוז-סה"כ	129	14	14.2	60	24.7	55	57.3
מזה (גנוז):							
חוסר ראיות	61	4	28.6	26	43.3	31	56.4
סגירה בהסדר (מותנה) הנסיבות אינן מתאימות לחקירה/ העמדה לדין****	28	1	7.1	22	36.6	5	9.1
	0	9	64.3	12	20.0	19	34.5

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, 2024.

* איסור מכירה - בעל עסק או מי שעובד בעסק שבו נמכרים משקאות משכרים לשם שתיה במקום, אשר מכר או הגיש משקה משכר לקטין או עודד לכך. ** מכירת משקה משכר לקטין - כל מי שמוכר משקה משכר לקטין. *** הספקת או רכישת משקה משכר לקטין- כל מי שמספק משקה משכר לקטין או הרוכש משקה בעבור קטין, במקום ציבורי, שלא בנוכחות האחראי על הקטין ובהסכמתו או שלא בחוג משפחתו. **** אין עניין לציבור. הערה: הנתונים אינם מסתכמים לסך הכל היות שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בשנת 2023, בעבירות איסור מכירת משקה משכר לקטין ומכירת משקה משכר לקטין, רוב התיקים שנפתחו היו בתביעה או בפרקליטות.

תרשים 13'ב: מספר התיקים שנפתחו לבגירים בגין מכירת אלוהול לקטינים ומספר כתבי האישום שהוגשו, לפי שנה / 2023-2005

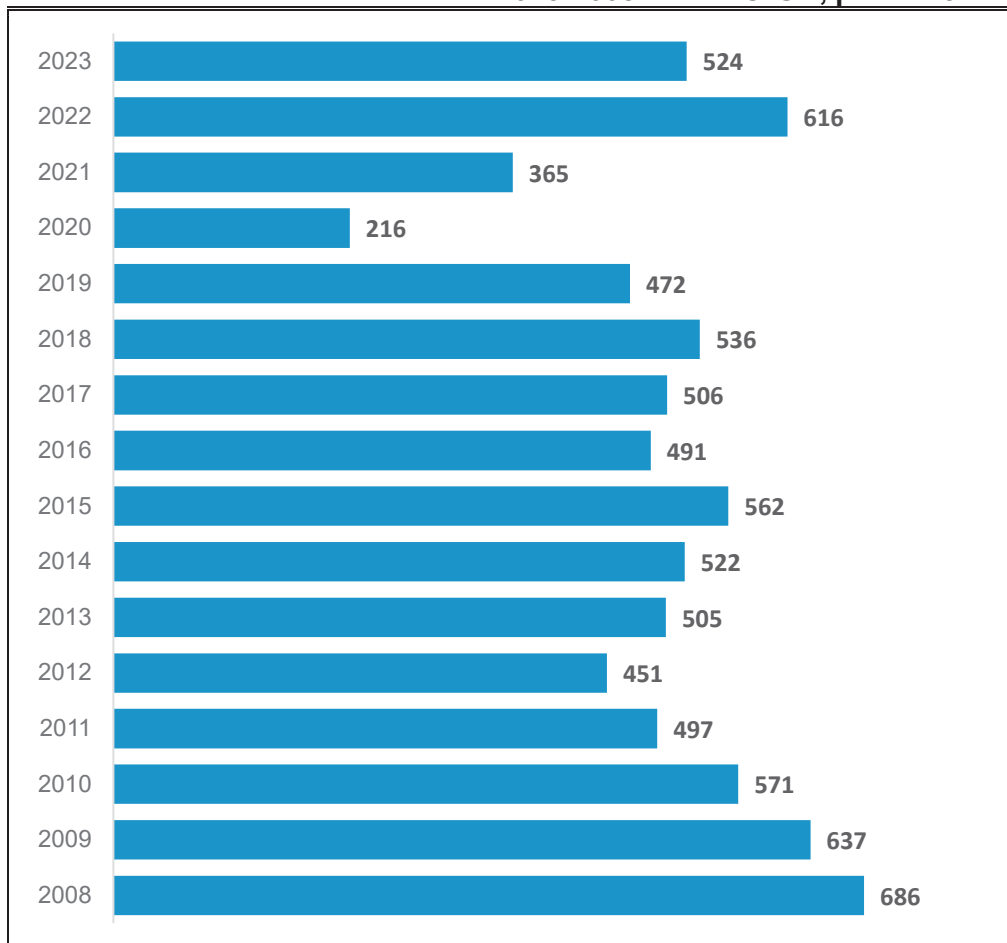

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

בין השנים 2013-2005 חלה עלייה במספר כתבי האישום שהוגשו נגד בגירים בגין מכירת אלוהול לקטינים (מ-16 כתבי אישום ל-787 כתבי אישום), ולאחר מכן חלה ירידה הדרגתית במספר כתבי האישום (מ-787 כתבי אישום בשנת 2013, ל-83 כתבי אישום בשנת 2022). עם זאת, בשנת 2023 חלה עליה ל-100 כתבי אישום.

עבירות כנגד קטינים במוסדות חינוך (תרשים 13'ג' ולוח 13.20)

תרשים 13'ג': מספר התיקים שנפתחו לבגירים בחשד לביצוע עבירות כנגד קטינים במוסדות חינוך, לפי שנה וגיל / 2008-2023

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות. לוח 3.31
הערה: החל משנת 2015 התקבלו נתוני התפלגות הקטינים לפי גילאים.

בין השנים 2008-2021 חלה ירידה של 46.7% במספר התיקים הפליליים שנפתחו לבגירים בחשד לביצוע עבירות כנגד קטינים במוסדות חינוך (מ-686 ל-365 תיקים). בין השנים 2021-2022 חלה עלייה של 40.7% במספר התיקים הפליליים (מ-365 ל-616 תיקים). לבסוף, בשנת 2023 חלה ירידה של 15% ומספר התיקים שנפתחו עמד על 524.

לוח 13.20: התפלגות תיקים שנפתחו לבגירים בחשד לביצוע עבירות כנגד קטינים
במוסדות חינוך, לפי סוג עבירה/ 2023-2010

2023	2020	2015	2010	סוג עבירה
524	216	562	571	סך הכל
100.0	100.0	100.0	100.0	
מזה (אחוזים):				
77.3	70.4	63.2	82.2	כנגד גוף האדם
26.3	27.3	31.0	21.6	סדר ציבורי
12.2	12.0	13.3	8.0	מין
2.1	3.7	7.8	2.3	רכוש
0.4	0.5	0.5	0.0	מוסר וסמים
3.4	0.9	0.4	0.6	חיי אדם
-	-	0.2	0.1	ביטחון
0.2	-	0.2	-	מרמה
0.2	-	-	-	מנהליות

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

הערה: הנתונים אינם מסתכמים לסך הכל היות שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בין השנים 2023-2010, העבירה השכיחה ביותר שבגינה נפתחו תיקים לבגירים כנגד קטינים במוסדות הייתה נגד גוף האדם. עם זאת, לאחר ירידה בשיעור התיקים בין 2020-2010 (מ-82.2% ל-70.4%) בין השנים 2023-2020 חלה עלייה של 9.8%. בשנים 2023-2010 עלה שיעור התיקים בעבירות מין (מ-8% ל-12.2%) ובעבירות סדר ציבורי (מ-21.6% ל-26.3%).

עבירות מין ופרטיות הקשורות לאינטרנט
(לוחות 13.21-13.22 ותרשים 13'ד')

לוח 13.21: מספר התיקים שנפתחו בגין ביצוע עבירות פרטיות הקשורות לאינטרנט*
כנגד קטינים**, לפי סוג עבירה / 2023-2019

					סוג עבירה**
2023	2022	2021	2020	סך הכל	
46	45	105	73	269	פגיעה בפרטיות – סך הכל
34	35	76	40	185	פרסום תצלום משפיל
7	7	24	24	62	בילוש והטרדה אחרת
3	1	3	7	14	עבירת פגיעה בפרטיות
4	-	-	-	4	צילום ברשות היחיד
1	-	-	-	1	פרסום קטין שנפגע בעבירת מין

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* תיקים אשר סומנו כ-'קשורים לאינטרנט' במערכת המידע של המשטרה.
** בטבלה זו מפורטים אך ורק סעיפים אשר בגינם נפתחו יותר מ-10 תיקים לאורך השנים המצוינות, ולכן סך הכל גדול מאשר סך כל הסעיפים המפורטים.

בין השנים 2023-2020, חלה ירידה של 37% בסך התיקים שנפתחו בגין עבירות פרטיות כנגד קטינים וסומנו כ-'קשורות לאינטרנט' (מ-73 ל-46). בשנת 2023, תיקים שנפתחו בגין פרסום תצלום משפיל מהווים 74% מסך התיקים שנפתחו בגין עבירות פרטיות הקשורות לאינטרנט כנגד קטינים.

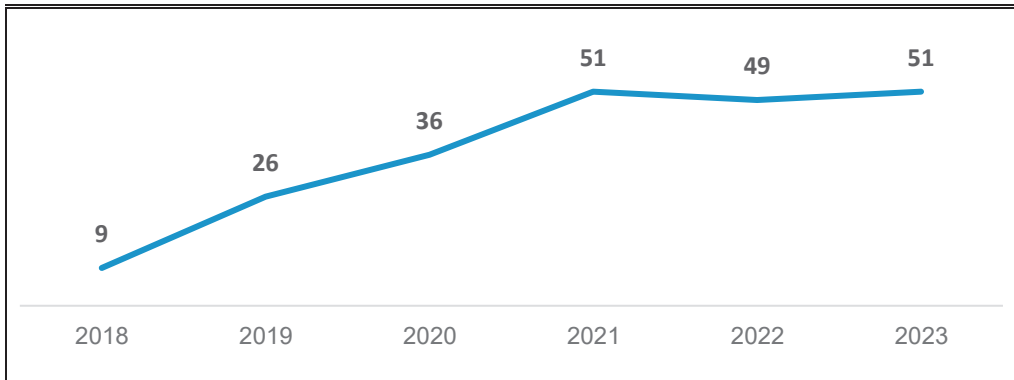
לוח 13.22: מספר התיקים שנפתחו בגין ביצוע עבירות מין הקשורות לאינטרנט*
כנגד קטינים**, לפי סוג עבירה / 2023-2018

					סוג עבירה**
2023	2022	2021	2020	סך הכל	
235	154	378	351	1,118	עבירות מין – סך הכל
10	6	25	14	55	אינוס בכוח או באיומים
5	8	15	30	58	אינוס ובעילה שלא בחוק
13	37	74	104	228	מעשה מגונה בכוח
3	4	31	25	63	מעשה מגונה שלא בכוח
1	1			2	מעשה מגונה בפומבי
131	55	127	114	427	הטרדה מינית
72	43	95	55	265	פרסום דברי תועבה
-	-	-	3	3	הבאת אדם למעשה סדום
-	-	11	6	17	ניצול קטינים לזנות

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
* תיקים אשר סומנו כ-'קשורים לאינטרנט' במערכת המידע של המשטרה.

בין השנים 2020-2023, חלה ירידה של כשליש (33%) בסך התיקים שנפתחו בגין עבירות מין שסומנו כ-"קשורות לאינטרנט" כנגד קטינים (מ-351 ל-235). בשנת 2023, רוב התיקים (55.7%) היו בגין הטרדה מינית (131 תיקים) ו-30.6% מהתיקים היו פרסום דברי תועבה.

תרשים 13ד': מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות על "חוק הסרטונים" הקשורות לאינטרנט כנגד קטינים / 2018-2023**

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

*תיקון מס' 10 לחוק למניעת הטרדה מינית, שנודע בכינוי "חוק הסרטונים", קובע כי כל הפצה או פרסום של סרטונים ותמונות בעלות אופי מיני, ללא קבלת אישור מפורש של האנשים המופיעים בהם, ייחשבו כעוולה של הטרדה מינית, וכן עבירה של פגיעה בפרטיות לפי חוק הגנת הפרטיות, שדינה הוא עד חמש שנות מאסר. בהתאם, בלוח הקודם, עבירות אלו נכללות תחת סעיף "הטרדה מינית".

** תיקים אשר סומנו כ-"קשורים לאינטרנט" במערכת המידע של המשטרה.

בין השנים 2018-2023, מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות של הפצה או פרסום של סרטונים ותמונות בעלי אופי מיני כנגד קטינים וסומנו כ-"קשורות לאינטרנט", עלה ביותר מפי 5 (מ-9 תיקים ב-2018 ל-51 ב-2023).

עבירות שונות נגד ילדים
(לוחות 13.26-13.23)

לוח 13.23: מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות על חוק גיל הנישואין*, לפי סעיף העבירה וסוג התיק / 2023-2010							
שנה	סך הכל	סעיף העבירה					
		השיא נערה שלא כחוק		ערך או סייע לנישואין שלא כחוק		נשיאת נערה שלא כדין	
		תיקים פליליים	תיקי ט.מ.	תיקים פליליים	תיקי ט.מ.	פליליים	תיקים
2010	1	0	0	0	0	1	0
2011	0	0	0	0	0	0	0
2012	20	3	0	10	0	11	0
2013	24	1	0	5	0	18	0
2014	38	0	0	15	0	24	0
2015	81	9	0	27	0	55	0
2016	143	6	0	62	0	86	0
2017	143	17	0	25	0	114	0
2018	95	3	0	41	0	69	0
2019	67	10	0	13	0	52	0
2020	26	1	0	5	0	24	0
2021	17	5	0	10	0	8	0
2022	41	1	0	36	0	25	0
2023	23	2	0	10	0	13	0

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* ראו הסבר על חוק גיל הנישואין בהגדרות לפרק זה. נתונים לגבי בקשות שהוגשו לבתי משפט לאישור נישואי קטינים ראו בפרק 11 ונתונים לגבי נישואי קטינים ולידות של קטינות ראו פרק 3.
הערה: פירוט התיקים לפי עבירה אינו מסתכם לסך כל התיקים כיון שתיק יכול לכלול יותר מעבירה אחת.

בין השנים 2017-2011 הייתה עלייה של מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות על חוק הנישואין (מ-0 ל-143). בין השנים 2023-2017 ירד ב-84% אחוזים מספר התיקים שנפתחו בגין עבירות על חוק גיל הנישואין (מ-143 ב-2017 ל-23 תיקים ב-2023).

לוח 13.24: מספר מקרי חטיפת ילדים מישראל ואליה בטיפול הרשות המרכזית לטיפול בחטיפות ילדים בישראל* / 2021-1992

שנה	סך הכל	מישראל	אל ישראל
1992	81	36	45
2000	45	27	18
2005	53	34	19
2010	50	25	25
2015	56	39	17
2018	46	40	16
2019	62	38	24
2020	54	33	21
2021	35	21	13

מקור: משרד המשפטים, הרשות המרכזית לטיפול בחטיפות ילדים על פי אמנת האג, שנים שונות.
 * הרשות המרכזית בישראל פועלת מכוח חוק אמנת האג למניעת חטיפה ולהחזרת ילדים חטופים (התשנ"א - 1991).

בין השנים 2021-1992 חלה תנודתיות רבה במספר מקרי החטיפה של ילדים מישראל ואליה. בשנת 2021 מספר מקרי החטיפה עמד על 35, וכ-60% מהם היו מקרי של חטיפת ילדים מישראל.

לוח 13.25: מספר התיקים שנפתחו במשטרה בגין חטיפת קטינים עקב סכסוכי משמורת*, לפי מצב התיק** / 2023-2000

שנה	סך הכל	פתוח ***	סך הכל	מצב התיק				
				סגור				
				נדון				
				בלא שדון				
סביבה אחרת	על"ן ****	נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין***	מחוסר אשמה	מחוסר ראיות	מזה:		סך הכל	
					זיכוי	הרשעה		
2000	10	0	4	4	0	4	2	0
2005	14	0	0	0	0	0	5	2
2010	11	1	2	2	0	2	2	0
2011	15	2	0	0	0	0	3	0
2012	18	0	2	2	0	2	0	0
2013	14	3	2	2	0	2	4	0
2014	16	2	2	2	0	2	1	0
2015	17	5	1	1	0	1	7	0
2016	13	4	1	1	0	1	6	0
2017	12	5	0	0	0	0	6	0

לוח 13.25: מספר התיקים שנפתחו במשטרה בגין חטיפת קטינים עקב סכסוכי משמורת*, לפי מצב התיק** / 2023-2000

שנה	סך הכל	פתוח ***	מצב התיק					
			סגור					
			בלא שנדון			נדון		
						מזה:		סך הכל
סיבה אחרת	על"ן ****	נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין***	מחוסר אשמה	מחוסר ראיות	זיכוי	הרשעה		
2018	14	8	0	0	0	1	0	0
2019	14	13	0	0	0	1	0	0
2020	11	9	0	0	0	1	0	0
2021	13	12	0	0	0	0	0	0
2022	14	13	0	0	0	0	0	0
2023	7	5	0	0	0	1	0	0

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.

* בלוח זה מוצגים נתונים לגבי חטיפת קטינים עקב סכסוכי משמורת בלבד.

** מצוי בחקירה במשטרה, בפרקליטות או בשלבי תביעה.

*** עילה זו נקראה בעבר "חוסר עניין לציבור" אך שמה הוחלף במסגרת תיקון מס' 82 לחסד"פ בפברואר 2018

**** עבריו לא נודע.

מאז שנת 2000 ועד שנת 2022 נע מספר התיקים שנפתחו במשטרה בגין חטיפת קטינים עקב סכסוכי משמורת בין 10 ל-17 בכל שנה. בשנת 2023, המספר ירד ל-7 תיקים בלבד. החל משנת 2018 מרבית התיקים היו במצב פתוח.

לוח 13.26: מספר התיקים שנפתחו במשטרה בגין חשיפת ילדים בכלי התקשורת בניגוד לחוק*, לפי מצב התיק / 2000-2023

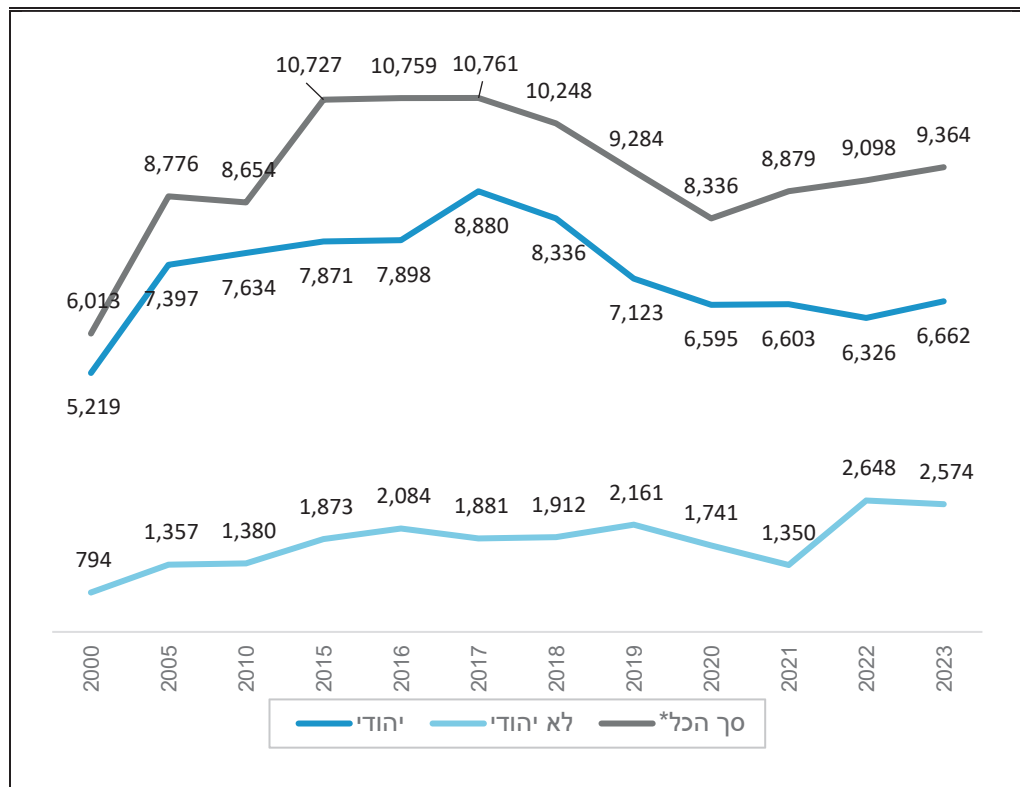
שנה	סך הכל	מצב התיק								
		פתוח **	סגור							
			סך הכל	נדון		בלא שנדון				
				מזה:		מחוסר ראיות	מחוסר אשמה	נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין**	על"ן ****	
				הרשעה	זיכוי					סיבה אחרת
2000	19	0	4	4	0	2	4	8	0	1
2005	48	0	12	12	0	12	5	7	8	4
2010	61	2	16	16	0	16	10	11	6	2
2011	55	2	13	13	0	13	0	16	15	3
2012	102	27	61	61	0	61	0	18	10	1
2013	102	20	17	17	0	17	0	22	11	6
2014	264	59	14	14	0	14	0	121	25	3
2015	245	120	10	10	0	10	0	43	17	4
2016	192	137	2	2	0	2	0	11	29	1
2017	208	115	5	5	0	5	0	0	40	18
2018	160	119	3	3	0	3	0	0	18	13
2019	172	145	6	6	4	2	4	6	11	0
2020	219	169	0	0	0	0	0	18	9	1
2021	210	171	0	0	0	0	0	11	14	3
2022	208	163	1	1	0	1	0	15	17	1
2023	238	174	3	3	0	3	0	18	27	2

מקור: משטרת ישראל, מחלקת אסטרטגיה, מדור מדידה והפקת מידע, שנים שונות.
 * חשיפת ילדים בכלי התקשורת היא עבירה המופיעה בשבעת החוקים והתקנות המפורטים במבוא. העיקרון העומד ביסוד החוקים הוא, שטובתו של הילד ושלומו קודמים לזכות הציבור לדעת. בסעיפי האשמה כלולות עבירות מסוג: פרסום של קטין שנפגע מעבירת מין, פרסום שם אדם שנפגע מעבירת מין ופרסומים אסורים או מזיקים. ** פתוח: מצוי בחקירה במשטרה, בפרקליטות או בתביעה *** עילה זו נקראה בעבר "חוסר עניין לציבור" אך שמה הוחלף במסגרת תיקון מס' 82 לחס"פ בפברואר 2018 **** עבריו לא נודע.

בין השנים 2010-2023 עלה בכ-290% מספר התיקים שנפתחו במשטרה בגין חשיפת ילדים בכלי התקשורת בניגוד לחוק (מ-61 ל-238 תיקים). ב-2023, 73.1% מהתיקים פתוחים ו-25.6% נסגרו מבלי שנדונו.

ילדים עד גיל 14 בטיפולם של חוקרי ילדים (תרשימים 13טו'-13כ' ולוח 13.27)

תרשים 13טו': מספר הילדים עד גיל 14 שנחקרו בידי חוקרי ילדים, לפי דת*
2023-2000 /

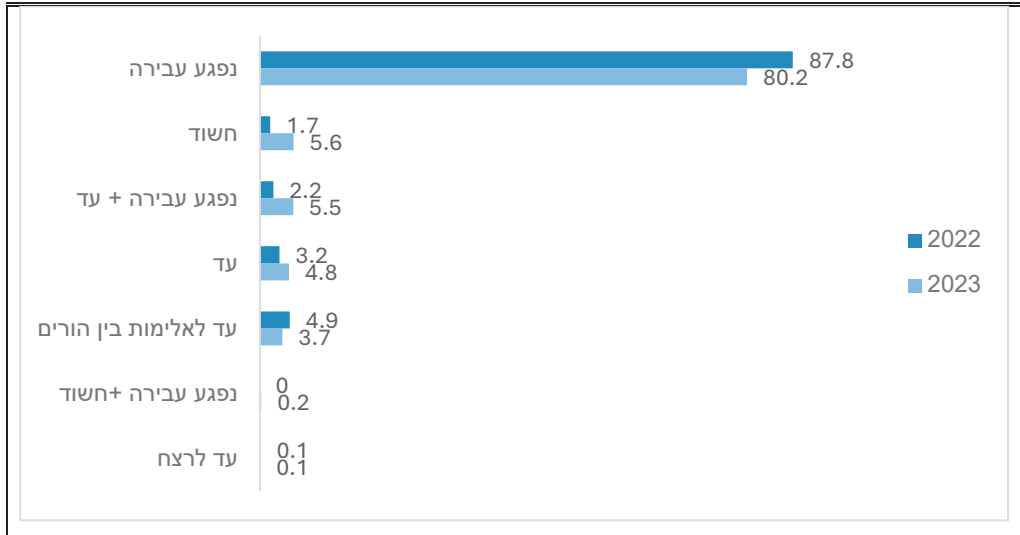

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, שירות חקירות הילדים, נתוני מערכת שחקים (שירות חקירות ילדים, מיוחדות), שנים שונות.

* הסך הכל כולל ילדים שדעתם לא ידועה או סומנה כ'אחר'.

בין השנים 2023-2020 מספר הילדים שנחקרו בידי חוקרי ילדים עלה בכ-12%. שיעור הילדים היהודים מכלל הנחקרים מצוי במגמת ירידה, ובעוד בשנת 2000 הוא עמד על 87% מכלל הנחקרים בשנת 2023 הוא עמד על כ-71% מכלל הנחקרים. בעוד בשנת 2022 מספר הילדים הלא יהודים שנחקרו כמעט הכפיל את עצמו לעומת שנת 2021, בשנת 2023 נרשמה ירידה מתונה של 3% במספר הילדים הלא יהודים שנחקרו על ידי חוקרי ילדים.

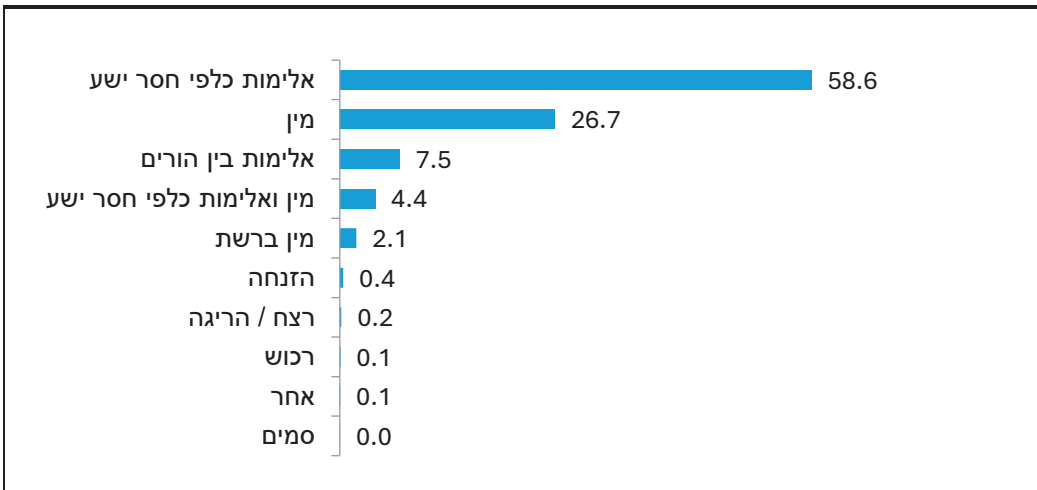
תרשים 13טז: התפלגות מעמד הילדים עד גיל 14 שנחקרו בידי חוקרי ילדים / 2023

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, שירות חקירות הילדים, נתוני מערכת שחקים (שירות חקירות ילדים, מיוחדות), 2024.

בשנת 2023 שיעור הילדים שנחקרו כנפגעי עבירה מכלל הנחקרים ירד בכ-10% לעומת שנת 2022, וזאת לעומת עלייה חדה בשיעור ילדים שנחקרו כחשודים, כעדים או כנפגעי עבירה ועדים יחד.

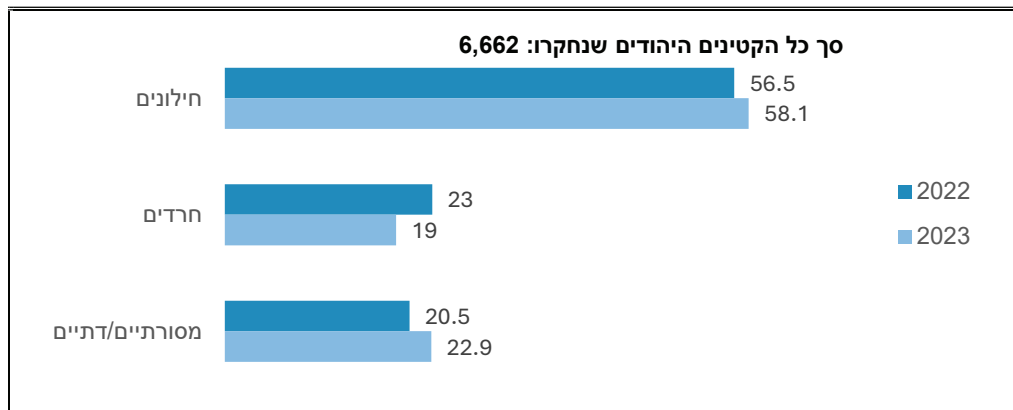
תרשים 13יז: התפלגות סוג העבירה עליה נחקרו ילדים עד גיל 14 בידי חוקרי ילדים / 2023

מקור: משרד העבודה והבטחון החברתי, שירות חקירות הילדים, נתוני מערכת שחקים (שירות חקירות ילדים, מיוחדות), 2024.

כמו בשנים קודמות, כ-90% מהחקירות היו בקשר לאלימות כלפי חסר ישע, עבירות מין או שניהם גם יחד.

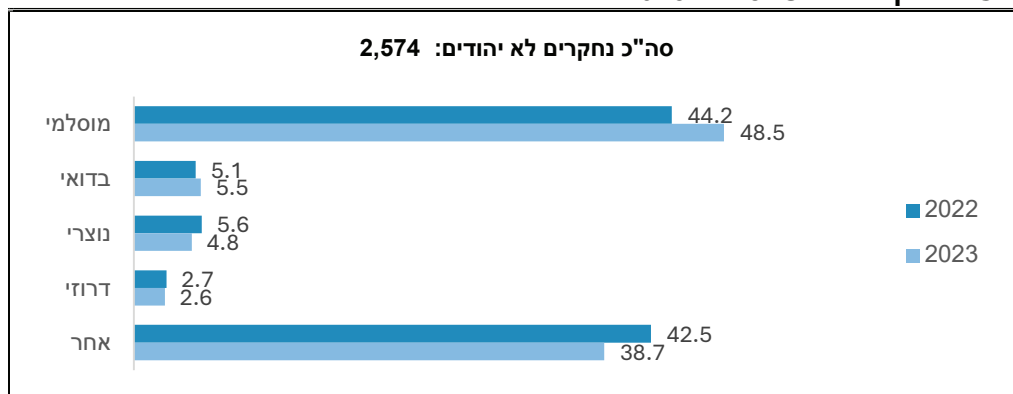
תרשים 13: התפלגות הילדים היהודים עד גיל 14 שנחקרו בידי חוקרי ילדים / 2023

מקור: משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, שירות חקירות הילדים, נתוני מערכת שחקים (שירות חקירות ילדים, מיוחדות), 2024.

בשנת 2023, שיעור הקטינים החילונים מכלל הקטינים היהודים שנחקרו על ידי חוקר ילדים עלה בכ-3%, בעוד שיעור הקטינים החרדים ירד בכ-7% לעומת שנת 2022.

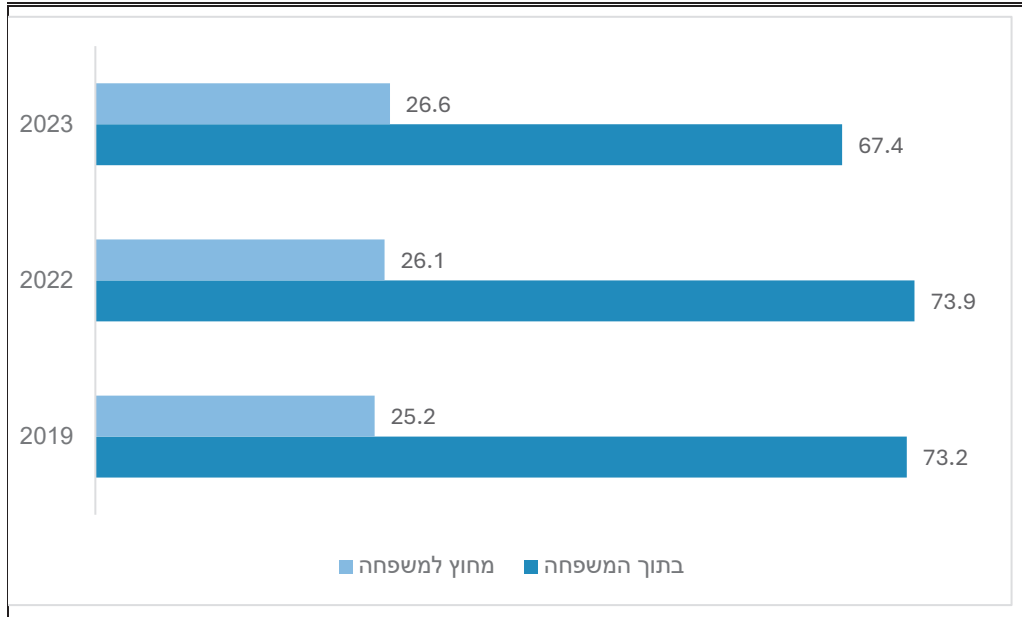
תרשים 13: התפלגות הילדים הלא-יהודים עד גיל 14 שנחקרו בידי חוקרי ילדים, לפי דת וקבוצת אוכלוסייה / 2023

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, שירות חקירות הילדים, נתוני מערכת שחקים (שירות חקירות ילדים, מיוחדות), 2024.

בשנת 2023 חלה עלייה של כ-10% בשיעור המוסלמים מכלל הקטינים הלא יהודים שנחקרו על ידי חוקר ילדים לעומת שנת 2022.

תרשים 13: התפלגות הילדים שחשפו בחקירתם דבר פגיעה, לפי זיקת החשוד
לנפגע/ 2019, 2022-2023

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, שירות חקירות הילדים, נתוני מערכת שחקים (שירות חקירות ילדים, מיוחדות), שנים שונות.

* בחלק מהקטגוריות יש פרטים שלא סווגו, ולכן הסה"כ לא מסתכם ב-100%.

שיעור הילדים שחשפו דבר פגיעה בתוך המשפחה בחקירתם ירד בכ-9% לשנת 2023 עומת שנת 2022. השיעור לגבי פגיעה מחוץ למשפחה נשאר יציב.

לוח 13.27: התפלגות הילדים שחשפו בחקירתם דבר פגיעה, לפי סוג העבירה, גיל הנחקר וזיקת החשוד לנפגע / 2023, 2022, 2019.

2023						2022		2019		
מחוץ למשפחה		בתוך המשפחה		סך הכל						
*אחוזים	מספרים	*אחוזים	מספרים	*אחוזים	מספרים	*אחוזים	מספרים	*אחוזים	מספרים	
100	1,497	100	3,976	100	5,634	100	5,617	100	5,624	סך הכל *
סוג העבירה										
24.0	359	71.4	2,709	58.6	3,300	59.8	3,359	-	-	אלימות כלפי חסר ישע
0.4	6	10.2	388	7.5	420	6.3	353	-	-	אלימות בין הורים
0.7	10	0.4	14	0.4	24	-	-	-	-	הזנחה
62.6	937	13.2	501	26.7	1505	29.4	1,650	-	-	מין
4.9	74	4.5	171	4.4	248	2.2	121	-	-	מין + אלימות חסר ישע
6.9	104	0.1	2	2.1	116	2.0	113	-	-	מין ברשת
0.0	-	0.2	9	0.2	11	0.3	18	-	-	רצח והריגה
0.5	7	0.1	2	0.1	10	0.1	3	-	-	אחר
גיל הנחקר										
13.3	199	15.3	579	14.7	829	-	-	-	-	0-5
16.0	240	33.2	1259	28.6	1609	-	-	-	-	6-9
25.6	383	31.7	1203	29.5	1664	-	-	-	-	10-12
32.6	488	17.3	656	21.7	1225	-	-	-	-	13-14
12.5	187	2.6	99	5.4	307	-	-	-	-	15 ומעלה

מקור: משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, שירות חקירות הילדים, נתוני מערכת שחקים (שירות חקירות ילדים, מיוחדות), שנים שונות.

* סך הכל בכל קטיגוריה (מעמד, סוג העבירה, קבוצת אוכלוסייה וכו').
** בחלק מהקטגוריות יש פרטים לא ידועים (null) ולכן הסה"כ לא מסתכם ב-100%.

מספר הילדים שחשפו בחקירתם דבר פגיעה נותר יציב בשנים 2019-2023. שיעור הילדים שחשפו בחקירתם דבר פגיעה של עבירות מין ירד בכ-10% בשנת 2023 ביחס לשנת 2022, ושיעור הילדים שחשפו בחקירתם דבר פגיעה של עבירות אלימות ירד בכ-2% בתקופה זו. לעומת זאת, שיעור הילדים שחשפו בחקירתם דבר פגיעה של עבירות מין ואלימות גם יחד הכפיל את עצמו, ושיעור הילדים שחשפו בחקירתם דבר פגיעה של עבירות אלימות בין הורים עלה בכ-25% בתקופה זו. בשנת 2023 כ-90% מהחקירות בהן ילדים חשפו בחקירתם דבר פגיעה של עבירות אלימות הן בתוך המשפחה, וזאת לעומת כ-33% בעבירות מין.

לוח 13.28: התפלגות הילדים שחשפו בחקירתם דבר פגיעה, לפי קבוצת אוכלוסיה, מעמד הנחקר ומגדר/ 2023

בנות		בנים		סך הכל		
אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	מספרים		
52.1	2,935	47.9	2,699	5,634	סך הכל	
קבוצת אוכלוסיה						
52.1	2,117	47.9	1,944	4,061	סך הכל	יהודים
52.9	1,248	47.1	1,113	2,361	חילוני	
53.0	386	47.0	342	728	חרדי	
49.7	483	50.3	489	972	מסורתי	
52.4	423	47.6	384	807	מוסלמי	
42.7	38	57.3	51	89	בדואי	
47.7	21	52.3	23	44	דרוזי	
55.7	47	44.3	38	85	נוצרי	
52.7	289	47.3	259	548	ללא סיווג	
מעמד הנחקר						
52.7	2,520	47.3	2,261	4,781	נפגע עבירה	
53.5	160	46.5	139	299	עד	
44.9	132	55.1	162	294	נפגע עבירה + עד	
49.4	121	50.6	124	245	עד לאלימות בין הורים	
9.1	1	90.9	10	11	חשוד	
0.0	-	100.0	2	2	נפגע עבירה +חשוד	
50.0	1	50.0	1	2	עד לרצח	

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, שירות חקירות הילדים, נתוני מערכת שחקים (שירות חקירות ילדים, מיוחדות), 2024.

שיעור היהודים מכלל הילדים שחשפו דבר פגיעה בחקירתם עומד על כ-72%.קבוצת האוכלוסיה שבה השיעור הגבוה ביותר של בנות מבין הילדים שחשפו דבר פגיעה בחקירתן היא ילדים נוצרים, והנמוך ביותר הוא בקרב הילדים הבדואים.

14

ילדים במצבי סיכון ומצוקה

מבוא

פרק זה, המוקדש לילדים במצבי סיכון ומצוקה, הוא אחד הפרקים המורכבים בשנתון. ההגדרה **מיהו ילד בסיכון או במצוקה** תלויה בסביבה, בחברה, בתקופה ובמגדיר. בנוסף, קשה לאמוד את היקף התופעות הקשורות לילדים במצבי סיכון ומצוקה, שכן לפי טבען הן לא תמיד חשופות או מדווחות, והמקרים הידועים אינם אלא קצה הקרחון. אי הבהירות איננה מצטמצמת רק לתחום ההגדרה והזיהוי. גם הגופים המופקדים על הטיפול בילדים אלו רבים ומגוונים, ולא אחת הם אינם מתואמים ביניהם. הגופים הללו אף מגדירים באופן שונה ילדים בסיכון ומצוקה. גם ההחלטה אילו נתונים ראוי לכלול בפרק זה, ואילו נתונים ראוי לכלול בפרקים האחרים (כגון: בריאות, צרכים מיוחדים, תנאי גדילה של ילדים, ילדים נפגעי עבירה ועוד) אינה מובנת מאליה.

עם זאת, ברור כי התופעה של ילדים החיים במצוקה ובמצבי סיכון וסכנה ראויה להתייחסות במסגרת השנתון, בייחוד לאור העובדה, שמספר הילדים הנחשפים ללאימות, לפגיעה ולמצבי סיכון וסכנה הולך וגדל. לפיכך, מצאנו לנכון לייחד לנושא זה פרק בפני עצמו. ניסינו לקבץ נתונים על ילדים במצבי מצוקה מכל אותם גורמים וארגונים העוסקים בילדים אלה: משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, רשויות ממלכתיות, ארגונים וולונטריים ועוד.

הפרק פותח בהצגת נתונים אודות הילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים. בשנת 2023, היו כ- 460 אלף ילדים המוכרים למחלקות השונות. המשאבים העומדים לרשות השירותים הללו אינם מספיקים, ולכן אפשרותם לסייע לאותן משפחות ולאותם ילדים מוגבלת.

החוק הישראלי מחייב כל אזרח החושד חשד סביר, כי קטין סובל מהתעללות מידי האחראי עליו, לדווח על כך למשטרה או לשירותי הרווחה. בפועל, מרבית הדיווחים מגיעים לעובדים הסוציאליים לחוק הנוער. בשנת 2022 מספר הדיווחים הגיע לכ- 60 אלף. עם זאת חשוב לתת את הדעת לכך, שגידולה של אוכלוסיית הילדים נפגעי התעללות לא לוזה בהקצאת המשאבים הדרושים לטיפול הולם בהם.

ילדים ובני נוער עלולים להימצא במצב מצוקה לא רק עקב פגיעת מבוגרים, אלא גם כתוצאה מדפוסי התנהגות מסוכנים שלהם עצמם, כגון שימוש בסמים, באלכוהול ובחומרים ממכרים אחרים.

גם ילדים ובני נוער המבצעים נסיונות התאבדות נתונים במצוקה, וכן נעזרות בהיריון הפונות לקבלת היתר לביצוע הפלה. אנו נוכחים כי בכל התחומים מדובר באוכלוסיית ילדים ובני נוער ההולכת וגדלה, אשר לרוב אינה זוכה לשירותים הולמים שיאפשרו לה להתמודד עם מצוקתה.

בעשורים האחרונים, בשל נסיגת הממשלה ממחויבותה להספקת שירותים לילדים ולבני נוער במצוקה, אנו עדים לכך שארגונים וולונטריים ממלאים, גם אם חלקית, את מקום המדינה.

הנתונים שעליהם מבוסס פרק זה הם:

(א) **נתונים מדווחים בלבד**, שאין בהם כדי לאפשר לאמוד את גודל התופעה כולה של ילדים במצוקה או להעריכה. לפיכך יש להדגיש, כי לא מדובר בכלל המקרים הידועים, אלא רק באלו שהגיעו לידיעת הרשויות המטפלות.

(ב) **נתוני סקרים**, שמקורם בדיווח עצמי.

לוחות 14.1-14.4 ותרשים 14'א' מציגים תמונת מצב של הילדים המוכרים לשירותי הרווחה בישראל. תרשימים 14'ב'-14'ח' ולוחות 14.5-14.6 עניינם דיווחים לעובדים סוציאליים לפי חוק הנוער.

לוח 14.7 עניינו ילדים שטופלו במרכזי הגנה.

לוח 14.8 עוסק בילדים נפגעי אלימות ותקיפה מינית שאותרו בבתי חולים, בקופות חולים ובטיפות חלב. לוחות 14.9-14.10 ותרשימים 14ט'-14י' מיוחדים לילדים ששהו במרכזי חירום.

לוח 14.11 מתמקד בילדים בסיכון הנתונים לטיפולו של אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון במשרד החינוך.

תרשימים 14יא'-14יג' עניינם ילדים במקלטים לנשים נפגעות אלימות.

תרשימים 14יד'-14טז' ולוח 14.12 נוגעים לבני נוער, ילדי הארץ ועולים, בטיפול של רשות חסות הנוער.

לוחות 14.13-14.14 נוגעים לבני נוער המשתמשים בחומרים פסיכו-אקטיביים ובצריכת אלכוהול.

לוח 14.15 מתייחס לבני נוער שאינם עובדים ואינם לומדים.

לוחות 14.16-14.18 ותרשים 14יז' עניינם קטינים שנעדרו מביתם.

לוחות 14.19-14.20 ותרשימים 14יח'-14כב' מתמקדים בנסיגות אובדניים.

לוחות 14.21-14.22 עוסקים בהפסקות היריון של נערות צעירות.

תרשימים 14כג'-14כו' עוסקים בפניות למוקד 105.

תרשים 14כז' עוסק בילדים ובני נוער המטופלים במרכזים אזוריים לטיפול בפגיעות מיניות.

תרשים 14כח' עוסק בילדים המטופלים במרכזים למניעת אלימות במשפחה.

תרשים 14כט' עוסק בפניות למוקד 118 של משרד הרווחה.

לוחות 14.23-14.24 עוסקים בתחושות, מצוקות והתנהגויות סיכון של תלמידים.

לוח 14.25 עוסק באבחנות נפשיות בקרב בני נוער.

תרשים 14ל' עוסק בהערכות סיכון אובדני בקרב תלמידים.

הגדרות

אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון, משרד החינוך – האגף אמון על מימוש מטרות משרד החינוך בכל הקשור לצמצום פערם לימודיים, ולמניעת נשירה. האגף פועל למיצוי הפוטנציאל האישי ולגיבוש תפיסת העתיד של ילדים ובני נוער בסיכון.

מסגרות הפעולה של אגף א', חינוך ילדים ונוער בסיכון, במשרד החינוך:

- **גיל רך ויסודי** – מטרת העל של המחלקה לגיל הרך לתת לילד תמיכה שמתאימה לשלב ההתפתחותי ולקצב האישי שלו, וכן לחזק הורים במשפחות המתמודדות עם מצוקות חיים שונות, באמצעות הדרכה ותמיכה שתגברנה את המודעות שלהן לתפקידן כהורים וכמגדלי דור העתיד.
- **המחלקה לביקור סדיר ומניעת נשירה** – המחלקה היא הגורם המקצועי המועסק בידי משרד החינוך ורשות החינוך המקומית (משרד החינוך נושא במימון של כ-75%, וביתר - הרשות המקומית) והפועל להבטחת ביקור סדיר של תלמידים בגני הילדים ובבתי הספר עד לסיום כיתה יב' ולמניעת נשירתם. זאת מכוח חוק חינוך חובה חינוך, ומתוקף אחריותה של רשות החינוך המקומית לרישומם של כל החייבים בלימוד ולשיבוצם. מטרות המחלקה הן מניעת

נשירת תלמידים ממערכת החינוך, איתור תלמידים נושרים והחזרתם למעגל החיים הבית-ספרי במהירות המרבית. הדבר מתבצע בשיתוף הגורמים הרלוונטיים במשרד החינוך, רשויות החינוך המקומיות ומשרדי ממשלה שונים.

• **כיתות אמ"ץ** (אמונה בעצמי, מוכן למאמץ, צופה להישגים) – תוכנית תוספתית המיועדת לתלמידים בכיתת אתגר, שמטרתה לצמצם פערים לימודיים, חברתיים והתנהגותיים, המבוססת על חוויה לימודית חיובית, שיוצרת מוטיבציה המתחזקת כתוצאה מהישגים בולטים בלימודים.

• **כיתות אתגר** – כיתות קטנות יחסית (18-25 תלמידים) הפועלות בבתי ספר מקיפים עבור תלמידים בעלי יכולת קוגניטיבית תקינה. הצוות החינוכי יוכל לתת מענה פדגוגי ומענה אישי לכל תלמיד בהתאם ליכולותיו.

• **כיתות מב"ר** (מסלול בגרות רגיל) – מיועדות לתלמידים בעלי יכולת קוגניטיבית תקינה. מתקבלים לכיתות אלה תלמידים בעלי בעיית התמדה העונים על פי קריטריונים ועובדים איתם דרכי העבודה מותאמים להם. התוכנית נועדה לחזק תלמידים ברמה רגשית, קוגניטיבית כך שיוכלו להשיג זכאות לתעודת בגרות איכותית מיטבית שתאפשר קבלה למוסדות להשכלה גבוהה.

• **מל"א** (מרחב למידה אחר) – תוכנית למניעת נשירה גלויה וסמויה מבית הספר. מל"א מעניק לתלמידים בסכנת נשירה מסגרת השתייכות ומקום למידה במרחב פיזי מוגדר בתוך בית הספר. במסגרת התוכנית נבנית, לכל תלמיד, תוכנית לימודים אישית, לפי צרכיו.

• **מפתנים** – בתי ספר על-יסודיים (ט"ב) לימודיים/טיפוליים עבור תלמידים בעלי אפיונים התנהגותיים רב-בעייתיים, סוציו-אקונומיים ולימודיים, שנשרו או התקשו להשתלב במסגרת החינוך הרגילה או האלטרנטיבית. בתי ספר אלה משלבים השכלה, הכנה לחיי עבודה, ותוכניות טיפוליות/שיקומיות, לקבוצות של 100-50 תלמידים.

• **מרכזי חינוך** – מסגרת חינוכית עבור תלמידים עם צרכים מיוחדים, שלא נקלטו בבתי הספר המקיפים שמאפשרת, לדוגמה, למידה במסגרות קטנות, מתן יחס אישי ושירות טיפולי.

• **מרכזי נוער** – מרכזים למתן שירותים לנוער בסיכון. המרכזים לנוער נותנים מענה למספר צרכים- שיפור כישוריהם החברתיים של המשתתפים, שיפור הישגיהם הלימודיים ורכישת מיומנויות שונות באמצעות פעילויות וחוויות מגוונות, שמירה ומוגנות של בני הנוער בשעות אחר הצהריים.

• **תוכנית תל"מ** (תכנית לימודים מעצימה) – תכנית שמטרתה להכין תלמידים בעלי חסכים לימודיים וחברתיים לחטיבה העליונה ולהמשך במסלולים בגרותיים. במסגרת התכנית מופעלות כיתות תקניות בחט"ב המאפשרות לתלמידים ללמוד בקבוצות קטנות (עד 15 תלמידים) בחלק מהשעות.

הזנחה – הזנחה מוגדרת כמחדל או פעולה מתמשכת של מניעה מהילד לקבל את צרכיו, כגון: הזנה, טיפול רפואי, טיפול מונע, חינוך וגירויים סביבתיים. היא אף מוגדרת בחוק העונשין כעבירה פלילית.

למרות שמדובר בסוג הפגיעה הנפוץ ביותר בילדים, פעמים רבות היא קיימת מתחת לפני השטח, ולכן היא גם קשה לאיתור. תופעת ההזנחה פחות מוכרת לציבור היות שקשה להגדירה ואף קשה לזהות מחדל שעיקרו הוא אי-עשייה. פעמים רבות ההזנחה קשורה לסוגים נוספים של פגיעה או התעללות, והיא קצה הקרחון של קשיים נוספים במשפחת הילד ובסביבתו.

תוצאותיה של הזנחה עלולות להיות הרסניות עבור הילד, שכן היא עלולה להסתיים במוות או בנזקים מידיים וארוכי טווח, כגון תת-תזונה, עיכוב התפתחותי, נזקים גופניים, נזקים נפשיים ומוגבלות פיזית ו/או שכלית.

הפסקות היריון (הפלות מלאכותיות) – נעשות על פי חוק העונשין – תשל"ז – 1977, בתנאי שהתקיים אחד מאלה: 1. האישה מתחת לגיל הנישואין המינימלי (18), או מלאו לה 40 שנה. 2. ההיריון נובע מיחסים אסורים לפי החוק הפלילי, מגילוי עריות או שלא במסגרת נישואין. 3. הוולד עלול להיות בעל מום גופני או נפשי. 4. המשך ההיריון עלול לסכן את חיי האישה או לגרום לה נזק גופני או נפשי.

השירות לנוער צעירות וצעירים – שירות במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים שמטרתו העצמה וחיזוק מתבגרים צעירות וצעירים בגילאי 13-25 המצויים בסיכון ובמצוקה, בניסיון לשלבם בחברה הנורמטיבית ולהביאם למימוש הפוטנציאל האישי.

התעללות – פגיעה פיזית, מינית או נפשית. על פי החוק הישראלי, פגיעה כזאת נחשבת להתעללות על פי תכיפותה (הישנות הפגיעה) או חומרתה (דהיינו במקרה של פגיעה חד פעמית קשה).

התעללות מינית – התעללות מינית מוגדרת כפגיעה בעלת אופי מיני. לרוב פגיעה זו מתרחשת בהקשר של סוד, איום פיזי או פסיכולוגי, או סחיטה רגשית. הפגיעה עשויה לכלול אונס, מעשה סדום, החדרת חפצים לאיבר המין, מעשים מגונים, חיבוק, ליטוף ונישוק בעלי גוון מיני, אקסהיביציוניזם (חשיפת איברים), מציצנות וכן שימוש בילדים לצורכי פורנוגרפיה או זנות. פוגעים מינית יכולים להיות גם ילדים, חברים לכיתה, או חברים למשחק. התעללות מינית נחשבת לעבירה פלילית על פי חוק. ההתעללות המינית החמורה ביותר היא זו המתרחשת בתוך המשפחה הגרעינית. התעללות מינית מכל סוג גורמת לילד נזק רב הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך.

התעללות פיזית – פגיעה חמורה או מתמשכת בילד באמצעות מכשירים או איברי גוף (בעיטות, נשיכות, מכות, טלטול וכדומה). הפגיעה נעשית על ידי בן משפחה או אדם מבוגר האחראי על הילד, היא נעשית במישרין או בעקיפין, באופן קבוע ומכוון או כאירוע חד פעמי, כדרך חינוכית שגרתית, כענישה, או מחמת התפרצויות זעם וקושי של ההורה לרסן את עצמו.

התעללות פיזית באה לידי ביטוי במעשים הגורמים או העלולים לגרום נזק פיזי לילד, כגון פציעה, שבירת אברים, כוויות, חתכים, תלישת שיער, נשיכה. התעללות בתינוקות כוללת, בין השאר, טלטולים עזים העלולים לגרום לנזק מוחי בלתי הפיך. התעללות פיזית קיצונית עלולה לגרום לנכות ואף למוות. לרוב הפגיעות הגופניות כרוכות בפגיעה נפשית עקב תחושת הפחד, ההשפלה והעלבון בעת ההכאה. התעללות פיזית היא סוג ההתעללות הנפוץ ביותר בילדים. אמנם בכל מכה יש נזק ופגיעה נפשית, אך שומה עלינו להבחין בין מכה להתעללות. עם זאת, לעיתים קרובות יש "מדרון חלקלק" בין השניים, ומה שמתחיל כענישה גופנית, מידרדר באין התערבות להתעללות.

התעללות רגשית – שוללת את קיומו הרגשי של הילד תוך 'רצח אופי' שיטתי ומתמשך. היא מוגדרת כהתנהגות שמעוותת והורסת את תחושת הזהות העצמית וההערכה עצמית של הילד ומחבלת בתפקודים הרגשיים והאינטלקטואליים שלו. היא באה לידי ביטוי, בין היתר, בדחייה או בהתעלמות, בהפחתת ערך, הפחדה, חשיפה לאלימות במשפחה, בידוד, ניצול רגשי, מניעת גרייה מספקת ועוד. התעללות רגשית היא תופעה חמקמקה, עקב היעדר סימנים חיצוניים. היא מדווחת הרבה פחות מהתעללות פיזית ומהזנחה ומופיעה בכל שכבות החברה, בלא קשר להשכלה או למעמד סוציו-אקונומי. התעללות רגשית מזוהה ככזו כאשר מדובר בפגיעה נשנית ומשמעותית. היא הוכרה בחוק כעבירה פלילית.

ועדת פטור – חוק העונשין, תשל"ז-1977 מחייב בסעיף 368 דיווח לעובד סוציאלי לחוק הנוער כאשר יש יסוד סביר לחשוד שנעברה עבירה בקטין בידי האחראי לו או שנעברה עבירה במסגרת חינוכית או טיפולית שבה נמצא קטין. על פי חוק זה, אם עו"ס לחוק קיבל דיווח על קטין, חובה עליו להעבירו למשטרה

בצירוף המלצותיו למשטרה על דרך הפעולה הנכונה בטיפול בדיווח. האפשרות להימנע מדיווח למשטרה ולבחור במסלול טיפול אחר תיתכן רק במצב שבו קיבל העו"ס פטור מדיווח מוועדה הקבועה בחוק (ועדת פטור) שבה יושבים יו"ר הוועדה – פרקליט בכיר, עו"ס מחוזי לחוק הנוער וקצין משטרה בכיר.

חומרים ממכרים - חומרים המשנים את מצב ההכרה, או המשפיעים עליה. מי שמשתמש בהם נעשה תלוי בהם וחסר יכולת להינתק מהם, או להפסיק את השימוש בהם.

חומרים פסיכו-אקטיביים - חומרים המשנים את מצב ההכרה, או המשפיעים עליה.

חוק למניעת התעללות בקטינים וחסרי ישע (סעיף 368 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 חובת הדיווח)- בשנת 1989 תוקן חוק העונשין והוכנס אליו סימן 10, במסגרתו הוטלה חובה לדווח לעובד סוציאלי על פי חוק או למשטרה, כל אימת שיש חשד לעבירה כלפי קטינים וחסרי ישע, כלומר בכל מקרה שבו "היה לאדם יסוד סביר לחשוב כי זה מקרוב נעברה עבירה בקטין או בחסר ישע בידי האחראי עליו". מי שאינו מקיים את חובת הדיווח - דינו מאסר בין שלושה לששה חודשים. החוק קובע גם כיצד חייבים לפעול עובדים סוציאליים לחוק הנוער והמשטרה לאחר קבלת דיווח על חשד לפגיעה בקטין או בחסר ישע.

ילדים בסיכון – (על פי הגדרתה של הוועדה הציבורית לבדיקת מצבם של ילדים ובני נוער בסיכון ובמצוקה, 2006) ילדים מיום היוולדם ועד לגיל 18 החיים במצבים שמסכנים אותם במשפחתם ובסביבתם, ואשר כתוצאה מכך נפגעה יכולתם לממש את זכויותיהם על-פי האמנה לזכויות הילד בתחומים הבאים:

- קיום פיזי, בריאות והתפתחות
- השתייכות למשפחה
- למידה ורכישת מיומנויות
- רווחה ובריאות רגשית
- השתייכות והשתתפות חברתית
- הגנה מפני אחרים ומפני התנהגויות מסכנות שלהם עצמם.

ילד נטוש - ילד נטוש הוא ילד תושב ישראל, שאחד מהוריו לפחות הוא תושב/ת ישראל, והוא ננטש על ידי שני הוריו, או שננטש על ידי אחד מהוריו וההורה השני נעדר, או אינו מתגורר עמו ואינו יכול למלא באופן קבוע את חובותיו כהורה כלפי הילד.

המוסד לביטוח לאומי מעניק גמלה לילדים נטושים המוחזקים – שלא באומנה - בידי בני משפחה מקרבה ראשונה. הזכאות לגמלה מוקנית לילדים עד גיל 18, או עד גיל 20 כאשר עיקר זמנו של הילד מוקדש לסיום לימודיו במוסד חינוכי על יסודי.

מרכזי הגנה - מרכזי הגנה הם מרכזי סיוע ייחודיים, שהוקמו מכוח חוק סיוע לקטינים נפגעי עבירות מין או אלימות התשס"ח-2008, קטין שנפגע מינית, פיזית, נפשית או מהזנחה זכאי לקבל בהם סיוע ומענה לצרכיו המידיים. למרכזים יכולים להגיע גם ילדים עד גיל 12 בעלי התנהגות מינית פוגעת. מרכזים אלו הוקמו במגמה לרכז במקום אחד את רוב פעולות הסיוע הראשוני לילד הנפגע על מנת להקל על הילד ועל הוריו (שאינם הפוגעים) בהתמודדות הנפשית, הפרוצדורלית והפיזית הכרוכה במעבר בין רשויות החוק לטיפול. לפעולות שנעשות במרכזי ההגנה יש חשיבות רבה, הן מקלות על הקטין לשתף פעולה ולחשוף את דבר הפגיעה, היות שהוא יכול לעשות זאת בסביבה ידידותית ותומכת בלי להטלטל בין מקומות שונים.

יש לציין, כי למרכזים אלו ניתן לפנות גם על מנת לקבל ייעוץ לפני החלטה על הגשת תלונה במשטרה. כמו כן, אפשר להגיע לפגישת התייעצות אחת מבלי להזדהות.

אנשי מקצוע המועסקים במרכזי ההגנה אחראים על כל שלביו של תהליך הטיפול הראשוני בנפגע: חקירה, איסוף ראיות ראשוני לשם הגשת כתב אישום והפניה לגורמי טיפול, וכן מתן תמיכה והדרכה להורים.

מרכזי חירום – מסגרות לילדים נפגעי התעללות, הזנחה ועזובה קשות במשפחותיהם. מסגרות אלו הן קצרות מועד. במרכזי החירום שתי יחידות: א. יחידה אינטרנית (פנימייתית) המיועדת להגנה על הילד ולאבחון דינמי שלו ושל האינטראקציה שלו עם הוריו. ביחידה זו גם נבנית תוכנית המשך לילד. הילדים שוהים במרכז בצו בית משפט. ב. יחידה טיפולית אקסטרנית (ייעוצית), שבה אין הוצאה של הילד מביתו.

מרכז הסיוע והפניות של המועצה לשלום הילד (אומבודסמן) – מרכז הסיוע והפניות (אומבודסמן), הפועל במסגרת המועצה הלאומית לשלום הילד והמטפל בכל הפניות והתלונות הנוגעות לפגיעה בזכויות ילדים ולשלומם.

עובדים סוציאליים לחוק הנוער – עובדים סוציאליים, אשר בתוקף מינוי של שר הרווחה ומכוח חוק הנוער (טיפול והשגחה) מופקדים על שלומם ועל רווחתם של ילדים במצוקה. לעובדים הסוציאליים לחוק הנוער יש תפקיד מרכזי במערכת השירותים שנועדה לאתר ילדים הנפגעים מהתעללות ומהזנחה קשה ולטפל בהם. העובדים מקבלים פניות ודיווחים (מתוקף החוק) מגורמים רבים ופועלים בדרכים שונות כדי לבדוק אותם, להעריך את מידת הנזקקות של הילדים המופנים ולפעול בעניינם של ילדים הזקוקים לטיפולם, בין השאר בשיתוף פעולה עם גורמי קהילה, עם המשטרה ועם בתי המשפט לנוער ולמשפחה.

רשות חסות הנוער – יחידה באגף לשירותי מנהל סיוע לבתי משפט ונתקן במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים האחראית על טיפול חוץ-ביתי סמכותי-כופה במתבגרים המצויים במצבים של עבריינות וסטייה חברתית. היחידה מטפלת בבני נוער בקצה הרצף הטיפולי-חינוכי במדינת ישראל לאחר שכל נסיגות הטיפול הקודמים נכשלים. מתבגרים אלה נתונים בסיכון ומופנים לטיפול במעונות נעולים, במעונות פתוחים ובהוסטלים, בדרך כלל מכוח צו בית משפט לנוער.

מקור הנתונים

מקורות הנתונים המוצגים בפרק זה הם משרד הרווחה והביטחון החברתי: תחום העמדת מידע לציבור, מינהל שירותים אישיים וחברתיים, מינהל המגובלות, מינהל של"מ - שיקום, ליווי ומניעה, מפקחת ארצית לנושא מסגרות חירום, סקרים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד הבריאות; אגף המידע, המחלקה לטיפול באלימות במשפחה ותקיפה מינית, השרות הארצי לעבודה סוציאלית, מרכז רפואי רמב"ם והפקולטה לרפואה בטכניון, המכון הארצי למידע רפואי בהרעלות, מכבי. נתונים אודות שתיית אלכוהול ושימוש בסמים בקרב תלמידים נלקחו ממשרד הבריאות. משרד החינוך: המנהל הפדגוגי, שירות פסיכולוגי ייעוצי, משרד המשפטים: פרקליטות המחוזות, המשרד לביטחון הפנים: המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת, משטרת ישראל: מדור נעדרים, מחקר HBSC ישראל לשנת 2023.

בתחתיתו של כל לוח מצוין המקור המדויק. הלוחות מתייחסים לגילאים שונים, ולכן יש לתת את הדעת לגיל המופיע בכותרות.

ילדים המוכרים לשירותי הרווחה
(לוחות 14.1-14.4 ותרשים 14א')

עקב ההגדרות השונות ל"ילד בסיכון", בתחתיתו של כל לוח מופיעה ההגדרה הרלוונטית לו. בשנת 2021 חל שינוי במערכת נתוני היסוד של המשרד, באופן איסופם ובהגדרתם. לכן, לא ניתן להשוות את הנתונים שהתקבלו בשנת 2021 לנתונים הקודמים להם. יש לקחת זאת בחשבון בעת השוואת כל הנתונים של משרד הרווחה משנת 2021 אל נתונים קודמים.

לוח 14.1: התפלגות גיל הילדים (0-17) המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים****
2000-2023

סך הכל בסיכון ישיר/משפחתי***		מזה: ילדי עולים**				סך הכל		שנה / גיל
אחוז מהילדים המוכרים	מספרים	הגדרה חדשה		הגדרה ישנה		אחוזים	מספרים*	
		אחוז מהילדים המוכרים	מספרים	אחוז מהילדים המוכרים	מספרים			
49.1	142,641	-	-	11.1	32,109	100.0	290,417	2000
77.2	291,029	-	-	15.6	58,766	100.0	376,780	2005
79.9	344,438	-	-	18.8	80,949	100.0	430,865	2010
81.8	367,000	3.4	15,381	16.3	73,310	100.0	448,730	2015
84.2	341,612	2.5	10,237	16.6	67,433	100.0	405,598	2020
-	-	2.5	10,634	-	-	100.0	432,111	*2021
63.7	279,876	2.8	12,125	-	-	100.0	439,905	2022
64.9	299,090	1.1	5,002	-	-	100.0	460,769	2023
61.6	37,460	0.2	133	-	-	100.0	60,789	0-3
62.8	49,130	0.6	481	-	-	100.0	78,204	4-6
64.7	132,218	1.3	2,665	-	-	100.0	204,363	7-13
68.4	80,287	1.5	1,723	-	-	100.0	117,419	****14-17

מקור: עיבוד נתוני יסוד של משרד הרווחה והבטחון החברתי, שנים שונות.
* בשנת 2021 חל שינוי במערכת נתוני היסוד של המשרד, באופן איסופם ובהגדרתם. לכן, לא ניתן להשוות את הנתונים שהתקבלו בשנת 2021 לנתונים הקודמים להם. ** הגדרה ישנה: ילדים שהם או הוריהם ילידי חו"ל ועלו ארצה מאז 1990. הגדרה חדשה: ילדים שהם או הוריהם ילידי חו"ל ועלו ארצה בעשר השנים האחרונות. *** בסיכון ישיר או בסיכון משפחתי. הכוונה לבעיות המסכנות את חייו התקינים של הילד ואת התפתחותו והדורשות עזרה, שאין היא בהכרח הוצאה מן הבית. ילדים מוכרים שאינם בסיכון ישיר הם ילדים הרשומים במחלקות השירותים בגין בעיות משפחתיות שאינן קשורות לתפקוד ההורים או לתפקוד הילדים. לרוב אלה בעיות כלכליות. לרוב הילדים המצויים בסיכון ישיר או משפחתי יש גם בעיות כלכליות. **** בלוח זה כל ילד נספר פעם אחת, אך הוא עשוי להופיע במספר תיקים המשוכיכים לבתי אב שונים. מדובר ב-3%-2% בקירוב מהילדים, שמופיעים ביותר מתיק אחד השייך לבית אחד. הבחירה באיזה בית אב ייספרו ילדים אלה שרירותית. **** קבוצת הגיל 14-17 כוללת בפועל ילדים עד לגיל 18.

בשנת 2023, כ-460 אלף ילדים בישראל היו מוכרים לשירותי הרווחה, עלייה של כ-5% לעומת שנת 2022 וכ-7% לעומת שנת 2021. 44.3% מהילדים המוכרים לרווחה בשנת 2023 היו בגילאי 7-13.

מתוך הילדים המוכרים לשירותי הרווחה, כ-1% היו ילדים עולים (5,002 ילדים), מדובר בירידה של 58% ממספר הילדים העולים המוכרים לשירותי הרווחה בשנה הקודמת, אז היוו הילדים העולים כ-3% מתוך הילדים המוכרים לשירותי הרווחה.
מספר הילדים המוגדרים בסיכון ישיר או בסיכון משפחתי עלה בשנת 2023 בכ-7% לעומת שנת 2022.

לוח 14.2: התפלגות ילדים בגיל 0-14 המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים, לפי מגדר ומאפיינים דמוגרפיים וחברתיים / 2010, 2015, 2023

2023		2015		2010			
מספרים	אחוזים*	מספרים	אחוזים*	מספרים	אחוזים*		
100.0	339,700	100.0	347,600	100.0	350,590	סך הכל**	
53.3	180,900	52.2	181,436	52.2	182,957	בנים בנות	מגדר
47.5	161,200	47.8	166,234	47.8	167,643		
67.1	227,900	64.7	224,959	65.7	230,330	יהודים ואחרים** מזה: יהודים ערבים	קבוצת אוכלוסייה
63.9	217,000	61.9	215,053	62.7	219,725		
32.1	108,900	34.7	120,724	32.7	114,521		
35.3	119,800	22.0	76,643	20.7	72,744	1-2	אשכול חברתי כלכלי
17.1	58,100	30.4	105,782	32.2	112,730	3-4	
22.7	77,000	31.4	109,286	30.2	105,794	5-6	
19.6	66,700	12.8	44,554	14.6	51,253	7-8	
2.9	10,000	0.6	1,953	0.8	2,963	9-10	
33.2	112,600	39.2	136,275	-	-	סך הכל	
17.4	58,900	-	-	-	-	מהם: חסמים אישיים וחברתיים	בעלי נזקקות מוגדרת** *
1.9	6,400	-	-	-	-	קשיים בצריכת שירותים ובמיצוי זכויות	
11.3	38,500	-	-	-	-	סיבות רפואיות, מוגבלות והזנחה	
2.1	7,000	-	-	-	-	אלימות	
0.2	600	-	-	-	-	עוני, קשיי הכנסה ותעסוקה	
0.4	1,200	-	-	-	-	התמכרות ועבריינות	

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, חישוב על פי שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 6.1, שנים שונות.
* מתוך כלל בני ה-0-14 המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים באותה השנה, כולל כאלו שסיווגים אינו ידוע, ולכן האחוזים אינם מסתכמים ל-100%. ** כולל אינו ידוע. *** משנת 2021 הנתונים מפורסמים מתוך מערכת נתוני יסוד חדשה בעקבות השינוי ברמת האשכולות והנזקקויות. כך, למשפחה או לפרט יכולים להיפתח יותר מתיק טיפול אחד או להירשם יותר מנזקקות אחת, והם יימנו בכל אחד מהם. בשנת 2022 נערך בלמ"ס פילוח חדש של האשכולות. בכל אשכול מוצגת הנזקקות השכיחה ביותר.

בשנת 2023 כשני שליש מהילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים הם יהודים ואחרים, וכשליש הם ערבים. בפילוח לפי אשכול כלכלי-חברתי, 39.2% מהילדים משתייכים לאשכולות 3-6, וכ-35% מהם שייכים לאשכולות 1-2.

לוח 14.3: התפלגות יישוב המגורים של ילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים, גילם וחלקם בכלל ילדי היישוב / 2023						
אחוז הילדים המוכרים למחלקות מכלל ילדי היישוב	גיל				סך כל הילדים המוכרים למחלקות ביישוב	יישוב
	17-13	12-7	6-4	3-0		
14.7	117,419	204,363	78,204	60,789	460,769	סך הכל
	עירויות					
12.3	11,965	21,029	7,886	5,647	46,526	ירושלים
10.5	2,642	4,779	1,924	1,556	10,899	תל אביב-יפו
9.6	1,623	2,840	1,148	865	6,476	חיפה
19.6	1,367	2,234	758	538	4,067	אום אל-פחם
17.0	543	1,091	456	337	2,427	אופקים
18.3	471	909	359	332	2,072	אור יהודה
18.9	305	553	256	182	1,296	אור עקיבא
19.4	633	1,287	464	288	2,672	אילת
23.6	1,689	2,560	917	750	5,916	אלעד
18.2	246	450	134	79	909	אריאל
14.6	2,388	4,361	1,656	1,429	9,834	אשדוד
10.9	1,215	2,098	836	718	4,867	אשקלון
15.3	411	717	238	230	1,596	באקה אל גרביה
8.7	224	521	230	139	1,114	באר יעקב
16.9	2,312	3,999	1,693	1,287	9,290	באר שבע
26.5	429	669	280	219	1,597	בית שאן
9.2	1,762	3,414	1,395	1,205	7,776	בית שמש
13.6	1,296	2,250	903	836	5,285	ביתר עילית
14.1	3,552	6,385	2,571	2,349	14,857	בני ברק
11.5	789	1,310	480	393	2,972	בת ים
9.5	248	387	140	106	881	גבעת שמואל
7.3	277	519	190	107	1,021	גבעתיים
16.6	450	854	320	315	1,939	דימונה
6.9	385	592	206	119	1,302	הוד השרון
8.0	553	1,011	348	237	2,149	הרצליה
12.4	894	1,636	626	454	3,610	חדרה

לוח 14.3: התפלגות יישוב המגורים של ילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים, גילם וחלקם בכלל ילדי היישוב / 2023

אחוז הילדים המוכרים למחלקות מכלל ילדי היישוב	גיל				סך כל הילדים המוכרים למחלקות ביישוב	יישוב
	17-13	12-7	6-4	3-0		
12.4	1,570	2,635	1,045	707	5,956	חולון
14.6	589	968	486	425	2,448	טבריה
15.6	714	1,094	383	231	2,422	טייבה
17.9	409	703	213	195	1,520	טירה
20.6	429	821	372	282	1,904	טירת כרמל
16.8	540	807	301	280	1,928	טמרה
8.3	373	689	325	251	1,638	יבנה
10.6	229	408	142	118	897	יהוד-נווה מונסון
12.6	237	400	136	104	877	יקנעם עילית
10.5	300	438	169	113	1,020	כפר יונה
9.6	622	1,200	431	297	2,550	כפר סבא
20.6	514	855	344	222	1,935	כפר קאסם
14.5	788	1,238	376	229	1,711	כרמיאל
17.3	1,086	2,449	1,146	980	5,661	לוד
18.2	224	521	230	139	1,237	מגאר
18.4	368	682	255	185	1,490	מגדל העמק
29.9	3,667	6,958	2,740	2,329	15,694	מודיעין עילית
8.0	745	1,160	343	220	2,468	מודיעין-מכבים-רעות
16.1	466	784	300	198	1,748	מעלה אדומים
19.5	334	534	175	120	1,163	מעלות-תרשיחא
13.2	552	952	370	330	2,205	נהריה
9.9	350	648	242	144	1,384	נס ציונה
16.6	941	1,658	625	429	3,632	נצרת
19.8	533	1,081	392	382	2,388	נוף הגליל
18.3	237	400	136	104	877	נשר
17.8	888	1,736	716	534	3,874	נתיבות
13.2	2,067	3,624	1,389	1,009	8,089	נתניה
15.8	445	735	314	214	1,708	סח'נין
20.4	755	1,246	491	426	2,918	עכו
15.3	630	1,342	575	478	3,025	עפולה
17.9	443	645	298	239	1,625	עראבה
13.7	241	615	318	257	1,431	ערד

לוח 14.3: התפלגות יישוב המגורים של ילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים, גילם וחלקם בכלל ילדי היישוב / 2023						
אחוז הילדים המוכרים למחלקות מכלל ילדי היישוב	גיל				סך כל הילדים המוכרים למחלקות ביישוב	יישוב
	17-13	12-7	6-4	3-0		
10.2	1,905	3,436	1,335	973	7,649	פתח תקווה
19.0	758	1,331	547	433	3,069	צפת
17.8	396	707	284	246	1,633	קלנסווה
10.1	366	594	178	111	1,250	קריית אונו
14.7	594	1,090	443	308	2,435	קריית אתא
13.4	788	1,238	376	249	1,569	קריית ביאליק
17.4	844	1,823	842	653	4,161	קריית גת
16.6	402	595	274	210	1,481	קריית ים
10.6	311	532	258	188	1,289	קריית מוצקין
21.6	497	914	382	311	2,104	קריית מלאכי
19.7	320	466	201	164	1,151	קריית שמונה
8.8	589	968	416	306	2,279	ראש העין
12.5	1,710	3,223	1,409	1,083	7,424	ראשון לציון
37.0	3,241	5,525	2,129	1,735	12,630	רהט
9.2	1,097	1,899	680	642	4,318	רחובות
14.2	739	1,611	762	580	3,692	רמלה
9.9	941	1,658	625	429	3,652	רמת גן
9.4	159	267	99	84	1,255	רמת השרון
9.9	405	766	299	211	2,228	רעננה
14.8	405	766	299	211	1,681	שדרות
11.2	406	543	239	235	1,423	שפרעם
מועצות מקומיות (10,000 תושבים ויותר)						
19.5	385	592	206	119	784	אבו סנאן
5.4	84	98	41	19	242	אבן יהודה
14.3	201	325	90	89	511	אזור
22.4	277	519	190	156	1,111	אכסאל
15.9	148	297	106	83	645	אעבלין
15.0	234	380	98	60	772	אפרת
33.8	263	443	226	250	1,182	בועיינה-נוג'ידאת
11.8	252	457	128	64	402	בית ג'ן
5.0	78	112	25	18	251	בנימינה-גבעת עדה

לוח 14.3: התפלגות יישוב המגורים של ילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים, גילם וחלקם בכלל ילדי היישוב / 2023

אחוז הילדים המוכרים למחלקות מכלל ילדי היישוב	גיל				סך כל הילדים המוכרים למחלקות ביישוב	יישוב
	17-13	12-7	6-4	3-0		
19.5	218	339	125	121	803	בסמ"ה
10.8	277	519	190	156	1,142	גבעת זאב
24.1	305	524	241	274	1,344	ג'דידה-מכר
9.2	236	422	156	110	924	גדרה
26.2	374	555	163	128	1,010	גלג'וליה
10.9	212	367	137	65	781	גן יבנה
10.1	248	387	151	109	824	גני תקווה
36.9	941	1,658	625	429	2,363	ג'סר א זרקא
20.2	248	387	140	106	801	ג'ת
13.3	277	519	190	107	644	דאלית אל כרמל
15.7	168	245	65	26	504	דבוריה
21.2	181	321	148	114	878	דיר אל אסד
21.3	181	321	148	114	663	דיר חנא
15.2	337	481	159	100	1,077	זכרון יעקב
27.5	760	1,312	512	432	3,016	חורה
15.2	788	1,238	376	249	2,651	חריש
28.9	311	587	285	253	1,436	טורעאן
18.6	297	432	153	101	1,088	יפיע
24.0	230	468	173	130	1,001	ירוחם
20.5	276	420	162	165	1,023	ירכא
16.3	201	325	90	89	671	כאבול
22.6	788	1,238	376	229	2,194	כסיפה
12.5	62	118	49	41	363	כפר יאסיף
19.4	263	443	226	250	1,628	כפר כנא
29.2	496	972	371	402	2,241	כפר מנדא
18.6	320	547	200	159	1,226	כפר קרע
22.1	471	803	341	326	1,941	לקייה
8.9	148	297	106	85	636	מבשרת ציון
18.9	297	412	108	70	887	מג'ד אל-כרום
8.9	281	418	109	45	491	מזכרת בתיה
5.4	78	112	25	10	225	מיתר
27.9	435	583	198	199	1,415	מעלה עירון

לוח 14.3: התפלגות יישוב המגורים של ילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים, גילם וחלקם בכלל ילדי היישוב / 2023						
אחוז הילדים המוכרים למחלקות מכלל ילדי היישוב	גיל				סך כל הילדים המוכרים למחלקות ביישוב	יישוב
	17-13	12-7	6-4	3-0		
28.0	241	615	318	257	1,366	נחף
11.7	101	143	78	61	523	עין מאהל
20.4	148	291	120	131	690	עספיא
19.5	277	519	190	156	1,313	ערערה
26.4	788	1,238	376	249	2,651	ערערה-בנגב
34.3	411	717	238	230	1,441	פורידיס
12.0	503	808	269	179	1,759	פרדס חנה-כרכור
9.0	201	325	90	89	615	קדימה-צורן
10.7	62	118	49	41	517	קרית טבעון
15.5	133	199	77	66	473	קרית עקרון
27.6	385	626	252	213	1,476	ריינה
20.2	377	675	273	158	1,483	רכסים
20.2	352	625	227	215	1,419	שגב שלום
8.9	186	391	94	52	581	שוהם
9.2	116	194	71	42	423	תל מונד
26.0	668	1,334	607	543	3,152	תל שבע
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים)						
23.5	159	267	99	84	609	אבו גוש
9.7	78	112	25	18	320	אורנית
10.5	78	112	25	18	251	אלפי מנשה
20.0	172	309	105	57	395	בוקעתא
22.6	133	199	77	66	870	ביר אל-מכסור
24.8	191	285	84	69	629	בית אל
16.4	106	179	42	21	294	בית אריה
10.5	84	98	41	19	209	בית דגן
18.4	62	118	49	41	270	בני עי"ש
24.3	194	296	112	78	680	בסמת טבעון
39.4	276	420	162	165	1085	בענה
15.6	106	179	42	37	266	ג'ולס
20.7	140	282	104	74	521	זמר
27.0	229	351	150	141	871	זרזיר

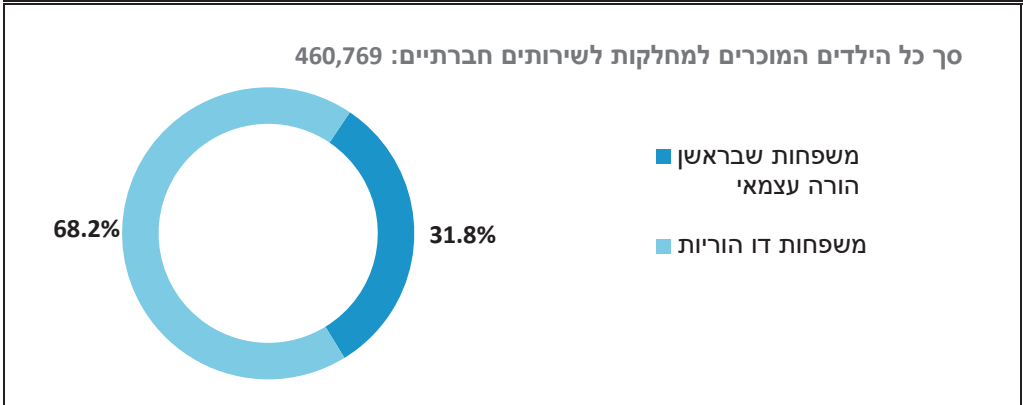
לוח 14.3: התפלגות יישוב המגורים של ילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים, גילם וחלקם בכלל ילדי היישוב / 2023						
אחוז הילדים המוכרים למחלקות מכלל ילדי היישוב	גיל				סך כל הילדים המוכרים למחלקות ביישוב	יישוב
	17-13	12-7	6-4	3-0		
13.6	116	194	51	39	264	חורפיש
25.5	196	407	195	152	950	חצור הגלילית
24.2	259	374	121	112	672	טובא-זנגריה
21.7	198	248	89	68	483	יאנוח ג'ת
7.7	93	131	31	24	191	כוכב יאיר
31.1	194	296	112	116	752	כעביה-טבאש
22.9	259	540	180	80	730	כסרא-סמיע
18.4	87	126	27	15	253	כפר ורדים
20.4	140	282	104	74	625	מגדל שמס
5.9	40	69	14	7	130	להבים
19.5	106	179	42	37	364	מצפה רמון
22.6	167	334	117	90	674	משהד
5.7	45	55	17	9	126	עומר
23.5	107	171	50	40	368	עילבון
34.4	206	416	223	225	1,070	עילוט
9.4	46	71	17	9	143	פקיעין (בוקיעה)
7.7	78	112	25	18	194	פרדסיה
20.0	137	220	56	46	459	קצרין
26.4	214	333	124	102	773	קריית ארבע
18.7	167	334	117	77	695	קריית יערים
15.7	234	380	98	58	634	קרני שומרון
21.1	137	220	56	46	422	ראמה
10.1	45	55	17	9	233	רמת ישי
26.8	252	457	128	64	552	שבלי אום אל-גנם
26.4	198	248	89	68	603	שלומי
27.5	297	432	153	101	673	שעב

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, עיבוד נתוני יסוד, 2024.
 * סך הכל כולל גם יישובים שאינם מופיעים בלוח והמונים כל אחד פחות מ-5,000 תושבים.

ביישובים הבאים אחוז הילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים היה 25% ויותר (בסדר עולה): חצור הגלילית (25.5%), תל שבע (26.0%), ג'לג'וליה (26.2%), קריית ארבע, ערערה בנגב, שלומי (26.4%) בית שאן (26.5%), שבלי-אום אל גנם (26.8%), זרזיר (27.0%), חורה, שעב (27.5%), ריינה (27.6%), מעלה עירון (27.9%), נחף (28.0%), טורעאן (28.9%), כפר מנדא (29.2%), מודיעין עילית

(29.9%), כעביה-טבאש (31.1%), בועיינה- נוג'ידאת (33.8%), פוריידים (34.3%), עילוט (34.4%), ג'סר א-זרקא (36.9%), רהט (37.0%), בענה (39.4%).

תרשים 14א: התפלגות הילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים החיים במשפחות שבראשן הורה עצמאי / 2023

מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, עיבוד נתוני יסוד, 2024.
בשנת 2023, 31.8% מהילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים חיים במשפחות שבראשן עומד הורה עצמאי.

לוח 14.4: מספר הילדים הנטושים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים, לפי גיל ומוצא / 2023, 2018, 2015

*2023			2018	2015	גיל
מהם: ילדי עולים**		סך הכל			
הגדרה חדשה	הגדרה ישנה				
18	-	1,432	348	240	סך הכל
0	-	117	32	20	3-0
0	-	166	32	38	6-4
12	-	648	165	111	13-7
6	-	501	119	71	18-14

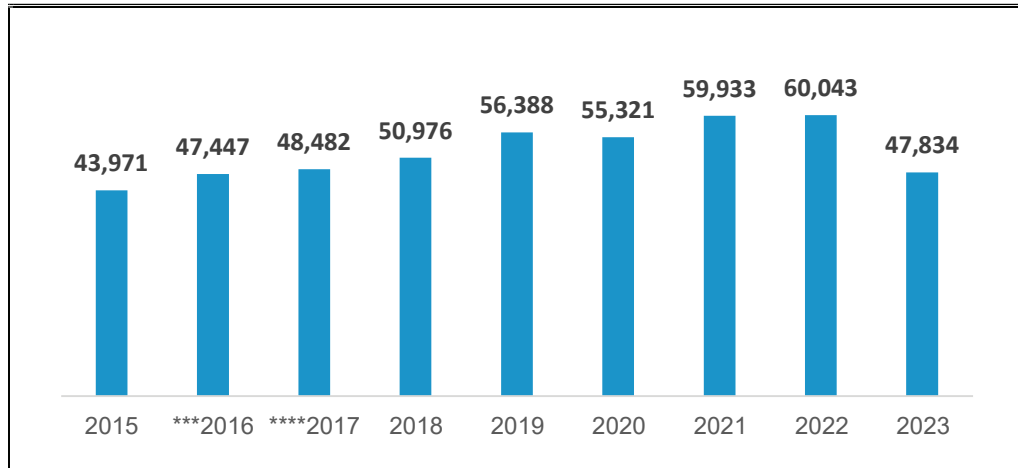
מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, השירות לפרט ולמשפחה, עיבוד נתוני יסוד, שנים שונות.
* בשנת 2021 חל שינוי במערכת נתוני היסוד של המשרד, באופן איסופם ובהגדרתם. לכן, לא ניתן להשוות את הנתונים שהתקבלו בשנת 2023 לנתונים הקודמים להם. ** הגדרה ישנה: ילדים שהם או הוריהם ילידי חו"ל ועלו ארצה מאז 1990. הגדרה חדשה: ילדים שהם או הוריהם ילידי חו"ל ועלו ארצה בעשר השנים האחרונות.

כ-80% מהילדים הנטושים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים הם מעל גיל 7. הקבוצה הקטנה ביותר היא בגילאים 0-3 (8.2%).

דיווחים לעובדים סוציאליים לפי חוק הנוער (תרשימים 14ב'-14ח' ולוחות 14.5-14.6)

הלוחות והתרשימים בתת-פרק זה מתייחסים לדיווחים לעובדים סוציאליים לחוק הנוער.

תרשים 14ב': מספר הדיווחים* לעובדים סוציאליים לחוק הנוער, לפי שנה /
**2023-2015

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים, שנים שונות.

* דיווחים חדשים.

** ממשד הרווחה נמסר כי בשנת 2023 הוטמעה מערכת מידע חדשה בתחום חוק הנוער במחלקות לשירותים חברתיים. הטמעתה של מערכת זו, יחד עם השפעות המלחמה, הביאה לירידה בפרמטרים השונים, וגורמת לכך שהנתונים אינם משקפים את המציאות.

*** בהתאם לדוח 'פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים, שנת 2017' נפלה טעות של 756 דיווחים שנכנסו לחישוב הסופי שהוצג בדוח 2016.

**** בשנת 2017 הגיעו לעובדים הסוציאליים לחוק הנוער 46,778 דיווחים חדשים, ולא נמסרו נתונים של 7 רשויות, אשר סך הדיווחים שהתקבלו מהן בשנת 2016 היה 1,704. ההערכה היא כי בשנת 2017 היה מספר הדיווחים ברשויות אלו לפחות כמו בשנת 2016, לכן הן נכללו בחישוב הסופי של שנת 2017.

מספר הדיווחים לעובדים סוציאליים בשנת 2023 עומד על 47,834, ירידה של כ-20% לעומת שנת 2022.

לוח 14.5: דיווחים* לעובדים סוציאליים לחוק הנוער, לפי שנה, מגדר, גיל וסיבת הדיווח /
**2023-2020

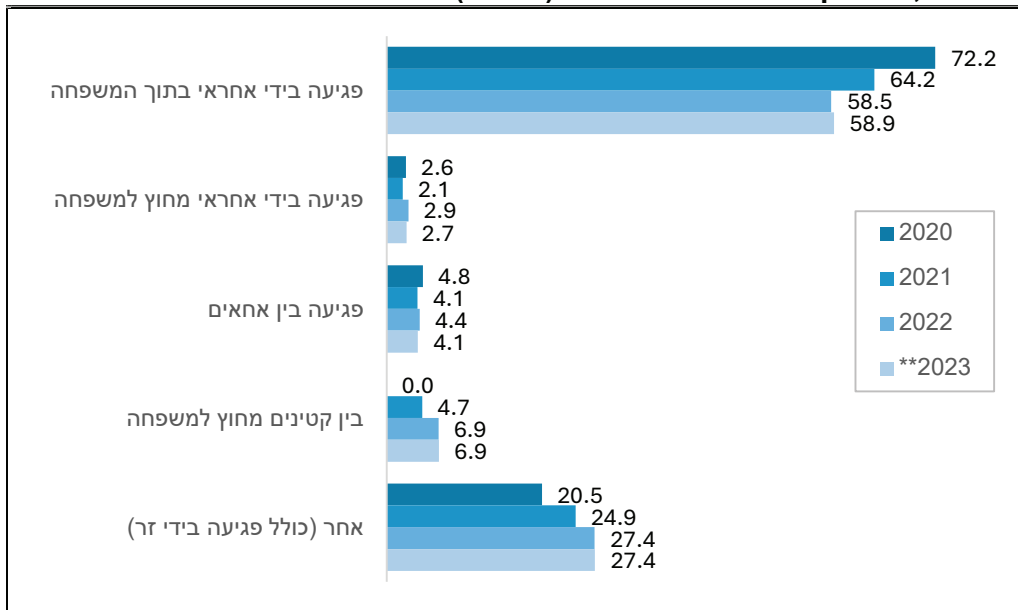
2023	2022	2021	2020	סך הכל	
47,834	60,043	59,933	55,321		
23,259	30,635	30,900	28,725	בנים	מגדר
22,441	28,929	28,495	25,876	בנות	
5,256	9,364	9,795	9,145	5-0	גיל
19,295	29,652	29,248	25,557	13-6	
15,485	19,707	19,619	16,554	17-14	
23,470	31,870	32,429	31,482	סך הכל	סיבת הדיווח***
7,324	9,959	10,805	10,689	הזנחה	
8,970	12,137	13,117	12,227	התעללות פיזית	
5,172	6,805	5,866	5,491	התעללות מינית	
2,004	2,969	2,641	3,075	התעללות רגשית	
9,807	12,796	12,296	10,720	סל הכל	
665	740	766	744	מספר הפניות על פי חוק הנוער לאבחון, טיפול ואשפוז פסיכיאטרי	
246	938	1,012	530	נוער מעורב בפלילים	
1,031	1,491	1,515	1,580	אמירות ונסיונות אובדניים	
685	759	777	757	התמכרויות	
5,134	7,533	6,768	4,929	בעיות התנהגות של קטינים	
2,046	1,335	1,458	2,180	אחר	
32,706	45,630	47,288	39,397	סך הכל	זיקת הפוגע
19,253	26,697	30,348	28,439	אחראי בתוך המשפחה	
867	1,318	999	1,009	אחראי מחוץ למשפחה	
1,354	1,988	1,938	1,889	בין אחאים	
2,261	3,133	-	-	קטינים מחוץ למשפחה	
8,971	12,494	11,771	8,060	אחר (כולל פגיעה בדי זר)	
26,737	41,380	41,833	-	המשך טיפול ע"י עו"ס לחוק הנוער וגורמים נוספים	הטיפול בפניה
8,934	11,905	10,962	-	המשך טיפול ע"י עו"ס משפחה	
2,649	2,933	2,846	-	דיווח שווא/ לא נדרש המשך	

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים, שנים שונות.
* דיווחים חדשים. ממשרד הרווחה נמסר בשנת 2023 הוטמעה מערכת מידע חדשה בתחום חוק הנוער במחלקות לשירותים חברתיים. הטמעתה של מערכת זו, יחד עם השפעות המלחמה, הביאה לירידה בפרמטרים השונים,

וגורמת לכך שהנתונים אינם משקפים את המציאות. *** הסיבות שבגינן הועבר דיווח ביחס לקטין או הסיבות שבגינן נדרש עו"ס לחוק הנוער להתערב. קטין יכול להיכלל ביותר מקטגוריה אחת.

בין השנים 2020-2022, חלה עלייה של כחמישית (19%) בדיווחים לעו"ס חוק נוער בנוגע לילדים מעל גיל 14, כאשר מספר הדיווחים על ילדים מתחת לגיל 14 עלה בכ-12%. מתוך דיווחים אלו, חלה עלייה משמעותית בדיווחים על התעללות מינית (24%), בעיות התנהגות של קטינים (כ-53%) ושל נוער מעורב בפלילים (77%). בנוסף, בין שנים אלו חלה עלייה של בדיווחים שבהם הפוגע היה אחראי מחוץ למשפחה (כ-31%) וירידה בדיווחים שבהם הפוגע היה אחראי בתוך המשפחה (כ-6%).

תרשים 14ג': התפלגות הילדים שדווח עליו לעובדים סוציאליים לחוק הנוער בשל חשד לפגיעה, לפי זיקת הפוגע/ 2016-2023 (אחוזים)*

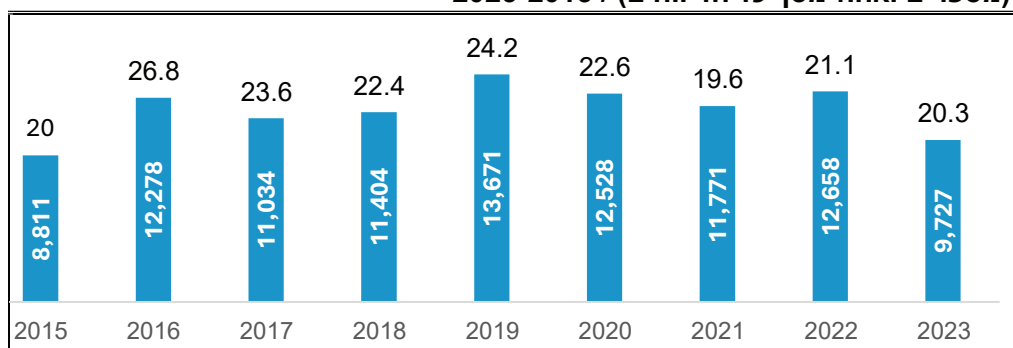

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, דוח פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים, שנים שונות. * אחוזים מסך הדיווחים שדווחו בהם זיקת הפוגע.

** משרד הרווחה נמסר כי בשנת 2023 הוטמעה מערכת מידע חדשה בתחום חוק הנוער במחלקות לשירותים חברתיים. הטמעתה של מערכת זו, יחד עם השפעות המלחמה, הביאה לירידה בפרמטרים השונים, וגורמת לכך שהנתונים אינם משקפים את המציאות.

בין השנים 2020-2023 חלקם של הדיווחים לעובדים סוציאליים לחוק הנוער בשל פגיעה בתוך המשפחה ירד (פגיעה ביד אחראי בתוך המשפחה - 18%, פגיעה בין אחאים - 14%). לעומת זאת, חלקן של הפגיעות מחוץ למשפחה עלה (פגיעה על ידי אחראי מחוץ למשפחה - 4%, פגיעה על ידי אחר - 34%)

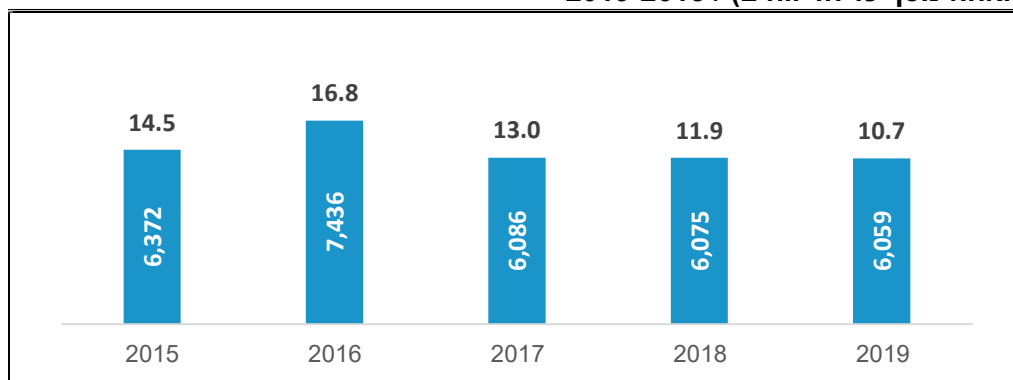
תרשים 14ד': דיווחים לעובדים סוציאליים לחוק הנוער בגין קטינים עם מוגבלויות (מספרים ואחוז מסך כל הדיווחים) / 2023-2015*

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, דוח פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים, שנים שונות.
 * ממשרד הרווחה נמסר כי בשנת 2023 הוטמעה מערכת מידע חדשה בתחום חוק הנוער במחלקות לשירותים חברתיים. הטמעתה של מערכת זו, יחד עם השפעות המלחמה, הביאה לירידה בפרמטרים השונים, וגורמת לכך שהנתונים אינם משקפים את המציאות.

בין השנים 2023-2015 בממוצע כ-22% מהדיווחים לעובדים סוציאליים לחוק הנוער היו בגין קטינים עם מוגבלויות

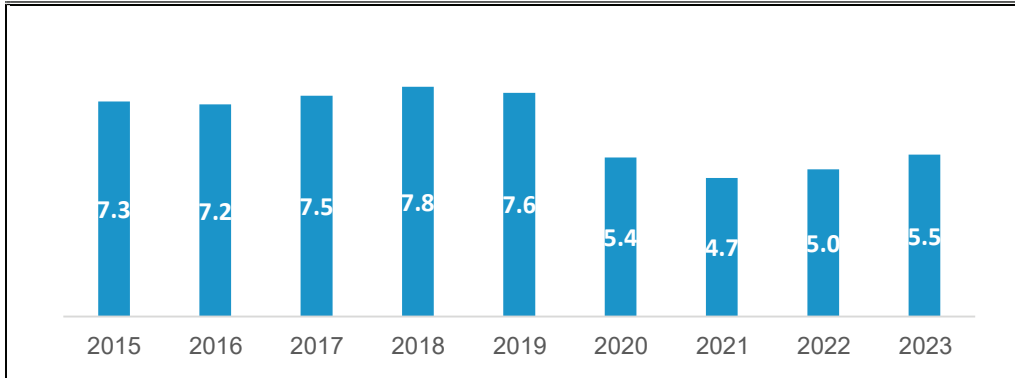
תרשים 14ה': דיווחים לעובדים סוציאליים לחוק הנוער בגין קטינים עולים* (מספרים ואחוז מסך כל הדיווחים) / 2019-2015

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, דוח פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים, שנים שונות.
 * ילדים שהם או הוריהם ילידי חו"ל ועלו ארצה בעשר השנים האחרונות. ייתכן שחלק מהרשויות דיווחו לפי ההגדרה הישנה: ילדים שהם או הוריהם ילידי חו"ל ועלו ארצה מאז 1996.

בין השנים 2019-2015 ירד שיעור הדיווחים לעובדים סוציאליים לחוק הנוער בגין קטינים עולים (מ-14.5% ל-10.7%).

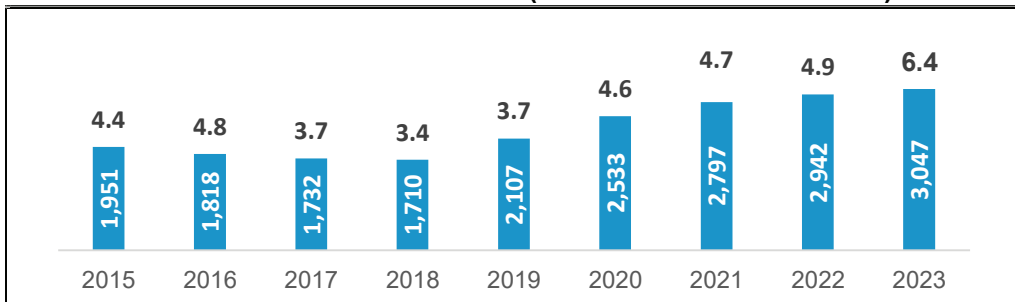
תרשים 14: שיעור דיווחי שווא* / שלא נדרש בהם המשך טיפול לעובדים סוציאליים לחוק הנוער על חשד להתעללות בילדים, הזנחה וסיכון / 2015-2023**

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, דוח פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים, שנים שונות. * דיווח שהתברר כלא נכון לאחר בדיקה. ** ממשרד הרווחה נמסר כי בשנת 2023 הוטמעה מערכת מידע חדשה בתחום חוק הנוער במחלקות לשירותים חברתיים. הטמעתה של מערכת זו, יחד עם השפעות המלחמה, הביאה לירידה בפרמטרים השונים, וגורמת לכך שהנתונים אינם משקפים את המציאות.

בין השנים 2020-2023 שיעור הדיווחים שהוגדרו כדיווחי שווא או ככאלו שלא נדרש בהם המשך טיפול מתוך כלל הדיווחים עומד בממוצע על כ-5%.

תרשים 14: דיווחים על קטינים שבענינם הוגשה בקשה לוועדת פטור מדיווח למשטרה (מספרים ואחוז מכלל הדיווחים) / 2015-2023**

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים, שנים שונות. * ממשרד הרווחה נמסר כי בשנת 2023 הוטמעה מערכת מידע חדשה בתחום חוק הנוער במחלקות לשירותים חברתיים. הטמעתה של מערכת זו, יחד עם השפעות המלחמה, הביאה לירידה בפרמטרים השונים, וגורמת לכך שהנתונים אינם משקפים את המציאות.

בין השנים 2020-2023 ממוצע שיעור הדיווחים על קטינים שבענינם הוגשה בקשה לוועדת פטור מדיווח למשטרה מתוך כלל הדיווחים עמד על כ-5%.

לוח 14.6: מספר הבקשות* שהוגשו לפטור מחובת דיווח אודות פגיעה בילדים ומספר הבקשות שאושרו, לפי מחוז / 2023-2010**

מספר הבקשות שהתקבל בהן פטור		מספר הבקשות לפטור שהופנו לוועדות****				מחוז			
2023	2020	2015	2010	2023	2020	2015	2010		
1,442	1,426	1,552	726	1,651	1,419	1,669	1,054	סך הכל	
פטור זמני	פטור מלא								
26	39	44	83	52	80	64	94	58	צפון
31	76	78	126	109	121	112	146	112	חיפה
319	222	501	805	118	615	578	821	416	מרכז
136	90	207	204	274	277	251	253	272	תל אביב
78	134	117	83	32	241	135	91	43	ירושלים
44	35	78	60	44	86	84	64	54	ש"י
79	66	116	191	97	158	136	200	99	דרום
32	35	55	-	-	73	59	-	-	לכיש
745	697								סה"כ

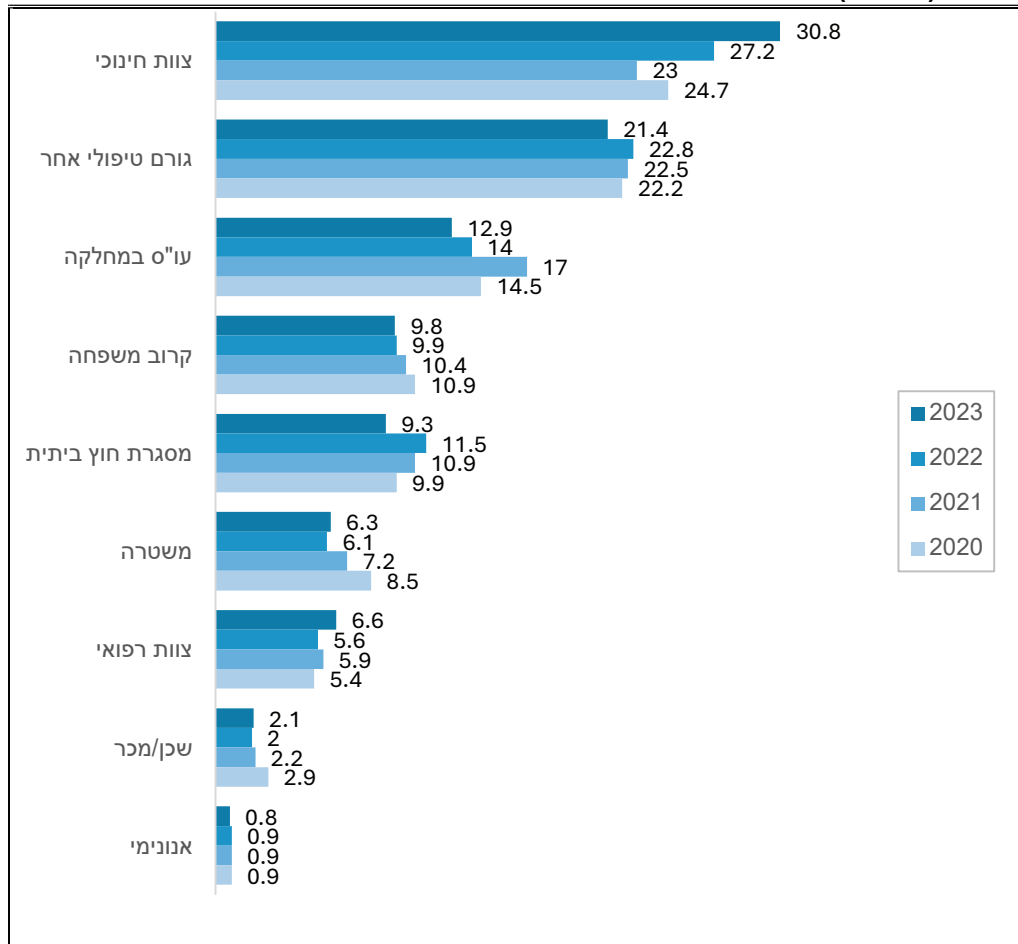
מקור: משרד המשפטים, פרקליטות המחוזות, שנים שונות.

* בקשות הנוגעות לקטינים בלבד, למעט חיפה שבה הבקשות נוגעות לקטינים וגם לחסרי ישע. ** לפי החוק, בסמכותן של ועדות הפטור המוסמכות על פי סעיף 368ד' (ו) לחוק העונשין, התשל"ז, 1977- לפטור עובד סוציאלי לחוק הנוער מדיווח למשטרה על קטין שנפגע בידי מי שאחראי עליו. הסיבות השכיחות למתן פטור הן: חשש לחיי קרבן ההתעללות באם ייפתחו הליכי חקירה; חוסר עניין של קורבן גילוי עריות הנתון בטיפול לדווח על מקרה ישן; חשש שהליכי חקירה יגרמו לנסיגה או להרס המשפחה הנתונה בתהליך שיקום; סירוב של הקורבן לשתף פעולה עם גורמי החקירה. *** כולל בקשות שבוטלו לאחר מכן בידי הפונים, ומקרים שבהם לוועדות לא הייתה סמכות / לא הייתה חובת דיווח מלכתחילה / המשפחה עזבה את הארץ / הייתה פניה למשטרה במקביל לפנייה לוועדה. כולל בקשות שאושרו זמנית. *** ישנן עוד קטגוריות מלבד 'פטור זמני' ו-'פטור מלא' ולכן מספרים אלו אינם מסתכמים לסך הבקשות שאושרו. **** החל משנת 2013 פרקליטים ממחוז מרכז וכן ממחוז ירושלים ישבו בוועדות פטור בשומרון ויהודה. על כן, הנתונים הם בחלוקה למחוזות הפרקליטות, ולא למיקום היישוב.

- חסר נתון
הערה: הנתונים הנאספים לגבי מספר הבקשות שהוגשו בלוח 14.6 אינם זהים לנתוני תרשים 14ז'. יש לקחת בחשבון שהנתונים מכל מקור נאספים במועד אחר במהלך השנה ושיטת איסוף הנתונים איננה זהה.

מספר הבקשות לפטור שהוגשו עלה לפטור מחובת דיווח עלה בכ-16% בין השנים 2020-2023. בכ-87% מהבקשות אושר פטור, וכ-52% מהן פטור מלא.

תרשים 14ח': התפלגות הגורם המפנה ומדווח לעובדים סוציאליים לחוק נוער/ 2020- 2023 (אחוזים)*

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, דוח פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים, שנים שונות.
 * ממשד הרווחה נמסר כי בשנת 2023 הוטמעה מערכת מידע חדשה בתחום חוק הנוער במחלקות לשירותים חברתיים. הטמעתה של מערכת זו, יחד עם השפעות המלחמה, הביאה לירידה בפרמטרים השונים, וגורמת לכך שהנתונים אינם משקפים את המציאות.

בשנת 2023 הגורמים המפנים והמדווחים השכיחים ביותר לעובדים סוציאליים לחוק הנוער היו צוות חינוכי, כאשר שיעור הפניות הממוצע בשנים אלו עומד על כ-26% מכלל הפניות.

ילדים שטופלו במרכזי הגנה (לוח 14.7)

לוח 14.7: סוג פגיעה, מין, גיל, וקבוצת אוכלוסייה של ילדים שטופלו במרכזי הגנה לפי מקום המרכז (מספרים) / 2023-2013										
	מיקום מרכז ההגנה								סך הכל*	
	צפת	נתניה	אשקלון	נצרת	באר שבע	חיפה	ירושלים	תל השומר**	מספרים אחוז מסה"כ	
2013	-	-	-	-	203	80	524	444	100.0	1,251
2014	-	-	-	23	350	240	524	486	100.0	1,623
2015	-	-	231	330	373	326	504	779	100.0	2,543
2016	-	-	263	331	367	256	556	500	100.0	2,273
2017	105	207	339	361	469	356	615	498	100.0	2,950
2018	305	497	341	272	570	242	757	375	100.0	3,359
2019	217	671	600	422	969	406	1,437	913	100.0	5,889
2020	590	705	708	453	1,008	654	1,306	242	100.0	5,666
2021	632	779	715	460	1,161	900	1,355	1,04	100.0	7,004
2022	773	728	1,001	535	1,081	805	1,549	935	100.0	7,407
2023	731	734	924	571	1,417	810	1,543	850	100.0	7,580
חלוקה לפי מגדר, סוג הפגיעה וגיל										
315	269	366	227	589	300	711	338	41.1	3,115	בנים – סך הכל
213	175	297	121	425	182	604	247	29.9	2,264	פגיעה מינית
164	147	173	95	283	156	516	209	23.0	1,743	מזה: 0-14
48	25	22	9	85	26	86	38	4.5	339	מזה: 14-18
1	3	102	17	57	0	2	0	2.4	182	מזה: לא ידוע
102	94	69	106	164	118	107	91	11.2	851	פגיעה פיזית
91	90	37	91	89	114	96	86	9.2	694	מזה: 0-14
10	4	3	9	51	2	11	5	1.3	95	מזה: 14-18
1	0	29	6	24	2	0	0	0.8	62	מזה: לא ידוע

לוח 14.7: סוג פגיעה, מין, גיל, וקבוצת אוכלוסייה של ילדים שטופלו במרכזי הגנה לפי מקום המרכז (מספרים) / 2023-2013 (המשך)

מיקום מרכז ההגנה								סך הכל*		
צפת	נתניה	אשקלון	נצרת	באר שבע	חיפה	ירושלים	תל השומר	אחוז מסה"כ	מספרים	
392	463	509	316	710	495	817	506	55.5	4,208	בנות – סך הכל
326	402	468	259	573	427	750	456	48.3	3,661	פגיעה מינית
216	266	125	142	298	285	528	340	29.0	2,200	מזה: 0-14
102	133	244	78	201	134	219	115	16.2	1,226	מזה: 14-18
8	3	99	39	74	8	3	1	3.1	235	מזה: לא ידוע
66	61	41	57	137	68	67	50	7.2	547	פגיעה פיזית
55	55	18	36	91	57	44	40	5.2	396	מזה: 0-14
11	5	6	11	34	7	23	10	1.4	107	מזה: 14-18
0	1	17	10	12	4	0	0	0.6	44	מזה: לא ידוע
פגיעה בתוך ומחוץ למשפחה*										
534	578	755	359	983	607	1,350	703	77.4	5,869	מינית – סך הכל
205	149	235	87	344	121	558	249	25.7	1,948	מזה: בתוך המשפחה
329	429	520	272	639	486	792	454	51.7	3,921	מחוץ למשפחה
169	155	112	160	305	186	175	142	18.5	1,404	פיזית – סך הכל
118	23	34	38	210	46	75	52	7.9	596	מזה: בתוך המשפחה
51	132	78	122	95	140	100	90	10.7	808	מחוץ למשפחה
28	1	57	52	129	17	18	5	4.1	307	לא סומן
סך כל הפגיעות המיניות והפיזיות										
323	172	269	125	554	167	633	301	33.6	2,544	בתוך המשפחה
380	561	598	394	734	626	892	544	62.4	4,729	מחוץ למשפחה
סוג טיפול שבוצע במרכז ההגנה										
323	305	378	243	328	285	455	273	43.2	2,590	אינטימיקט"ע
47	54	84	58	153	49	109	45	7.9	599	זקירות נוער
113	191	123	157	229	240	209	195	19.2	1,457	חקירות ילדים

לוח 14.7: סוג פגיעה, מין, גיל, וקבוצת אוכלוסייה של ילדים שטופלו במרכזי הגנה לפי מקום המרכז (מספרים) / 2023-2013 (המשך)

סך הכל*	מספרים	אחוז מסה"כ	מיקום מרכז ההגנה						צפת
			תל השומר	ירושלים	חיפה	באר שבע	נצרת	אשקלון	נתניה
בבירור ראשוני ע"י עו"ס עדויות ממקורבים הפנייה להמשך טיפול חקירה מיוחדת בדיקה רפואית	1,242	16.4	60	312	21	312	152	143	28
	590	7.8	73	58	109	134	44	43	84
	2,207	29.1	154	197	344	653	198	275	142
	78	1.0	19	2	23	1	4	2	17
	48	0.6	2	2	11	2	8	3	13
מסדר תמונות	4	0.1	0	3	0	0	1	0	0
התייעצות עם גורמי קהילה	1,523	20.1	148	38	346	288	47	112	220
התערבות משטרתית אחרת	24	0.3	0	0	0	2	9	7	1
הגורם המפנה									
משטרה	2,186	28.8	302	214	334	204	312	282	364
רווחה	2,002	26.4	173	433	187	496	107	244	75
חקירות ילדים	205	2.7	0	1	16	106	78	2	2
עצמי	1,373	18.1	153	409	178	201	0	140	200
חינוך	1,019	13.4	136	297	35	238	8	152	60
בריאות	228	3.0	65	42	23	54	6	17	6
אחר	385	5.1	20	135	32	46	26	52	27
לא סומן גורם מפנה	182	2.4	1	12	5	72	34	35	0

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, מרכזי הגנה, שנים שונות.

הערה: * ייתכן דיווח של יותר מסוג פגיעה אחת. בחלק מן הקטגוריות ישנן פניות שלא סווגו, ולכן האחוזים אינם מסתכמים ל-100%. ** מרכז ההגנה בתל השומר (שיבא) הפסיק לפעול ב-2020, ובמקומו נפתח מרכז גוש דן (ברמת גן). נתוניו של מרכז ההגנה גוש דן נספרים בעמודה זו החל משנת 2020. בשל סגירת מרכז ההגנה בתל השומר, לא התקבלו נתונים ממרכז זה בשנת 2020. היות ובכל המרכזים שנספרו במלואם בשנת 2020 חלה עלייה במספר הילדים שטופלו בכל מרכזי ההגנה (מלבד ירושלים), ניתן להניח שבשנת 2020 חלה עלייה במספר הילדים שטופלו במרכזי ההגנה, ואת הירידה בסך הכל המדווח בשנת 2020 לעומת השנה הקודמת ניתן לייחס לאי-ספירת הילדים שטופלו במרכז ההגנה בתל-שומר בשנת 2020.

בין השנים 2019-2023 חלה עלייה של 28.7% במספר של ילדים שטופלו במרכזי הגנה מ-5,889 ל-7,580 פגיעות. בשנת 2023, רוב הנפגעים הן בנות (55.5%) ו-41.1% מהנפגעים הם בנים. מתוך הפגיעות, 77.4% הן פגיעות מיניות ו-18.5% הן פגיעות פיזיות. רוב הפגיעות הן מחוץ למשפחה (62.4%) וכשליש הן פגיעות בתוך המשפחה (33.6%). באשר לסוג הטיפול שבוצע במרכז ההגנה, 43.2% מהילדים עברו אינטייק ע"י עו"ס, 29.1% הופנו להמשך טיפול וביחס ל-20.1% נערכה התייעצות עם גורמי קהילה. מתוך הפניות, 28.8% מגיעות מהמשטרה, 26.4% משירותי הרווחה ו-18.1% הן הפניות עצמיות.

ילדים נפגעי אלימות ותקיפה מינית שאותרו בבתי חולים,
בקופות חולים ובטיפות חלב (לוח 14.8)

לוח 14.8: מספר ילדים נפגעי אלימות ותקיפה מינית שאותרו* בבתי חולים, בקופות חולים ובטיפות חלב, לפי סוג פגיעה**, גיל ומגדר / 2023-2000											
גיל ומגדר								בנות	בנים	סך הכל	סוג הפגיעה
17-13		12-7		6-4		3-0					
בנות	בנים	בנות	בנים	בנות	בנים	בנות	בנים				
סך הכל											
-	-	-	-	-	-	-	-	1,055	934	1,989	2000
-	-	-	-	-	-	-	-	1,142	1,067	2,209	***2005
561	338	297	381	275	180	505	610	1,639	1,609	3,654	****2010
321	532	280	270	199	204	471	420	1,481	1,216	3,173	2015
699	394	325	376	200	256	504	563	1,728	1,589	3,825	*****2018
728	338	378	442	261	315	523	653	1,890	1,748	4,029	*****2019
623	340	322	339	219	264	503	647	1,667	1,590	5,834	*****2020
720	413	389	312	1,784	347	977	527	3,870	1,599	5,469	*****2021
722	347	333	321	214	241	431	546	1,700	1,455	3,155	2022
752	418	338	388	261	285	462	556	1,813	1,647	3,460	2023
בתי חולים											
528	314	177	197	113	106	267	364	1,085	981	2,066	סך הכל
106	126	43	76	28	38	73	107	250	347	597	התעללות פיזית
143	116	69	86	41	51	167	234	420	487	907	הזנחה/ מניעת טיפול
71	13	23	9	24	9	12	7	130	38	168	התעללות/ תקיפה מינית
62	31	19	13	4	2	3	6	88	52	140	התעללות נפשית
10	17	7	4	2	2	8	10	27	33	60	הטרדה מאיימת
133	10	15	9	14	4	4	0	166	23	189	תקיפה מינית בידי זר או אדם מוכר שאינו בן משפחה

לוח 14.8: מספר ילדים נפגעי אלימות ותקיפה מינית שאותרו* בבתי חולים, בקופות חולים ובטיפות חלב, לפי סוג פגיעה**, גיל ומגדר / 2023-2000

גיל ומגדר								בנות	בנים	סך הכל	סוג הפגיעה
17-13		12-7		6-4		3-0					
בנות	בנים	בנות	בנים	בנות	בנים	בנות	בנים				
3	1	1	0	0	0	0	0	4	1	5	התעמרות כלכלית ו/או מניעת זכויות
מסגרות בקהילה (קופות חולים וטיפות חלב)											
224	104	161	191	148	179	195	192	728	666	1,394	סך הכל
106	126	43	76	28	38	73	107	235	285	520	התעללות פיזית
143	116	69	86	41	51	167	234	209	210	419	הזנחה/ מניעת טיפול
71	13	23	9	24	9	12	7	136	35	171	התעללות/ תקיפה מינית
62	31	19	13	4	2	3	6	117	114	231	התעללות נפשית
10	17	7	4	2	2	8	10	13	13	26	הטרדה מאיימת
133	10	15	9	14	4	4	0	17	7	24	תקיפה מינית בידי זר או אדם מוכר שאינו בן משפחה
3	1	1	0	0	0	0	0	1	2	3	התעמרות כלכלית ו/או מניעת זכויות

מקור: משרד הבריאות, המחלקה לטיפול באלימות במשפחה ותקיפה מינית, השרות הארצי לעבודה סוציאלית, שנים שונות.
 * ילדים שהצוות הרפואי איתר בהגיעם למיון/לאשפוז בבתי חולים או לקופות החולים. לרוב, ילדים אלה מדווחים לוועדות האלימות. אחדות מהן דנות רק במקרים השנויים במחלוקת, ואילו אחרות דנות בכל מקרה.
 ** הסיווג נעשה על פי הפגיעה העיקרית (ילד עלול להיפגע משני סוגי פגיעה ויותר).
 *** משנת 2005 כלולים נפגעי תקיפה מינית במשפחה ומחוצה לה שהגיעו ל-26 בתי חולים. משנת 2007 סך הכל כולל דיווחי קופות חולים.
 **** ב-2010 כולל בתי חולים וארבע קופות חולים וכן 406 קטינים עד גיל 6 שהגיעו לטיפול ולמעקב בתחנות לבריאות האם והילד ושנחשדו או אותרו כנפגעי התעללות.
 ***** סך כל הילדים ב-2018-2020 גבוה מסך המגדר והגילאים בשורה זו מכיוון שהוא כולל ילדים בטיפת חלב שלגביהם אין פירוט גיל ומגדר (391, 508 ו-2,577 ילדים, בהתאמה). כמו כן, ב-2020 חלה עלייה גדולה במספר הילדים שאותרו בטיפות חלב כחשופים לאלימות, בעקבות שינויים באופן התשאול והטמעה של מערכת "מחשבה טובה". לכן, העלייה בשנה זו אינה מצביעה בהכרח על עלייה במקרים, אלא על אופן איתור שונה.
 הערה: 1. נתוני שנת 2018-2021 מתייחסים לגילאים 0-18 (לעומת 0-17 בשנים קודמות). 2. נתונים נוספים על אלימות במשפחה ראו בפרק 13.

מספר ילדים נפגעי אלימות ותקיפה מינית (כולל חשופים לאלימות) שאותרו במסגרות בריאות שונות בשנים 2023-2022 נמוך ב-36% -42% ממספר הילדים שאותרו בשנת 2021. בשנים 2022-2023 כ-40% מהמקרים שאותרו היו של הזנחה/מניעת טיפול וכשליש מקרים של התעללות פיזית.

ילדים במסגרות חירום
(תרשימים 14ט'-14י' ולוחות 14.9-14.10)

לוח 14.9: מספר הילדים בסיכון שטופלו ביחידות אינטרניות ואקסטרניות של משרד הרווחה, לפי סוג מסגרת ומגדר / 2023-2021

סוג מסגרת	יחידות אינטרניות (ילדים)	יחידות טיפוליות-ייעוציות אקסטרניות (משפחות)
2021	460	507
2022	521	568
2023	613	515*
לפי מגדר		(מתוך כלל הילדים)
בנים	53.5%	-
בנות	46.4%	-

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, אגף בכיר משפחות ונוער בקהילה, שנים שונות.
*בהתאם לנתוני משרד העבודה, הסיבה לירידה בתפוסה נובעת משינויים מבניים שערך המשרד והשפעה של זה על הפניות ליחידות.
בין השנים 2023-2021 חלה עלייה של כ-33% במספר הילדים שטופלו ביחידות האינטרניות של משרד הרווחה (מ-460 ילדים ל-613 ילדים). בין שנים אלה ישנה מגמה לא עקבית במספר המשפחות שטופלו ביחידות טיפוליות-ייעוציות אקסטרניות.

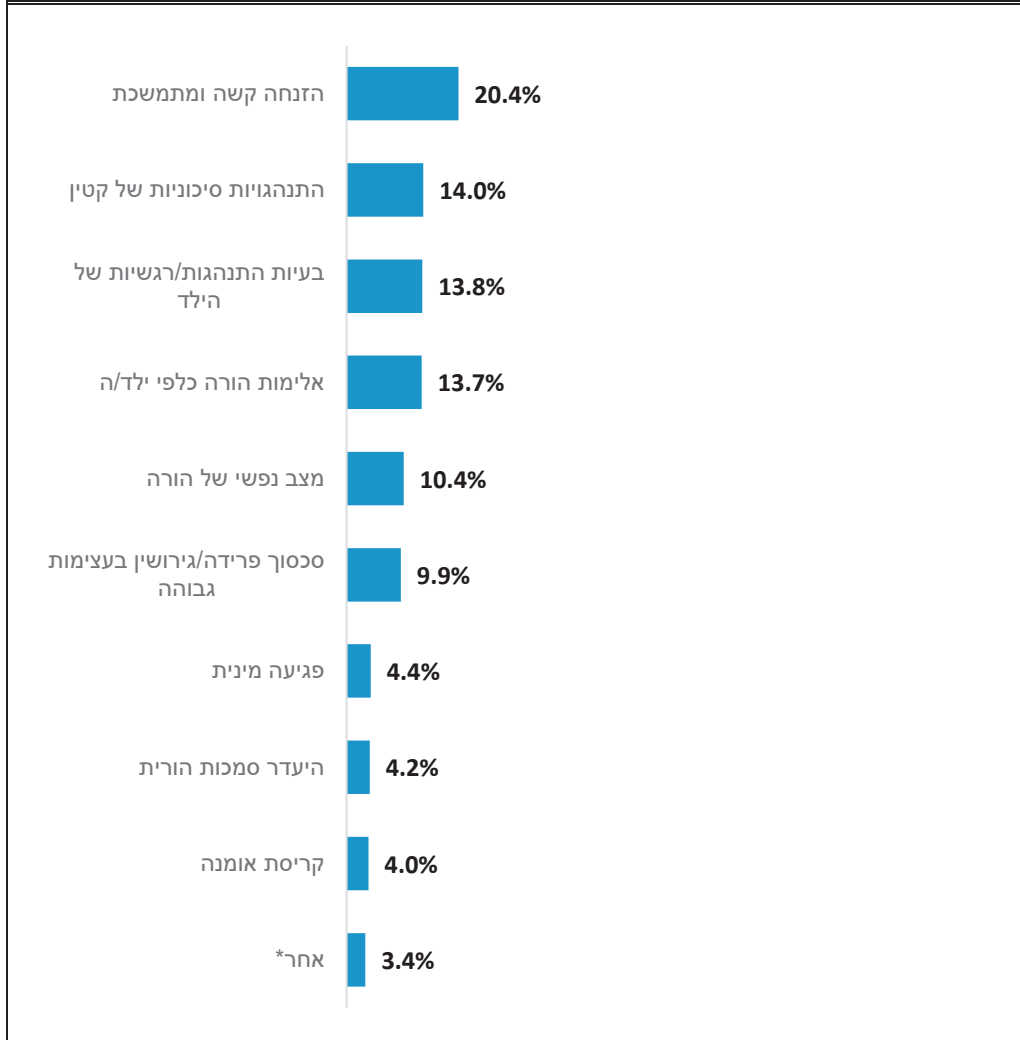
לוח 14.10: ממוצע משך הטיפול וממוצע גיל של הילדים בסיכון שהיו בטיפול במסגרות חירום, לפי סוג מסגרת / 2023

סוג מסגרת	משך הטיפול (ממוצע חודשים)	גיל (ממוצע)
מרכז חירום אינטרני	5 חודשים	9.2
מרכז חירום אקסטרני (משפחות)	שנה ושלושה חודשים	-

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, אגף בכיר משפחות ונוער בקהילה, 2024.

בשנת 2023, זמן הטיפול הממוצע למשפחות במרכזי החירום האקסטרניים היה פי 3 ארוך יותר מזמן הטיפול בילדים במרכזי החירום האינטרניים (15 ו-5 חודשים).

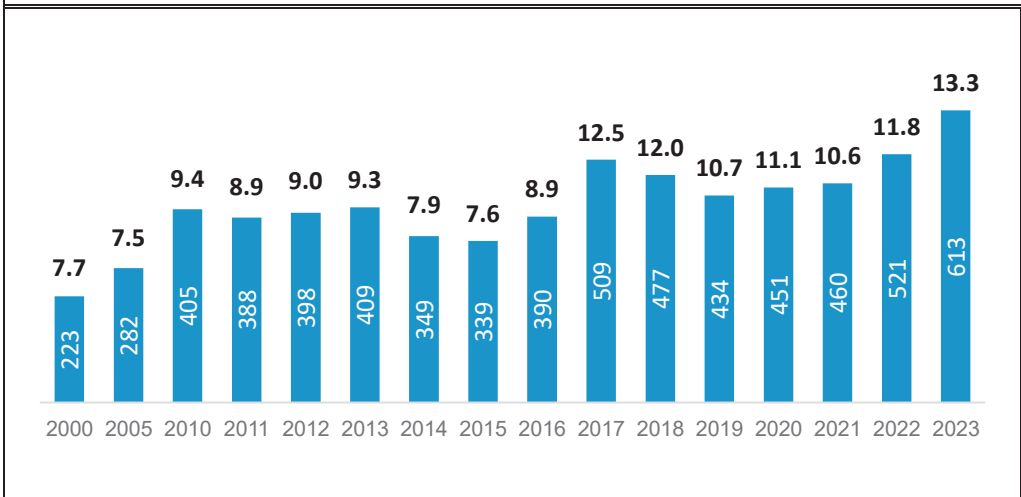
תרשים 14ט': שיעור הילדים בסיכון שהיו בטיפול במסגרת חירום אינטרנית, לפי הסיבה העיקרית להפניה / 2023

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, אגף בכיר משפחות ונוער בקהילה, 2024.
 *קבוצת 'אחר' - מכילה 'מוות של הורה' (1.1%), 'מצב התמכרותי של הורה' (1.1%), 'נטישה הורית' (1.1%), 'התעללות רגשית' (0.9%) וקריסת פנימייה (0.3%).

בשנת 2023, 20.4% מהילדים שהיו בטיפול במסגרת חירום אינטרנית, הופנו למסגרת עקב הזנחה קשה ומתמשכת, 14% מהילדים הופנו עקב התנהגויות סיכוניות של קטין, 13.8% בגלל בעיות התנהגות/רגשיות של הילד ו-13.7% מהילדים שהיו בטיפול במסגרת הופנו בגלל אלימות הורה כלפי הילד/ה.

תרשים 14: התפלגות* הילדים בסיכון שהיו בטיפול במרכז חירום אינטרני, לפי שנה / 2023-2000

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, שירות לילד ונוער, מפקחת ארצית לנושא מסגרות חירום, שנים שונות. חישוב שיעורים ל-10,000: המועצה לשלום הילד על בסיס נתוני משרד הרווחה והביטחון החברתי.

* שיעורים ל-10,000 מכלל הילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים.
הערה: בסוף שנת 2013 נסגר מרכז החירום במחוז מרכז.

בשנים 2023-2017, השיעור ל-10,000 של ילדים ששהו במרכזי חירום אינטרניים, מכלל הילדים המוכרים למחלקות לשירותים חברתיים, עמד בממוצע על כ-11.7 ל-10,000.

ילדים בסיכון המטופלים בידי אגף א' חינוך ילדים ונוער בסיכון, במשרד החינוך (לוח 14.11)

לוח 14.11: התפלגות הילדים ובני הנוער בסיכון שטופלו בידי מחלקות אגף א', חינוך ילדים ונוער בסיכון* במשרד החינוך, לפי מחלקות האגף / תש"פ-תשפ"ד

תשפ"ד		תשפ"ג		תשפ"ב		תשפ"א		תש"פ		מחלקה
מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	
100.0	396,064	100.0	385,886	100.0	367,173	100.0	354,568	100.0	346,044	סך הכל
40.2	159,164	40.9	157,800	41.1	150,852	41	145,852	42.1	145,852	רווחה חינוכית**
25.5	101,178	25.1	97,030	23.2	85,209	23.4	83,125	20.9	72,447	ביקור סדיר ומניעת נשירה
9.2	36,547	8.8	34,063	9.3	34,063	8.9	31,671	8.5	29,392	כיתת אתגר***
8.7	34,454	8.3	32,177	8.8	32,177	9.2	32,755	8.4	29,071	כיתת מב"ר
4.5	17,822	4.6	17,750	4.8	17,615	4.9	17,500	5.0	17,268	מרכז חינוך
2.0	7,783	2.2	8,333	2.5	9,000	2.2	7,800	2.6	9,148	גיל רך
2.0	7,826	2.2	8,421	2.5	9,122	2.1	7,428	1.6	5,666	קידום נוער****
1.7	6,659	1.8	6,873	2.0	7,337	2.3	8,280	2.1	7,212	היל"ה
-	-	-	-	2.0	7,212	1.6	5,555	1.7	5,855	כיתת תל"מ/מל"א*****
1.3	5,319	1.4	5,319	-	-	-	-	-	-	כיתות תל"ם (כיתה ט')
0.1	270	0.1	270	-	-	-	-	-	-	תל"ם נחשון (חברה בדואית)
1.1	4,248	0.8	2,949	-	-	-	-	-	-	מל"א (חט"ב +יסודי)
1.5	6,120	1.6	6,075	1.6	6,015	1.7	6,015	1.7	6,015	מועדוניות
1.3	4,964	1.1	4,343	1.9	6,800	1.9	6,780	2.0	6,780	מרכז נוער
0.6	2,277	0.6	2,440	0.2	700	0.3	900	0.3	900	חסות הנוער
0.1	588	0.2	614	0.2	571	0.2	580	0.2	638	מפתנים (בשיתוף משרד הרווחה)
0.1	250	0.1	250	0.1	300	0.1	300	0.1	265	מרכז חירום*****
0.2	595	0.3	1,179	0.1	200	0.0	200	0.0	200	בתי כלא

מקור: משרד החינוך, המנהל הפדגוגי, שנים שונות.

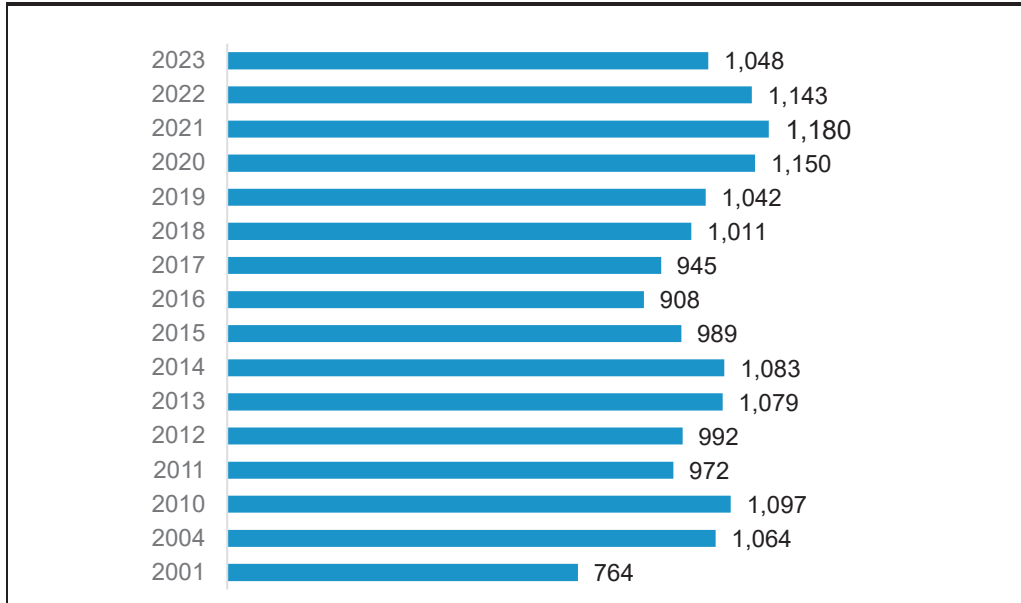
* לשעבר אגף שח"ר.

** כולל: רווחה חינוכית, התוכנית הלאומית 360, שיקום שכונות, תרבות ואומנות בקהילה. *** כולל כיתות אומ"ץ.
 **** לא כולל מטופלי קידום נוער שלומדים בתוכנית היל"ה. ***** החל משנת תשפ"ג נמסרו נתונים בנפרד עבור
 תוכניות תל"ם ומל"א. ***** שירותי חינוך הניתנים לילדים השוהים במרכזי חירום ובבתי כלא. יש טעות סופר
 בנתוני בתי הכלא לשנים 2021-20 והנתונים נכללו בחסות הנוער לכן בשנים אלה בבתי הכלא היו 200 תלמידים.
 - נתון חסר

מספר הילדים ובני הנוער שטופלו בידי מחלקות אגף א' (חינוך ילדים ונוער בסיכון) במשרד החינוך עלה
 בין השנים תש"פ לתשפ"ד בכ-14%. השירותים הנפוצים ביותר היו רווחה חינוכית וביקור סדיר ומניעת
 נשירה. מספר התלמידים שטופלו בחסות הנוער בתשפ"ג עלה בכ-250% לעומת תשפ"ב, ובתשפ"ד ירד
 בכ-7%. מספר התלמידים בבתי כלא בשנת תשפ"ג היה גבוה כמעט פי 6 מבשנים קודמות, ובתשפ"ד
 קטן בכמחצית לעומת השנה הקודמת.

ילדים במקלטים לנשים נפגעות אלימות (תרשימים 14א'-14ג')

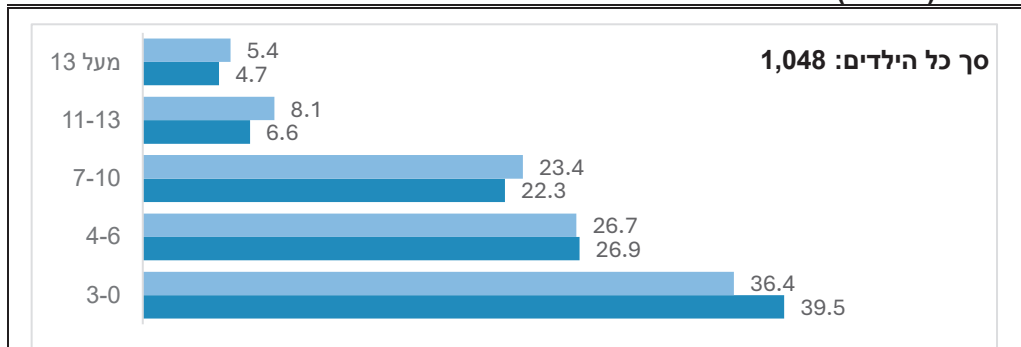
תרשים 14א': מספר הילדים השוהים במקלטים לנשים נפגעות אלימות, לפי שנה/2001-2023

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, תחום העמדת מידע לציבור, 2024.

בשנת 2023 ירד מספר הילדים השוהים במקלטים לנשים נפגעות אלימות בכ-8% לעומת שנת 2022. מספר הילדים השוהים במקלטים לנשים נפגעות אלימות עלה משנת 2016-2021, ובשנים 2023-2022 מצוי במגמת ירידה.

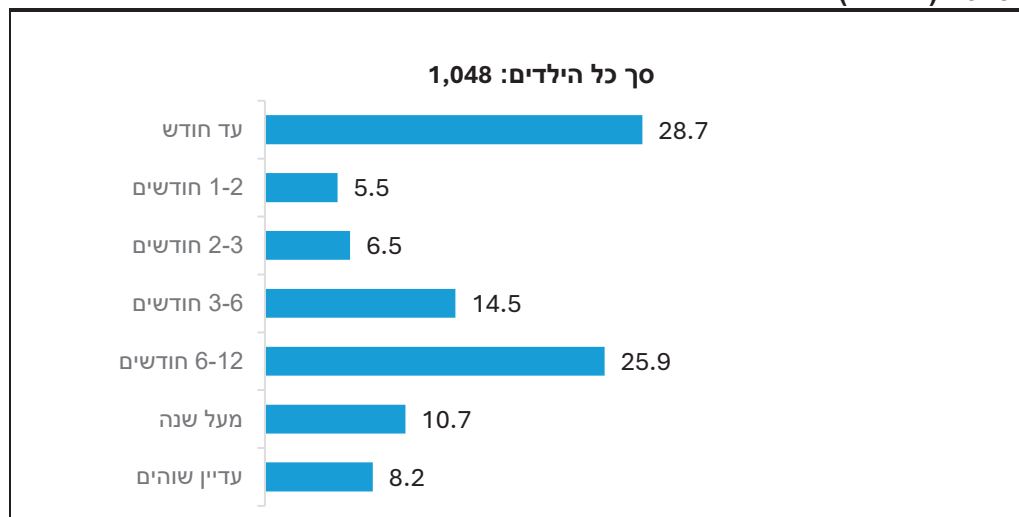
תרשים 14ב': התפלגות הגילים של ילדים השוהים במקלטים לנשים נפגעות אלימות / 2023 (אחוזים)

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, תחום העמדת מידע לציבור, 2024.

שיעור הילדים השוהים במקלטים לנשים נפגעות אלימות יורד ככל שגיל הילדים גבוה יותר. בשנת 2023 ירד שיעור הילדים בגילאי לידה – 3 שנים בכ-8% לעומת שנת 2022, ושיעור הילדים בגילאי 11 ומעלה עלה בכ-20%.

תרשים 14: התפלגות משך השהות של ילדים במקלטים לנשים נפגעות אלימות/
2023 (אחוזים)

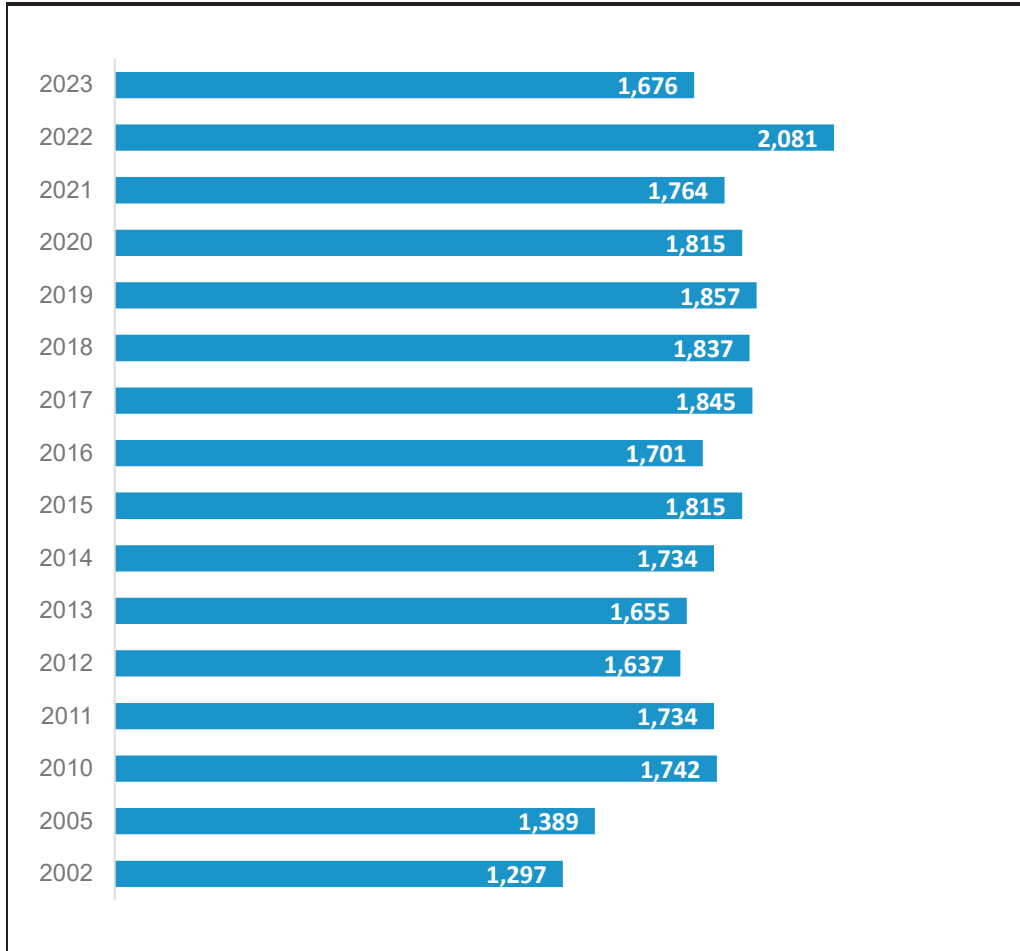

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, תחום העמדת מידע לציבור, 2024.

בשנת 2023 למעלה משליש מהילדים ששהו במקלט לנשים נפגעות אלימות שהו בו יותר מחצי שנה, וזאת לעומת כ-30% ששהו בו פחות מחודש.

בני נוער וצעירים בטיפול רשות חסות הנוער (תרשימים 14-יד'14-טז' ולוח 14.12)

תרשים 14-יד': מספר בני הנוער והצעירים בטיפול רשות חסות הנוער, לפי שנה/
2023-2002

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, רשות חסות הנוער, שנים שונות.

לאחר עליה של כ-18% בשנת 2022 לעומת שנת 2021, בשנת 2023 ירד מספר בני הנוער והצעירים שבטיפול רשות חסות הנוער בכ-20% לעומת שנת 2022, וירד למספר הנמוך ביותר מאז שנת 2014.

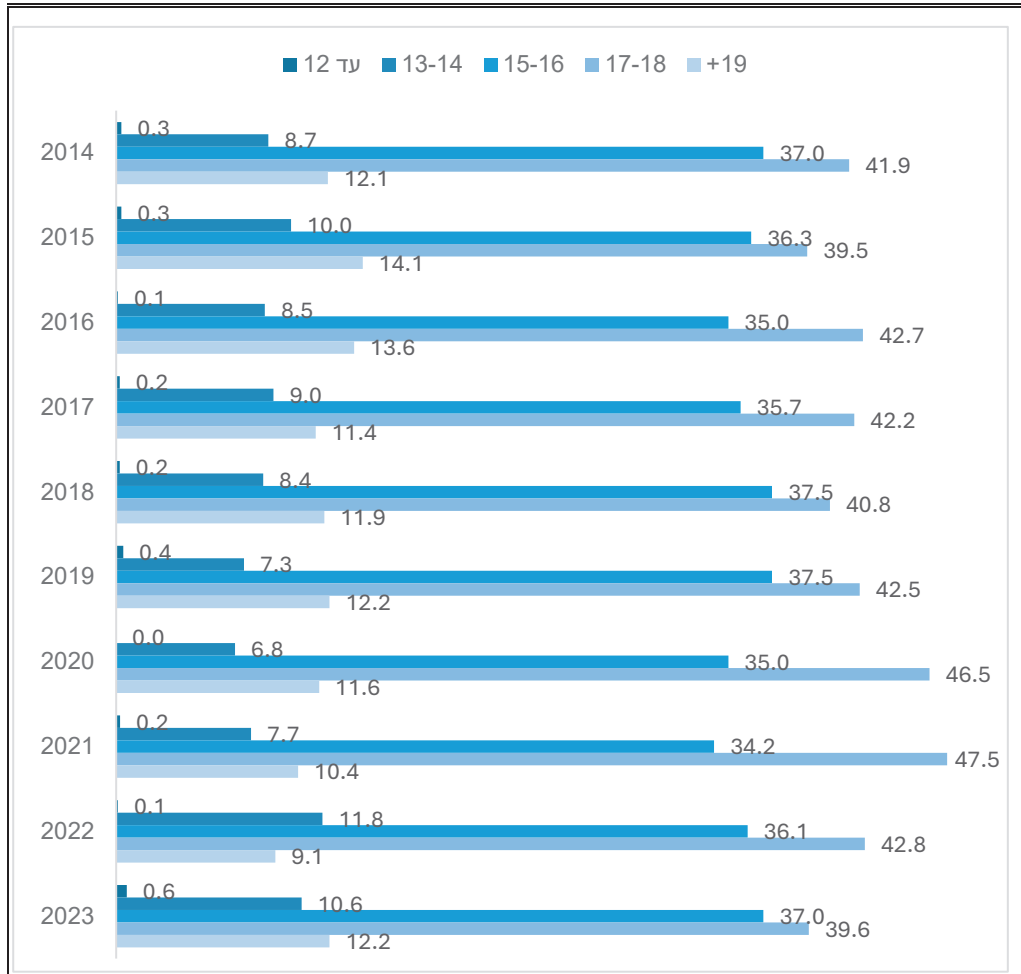
לוח 14.12: התפלגות מגדר וגיל של בני נוער וצעירים בטיפול של רשות חסות הנוער / 2023-2005

מגדר*				סך הכל	שנה/גיל
בנות		בנים			
אחוזים בשורה	מספרים	אחוזים בשורה	מספרים	מספרים	
שנה					
34.9	485	65.1	904	1,389	2005
39.2	682	60.9	1,060	1,742	2010
37.1	673	62.0	1,142	1,815	2015
38.9	718	59.6	1,100	1,845	2017
39.7	729	58.9	1,082	1,837	2018
39.7	737	58.8	1,092	1,857	2019
40.0	719	59.0	1,070	1,815	2020
38.0	671	60.9	1,075	1,764	2021
39.3	817	60.7	1,264	2,081	2022
34.4	644	61.6	1,032	1,676	2023
גיל (2023)					
4			11		
6			12		
48			13		
130			14		
277			15		
343			16		
382			17		
281			18		
205			+19		

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, רשות חסות הנוער, שנים שונות.

כ-88% מהילדים בטיפול של רשות חסות הנוער הם בני 15 ומעלה. החלק היחסי של כל שנתון מכלל הילדים בטיפול של רשות חסות הנוער עולה עם הגיל עד גיל 17. בממוצע כ-60% מבני הנוער והצעירים בטיפול של רשות חסות הנוער הם בנים.

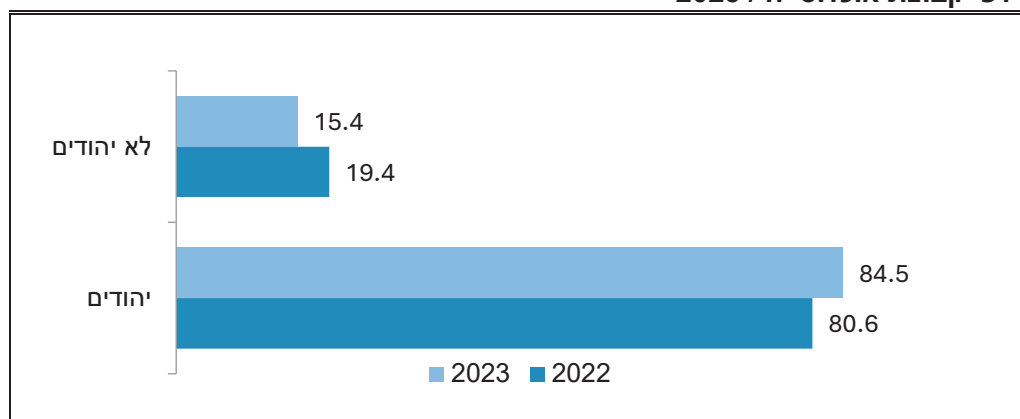
תרשים טו': התפלגות גילם של בני נוער וצעירים בטיפולה של רשות חסות הנוער / 2023-2014

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, רשות חסות הנוער, שנים שונות.

בין השנים 2023-2014 שיעור הילדים בני 13-14 מכלל בני הנוער והצעירים בטיפולה של רשות חסות הנוער עלה בכ-22%, וחלקם של בני 17-18 ירד בכ-6%. בשנת 2023 חלקם של בני 19 ומעלה מכלל בני הנוער והצעירים בטיפולה של רשות חסות הנוער עלה בכ-34% לעומת 2022, וחלקם של בני 13-14 ירד בכ-10%.

תרשים 14טז': התפלגות בני נוער וצעירים בטיפול של רשות חסות הנוער,
לפי קבוצת אוכלוסייה / 2023

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, רשות חסות הנוער, 2024.

בשנת 2023 שיעור היהודים מכלל בני נוער שהיו בטיפול של רשות חסות הנוער עלה בכ-5% לעומת שנת 2022.

שימוש בני נוער בחומרים פסיכו-אקטיביים וצריכת אלכוהול (לוחות 14.13-14.14)

לוח 14.13: התפלגות פניות ילדים לחדר מיון עקב שימוש בסמים, לפי מגדר וסיבת הפניה/ 2015, 2019, 2022-2023

2023		2022		2019		2015		סיבת הפנייה
מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	
379	100	351	100.0	263	100.0	180	100.0	סך הכל
11.7		11.3		8.2		6.5		שיעור למאה אלף מכלל הילדים בגילאי 14-0
204	53.8	177	50.4	145	55.1	105	58.3	בנים
175	46.2	174	49.6	111	44.5	75	41.7	בנות
198	52.2	162	46.2	150	57.0	140	77.8	שימוש לרעה בסמים (בלא התמכרות) הפרעות מנטליות כתוצאה משימוש בסמים
179	47.2	183	52.1	109	41.4	36	20.0	
2	0.5	6	1.7	4	1.5	4	2.2	
								התמכרות לסמים

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, שנים שונות.

בשנת 2023 חלה עלייה של כ-8% במספר פניות ילדים לחדרי מיון עקב שימוש בסמים לעומת שנת 2022, כאשר מספר הפונים בגלל שימוש לרעה בסמים (ללא התמכרות) עלה בכ-22%. בין השנים 2023-2015 מספר הפניות של ילדים לחדרי מיון עקב שימוש בסמים עלה בכ- 111% ושיעורם לאלף מקבוצת הגיל עלה בכ-80%, כאשר העלייה הבולטת ביותר היא בהפרעות מנטליות כתוצאה משימוש בסמים, סיבה שמספר הפונים בגינה הכפיל את עצמו פי חמש. בשנת 2023 שיעור הבנים מכלל פניות הילדים לחדרי מיון עקב שימוש בסמים שב ועלה, לאחר ירידה מאז 2015, ושיעור הבנות ירד.

לוח 14.14: התפלגות סיבות הפנייה של ילדים לחדר מיון עקב שימוש באלכוהול, לפי מגדר/ 2023-2022, 2019, 2015

2023		2022		2019		2015		סיבת הפנייה
מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	מספרים	אחוזים	
639	100.0	626	100.0	872	100.0	697	100.0	סך הכל
19.8		20.1		27.2		25.2		שיעור למאה אלף בכלל הילדים
346	54.1	345	55.1	509	58.4	451	64.7	בנים
293	45.9	281	44.8	363	41.6	246	35.5	בנות
364	57.0	316	50.5	587	67.3	543	77.9	שימוש לרעה באלכוהול (בלא התמכרות)
15	2.3	10	1.6	26	3.0	27	3.9	הפרעות מנטליות כתוצאה מהשפעת אלכוהול
178	27.9	181	28.9	175	20.1	76	10.9	התמכרות לאלכוהול
82	12.8	120	19.2	84	9.6	51	7.3	הרעלת אלכוהול

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, שנים שונות.

בשנת 2023 עלה בכ-2% מספר הילדים שפנו לחדר מיון עקב שימוש באלכוהול לעומת 2022. בין השנים 2015-2023 ירד בכ-8% סך הפניות של ילדים לחדרי מיון עקב שימוש באלכוהול. שיעור הפונים לכל מאה אלף ילדים באוכלוסייה ירד בכ-21% מאז שנת 2015, ובכ-1.5% לעומת שנת 2022. בשנים 2015-2023 רוב הפניות לחדר מיון עקב שימוש באלכוהול היו בגלל שימוש לרעה באלכוהול ללא התמכרות, אך לאורך השנים מספרן של פניות אלו ירד בכ-33% וחלקן מכלל הפניות ירד בכ-27%. לעומת זאת, מספר הילדים שפנו בגלל התמכרות לאלכוהול עלה בכ-134%, ומספר הילדים שפנו לחדר מיון בעקבות הרעלת אלכוהול עלה בכ-61%. עם זאת, בשנת 2023 מגמת הירידה במספר הילדים הפונים בשל שימוש לרעה באלכוהול (ללא התמכרות) נעצרה, ומספרם עלה בכ-15% לעומת 2022 ובהתאם לכך חלקם בכלל הפונים לחדר מיון עקב שימוש באלכוהול עלה. מספר הפונים בגלל הפרעות מנטליות כתוצאה מהשפעת אלכוהול עלה ב-50% בשנת 2023, וזאת לאחר ירידה בשנים 2015-2022. שיעור הבנות מכלל הילדים שפנו לחדר מיון עקב שימוש באלכוהול עלה בכ-30% מאז שנת 2015, ובכ-2% בשנת 2023 לעומת שנת 2022.

נוער שאינו עובד ואינו לומד
(לוח 14.15)

לוח 14.15: התפלגות בני נוער בגיל 15-17 שאינם לומדים* ואינם עובדים**
לפי קבוצת אוכלוסייה / 1990-2023

ערבים		יהודים		כל האוכלוסייה		שנה
אחוז מקבוצת הגיל	אלפים***	אחוז מקבוצת הגיל	אלפים***	אחוז מקבוצת הגיל	אלפים***	
21.5	31.6	7.3	15.1	10.7	28.9	1990
19.2	13.4	6.7	15.4	9.6	28.7	1995
12.5	9.6	6.2	15.8	7.7	25.5	2000
10.9	9.6	4.7	12.0	6.3	21.7	2005
10.5	10.5	3.9	10.1	5.7	20.7	2010
17.0	19.2	4.5	11.4	8.0	29.3	2011
10.4	10.8	4.8	12.6	6.3	23.5	2012
10.3	11.0	4.9	13.3	6.5	25.0	2013
8.7	9.8	4.8	13.4	5.9	23.2	2014
8.9	10.5	4.7	13.2	5.9	23.8	2015
7.4	8.8	4.1	11.9	5.1	20.9	2016
9.1	11.1	4.4	12.4	5.8	24.2	2017
8.9	11.3	3.7	11.0	5.3	22.9	2018
10.1	12.5	3.7	11.7	5.7	24.7	2019
10.7	13.4	4.0	12.7	5.8	26.1	2020
12.8	15.8	4.3	14.0	6.6	29.8	2021
12.2	14.8	4.4	14.7	6.4	29.6	2022
10.6	12.8	4.8	16.5	6.3	29.8	2023

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 9.31, שנים שונות. עיבוד מספרים, המועצה לשלום הילד, על בסיס נתוני ממוצע בכל שנה.
* כולל לא ידוע האם לומדים. ** כולל בלתי מועסקים וכאלה שאינם בכוח העבודה האזרחי. *** חישוב האלפים של המועצה לשלום הילד מבוסס על נתוני אוכלוסייה ממוצעים בכל שנה. הנתונים לפי קבוצת אוכלוסייה אינם מסתכמים לסך הכל.

מספר הילדים בני 15-17 שאינם עובדים ואינם לומדים מצוי במגמת עליה מאז שנת 2016, ועלה בתקופה זו בכ-43%. בשנת 2023 מספר הילדים נותר יציב לעומת שנת 2022. עם זאת, לאחר עליה

בשיעור הילדים שאינם עובדים ואינם לומדים מתוך כלל הילדים בקבוצת הגיל בשנים 2016-2021 (עלייה של כ-29%), בשנים 2022-2023 שיעור זה מצוי בירידה של כ-5% לעומת שנת 2021. מספר הילדים היהודים בני 15-17 שאינם לומדים ואינם עובדים מצוי במגמת עליה מאז שנת 2010, ובתקופה זו עלה בכ-64%. שיעורם של הילדים היהודים בני 15-17 שאינם לומדים ואינם עובדים מכלל הילדים בקבוצת הגיל מצוי גם הוא במגמת עליה מאז שנת 2018, ובתקופה זו עלה בכ-29%. בשנת 2023 עלה שיעור זה בכ-9% לעומת שנת 2022. מספר הילדים הערבים שאינם לומדים ואינם עובדים ירד בשנת 2023 לעומת שנת 2021 בכ-14%. שיעורם של הילדים היהודים בני 15-17 שאינם לומדים ואינם עובדים מכלל הילדים בקבוצת הגיל ירד בתקופה זו בכ-13%.

קטינים שנעדרו מביתם (לוחות 14.16-14.18 ותרשים 14.14)

לוח 14.16: מספר קטינים נעדרים*, לפי גיל וארץ לידה / 2002-2023							
שנה	נעדרו					נעדרים	אותרו
	גיל (נעדרים)						
	17-15	14-12	11-6	5-0			
אחוז העולים מכלל הקטינים הנעדרים	17-15	14-12	11-6	5-0	1,865	1,865	2002
38.8	964 364	703 296	166 62	32 2	1,865	מזה: עולים 724	
33.0	689 224	500 189	151 37	24 0	1,364	1,364	2005
						מזה: עולים 450	
18.4	590 115	411 79	77 7	16 0	1,094	1,094	2010
						מזה: עולים 201	
11.7	702 87	470 52	60 6	10 0	1,241	1,242	2015
						מזה: עולים 145	
7.9	728 66	454 30	52 3	11 0	1,245	1,245	2016
						מזה: עולים 99	
7.2	750 69	474 22	75 4	16 0	1,315	1,315	2017
						מזה: עולים 95	
5.2	818 43	439 26	51 0	7 0	1,313	1,315	2018
						מזה: עולים 69	
4.3	667 27	354 17	81 4	16 0	1,118	1,118	2019
						מזה: עולים 48	
-	-	-	-	-	815	816	**2020
-	-	-	-	-	543	550	**2021
3.7	570 -	381 -	58 -	9 -	1,017	1,018	2022
						מזה עולים 38	
5.9	516 28	173 15	50 2	18 0	-	757	2023
						מזה עולים 45	

מקור: משטרת ישראל, מדור נעדרים, שנים שונות.

* לדברי המשטרה, גורמי היעדרות עיקריים הם: התפוגגות הקשר עם המשפחה מחמת תקשורת לקויה עם ההורים, מותו של אחד מבני המשפחה, מעבר למקום מגורים חדש, כישלון בבית הספר. ** בשנים 2020-2021 לא סופק פילוח על פי גיל ועל פי קטינים עולים. הערה: עולים – ילידי חו"ל.

שכיחות ההיעדרות של ילדים ונוער עולה עם העלייה בגיל, כאשר רוב הנעדרים היו בגיל ההתבגרות (17-12). רובם המוחלט של הנעדרים נמצאו אחרי היעדרותם.

לוח 14.17: מספר הקטינים הנעדרים, לפי דת / 2023-2002						
שנה	סך הכל		יהודים		לא יהודים	
	נעדרים	אותרי	נעדרים	אותרי	נעדרים	אותרי
2002	1,865	1,865	1,594	1,594	271	271
2005	1,364	1,364	1,175	1,175	189	189
2010	1,094	1,094	908	908	186	186
2011	1,083	1,082	898	898	183	184
2012	1,200	1,200	996	996	204	204
2013	1,137	1,137	934	934	203	203
2014	1,110	1,110	914	914	196	196
2015	1,242	1,241	963	962	279	279
2016	1,245	1,245	971	971	274	274
2017	1,315	1,313	1,011	1,010	303	304
2018	1,315	1,315	992	992	323	323
2019	1,118	1,118	857	857	261	261
2020	816	815	612	611	204	204
2021	550	543	453	447	96	97
2022	1,018	1,017	735	734	283	283
2023	757	-	596	-	161	-

מקור: משטרת ישראל, מדור נעדרים, שנים שונות.

בין השנים 2002-2022 גדל שיעור הילדים הלא יהודים שנעדרו מכלל הנעדרים מ-14.5% ל-27.8%. בשנת 2023 ירד שיעור הילדים הלא יהודים מכלל הנעדרים ל-21.3%.

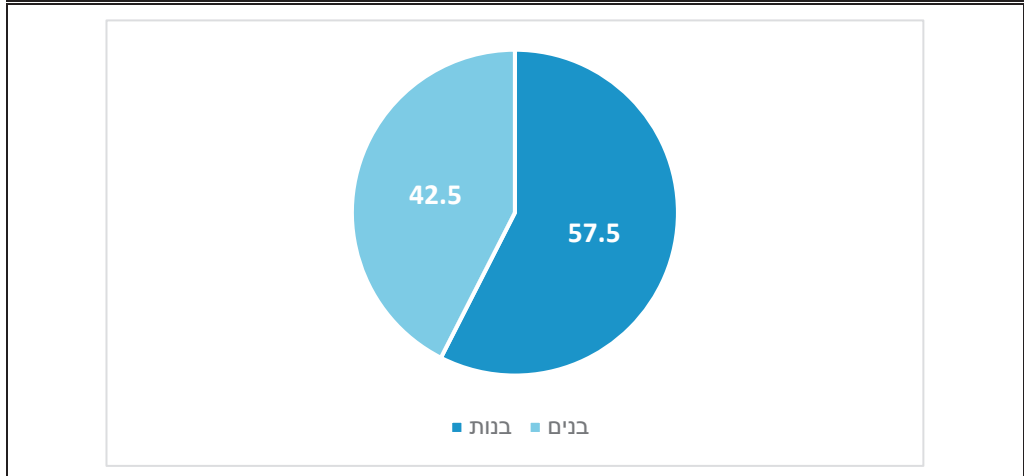
לוח 14.18: מספר הקטינים הנעדרים, לפי מחוז / 2023-2022									
שנה	דרומי	חוף	י-ם	מרכז	צפון	ש"י	ת"א	משמר הגבול	אחר
2022	256	168	131	175	76	75	125	3	9
2023	165	92	70	159	80	46	96	1	*48

מקור: משטרת ישראל, מדור נעדרים, 2023.

*תיקים אלו שוייכו ל"לשכת ראש אח"מ" והם תיקי קטינים שנפתחו סביב אירועי 07/10/2023.

בשנת 2023 כ-43% מהקטינים שנעדרו היו ממחוז דרום ומחוז מרכז.

תרשים 14יז': מספר הקטינים הנעדרים, לפי מגדר / 2022

מקור: משטרת ישראל, מדור נעדרים, 2023.

בשנת 2022, כ-58% מהקטינים הנעדרים היו בנות.

נסיונות אובדניים (לוחות 14.19-14.20 ותרשימים 14'ח'-14'כב')

כאשר עוסקים בהתאבדות, בעיקר בנסיונות התאבדות, יש לזכור כי היקף התופעה אינו ידוע במדויק. הנתונים על **נסיונות התאבדות** לקוחים מנתוני משרד הבריאות, שמבוססים על הקבצים הממוחשבים של קבלות לחדרי המיון. כאשר סיבת הקבלה ו/או האבחנה שנקבעה בעת השחרור/העברה מהמיון הייתה נסיון התאבדות. יש לציין, כי לפי דיווח ידני (טפסים) של בתי החולים, מספר הפניות לחדר מיון מחמת נסיון התאבדות היה קטן ממספר הפניות המופיע בנתונים הממוחשבים (הכוללים את רובם הגדול של נסיונות התאבדות שמגיעים לחדרי מיון). הנתונים בדבר **התאבדויות** מבוססים על קבצי הפטירות. סביר שלא כל ההתאבדויות מתועדות כפטירה עקב התאבדות, ולפיכך ייתכן שהנתונים לוקים בחסר.

לוח 14.19: מספר נסיונות התאבדות של ילדים ובני נוער שהתקבלו בחדרי מיון, לפי מגדר וגיל* / 2004-2023

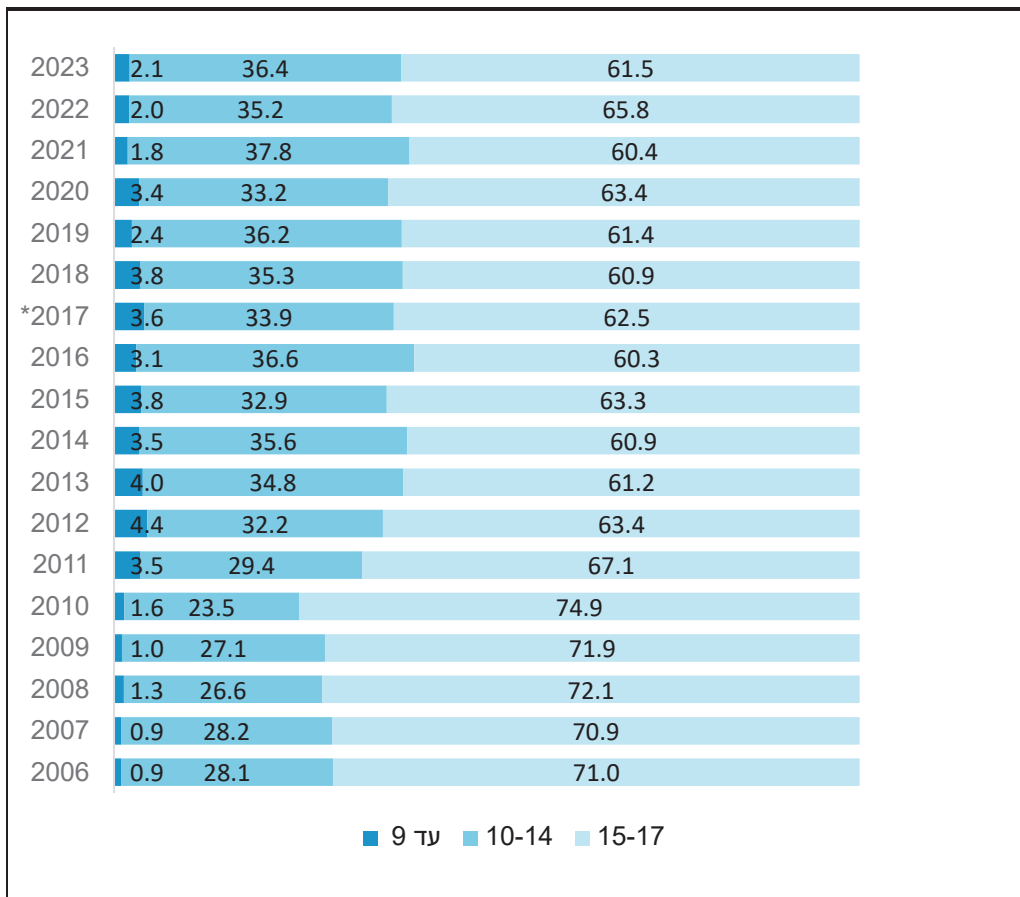
בנות				בנים				סך הכל	שנה
15-17	10-14	עד 9	סך הכל	15-17	10-14	עד 9	סך הכל		
460	166	6	632	94	33	8	135	767	2004
454	162	1	617	130	38	6	174	791	2005
414	174	2	590	110	36	5	151	741	2006
445	173	0	618	94	42	7	143	761	2007
450	166	4	620	95	35	6	136	756	2008
438	169	1	608	105	37	7	149	757	2009
466	130	3	599	80	40	7	127	726	2010
365	172	10	547	103	37	15	155	702	2011
382	186	7	575	91	48	26	165	740	2012
398	222	9	629	96	60	22	178	807	2013
411	221	11	643	87	74	17	178	821	2014
416	191	9	616	82	67	20	169	785	2015
366	232	10	608	91	53	13	157	765	2016
425	216	9	650	118	76	26	220	870	2017
410	235	7	652	123	71	24	218	870	2018
433	265	5	703	137	71	17	225	928	2019
412	222	7	641	110	54	21	185	826	2020
528	346	4	878	101	48	15	164	1042	2021
564	312	10	886	114	69	12	195	1081	2022
548	328	5	881	132	75	18	225	1106	2023

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, שנים שונות.

* בדרך כלל קביעת הגיל נעשית לפי תאריך הלידה המדויק. מי שתאריך הלידה המדויק שלו לא הופיע בקובץ נרשם כמי שנולד ב-1 ביולי באותה שנה. מי שהיה חסר תאריך לידה כלשהו לא נכלל בנתונים המוצגים. גיל 5 ומטה נחשב כשגוי ועל כן לא נכלל. נתוני השנים הקודמות עודכנו על סמך תיקונים שהתקבלו במשרד הבריאות.

1106 ילדים ובני נוער הגיעו בשנת 2023 לחדרי מיון לאחר ניסיון התאבדות. מתוכם 881 בנות, פי 4.5 ממספר הבנים. מספר המתאבדים עולה עם הגיל, אצל בנים ובנות כאחד. בין השנים 2004-2020 מספר נסיונות ההתאבדות השנתי עלה בכ-8%. בשנת 2021 נרשמה קפיצה של 26% במספר נסיונות ההתאבדות לעומת 2020, ובשנים 2022-2023 ממשיך מספר נסיונות ההתאבדות לעלות, אך בשיעור מתון.

תרשים 14 י"ח: שיעור נסיונות התאבדות של ילדים ובני נוער שהתקבלו בחדרי מיון, לפי גיל ושנה / 2023-2006

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, שנים שונות.

* ב-2017 האחוזים אינם מסתכמים ל-100.0 כתוצאה מ-15 מקרים לא משויכים. נתוני השנים הקודמות עודכנו על סמך תיקונים שהתקבלו במשרד הבריאות.

הערה: הדיווח הממוחשב התקבל מיותר מ-95% חדרי המיון של בתי חולים כלליים, על פי סיבת ההגעה למיון ו/או אבחנה שנקבעה בשחרור/העברה ממיון.

בשנת 2023 38.5% מכלל הילדים ובני הנוער שהגיעו לחדרי מיון לאחר ניסיון התאבדות, היו מתחת לגיל 15.
ניכר כי בין השנים 2006 ל-2023 הגיל הממוצע של ילדים ובני נוער המנסים להתאבד יורד, ובין השנים 2006-2023 החלק היחסי של ילדים בני פחות מ-15 עלה ב-9.5 נקודות אחוז, עלייה של כ-33%.

לוח 14.20: התפלגות נסיונות התאבדות* של ילדים ובני נוער 0-17 שהתקבלו בחדרי מיון, לפי גיל**, מגדר וארץ לידה / 2023, 2019, 2014								
מוצא לא ידוע	עולים לפי מקום לידה				סך כל ילידי ישראל	סך הכל ***		
	ארצות אחרות	אתיופיה	בריה"מ לשעבר	סך הכל				
0	30	10	56	96	725	821	מספרים	2014
-	3.7	1.2	6.8	11.7	88.3	100.0	אחוזים	
-	31.3	10.4	58.3	100.0	-	-	אחוז מהקטינים העולים	
5	19	11	34	64	859	928	מספרים	2019
0.5	2.0	1.2	3.7	6.9	92.6	100.0	אחוזים	
-	29.7	17.2	53.1	100.0	-	-	אחוז מהקטינים העולים	
1	43	4	41	88	1017	1106	מספרים	2023
0.1	3.9	0.4	3.7	8.0	92.0	100.0	אחוזים	
-	48.9	4.5	46.6	100.0	-	-	אחוז מהקטינים העולים	
מזה:								
1	10	2	8	20	204	225	סך הכל	בנים
1	0	0	0	0	17	18	עד גיל 9	
0	3	1	4	8	67	75	10-14	
0	7	1	4	12	120	132	15-17	
0	33	2	33	68	813	881	סך הכל	בנות
0	0	0	0	0	5	5	עד גיל 9	
0	16	0	11	27	301	328	10-14	

0	17	2	22	41	507	548	15-17	
---	----	---	----	----	-----	-----	-------	--

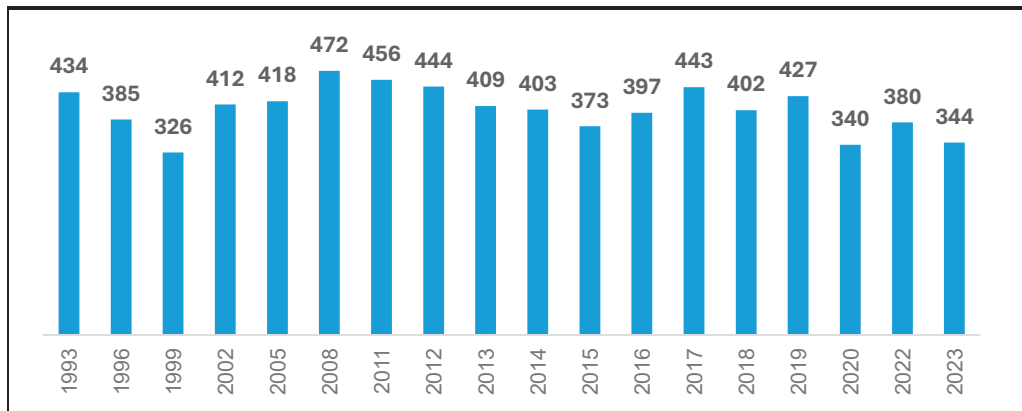
מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, שנים שונות.

* מתוך רישום קבלות ואבחנות בעת שחרור או העברה מהמיון. ** בדרך כלל חישוב הגיל נעשה לפי תאריך הלידה המדויק. מי שתאריך הלידה המדויק שלו לא הופיע בקובץ נרשם כמי שנולד ב-1 ביולי באותה שנה. מי שהיה חסר תאריך לידה כלשהו לא נכלל בנתונים המוצגים. גיל 5 ומטה נחשב כשגוי ועל כן לא נכלל. *** סך הכל כולל ארץ לידה לא ידועה.

בשנת 2023, כ-8% מנסינות ההתאבדות של ילדים ובני נוער שהתקבלו בחדרי מיון היו של ילדים ובני נוער עולים, מתוכם כמחצית של יוצאי בריה"מ.

תרשים 14'ט': מספר הילדים בגיל 13-17 שניסו להתאבד באמצעות רעלים/**

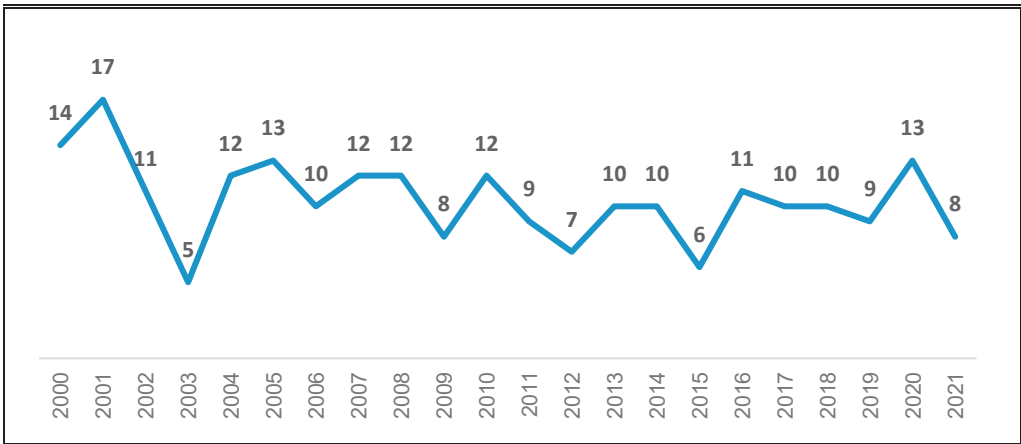
2023-1993

מקור: משרד הבריאות, מרכז רפואי רמב"ם והפקולטה לרפואה בטכניון, המכון הארצי למידע רפואי בהרעלות, שנים שונות. * עד שנת 2022 התייחסה ההתפלגות לגילאי 12-17. החל בשנת 2022 ההתפלגות מתייחסת לבני נוער בגילאים 17-13. ** ילדים שלפי הגורם המדווח חשפו עצמם לרעל במתכוון - לשם פגיעה עצמית.

בשנת 2023 נרשמה ירידה של כ-9% במספר הילדים שניסו להתאבד באמצעות רעלים שדווח עליהם למרכז הארצי למידע רפואי בהרעלות לעומת שנת 2022.

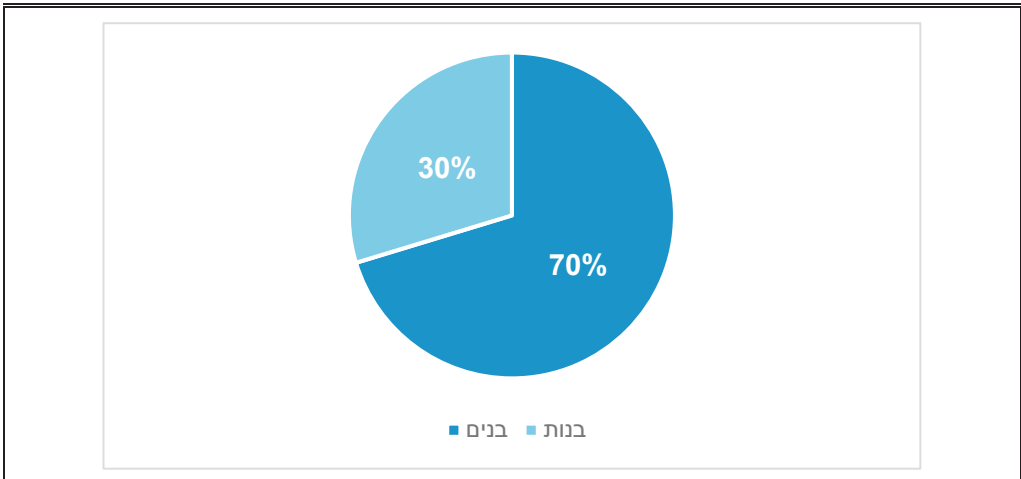
תרשים 14: מספר ההתאבדויות של ילדים ובני נוער עד גיל 17, לפי שנה/
2021-2000

מקור: משרד הבריאות, בקשת חופש מידע 2024.

לאחר עלייה במספר הילדים במספר הילדים המתאבדים בשנת 2020, בשנת 2021 ירד מספר הילדים המתאבדים. אין מגמה ברורה במספר הילדים המתאבדים בשנים 2000-2021, ומספר הילדים המתאבדים הממוצע עומד על כ-10.4.

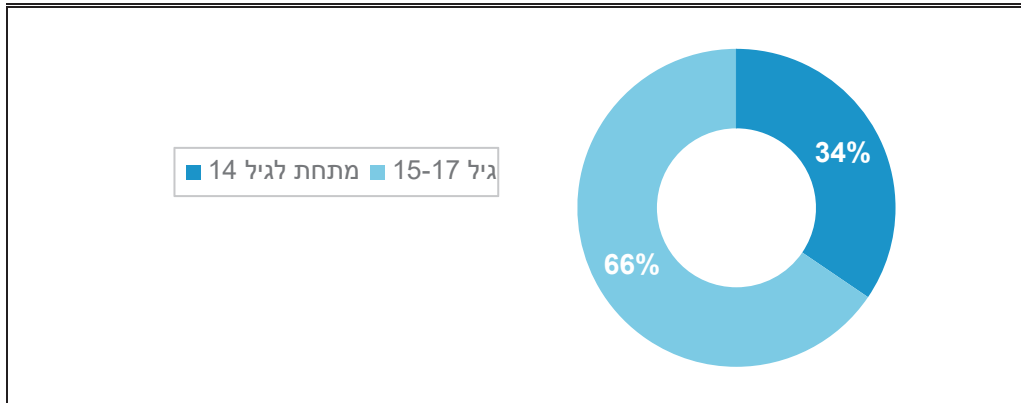
תרשים 14: שיעור ההתאבדויות של ילדים ובני נוער עד גיל 17, לפי מגדר/
2021-2000

מקור: משרד הבריאות, 'אובדנות בישראל', 2023.

70% מהילדים ובני הנוער ששמו קץ לחייהם בין השנים 2000-2021 הם בנים. עם זאת, בעוד בשנים 2000-2015 שיעור הבנים מכלל הילדים ובני הנוער ששמו קץ לחייהם עומד על כ-79%, בשנים 2016-2021 שיעורם עומד רק על כ-49% ושיעור הבנות עומד על 51%.

תרשים 14 כב': שיעור ההתאבדויות של ילדים ובני נוער עד גיל 17, לפי גיל/
2021-2000

מקור: משרד הבריאות, בקשת חופש מידע 2024.

בשנים 2021-2000 מספר הילדים ובני הנוער שהתאבדו בגיל 15-17 היה גדול פי 1.9 ממספר הילדים שהתאבדו עד גיל 14. בשנים 2000-2010 עמד השיעור הממוצע של ילדים עד גיל 14 על כ-29% מכלל הילדים ובני הנוער שהתאבדו, ובשנים 2011-2021 עלה שיעורם לכ-44% מכלל הילדים ובני הנוער שהתאבדו.

הפסקת היריון של נערות צעירות
(לוחות 14.21-14.22)

לוח 14.21: התפלגות הפניות של נערות עד גיל 19 לוועדות להפסקת היריון לפי מצב משפחתי, דת ומספר ילדים/ 2023,2019*						
סך הכל עד גיל**19						מצב משפחתי ודת
שיעור לאלף בנות בגיל 15-19 (בקבוצה המתאימה)		אחוזים		מספרים		
2023	2019	2023	2019	2023	2019	
2.4	4.0	100.0	100.0	910	1,398	סך הכל
-	-	96.8	96.2	881	1,345	מזה: רווקות
דת						
2.8	4.9	81.5	82.2	742	1,149	יהודיות
0.8	1.0	7.4	6.4	67	89	מוסלמיות
(1.7)	3.4	1.1	1.5	10	21	נוצריות
(0.8)	5.6	0.5	0.3	5	5	דרוזיות
6.1	10.0	8.8	9.0	80	126	ללא סיווג דת
שבוע הריון***						
-	-	67.8	-	617	-	עד 7
-	-	20.0	-	182	-	12-8
-	-	8.0	-	73	-	23-13
-	-	0.7	-	6	-	+24
מספר ילדים						
-	-	94.6	-	861	-	0
-	-	4.0	-	36	-	2-1
-	-	0.4	-	4	-	4-3
-	-	-	-	-	-	+5

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 2.50, שנים שונות.
*באוקטובר 2022 הוחלף טופס הפניה לוועדות להפסקת היריון. בעקבות השינוי ירידה בידווח בחלק מהמשתנים, והמשתנה 'מספר הפלות מלאכותיות קודמות' אינו מוצג עוד בלוח. ** הגיל בזמן התחלת ההיריון. *** במשתנה זה יש חוסר גדול יחסית בדיווח (יותר מ-5% מהפניות).
() נתונים המבוססים על הערכה, או נתונים המבוססים על מספר קטן של מקרים, או נתונים בעלי טעות דגימה יחסית גבוהה.
- נתונים חסרים במקור.

בין השנים 2019-2023 חלה ירידה של 35% בפניות של נערות שפנו לוועדות להפסקת היריון (מ-1,398 ל-910 פניות).
 הרוב המכריע של נערות שפנו לוועדות להפסקת היריון בשנת 2023 הן רווקות (96.8%), יהודיות (כ-82%), עד שבוע ה-7 להיריון (67.8%) וללא ילדים (94.6%).

**לוח 14.22: הפניות לפי סעיף החוק שאפשר הפסקת היריון של נערות עד גיל 19*
 (מספרים ואחוזים) 2023**

סעיף החוק	מספרים	אחוזים
סך הכל	906	100.0
גיל האישה	231	25.5
היריון מחוץ לנישואין	647	71.4
מום של הוולד**	17	1.9
סיכון חיי האישה	11	1.2

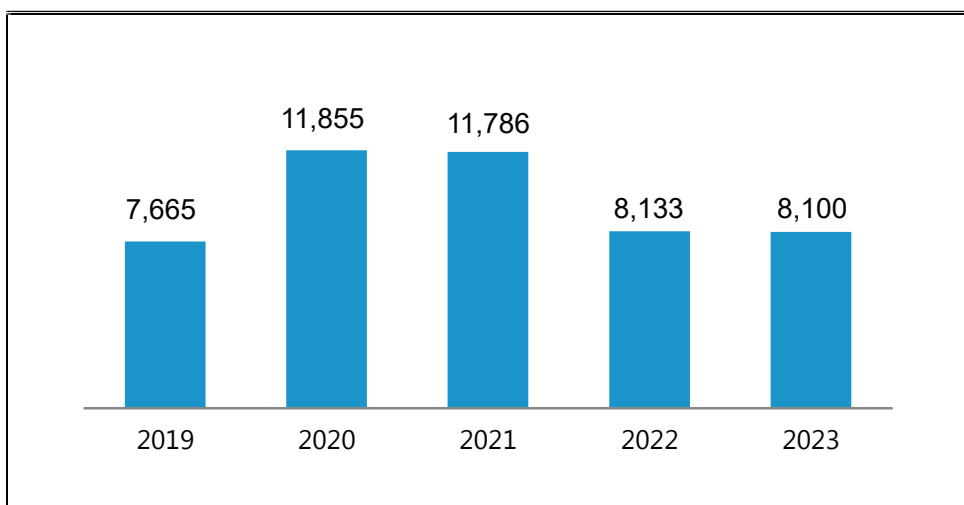
מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לוח 2.51, שנים שונות. חישוב אחוזים: המועצה לשלום הילד.
 * גיל האישה ביום התחלת ההיריון. ** כולל מקרים של דילול עוברים.

הערה: הנתונים נסמכים על דיווחים פרטניים של הוועדות להפסקת היריון המתקבלים בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ולכן הם שונים במקצת מנתוני משרד הבריאות.

מרבית מהפניות שאושרו בוועדה להפסקת היריון בשנת 2023, היו בגין הריונות מחוץ לנישואין (71.4%) וכרבע מהפניות היו בשל גילה של הפונה (מתחת לגיל 18, 25.5%).

פניות למוקד 105 (המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת) (תרשימים 14 כג'-14 כו')

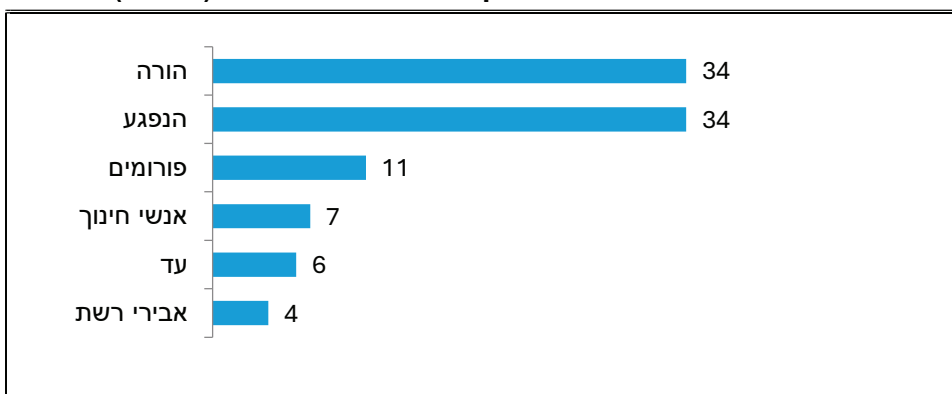
תרשים 14 כג': מספר הפניות למוקד 105 (המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת)
2019-2023 \

מקור: המשרד לביטחון פנים, המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת (מוקד 105), דו"חות סיכום שנה, שנים שונות.

בשנת 2023 מספר הפניות נשאר דומה למספר הפניות בשנת 2022 (כ-8,100 פניות).

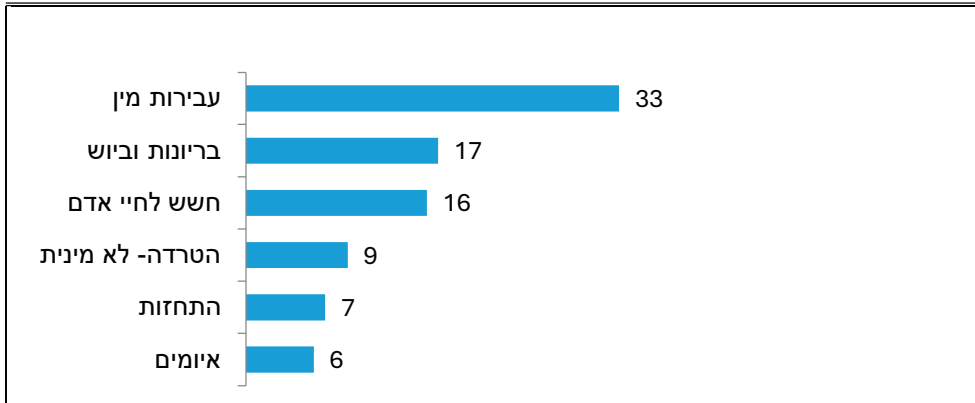
תרשים 14 כד': התפלגות הדיווחים למוקד 105 לפי גורם מדווח (אחוזים) / 2023

מקור: המשרד לביטחון פנים, המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת (מוקד 105), דו"ח מוקד 105 מסכם לשנת 2023.

רוב האירועים שדווחו למוקד 105 בשנת 2023 דווחו על ידי הורים או על ידי הנפגעים בעצמם.

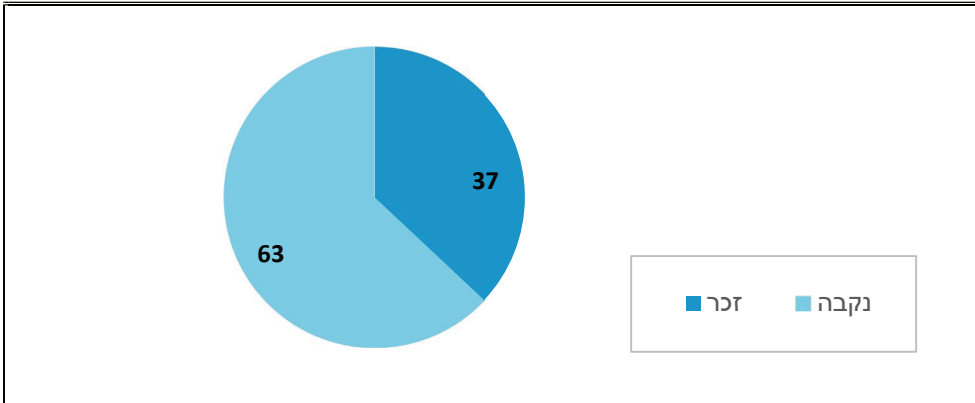
תרשים 14כה': התפלגות הדיווחים למוקד 105, לפי סוג אירוע (באחוזים) / 2023

מקור: המשרד לביטחון פנים, המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת (מוקד 105), דו"ח מוקד 105 מסכם לשנת 2023.

הקטגוריות המובילות בדיווחים למוקד 105 ב- 2023 היו עבירות מין (33%), בריונות וביוש (17%) וחשש לחיי אדם (16%).

תרשים 14כו': התפלגות מגדר הקטינים הנפגעים באירועים שדווחו למוקד 105, (אחוזים) / 2023

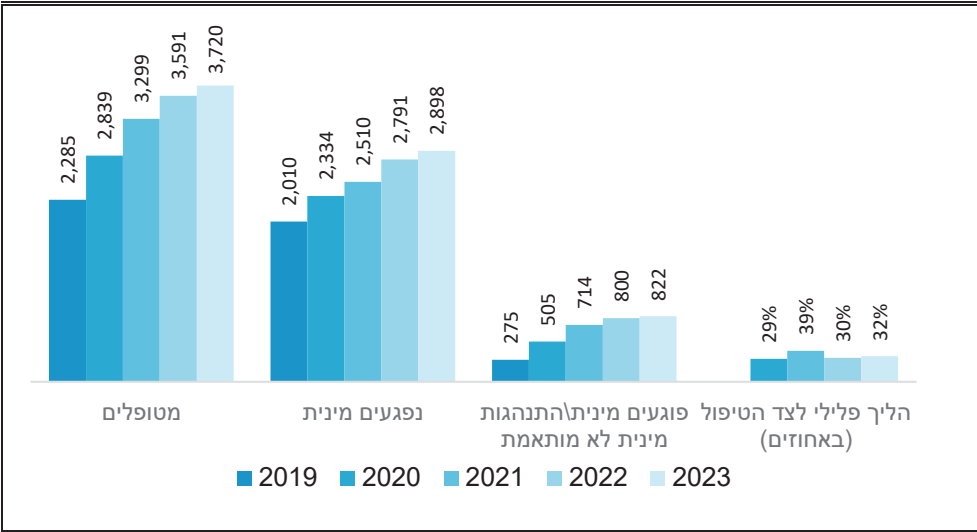

מקור: המשרד לביטחון פנים, המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת (מוקד 105), דו"ח מוקד 105 מסכם לשנת 2023.

באירועים שדווחו למוקד 105 בשנת 2023, כשני שלישים מהקטינים הנפגעים היו ילדות ונערות (63%).

ילדים ובני נוער מטופלים במרכזים האזוריים לטיפול בפגיעות מיניות (תרשים 14כז')

תרשים 14כז': מטופלים במרכזים האזוריים לטיפול בפגיעות מיניות בילדים ובני נוער* / 2023-2019

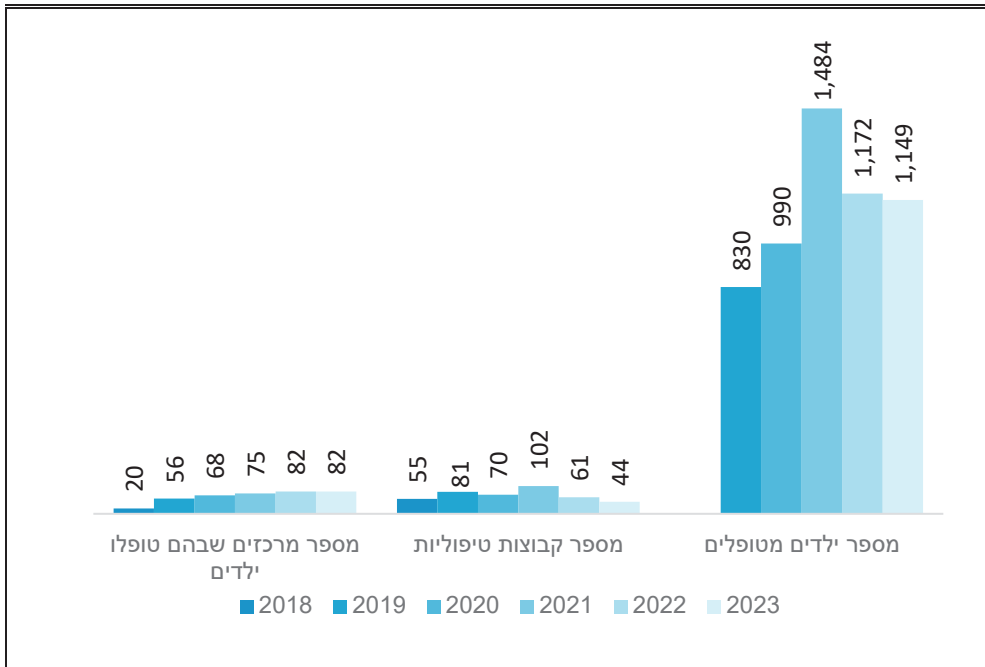
מקור: משרד הרווחה והבטחון החברתי, דוח חופש המידע, שנים שונות.

* ב-2019 פעלו 15 מרכזים אזוריים וב-2020 פעלו 19 מרכזים כאלה. כחלק מפתיחת מרכזים נוספים, ירד מספר הילדים המטופלים אצל מטפלים פרטיים במימון משרד הרווחה ("קופות טיפול"), ואלו נקלטו לטיפול במרכזים, מה שעשוי להסביר חלק מהעלייה.

מספר המטופלים במרכזים האזוריים לטיפול בפגיעות מיניות בילדים ובני-נוער עלה בכ-63% בשנים 2019-2023. בממוצע כחמישית מהמטופלים הם פוגעים או מפגינים התנהגות מינית לא מותאמת, והשאר נפגעים.

ילדים המטופלים במרכזים למניעת אלימות במשפחה (תרשים 14כח')

תרשים 14כח': ילדים חשופים לאלימות בין הוריהם שטופלו במסגרת מרכזים למניעת אלימות במשפחה / 2018-2023

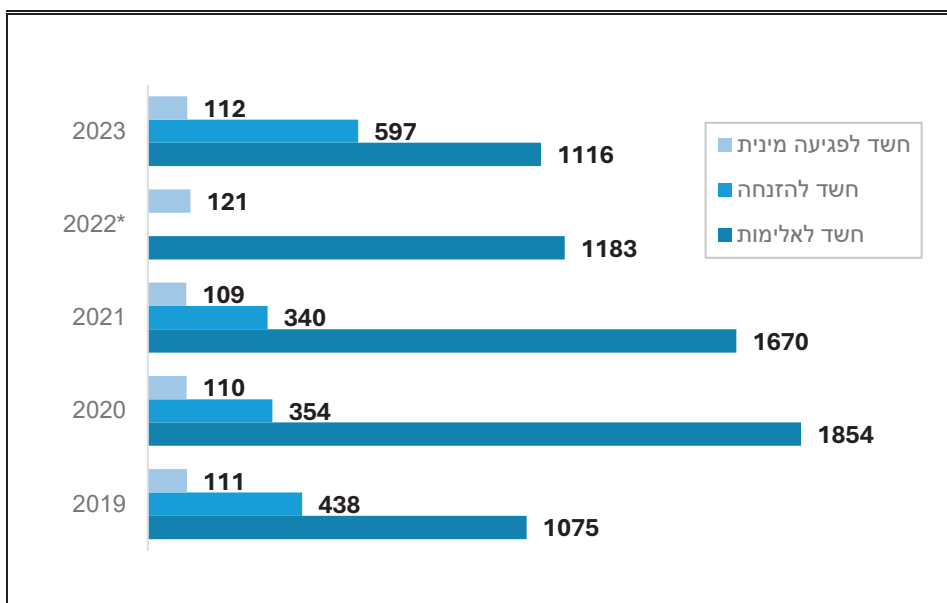
מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, דו"ח חופש המידע, שנים שונות.

מספר הילדים החשופים לאלימות בין הוריהם שטופלו במסגרת מרכזים למניעת אלימות במשפחה ירד בכ-2% בשנת 2023 לעומת השנה הקודמת, בכ-23% ממספר הילדים שטופלו במסגרת מרכזים למניעת אלימות במשפחה בשנת 2021.

בשנים 2018-2023 מספר המרכזים למניעת אלימות במשפחה עלה יותר מפי 4, ומספר הילדים עלה בכ-38%. מספר הקבוצות טיפוליות עלה בשנים 2018-2021 עד שהגיע לשיא של 102 קבוצות טיפוליות, אך מאז ירד ובשנת 2023 עומד על מספר נמוך יותר מאשר בשנת 2018.

פניות למוקד 118 של משרד הרווחה (תרשים 14 כט')

תרשים 14 כט': פניות למוקד 118 של משרד הרווחה בשל חשד לפגיעה בקטינים
2023-2019 /

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, תחום העמדת מידע לציבור, שנים שונות.

*בשנת 2022 לא התקבלו נתונים אודות דיווחים על הזנחה למוקד 118.

בין השנים 2019-2021 חלה עלייה של כ-55% במספר הפניות למוקד 118 לגבי חשד לאלימות כלפי ילדים, אך בשנים 2022-2023 חלה ירידה של כ-33% במספר הפניות בנושא זה. מספר הפניות בנושא חשד לפגיעה מינית נותר יציב מאז שנת 2019. מספר הפניות בנושא חשד להזנחה עלה ב-2023 בכ-75% לעומת שנת 2021, ובכ-26% לעומת שנת 2019.

תחושות, מצוקות והתנהגויות סיכון של תלמידים (לוחות 14.23-14.24)

לוח 14.23: שיעור התלמידים (כיתות ה'-י"ב) שדיווחו על מעורבות בהתנהגויות סיכון, לפי מגדר ומגזר* / 2023					
סה"כ	ערבים	יהודים	בנות	בנים	
11.3	12	11.1	8.9	13.8	קורבנות לבריאות ברשת
8.9	10.5	8.3	5.1	12.7	השתתפות בבריאות ברשת
9.2	10.7	8.6	4.9	13.5	נשיאת נשק בשטח בית הספר
11	11.3	10.9	5.8	16.3	נשיאת נשק מחוץ לבית הספר
9	10.9	8.3	6.1	11.8	עישון סיגריות פעם בשבוע
6.1	8.9	4.9	3.2	9.1	עישון נרגילה פעם בשבוע
13.4	6.3	16.7	10.1	16.7	שתייה מופרזת בחודש האחרון
15.6	7.8	18.9	12.4	18.9	השתכרות אי פעם
6.3	6.8	6.1	3.6	9.1	שימוש בקנאביס בחודש האחרון

מקור: מחקר HBSC ישראל לשנת 2023

* נתונים אלו לקוחים מתוך סקר HBSC בישראל, שהוא סקר אורך, הנאסף בצורה דומה במדינות שונות עולם. הוא נערך בקרב מדגם ארצי מייצג של תלמידים במערכת בחינוך. יש לציין שבשל כך, הוא נאסף בקרב תלמידים שנשארו מחוברים לבית הספר, ועל כן הממצאים אינם מתייחסים לתלמידים שנשרו באופן סמוי.

בשנת 2023, בנים דיווחו על מעורבות בהתנהגויות בסיכון בממוצע כ-123% יותר מאשר בנות, כאשר בדיווחים על נשיאת נשק, עישון נרגילה ושימו בקנאביס הפער מגיע עד כדי 180%. בשנת 2023, תלמידים ערבים דיווחו על מעורבות בהתנהגויות סיכון יותר מאשר תלמידים יהודים בכל סוגי ההתנהגויות מלבד אלו הקשורות לצריכת אלכוהול. בשאר סוגי ההתנהגויות בסיכון תלמידים ערבים מדווחים על מעורבות בהתנהגויות בסיכון בממוצע ב-27% יותר מאשר תלמידים יהודים. לעומת זאת, תלמידים יהודים מדווחים על מעורבות בהתנהגויות סיכון הקשורות בשימוש באלכוהול בממוצע כ-60% יותר מאשר תלמידים ערבים.

לוח 14.24: תחושות והתנהגויות של תלמידים (כיתות ח', י'-י"ב, באחוזים)
2023-2019

2023	2021	2019	התנהגות
-	68	72	תחושת שייכות לבית הספר
-	67	76	תחושת ביטחון בבית הספר
-	27	27	תחושה של אהבת בית הספר
-	82	90	תקשורת טובה עם ההורים
-	28	41	שביעות רצון מהחיים
-	35	25	סימפטומים נפשיים כמעט כל יום
12.1	14	11	קורבנות לבריונות ברשת
9.9	9	11	מעורבות בבריונות ברשת
9.1	-	9.7	נשיאת נשק בחודש האחרון בשטח בית הספר
-	10	14	עישון סיגריות/נרגילה לפחות פעם בשבוע
14	-	-	עישון סיגריות רגילות ו/או אלקטרוניות לפחות פעם אחת בחודש האחרון**
10.1	10	9	השתכרות אי פעם
12.8	6	14	שתייה מופרזת – 5 מנות משקה או יותר, בחודש האחרון
-	5	10	שימוש בקנאביס בשנה האחרונה
7.5	-	7.8	שימוש בקנאביס בחודש האחרון***
-	4	7	שימוש בסמים אחרים בשנה האחרונה

מקור: סקר HBSC 2023

* נתונים אלו לקוחים מתוך סקר HBSC בישראל, שהוא סקר אורך, הנאסף בצורה דומה במדינות שונות עולם. הוא נערך בקרב מדגם ארצי מייצג של תלמידים במערכת החינוך. יש לציין שבשל כך, הוא נאסף בקרב תלמידים שנשארו מחוברים לבית הספר, ועל כן הממצאים אינם מתייחסים לתלמידים שנשרו באופן סמוי.

** נתון לכלל תלמידי ה-יב.

*** נתון לתלמידי י-יב

שיעור התלמידים שהעידו שהיו קורבן לבריונות ברשת ירד בכ-14% לעומת שנת 2021, בעוד שיעור התלמידים שהעידו על מעורבות בבריונות ברשת עלה בכ-10%. שיעור התלמידים שהעידו על שתיה מופרזת בחודש האחרון עלה בכ-113% לעומת שנת 2021, אך עדיין נמוך מהשיעור בשנת 2019. שיעור התלמידים שהעידו שהשתכרו אי פעם נותר יציב. שיעור התלמידים שהעידו שהשתמשו בקנאביס בחודש האחרון ירד בכ-4% לעומת שנת 2019.

אבחנות נפשיות בקרב בני נוער (לוח 14.25)

לוח 14.25: טיפולי בריאות הנפש בקרב בני נוער (12-17) חברי קופת חולים
מכבי**, לפי מין / 2023-2022

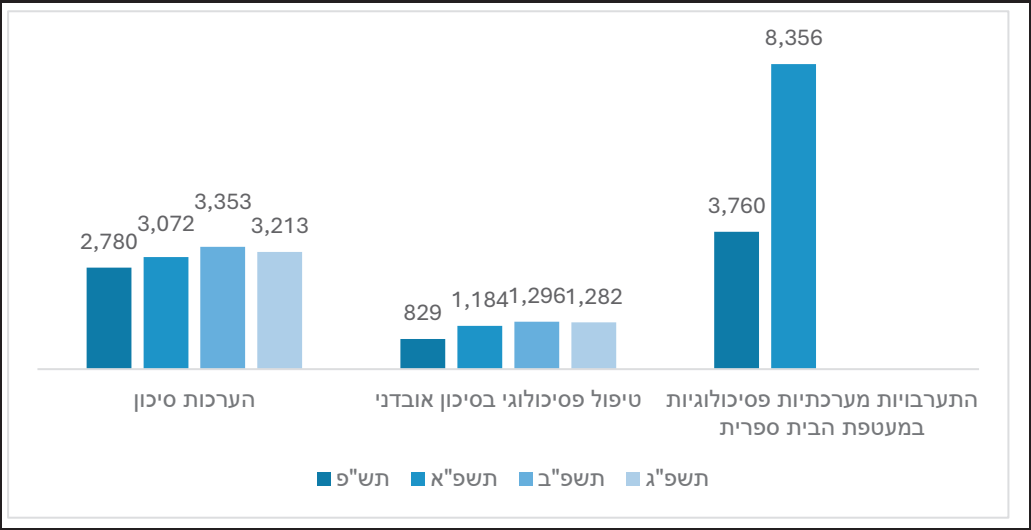
בנים		בנות		סה"כ	
2023	2022	2023	2022	2023	2022
3,491	3,056	4,152	3,528	7,643	6,584

מקור: קופת חולים מכבי

בין השנים 2023-2022, חלה עלייה של 16% במספר טיפולי בריאות הנפש בקרב בני נוער (17-12) שניתנו לחברי קופת חולים מכבי. אחוז הנערות והנערים המטופלים נותר כמעט זהה – כ-54% נערות וכ-46% נערים.

הערכות סיכון אובדני בקרב תלמידים (תרשים 14)

תרשים 14: הערכות סיכון וטיפול בשירותים הפסיכולוגיים במסגרת התוכנית הלאומית למניעת אובדנות / תש"פ – תשפ"ג

מקור: משרד החינוך, שירות פסיכולוגי ייעוץ, 2024.

בין השנים תש"פ-תשפ"ג חל גידול של כ-16% במספר הערכות הסיכון שבוצעו לתלמידים, ועלייה של כ-55% במספר הטיפולים הפסיכולוגיים בסיכון אובדני שבוצעו לתלמידים.